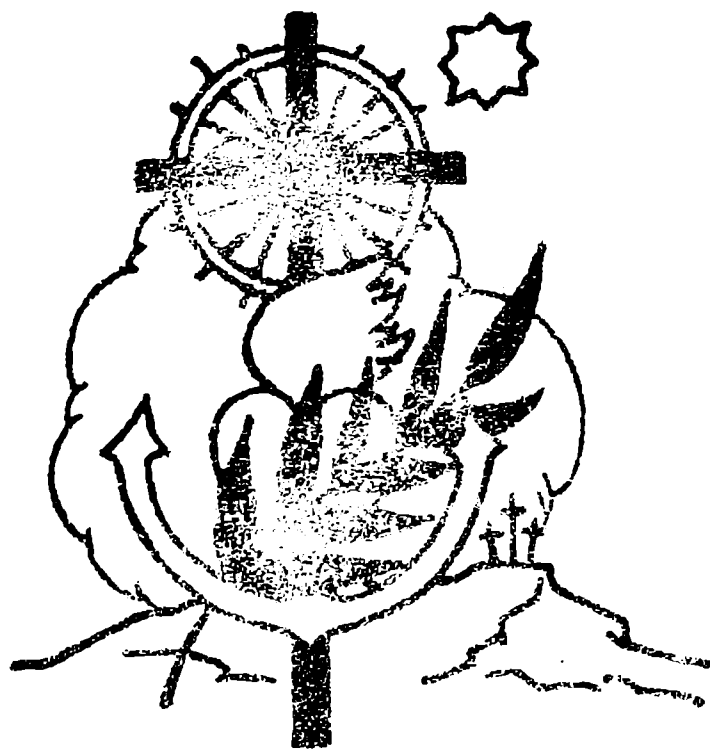

Dr. JOSEF MIKLÍK
KÁZÁNÍ

I.

K Á Z Á N Í

Č Á S T P R V N Í

N E D Ě L E A S V Á T K Y P Á N Ě

N a p s a l

Dr. J O S E F M I K L Í K C. S S. R.

1 9 3 9

Nákladem Bohoslovného ústavu v Obořišti

Tiskem Československé akc. tiskárny filiálky v Čes. Budějovicích

IMPRIMI POTEST.

Pragae, die 5. januarii 1939.

P. Joannes Hádérka,
Sup. Provincialis.

IMPRIMATUR.

No 267.

P. Franc. Novotný,
censor.

Episc. Ordinarius Budvicii Boh.,
die 10. januarii 1939.

† Simon,
episcopus.

ÚVODEM.

Podávám vld. duchovenstvu kázání na neděle a svátky církevního roku. Snad se bude někomu zdáti, že si málo všímám stránky citové a myšlenky spíše jen naznačuji než rozvádím. Stalo se to úmyslně. Jsem přesvědčen, že málokdo dovede přednésti procítěně kázání druhého.

Sbírka má býti jen pomůckou a podati vhodný materiál. Poslední práci musí vykonati každý sám ve svých meditacích, má-li jeho kázání býti živým ohlasem jeho nitra. Jenom ten, kdo sám hoří, dovede zapáliti druhé. Mimo to bývají naši posluchači tak různých povah, že nelze na všechny působiti stejnými prostředky.

Hleděl jsem vybudovati své přednášky na zjeveném slově Božím. Proto jsem použil Písma svatého více než bývá u nás zvykem. Víím ze zkušenosti, jak dychtivě přijímá lid rady a pokyny, mluví-li k němu ústy kazatelovými sám Bůh.

Snad nikdo mi nebude vytýkati, že opakuji důležitější myšlenky i v několika promluvách; chci je vštípati hlouběji do duše posluchačů. Velice mnoho námětů přejal jsem ze soukromých dopisů; pochybnosti jedněch stanou se tak lékem druhých.

Spisovatel.

V Obořišti u Dobříše dne 1. ledna 1939.

OBSAH:

Neděle I. adventní: Začneme nový život!	7
Neděle II. adventní: Božství Kristovo	10
Neděle III. adventní: Buďme ve zpovědi upřímní	15
Neděle IV. adventní: Modlitba za kněze	20
Boží hod vánoční: »Svoji ho nepřijali«	23
Neděle po Narození Páně: Boj proti Kristu	27
Slavnost Obřezání Páně: Šťastný nový rok!	31
Nejsv. jména Ježíš: Bud' jméno Páně pochváleno!	35
Neděle po Obřezání Páně: Bože, proč mlčíš?	39
Slavnost Zjevení Páně: Podporujme katolické misie	43
Neděle I. po Zjevení Páně: Cti otce svého i matku svou!	48
Slavnost sv. Rodiny: O náboženské výchově v rodinách	51
Neděle II. po Zjevení Páně: Křesťanský sňatek	55
Neděle III. po Zjevení Páně: Církev je nesnášenlivá	58
Neděle IV. po Zjevení Páně: Proč Bůh dopouští utrpení?	62
Neděle V. po Zjevení Páně: Zlo v církvi	65
Neděle VI. po Zjevení Páně: Apoštolát dobrého příkladu	69
Neděle devítník: Dělníci Boží	73
Neděle I. po devítníku: Církev se přežila?	77
Neděle II. po devítníku: Pamatuj na smrt!	81
Neděle I. postní: Pomáhejme chudým!	86
Neděle II. postní: Vlastnosti oslaveného těla	90
Neděle III. postní: Zpověď ustanovil Kristus	93
Neděle IV. postní: Podceňování statků duchovních	98
Neděle V. postní: Otázky ve zpovědi	102
Neděle květná: Těžký hřích	105
Hod Boží velikonoční: Věřím v těla z mrtvých vzkříšení	108
Velikonoční pondělí: O spiritismu	111
Neděle I. po velikonocích: Cesty k nevěře	115
Neděle II. po velikonocích: Poslední pomazání	120
Neděle III. po velikonocích: Povinnosti katolíka ke státu	124
Neděle IV. po velikonocích: Papežská neomylnost	128
Neděle V. po velikonocích: Proč bývají naše modlitby oslyšeny?	131
Slavnost nanebevstoupení Páně: Nebe	135
Neděle VI. po velikonocích: Neznámý Bůh	139
Hod Boží svatodušní: Duch svatý, Utěšitel	144
Pondělí svatodušní: Proč Duch svatý působí tak málo?	148
Neděle I. po sv. Duchu: Nactiutrhání	151
Slavnost nejsv. Trojice Boží: Jeden Bůh ve třech osobách	156
Svátek Božího Těla: Tantum ergo Sacramentum!	161
Neděle II. po sv. Duchu: Svaté přijímání dětí	165
Nejsv. Srdce Ježíšovo: Viz toto Srdce!	170

Neděle III. po sv. Duchu: Srdce Spasitelovo	174
Nejsv. Vykupitele: Jeho dobrodini	178
Neděle IV. po sv. Duchu: Práce s Bohem a práce bez Boha	182
Neděle V. po sv. Duchu: Nenadávej!	186
Neděle VI. po sv. Duchu: Křesťanská charita	190
Neděle VII. po sv. Duchu: Víra jako víra	195
Neděle VIII. po sv. Duchu: O krádeži	199
Neděle IX. po sv. Duchu: Čiňte pokání!	203
Neděle X. po sv. Duchu: Cesta k nebi	206
Neděle XI. po sv. Duchu: Duchovní cvičení	210
Neděle XII. po sv. Duchu: Křesťanské vlastenectví	214
Neděle XIII. po sv. Duchu: Gratias agamus Domino, Deo nostro!	219
Neděle XIV. po sv. Duchu: Otče náš!	223
Neděle XV. po sv. Duchu: Varuj se zlé příležitosti!	227
Neděle XVI. po sv. Duchu: Sobota nebo neděle?	231
Neděle XVII. po sv. Duchu: Záchrana tonoucích	235
Neděle XVIII. po sv. Duchu: Odpustky	239
Neděle XIX. po sv. Duchu: O milosti posvěcující	243
Neděle XX. po sv. Duchu: Křesťan v nemoci	247
Slavnost Krista-Krále: Kristus našim Králem	251
Neděle XXI. po sv. Duchu: Smiřte se!	255
Neděle XXII. po sv. Duchu: Láska rodinná	258
Neděle XXIII. po sv. Duchu: Dnešní evangelium	262
Neděle XXIV. po sv. Duchu: Proč bude poslední soud?	265

Neděle I. adventní.

ZAČNĚME NOVÝ ŽIVOT!

Jest hodina, abychom již ze sna povstali. (Řím. 13, 11.)

Nezachvělo se vaše srdce, když jsem vám četl dnešní evangelium? Přejde den, kdy všechna krása tohoto světa se rozplyne v dým, a potupený Kristův kříž zazáří vítězně v oblacích nebeských. Kdy andělé budou volati všechny lidi, kteří kdy žili: »Vstaňte, mrtví, pojdte k soudu!« Tato hrozná chvíle čeká též na každého z nás. A věřte mi, byl bych k vám krutý, kdybych nevaroval, kdybych z lidské bázně vám nepověděl celou pravdu. I pro mne platí slovo Hospodinovo: *»Nebudeš-li varovati hříšníka, aby se odvrátil od své cesty, smrti umře, ale z tvé ruky budu žádati duši jeho.«* (Ez. 33, 8.)

Dnešní svět propadl osudné chorobě; nejraději bych ji pojmenoval náboženskou polovičatostí. Zatím co ve vědách činíme úžasné pokroky a svoje vynálezy hledíme stále zdokonalovati, spokojujeme se v životě náboženském jakýmsi bezcenným pozlátkem. A tak vidíte kolem sebe plno lidí, kteří se nazývají katolíky, ale ze svých náboženských povinností neplní skoro nic. Říkají o sobě, že jsou *»hluboce nábožensky založení«*; bohužel, platí o nich slova Páně z tajemného Zjevení (3, 17): *»Praviš: Jsem bohat... a ničeho nepotřebuji; a nevíš, že jsi nešťastník a ubožák, chudý a slepý a nahý.«*

A tento záhubný mor neomezil se jenom na města, rozlévá se i po našem venkově a zachvacuje kraje, kde bychom se toho byli nejméně nadáli.

Vězte tedy, bratří! Jest hodina, abychom již ze sna povstali. Abychom nechali své polovičatosti ve službě Boží a celým srdcem milovali Boha, který napřed miloval nás. Snad se divíte, proč mluvím dnes tak vážně? Protože polovičatá služba Boží je pro Boha velikou potupou, pro Ježíše Krista černým nevděkem, pro nás samy největším nebezpečím. Či nevěříte? Nuže poslyšte!

I. Kdysi pravil Pán Bůh Izraelitům: *»Miluj Hospodina, Boha svého, celým srdcem svým, vší duší svou a vší silou svou.«* (Deut. 6, 5.) Tento svatý zákon platí dodnes; božský Spasitel jej nazval dokonce prvním a největším přikázáním. Láska není pouhým krás-

ným slovem, pravá láska je život podle vůle Boží. Proto pravil Pán Ježíš: *»Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte.«* (Jan 14, 15.) A jak to myslel Spasitel doopravdy, poznáváme z jiných jeho slov (Mat. 7, 21): *»Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.«* Vůle Boží má nám býti první a nejsvětější povinností. Všechno máme obětovat, abychom se svému Stvořiteli zalíbili; všechno raději přetrpěti, jen abychom Boha hříchem neurazili. A co činí většina křesťanů? Poslyšte takové moderní vyznání víry. Napsala si je patnáctiletá dívka do svého deníku: *»Budu chodit pilně do kina a do divadel a naučím se krásně tančiti. Budu se pěkně šatit, abych se líbila. Vyhledám si hezkého kavalíra, který musí také milovati hudbu a tanec. Ani na Pána Boha nesmím zapomenout, abych byla šťastná.«* Tedy napřed svět a radovánky a teprve na konec — i Pán Bůh. To je náboženství moderního člověka. Chce sloužiti Bohu, ale tak, aby to příliš nebolelo. Nelíbí se mu těsná brána a úzká cesta, o které mluvil Spasitel (Mat. 7, 14), proto ji hledí rozšířiti a uvolniti. Proto si namlouvá, že katolické zásady se již přežily a nehodí se do dnešní pokročilé doby. Proto z nich slevuje a uzavírá se světem potupné kompromisy; slouží Bohu, ale při tom se hledí zavděčiti i světu. Může býti Bůh s takovou láskou spokojen?

Pověz mi, křesťanský muži! Jak by ti bylo, kdybys pozoroval, že tvoje manželka zadává ponenáhlu své srdce jinému? Kdybys viděl, jak zvolna zapomíná na přísahu, kterou ti kdysi u oltáře skládala a počíná se ohlížeti po jiných? Není ti ještě nevěrná, nemůžeš ji viniti z ničeho nečestného, ale již tato polovičatost bolí a zraňuje. A nekonečný Bůh má býti spokojen, když otvíráme své srdce jeho největším nepřátelům, hříchu a ďáblu? Také vzpomíná, jak jsme se na křtu svatém slavnostně odříkali ďábla, jeho skutků a jeho pýchy, ale jak brzy jsme na svou přísahu zapomněli. Proto se nedivte, že si stěžuje ústy proroka Ěsaiáše (1, 2): *»Syny jsem vychoval, vyvýšil, oni však pohrdli mnou.«*

Mimoděk vzpomínám na proroka Malachiáše. V jeho době byli Židé velice chudí. Vrátili se z dlouhého zajetí a nikdo neměl nazbyt. Domy byly rozbořeny, pole zpustošena. Což divu, že také kněží měli nouzi. Aby si pomohli, přijímali od lidu každou oběť, ať byla jakákoli. Svědomí jim vytýkalo, že Hospodinu patří jen dary nejlepší; omlouvali se chudobou a citelným nedostatkem. Jednoho dne poslal k nim Bůh svého proroka, aby jim oznámil zdrcující rozsudek. Pravil: *»Syn ctí otce svého, a služebník pána svého. Jsem-li tedy já (váš) otec, kde jest úcta má? A jsem-li já váš pán, kde jest bázeň má? Když podáváte slepé (dobytče) v oběť, není to nic zlého? A když obětujete kulhavé a neduživé, není to nic zlého? Podej to svému místodržiteli, bude-li se jemu líbit, nebo prokáže-li ti svou přízeň, praví Hospodin zástupů.«* (Mal. 1, 6—8.)

Rozumíte dobře těmto trpkým slovům Božím? Pro smrtelného člověka vybíráme nejlepší dary, pro Boha, pro nekonečného krále nebe a země, zdá se nám všecko příliš dobré. Celé dny se připravujeme, máme-li uvítati vznešeného hosta — jenom pro Ježíše Krista ve svatém přijímání nemáme pokdy. Pečlivě se staráme, aby náš oděv byl bezvadný a čistý — ale nepokládáme si za hanbu objeviti se před svým Bohem s duší černou jako noc a ošklivou jako peklo. Drazí křesťané, kdyby váš čeledín vám sloužil tak nedbale a polovičatě, jak to děláme my Pánu Bohu, již dávno byste ho z domu vyhnali.

II. Je tedy polovičatá služba Boží pro Pána Boha velikou potupou, je také černým nevděkem k Pánu Ježíši. Zadívejte se jednou vážně na svatý kříž a zamyslete se nad bolestmi svého Spasitele. Jak mu bylo, když ho vojáci přivázali ke sloupu a bičovali, bičovali tak strašně, že krvácel po celém těle? Co trpěl dobrý Ježíš, když mu kladli na hlavu trnovou korunu, když brali do rukou třtinovou hůl a zaráželi mu trny do jeho svaté hlavy? Jak mu bylo, když mu plivali do tváře, když ji zahalovali kusem hadru a posměšně volali: *»Hádej nám, Kriste, kdo tě udeřil?«* Jak mu bylo, když mu přibili ruce a nohy a nechali jej viseti celé tři hodiny na těchto živých ranách? Dobrý Ježíši, co jsi ještě mohl učiniti, abys nás spasil a vykoupil? V největších bolestech těšil ses myšlenkou: *»Budu-li povýšen od země, potáhnu všecko k sobě.«* (Jan 12, 32.) Doufal jsi najisto, že pohled na tvůj kříž rozplamení naše srdce svatou láskou k Tobě. Spasiteli, dovol mi to říci, bolestně ses zklamal. Nám je to všechno málo, cos pro nás učinil. Nám nestojíš za to, abychom se přemáhali. Nám jsou milejší naše vášně, které od nás nežádají takových obětí. Nám je milejší peklo se všemi mukami, nežli nebe, které jsi nám chtěl přichystati.

Vím, že nikdo z vás neodváží se pronésti taková rouhavá slova — ale mnozí, přemnozí mluví tak svými skutky. Jaký to nevděk! Kristus se pro nás nehrozil ani smrti na kříži — nám se to zdá tak těžké, máme-li jíti každou neděli na mši svatou. Ježíš umíral pro nás v největší opuštěnosti — my se nechceme vyhnouti společnosti, která nás vede do hříchu. Kristus o hladu a žízni — my si nedovedeme odepřít kousek masa v pátek. Kristus se modlí za své katany — my přísaháme pomstu každému, kdo se jen dotkl nešetrně našeho dobrého jména. Pravdu měl jeden svatý kněz, když říkával: *»Člověk dovede býti vděčný i němé tváři, která se k němu lísá; jenom pro svého Spasitele mívá nevděk a potupu.«*

III. Polovičatá služba Boží je pro Boha velikou potupou, pro Ježíše Krista černým nevděkem, pro nás velikým nebezpečím. Velký požár začíná malou jiskrou, kterou jsme neuhasili; smrtelná nemoc počíná nepatrnou chorobou, které jsme si nevšímalí, velké hříchy rodí se z chyb, které jsme podceňovali.

V tuto chvíli vzpomínám na své kněžské spolubratry, kteří po

převratu opustili církev katolickou. Také stáli kdysi po prvé u oltáře a jejich srdce bylo tehdy plno nejlepších úmyslů. Kdyby v tu chvíli byl jim někdo řekl: »Důstojný pane! Než uplyne deset roků, zapřete svoji kněžskou přísahu a budete bojovati proti církvi, která vás posvětila« — byl by ho pokládal za blázna. A přece se to stalo. Proč? Jenom se nedomnívejte, že takové kněžské duby padají jedinou ranou. Předcházela dlouhá řada menších nevěrností, teprve později došlo ke hříchům těžším, až nastal osudný pád.

Đábel je velice dobrý počtář. Ví, že bychom se zalekli, kdyby nám ukázal hned propast, do které nás chce strhnouti. Proto se napřed spokojuje s maličkostmi — ale dosáhl tím velice mnoho. Uspal poněkud svědomí, oslabil jeho výčitky a navykl duši pohledu na hřích. Teprve později se odvažuje o krok dále — a na konec dopouští se člověk klidně i takových hříchů, které se mu kdysi zdály úplně nemožné.

Polovičatá služba Boží je nejlepší přípravou k úplné ztrátě víry a k odpadu od církve. Spasitel to pověděl slovy: »*Kdo je nesprávný ve věcech nejmenších, bude (nakonec) nesprávný i ve věcech velikých.*« (Luk. 16, 10.)

Ukázal jsem vám dvě cesty: jednu pohodlnou a širokou, druhou úzkou a nerovnou; na vás jest, abyste si vyvolili. Naše smyslnost se rozhoduje pro první, ale náš dobrý vůdce, Pán Ježíš, nám praví: »*Vcházejte těsnou branou; neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho je těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají!*« (Mat. 7, 13—15.) Koho poslechneme? Jsem přesvědčen, že také vy zvoláte nadšeně se svatým Petrem: »*Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili, že ty jsi Kristus (Mesiáš), Syn Boží.*« (Jan 6, 69—70.) Amen.

Neděle II. adventní.

BOŽSTVÍ KRISTOVO.

Ty jsi ten, který má přijíti, či jiného máme čekati? (Mat. 11, 3.)

Bylo na světě velice smutno po pádu prvních lidí. Krásná slova hadova: »Budete jako Bůh« rozplynula se brzy jak bublina, zato jako skála tížila naše prarodiče kletba rozhněvaného Boha. V potu tváře své měli si dobývati chléb, dokud by se nevrátili do země, z které byli stvořeni. Zdálo se, že slunko našeho štěstí zapadlo navždycky. Radujte se, Bůh není jen spravedlivý, je také milosrdný.

Nechtěl, abychom z ráje odcházeli s pocity zoufalství a bez naděje. Proto slavnostně slíbil, že pošle Vykupitele, který rozdrťí hlavu hadovu a zbaví nás kruté nadvlády ďáblů.

Plynula tisíciletí, obraz slíbeného Vykupitele stával se čím dále tím určitější a krásnější. Brzy se lidé dověděli, že bude potomkem Sémovým, Abrahamovým, Judovým a konečně Davidovým. Věděli, že se narodí v Betlemě, jeho Matkou bude neposkvrněná Panna; že bude konati veliké zázraky a bude Pánem celého světa. Tisíce zbožných Izraelitů spínalo denně ruce a toužebně volalo: *»Rosu dejte nebesa shůry, mraky deštěte spravedlivého. Otevři se země a vypuč Spasitele.«* (Is. 45, 8.)

Konečně se Pán Ježíš narodil — ale, můj Bože, co to slyšíme? *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«* (Jan 1, 11.) V Betlemě neměli pro něho ani kolébky, a druzí? Kamením po něm házeli, veřejně se ho zřekli, konečně jej přibili jako zločince na potupný kříž a na věky prokleli jeho památku.

Proč? Nebyl takový, jak si ho představovali. Čekali, že rozdrťí římskou nadvládu — a Ježíš jim sliboval odpuštění hříchů a svobodu dítek Božích. Chtěli mocného krále — on byl jen chudičkým tesařem z Nazareta. V duchu si malovali slastnou budoucnost — on k nim mluvil o kříži a utrpení. Proto jím pohrdli.

Drazí křesťané, neodsuzujme židů, trpí za to dodnes; zadívejme se raději kolem sebe. Odevšad slyšíme rouhavá slova *»Nechceme, aby tento kraloval nad námi.«* (Luk. 19, 14.) Tázete se, proč moderní svět staví se tak příkře proti Kristu? Protože se mu nelíbí jeho zásady; protože Kristus není takový, jak by si sami přáli. Víím dobře, že žádný z vás nestojí v tomto táboře. My všichni uznáváme v Pánu Ježíši svého Boha a voláme se svatým Petrem: *»Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.«* A přece bude dobře, klekneme-li v duchu před Spasitelem a s uctivou zbožností se otážeme: *»Ty jsi ten, který měl přijíti, či jiného máme čekati?«* Znova se přesvědčíme, že naše víra nestojí na písku, je zbudována na skále. Božství Ježíšovo dokazují nám jeho slova, jeho skutky a jeho slavné z m r t v ý c h v s t á n í.

I. Jeho slova. Ještě nebyl Kristus na světě, a již oznamoval anděl blah. Panně Marii jeho božský původ: *»Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží.«* (Luk. 1, 35.) Tuto vznešenou pravdu hlásal velice často sám Spasitel. O svém božském původu nemluvil jen v důvěrném kroužku apoštolů, kde mu nehrozilo žádné nebezpečí; Boha nazýval svým Otcem i v nepřátelském Jerusalemě, kde se chápali kamení, aby ho navždy umlčeli. (Jan 8, 59.) Je skoro nemožné vypočítati všechna jeho slova, není toho ani třeba. Zmíním se pouze o jednom, zato nejdůležitějším.

Když byl Pán Ježíš zajat a přiveden ke Kaifášovi, svolal velekněz celou Veleradu — dnes bychom řekli — nejvyšší říšský soud.

Doprostřed postavil božského Spasitele, povstal a slavnostně se tázal: *»Zapřisáhám tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li ty Kristus, Syn Boží.«* (Mat. 26, 63.) Ve shromáždění nastalo hluboké ticho, nikdo ani nedýchal, aby mu neušlo ani slovíčko. A Kristus? Pozvedl svoje spoutané ruce k nebesům, jako by chtěl přísahati a pravil: *»Já jsem.«* (Mar. 14, 62.)

Vmysleme se dobře do tohoto okamžiku a projděme ještě jednotlivá slova. Kristus byl na soudu a jeho soudcové se marně namáhali, aby mu dokázali nějakou vinu. Přivedli svědky, jejich výpovědi byly tak malicherné a tolik si odporovaly, že ani farizeové se neodvážili Krista odsouditi. Z této tísně měl jim pomoci sám Spasitel. Proto se ho tázal zlomyslný Kaifáš, aby jim pod přísahou pověděl, je-li opravdu Synem Božím. Kristus věděl dobře, co ho čeká, odpoví-li na otázku kladně; bude odsouzen jako rouhač, ale pravda byla mu nade všecko. Proto vyznal: *»Ano, já jsem.«*

Co tedy řekneme o lidech, kteří v božství Kristovo přece nevěří? Prohlašují Spasitele za sprostého lháře a rouhače, který neměl ani tolik úcty ke svatému jménu Božímu, aby se poctivě přiznal ke svým podvodům. Ano, drazí křesťané, jiné možnosti není. Buď je Kristus opravdu Synem Božím — nebo byl lhářem a rouhačem.

II. Božství Kristovo dokazují jeho skutky a zázraky. Bylo jich tolik, že sv. Jan mohl napsati ve svém evangeliu: *»Je však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš; kdyby napsána byla každá zvlášt, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by musily býti napsány.«* (Jan 21, 25.) A jak rozmanité byly tyto zázraky! Není jediného oboru, do kterého by nebyl zázračně zasáhl božský Spasitel. Pouhým slovem vracel slepým zrak a nemocným ztracené zdraví; poroučel přírodě, i rozbouřené moře ho poslechlo. Na jeho rozkaz opouštěli zlí duchové lidská těla, jeho moc se nezastavila ani před branami hrobu: zarmouceným rodičům vrátil milovanou dcerušku, opuštěné vdově vzkřísil jediného syna a plačící sestry objaly zase bratra Lazara. Je-li zázrak opravdu projevem nekonečné moci, musíme také my vyznati s uzdraveným slepcem: *»Kdyby tento nebyl od Boha, nic by nemohl činiti.«* (Jan 9, 33.)

Snad mi namítnete, že také svatí konají podivuhodné zázraky a přece byli jen obyčejnými lidmi. Právě na tuto okolnost chci upozorniti. Kristus konal zázraky, aby jimi dokázal, že jest od Boha poslaným Vykupitelem. Slyšte!

Kdysi přinesli k Pánu Ježíši člověka na celém těle ochrnulého a prosili, aby ho uzdravil. (Mat. 9, 2.) Dobrý Ježíš viděl mnohem dále než tito soucitní lidé. Více než tělo churavěla duše ubožákova, tu chtěl uzdraviti na prvním místě, proto pravil: *»Buď dobré myslí, synu, odpouštěj se ti hříchy tvé.«* Když to slyšeli farizeové, horšili se na Krista a šeptali si mezi sebou: *»Tento se rouhá; kdo může odpouštěti hříchy, leč jediný Bůh.«* (Mar. 2, 7.) Vševedoucí Spasitel

znal dobře jejich myšlenky. Ale v tu chvíli viděl miliony lidí, kteří se budou blížit ke zpovědnici a kterým bude tak těžké otevřít knězi upřímně svoje zraněné srdce. Aby jim vyznání usnadnil, rozhodl se pro zázrak. Proto pravil přítomným farizeům: *»Abyste věděli, že Syn člověka — to jest Vykupitel — má moc na zemi odpouštět hříchy«* — obrátil se k nemocnému — *»vstaň, vezmi lože své a jdi domů.«* (Mat. 9, 6.) Sotva Ježíš domluvil, povstal ubožák, který se dosud nemohl ani hnouti, svinul rohožku, na které odpočíval, vložil si ji na ramena a rozradostněn odcházel do svého domova.

Jaký rozdíl mezi zázraky světců a mezi zázraky Kristovými! Světec vyprosil zázrak, aby pomohl ctiteli, který se k němu s důvěrou utíkal; Ježíš učinil zázrak, aby dokázal, že může odpouštět hříchy. To jsou fakta, která nám vypravuje evangelium. Položme si nyní důležitou otázku: Nebyl-li Pán Ježíš opravdu Synem Božím, co vlastně udělal Bůh? Potvrzoval svými zázraky lež a klamal ubohé lidi, kteří na něho spoléhali. Z toho vidíte nejlépe, proč je nevěra tak nerozumná a proč ji Bůh tak přísně trestá.

III. Největším důkazem božství Kristova jest jeho slavné zmrtvýchvstání. Snad o ničem nemluvil Pán Ježíš tolikrát jako o své smrti a svém vzkříšení. S počátku to činil jen v obrazech a jaksi zastřeně, později mluvil jasně a zřetelně. Když vyhnal po prvé prodavače z chrámu a Židé mu upírali takové právo, ukázal na své tělo a pravil: *»Zbořte chrám tento, a ve třech dnech jej vystavím.«* (Jan 2, 19.) Když farizeové nebyli spokojeni s jeho zázraky a žádali znamení na nebi, slíbil jim Kristus, že vstane z mrtvých: *»Jako Jonáš byl v břiše velké ryby tři dni a tři noci, tak bude Syn člověka v nitru země tři dni a tři noci.«* (Mat. 12, 40.) O něco později dodává sv. evangelista: *»Od té chvíle počal Ježíš ukazovati učeníkům svým, že musí jíti do Jerusalema a mnoho trpěti . . . a býti zabit a třetího dne vstáti z mrtvých.«* (Mat. 16, 21.) Proto rozumíme, proč mohl později napsati sv. Pavel vážná slova: *»Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše, marná i víra vaše . . . , neboť jste dosud (nevykoupení a proto) v hříších svých.«* (1. Kor. 15, 14.)

O těchto proroctvích věděli dobře farizeové i zákoníci, proto učinili všechno, aby usvědčili Krista ze lži. Když dokonal na kříži, když jeho svaté Srdce bylo probodeno a vytekla jenom ssedlá krev a voda, šli k Pilátovi a pravili: *»Pane, my jsme se rozpomenuli, že ten svůdce ještě zaživa řekl: Po třech dnech vstanu. Rozkaž tedy hlídat hrob až do třetího dne, aby snad učeníci jeho nepřišli a neukradli ho a neřekli lidu: Vstal z mrtvých. I byl by poslední blud horší prvního.«* (Mat. 27, 63—64.) Pilát dovolil. Hrobový kámen byl zapečetěn a na blízku postavena silná vojenská stráž. Sami vidíte, farizeové učinili všechno, aby dokázali, že Kristus nemluvil pravdu. Ani ve snu je nenapadlo, že stojí ve službách Božích a svou opatrností dokáží nad slunce jasněji pravdu jeho slov. Třetího dne vstal Kristus sku-

tečně z mrtvých a vojenská stráž byla první, která rozhlásila po městě slavné vítězství Kristovo. Proto jása apoštol Pavel: *»Kde jest, ó smrti, (dnes) tvoje vítězství? Kde jest, ó smrti, osten tvůj?«* (1. Kor. 15, 55.)

Snad vás napadla již často otázka: Jsou-li zázraky opravdu tak neklamným důkazem božství Kristova, proč mu neuvěřili ani Židé, kteří přece byli očitými svědky těchto velikých divů? Odpověď není tak těžká. Nevěra mívá dvojí příčinu: u někoho je to lidská bázeň, pro kterou se neodvází vyznati veřejně své lepší přesvědčení. Jsou to třtiny větrem se klátící. Jinde rozhoduje zlá vůle. Tak si zamilovali měkké roucho svého pohodlného života, že raději zavrou oči, jen aby zázrak neviděli.

Poslyšte, jak si představuje zázrak vůdce francouzských nevěrců Arnošt Renan. Píše doslova: *»Neupíráme, že zázrak je možný; tvrdíme toliko, že až dosud nebyl žádný zázrak náležitě zjištěn. Nechť se nyní zjeví nějaký divotvůrce s dosti závažnými důvody, hodnými úvahy; nechť ohlásí, že dovede na př. vzkřísiti mrtvého; jak by se dnes jednalo? Především by se sestavila komise z fyziologů, fysiků, chemiků a osob zběhlých v kritice historické. Tato komise by vybrala mrtvolu, zjistila by skutečnou smrt, určila by síň, v níž by se pokus měl odbývati, učinila by všechna náležitá opatření, aby ani stín pochybnosti nebyl možný. Kdyby se pak za takových podmínek vzkříšení mrtvoly dostavilo, teprve tehdy bylo by dosaženo pravděpodobnosti, rovné takřka jistotě. Poněvadž se pak pokus může opakovati stále, a co kdo dokázal jednou, má býti s to dokázati znovu, a protože u zázraků nemůže rozhodovati snadnost nebo nesnadnost, byl by divotvůrce vyzván, aby svůj zázračný skutek opakoval za okolností jiných, na jiných mrtvolách, na jiném místě.«* Tak apoštol nevěry Renan.

Povězte mi sami: Může nekonečný Bůh podrobiti se takovým předpisům? Kdyby to učinil, snížil by svou božskou velebnost. To by nebyl zázrak, to by byla komedie, jakou můžeme viděti u každého kejklíře. A myslíte, že by aspoň potom svět uvěřil? Nikdy! Sám jsem se o tom přesvědčil.

V naší osadě žila dívka, která upadla do těžké nemoci. Trpěla prudkými bolestmi hlavy, jísti a spáti nemohla. Byla tak slabá, že sotva se udržela na nohou, většinu dne proležela, na práci nebylo ani pomyslení. Lékař zjistil naprostou chudokrevnost a předpisoval železité víno. Vše bylo marné, nemocná slábla ustavičně; konečně prohlásil lékař, aby ho již nevolali, že není pomoci.

Zželelo se mi ubohé dívky a poradil jsem jí, aby si vykonala devítidenní pobožnost k Panně Marii Lurdské. K večeru devátého dne donesl jsem jí trochu vody z lurdského pramene a povzbudil ji k důvěře v Rodičku Boží. Vypila několik kapek posvátné vody, namočila v ní kapesník a přiložila na místo, kde cítila největší bolesti. Hned potom klidně usnula. Ráno se probudila, sama tomu nechtěla

věřiti. Bolesti úplně zmizely, zato cítila veliký hlad. Najedla se a povstala s lůžka a hned pomáhala ostatním mlátiti ječmen.

Bylo patrno, Matička Boží pomohla; chtěl jsem to mítí dokázáno i lékařsky. Proto jsem poslal dívku k lékaři, který ji před tím ošetřoval; protože jsem však věděl, že tento muž odpadl od víry, zakázal jsem jí, aby se o lurdské vodě zmiňovala. Lékař dívku prohlédl a byl velice překvapen, že jest úplně zdravá. Divil se tomu, nemohl to pochopiti. Dívka z veliké radosti prozradila lékaři, že užila lurdské vody. A následek? Několik okamžiků byl lékař zaražen — ale potom dívku vyhnal, že prý nemocná ani nebyla a tolik měsíců ho klamala.

Vidíte, draží, zavřel oči, aby neviděl a nemusel se vzdáti nevěry, kterou si již zamiloval.

Draží křesťané! Ukázal jsem vám, že Ježíš Nazaretský jest opravdu Synem Božím. Pro nás katolíky plyne z toho hluboký důsledek. Ve svém kázání pravil jednou Pán Ježíš: *»Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž ten, kdo činí vůli Otce mého, který je v nebesích, ten vejde do království nebeského.«* (Mat. 7, 21.) Nic by nám neprospělo, že jsme byli v církvi katolické a uznávali Krista za Syna Božího, kdybychom podle jeho učení nežili. Zamysleme se proto v adventní době každý sám nad sebou a srovnejme svůj život se zásadami Ježíše Krista. Bude-li nám svědomí činiti výčitky, spořádejme své účty v dobré svaté zpovědi. Bůh ještě čeká. Kéž by nevolal nadarmo! Brzy by mohlo býti již pozdě. Jsou věci, s kterými se nesmí odkládati. Na Moravě, není tomu ještě tak dávno, postavili rodinný domek. Vše bylo hotovo, dali i hromosvod, jenom jej měli ještě připojiti. Stavitel pravil: *»Dnes je už pozdě, uděláme to zítra.«* V noci se přihnala bouře, blesk uhodil a domek shořel. Budeš se zpovědi ještě odkládat? Kdo ti zaručil, že zítra nebude již pozdě? Proto končím slovy žalmu (94, 8): *»Uslyšíte-li dnes hlas Boží, nezatvrzujte srdce svoje!«* Amen.

Neděle III. adventní.

BUĎME VE ZPOVĚDI UPŘÍMNÍ!

Vyznal a nezapřel. (Jan 1, 20.)

Jsme v duchu s Janem Křtitelem na osamělém místě v Zajordání a s údivem pozorujeme četný zástup, který sedí u jeho nohou. Sešli se skoro se všech stran Palestiny. Převládá prostý, venkovský lid, ale vidíme také vojíny a nenáviděné celníky. Tu a tam stojí

hloučky farizeů; poznáváme je na první pohled po ješitné marnivosti, s jakou staví na odív svoji domnělou zbožnost.

V zástupu je ticho, tak je uchvátila velebná postava Janova. Svým drsným rouchem, utkaným z velbloudí srsti, připomínal neohrožený kazatel starozákonní proroky, a v mnohé duši se rodila myšlenka, není-li syn Zachariášův slíbeným Vykupitelem, po kterém tak toužebně volala tisíciletí.

Pojednou stalo se cosi neobyčejného. Jako když zaduje prudký vítr do žitného pole, otáčely se zvědavě hlavy k břehům jordanským. S mírného návrší sestupovalo několik kněží a levitů, jejich bílá roucha odrážela se jasně od žlutavého písku, po kterém kráčeli. Nebylo pochyby, šli k Janovi. Svatý kazatel domluvil a zadíval se tázavě na příchozí. Poznal je, a po tváři mu přelétl stín nevole. Dobře si všiml dlouhých třapců, jaké nosívali u svých plášťů farizeové; chtěli tak dokázati celému světu, že si váží zákona Božího více než ostatní. Jan znal příliš dobře smýšlení této mocné strany. Tolikrát jim hrozil Božími tresty, mluvil nadarmo. O jejich tvrdá srdce odrážela se bezúspěšně jeho varovná slova.

Zatím cizinci došli a představili se jako úřední poslové židovské Velerady. Měli vyšetřiti, kdo dal Janovi právo, aby křtil a kde je tajemství jeho neobyčejných úspěchů.

Výslech netrval dlouho. Jakmile svatý kazatel zaslechl otázku: *»Ty kdo jsi?«*, odpověděl jasně a bez vytáček: *»Já nejsem Kristus.«* Pochvalně dí o něm evangelista: *»Vyznal a nezapřel.«*

Opravdu nevíme, čemu se více diviti: Hluboké pokoře Janově, či naduté pýše farizeů, kteří si osobovali právo souditi velikého proroka Božího? Byl tak svatý, že mohla vzniknouti myšlenka, není-li Vykupitelem — ale Jan neměl ani nejmenšího pokušení, aby sahal po cti, která mu nepatřila. Vyznal a nezapřel.

V době adventní bývá krásným zvykem, že jdeme ke sv. zpovědi. Také k tobě, drahý křesťane, přijde ve zpovědnici vyslanec Kristův a bude se tázati na místě samého Boha: *»Ty kdo jsi?«* Bude žádati jménem Ježíše Krista, abys mu odkryl i nejtajnější záhyby duše, a pověděl hříchy, které jsi snad dosud úzkostlivě tajil před každým člověkem. Co učiníš? Bude moci říci také o tobě s pochvalou božský Spasitel: *»Vyznal a nezapřel?«* Či budeš pracně sháněti výmluvy a vytáčky, abys umenšil svou vinu a kněze oklamal? Víím dobře, jak bývá těžké přiznati se k vlastní hanbě a pověděti na sebe, co nás tak pokořuje. Ale víím také dobře, není to po každé zlá vůle, která zavírá lidem ústa ve zpovědnici; je to často jen nevědomost nebo nepravý stud. Proto vás chci povzbuditi, abyste se zpovídali vždy upřímně; bez upřímnosti byla by zpověď neplatná, svatokrádežná, a přece bychom nic neутajili.

Abyste mi dobře rozuměli, napřed důležitou poznámku. Nejsme povinni žalovati na sebe všechny maličkosti, které jsme učinili; nikdy

však nesmíme vynechati těžký hřích. Mluví-li tedy o zamlčování hříchů, mám na mysli těžké poklesky. Ani to by ještě nestačilo. U těžkého hřichu třeba také udati počet, kolikrát jsme se ho dopustili; víme-li to jistě, povíme to jistě, kde se již nemůžeme upamatovati, řekneme počet aspoň přibližný. Od zamlčování třeba dobře rozlišovat zapomenutí. Kdo svědomitě zpytoval svoje svědomí, nemusí se báti, i když snad nějaký hřích zapomněl. Doplní jej, až se bude zpovídati po druhé.

I. Zpověď, ve které jsme úmyslně zamlčeli nějaký těžký hřích, nebo jsme počet hříchů vědomě zmenšili, je neplatná.

Vyložím vám to obrazem. Jděte k lékaři. Povězte mu všechny malé bolesti, ale zatajte před ním svou největší ránu. Čeho tím dosáhnete? Uzdravíte se? Právě naopak. Jediná zatajená rána vykope vám přece předčasný hrob, a nejlepší léky minou se účinkem. Tomu rozumíme dobře. Proto jsme před lékařem upřímní, spíše povíme víc než méně. Nuže, také kněz ve zpovědnici je lékařem. Božskou mocí, kterou dostal od Spasitele, může zhojiti rány, které zasadil naší duši hřích. Jeho snaha bude marná, jestli zamlčíme jedinou vážnější nemoc, jediný těžký hřích. Knězova slova: »Já ti odpouštím všechny tvoje hříchy ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého« vyzněla by pro nás naprázdno. Každý hřích je vzpourou proti nekonečnému Bohu, a Bůh jako uražený má svatosvaté právo, aby určil podmínky, za kterých odpustí. Pán takovou podmínku stanovil — jest jí kající vyznání ve zpovědnici.

Bůh nedává svůj pokoj bezbožným; jen upřímné doznání vrací ztracený mír. Pravdu těchto slov zakusil na sobě král David. Klesl hluboko, tak hluboko, že spáchal těžký hřích a dopustil se úkladné vraždy. Brzy poznal své poblouzení; plakal a volal k Bohu o slitování, nebe jeho nářku neslyšelo. Sám o tom praví v dojemném žalmu (31, 3—4): *»Že jsem se (s hříchem) tajil, chřadly mi kosti, neboť celý den jsem úpěl. Tížila mne ve dne v noci tvá ruka, svíjel jsem se ve své bídě jako trny pobodaný.«* Pokoje došel teprve, když se rozhodl k upřímné zpovědi: *»Vyznám se ti (Bože) ze svého provinění, nepravost svou nebudu zakrývatí.«* Netěšil se nadarmo, také do jeho duše vrátil se ztracený mír; proto volá vděčně: *»Tys mi odpustil bezbožnost hřichu mého.«* (Žalm 31, 5.)

II. Zpověď, ve které jsme vědomě zatajili těžký hřích, není jenom neplatná, je také svatokrádežná.

Svatokrádežná! Kdo z nás by se odvážil vztáhnouti ruku po kostelním majetku? Hrozili bychom se takového hřichu a neměli bychom pokoje, kdybychom se ho dopustili. A přece tolik lidí přistupuje ke zpovědnici se zločinným úmyslem ukrásti — kdyby to bylo možno — i samu milost Boží. Nedivte se potom, že odcházejí od zpovědnice horší než přiklekli. Ani jediný hřích jim nebyl odpuštěn, všechny jim zůstaly — dopustili se ještě nové urážky Boží, spáchali svatokrádež. Místo požehnání odnášejí si Boží zlořečení.

Bůh jim nabízel milosrdenství, oni si ztropili posměch ze samého Boha.

Chcete věděti, jak? Ústy vyznávají: Zpovídám se Bohu všemohoucímu — a přece jsou odhodláni zapřítí hřích, kterého se dopustili. Lhou do očí samému Bohu. Dovolávají se neposkvřené Matky Boží, zdánlivě prosí o její milosrdnou přímluvu — zatím chystají novou potupu jejímu božskému Synu. Volají za svědky všechny svaté, že chtějí mluvit pravdu, ale již předem jsou rozhodnuti, že hříchy nevyznají. Chtějí klamati samého Boha, ale zapominají, že Bůh nebývá bez trestu posmíván.

Snadno se nějaký hřích zamlčí, velice těžko se napravuje. Bázeň, která zavřela ústa po první, bude po druhé ještě silnější. A již často se stalo, že takový ubožák ani na smrtelném lůžku se neodvážil promluvit; odnesl své hrozné tajemství do hrobu.

Odstrašující příklad jsem četl o italské řeholnici. Dopustila se kdysi těžkého hříchu, který ji velice zahanboval. Šla ke zpovědi, ale stud jí zavřel ústa. Svědomí vyčítalo a hříšnice si svatosvatě slibovala, že to poví po druhé. Ani tentokráte se neodhodlala, stejně tomu bylo po třetí, po čtvrté, po každé. Aby svědomí přehlušila, počala konati neobyčejné kající skutky. Nadarmo, pokoje přece nedošla. Těšila se, že aspoň na smrtelném lůžku vše vypoví; myšlenka na věčnost že jí otevře ústa. Po dlouhých letech těžce onemocněla. Zavolali kněze, aby ji zaopatřil — i poslední zpověď a poslední přijímání byly svatokrádežné. Skonala. Sestry ji pokládaly za světicí — jaké však bylo jejich zděšení, když se jim ubohá duše zjevila a pověděla o svém věčném zavržení.

Drazí křesťané, jest opravdu lépe nejít ke zpovědi, než přistoupiti k ní svatokrádežně. Kolik lidí nařiká dnes v pekle, že kdysi knězi lhali a zapírali. Jak rádi by se dnes vyznali, ale je pozdě. Jejich doba milosti uplynula, jejich hodina spásy odbila.

III. Kdo ve zpovědi těžký hřích zamlčel nebo počet těžkých hříchů vědomě umenšil, zpovídal se neplatně a svatokrádežně — a přece tím nic neutajil. Možná, že ani netušíte, jak veliké milosrdenství prokázal nám Kristus, když nám dovolil vyznati své hříchy ve zpovědnici.

Všichni budeme jednou státi před soudnou stolicí Boží a skládati účty ze svého života. Každý hřích musí býti vyznán a každá křivda napravena. Máme jen dvojí možnost: buď to učiníme sami ve svaté zpovědi nebo to udělá Spasitel na posledním soudu. Zamyšlete se na chvíli a odpovězte si upřímně na tyto otázky: Co je lépe? Požalovati svůj hřích člověku, který má s námi srdečnou soustrast, neb upadnouti do rukou Boha živého, ale rozhněvaného? — Pověděti svou chybu tajně, či dovoliti, aby ji Spasitel oznámil jedenkrát celému světu? — Pokořiti se na okamžik před zpovědníkem, kterému církev svázala jazyk věčným mlčením, nebo volati na posledním soudu: *»Hory, padněte na nás a pahrbkové, přikryjte nás!«*

— Měli bychom býti vděční božskému Spasiteli za svátost pokání a varovati se všeho, čím bychom mařili její blahé účinky.

Řekl jsem to již jednou, opakuji to znova. Přemnozí zpovídají se svatokrádežně spíše z jakési lehkomyšlnosti, nepováží, do jakého nebezpečí se vydávají. Věřte mi, ani jeden by se toho neodvážil, kdyby si uvědomil, že mu pod nohama hoří věčné peklo. Vždycky se otřesu, kdykoli si vzpomenu na událost, o které jsem četl (Katolické kázne IV, 205) :

V severní Itálii rozmnožily se kdysi velice zmije. Vrchnost poručila poddaným, aby je hubili; aby je povzbudila, slíbila za každého hada po jedné liře. Kdysi se vydali na lov dva mladíci. Štěstí jim přálo; chytili 12 zmijí, které donesli domů v hliněném džbáně. Aby jim hadi neunikli, zakryli džbán plochým kamenem a brzy usnuli. Jeden spal ve světnici, kde byli hadi, druhý se uložil v sousední komůrce. Ale hadům nebylo ve džbáně volno, konečně se jim podařilo kámen odvaliti. Byli na svobodě. Protože mají rádi teplo, vlezli do lůžka a ovinuli se kolem těla ubohého mladíka, který spal jako zabitý. Jakmile se ráno probudil, ucítil hada na svém krku. Pohlédl na džbán a rázem pochopil, co se stalo. Zůstal klidně ležeti, jen v duši prosil vroucně Pána Boha o pomoc. Nebe jeho modlitbu vyslyšelo.

Jeho přítel jej přišel probudit; protože mu nikdo neotvíral, podíval se oknem do světnice. V lůžku viděl jakéhosi starce s bílými vlasy; podíval se lépe, byl to opravdu jeho přítel, jenom vlasy mu hrůzou zešedivěly. Chvatně odešel, ohřál mléko a postavil nádobu do světnice. Hadi milují vášnivě mléko. Jakmile cítili jeho vůni, počali pojednou opouštět lůžko a plazili se k nádobě. Jako věčnost zdála se mladíkovi každá minuta, konečně odlezl i dvanáctý had. Pln radosti vyskočil s lůžka a prchal s místa, kde mu hrozilo takové nebezpečí.

Mám k tomu ještě něco dodat? Snad odsuzujeme trestuhodnou lehkomyšlnost tohoto mladíka; mnozí katolíci jsou ještě pošetilejší. Po celé měsíce, snad i léta chovají ve své duši hada, který jim ubírá pokoj a klid a který jim může otevřít věčné peklo.

Drazí křesťané! Hleděl jsem vás varovati, abyste ve zpovědnici nikdy nic nezamlčovali, nic nezapírali. Vaše zpověď byla by neplatná a svatokrádežná, a přece byste nic nezatajili. Jedenkrát odkryl by božský Spasitel na posledním soudu všechna tajemství vaší duše — ale k vaší věčné hanbě.

Tak se zpovídejte, aby také na váš hrob mohl jednou napsati anděl Boží blahá slova evangelistova: »Vyznal a nezapřel.« Amen.

MODLITBA ZA KNĚZE.

Tak suď každý o nás, jako o služebnících Kristových. (1. Kor. 4, 1.)

Rozuměli jste dobře dnešní epištole? Dovídáme se z ní, že ani apoštol Pavel se nezavděčil všem obyvatelům Korinta. Mnozí s ním nebyli spokojeni. Zdál se jim příliš prostičký a jeho kázání málo květnatá; vypravovali o svém zklamání druhým a dělali náladu proti apoštolovi. Svatý Pavel se nehájil ani neomlouval, protože mu málo záleželo na lidském úsudku. Zato se těšil myšlenkou, že sám Bůh obhájí jednou svého služebníka. Možná, že bude čekati dlouho, ale obrany se dočká jistě: *»A tehdy dostane se chvály každému od Boha.«* (1. Kor. 4, 5.)

Mimoděk vzpomínám na slova Spasitelova, kterými posílal apoštoly na první misijní cestu. Nesliboval jim růžovou budoucnost, zato mluvil o pronásledování: *»Není učedník nad mistra, ani služebník nad pána svého. Dosti jest učedníku, (má-li se) jak jeho mistr, a služebníku, (má-li se) jak jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Beelzebubem, čím spíše (budou tak zváti) jeho domácí?«* (Mat. 10, 24.—25.) Ani nejsvětější Spasitel světa neunikl pomluvám a podezřívání; neujde mu ani katolický kněz.

Moji drazí, nemám v úmyslu dělati kněžím advokáta nebo snad omlouvati jejich skutečné chyby. Ani mezi kněžími není samé světlo, jsou tam i stíny. Zato vás chci upozorniti, jak velice potřebuje právě katolický kněz vaší modlitby, a kolik byste mu prospěli, kdybyste na něho v modlitbách častěji pamautovali. Možná, že jste již také kněze odsuzovali, ale snad ještě nikdy jste se za svého kněze nepomodlili. Mnoho se na to zapomíná. Vzpomeňme proto, proč se máme za kněze modliti.

I. Ani katolíci nechápou po každé, jak těžké povinnosti vložil Bůh na ramena knězova. Obyčejně se spokojí lesklým pozlátkem jakéhosi blahobytu, který vidí na faře, hlouběji nepátrají. A přece je kněžský stav břemenem, před kterým se chvěli i světci. O každém knězi měla by platiti slova žalmu (109, 4): *»Přisahal Hospodin, a nebude toho želeť: Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedehova.«* Smíme však říci, že se tato předpověď na každém knězi opravdu splnila? Jak často — mluvím po lidsku — litoval Bůh, že někoho za kněze povolal. Mezi kněžími nebyli jen ohniví Petrové a čistí Janové, církevní dějiny znají též Jidáše. Neunesli těžkého břemene, klesli pod ním a svým pádem strhli též ostatní. Chcete věděti, proč k tomu došlo?

Smutná zkušenost dokázala, myslím, každému z vás, že spása

duše není maličkostí. Vášně se bouří a hledí svrhnouti nemilé jeho Božích přikázání. Ani peklo nezahálí. Již apoštol Petr napomínal první křesťany: *»Strízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil.«* (1. Petr. 5, 8.) Někdy je třeba napnouti všechny síly, abychom odolali. I svatá Terezie vyznala: *»Pokušení může býti tak vábivé, že duši zachrání jen vzpomínka na pekelné plameny.«*

A kněz? Ani pro něho není peklo ještě zavřeno; proto při každé mši svaté klade mu církev před pozdvihováním do úst vroucí modlitbu: *»abys nás, Pane, od věčného zavržení vysvoboditi ráčil.«* Ví dobře, proč se tak modlí. I kněz má stejné vášně jako ostatní. Posvěcením nebyla v něm utlumena ani jediná zlá náklonnost, posvěcením nebyla mu vlita ani jediná ctnost. Vše si musí vybojovati jako ostatní křesťané — jen že tento boj bývá pro kněze mnohem těžší a nebezpečnější. Kněz není nikdy sám; Bůh mu svěřil mnoho jiných duší: buď se spasí i se svou osadou, nebo svým pádem strhne do hříchu též ostatní. Každý kněz podobá se dubu. Chrání mladé stromky a stromy, které rostou v jeho stínu — ale běda, jestli tento dub padne. Pod svými troskami pochová celé okolí.

Tato myšlenka bývá pro svědomitého kněze největší starostí; vzpomínka na duše, za které bude jednou před Bohem odpovídati, nedopřává mu klidu ani v noci. Proto napomínal již apoštol Pavel první křesťany: *»Poslouchejte svých představených a buďte jim poddáni, neboť oni bdí (nad vámi) jakožto ti, kteří vydají účet za duše vaše. (Žid. 13, 17.)* A svoje slova končí apoštol vroucí prosbou: *»Modlete se za nás!«* (Žid. 13, 18.) Ano, modlete se za své kněze a svolávejte svými prosbami na jejich práce Boží požehnání. Když pozorujete, že síla knězova umdlévá, že pod svým břemenem klesá, neradujte se z jeho pádu; naopak. Zdvojnásobte své modlitby, a Pán Ježíš vám tuto službu lásky nezapomene.

II. Těžké povinnosti vložil Bůh na ramena knězova, ještě těžším činí jeho úřad nepochopení přátel a zloba nepřátel.

Slaví-li novokněz první mši svatou, bývá to svátkem pro celé okolí. Z daleka přicházejí lidé, aby si odnesli jeho požehnání. Kamkoli pohlédne, všude vidí radostné tváře, bílé oděné družičky a vonné kvítí. Běda novosvěcenci, kdyby se domníval, že to potrvá vždycky. Uplyne kratičká doba, květy povadnou a místo nich se ukáže trní. Neušel mu ani Spasitel, neujde mu ani jeho kněz: *»Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati.«* (Jan 15, 20.)

Ani katolíci nechápu po každé dobré úmysly knězovy. V osadě neroste jenom pšenice, tu a tam se ukáže i koukol. Povinností svědomitého kněze jest, aby jej vytrhl neb aspoň ochránil ostatní před nákazou. Je pravda, neobejde se to bez bolesti. My lidé jsme již takoví, že jenom neradi si dáváme rozkazovati. Nikomu z nás není milé, má-li stále slyšeti: *»To musíš«* a *»To nesmíš.«* Vidíme v tom omezování svobody. I kněz ví dobře, že si tím lásky nezíská, ale

mlčeti nesmí. Bůh jej poslal, aby hříšnému světu stále připomínal jeho desatero, aby varoval před jeho přestupováním a vedl k dobremu.

Moji drazí, je k tomu potřeba často veliké duševní síly, aby kněz nedal se zlákatí touhou po oblibě, aby mluvil po každé tak, jak mu káže Bůh a jeho svědomí. Jak rád řekl by vám »ano«, jak rád by vám dovolil, po čem toužíte; Bůh řekl »ne«, a kněz je musí říci také. Ví dobře, že za to bude pomlouván, tupen a podezříván; nemůže jinak, nechce-li sám poskvřniti svou duši hříchem, nechce-li se státi zrádcem svatých zájmů Božích.

Ještě bolestněji splácejí knězi jeho snahy nepřátelé. Ať udělá cokoli, každý krok bude posuzován a odsuzován. A jak nízké a nespravedlivé bývají často takové úsudky. Kdesi zemřeli brzy za sebou dva mužové — jeden milionář, druhý obyčejný úředník. Těla obou byla zpopelněna. Mrtvolu milionářovu místní farář vykropil, mrtvole úředníkově to odepřel. Všeobecně se mluvilo, že »peníze světem vládnou« a hubovalo se na lakotu kněží, kteří by pro trochu lesklého kovu i Krista znovu prodali. Jak tomu bylo ve skutečnosti? Milionář zemřel jako katolík, mrtvolu dali spáliti jen jeho příbuzní; úředník si sám ve své závěti ustanovil, aby byl spálen. Proto první směl míti církevní pohřeb, druhému jej musel kněz odmítnouti. Jak často mohl by říci katolický kněz s apoštolem Pavlem: *»Proklínají nás a my žehnáme, pronásledují nás a my to snášíme, pomlouvají nás a my se modlíme.«* (1. Kor. 4, 12.)

Co při tom bolívá kněze nejvíce? Bývají to neúspěchy, jakých se obyčejně ve svém úřadě dodělá. Daří se mu většinou tak, jako rybářům, o kterých vypravuje evangelium. Když byl vysvěcen, dával se do práce s největšími nadějemi; tehdy si sliboval, kolik duší přivede zase ke Kristu, tolik zbloudilých oveček vrátí na pravou cestu — brzy vidí, jak se přepočítal. Snad mu již bělejí vlasy na hlavě, snad již stojí nad hrobem; když se zadívá na svůj kněžský život, musí vyznati s apoštolem Petrem: *»Pane, celou noc jsme pracovali, a nic jsme nechytili.«* (Luk. 5, 5.) Je to bolestné doznání, ale neujde mu skoro žádný kněz. I v tom se podobá svému Spasiteli, který pracoval mezi vyvoleným národem takřka nadarmo.

A nemyslete, že kreslím příliš černě. Povím to aspoň několika myšlenkami. Kněz doporučuje, aby i ve všední den přišel aspoň jeden člen rodiny na mši svatou — druhý den zeje kostel zase prázdnotou. Kněz varuje před nedělní prací — hned odpoledne vidí, že se namáhal nadarmo. Hledí připraviti nevinné duše dětské, aby se staly důstojným příbytkem Pána Ježíše při sv. přijímání — bohužel, kněz staví, a druzí boří. Nedivte se, že i do duše knězovy vkrádá se malomyslnost; všechna jeho snaha zdá se mu zbytečná a v srdci se ozývá hlas, aby raději všeho nechal. Je k tomu potřeba veliké duševní síly, aby se nedal zlomiti, aby stále znova začínal, i když se snad nikdy nedočká blahého ovoce.

Moji drazí, modlete se často za své kněze, aby vytrvali, aby s odvahou nesli těžký kříž, který na ně klade nepochopení přátel a zloba nepřátel. Špatný kněz nebývá po každé špatný jenom svou vinou; často si kněze pokazila teprve osada, protože jeho slov nedbala a jeho dobré snahy všemožně podkopávala.

III. Těžké povinnosti vložil na kněze Bůh, ještě těžšími je činívá okolí, v kterém pracuje — o největší oběti knězově jsem se dosud ještě nezmínil. Od svého vysvěcení až do hrobu půjde životem sám a sám. Jen velice málo katolíků dovede oceniti právě tuto obět. I kněz je člověk z krve a masa, také v jeho srdci ozývá se touha, aby byl milován — ale obětoval se, aby se mohl cele věnovati svému povolání. Tuto osamocenost cítí především, když se dočkal zklamání a neúspěchu. Vy si postěžujete doma duši, která vás miluje, která s vámi cítí a hledí vaši bolest ulehčiti. Kněz takové útěchy nemá; nemá, kdo by ho povzbudil, pozvedl, potěšil — sám nese svůj těžký životní kříž.

Nejbolestněji cítívá kněz tuto osamocenost při smrti. U jeho lůžka nepláče obyčejně nikdo a jeho hrob bývá často ze všech neopuštěnější. Tam neklekává nikdo, ani na Dušičky tam nenajdete světélka . . .

Drazí křesťané! Nezapomínejte v modlitbách na své kněze. Jak by to bylo krásné, kdyby večer klečela celá rodina před domácím křížem a ke svým obvyklým modlitbám přidala Otčenáš za pana faráře. Bůh slyšel by s láskou takovou modlitbu, žehnal by práci knězově a toto požehnání splynulo by zase na hlavy farníků.

A ještě jedno blahé ovoce vydal by takový zvyk. Odevšad slyšíme nářky, jak ubývá kněží a kolik far je neobsazeno. Mnoho věčných světél muselo uhasnouti, protože není nikoho, kdo by svolal Spasitele do svatostánku. Věřte mi, opět by se naplnily naše semináře, kdyby se v rodinách za kněze více modlívali. Končím slovy Pána Ježíše: *»Proste Pána žní, aby poslal dělníky na svou žeň.«* (Mat. 9, 38.) Amen.

Boží hod vánoční.

„SVOJI HO NEPŘIJALI.“

Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. (Jan 1, 11.)

Opět slyšíme jásavý zpěv andělský: *»Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle!«* (Luk. 2, 14.) Víme dobře, koho ta píseň velebila, a v duchu si představujeme radost, s jakou vítal

tehdejší svět nově narozeného Spasitele; mluvíme o radosti, a snad ani netušíme, jak velice se mýlíme. Písmo svaté praví: *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«* O kom tu mluví evangelium? O dítku v jesličkách, o kterém pravil anděl pastýřům: *»Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu. Narodil se vám dnes Spasitel, to jest Kristus Pán.«* (Luk. 2, 10—11.) A tohoto Spasitele lidstvo nepřijalo? Ano. Neomylné Písmo svaté praví jasně: *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«*

Ale vždyť po něm tak toužili a tolikrát se modlívali: *»Ó bys protrhl nebesa a sestoupil!«* (Is. 64, 1.) A přece, když se narodil, do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. — Tolikrát volali k Bohu: *»Rosu dejte nebesa s hůry, mraky deštěte spravedlivého! Otevři se země a vypuť Spasitele!«* (Is. 45, 8) — a když konečně přišel, svoji ho nepřijali. — Pln radosti volal o něm kdysi prorok Isaiáš: *»Dítě narodí se nám a syn bude dán nám, vladařství na rameni bude míti, a nazýván bude: Zázračný, rádce, Bůh silný, otec na budoucí věky, kníže pokoje.«* (Is. 9, 6) — a přece je pravda, že do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Ale *»Bůh nenechá se posmívati«* (Gal. 6, 7) a přísně trestá ty, kteří se mu protíví. Uvažujme dnes o této bolestné pravdě a učme se z cizího neštěstí, abychom nezakusili sami na sobě, jak hrozné jest upadnouti v ruce Boha živého, a rozhněvaného. (Žid. 10, 31.)

Než počnu mluvit, obracím se k tobě, nebeské Dítě. U tvých jesliček slibovali kdysi andělé pokoj lidem dobré vůle. Drahý Spasiteli, je pravda, jsme jenom ubozí hříšníci; ale nikdy se nechceme dopustiti viny, kterou jsi nazval *»rouháním proti Duchu svatému«* (Mat. 12, 31). Nikdy nebudeme poznané křesťanské pravdě tvrdošíjně odporovati. Proto mluv k nám, Pane, ve všem tě poslechneme!

I. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Po cestě k Betlemu kráčí svatá Panna, vedle její snoubenec. Viděti na nich, že přicházejí z daleka a jsou unaveni. U hospody se zastavili a hledali nocleh; nebylo pro ně místa. Pln starosti pohlédl Josef na svou panenskou snoubenku a pokusil se u četných příbuzných. Ani tam nepochodil lépe. Potomek královského rodu Davidova marně se dožebraval noclehu ve svém rodném městě. Zaklepali u cizích a prosili, aby je přijali. *»Nemáme místa,«* slyšeli odpověď, a dveře se před nimi zavřely. Tak to šlo dům od domu, nikde neměli místa pro Spasitele, který se měl naroditi. Již tehdy se na něm splnilo, co řekl později: *»Lišky mají doupata, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil.«* (Mat. 8 20.) Tak nezbylo svaté Rodině než jíti za město a tam ve studeném, opuštěném chlévě narodil se za několik hodin Pán pánů a Král králů. U jeho jesliček klečela Panna Maria a plakala radostí, že svět bude již vykoupen — ale plakala také bolestí, že do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.

Uplynula jenom dvě léta a přišel trest na nevděčný Betlem. Bylo o něm kdysi předpověděno: *»Betleme Efrata, maličký mezi rody*

Judovými; z tebe mi vyjde ten, jenž má býti vladařem v Izraeli a jehož původy (jsou) od počátku, ode dnů věčnosti.» (Mich. 5, 2.) Tak předpověděl prorok Micheáš, ale Betlem svého Vykupitele nepřijal. Proto se na něm splnilo jiné slovo prorocké: *»Toto praví Hospodin: Hlas nářku, žalosti a pláče slyšeti jest na výšině; Rachel pláče nad svými syny, a nechce se potěšiti nad nimi, protože jich není.«* (Jer. 31, 5.) Matky betlemské! Vzpomněly jste si, když Herodes vraždil vaše děti, vzpomněly jste na chudou Matku, která před dvěma roky obcházela ulicemi, prosila o nocleh, ale byla všude tvrdě odmítnuta? Připomenul vám nářek vašich umírajících dětí, jak před dvěma roky pro vaši necitelnost plakal v betlemské jeskyni malý Ježíšek? Snad jste na to již zapomněly, ale nezapomněl Bůh, který kdysi prohlásil v Písmě svatém (Přísl. 21, 13): *»Kdo své ucho zacpává ke křiku chudšasově, sám také bude křičet, a nedojde vy-slyšení.«*

Drazí křesťané! *»Uslyšíte-li dnes hlas Boží, nezatvrzujte srdcí svých.«* (Žalm 94, 8.) Také my máme svůj Betlem, máme svatostánek a v bílé Hostii obchází dosud Spasitel a prosí o přijetí. Dosud chodí světem Panna Maria a hledá srdce, které by pohostilo jejího Ježíše ve svatém přijímání. Bohu budiž žalováno! Dosud platí o mnohých křesťanech: *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«* Kolik je katolíků, kteří ani jednou za rok nejdou ke sv. přijímání a ustavičně se vyhýbají svému Spasiteli. Pro všechno mají zájem, jenom Ježíš klepe na jejich srdce nadarmo. Bývá mi jich upřímně líto. Bůh nenechá se posmívati a jednou na věčnosti zakusí ubožáci sami na sobě, jak je to hrozné upadnouti v ruce Boha živého, a rozhněvaného. Přátelé, my takoví nebudme! Rádi přijímejme svého Spasitele, aby jednou mohl nám říci: *»Pocestným jsem byl, a přijali jste mě«*; proto *»pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od stvoření světa.«* (Mat. 25, 35. 34.) Uslyšíte-li dnes hlas Boží, nezatvrzujte srdcí svých!

II. Když božský Spasitel dospěl, počal hlásati vyvolenému národu slova pravdy. Mluvil tak krásně, že všichni se divili: *»Nikdy člověk nemluvil tak jako člověk tento.«* (Jan 7, 46.) Sliboval jim spásu a občerstvení, nazýval je dítkami božími, uzdravoval jejich nemocné a křísil mrtvé. Když však poroučel, aby se odřekli hříšných náklonností a řídili se vznešeným příkladem svého nebeského Otce, již ho neznali. Již bylo jen chudým synem tesařovým (Mat. 13, 55), přítelem veřejných hříšníků (Mat. 11, 19) a spojencem d'áblovým (Mat. 9, 34). Opět se tu splnila slova Písma svatého: *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«* Kdysi předpověděl o židech prorok Isaiaš (1, 4): *»Běda národu hříšnému, lidu, ježž tíží vina... Opustili Hospodina, Svatého Izraelova tupí.«* A toto »běda« se na nich strašně vymstilo. Jak jim hrozili proroci, jejich země zpustla a národ byl rozptýlen do celého světa. Ovládli bohatství zemí a národů, štěstí a spokojenost si jím nekoupili. Vždycky ponosou na čele známku za-

vržení; hluboce mne dojal povzdech slovenského rabína: »Cítím, že jsme od Boha prokletí.«

Přátelé, také k nám přichází božský Spasitel a žádá od nás víru: »*Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo však neuvěří, bude zavržen.*« (Mar. 16, 16.) Řekněte mi však upřímně: Věří dnes lidé božskému Spasiteli? V matrice jsou snad ještě zapsáni jako katolíci, podle své víry již dávno nežijí. Moderní svět opustil Krista, hledal si nové učitele; dnes vidíme všichni, jaký bič jsme si upletli. Nelíbilo se nám sladké jho Kristovo a nevážili jsme si pokoje, o jakém zpívali andělé nad Betlemem; proto dnes horečně zbrojíme a večer uléháme se starostí, jak bude zítra. Zrušili jsme v továrnách sváteční klid a namlouvali jsme dělníkům, že budou míti více výdělků; splnila se na nás doslova Boží hrozba (Deut. 28, 47—48): »*Protože jsi nesloužil radostně a s veselou myslí za to, že jsi měl všeho hojnost, Hospodinu, Bohu svému, sloužiti budeš nepříteli svému, kterého pošle na tebe Hospodin, v hladu, žízní a nahotě a všelikém nedostatku; jho železné na tebe vloží, dokud tě nezničí.*«

Drazí křesťané, ještě není pozdě. Opět k nám rozpíná vtělený Bůh v jesličkách své drobné ručky a volá ke svedenému světu: »*Obratě se ke mně, i obrátím se (také já) k vám.*« (Zach. 1, 3.) Začneme každý ve své rodině a vrátí se opět zašlé zlaté časy.

III. Největší lásku osvědčil Spasitel hlavnímu městu Jerusalemu, protože tam byl chrám pravého Boha. Již jako dvanáctiletý hoch putoval po prvé do této národní svatyně, od té doby přicházel každoročně. Třídenní cesta z Nazareta do Jerusalema nezdála se mu nikdy příliš daleká a celým srdcem zpíval poutnický žalm (121, 1): »*Plesal jsem proto, že mi bylo řečeno: Do domu Hospodinova jdeme.*« Bohužel, právě na Jerusalemě splnila se nejbolestnější slova evangelistova: »*Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.*« Nikde nezakusil Spasitel tolik nenávisti jako v hlavním městě; ani potom jich nepustil. Když viděl zaslepenost, s jakou se vrhají do propasti, plakal nad městem a pln dojemné lásky volal: »*Jerusaleme, Jerusaleme, kolikrát chtěl jsem shromáždit děti tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá — a nechtěl jsi.*« (Mat. 23, 37.) Všechny výstrahy a hrozby vyzněly na prázdno. Svatý Matouš popisuje nám dojemně konec tohoto dlouhého boje mezi láskou a nenávistí. (Mat. 27, 21—25.)

Před palácem Pilátovým kupily se na Veliký pátek zástupy lidu. Na povýšené místo vystoupil vladař, za ním přivedli Pána Ježíše a lotra Barabáše. Pilát pokynul rukou. Když se lid utišil, pravil: »*Kterého z těch dvou chcete, abych vám propustil?*« Oni řekli: »*Barabáše.*« Dí jim Pilát: »*Co tedy mám učiniti s Ježíšem, jenž slove Mesiáš?*« Odpověděli: »*Ukřižován buď!*« Když tedy Pilát viděl, že nic neprospívá, že bouře jen vzrůstá, vzal vodu, umyl si před lidem ruce a pravil: »*Nevinen jsem já krví tohoto spravedlivého; vy se hleďte.*« A všecken lid odpověděl: »*Krev jeho na nás i naše děti.*«

»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.« Strašná slova: »Krev jeho na nás i na naše děti« brzy se na nich splnila. Přitáhli Římané a město oblehli. V Jerusalemě povstal takový hlad, že matky pojídaly své vlastní děti; tisíce židů bylo ukřižováno, ostatní byli rozprodáni do otroctví nebo rozehnáni do celého světa.

Drazí přátelé! Dosud je na světě mnoho Jerusalemu, kde bývá denně znova křižován Pán Ježíš. Každým těžkým hříchem, kterého se dopouštíme, obnovujeme v jakémsi smyslu utrpení Spasitelovo. A kolik je takových duší, které dodnes volí mezi Kristem a Barabášem, mezi Bohem a hříchem. Dábel jim slibuje hříšnou rozkoš, ale Bůh praví: »Nesesmilníš!« A člověk? Odpovídá jako kdysi židé v Jerusalemě: »Ne tohoto, ale Barabáše, ne Boha, ale hřích!« — Dábel ukazuje na cizí statek, ale Bůh volá: »Nepokradeš!« A člověk? Znova pyšně volá: »Ne tohoto, ale Barabáše, ne vůli Boží, nýbrž hřích!«

Učme se z cizího neštěstí! Nedopustme, aby také o někom z nás mohl říci evangelista bolestná slova: »Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.« Přistupujme rádi ke stolu Páně, aby také nás pozval jednou Spasitel k hostině, která již nebude míti konce. Žijme podle své víry a nikdy se nedopouštějme těžkého hříchu. A jestli jsme již měli takové neštěstí, napravme svůj poklesek, dokud je čas. Dosud volá k nám z jesliček božský Spasitel, dosud vztahuje k nám svoje božské ručky a nabízí nám požehnání. Pospěšme se svatými pastýři do Betlema, klekněme u chudičkových jeslí a slibme víru a lásku: víru živou a lásku stálou a vytrvalou. Nejsvětější Matko Páně, přimluv se za nás u svého Syna, aby nám již odpustil a panoval nad námi v pokoji a míru. Amen.

Neděle po Narození Páně.

BOJ PROTI KRISTU.

Hle, tento jest ustanoven na znamení, jemuž budou odpírati. (Luk. 2, 34.)

Komu z vás nekrvácelo ještě srdce, když vzpomněl na boj, který se vede dnes proti Kristu a jeho náboženství? Tisíce lidí ho zradilo, na sta křížů mu pokáceli a rozbili, sta svatostánků vyloupili a znesvětili. Odevšad slyšíme hlas: »Nechceme, aby tento kraloval nad námi!« (Luk. 19, 14.) A co činí katolíci? Odpověď je pro nás velice zahanbující. Mnozí, přemnozí kolísají, krčí se a volají s bojácným Petrem: »Neznám toho člověka.« (Mar. 14, 71.) Mlčí, kde by se měli Krista zastati, stydí se, kde by se měli Kristem chlubit.

Moderní lékaři dovedou i z jedovatých rostlin připravit výborný lék. Tato zásada neplatí jen pro zdraví tělesné, osvědčila se také v chorobách duševních. Není tomu ještě tak dávno, rozjímali jsme slova: *»Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali.«* Neštěstí židovského národa stalo se nám zdrojem bohatého poučení; jejich potrestaná nevěra posílila naši vlastní víru. Boj moderního světa proti Kristu je nám důkazem, že Ježíš Nazaretský jest opravdu naším Bohem, naším Pánem, naším Vykupitelem. To bude předmětem dnešního kázání.

I. Četl jsem vám svaté evangelium. V duchu jste viděli, jak Matka Boží chvátila s radostí do chrámu jerusalemského, aby tam obětovala Bohu své svaté Dítě. Pro Ježíška nebyl to jenom obřad; celý jeho život měl býti smírnou obětí za spásu světa. Po vykonaných modlitbách odcházela Panna Maria z chrámu. Vtom jí zastoupil cestu zbožný stařec Simeon. Vzal její dítě do svých svatých rukou, pohlédl k nebesům a pravil hlasem, který se chvěl hlubokou bolestí: *»Hle, tento jest ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž budou odpírati.«* (Luk. 2, 34.) Možná, že vás tato slova poněkud překvapila. A kdybych před vámi otevřel knihu proroka Isaiáše, váš podiv by ještě vzrostl. Sedm set roků před narozením Spasitelovým popisoval tento svatý muž neúspěchy, s jakými bude pracovati Vykupitel mezi národem vyvoleným. Do úst Ježíšových klade bolestná slova: *»Nadarmo jsem se pachtil, na prázdno, zbytečně sílu svou jsem strávil.«* (Is. 49, 4.)

Zastavme se proto poněkud déle u slov Simeonových a pozorujme, zdali se na Kristu opravdu splnila. Co uvidíme? Celý život božského Spasitele byl nepřetržitou řadou pronásledování a utrpení. Ještě se ani nenarodil, a v Betlemě zavřeli před ním dveře. Ještě odpočíval v kolébce, a král Herodes vysílal již své vojáky, aby ho usmrtili. Když vystoupil veřejně a kázal lidu, mohl si často postesknouti slovy prorokovými: *»Rozprostíral jsem své ruce den celý k národu neposlušnému, který kráčel po cestě nedobré, za svými myšlenkami.«* (Is. 65, 2.) Nebylo pomluvy, kterou by mu nebyli vmetli do tváře. Rozhlašovali o něm, že rád jí a pije, že se přátelí s veřejnými hříšníky. Je prý spojen se samým zlým duchem a jeho pomocí koná zázraky. Říkali, že se rouhá Bohu a bouří lid proti zákonité vládě. Honili ho z města do města, pronásledovali jeho učedníky, vyháněli ty, kteří v něho uvěřili a nakonec? Přichystali mu bolestný kříž a ještě pod křížem stáli a do očí se mu posmívali.

Opravdu, doslova splnila se na Pánu Ježíši předpověď Simeonova, a plní se na něm dodnes. Moje ústa hrozí se opakovati s tohoto posvátného místa všechna rouhání, která metá dnešní svět do tváře svému Spasiteli. Ne, Pane Ježíši, těchto urážek můj jazyk vysloviti nesmí. Jsi dosud znamením, kterému se všude odpírá. Zavrhuji

tě boháči, protože jim zakazuješ jejich hříšné radovánky. Zavrhnou tě učenci, protože od nich žádáš víru. Opouštějí tě chudí, které jsi přece tolik miloval, protože jim slíbili jejich svůdcové ráj na zemi. Zapomínají na tebe rodiny, nelíbí se jim tvůj svatý zákon. Aby tě zranili co nejbolestněji, odvádějí od tebe nevinné duše dítek a otravují je nevěrou.

Co učiníme v tomto velikém boji? Budeme státi zbaběle stranou a dovolíme, aby Spasitel znovu si stěžoval slovy prorokovými: *»Hleděl jsem vůkol, a pomocník nikde; hledal jsem, nebyl však, kdo by přispěl?«* (Is. 63, 5.) Nikdy, Pane Ježíši! *»Čím více tajemství tvá se hanobí, tím více v ně budeme věřiti, ó Srdce Ježíšovo, které posvěcuješ srdce naše! Čím více nevěra usiluje, aby nás zbavila naděje naší, tím více budeme doufati v tebe, jediná naděje lidí smrtelných! Čím více odporují srdce tvé božské lásce, tím více tě budeme milovati, ó nekonečná krásno, nekonečné lásky hodné Srdce Ježíšovo! Kdyby tě, Spasiteli, všichni zavrhnli, kdyby celý svět proti tobě se vzbouřil, my klekáme pokorně u tvých jesliček, líbáme uctivě tvoje svaté nohy a voláme se svatým Tomášem: »Pán náš a Bůh náš!«* (Jan 20, 28.)

II. Protože svět nenávidí Krista, musí nenáviděti také všechno, co Krista připomíná. Proto se obrací jeho nenávisť na prvním místě proti svatému kříži. Jistě se ještě pamatujete na smutný rok 1919, kdy pražští učitelé začali odstraňovati ze škol kříže. Dr. Ráček píše o tom v *»Československých dějinách«* (str. 679): *»I lidé nábožensky vlažní byli zdrceni, když viděli kříže vyčuhovati z popela a smetí, jež vozkové na vozech ulicemi odváželi. Asi 500 těchto školních křížů bylo složeno v obecním dvoře ve valdštejnském paláci.«* Z Prahy rozlil se kalný proud i po venkově. Je nemožno udati aspoň přibližně počet křížů, které byly tehdy zničeny neb aspoň zneuctěny.

Vím dobře, jak se tento boj omlouval. Říkalo se: *»Nejsme proti Kristu ani proti náboženství. Člověk může býti dobrým křesťanem, i když nemá kříž ve světnici.«* Nedejte se tím, moji drazí, mýliti! Dobré dítě ještě nikdy nezahodilo obraz své matky. Neváží si toho kousku papíru, často velice neuměleckého. Proč tiskne tento prostý obrázek na svoje rty, je vzpomínka na lásku, jakou mu připomíná. Ani my katolíci neklaníme se kamenu nebo dřevu, z kterého je kříž udělán; vděčnou úctou k svatému kříži chceme poděkovati Spasiteli, který na něm v takových bolestech dotrpěl. Světoznámý židovský učenec William Stern měl ve svém bytě krásný obraz Ukřižovaného. Kdysi se ho tázala dceruška učencova: *»Tatínku, kdo je ten muž?«* A Stern odpověděl: *»To jest obraz člověka, který svůj život obětoval za své bratry.«*

To vědí dobře i naši nepřátelé. Ruka, která strhuje kříže, nemíří na tento kousek dřeva. Ta ruka chce zasáhnouti samo Srdce Kristovo, které na něm kdysi dokonalo. Proto, čím více se proti kříži bojuje, tím více si ho vážme! Čím více křížů se boří, tím uctivěji kříže

pozdravujeme! Čím více se křížem pohrdá, tím zbožněji se svatým křížem žehnejme! A nebojme se, že budeme zahanbeni. Zvítězil Kristus, zvítězí také jeho svatý kříž. I kdyby nám všechny kříže vzali a pokáceli — přijde jednou den, kdy tento tupený kříž zazáří jako blesk na obloze nebeské a potom? Potom budou jeho nepřátelé zoufale volati: *»Hory, padněte na nás a pahrbky, přikryjte nás!«* (Luk. 23, 30.) Naším heslem bud'tež slova známé písně:

»Svatý kříži, tebe ctíme,
lůžko Pána Ježíše,
jež v den soudný uvidíme
na obloze třpytit se.«

III. Kdo nenávidí Krista, nenávidí také jeho církev. Proto se nedivte, že církev katolická — a jen ona — je dnes všude pronásledována, potlačována. Mnozí katolíci se nad tím pozastavují a diví se tomu. A přece Kristus tolikrát předpovídal, že jeho církev půjde cestou křížovou: *»Budete v nenávisti u všech pro jméno mé.«* (Mat. 10, 22.) *»Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží.«* (Jan 16, 2.) A jindy pravil: *»Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne nenáviděl prve nežli vás . . . Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati.«* (Jan 15, 18—20.)

Pán Ježíš znal dobře lidskou povahu; věděl také, že boj proti církvi bude pro mnohého katolíka velikým pokušením. Proto nám odhalil tajemnou roušku, která zastírá poslední soud a pravil: *»Každého tedy, kdo mne vyzná před lidmi, vyznám i já před Otcem svým, jenž je v nebesích. Kdo by však mne zapřel před lidmi, toho zapru já před Otcem svým, jenž je v nebesích.«* (Mat. 10, 32—33.) Aby si nikdo nenamlouval, že může zůstat učedníkem Ježíšovým a při tom víru bázlivě skrýváti, dodal Spasitel: *»Kdo se stydětí bude za mne a za slova má, za toho bude se stydětí Syn člověka, když přijde ve slávě své i Otcově a svatých andělů.«* (Luk. 9, 26.)

Jako Kristus je také jeho církev znamením, kterému budou odíratí. Bude pronásledována, nikdy však překonána. Za to nám ručí sama božská Pravda, Ježíš Kristus, který pravil svatému Petrovi: *»Ty jsi Petr, to jest skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.«* (Mat. 16, 18.)

Drazí křesťané! Mnozí katolíci se dnes bojí hlásiti se veřejně ke Kristu a zbaběle čekají, jak to dopadne. Ubožáci! Je vůbec možno míti pochybnost? Víme, jak skončil první boj proti Kristu, který vedl král Herodes a jeho stoupenci. Pověděl to anděl svatému Josefovi: *»Zemřeli ti, kteří ukládali o život dítěte.«* (Mat. 2, 20.) Podobně nám popisuje sám Spasitel poslední soud: *»Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, tu posadí se na slavný trůn svůj a shromáždění budou před ním všichni národové.«* (Mat. 25, 31—32.) Je jisto, že Kristus a jeho církev slavně zvítězí, zato

jeho nepřátelé budou úplně poraženi. Potom by se rádi hlásili ke Kristu — bude již pozdě. Vítězný Ježíš se od nich odvrátí a řekne jim hrozná slova: *»Neznám vás.«* (Mat. 25, 12.)

Slyšeli jste proroctví Simeonovo. Duchem svatým osvícen předpověděl svatý stařec, že Ježíš Kristus bude znamením, kterému bude svět odpírati. Ukázal jsem vám, jak doslova se splnila předpověď na Pánu Ježíši, na jeho kříži a na církvi, kterou založil. Má nás to snad naplniti bázní? Ne, nebojme se! Boj proti Kristu je nám neklamným důkazem, že Ježíš Nazaretský jest opravdu naším Bohem, naším Pánem, naším Vykupitelem. Hlasme se k němu veřejně a bez bázně! Budou nás nazývati tmáři a zpátečníky, budou se nám posmívati — ale nic netrvá na světě věčně. Jednou umlkne i jejich posměch. Na posledním soudu uvidí s hrůzou všichni nepřátelé Ježíšovi, jak velice se mýlili. Duch svatý popisuje nám v knize Moudrosti (5, 1—6) zklamání těchto ubožáků: *»Tehdy státi budou spravedliví s velikou důvěrou proti těm, kteří kdysi sužovali je, a kteří mařili námahy jejich. Vidouce to, budou zděšeni hroznou bázní, a budou hroziti se nenadálé spásy. Říkat budou si vespolek kajíce se, z duše sklíčené budou hořekovat: To jsou ti, kteří nám byli kdysi na posměch, a které tupit bylo naším zvykem. My nemoudří mněli jsme, že jejich život je šílenství, a jejich konec že jest bezectný. A j, kterak připočtení jsou k synům Božím, a mezi svatými jest účel jejich. Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvitilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám.«*

Tak popisuje sám Duch svatý zklamání nepřátel Ježíšových na posledním soudu. Křesťané draží, zmocňují-li se nás malomyslnost, když počínáme umdlévati, pohleďme s důvěrou na vítězného Krista Krále a celým srdcem zvolme:

»Tvůj svatý prapor vyvolil jsem sobě,
jej nezradím, to přísahal jsem tobě!«
Amen.

Slavnost Obřezání Páně.

ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK!

Přátelé a známí přejí si dnes na setkání šťastný nový rok. Bývají to často jen prázdná slova, ale tají se v nich hluboká pravda. Lidské srdce touží po štěstí; ani nejkrásnější hudba mu nenahradí vnitřní spokojenost. Dobře o tom praví Duch svatý: *»Srdce radostné vyjasňuje líce, duše-li truchlí, sklíčená jest mysl.«* (Sir. 15, 13.) Odtud krásný zvyk, že si dnes přejeme štěstí. Rok je v lidském životě

přece jenom dlouhá doba; co tedy učiniti, aby byl pro nás opravdu šťastný?

I. Kdybych dal otázku: »V čem hledáte své štěstí?«, ani dva lidé by neodpověděli úplně stejně. Co jeden pokládá za vrchol štěstí, v tom vidí druhý často největší překážku vlastní spokojenosti. Proč takový rozdíl? Protože lidé nemívají stejné měřítko. Jinak se dívá na svůj život katolík, který věří v posmrtnou odplatu, jinak světák, který si namluvil, že hrobem vše končí. Zastavme se u několika odpovědí a prohlédněme si je ve světle svaté víry.

Většina lidí hledá své životní štěstí v majetku a v bohatství. S touto myšlenkou ráno vstávají, s touto starostí večer uléhají. Po celý den jim nezbude chvilka volného času, aby se zahleděli k nebesům, kde má býti jednou i jejich příbytek.

Vím dobře, že jakýsi majetek je člověku potřebný. Proto se modlil zbožný Agur v Písmě svatém (Přís. 30, 8—9): *»Žebroty ani bohatství nedávej mi, udělej jen potřebných věcí k živobytí, abych snad nadbytkem všeho nedal se svěsti, nezapřel tebe a neřekl: „Kdo jest Hospodin?“ nebo abych nouzí jsa dohnán nekradl, a nepotupil jméno Boha svého.«* Myslíte však, že samo bohatství dovede člověka oblažiti? Šalomoun byl snad nejbohatším králem světa; co nám vypravuje Písmo svaté o jeho pokladech, zní jako pohádka, a přece napsal ke konci života: *»Nahromadil jsem si stříbra a zlata, jakož i pokladů od králův a krajin... a převýšil jsem bohatstvím všechny, kteří byli přede mnou v Jerusalemě... Když však jsem se ohlédl na všechna díla, která učinily ruce moje, na práce, při nichž nadarmo jsem se potil, uzřel jsem ve všem marnost a trápení ducha.«* (Kaz. 2, 8—11.)

Hleďte si tedy zahospodařiti, co potřebujete, starejte se o budoucnost dětí, ale nikdy nepokládejte peníze za nejvyšší cíl. Říkává se: *»Peníze jsou dobrým sluhou, ale špatným pánem.«* Totéž pověděl jinými slovy Bůh v Písmě svatém: *»Nic není horšího než milovati peníze, neboť takový má i duši svou na prodej.«* (Sir. 10, 10.) Dokázal to Jidáš, dokazují to tisíce katolíků, kteří pro hmotné výhody zaprodali své lepší přesvědčení. Ne zákon pudy, svatý zákon Boží musí býti naším heslem, chceme-li, aby nový rok byl pro nás opravdu šťastný.

Ještě pohodlněji si to zařídili druzí. Jejich touhou jest užiti každé rozkoše a dopřáti si všeho, co lahodí smyslům. To bývá obyčejně cesta, po které kráčí nejraději mládež. Názorně líčí nám takové zásady Písmo svaté: *»Nuže tedy, uživejme rozkoši, které skutečně jsou, rychle uživejme tvorstva, dokud jsme svěží. Naplňujme se drahým vínem a vonidly, ať nemine nás (žádný) květ jara! Věncme se růžemi, prve nežli zvadnou; nebuď louky, které by nepřešla bujnost naše!... Všude zůstavme znamení veselosti! Vždyť to jest úděl náš a toť náš los.«* (Moudr. 2, 6—9.)

Není mi neznámo, jak bývá těžko přesvědčiti takovou mladou

duši, že se žene za přeludem, který ji nakonec zklame a její srdce naplní prázdnotou. Ve vašich dobře míněných slovech vidí jen škarohlídství, stařeckou zatrpklou, snad i jakousi závist a nepřejícnost. Proto nebudu mluvit sám; otažme se raději lidí, kteří šli toutéž cestou. Jejich smutná zkušenost bude nám nejlepším poučením. Jeden z nich, Šalomoun vyznává bolestně ke konci života: *»Čeho žádaly oči mé, nic jsem jim neodepřel, aniž jsem zbraňoval srdci, aby nepoživalo všeliké rozkoše, a nekochalo se v tom, co jsem byl připravil . . . Když však jsem se ohlédl na všechna díla, která učinily ruce moje, na práce, při nichž nadarmo jsem se potil, uzřel jsem ve všem marnost a trápení ducha.«* (Kaz. 2, 10—11.)

Měl pravdu tento bohatý král. I největší pohár se časem dopije; dost možná, že velice brzy nám jej vyrazí z ruky bledá smrt.

Jedni hledají tedy štěstí v bohatství, druzí v rozkoších a radovánkách, jiným stačí ještě méně. Jsou spokojeni, když se na ně usměje svět nebo jim prokáže trochu pocty. Za tento prchavý dým vonného kadidla obětovali by všechno. Došli tím opravdu štěstí, po kterém toužili? Poslyšme vyznání Evy Lavallièrové (Dlouhá, Eva Lavallièrová, Olomouc, 1937). Byla nejslavnější herečkou své doby. Zlato se k ní jen hrnulo. Korunované hlavy neprojely Paříží, aby neviděly hráti Lavallièrovou. Nebylo vynikající osobnosti ve světě divadelním, literárním, politickém a diplomatickém, která by si nepřála býti představena Evě Lavallièrové a promluvit s ní aspoň několik slov. Slunila se opravdu v přízni světa, byla však při tom šťastná? Slyšme její vlastní slova: *»Uprostřed největších úspěchů odnášívala jsem si z divadla nevýslovný smutek. Někdy jsem plakala. Zdálo se mi, že jakýsi hlas mne pronásleduje: „Evo, k tomu nejsi stvořena.“ Někdy jsem bývala tak zoufalá, že jsem se chtěla zabít. Slávu, úspěchy, všechny radosti života — to jsem měla. Zbylo mi z nich hluboké hoře. Marnost nad marnost a všechno jen marnost.«* Proto divadlo opustila, odešla do samoty a vrátila se kajícně k Bohu. Tehdy napsala: *»Nikdy jsem nebyla tak šťastná jak od té doby, kdy mne Bůh zavolal.«*

Ani bohatství ani rozkoše, ani čest a sláva nedovedou trvale oblažiti lidské srdce. A nemyslete, že tuto zkušenost měl jenom král Šalomoun; stejně mluví i dnešní lidé. Zajímavý doklad vypravuje redemptorista P. Schikora (Posel pravdy, 1936, 1): *»Před nedávnem přišla ke mně akademická malířka. Byla hluboce rozechvěna; pravila: „Už si nevím rady. Šest mých nejlepších přátel a přítelkyň spáchalo v minulém roce sebevraždu. A byli to ti nejlepší z nás.“ Otázel jsem se: „Proč to učinili?“ Odpověděla mi: „Pro přílišnou prázdnotu ve mém srdci. Byli příliš šlechetní, proto jim nestačilo jenom jíst a pít, nebo bažiti po bohatství a slávě a rozkoších. Proto odhodili bezcenný život.“«* Pravdu měla tato malířka. Ani bohatství, ani rozkoše, ani čest a sláva nedovedou trvale oblažiti lidské srdce.

Pravdu řekl svatý Augustin: »Stvořil jsi nás, ó Bože; pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v tobě.«

II. Odpovědi světa nás tedy úplně zklamaly; otažme se proto víry, o které píše nadšeně apoštol Jan: »*To jest vítězství, které přemáhá svět: víra naše.*« (1. Jan 5, 4.) Napřed vám povím událost, která mne samého hluboce dojala.

Katolický misionář přišel pozdě večer do vesnice, která byla ještě skoro celá pohanská. Byl unaven a těšil se na zasloužený odpočinek. Když se posadil, pověděli mu, že v nedalekém domku umírá pohanský stařec. Bez meškání povstal misionář a chvátal k nemocnému. Sotva vešel do světničky, poznal, že ubožák brzy dokoná. Posadil se u jeho lůžka a počal mu vysvětlovati nejdůležitější pravdy našeho náboženství, aby jej mohl pokřtiti. Umírající pozorně poslouchal; když kněz mluvil o bolestné smrti Kristově na kříži, stékaly po jeho tváři bohaté slzy.

Stařec si vše dobře pamatoval; proto jej misionář pokřtil, pomodlil se s ním a chtěl odejít. Již byl u dveří; tu zavolal jej nemocný ještě jednou a pravil: »Důstojný pane, trpím veliké bolesti. Proto jsem již zapomněl, jak se jmenoval ten muž, který mne tolik miloval, že pro mne až na kříži dokoná. Prosím vás, povězte mi ještě jednou jeho jméno.« Dojat vzal misionář svůj náprsní kříž, podal jej umírajícímu a vyslovil nejsvětější jméno: Ježíš.

Pln lásky zadíval se stařec na svatý kříž, potom pravil: »Pane Ježíši, jak je mi toho líto, že jsem se o tobě tak pozdě dověděl. Kdybych tě byl poznal dříve, byl bych tě také více miloval.« Políbil vroucně kříž a s tímto polibkem dokoná.

Tento stařec litoval, že se tak pozdě dověděl o Spasiteli. My jsme byli šťastnější. Od nejtěplejšího mládí zářil nám před očima Kristův kříž. A přece, moji drazí, většina katolíků Ježíše Krista nezná. Proto ani netuší, že v Kristu Ježíši má nepřeborný pramen pravé radosti a pravého štěstí. Možná, že vás tato slova překvapila, ani se tomu příliš nedivím. Peklu se opravdu podařilo namluviti lidem, že Kristovo náboženství je cosi velice smutného. Vždy jenom choditi s hlavou sklopenou, míti ruce sepjaté, nikdy se ani neusmáti, jenom své hříchy oplakávati — to prý je ideál pravého křesťana.

Je tomu skutečně tak? Otevřme Písmo svaté a čtěme pozorně. S úžasem uvidíte, kolikrát se v něm mluví o radosti.

Napadlo vás již někdy, proč zpívali andělé nad jesličkami píseň o pokoji? »*Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle!*« Nemůže býti štěstí v duši, kde není pokoj. A tento svatý pokoj přinesl lidstvu Spasitel. Proto pravil apoštolům: »*Pokoj svůj vám zůstavuji, pokoj svůj vám dávám.*« (Jan 14, 27.) A kdykoli se zjevil po svém zmrtvýchvstání, pozdravil apoštoly sladkými slovy: »*Pokoj vám!*« Lidský život není však jenom sluneční jas; přijdou starosti, někdy se zdá, jako by slunko štěstí zapadlo na vždycky. Ani na takové chvíli Spasitel nezapomněl. Když se loučil se svými

učedníky, udal jim neklamný prostředek, jak se mohou uchrániti zármutku a nabýti zase spokojenosti a radosti. Je to modlitba ve jménu Ježíšově: *»Až dosud jste neprosili za nic ve jménu mém; prosíte, a dostanete, aby radost vaše byla vrchovatá.«* (Jan 16, 24.) Modlitbou můžeme zaplašiti každou chmuru, která by kalila náš duševní klid.

Proto píše apoštol Pavel prvním křesťanům: *»Radujte se v Pánu vždycky, opět pravím, radujte se!«* (Fil. 4, 4—7.) Co však činiti, když dolehnou starosti a bída? Apoštol pokračuje: *»O nic nepečujte úzkostlivě, nýbrž ve všem žádosti vaše přicházejtež Bohu ve známost modlitbou a prosbou s díkůčiněním, a pokoj Boží, který převyšuje všechno pomýšlení, ochrání srdce vaše i myšlenky vaše v Kristu Ježíši.«*

Kdybychom pochopili, čím je nám Ježíš Kristus a jeho náboženství, nikdy bychom se nedivili nadšeným slovům apoštola Pavla: *»Co tedy řekneme k tomu? Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám? Ten, jenž ani vlastního Syna nešetřil, nýbrž za nás všechny ho vydal — kterak i s ním nedá nám všeho?«* (Řím. 8, 31—32.) A dodává jásavě: *»Jsem přesvědčen, že ani smrt ani život, ani andělé ani knížata, ani mocnosti, ani věci přítomné ani budoucí, ani síla ani výška ani hloubka, ani které stvoření jiné nebude nás moci odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.«* (Řím. 8, 38—39.)

Drazí křesťané! Chcete-li býti v novém roce opravdu šťastni, prožívejte jej s Pánem Ježíšem. Snad právě proto slavíme dnes svátek Obřezání Páně; připomínáme si okamžik, kdy po prvé bylo dáno božskému Dítku toto svaté jméno. Je jisté, že ani potom nebudete uchráněni každého utrpení; nebyl ho ušetřen ani Pán Ježíš. Ale *»Bůh naděje naplní vás veškerou radostí a pokojem ve víře.«* (Řím. 15, 13.) Amen.

Nejsv. jména Ježíš.

„BUĎ JMÉNO PÁNĚ POCHVÁLENO!“

Porodiš syna a dáš mu jméno Ježíš.
(Luk 1, 31.)

My katolíci ztratili jsme již mnoho z první horlivosti; slyšíme-li o náboženském nadšení prvních křesťanů, zdá se nám to jen krásnou pohádkou. Ledově chladný svět vykonal i v naší duši své zhoubné dílo, a kdo nechce plouti s tímto kalným proudem, jest obyčejně pokládán za přemrštěnce. Proto ani nechápeme, čím bylo prvním křesťanům přesvaté jméno Ježíšovo. Slyšte na příklad překrásná

slova apoštola Pavla: »(Kristus) ponižil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které jest naše všechno jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebešťanů, pozemčanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce.« (Fil. 2, 8—11.)

A nemyslete, že první křesťané tak jenom mluvili; ne, jméno Ježíšovo bylo programem celého jejich života. Veliká většina z nich mohla říci vším právem s apoštolem Pavlem: »S Kristem ukřižován jsem; žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus.« (Gal. 2, 20.)

Vzpomínám na obrácení tohoto muže. Z největšího nepřítele Ježíšova stal se divem milosti Boží nejhorlivějším apoštolem. Dobrotivý Spasitel poslal k němu dokonce kněze Ananiáše, aby mu ukázal jeho životní cestu: »Jdi, neboť tento (muž) jest nástrojem ode mne vyvoleným, aby nesl jméno mé před pohany a krále i syny Izraelovy.« (Skut. 9, 15—16.) Tatáž slova, moji drazí, řekl na křtu svatém Pán Bůh každému z nás. Když posvátná voda skanula na naši hlavu a smyla s duše hanebnou poskvrnu hříchu, pozdravil nás Bůh po prvé jako své milované dítě. V onom slavnostním okamžiku určil nám také životní úkol. Měli jsme jíti světem, nésti takřka na čele jeho svaté jméno a získávati mu všude slávu a čest. Konali jsme to opravdu? Katolická církev slaví dnes svátek nejsv. jména Ježíšova; proto zpytujeme svoje svědomí.

Chcete věděti, jak můžete šířiti slávu jména Ježíšova? M y š l e n í m, ř e č í a s k u t k e m.

I. M y š l e n í m. Ať se tomu svět vzpírá sebe více, Ježíš Kristus zůstane vždycky jediným Vykupitelem lidstva; tuto přednost mu nevezme nikdo. Již ve Starém zákoně předpovídal žalmista (2, 1n) tento bezúspěšný boj proti Spasiteli slovy: »Proč se bouří národové, a kmeny kuží marné plány? Scházejí se králové země, vládcové se umlouvají na Pána a jeho pomazaného.« A napomíná všechny: »Služte (přece) Hospodinu s bázní, podrobte se příkázáním, aby se Hospodin nerozhněval!« A tutéž myšlenku připomínal apoštol Petr židovské Veleradě: »Není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spasení býti.« (Skut. 4, 12.)

Hluboce mne po každé dojíhá, čtu-li v evangeliích, kolikrát nám nabízel Pán Ježíš svoji pomocnou ruku. Jednou pravil. »Poďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.« (Mat. 11, 28.) Jindy volal: »Žízni-li kdo, poď ke mně a pij!« (Jan 7, 37.) Avšak nejdojemněji promluví jeho vykupitelské srdce pláčem nad Jerusalemem. V téže době, kdy jerusalemská Velerada odhlasovala smrt Ježíšovu, pláče Spasitel nad zatvrzelým městem a nabízí mu ještě naposled odpuštění!

Bohužel, dnešní svět na tuto velikou pravdu úplně zapomněl. Cítí dobře, že potřebuje vykupitele, ale nechce ho uznati v Kristu

Ježíši. Abych to pověděl slovy prorokovými (Jer. 2, 13), opustili Ježíše, pramen vody živé, a kopali si náhradní cisterny; brzy se však ukázalo, že to byly cisterny rozpukané, které nemohly držeti vody. Je skoro nemožno vypočítati v krátkém kázání všechny takové pokusy světa; zmíním se pouze o jediném. Byly doby, dobře je pamatujete, kdy se věřilo jenom ve vědu, od ní se čekala odpověď na všechny životní otázky, věda slibovala lidstvu ztracený ráj. Byl to jen krásný sen, tím bolestnější bylo probuzení. Věda nezavedla jenom radio, lila též obrovská děla, vymyslíla otravné plyny, a nepřehledné vojenské hřbitovy jsou jejím smutným ovocem. Věda svět nespasila, nespasí jej ani dnes.

Jinde nezašli tak daleko; nejsou proti Kristu, ale s Ježíšem nepočítají, od Ježíše pomoci nečekají, Boží požehnání neznamena u takových lidí nic. Jenom tak mohly napsati rolnické noviny rouhavou větu: »Vagon umělého hnojiva prospěje více než všechny modlitby církve.« Právě na tuto nevšimavost stěžoval si Spasitel služebnici Boží, sestře Benigně Konsolátě: »Jak mne bolí lhostejnost dnešního světa! Lidé se mi vyhýbají, jako bych byl vrahem, zločincem, zlodějem, který jim chce uloupiti veškeren majetek. Tak rád bych jim dával, ale nemohu, protože nechtějí.« Bolestná slova, ale pravdivá.

V tomto myšlenkovém zmatku má býti katolík světlem; má takřka nésti jméno Ježíšovo před pohanský svět, má svým příkladem světu ukázati, kde třeba hledati spásu. Dokáže to? Jak může dáti druhému, co sám nemá? Dokud nám samým nebude Ježíš Kristus prvním a posledním, nemůžeme se nadíti obratu k lepšímu. Až svět uvidí, že sami se řídíme zásadou Ježíšovou: »*Hleďte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno*« (Mat. 6, 33), zatouží také po spasné útěše Ježíšově a přesvědčí se o pravdivosti slov prorokových (Joel 3, 32): »*Každý, kdo vzývati bude jméno Hospodinovo, spasen bude.*«

II. Ř e č í. Nestačí míti své přesvědčení jen v duši, třeba je také veřejně vyznávati. Je-li Ježíš opravdu naším Vykupitelem, má též právo na naši úctu. Proto dí apoštol, že před jeho jménem má klekati každé koleno nebešťanů, pozemčanů i těch, kteří jsou v podsvětí. Vizte, jak plodné pole katolického apoštolátu se nám tu rozevírá.

U proroka Malachiáše (1, 11) sliboval Bůh, že po příchodu Kristově bude jeho jméno veliké mezi národy. Dnes by si mohl stěžovati slovy jiného proroka (Is. 52, 5): »*Pořád, celý den jméno mé haněno bývá.*« Slyšel jsem, sám to nemohu posouditi, že v této smutné věci má právě náš národ první místo; nikde na světě nevyslovuje prý se přesvaté jméno Ježíšovo tak nadarmo jako u nás. I cizinci si toho povšimli.

Ještě horší bývá klení a zlořečení. To již není jenom nedostatek povinné úcty, to je potupa. Právě nejsvětější věci jmenuje člověk,

aby si vytil na druhém zlost. Sakra znamená svaté svátosti, sakrament Velebnou svátost oltářní, krucifix ukřižovaného Spasitele. Kdykoli zaslechnu takové klení, zdá se mi, jako by je tomu člověku našeptával sám ďábel. Chce se tak pomstít Spasiteli za lásku, s jakou nás miloval a za tolik prostředků spásy, které nám ve své dobrotě daroval.

Tu se naskytuje uvědomělému katolíkovi široké pole apoštolátu. Zbožný katolík především hledí, aby jemu samému bylo jméno Pána Ježíše svaté a posvátné; nikdy si nedovolí ani nejmenší neúctu k tomuto sv. jménu. Jeho láska jde ještě dále; není lhostejný ani k chybám druhých a podle možnosti hledí jim předejít. Není potřeba dělati hned výstupy; laskavé upozornění by často stačilo.

Mussolini vyslovil kdysi hlubokou pravdu: »Neklejte, pro klení trestá Bůh celý národ.« Kdykoli zaslechneme urážku jména Božího, hledme ji podle možnosti napravit. Užívejme zase častěji krásného pozdravu: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Není to jenom veřejné vyznání víry, je to hlasitý protest proti znesvěcování jména Božího.

III. S k u t k e m. Nejvíce oslavuje Spasitele, kdo žije podle jeho přikázání. Pán Ježíš pravil: »*Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž je v nebesích.*« (Mat. 5, 16.) Ze všech přikázání záleželo Spasiteli nejvíce na lásce bliženské: »*Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li mítí lásku jedni k druhým.*« (Jan 13, 35.) Škoda jen, že právě na tento základní rozkaz Kristův se tolik zapomíná. Stačí každá maličkost, aby učedníky Ježíšovy rozdvojila. Dělí nás národnost, dělí nás politika, dělí nás často i lepší kabát, kterého se kdo domohl. Děti jednoho nebeského Otce zacházejí v nenávisti tak daleko, že prosícímu bližnímu nedají ani almužnu, protože má jinou politickou legitimaci.

Nedivte se, že svět tak nerad uznává naši katolickou víru; nevidí mezi námi lásky, která má býti známkou pravé církve Kristovy. Jinak věříme, jinak žijeme. I o nás platí bolestný stesk sv. Petra Damiana: »Co platno, že věříme katolicky, když pohansky žijeme!«

Dnešní svět je nemocen, tak těžce nemocen, že mnozí pochybují o jeho uzdravení. Bylo přivoláno již mnoho lékařů, pokoušeli se nadarmo. Tu je vhodná chvíle pro nás katolíky. Přistupme k lůžku těžce nemocného světa a zvoljme s apoštolem Petrem: »*Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod.*« (Skut. 3, 6.) Co tím chci povědět? Naučme lidi zase důvěřovati ve Spasitele a zachránili jsme dnešní společnost.

Často vzpomínám na dojemnou událost, o které jsem kdysi četl. V sedmdesátých letech minulého století přišel do nemocnice v Bonnu venkovan. Aby ho zachránil, rozhodl se lékař, že mu odejme jazyk. Když bylo vše připraveno, pravil k nemocnému: »Chcete-li svým drahým ještě něco povědět, udělejte to hned; bude to vaše poslední slovo. Po operaci zůstanete němý.« Všichni zmlkli a čekali, co rolník

učiní. Ten chvilku přemýšlel, potom sepal své upracované ruce a zbožně pravil: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Všichni přítomní byli hluboce dojata, i v očích lékařových se zaleskly slzy.

Drahý křesťane! Celým svým životem, svými myšlenkami, slovy i skutky máš ustavičně volati: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Usmívá-li se na tebe štěstí a tvoje snahy se daří, poděkuj za to Bohu a Spasiteli upřímným: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Přijde-li však utrpení, ztrácíš-li těžce nabytý majetek, i potom volej s trpělivým Jobem: »Bud' jméno Páně pochváleno!« Až jednou dají ti do rukou hořící hromničku, kéž tvůj tuhnoucí jazyk vysloví ještě naposledy pozdrav: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Až budeš držeti na tichém hřbitově svůj poslední sen, ještě na hrob si dej napsati slova: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« A Bůh ti slibuje ústy proroka (Joel 2, 32): »Každý, kdo bude vzývati jméno Hospodinovo, spasen bude.« Amen.

Neděle po Obřezání Páně.

BOŽE, PROČ MLČÍŠ?

(Posel pravdy 1935, č. 29.)

Zemřeli ti, kteří ukládali o život dítěte. (Mat. 2, 20.)

Dnešní evangelium připomíná mi jednu z nejpalcivějších otázek, které hýbou lidským srdcem. Dost možná, že každý z vás přemýšlel již častěji o této záhadě, a ještě nikdy nedospěl k rozřešení, které by ho plně uspokojilo.

Krutý Herodes dává povraždití nevinné dítky betlemské, a Bůh k tomu mlčí. Neposílá anděla, který by na místě ztrestal krvavého vraha. Herodes zdánlivě vítězí. Sotva zrozený Spasitel světa musí prchat do ciziny, aby zachránil aspoň holý život. Teprve po několika letech oznamuje anděl sv. Josefovi: »Zemřeli ti, kteří ukládali o život dítěte.« Mimoděk rodí se v duši myšlenka: »Proč nepromluvil Bůh dříve?« Snad si odpovíme: »Čekal, aby tím přísněji soudil.« Ale otevřte dějiny. Kolik najdete případů, na které toto vysvětlení nestačí.

Za francouzské revoluce vystoupil v pařížském kostele Panny Marie (Notre Dame) na kazatelnu malíř David. Vypálil z pistole proti nebi a volal před zástupem, který se rouhavě chechtal: »Bože, jsi-li opravdu, zahřmi, jako jsem zahřměl já!« A Bůh nezahřměl, Bůh mlčel.

Ve vesnici bylo ukradeno z kostela ciborium a svaté hostie hrozně zněsvěceny. Když se o tom roznesla zpráva, bylo slyšeti mezi lidmi otázky: »Jak to mohl Bůh dopustiti? Proč nesrazil k zemi svato-krádce? Proč je nepřikoval na místě, aby nemohli utéci a všechen lid aby se přesvědčil, že Bůh se nenechá posmívati?« Tak mluvili lidé, vyzývali Boha, aby také promluvil, ale Bůh mlčel.

Přišla světová válka, nejhroznější válka, jakou kdy země viděla. Byly páchány tak strašné zločiny, že mnoho katolíků se zakolísalo a malomyslně říkali: »Kdyby byl Bůh, nemohl by se na to dívati.« A opět — Bůh nepromluvil, mlčel.

Lidské srdce bouří se při takových myšlenkách, řízení Boží zdá se nám nepochopitelné. A řekněme si to upřímně, v hloubi duše viníme jaksi samého Pána Boha z nespravedlnosti. Nechceme se mu rouhati, ale zdá se nám, že by nebylo na světě tolik zločinů, kdyby Bůh častěji trestal a tolik neodpouštěl.

Jenom nemyslete, moji drazí, že vy jste první, koho napadla taková myšlenka. Čtete o ní několikrát již v Písmě svatém. Proto bude dobře, když jí věnujeme celé kázání; přesvědčíme se, že Pán Bůh nejedná nespravedlivě, i když netrestá hned každého hříšníka.

I. Bůh čeká a mlčí, protože je věčný. My lidé žijeme jen krátko. Jsme jako pára; na chvíli se ukáže, a potom mizí. (Jak. 4, 15.) Proto nás to nutí, abychom si pospíšili; chceme pověděti všechno raději dnes, nevíme, zda zítra nám to bude ještě možno. Bůh je věčný; jak pěkně to pověděl sv. Petr (2. Petr. 3, 8): *»Jeden den u Pána jest jako tisíc roků, a tisíc roků jako den jeden.«* Pán Bůh se nemusí báti, že přijde pozdě, nikdo mu neuteče. I kdyby se mu hříšník vyhýbal po celý život, v hodinu smrti se přece spolu sejdou.

Touto myšlenkou těšival se starozákonní žalmista Asaf (Žalm 72, 1n.) Od mládí se mu říkávalo: *»Jak dobrý je Bůh k těm, kteří jsou čistého srdce!«* Pojednou začalo se v jeho duši zatemňovati. Viděl blahobyť hříšníků, a jejich zločiny netrestal nikdo; před jejich jazykem neobstál člověk ani Bůh. Zdálo se dokonce, že samo nebe jim přeje; z pohrom, které postihly celé okolí, vyvázli obyčejně bez úrazu. V duši žalmistově ozvala se trapná otázka, není-li jeho zbožný život zbytečností; zda by nebylo lépe vrhnouti se také do víru rozkoší.

Odolal svůdnému pokušení a jsme mu velice vděční, že nám pověděl, co ho zachránilo před osudným krokem. Práví: *»Konečně jsem pochopil Boží tajemství, a všiml jsem si jejich konců.«* (Žalm 72, 17.) Ano, moji drazí, Bůh může čekati, protože je věčný; i kdyby hříšník žil sto roků, jeho slunce přece jednou zapadne. Splní se na něm slovo žalmistovo (36, 35—35): *»Viděl jsem bezbožníka velmi zpupného, rozkládal se jako libanský cedr; i šel jsem tudy, a hle, (již) nebylo ho, hledal jsem ho, a nenašel po něm stopy.«*

II. Bůh čeká a mlčí, protože je dobrý. Stará fran-

couzská legenda vypravuje: V městě Toulouse žil jinoch, tak špatný a zkažený, že snad nebylo hříchu, kterého by se nebyl dopustil. Jednou si vyšel za město a na volném poli začal proklínati Boha; tasil dokonce svůj kord, zamával jím hrozivě proti nebi a zvolal: »Bože, jsi-li opravdu Bohem a máš-li tu moc, zabij mne!«

Vtom zpozoroval, že s nebe se snášel pomalu sněhobílý list, až zůstal ležeti u jeho nohou. Zdvihl papír a na něm četl zlatými písmenami napsaná slova: »Smiluj se nade mnou, Bože!«

Tato odpověď nebes jej hluboce dojala, slzy lítosti mu vytryskly z očí. Poklekl a po dlouhé době zase se modlil. Děkoval vroucně Bohu za jeho nekonečnou dobrotu a svatým životem hleděl napravit hříchy, kterých se dříve dopouštěl.

Je to jen zbožná povídka, snad se to ani nestalo; nicméně pěkně nám vysvětluje, proč Bůh tak často hříšníka netrestá. My lidé rádi soudíme a odsuzujeme. Jednáme jak apoštolé, dokud jich neosvítí Duch svatý. Kdysi je poslal Spasitel, aby mu připravili nocleh v samaritánském městečku; obyvatelé jich však nepřijali. Rozlobení apoštolové pravili: »*Pane, chceš, abychom řekli, by oheň sestoupil s nebe a je zahubil?*« Spasitel přísně je pokáral: »*Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit.*« (Luk. 9, 52n.)

My krátkozrací lidé povolujeme tak rádi své pomstychtivosti, proto voláme: »Bože, trestej!« Nekonečně dobrý Bůh hledí na nesmrtelnou duši hříšníkovu. Také za ni umíral kdysi jeho milovaný Syn, a Bůh slyší dodnes jeho dojemnou prosbu: »*Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.*« (Luk. 23, 34.) Všimněte si, moji drazí, dobře posledních slov: »*Nevědí, co činí.*« Není to pokaždé vlastní zloba, která žene hříšníka proti Bohu. Mnoho lidí je zlých jen proto, že tak byli vychováni. Vyrostli v ovzduší hříchu, od malička vdechovali jeho otravné plyny; možná, že jsou před Bohem méně vinni než ten, kdo je odsuzuje.

Bůh tedy mlčí, protože je dobrý. Ve svém milosrdenství chce i tomuto pošetilci dopřáti času, aby poznal marnost svého dětinského vzdoru. Snad přece jednou, světem zklamaný a životem zlomený, vrátí se kajícně k Bohu a pokorně zvolá: »*Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou. Smiluj se nade mnou podle svého velikého milosrdenství!*« Dějiny nám ukazují vzácné ovoce Boží dobroty. Oč chudší bylo by katolické nebe, kdyby Bůh trestal hned každého hříšníka. Neměli bychom kající Marie Magdaleny, neměli bychom apoštola Pavla, neměli bychom Augustina. Vděčná píseň těchto kajícníků bude pro Boha po celou věčnost největší chválou.

A ještě jednu myšlenku. Kdyby Bůh trestal na místě každý hřích, kdo z nás, moji drazí, byl by tu dnes v kostele? Pokorně vyznávám, že já bych nestál na kazatelně a možná, že mnohý z vás byl by již tam, odkud není návratu.

III. Bůh čeká a mlčí, protože je moudrý. My lidé jsme tak slabí, stačí maličkost, aby zhatila naše nejlepší plány.

Proto se stáváme nervosní, jakmile vidíme sebe menší odpor. Nejraději bychom jej potlačili v samém zárodku.

Ne tak nekonečně moudrý Bůh. Svět, který stvořil, je jako dokonalý stroj; není potřeba, aby Bůh každou chvíli zasahoval a něco opravoval. Bůh ponechal lidem svobodnou vůli, protože dovede použití k dobrému i jejich zloby.

Vzpomeňte na Josefa Egyptského, o kterém jste se tak rádi učili v biblické dějepřevě. Od vlastních bratří byl prodán za otroka a jenom s pláčem odcházel do daleké ciziny. I tam se dožil nového zklamání. Zločinná žena Putifarova obvinila jej u svého manžela a za nevinným Josefem zavřely se žalární dveře. Zdálo se, že ztratil všecko, právě v tu chvíli jeho sláva počínala. Když později uvažoval o svém dosavadním životě, mohl říci svým bratřím: *»Vy jste (sice) měli se mnou zlé záměry, Bůh však to obrátil v dobré.«* (Gen. 50, 20.)

Viděli jste již rub výšivky? Jaká to podivná spleť nitek; ani nejbystřejší rozum neviděl by v tom nic uměleckého. Obrátte látku na líc, s obdivem spatříte překrásné vzorky. Díváme-li se na pořádek světa, vidíme jenom nepěkný rub; teprve na posledním soudu ukáže nám Bůh i líc svého obrazu. Potom poznáme, jak moudře vše řídil. Co jsme pokládali za největší neštěstí, bylo často největším Božím dobrodiním.

Mimoděk vzpomínám na událost ze svého mládí. Studoval jsem druhou třídu gymnasijní. V duši jsem slyšel jasně volání Boží, abych šel do kláštera — ale také svět začínal lákati. Je možné, že bych byl tehdy podlehl jeho hříšným svodům a stál dnes v řadách nepřátel katolické církve; proto použil Bůh cizího hříchu, aby dosáhl účelu. Byl jsem u řiditele obžalován z nečestného skutku. Dodnes si musím říci, že jsem byl nevinný, ale vše svědčilo proti mně. Byl jsem odsouzen a dostal jsem na vysvědčení zákonné mravy. Moje náklonnost ke světu přestala; hned po prázdninách jsem vstoupil do kláštera a nikdy jsem svého kroku nelitoval.

Bůh mlčí a čeká, protože je věčný a hříšník mu neujde; mlčí a netrestá hned, protože je dobrý a nechce duši zatratit; čeká, protože je moudrý a dovede i zlého použití k dobrému.

A přece není pravda, že by Bůh mlčel úplně. Mluví k lidem hlasem svědomí a jeho výčitky bývají někdy tak mocné a tak nesnesitelné, že zločinci se sami udávají soudu, aby nabyli opět pokoje. Bůh mluví utrpením, které posílá na hříšníky; ale nejjasněji promluví Bůh na posledním soudu. Tam se všichni přesvědčíme, jak jsme Pánu Bohu křivdili, kdykoli jsme jeho řízení opovážlivě posuzovali.

Znám důvody, jimiž své jednání omlouváme. Chceme prý čest a slávu Boží; zdá se nám, že si Bůh svojí dobrotou zadává. Lidé jsou tím smělejší, čím je Bůh milosrdnější. Nevědomky se řídíme příkladem bratra marnotratného syna. Vzpomeňte si na konec tohoto podobenství. Co vypravoval Pán Ježíš? (Luk. 15, 25—32): *»Syn jeho starší (nebyl doma), byl na poli; když přicházel a blížil se*

k domu, uslyšel hudbu a tanec. I povolal k sobě jednoho ze služebníkův a otázal se ho, co to jest. On mu řekl: „Bratr tvůj přišel, a tvůj otec zabil tučné tele, poněvadž ho dostal zdravého.“ I rozhněval se a nechtěl vejíti. Tedy otec jeho vyšed počal ho chlácholiti. Ale on odpověděl otci svému: „Hle, tolik roků sloužím tobě a nikdy jsem příkázání tvého nepřestoupil, a nikdy jsi mi nedal (ani) kozelce, abych se poveselil se svými přáteli. Ale když přišel tento syn tvůj, který prohýřil majetek svůj s nevěstkami, zabil jsi mu tučné tele.“ On však řekl jemu: „Synu můj, ty jsi vždycky se mnou, a všechny věci mé jsou tvoje; veseliti se však a radovati se náleželo, neboť tento bratr tvůj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a jest nalezen.“«

Poznáváte ve slovech otcových milosrdného Boha, který nechce smrt hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl? (Ez. 33, 11.) A jeho starší syn? Kdyby chtěl býti upřímný, uznal by, co ho tak pobouřilo. Zdálo se mu, že pokání bratrovo je příliš lehké; nemohl se spráteliti se sobeckou myšlenkou, že oba si mají býti rovni. Neřidme se jeho příkladem; budme milosrdní jako náš nebeský Otec. Jsme jenom slabí lidé, nikdy nevíme, nebudeme-li potřebovati sami Božího milosrdenství. Volejme raději se žalmistou Páně (Žalm 102, 1n.) :

*»Dobrořeč má duše Hospodinu,
a vše, co ve mně jest, jeho svatému jménu.
Slitovný a milosrdný jest Hospodin,
shovívavý a nadmíru dobrotivý.
Nemá ve zvyku ustavičně kárat,
aniž na věky hněv chovat.
Jako se slitovává nad dětmi otec,
tak Pán nad těmi, kteří se ho bojí.
Neboť ví on, jaké stvoření jsme,
na paměti má, že prach jsme.«*

Proto končí krásnými slovy: *»Dobrořeč, má duše Hospodinu!«*
Amen.

Slavnost Zjevení Páně.

PODPORUJME KATOLICKÉ MISIE.

Viděli jsme hvězdu jeho na východě,
i přišli jsme poklonit se jemu. (Mat.
2, 2.)

Těžko si představíme rozruch, jaký způsobila ve vlasti svatých králů tajemná hvězda. Podle svatého Jana Zlatoústého stála dosti

nízko nad zemí; ze Zjevení ctih. Kateřiny Emmerichové dovidáme se ještě jiné podrobnosti: hvězda byla prý veliká jako slunce. Uprostřed ní bylo viděti mladičkou Matku s milounkým Dítěm na klíně, které ukazovalo ručkou směrem k Palestině.

Každého večera vycházeli obyvatelé ze svých stanů a hleděli s úžasem na podivný zjev. Po několika dnech vše zmizelo. Ještě dlouho nemluvalo se v celém okolí o ničem jiném, ale jenom tři mužové pochopili tajemné volání Boží a chystali se na cestu. Bylo k tomu potřeba veliké odvahy, protože do Jerusalema bylo několik set kilometrů. Přátelé jim hleděli jejich úmysl rozmluviti, namáhali se nadarmo. Svatí králové se nedali mýliti. Šli, kam je volala hvězda a Bůh odměnil bohatě jejich dobrou vůli. Našli Spasitele světa a stali se jeho prvními hlasateli. V Kolíně nad Rýnem uctívá církev jejich svaté ostatky.

Svatým králům dostalo se velikých milostí, my jim záviděti nemusíme, my jsme byli ještě šťastnější. Již nad kolébkou vzešla nám hvězda svaté víry a nesvítila jenom několik dnů; od té doby nás doprovází celým životem. Půjdeme-li věrně za jejím světlem, přivede také nás k božskému Spasiteli.

Ale tak to již bývá na světě. Dokud je člověk zdravý, neumí si tohoto pokladu ani vážiti. Teprve když onemocněl, poznává, co ztratil. Právě tak je tomu i s vírou; mnoho katolíků ani netuší, jaké dobrodiní jim prokázal Bůh, že se narodili v pravé církvi Kristově. Buďme mu za to vděční a hledme, abychom tento poklad neztratili!

V tuto chvíli zalétám však v myšlenkách do krajin pohanských. Vidím tam miliony lidí, kterým dosud tajemná hvězda víry nevzešla. Jdou hlubokou temnotou náboženské nevědomosti a ještě nikdy neslyšeli o milosrdné lásce božského Srdce Ježíšova. A přece také po nich toužil Spasitel; pravil: *»Mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivésti, a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.«* (Jan 10, 16.) Církev na toto přání Ježíšovo nikdy nezapomněla. Tisíce kněží opustilo otcovský dům a jako misionáři hlásají pohanským národům víru Kristovu. Naší povinností jest, abychom je ze všech sil podporovali.

Vidím, že vás tato slova poněkud překvapila; snad se vám v duši ozvala otázka: *»Co je nám po národech pohanských?«* Tím potřebnější je tedy dnešní kázání; přesvědčíte se, že nikdy nesmíme býti lhostejní k tomuto velikému úkolu církve.

I. Jsme povinni podporovati katolické misie mezi pohanskými národy; nutí nás k tomu především láska k Pánu Ježíši.

Hluboce mne dojímá horlivost, s jakou šířil katolickou víru apoštol Pavel. Jeho hlavu pokrývaly již šediny, trpěl nemocemi a přece si nedopřál chvíli oddechu. Jeho misionářské cesty nebyly výlety, sám o nich píše: *»Od židů pětkrát jsem dostal čtyřicet ran bez jedné, třikrát jsem byl metlami mrskán, jednou jsem byl kamenován, tři-*

kráte jsem se ztroskotal, noc a den byl jsem v hlubokosti mořské. Na cestách (jsem býval) často, v nebezpečstvích na řekách, v nebezpečstvích od lotrů, v nebezpečstvích od lidí svého národa (židovského), v nebezpečstvích od pohanů, v nebezpečstvích v městě, v nebezpečstvích na poušti, v nebezpečstvích na moři, v nebezpečstvích mezi nepravými bratry. V práci a námaze, v nočních bděních často, v hladě a žízni, v postech často, v zimě a nahotě.» (2. Kor. 11, 24n.)

Chcete věděti, co vedlo apoštola k tak nadlidským námahám? Pověděl nám to slovy: *»Láska Kristova nás pudí.«* (2. Kor. 5, 14.)

Apoštol má pravdu. Mysleme si na jedné straně duši prostého, nevzdělaného pohana, na druhé straně celý svět s jeho bohatstvím, krásou a poklady. Co má před Bohem větší cenu? Božský Spasitel nám to pověděl: *»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil?«* (Mat. 16, 26.) Aby Bůh stvořil svět, stačilo slovo: *»Staň se!«*, aby spasil jedinou duši, musel Syn Boží na kříži dokonati.

Láska ke Spasiteli má tedy býti důvodem, proč podporujeme katolické misie mezi pohanskými národy. Vzpomeňte jen, kolik bolestí stála Ježíše Krista každá z těchto duší! Proč plakal malý Ježíšek v jesličkách a chvěl se zimou ve studeném chlévě? Protože Bůh nechtěl smrt ani pohanského hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl. (Ez. 33, 11.) Proč umíral Spasitel na potupném kříži, proč v největších bolestech proléval svoji krev? Protože Bůh nechtěl smrt ani pohanského hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl. Proč zůstal Ježíš ve svatostánku, často tak chudičkém a tolik opuštěném? Protože chtěl býti posilou také těch duší, které jsou dosud pohanské.

Rozumíte již dobře, co vám chci pověděti? Bude-li pohanova duše zavržena, trpěl za ni Pán Ježíš nadarmo, jeho svatá krev tekla pro ni zbytečně. Jde o mnoho: buď bude tato duše Boha na věky milovati a jemu děkovati, nebo bude mu v pekle na věky zlořečiti a jemu se rouhati. Božský Spasitel dívá se s kříže, zdali mu tuto duši zachráníme a spasíme. Jak ho bolí, když vidí, že tolika katolíkům na tom nezáleží. Křesťane drahý! Máš-li aspoň jiskřičku lásky ke svému Spasiteli, musí tě to nutit, abys podporoval katolické misionáře, kteří se starají o spásu pohanských duší.

II. Lásku k Bohu není možno odloučiti od lásky k bližnímu: Apoštol Jan pronesl hlubokou větu: *»Řekne-li někdo: Miluji Boha, a nenávidí (při tom) bratra svého, jest lhář; neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?«* (1. Jan 4, 20.) Lá s k a k b l i ž n í m u je druhým důvodem, proč máme podporovati katolické misie mezi národy pohanskými.

Povězte mi: Co byste řekli o člověku, který by stál na břehu velikého jezera, viděl, jak někdo zápasí s vlnami, jak zoufale volá o pomoc, jak ponenáhlu tone, a přece by mu nepodal ruku, aby ho

zachránil? Nazvali bychom jej necitou a plným právem by si to zasloužil.

Rozumíte dobře tomuto obrazu? Tonoucím ubožákem je každý pohan. Stále žije v nebezpečí, že utone na věky v pekle a nemá nikoho, kdo by jej varoval, dokud je čas. My jsme byli tak šťastni, že jsme se narodili v pravé církvi Kristově; stojíme takřka na břehu a nehrozí nám nebezpečí. Neměli bychom proto podati pomocnou ruku? To činíme, když podporujeme katolické misionáře v zemích pohanských.

III. Říká se, že pravá láska myslí nejdříve na sebe; právě tuto větu vepsal bych vám rád hluboko do duše. Chcete si zajistiti svou vlastní spásu? Podporujte katolické misie mezi národy pohanskými. Možná, že moje slova se vám zdají jakousi hádankou; dejte dobře pozor, vyložím vám je.

Apoštol Pavel psal prvním křesťanům: *»Uloženo jest lidem jednou umřítí, a potom bude soud.«* (Žid. 9, 27.) Neujde mu nikdo: *»Všichni musíme se ukázati před (soudnou) stolicí Kristovou, aby každý obdržel, co vykonal, buď dobré nebo zlé.«* (2. Kor. 5, 10.) Budeme odpovídati za všechny milosti, které jsme promarnili, a za všechny hříchy, kterých jsme se dopustili. Možná, že již častěji vzpomněli jsme na slova staré církevní písně o posledním soudu:

»Co mám, běda, promluvíti?
Obhájcem kdo má mi býti,
když i dobrý hrůzu cítí?«

Jak bychom byli rádi, kdyby se nás v tu chvíli někdo ujal a uprosil Spasitele, aby byl mírný a milosrdný.

Potěšte se, drazí křesťané! Na vás záleží, jaký budete míti soud. Pán Ježíš pravil: *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«* (Mat. 5, 7.) Budete-li vždycky milosrdní k druhým, bude jednou i Bůh milosrdný k vám. Proto varoval apoštol Jakub první křesťany (2, 13): *»Soud nezná milosrdenství s tím, kdo sám nečinil milosrdenství.«*

Naši zbožní předkové měli přísloví: *»Pánu Bohu na úrok dává, kdo se nad chudým smilovává.«* Půjčovati lidem je někdy velice nebezpečné, u Boha nepřijdeme o nic. Písmo svaté praví: *»Půjčuje Hospodinu, kdo se nad chudým smilovává; a on jemu, (co půjčeno) zase vrátí.«* (Přísl. 19, 17.) Jak svědomitě odplatí Bůh, poznáváme ze slov Pána Ježíše: *»Kdokoli by podal píti jednomu z maličkých těchto jen číši studené vody toliko proto, že je to (můj) učedník, vpravdě pravím vám, neztratí své odplaty.«* (Mat. 10, 42.) Když Bůh nezapomene ani na takovou maličkost, oč spíše nás odmění, jestli jsme některé pohanské duši otevřeli nebe. Proto *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«*

Kdyby mi tedy někdo řekl: *»Co je mi do pohanů?«,* odvětil bych

mu: Velice mnoho. Podporu katolických misí žádá od tebe láska k Pánu Ježíši, láska k bližnímu a tvůj vlastní prospěch.

Mnohem důležitější je však jiná otázka: Jak můžeme katolické misie podporovati?

První a, řekněme hned, nejdůležitější, je modlitba; právě modlitby potřebují misionáři nejvíce. Obrácení pohana není maličkostí: znamená to obyčejně rozchod se vším, co dosud miloval a čeho si vážil. Dosud byl volný jako pták — a má na sebe vzíti jeho příkázání Kristových. Byl ctěný a vážený — po křtu bude snad pokládán od krajanů za zrádce a odpadlíka. Byl milovaným dítkem otce a matky — jako katolík bude snad od nich proklet, zapuzen, vyděděn. Nedivte se, že tak mnohý pohan se kolísá, váhá, odkládá. Rozumem uznává pravdivost víry, ale srdce se leká obětí, které jsou s ní spojeny. Jak potřebuje v takovou chvíli světla, které by mu obět usnadnilo a ulehčilo! Proto nezapomínejme ve svých modlitbách na obrácení pohanů!

Horlivá modlitba je nutnou podmínkou, má-li se práce misionářů dařiti, není však podmínkou jedinou. Katolické misie potřebují kostely, školy, různé výchovavací ústavy, jinými slovy, neobejdou se bez pomoci hmotné. Víím dobře, že ani doma nebývá nazbyt, tu a tam zaklepe snad i nouze. Proto se řiďte radou moudrého Tobiáše (4, 8n.): *»Jak jen budeš moci, buď milosrdný. Budeš-li míti mnoho, dávej mnoho; budeš-li míti málo, hled' i z mála rád udělovati.«*

Zvláště na jeden druh almužny bych rád upozornil; přesvědčil jsem se z vlastní zkušenosti, že již mnohé duši vrátila pokoj a mír. Právě tak radil prorok Daniel (4, 24) králi Nabuchodonosorovi: *»Hříchy své almužnami vykupuj, a nepravosti své soustrastí s chudými, snad odpustí Bůh hříchům tvým.«*

Drazí křesťané! Možná, že také někdo z vás dal se zlákatí moderními zásadami; jeho vinou nenarodilo se dítě, které mělo přijíti na svět. Snad uplynulo od té doby deset, dvacet roků, snad jste se z toho hříchu již dávno vyzpovídali, ale v duši pokoje nemáte. Stále vás pronásleduje myšlenka na nesmrtelnou duši, kterou jste svou vinou připravili o věčné nebe; lekáte se okamžiku, až se s touto duší setkáte před soudnou stolicí Boží. Bude na vás žalovati, že vaší vinou nebyla pokřtěna. Poradím vám, jak byste mohli napravit škodu, kterou jste Bohu učinili: postarejte se o křest pohanského dítká. Není to ani tak těžké, jak si snad myslíte. Odevzdejte svému knězi 100 K, on je již odešle dále. Smíte dokonce určití jméno, na které má býti pohanské dítko pokřtěno.

Drazí křesťané! Snad již častěji vás napadla myšlenka, proč jste nežili v době, kdy chodil po světě božský Spasitel. Jak rádi byli byste jej uvítali ve svém domě a nabídli mu občerstvení, jak to kdysi udělala Marta. Záviděli byste zbytečně, dosud je vám to možno. Vzpomeňte jen na slova Ježíšova: *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.«* (Mat. 25, 40.) Amen.

CTI OTCE SVÉHO I MATKU SVOU!

(Ježíš) byl jim poddán. (Luk. 2, 51.)

Když sv. Bernard četl v evangeliu slova: *»Byl jim poddán,«* tá-
zal se v úžase: *»Kdo poslouchal, a komu byl poddán?«* Sám si odpo-
věděl: *»Bůh byl poddán. Bůh, kterého poslouchají andělé, před kte-
rým se chvějí nebeská knížata, poslouchal chudičké Matky a pro-
stého řemeslníka.«* A poslouchal ve všem, co se mu poručilo, až do
třicátého roku.

»Ó dítka,« volá při této příležitosti sv. Augustin, *»učte se, jak
máte poslouchati svých rodičů!«* Kristus mohl o sobě říci: *»Dána
jest mi veškerá moc na nebi i na zemi«* (Mat. 28, 18) — a přece po-
slouchal. Proto jsem si umínil promluvit dnes o poslušnosti a úctě
k rodičům. Nemyslete, že mluvím jen k malým, ještě nedospělým
dětem. Mluvím ke všem, protože pro všechny platí Boží přikázání:
*»Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo
na zemi.«* (Deut. 5, 16.) Mluvím i k vám, kteří jste již svoje rodiče
pochovali. Ani za hrobem nemá přestati úcta a láska k rodičům.

Křesťane drahý! Možná, že tvůj otec nebo tvoje matka trápí se
dosud v plamenech očistcových. Den co den volají úpěnlivě: *»Smil-
lujte se nad námi, smilujte se nad námi aspoň vy, naše děti, neboť
ruka Páně dotkla se nás.«* (Job 19, 21.) Smíte na ně zapomenouti
a jim v jejich bolestech nepomáhati?

Božský Spasiteli, který jsi vždycky ctil svého nebeského Otce
a svoji pozemskou Matičku, žehnej mým slovům, aby padla na půdu
úrodnou a přinesla užitek stonásobný.

I. *»Cti otce svého i matku svou!«* Děti jsou povinny prokazo-
vati svým rodičům **úct u a v á ž n o s t**.

Dítka bývají často nazývány korunou rodičů. Můj Bože, jak těž-
ká bývá někdy tato koruna! Kolikrát tlačí jako olovo a bodá jako
trní. Nic se nedivím, že hlava otcova neb matčina často před časem
zešediví. Jak málokdy může otec a matka říci o svých dětech, co
pravil apoštol Pavel o svých duchovních dítkách, o křesťanech
církve Filipenské: *»Bratři moji rozmilí . . . radosti má a koruno má!«*
(Fil. 4, 1.) Kolik otců a matek mohlo by spíše lkáti slovy Písma
svatého: *»Syny jsme vychovali a povýšili — oni však námi pohrdli.«*
(Is. 1, 2.)

Ano, křesťané! *»Děti jsme vychovali a povýšili — ony však
námi pohrdly,«* mohli by zaplakati mnozí rodiče. Jejich děti odvykly
si již dávno sladká jména: tatínku a maminko; místo nich slyšeti
jenom nadávky, posměch a proklínání. Matko, když jsi to dítě svým
mlékem kojila, sotva jsi tušila, že hřeješ na prsou hada, který tě

jednou bolestně poraní. Všeho do času, jenom Pán Bůh na věky. Vševědoucí Bůh to vidí dobře, počítá každé nelaskavé slovo a s nebe zní jeho hlas: *»Kdo bude zlořečiti otci nebo matce, smrtí ať umře!«* (Lev. 20, 9.) A jinde čteme: *»Otcí svému kdo zlořečí nebo matce, toho svíce v husté tmě zhasne.«* (Přís. 20, 20.) Jak je nevolno poutníkovi, jde-li tmavou nocí a cestou mu zhasne světlo. K takovému neštěstí přirovnává Písmo svaté budoucnost nevděčných dětí.

»Děti jsme vychovali a povýšili — ony však námi pohrdly,« mohou si stěžovati rodiče, když syn a dcera se za ně stydí, k nim se nehlásí, na veřejnosti se jim vyhýbají. Mimoděk napadají mně tu slova, kterými zapřel Petr svého božského Mistra: *»Neznám toho člověka.«* (Mat. 26, 72.) Před lety proseděla matka celé noci u kólečky dítěte a zpívala mu svoje nejkrásnější písně; spolu s otcem stavěla jeho budoucí štěstí, dnes volá toto dítě tvým chováním: *»Neznám vás.«* Ale Bůh nezapomíná a dosud platí jeho strašlivá slova: *»Zlořečen, kdo nectí otce svého nebo matky.«* (Deut. 27, 16.)

Proto, křesťane drahý! *»Celým srdcem svým cti otce svého, a na bolesti matky své nezapomínej!«* (Sir. 7, 29), abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi.

II. *»Cti otce svého i matku svou!«* Pravá úcta předpokládá lásku; proto děti jsou povinny svoje rodiče také milovati. Plní aspoň tento příkaz Boží?

»Děti jsme vychovali a povýšili — ony však námi pohrdly,« lká mnohý usouzený otec, mnohá ustaraná matka. Po celý život pracovali, aby děti zabezpečili, pro ně celé noci nespali; když zestarali a již pracovati nemohou, odměňuje jim nevděčný syn každý kousek chleba a každé sousto posypává takřka trpkým pelyňkem výčitek a urážek. Hořký bývá chléb výměnkářů a již mnohý otec prosil s pláčem Pána Boha, aby ukrátil jeho muky a vzal jej raději k sobě. A Bůh, který vidí slzy utiskovaných, praví v Písmě svatém o takových dětech: *»Jako zlopověstník jest, kdo opouští otce, a jest od Boha prokletý, kdo ke hněvu popouzí matku.«* (Sir. 3, 18.) Kdo praví tato hrozná slova? Bůh, který jen pokynul, a potopa zaplavila zemi. Kdo tu hrozí nevděčným dětem? Bůh, který rozkázal, a oheň s nebe zničil hříšná města Sodomu a Gomorrhhu. A tohoto nekonečného Boha popouzí proti sobě syn, který zkracuje starého otce nebo matku.

Co mám říci o dětech, které se tak velice zapomněly, že vlastní ruku vztáhly proti svým rodičům? Nechá Bůh takový zločin bez odplaty? Když proklel oko, které se posmívá otci nebo matce, co teprve učiní ruce, která se pozvedla proti rodičům. Bůh nám pověděl, co zasluhuje takový syn a taková dcera. Ve Starém zákoně čteme: *»Kdo udeří otce svého neb matku, smrtí ať umře!«* (Ex. 21, 15.) Tak poručil Bůh a často sám tento trest na dětech vykonal. Kněz Benedikt Fernandius vypravuje o synovi který chtěl dýkou probodnouti matku. Ještě téže noci stihl ho trest, kterým hrozil matce. Byl přepaden a vrah mu probodl jazyk, kterým před chvílí zlořečil matce.

Řikává se: »Čím kdo hřešil, tím bude trestán.« Pán Bůh sliboval: »*Kdo ctí otce, bude mít z dětí radost.*« (Sir. 3, 6.) A když někdo rodiče nectí a jich nemiluje? Obyčejně mu splatí stejnou měrou jeho vlastní děti.

Po každé se až otřesu, kdykoli si vzpomenu na tuto událost: Venkovský statek. Ze světnice slyšíme prudkou hádku; dobře rozeznáváme silný hlas mladého hospodáře a slabší odpovědi jeho starého otce. Po chvíli se nám objevuje příšerný obraz. Dveře se otvírají a mladý hospodář vleče po zemi lidskou postavu. Drží ji pevně za vlasy a blíží se s ní k hnojišti.

Teprve po chvíli poznáváme v ubožákovi starého otce. Ani se příliš nebrání; skoro se nám zdá, že přijímá svůj osud s jakýmsi klidem. Teprve, když byli uprostřed hnojiště, dal se hlasitého pláče. Vztáhl prosebně ruce k zuřícímu synovi a z jeho úst zněla bolestná slova: »Už dost, dítě! Až na toto místo dovedl jsem kdysi svého starého otce. Spravedlivý Bůh mi to odplatil.«

III. »*Cti otce svého i matku svou!*« Děti jsou povinny rodičů poslouchati a jejich vůli se podříditi. Mohl bych vypočítati dlouhou řadu výroků, kterými Pán Bůh poroučí, abychom rodičů poslouchali, zmíním se pouze o jednom. Bůh ustanovil: »*Bude-li mít někdo syna vzpurného a nepoddajného, který neposlouchá rozkazův otcových a matčiných, a nechce poslouchati, ani když byl trestán, ať ho vezmou a přivedou... ku branám soudu... Lid města ať jej uhází kamením; budiž usmrcen, byste tak vyplenili zlo ze svého lůna a všecken Izrael, když o tom bude slyšeti, aby se bál.*« (Deut. 21, 18—21.) Je pravda, tento zákon již neplatí, Pán Ježíš jej zrušil; ale vidíte z toho, jak přísně to myslí Pán Bůh s poslušností k rodičům.

Mnozí si svou poslušnost vymlouvají; starý otec a matka jsou prý takoví divní, nemají uznání a jejich zásady se nehodí do nové doby. I to věděl Pán Bůh, proto pravil: »*Synu, zastaň se ve stáří otce svého, a nezarmuť ho za celý život jeho. Sslábně-li mu rozum, měj slitování, a nepohrdej jím ve své síle; neboť milosrdenství s otcem nebude v zapomenutí a za hříchy (chyby, nedokonalosti) matčiny odplaceno bude tobě dobrým.*« (Sir. 3, 14—16.)

Rád uznávám, že dospělý syn není již povinen poslouchati otce tak jako v letech mladších a rozumný otec nebude mu nikdy brániti v samostatnosti. Ale i dospělý syn uposlechne rád moudré rady svých starých rodičů, protože bývají zkušenější.

Drazí křesťané! Moderní doba uvolnila velice posvátná pouta, která mají po vůli Boží spojovati celou rodinu. Ubylo poslušnosti, úcty a lásky k rodičům, ale stejnou měrou ubylo také Božího požehnání. Všichni cítíme, že nám není dobře na zemi. Hledají se viníci, žaluje se na zkažený svět, na jednu příčinu se obyčejně zapomíná: nejhrouběji podkopali čtvrté Boží přikázání — sami rodiče. Bůh nedal jedno přikázání, dal jich deset. Jakým právem žádáte od svých dětí úctu a lásku a poslušnost, jestli sami nemáte úctu a lásku

a poslušnost ke svému Otci, který je v nebesích? Zachovejte svědomitě desatero a děti se naučí od vás zachovávat také přikázání: »*Cti otce svého i matku svou!*«

Končím slovy Písma svatého (Sir. 3, 9—11): »*Skutkem i slovem a ve vší trpělivosti cti otce svého, aby se sneslo na tebe požehnání od něho,*« protože »*požehnání otcovo utvrzuje domy synů!*« Amen.

Slavnost sv. Rodiny.

O NÁBOŽENSKÉ VÝCHOVĚ V RODINÁCH.

Nalezli ho v chrámě. (Luk. 2, 46.)

Začínám vzpomínkou. Roku 1921 byl svěcen v Olomouci na arcibiskupa nezapomenutelný Dr. Antonín Stojan. K této slavnosti sjelo se tolik poutníků, že jich Olomouc ještě neviděla. Všichni vítali nového arcipastýře, který jim srdečně děkoval za jejich oddanou lásku. Ale pojednou zvažněl a pravil: »Dnes jásáte vy všichni a ode mne tolik, tolik čekáte. Tolik mi děkujete! A víte, komu vlastně máte děkovati? Mé matičce! Ta dobrá, svatá duše! Kdyby tak dlela zde mezi vámi, jak by se radovala! Ale již tak dávno tomu, co jsem ji uložil do země. Dnes se dívá z výšin nebeských dolů a jistě se raduje s vámi i se mnou. Kdyby jí nebylo, nebyl bych dnes tím, čím jsem. Matičko, má matičko!« A staříčkému arcibiskupovi zaleskly se v očích slzy.

Na tuto událost jsem si vzpomněl dnes, kdy konáme slavnost svaté Rodiny a vzpomínáme na nejlepší Matku, která kdy žila na světě. Dodnes platí slova: »*Jaká matka, taková rodina.*« Svatý Augustin byl tak přesvědčen o této pravdě, že říkával: »*Matka přijde do nebe buď se svými dětmi, nebo vůbec nebude spasena.*«

Proto chci dnes promluvit o náboženské výchově v rodinách. Rodiče nebudou souzeni jen za své hříchy, budou odpovídati i za děti; rád bych vám usnadnil tuto těžkou chvíli. Škoda jen, že v krátkém kázání není možno probrati tak vážný předmět podrobněji. Někomu se snad bude zdáti, že se chlubím, když vzpomenu při kázání několikrát na své vlastní mládí; každého došlo více, co sám zakusil.

I. Především důležitou otázku: Co rozumíme náboženskou výchovou v rodinách? O kom můžeme říci, že své děti vychovává nábožensky? Ani to všichni nevědí.

a) Kdo vychovává nábožensky, stará se především, aby jeho děti se svatému náboženství dobře naučily. Právě v této věci chybo-

valo se u nás mnoho; smutné ovoce takové výchovy viděli jsme při posledním sčítání lidu. Z církve vystupovali synové a dcery rodičů úplně katolických. Co bylo toho příčinou? Je pravda, mnohdy to zavini- lo okolí, v kterém žili, jindy rozhodovala bázeň a lidské ohledy — nejčastěji musíme hledati kořeny již v rodině. Dokud byli mladí, nikdo se doma nestaral, aby se svatému náboženství učili; proto často ani nevěděli, co svým odpadem ztrácejí.

Snad mi namítnete, že dítě chodí ve škole do náboženství; poslyšte několik upřímných slov. Kněz zmůže velice málo, jestli ho nepodporuje rodina. Víte, jak to můžete udělati? Postarejte se především, aby dítě mělo katechismus a biblickou dějepravu; nelitujte těchto několika korun. Dejte dítěti čas, aby se mohlo naučiti, co mu bylo uloženo; přesvědčte se, zdali se dítě opravdu učí a vyzkoušejte je sami dříve, nežli je do školy pošlete. Snad ani netušíte, jak byste usnadnili knězovu práci ve škole. Docela jinak bude se dívatí dítě na svaté náboženství, když pozná, jak rodičům na něm záleží.

Dvě hodiny školního náboženství je velice málo pro praktický život. Kněz má před sebou třicet, čtyřicet dětí; vypočtete si, kolik minut může věnovati jednotlivému dítěti! Škoda našich zlatých maminek, které uměly tak krásně školu doplňovati! Také mně dal Pán Bůh takovou moudrou matku a již často jsem mu za to vroucně poděkoval. Měla-li chvilku volno, svolala nás děti a zkoušivala katechismus. Je pravda, nebyvaly to učené rozhovory, mluvila prostince, ale její slova vryla se nám hluboko do duše, dosud se na některá dobře pamatuji.

Kdo tě stvořil? — Bůh Otec.

Z čeho? — Z ničeho.

Proč? — Z pouhé lásky.

Kdo tě vykoupil? — Syn Boží.

Čím? — Svou vlastní krví.

Proč? — Z pouhé lásky.

Kdo tě posvětil? — Duch svatý.

Jak? — Svou milostí.

Proč? — Z pouhé lásky.

Bylo-li v kostele křesťanské cvičení, sama nás na ně připravovala a po návratu doma vyložila, čemu jsme dobře nerozuměly. Bůh jí odplal tuto její lásku; zachránila nám víru, ani jedno z jejich četných dětí neodpadlo.

b) Znalost náboženství je důležitá; ještě důležitější jest, aby si dítě svaté náboženství také zamilovalo.

Drazí rodiče! Kéž byste poznali, jako často podkopáváte v dětské duši sami úctu a lásku k náboženství. Abyste mne lépe pochopili, zavedu vás v duchu do takové rodiny, kde měli malou Vlastičku.

»Poslouchej, jak Pán Bůh hrozí,« říkávala matka dítěti, kdykoli zahřmělo. »Dej si pozor, Pán Bůh tě potrestá,« říkala matka, když Vlastička hned neposlechla. Kdykoli si dopřála nevinné zábavy

a byla při tom trochu veselejší, hrozívala jí matka peklem, do kterého posílá Bůh takové děti.

Vlasta matce věřila. Pána Boha si představovala jako zlého člověka, který má radost, může-li trápit lidi, který nepřeje ani dětem radosti, a hned se zlobí, když si trochu poskočí; který je tak ukrutný, že by děti hned prodal ďáblu, kdyby rozbily hrníček nebo rozlily trochu vody.

To bylo ovoce převrácené výchovy matčiny; následky byly žalostné. Vlastička si Boha nikdy nezamilovala; modlila se ráno i večer, ale jen z bázně, aby jí něco neudělal. Trvalo to dlouho, nežli se dítě propracovalo k jasnější představě o Pánu Bohu.

Nikdy nestrašte děti Pánem Bohem nebo náboženstvím. Mnohá matka neumí napravovati dětské chybičky jinak než hrozbami, tresty a bitím. Na nic nezapomene dítě tak brzy, jako na rány, které dostalo; nanejvýš si dá po druhé pozor, aby to nikdo neviděl. Oč by bylo lépe napomenouti dítě s láskou; taková slova vryjí se hluboko do vnímavé duše dětské, ani dlouhá léta jich nedovedou vymazati.

Povím vám příklad z vlastní zkušenosti. Znal jsem matku, která vychovávala své děti opravdu nábožensky. Nikdy jich nebila, a přece dosáhla po každé všeho, co chtěla. Jednou vzal její synáček babičce osm krejcarů a promlsal je. Matka se to dověděla a její srdce se sevřelo velikou bolestí. Věděla, že velké hříchy povstávají z malých, proto si umínila, že hned zakročí. Nabila dítěti? Udělala to mnohem rozumněji. Když přišel synáček domů, zavedla ho matka do malé světničky; byli tam sami. Zadívala se mu do očí a laskavě se otázala: »Josefe, vzals babičce těch osm krejcarů?« Své matce by se hoch nikdy neodvážil selhati; proto sklopil hlavu, ale matka věděla, co to znamená. Neřekla jediného slova výčitky; zato přitiskla dítě na svou hrud' a s pláčem zvolala: »Dítě, přijdeš mi do pekla.« Víc neřekla. Od té doby uplynulo 40 roků, malý synáček stal se později knězem, ale dodnes slyší v duši bolestný výkřik matčin: »Dítě, přijdeš mi do pekla.« Dnes stojí tento bývalý hoch před vámi na kazatelně a mluví k vám o náboženské výchově dětí v rodinách.

c) Důležitá je znalost náboženství; ještě důležitější, aby si dítě náboženství zamilovalo, nejdůležitější jest, aby podle náboženství také opravdu žilo. V této věci se chybuje nejvíce.

Biskup Sailer kdysi řekl: »Nejlepším katechismem je dobrý příklad (rodičů)«; a dávno před ním říkával sv. Cyprian: »Skutky mají také svou řeč a jsou mnohem výmluvnější než sama ústa. Proto budou vaše dítky vždy více hleděti na to, co činíte, než na to, co mluvíte.« Škoda jen, že se na tuto důležitou pravdu tolik zapomíná. Marně budete dítě napomínati, aby konalo dobré, jestli to sami nečiníte.

Vracel jsem se ze sousední vesnice, kde jsem sloužil mši svatou. Byla neděle. Ve dveřích jednoho domku stál otec a trpce vytýkal synkovi neposlušnost. Pomyslíl jsem si: »Ubohý otče! Svě dítě káráš,

a sám Boha neposloucháš!« Vybíral totiž v neděli brambory, košík držel ještě v rukou.

Kde však dítě vidí dobrý příklad rodičů, není potřeba mnoho mluvit. Zajímavý doklad vypravuje spisovatel Heinen (Lebensspiegel 256): »Když mi bylo deset nebo jedenáct roků, vzala mne jednoho večera matka a zavedla mne až na konec vesnice do chudého domku, ve kterém bydlel čeledín. Byl nemocen a žena měla se starati o sedm malých dětí. Matka vybalila, co přinesla; nebylo toho mnoho — sami jsme byli také chudí, ale nikdy nezapomenu, jak zazářily radostí oči nemocného, když viděl, že jsou ještě soucitné duše. Pro mne byla tato událost nejkrásnější hodinou náboženskou.«

II. Pověděl jsem vám, co myslím náboženskou výchovou v rodinách: aby se děti svatému náboženství učily, aby si náboženství zamilovaly a podle své víry také žily. Nemyslete, že na tom nic nezáleží.

Náboženskou výchovu žádá především štěstí a blaho vašich dětí. Odkážete jim snad majetek — stačí jediná jiskra a přijdou o všechno. Zachráníte jim zdraví — jediná nemoc je může uvrhnouti do tmavého hrobu. Zanecháte jim čestné postavení — jedna pomluva může zničit jejich dobré jméno. Naučíte-li však děti spoléhati ve všem na Boha a jeho svatou pomoc, zabezpečili jste je pro čas i pro věčnost.

Náboženskou výchovu dětí žádá i štěstí druhých. Povězte mi: Sáhne vaše dítě druhému na život, budete-li mu často připomínati Boží přikázání: »Nezabiješ?« — Vztáhne ruku po cizím majetku, bude-li slyšeti v duši stále vaše slova: »Nepokradeš?« — Pomluví druhého nebo pošpiní jeho dobré jméno, bude-li věděti: »Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému?« Říká se, že dobrý soused je velikým pokladem; bude hodně takových sousedů, bude-li v rodinách zase náboženská výchova.

Náboženskou výchovou dětí postaráte se nejlépe o své klidné stáří. Věřte mi, mnohý výměnkář nemusel by dnes trpce plakati, kdyby byl své dítě vedl lépe k Pánu Bohu. Dobře vychované dítě nebude nikdy skoupě odměřovati starým rodičům každý kousek chleba, nebude v nich viděti břemeno, kterého by se co nejraději zbavilo. A když budete jednou odpočívati v chladné zemi, které dítě poklekne na vašem hrobě častěji? To, kterému jste odkázali statisíce? Nevím, ale jistě na vás nezapomene syn ani dcera, které jste po křesťansku vychovali.

Drazí rodiče! Záleží-li vám na štěstí vašich miláčků, hled'te jim dáti nejlepší náboženskou výchovu. Zadívejte se často na svatou Rodinu nazaretskou a řiďte se jejím příkladem. Ani potom nevyhnete se každému utrpení, ale bude vás blažiti myšlenka, že jste učinili, co bylo ve vaší moci. A dobrý Ježíš požehná vašemu domu a bude vás provázeti celým životem. Amen.

KŘESŤANSKÝ SŇATEK.

Byla svatba v Káně galilejské. (Jan 2, 1.)

Milý obrázek kreslí nám dnešní evangelium; tím krásnější, protože svatá a spokojená rodina je neocenitelným darem Božím a protože takových rodin tolik ubývá. Není tomu ještě dávno, co jsme čítávali o rozvrácených rodinách jenom v románech; dnes jich máme v republice na 100.000 a zdá se, že tato smutná číslice ještě poroste. Jiné rodiny jsou ještě pospolu, ale není mezi nimi pravé lásky, není vzájemné důvěry, není spokojenosti; dříve či později dojde též ke katastrofě.

V masopustě bývá v roce nejvíce svateb; snad právě proto staví nám církev před oči svatbu v Káně galilejské. Kdo byl šťastným snoubencem, nedovíme se nikdy; neznáme ani jméno jeho vyvolené. Byli chudí či bohatí? Kdo nám to může povědět? A přece víme o nich velice mnoho. Tito dva mladí lidé prožili svoje dosavadní léta tak, že jejich sňatek poctil svou přítomností sám Spasitel a jeho Neposkvrněná Matka. Hle, jak kratinká poznámka svatého evangelia stává se nám pojednou jasným světlem a ukazuje nám vzor křesťanské rodiny. Šťastná bude rodina, u jejíž kolébky stál Pán Ježíš a Panna Maria. Tato myšlenka je velice důležitá, věnujme jí celé kázání.

I. Sňatek je velice vážná věc, proto se neuzavírá bez rozmyslu; po každé mu předchází kratší nebo delší známost. Účelem známosti není jen vypátrati, kolik dostane druhý peněz; první otázka měla by se týkati jeho zbožnosti a jeho náboženských a mravních zásad. Známost jest jenom přípravou na sňatek, ale již v této době musí provázeti mladé lidi vzpomínka na Pána Ježíše a Pannu Marii.

V obecních knihovnách nacházíme dosti často knihy Court-Mahlerové, které jsou velice oblíbeny. Spisovatelka je protestantkou, ale ve svých knihách ustavičně zdůrazňuje, že jenom čistá známost může založiti šťastné manželství. Dávno před ní pověděl totéž Duch svatý ústy žalmistovými: *»Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí!«* (Žalm 126, 1.) To je hlavní příčina, proč je dnes tolik rodin rozvrácených a nešťastných: buď on neb ona nebo oba dva zapomněli již před svatbou na Pána Boha a jeho svatý zákon. Do samých základů budoucí rodiny položili hřích; což divu, že jednoho dne jejich stavba se zřítla a pochovala ve svých troskách štěstí celé rodiny.

Ve Starém zákoně (Deut. 21, 21) nařídil Bůh, aby na prahu otcovského domu ukamenovali dívku, která se při sňatku lživě vydá-

vala za zachovalou a bezúhonnou. Dnes býváme dosti často svědky smutného úkazu. Křesťanská dívka přistupuje k oltáři s věnečkem na hlavě, ačkoli již dávno svůj mravní věneček promarnila. Je pravda, nikdo ji za to nekamenuje, ale Bůh na svůj zákon nezapomněl. Co nedělají lidé, udělá sám. Kamenuje po svatbě takovou pobloudilou duši: protože hřešila láskou, kamenuje ji Bůh neláskou; protože dala přednost vůli člověka před svatou vůlí Boží, stává se jí právě tento člověk největším trestem a utrpením.

Drazí křesťané, možná, že jste o tom ještě ani nepřemýšleli. Čím to je: před svatbou měli se tak rádi, že pro samou lásku zapomněli i na Boha; po svatbě láska přestává, na její místo nastupuje chlad, potom lhostejnost, konečně odpor a nenávisť. Čím to? Slyšte!

Základem a takřka tmelem rodiny je láska; pravá láska však předpokládá, že na milované osobě vidíme něco, co nás k ní vábí a táhne. Pravá láska předpokládá vždycky jakousi úctu. Povězte mi sami: Jakou úctu mohou mít k sobě dva mladí lidé, kteří pro chvíli rozkoše obětovali samého Boha? Stydí se sami za sebe a za svoji slabost.

Před nedávnem četl jsem v dopise bývalého vojína (Posel pravdy, 1935, 42): »Seznámil jsem se s dívkou. Když jsem ji chtěl svěsti, ona mi řekla: „Hle, přece nebudeš takovým slabochem, musíš se přemáhati. Pomodlím se za tebe, aby tě Bůh posilnil. Ale ty se musíš také přemáhati.“ Odešel jsem a do půlnoci jsem přemýšlel o tom, co řekla, a pevně jsem si umínil, že se budu přemáhati. Modlil jsem se k blah. Panně Marii. Ani nemohu vysloviti, jak jsem šťasten od té doby, co jsem vašeň přemohl. A za to děkuji oné šlechtné dívce.« Svůj dopis končí povzdechem: »Kéž by všecky byly takové!«

Muž je od přirozenosti voják a rád překonává překážky; neváží si toho, co ho nestálo žádné oběti, co se mu takřka samo nabízí. Proto čistá dívka, která si úzkostlivě chrání poklad nevinnosti, mladému muži imponuje, právě proto, že není jako ty ostatní. Mimoděk cítí k ní úctu a z této úcty rodí se touha, aby ji směl uvést do svého domu; tato touha je pramenem lásky, která překoná i největší obtíže.

Mluvil jsem kdysi s hochem; mezi řečí mi prozradil, jak rád by dostal jednu dívku. Věděl jsem, že nemá velké věno; proto jsem se tázal, proč mu na ní tolik záleží. Jeho odpověď mne velice překvapila: »Protože je čistá a nevinná; u té bych se nemusel obávatí nevěrnosti.«

O to všecko připravila se dívka, která si po čas známosti zadala. V očích mladého muže sklesla na bezcennou věc, pozbyla u něho úcty. Později stačí malý náraz, aby se rodina rozpadla.

Año, »*Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí.*« První starostí dívky by mělo býti, aby se dověděla, jaké mravní zásady má hoch, kterému chce podati ruku. Nezachoval-li věrnost svému Bohu, nezachová ji ani tobě; když se neostýchal pošlapati

pro svoji rozkoš Boží přikázání, pošlape jednou i tebe, zradí tě, opustí tě, jakmile se mu naskytne vhodná příležitost. Jenom ta známost povede ke šťastnému manželství, kterou posvěcovala vzpomínka na Pána Ježíše a neposkvrněnou Pannu Marii.

II. Bližší přípravou na svatbu je dobrá svatá zpověď a zbožné svaté přijímání. Drazí křesťané! Kdyby směly mluvit naše zpovědnice, kolik tajemství byste se dověděli! Přestali byste se často diviti, proč ta neb ona rodina se rozpadla; musela se rozpadnouti, protože byla založena na třech svatokrádežích: na svatokrádežné zpovědi, svatokrádežném přijímání a svatokrádežném přijetí svátosti stavu manželského. K oltáři musí jíti snoubenci s tak čistou duší jako ke svatému přijímání. Křesťanské manželství je svátost, proto je musíme přijmouti bez těžkého hříchu na duši a ve stavu posvěcující milosti Boží. I k oltáři musí provázeti snoubence Pán Ježíš a blahoslavená Panna Maria, chtějí-li býti spolu šťastni a spokojeni. Z toho již vidíte, co udělali mladí lidé, kteří při zpovědi před svatbou nějaký hřích zamlčeli. Místo Božího požehnání odnášejí si od oltáře troje zlořečení: zlořečil jim Bůh Otec, protože při zpovědi potupili jeho milosrdenství; zlořečil jim Pán Ježíš, protože jeho svaté Tělo nehodně přijímali; zlořečil jim Duch svatý, protože jeho láskou pohrdli. Nebude šťastné manželství, které začalo tolika svatokrádežemi.

III. Konečně přišel okamžik, kdy mladí lidé mají si podati ruce na společnou cestu životem a uzavříti spolu svazek, který může a smí rozvázati jen smrt. Je to okamžik vážný; proto církev volá snoubence před oltář, před svatostánek, ve kterém přebývá náš budoucí Soudce; proto spojuje se sňatkem mši svatou, aby svolala na novomanžely Boží požehnání; proto koná nad nimi zvláštní modlitby a tyto modlitby smí vykonati kněz jenom mezi mší svatou. Je to velikým poblouzením, když někdo má svatbu odpoledne nebo věnuje tento důležitý den rozpustilým radovánkám.

Vypravoval mi starý kněz: Byl farářem v malém městečku. Jednou přišel k němu poštovní úředník a žádal o sňatek. Aby to bylo něco zvláštního, přál si míti svatbu odpoledne; po sňatku měl jíti maškarní průvod do hostince a taneční zábavou chtěli vše zakončiti. Marně zrazoval kněz úředníka, aby tak nepohrdal církevním přikázáním, mluvil k hluchým uším. Sňatek se konal opravdu odpoledne, beze mše svaté; potom šel veliký průvod do hostince a začala taneční zábava. Na konec vešlo do sálu pět mladíků, přestrojených za blázny a provádělo rozpustilé kousky. Tento úředník nestál tedy o Boží požehnání, které se dává snoubencům mezi mší svatou; poslyšte, jak mu Bůh odpověděl.

Po mnoha letech přišel onen kněz do města, kde byl kdysi farářem a mluvilo se také o poštovním úředníkovi. Byl ještě živ, ale již dávno uznal svůj hřích. V manželství se mu narodilo pět dětí, všechny přišly do blázince. Mlýny Boží melou pomalu, ale jistě;

pět přestrojených bláznů zakončilo den jeho svatby, pět pomatených dětí bylo by ovocem tohoto manželství. Nestál o Boží požehnání, proto je nedostal.

Ne tak, moji drazí! Je to vážný okamžik, kdy dva mladí lidé podávají si před oltářem pravice a přísahají, že spolu ponесou dobré i zlé až do hrobu. Je to vážný okamžik, kdy kněz svazuje posvěcenou stolou jejich ruce a při tom říká slova: »Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Bůh všemohoucí rač vás spojit, a já mocí svého úřadu potvrzují vaše manželství ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.« Je to vážný okamžik, protože tento svazek nemůže na světě rozloučiti nikdo. A kdyby stát stokrát dovolil rozluku, před Bohem trvá manželství dále a nový občanský sňatek je před Bohem, před církví a před vlastním svědomím neplatný. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!

Církev katolická trvá skoro dva tisíce roků; za tu dlouhou dobu nasbírala si mnoho zkušeností. Poznala, jak bývá někdy těžko zachovati slib a přísahu, učiněnou před oltářem. Proto doporučuje snoubencům, aby při svatební mši svaté přiklekli spolu ke svatému přijímání. Ježíš Kristus, zakladatel křesťanské rodiny, má takřka posvětit a utužit svazek, kterým se spoutali pro celý život. A třeba litovati, že tento krásný obyčej vešel v našem kraji skoro úplně v zapomenutí.

Drazí křesťané! Ukázal jsem vám, jak svatba v Káně galilejské je nám vzorem křesťanského manželství. Jenom čistá známost, posvěcená vzpomínkou na Pána Ježíše a jeho svatou Matku, může býti základem šťastného manželství; jenom dobrá zpověď před svatbou může nám dáti Boží požehnání. I v takové rodině zatáhne se někdy nebe zlověstnými mraky — ale Matka Boží na své citele nezapomene. Poprosí Syna a Ježíš znova utiší bouři a nad nimi zazáří zase jasné slunko lásky a spokojenosti. S Ježíšem a Marií začali, s Ježíšem a Marií pokračovali, s Pánem Ježíšem a Pannou Marií budou se jednou spolu milovati a veseliti na věky věkův. Amen.

Neděle III. po Zjevení Páně.

„CÍRKEV JE NESNÁŠENLIVÁ.“

Pokud jest na vás, mějte pokoj se všemi lidmi. (Řím. 12, 18.)

Ježíš Kristus prohlásil lásku k bližnímu za jedno z nejdůležitějších přikázání. Apoštol Pavel psal proto prvním křesťanům: »*Pokud jest na vás, mějte pokoj se všemi lidmi.*« A přece slyšíme ustavičně

výčitky, že právě katolická církev je nesnášenlivá a nestrpí vedle sebe soupeře.

Dcera protestantského pastora pravila před nedávnem P. Schikorovi: »Jsem nakloněna církvi katolické. Jsem přesvědčena skoro o všech pravdách katolických; jenom jedno mne zaráží: nesnášenlivost katolické církve. Nad každou kazatelnou vidím takřka napsána slova: Kdo neuvěří, budiž proklet!«

Skoro stejně se mluví, kdykoli církev odepře někomu pohřební obřady. I dobří katolíci se nad tím pozastavují a nijak se netají svou nelibostí.

Pochvala, jakou věnoval Spasitel víře setníkově a hrozba, kterou pronesl nad nevěrou národa židovského, dává mi vhodnou příležitost, abych se zmínil o této časové otázce podrobněji. Církev nenávidí blud, ale má soustrast s bloudícími; to bude předmětem dnešního kázání.

I. Pravil jsem, že církev blud skutečně nenávidí; proto nikdy jej nemůže uznati za pravdu. Je v tom snad něco nečestného? Moji drazí, každá pravda je nesnášenlivá, nestrpí vedle sebe bludu a všemožně se snaží, aby jej opravila nebo nad ním zvítězila. Pravda může býti jen jedna.

V denním životě rozumíme tomu dobře a ještě nikdy jsme se nad tím nepozastavili. Naopak. Divně bychom se dívali na učitele, který by se ve škole řídil zásadou, že pravda má býti snášenlivá a proto by žákům nic neopravoval. Byli byste s ním spokojeni? Sotva, nikdy by se nedočkal vaší pochvaly.

Jakmile však přejde řeč na víru, hned tomu mnozí nechtějí rozuměti a žádají, aby církev byla k bludu snášenlivá. Vymyslili dokonce pohodlnou zásadu: »Víra jako víra; nezáleží na tom, co věříš, jen když dobře žiješ.« Nejsmutnější vysvědčení dali si však katolíci, kteří žádali, aby církev odvolala rozsudek, který kdysi pronesla nad učením Husovým.

Ne tak, moji drazí! K bludu bude církev vždycky nesnášenlivá a nikdy s ním neuzavře kompromis. Naučila se tomu od svého zakladatele Ježíše Krista. Spasitel byl tak milosrdný ke hříšníkům, že starozákonní prorok o něm napsal krásná slova (Is. 42, 3): »*Třtiny nalomené nedolomí, a knotu (ještě) doutnajícího nedohasí.*« A přece Ježíš nikdy nepronesl slabošskou zásadu: »Víra jako víra.« Opak je pravdou; hrozil věčným peklem každému, kdo nepřijme jeho učení. Nemohu vám vypočítati všechny výroky, je jich příliš mnoho, zmíním se pouze o jednom. Když Spasitel opouštěl zemi a loučil se s apoštoly, pravil k nim v této slavnostní chvíli: »*Idouce do veškerého světa, hlásejte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo však neuvěří, bude zavržen.*« (Mar. 16, 15n.)

Od Krista Ježíše naučili se této svaté nesnášenlivosti jeho první hlasatelé. Apoštol Pavel píše křesťanům do Galatie: »*I kdyby-*

chom my (sami) nebo anděl s nebe kázal vám proti tomu, co jsme vám kázali, buď proklet.» (Gal. 1, 8.) To zní trochu jinak nežli pohodlná zásada moderního světa: »Nezáleží na tom, co věříš, jen když dobře žiješ.« A ještě rozhodněji mluví apoštol lásky a miláček Páně, sv. Jan. Praví (2. Jan 10 n.): »Přichází-li kdo k vám a nepřináší-li tohoto učení, (které jsme vám hlásali), nepřijímejte ho do domu, ani ho nepozdravujte. Neboť kdo ho pozdravuje, zúčastňuje se (a má podíl) v jeho skutcích zlých.«

Je-li »víra jako víra«, umíraly miliony mučedníků nadarmo a právem se tážeme, proč Bůh od nich žádal takové oběti, je-li mu lhostejno, co člověk věří. Prolitá krev těchto katolických hrdinů volá k nám hromovým hlasem: »Kdo neuvěří, bude zatracen!« Proto napsal jeden z těchto mučedníků, sv. Cyprian: »Nikdo nemůže býti spasen, leč v církvi.« Ještě jasněji mluví svatý Augustin, který byl kdysi také členem bludařské společnosti, ale poznal omyl a vrátil se kajícím do církve; píše: »Kdo se od církve katolické oddělil, nemůže dosáhnouti nebeského království, i kdyby vedl zbožný život.«

Proto pravím ještě jednou: Církev skutečně blud nenávidí a nikdy jej nemůže uznati za pravdu. Světlo nemůže býti tmou, a tma nemůže býti světlem.

II. Smíme však proto říci, že církev nenávidí také bloudící? Nikdy. Má s nimi srdečnou soustrast a modlí se za jejich obrácení.

V nejdojemnější den církevního roku, na Veliký pátek volá kněz k věřícím: »Modleme se také za bloudící a za rozkolníky, aby je Bůh a Pán náš z bludů vytrhl, a k svaté matce, katolické a apoštolské církvi opět přivéstí ráčil!« a dodává: »Všemohoucí věčný Bože, spáso všech, jenž nechceš, aby kdo zahynul, shlédni na duše, které d'ábelská lest oklamala, aby bloudící odložili všecku bludařskou zlobu, zmoudřeli a vrátili se k jednotě tvé víry. Skrze Krista Pána našeho.«

Budete ještě tvrditi, že církev bludařů nenávidí? Jistě se nehneváme na toho, za koho se tak vroucně modlíme. Této soucitné lásce s bloudícími naučila se církev od Spasitele, který plakal i nad nevěřícím Jerusalemem; této lásce naučila se od apoštola Pavla, který o sobě napsal dojemná slova (Řím. 9, 1n.): »Pravdu pravím v Kristu, nelžu, že mám zármutek veliký a ustavičnou bolest v srdci mém. Vždyť bych si přál, abych já sám byl zavržen od Krista pro své bratry, mé příbuzné podle těla,« pro národ židovský.

Ale nejkrásněji ukazuje se soucitná láska katolické církve k pobloudilým v jejím učení. Ani jediný papež nevyslovil dosud větu, že budou zavrženi všichni, kteří nejsou katolíky. Právě papežové to byli, kteří často zdůrazňovali, že může býti spasen, kdo bez viny není členem církve. Tak prohlásil 9. prosince 1854 papež Pius IX.: »Je zcela jisto, že před očima Božíma nemá žádné viny, kdo dosud nepoznal pravé náboženství.«

Kdo bloudí bez viny, může býti spasen. Kdo však poznal pravdivost katolické víry, ale z lidských ohledů se do ní nevrací, nebo z ní

vystupuje, dopouští se smrtelného hříchu; pro toho není spásy, pokud své provinění nenapraví.

Podle katolického učení může býti spasen i pohan, který o církvi nikdy neslyšel — jen když se řídí hlasem svědomí a varuje se všeho, co mu svědomí zakazuje. K církvi katolické nepatří jen ti, kteří byli skutečně pokřtěni vodou; každý člověk, který plní svědomitě vůli Boží tak, jak ji poznává, je ratolestí tajemného viného kmene, o kterém mluvil Pán Ježíš při poslední večeři (Jan 15, 1.) Prozrazuje velikou neznalost katolického náboženství, kdo tvrdí, že církev odsuzuje do pekla každého, kdo není jejím členem. Zahyne jenom ten, kdo je svou vinou mimo církev.

Vím dobře, že nám katolíkům vytýkají se často přehmaty, jakých se dopustily dřívější doby. Děje se to neprávem. Chceme-li takové události správně posouditi, musíme se vmysliti do ducha tehdejších lidí. Trestalo-li středověké světské právo obyčejného zloděje useknutím pravé ruky, nebudeme se příliš diviti, že kacíře trestal tehdejší stát smrtí. Tehdejším lidem zdálo se to tak přirozené, že ani Hus neměl proti tomu nejmenších námitek; napsal: »Kdyby kacíři, byvše ponaučení a napomínání od svých bludů nechtěli ustoupiti, mají býti trestáni na hrdle.« Každá doba má svoje měřítko, podle kterého trestá určité zločiny a bylo by pošetilostí, kdybychom jí to vytýkali proto, že dnes máme jiné zásady.

Dnes nenutí církev nikoho, aby se dal pokřtít a církevní zákon (Can. 1351) praví doslova: »Nikdo nesmí proti své vůli býti nucen, aby přijal katolickou víru.«

Nejčastěji se nám katolíkům vytýká, že nechceme pohřbíti toho, kdo z církve vystoupil nebo se dopustil hříchů, které trestá církev odnětím katolického pohřbu. Takové rozhořčení bývá často hodně farizejské, ale po každé prozrazuje hlubokou neznalost náboženskou.

Stát neprokazuje také poctu tomu, kdo šlapal nohama jeho zákony nebo zradil jeho národní prapor — a nikdo v tom nevidí nic zlého. Ani obyčejný spolek neoslavuje člena, který z něho vystoupil nebo mu byl k hanbě — a nikdo jim toho nevytýká. Jenom od katolické církve se žádá, aby uctivě pochovala člověka, který zradil křestní přísahu a nohama šlapal církevní zákony.

Ne, moji drazí! Církev je náboženská společnost, založená samým Ježíšem Kristem. Špatně by sloužila jeho svatým zájmům, kdyby netrestala nehodné členy. Ježíši Kristu není lhostejno, jestli kdo církve poslouchá nebo jejími příkazy pohrdá. Sám jí dal normu, kterou se má řídit: »*Neuposlechne-li (kdo) ani církve, budiž tobě jako pohan a veřejný hříšník.*« (Mat. 18, 17.)

Dokončeme! Církev musí býti nesnášenlivá k bludu a nikdy jej nemůže uznati za pravdu; při tom má srdečnou soustrast s bloudícími, modlí se za ně a upřímně si přeje jejich obrácení. Nedejte se proto másti námitkami lidí, kteří nevědí z náboženství často ani tolik, jako dítě z obecné školy. Končím stejnými slovy, kterými jsem

začal: »*Pokud jest na vás, mějte pokoj se všemi lidmi.*« Nikdy se neposmívejme druhému pro jeho odchylné názory, ale nedejme se sami zavésti na scestí. Modleme se za své bloudící bratry a vyprošujme jim nebeské světlo, aby brzy byl jeden ovčinec a v něm jeden pastýř. Amen.

Neděle IV. po Zjevení Páně.

PROČ BŮH DOPOUŠTÍ UTRPENÍ.

Bouře veliká se strhla na moři. (Mat. 8, 24.)

Hrůzyplný obraz kreslí nám svaté evangelium, ale skutečnost bývá ještě hroznější. Zažil jsem také bouři na moři, proto si dovedu představití úzkostlivou bázeň apoštolů. Se strašným hukotem valily se temné vlny, vysoko stříkalo zpěněné moře, lodička se plnila vodou. Námaha učedníků byla marná. Všechna jejich naděje upínala se v tu chvíli k Pánu Ježíši — ale ten, jak se zdálo, o jejich mukách nevěděl. Klidně spal na polštáři, který mu dali pod hlavu. Vtom se přivalila nová vlna, která lodičku skoro přikryla. Zděšeně vykřikli apoštolé, probudili Spasitele a prosebně volali: »*Pane, zachovej nás, hyneme!*« Víte dobře, co následovalo.

Mne zajímá dnes jiná otázka: »Proč dopustil Pán Bůh na apoštoly tak velikou zkoušku?« Anebo řekněme to hned všeobecně: »Proč dopouští Bůh utrpení?« Proč nejvyšší milosrdný Pán dívá se klidně na slzy tolika svých dítek? Proč nejvyšší mocný Bůh neslyší tak často bolestné vzdechy lidského srdce, a nepomůže? Jak je to možné, aby nejvyšší spravedlivý Bůh viděl hrozné moře lidského utrpení, a zdánlivě se o ně nestaral?

Nemyslete, že jste první, koho napadla taková otázka. Je tak stará jako samo lidstvo. Odedávna kladl si člověk tuto otázku, ale odpovědi vyzněly velice různě. Jedni věřili ve slepý osud, kterému nemožno uniknouti, druzí vinili samého Boha a v bezmocném vzteku hrozili proti nebi zařatou pěstí. Dost možná, že také vás napadla již častěji tato mučivá pochybnost, snad počala otrásati vaší dětinnou vírou a důvěrou. Proto si dnes odpovězme, proč dopouští Bůh utrpení. Přesvědčíte se, že má velice vážné důvody.

I. Prvním a nejčastějším důvodem, proč Bůh posílá utrpení, je trest za spáchané hříchy. Sám hrozil každé duši u proroka Jeremiáše (2, 18): »*Zvíš a zakusíš, jak zlá a hořká věc to jest opustiti Hospodina Boha svého.*« Tato myšlenka zdá se jasná jako polední slunko — a přece mnoho lidí jí nechce rozuměti. Dokud jim Pán Bůh žehná, rádi od něho přijímají dobrodiní. Jeho nekonečná láska je často

svádí, aby Boží přikázání bezstarostně přestupovali. Bolestně stěžoval si na to Pán Bůh ve Starém zákoně (Deut. 32, 15): *»Miláček ztuchl a vyhazuje, vykrmiv se opustil Boha, svého tvůrce.«* Mnohý jde ještě dále, možno o něm užití slov žalmistových (9, 32): *»Říká si v duchu: Bůh na to zapomíná, odvrátil tvář svou, nic na věky neuvidí.«*

Ale když Bůh začne trestati, když ukáže, že je také spravedlivý, stavějí se lidé velice překvapenými. Kroutí nechápavě hlavou a udiveně se táží: *»Jak to může dělati Bůh, který je přece nekonečná láska? Jak se může dívat na utrpení svého dítěte?«*

Je to námitka opravdu dětinská a prozrazuje duši, která zná málo nekonečného Boha. Pro ni je Bůh slabošský dědoušek, kterého jen stačí pohladit, aby se k našim hříchům blahosklonně usmíval. To bývá obyčejně náboženství bohatých a inteligence. Ve své pýše se domýšlejí, že Pán Bůh musí míti na ně větší ohled než na ostatní; od nich nebude přece žádati Desatero.

Ne tak, moji drazí! Písmo svaté (Moudr. 6, 8) praví: *»Nebojít se Bůh nižádné osoby, aniž ostýchá se jakékoli veličiny; neboť máleho i velkého on učinil a jednostejně pečuje o všechny. Silnější však silnější očekává vyšetřování.«* Bůh je nekonečná svatost, která dobro miluje, ale zlo musí nenávidět a trestat. Každým hříchem hleděli jsme proti vůli Boží dosáhnouti jakéhosi dobra, jakéhosi štěstí, jakési radosti, ať již tělesné nebo duchovní; proto nás Bůh trestá bolestí a utrpením.

A přece ani v těchto trestech nezapomíná Bůh na své milosrdenství. Odvažuje dobře naši slabost, svědomitě počítá polehčující okolnosti; nikdy netrestá tolik, kolik jsme zasluhovali. Jeho trest je po každé jen jakousi výstrahou, jakýmsi upozorněním, aby člověk příliš daleko nezacházel. A stačí upřímná lítost, aby i tento trest Pán Bůh často odvolal. Proto čteme v knize Jobově slavnostní slib (Job 36, 11): *»Poslechnou-li (hříšníci) a podrobí se mu, trávit budou dny své ve štěstí a svá léta v potěšení.«* Neúprosná spravedlnost bude vládnouti teprve po smrti.

II. Myšlenka, že každý hřích zasluhuje trestu, je nám tak blízká, že by nás snadno mohla svést k nesprávnostem a podkopati v nás dětinnou víru v Boží spravedlnost. Někdy je totiž utrpení tak těžké a lidské provinění tak nepatrné, že s dosavadním výkladem nevystačíme; cítíme, že každé utrpení nemůže býti trestem za spáchaný hřích. A také jím opravdu není. Často posílá Bůh utrpení jen proto, aby nás uchránil před budoucím pádem a zajistil naši spásu.

Byla matka, vdova, měla jediné dítě, které jí těžce onemocnělo. Vroucně se modlila, aby Bůh zachránil jejího miláčka; modlila se zdánlivě nadarmo, dítěti bylo čím dále tím hůře. Ve své úzkosti dala se strhnouti k nerozvážnému výkřiku: *»Bože, jestli mi to dítě vezmeš, jsi krutý a nikdy jsi nepoznal, co je to láska mateřská.«*

Brzy potom únavou usnula a měla podivný sen. Byla u jakéhosi

města, nedaleko ní stála šibenice. Z města přicházel průvod; tázala se lidí, kteří byli kolem, co to znamená. Odpověděli, že vedou na popravu mladého zločince, který surovým způsobem ubil k smrti vlastní staříčkou matku. Slyšela, jak všichni vraha proklínali a svolávali naň Boží pomstu. Zatím došel smutný průvod k šibenici. Matka zahleděla se do tváře zločincovy a hrůzou oněměla. Poznala v něm to dítě, které si chtěla na Bohu tak rouhavě vyvzdorovati. Probudila se, ale byla jako změněná. Vroucně prosila Boha, aby jí odpustil její nerozvázná slova. A když brzy potom dítě skonalo, prolévala slzy — v duši však ji hrála myšlenka: »Zemřel v dětské nevinosti.«

Moji drazí, bude to pro nás jednou veliké překvapení, až uvidíme na Božím soudu, proč na nás přicházelo tolik utrpení. Je možné, že za to budeme také vroucně děkovati a odprosíme Boha, že jsme o jeho nekonečné lásce pochybovali. Co jsem pověděl všeobecně, převedme si na některé případy.

Byl jsi snad zdravý a krásný a v duchu sis maloval růžovou budoucnost; přišla nemoc a rozvála tvoje vidiny. Tehdy se ti zdálo, že to nepřežiješ, v duchu jsi se snad zlobil na tu ruku, která zničila tvé životní štěstí. Teprve na posledním soudu uvidíš, proč to Bůh učinil. Možná, že bys byl na věky zahynul, kdyby se tvé přání bylo splnilo!

Snad jsi byl bohatý, přišlo neštěstí a udělalo z tebe žebráka. V tu chvíli jsi snad zatínal bezmocně pěsti proti nebi — jednou poznáš, že to bylo snad největší dobrodiní, jaké ti mohl Bůh prokázati. Jen vzpomínej! Možná, že jsi již začal na Boha zapomínati, málo se modlíval a snad bys byl dospěl tam, kam přišel nemilosrdný boháč, o kterém vypravoval Spasitel v evangeliu. Bůh tě chtěl zachrániti, proto ti vzal bohatství, které tě svádělo. Byla to bolestná rána, ale otevřela ti oči!

Snad jsi měla míti sňatek, výhodný sňatek — a ve své zaslepenosti jsi se ani netázala, zdali v něm také spasíš svou nesmrtelnou duši; zda manželství nebude pro tebe příležitostí k ustavičným hříchům. Dobrotivý Bůh tě chtěl uchrániti, proto se sňatku sešlo!

Jak jsem pravil, budeme jednou překvapeni, až uvidíme, kolik utrpení seslala na nás milující ruka Boží. Pán Bůh vidí dále než my, proto jedná často proti našim plánům. Počítá pro věčnost, proto obětuje časné.

III. Ani s touto myšlenkou bychom všude nevystačili. Často není utrpení ani trestem za hřích, ani nás nemá zachrániti před budoucím pádem; utrpení může býti též příležitostí, abychom se v ctnosti zdokonalili a získali si pro nebe nových zásluh.

Nikdy bychom netušili, jak vroucí láska k Bohu plála v srdci Abrahamově, kdyby mu Pán nebyl uložil, aby obětoval svého jediného syna. Nikdy bychom nepoznali hlubokou víru Jobovu, kdyby Bůh nebyl naň dopustil strašnou zkoušku. Teprve v utrpení zazářila

jejich ctnost světlem nejkrásnějším. Pěkně o tom praví Písmo svaté: *»Zkouší vás Hospodin, Bůh váš, aby se ukázalo, milujete-li ho celým srdcem svým a celou duší svou.«* (Deut. 13, 3.)

Tato poslední myšlenka vysvětluje nám velikou záhadu. Již mnoho duší se nad tím pozastavilo: proč lidem zlým dařívá se na světě obyčejně dobře, a proč nejzbožnější rodiny trpívají nejvíce. Odpověď nacházím u proroka Malachiáše (3, 14n.). Tam si stěžují trpící zbožní: *»Marno jest sloužiti Bohu; jaký užitek z toho máme, že dbáme přikázání jeho? Protož nyní blahoslavíme zpupné, neboť dobře se mají bezbožníci.«* Na tuto malomyslnou stížnost odpovídá jim sám Bůh vzpomínkou na poslední soud a končí slovy: *»Změňte svůj úsudek, až uvidíte rozdíl mezi spravedlivcem a bezbožníkem, mezi tím, kdo slouží Bohu a tím, kdo mu neslouží.«*

Ano, změníme svůj úsudek, až jednou uvidíme rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným. I hříšník vykoná občas něco dobrého, zač by měl býti od Boha odměněn. Protože po smrti nebude k tomu již příležitosti, odplácí mu Bůh časným blahobytem. Zcela jinak u spravedlivého. Bůh vidí již předem překrásnou korunu, jakou dostane na věčnosti; aby byla ještě krásnější, posílá zbožné duši nové a nové utrpení. To je hluboký smysl slov, která tak často opakujeme, ale kterým jsme snad ani dobře nerozuměli: *»Koho Bůh miluje, křížem ho navštěvuje.«*

Povězme si ještě jednou obsah dnešního kázání. Utrpení je někdy trestem za spáchané hříchy, jindy chce Bůh duši uchrániti před pádem, který jí hrozí nebo jí chce dáti příležitost, aby si nahromadila více pokladů pro nebe.

Oč lehčí bude se nám zdáti ode dneška každé utrpení. Posílá je přece ruka milujícího Otce, který ví nejlépe, co nám prospívá a co nám škodí. I Ježíšova cesta vedla přes Kalvarii; chceme-li býti s ním oslaveni, nevyhneme se křížům. Také na naší životní plavbě bude ještě mnoho bouří, snad se nám také bude zdáti, že Spasitel v naší lodičce usnul a neví o našem utrpení. Nemylme se! Až bude čas, povstane, přikáže větrům a bouři a v duši rozhostí se pokoj a mír. Utěchou bud'tež nám slova apoštola Pavla: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.) Amen.

Neděle V. po Zjevení Páně.

ZLO V CÍRKVI.

Přišel nepřítel a nasel koukole mezi pšenici. (Mat. 13, 25.)

Když jsem psával do »Neděle« odpovědi na různé náboženské pochybnosti, býval jsem svědkem zajímavého zjevu. Většina dotazů

týkala se nepořádků v církvi. A myslím, že každý z vás slyšel častěji nárek na zkaženost církve. Vytýkají se hříchy nejen obyčejným katolíkům, vytýkají se chyby také kněžím, biskupům i papežům. Mnohé noviny živí se takřka výhradně prodejem tohoto pochybného zboží.

Mnohem nebezpečnější je však jiná okolnost. Takové výtky slyší i prostí katolíci a v jejich duši nastává zmatek. Proto bude dobře, věnujeme-li této ožehavé otázce aspoň jedno kázání; dobří budou ve víře utvrzeni, těm, kteří již pochybovali, vzejde zase světlo. Sám Spasitel totiž předpověděl, že v jeho církvi bude vždy dosti pohoršení; jejich příčinou bude však nepřítel spásy.

I. Mnoho katolíků pozastavuje se nad každou chybou, kterou vidí v církvi. Podle jejich přesvědčení měla by církev býti svatá a bez poskvrny. Jak vidíte, zaměňují dvě věci: církev a členy církve, svaté učení církve a nesvatý život mnohých katolíků. Církev jest opravdu svatá, má nejlepší prostředky spásy a mohla by posvětit celý svět, kdyby nekladl překážek; církev je svatá, zato katolíci bývají často nedokonalí. Smíme však z toho souditi, že katolická církev není pravou církví Kristovou? Nikdy!

Pán Ježíš znal jistě nejlépe budoucnost své církve. Miloval církev, protože ho stála všecku krev, a přece nikdy neřekl, že v církvi budou jen dobří a dokonalí. Naopak. V podobenství o veliké síti pověděl jasně, že v ní budou dobří i zlí, ryby chutné i nechutné; v podobenství o koukoli praví totéž. Mezi ušlechtilou pšenicí, která má býti jednou sklizena do stodoly nebeského Hospodáře, bude vždy dosti koukole, určeného pro pekelný oheň. Jenom náboženská nevědomost může popírati božský původ katolické církve, protože jsou v ní také zlí a hříšníci. Proto právem odsoudil kostnický sněm Mistra Jana Husa; vylučoval z církve každého hříšníka.

Když jsem se již zmínil o tomto mužovi, dovolte mi, abych o něm pověděl ještě několik varovných slov. Zaslouží si jich, protože zasel tolik koukole do českého národa. Hus nebyl odsouzen proto, že horlil o nápravu církve; jediným důvodem bylo jeho učení, mezi jinými také věta, že není členem církve, kdo se dopustil těžkého hříchu. Na první pohled by se zdálo, že je to maličkost, na které nezáleží; ve skutečnosti vyvozoval Hus z této věty dalekosáhlé důsledky. Mysleme si kněze, který se dopustil těžkého hříchu. Jediný Bůh ví o jeho tajném pádu; z lidí nemá o tom nikdo ani tušení. Chodí k němu dále ke zpovědi, přijímají z jeho rukou Vel. Svátost, jsou zbožně přítomni jeho mši svaté. A přece podle Husa tento kněz není již členem církve a svým hříchem ztratil moc rozhřešovati a proměňovati Vel. Svátost. Chápete již hrozné důsledky tohoto učení? Nikdy bychom neměli jistoty, že nám bylo ve zpovědi odpuštěno, protože nikdy nemáme naprosté jistoty, je-li kněz, který nás zpovídá, opravdu bez těžkého hříchu.

Vím dobře, že dnešní ctitelé Husovi neslyší rádi tuto trpkou pravdu; jistě by mluvili jinak, kdyby zakusili její důsledky sami na sobě. Co pravil Hus o církvi, platí podle něho též o státu. Každá světská vrchnost přestává býti členem církve, jakmile se dopustila hříchu, a ztrácí moc, kterou měla. »V důsledku tohoto učení by tedy president státu musil býti svržen, vzdálo-li by se občanům, že se dopustil těžkého hříchu, členové vlády by nemohli dávatí zákony ve stavu těžkého hříchu, pak by nemohl řádně fungovati parlament, nemohli by pravoplatně úřadovati ministři, soudcové, úředníci; nastala by všeobecná anarchie a rozvrat.« (Svobodová, Husité, str. 6.) Kdyby někdo hlásal dnes v Praze podobnou »pravdu«, byl by odsouzen podle zákona na ochranu republiky; Hus je za to veleben jako »mučedník pravdy«. Dobře napsal Dr. Rádl: »Učení Husovo bylo tak anarchistické, že by je musel i dnes odsouditi každý universitní profesor.«

Zmínil jsem se o tom úmyslně, protože se u nás dějepisná pravda tak překrucuje. Vraťme se však zase k našemu předmětu.

V církvi budou tedy vždycky pohoršení a nikdy se nepodaří jim úplně zabrániti. I mezi dvanácti apoštoly našel se zrádce. Kdyby záleželo na nás, krátkozrakých lidech, mluvili bychom asi stejně jako služebníci hospodářovi: »*Chceš, abychom šli a vytrhali jeji?*« A snad se ještě pamatujete, jak důrazně žádali husité, aby jim Řím dovolil »stavovati veřejné hříchy«. Chtěli to dělati tak, že by pachatele pokutovali smrtí — a divili se, když církevní sněm basilejský nechtěl splniti jejich nerozvážný požadavek. O takových horlivcích možno právem užití slov Spasitelových: »*Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit.*« (Luk. 9, 55n.) Proč Bůh trpí na světě hříchy a netrestá je hned podle zásluhy, vložil jsem vám v jiném kázání.

II. Bude tedy v katolické církvi pšenice i koukol, dobří i zlí, světci i zločinci. A přece nemáme práva, abychom za to vinili církev nebo dokonce popírali její božský původ. Ani jediný hřích, ani jeden zločin, kterého se dopustil katolík, není vinou církve a jejího učení. Každý takový hřích je neposlušností; ubožák dal se zlákatí tělem, světem a d'áblem. Když hřešil, věděl dobře, že koná, co mu církev a Bůh zakazují.

Odkud je tedy zlo v církvi? Odpověď nám dává podobenství o koukoli. Dobře si všimněte, kdo zasel koukol; nebyl to hospodář ani jeho služebníci, byl to nepřítel. Dobrý Spasitel nás nenechal v pochybnosti, koho máme tím slovem rozuměti. Tímto nepřitelem je peklo, které se všemožně namáhá, aby zmařilo ovoce vykupitelské smrti Kristovy a strhlo co nejvíce duší do záhuby. Dábel, který se odvážil pokoušeti i samého Spasitele, nikdy nezahálí. Abych užil případných slov apoštola Petra, »*obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltil.*« (1. Petr. 5, 8.)

Není sám, má četné pomocníky. Takovým pomocníkem bývá

především naše vlastní tělo se svými sklony a vášněmi. Všichni známe tento strašný boj, o kterém napsal apoštol Pavel vážná slova (Řím. 7, 23): *»Vidím jiný zákon v údech svých, který bojuje proti zákonu myslí mé a jímá mne pod zákon hříchu.«*

Takovým pomocníkem ďáblovým je všechno, co Spasitel pojmenoval světem. Je jím člověk, který dává pohoršení. Takovým pomocníkem může být na příklad učitel, který vštěpuje do útlých srdcí dítek jed nevěry a nenávisti; takovými pomocníky bývají často i vlastní rodiče, kteří boří svým pohoršlivým životem, co kněz u dětí postavil. Takovými pomocníky byli zvláště bludaři a zakladatelé nepravých církví. Snad již dávno odpočívají v chladném hrobě, ale jejich neblahé símě bují dodnes.

Jedním z nejhorších pomocníků ďáblových je tisk, protože rozsevá koukol do milionů duší najednou.

»Kdybych byl ďáblem,« začal jeden farář své kázání. Věřící udiveně na kněze pohlédli, ale ten pokračoval: *»Kdybych byl ďáblem, nesváděl bych vás, abyste v neděli nechodili do kostela, v pátek se nepostili, manželskou věrnost nezachovávali. Kdybych byl ďáblem, předplatil bych každému z vás špatné neb aspoň nábožensky lhostejné noviny a klidně bych čekal; po nějaké době byste to ostatní dělali sami.«*

Kdyby tito lidé věděli, v čí službách stojí, snad by se přece zažlekli. Bohužel, podařil se peklu veliký úskok. Namluvil těmto svedeným, že bojují za lepší budoucnost lidstva, za pokrok a bratrství mezi národy. Tyto ubožáky měl na mysli Spasitel, když pravil (Jan 16, 2): *»Přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží.«* Ale Pán Ježíš udal také důvod, jak mohlo dojít k tak osudnému poblouzení: *»To vám učiní, poněvadž nepoznali Otce ani mne.«* (Jan 16, 3.) Jenom náboženská nevědomost může bojovati proti katolicismu. Proto říkával Pius X.: *»Největším nepřítelem katolické církve je nevědomost.«*

A ještě jedné okolnosti si dobře povšimněte; má pro náš výklad veliký význam. Zlomyslný nepřítel nepracoval ve dne, svoji pomstu vykonal v noci. To jest oblíbená taktika všech nepřátel katolické církve. Jakkoli jsou dravými vlky, přicházejí rádi v rouše ovčím. (Mat. 7, 15.) Aby oklamali prostý venkovský lid, přestrojují se za anděly světla: nejsou prý proti náboženství, chtějí je pouze očistiti a produševniti.

III. I nejlepšího léku možno zneužiti; podobně svaté učení církve zavdalo někdy podnět ke zlému. I tento omyl býval zaviněn náboženskou nevědomostí, řekněme lépe, nedomyšlením, nepochopením zásad Spasitelových.

Bylo to nepochopení, když ve středověku podnikali králové křížové výpravy proti sousedním národům a nutili je, aby přijali víru Kristovu. Bylo to nepochopení, když se lid srocoval a pobíjel židy, protože jejich otcové ukřižovali kdysi Spasitele světa. Bylo to ne-

pochopení, když šlechtici se domnívali, že založením nějakého kostela nebo kláštera zajistí si nebeskou blaženost, a při tom nelidsky utiskovali a vyssávali poddaný lid.

Je to náboženská nevědomost, když svatá zpověď stává se katolíku jakousi pobídkou, aby tím častěji a bezstarostněji se dopouštěl hříchů.

Z úst samého Pána Ježíše se tedy dovídáme, že v jeho církvi budou vždycky pohoršení, ale jejich příčinou nebude jeho učení. Tento koukol bude zasévati na církevní lány ďábel a jeho pomocníci.

Drazí křesťané! Dokud žijeme, jsme stále v nebezpečí spásy a každému z nás hoří peklo takřka pod nohama. Každý se můžeme státi koukolem; proto si hluboce vpišme do duše slova Ježíšova: *»Bděte a modlete se, abyste se nedostali do pokušení.«* (Mat. 26, 41.) *Budeme-li se modliti, »Bůh je věrný; ten nedopustí nás pokoušeti nad to, co můžeme snést.«* (1. Kor. 10, 13.) Nikdy se nevydávejme v nebezpečí; kdo se chrání, ten se uchrání! Amen.

Neděle VI. po Zjevení Páně.

APOŠTOLÁT DOBRÉHO PŘÍKLADU.

Podobno jest království nebeské kvasu. (Mat. 13, 33.)

Pán Ježíš byl nejlepším učitelem. Stačilo několik slov a pověděl světu hluboké pravdy; kde by mu posluchači dobře nerozuměli, užil vhodných obrazů, říkáme jim podobenství. Právě jsem vám dvě přečetl: o zrně hořčičném a o kvasu. V dnešním kázání zmíním se pouze o druhém: každý z nás má býti podle vůle Pána Ježíše kvasem svému okolí a dobrým příkladem má přiváděti duše bližních ke Kristu.

I. Zní to skoro jako pohádka, čteme-li o rozruchu, jaký vyvolala v pohanském světě křesťanská církev. Pohané hleděli udiveně na vyznavače nového náboženství a v jejich duši ozývala se mimoděk touha, aby se stali členy jejich společnosti. Dobrý příklad prvních křesťanů strhoval okolí. Byli opravdu kvasem, kterému bylo těžko se ubrániti.

Kdykoli přemýšlím o těchto blahých dobách, napadne mne po každé mučivá otázka: Přežilo se již křesťanství opravdu? Pozbyl snad tento božský kvas za tolik století svojí účinnosti? V republice je nás katolíků 80% a výsledek? Nejenom že se nám nepodařilo proniknouti český národ duchem Kristovým; my sami jsme stále v ne-

bezpečí, že se otrávíme jedovatým vzduchem nevěreckého okolí. Kde hledati příčinu tohoto smutného zjevu?

Odpověď je pro nás katolíky velice zahanbující. Nejsme kvasem, který by působil, protože nejsme takoví, jakými nás chtěl míti Kristus. Místo abychom šli hrdě za svým Spasitelem a žili v duchu jeho zásad, milkujeme se stále se světem a pošilháváme po jeho svůdných radovánkách; jsme kvasem planým, a proto neúčinným.

Papež Pius X. mluvil kdysi s několika kardinály. Náhle se otázel: »Čeho je dnes nejvíce potřeba pro spásu duší?« — »Zříditi katolické školy,« odpověděl jeden. — »Nikoli!« — »Vystavěti více kostelů,« navrhoval druhý. — »Také ne.« — »Více kněží,« mínil třetí. — »Ne, ne,« pravil papež; »čeho dnes potřebujeme nejvíce: abychom měli v každé farnosti aspoň několik věřících, kteří žijí opravdu ctnostně, znají dobře svou víru, nebojí se a umějí apoštolovat.«

Svatý Otec měl pravdu. Budeme-li míti v každé obci několik horlivých apoštolů, bude brzy více kněží, budou katolické školy, pokvete zase katolický tisk, naplní se naše kostely.

Vím dobře, jakými výmluvami uspává většina katolíků svoje svědomí. Nepracují ve svém okolí, spása bližních je jim lhostejná; k tomu jsou prý kněží.

Je pravda, kněží jsou na prvním místě povoláni, aby zachraňovali duše a šířili tak na zemi království Boží. Škoda jen, že je dnes kněží tak málo a zdá se, že jich bude ještě méně. Snad ani nevíte, že některý z nich spravuje až tři farnosti; nedivte se, že tolik kněží umírá v letech poměrně mladých, jsou přepracováni. Ale ještě jiný důvod mohu pověděti, proč je nám tolik třeba laických apoštolů. Do mnohých rodin, do továren, do některých vrstev společenských kněz ani nevnikne. Mnoho duší je již tak otráveno, že se bouří, jakmile uvidí kněžský šat. Knězovo slovo nemá dnes u mnohých vážnosti; odbude se posměšnou poznámkou, že tak mluvití musí, že je to jeho řemeslo. Tu může pomoci nejlépe laický apoštol.

Snad se tohoto slova lekáte; bojíte se zbytečně. Tento apoštolát je snadný a není k němu potřeba žádných studií. Žijte tak, jak věříte a vykonali jste mnoho pro království Kristovo. Dobrý příklad je nejlepším apoštolátem. To je smysl hlubokých slov Kristových: *»Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž je v nebesích.«* (Mat. 5, 16.) Ani dlouhým kázáním nedosáhnete tolik, jak dobrým příkladem. Apoštolský plukovník Paqueron říkával: »Nehádejme se slovy, žijme raději dobře. Světlo dobrých skutků každého osvíti a nikoho neuráží.«

Zajímavý doklad četl jsem v životopise slavného biskupa Mermilloda. Když byl ještě kaplanem, modlil se jednou večer před svatostánkem; protože se domníval, že je v kostele sám, mluvil se Spasitelem úplně důvěrně. Když chtěl z kostela odejít, zaslechl za sebou jakýsi šum. Obrátil se a viděl, jak ze zpovědnice vystupuje neznámá dáma. »Co tu děláte?« tázal se Mermillod. »Promiňte, jsem pro-

testantka a poslouchala jsem vaše kázání, která jste měl v postě o přítomnosti Pána Ježíše ve Vel. Svátosti. Vaše důvody udělaly na mne hluboký dojem, ale — promiňte, že to říkám — stále mne mučila myšlenka: Věří pan kaplan sám tomu, co káže? Chtěla jsem viděti, jak se chováte před svatostánkem, když myslíte, že vás nikdo nevidí. Pohled na vaši dnešní zbožnost mne úplně přesvědčil.«

Věřte mi, bylo by u nás lépe a církev by neměla tolik nepřátel, kdybychom my katolíci stáli na výši, kdybychom byli opravdu takovými, jakými nás chtěl míti Kristus. Budme zase celými katolíky a brzy se přesvědčíte, jak mocný je dosud božský kvas učení Kristova.

II. Všude je třeba dávat dobrý příklad a varovati se pohoršení, ale v některých případech je tato povinnost ještě důležitější: před dětmi a před mládeží.

a) Množí se nářky, že mezi dětmi ubývá zbožnosti a lásky k náboženství; ale ubývá také úcty k rodičům a poslušnosti. Mnohý otec anebo matka pohlíží s obavou do budoucnosti a starostlivě se táží, jak prožijí svoje poslední léta. Vina se dává obyčejně škole a otrávenému ovzduší, v kterém dítky vyrůstají.

Nepopírám, že nerozumný učitel může vyvolati v dětské duši veliký zmatek; také okolí může pokaziti mnoho, hlavní příčinu vidím však jinde. V našich rodinách nežije se již po křesťansku, dítě nevidí doma živý příklad toho, čemu se učilo v náboženství, a tento nedostatek nenahradí nikdo.

Říká se na příklad, že mezi dětmi ubývá zbožnosti a lásky k náboženství. Povězte mi však upřímně: neochladla tato zbožnost i v rodině? Když dítě nevidí nikdy otce nebo matku na kolenou, těžko mu vyložiti, proč právě ono by se ještě mělo modliti. A tak bychom mohli projíti jednu chybu za druhou, odpověď by vyzněla po každé stejně. Bez dobrého příkladu v rodinách je zbožná a křesťanská výchova dítek nemožná.

Ale zase naopak. Kde otec a matka plní svědomitě své náboženské povinnosti, dítě se tomu naučí od nich.

U nohou francouzské královny Blanky hrál si její synáček Ludvík. Z jeho očí zařila dětská nevinnost; ale venku číhalo tolik nebezpečí na čistou duši dorůstajícího hochy a budoucího krále. Na to myslila v tu chvíli starostlivá Blanka a v duši bylo jí úzko.

Zavolala synáčka, přitiskla jej něžně na srdce a pravila mu s láskou, jak dovede mluvit jen matka: »Dítě, mám tě opravdu ráda. A přece bych tě viděla raději mrtvého, než abys urazil Boha jediným těžkým hříchem.«

V duši hošíkově počalo se vyjasňovati; ze slov matčiných poznával, že hřích je jistě cosi zlého a matka v něm tuto myšlenku ještě posilovala. Tak z malého dítěte vyrostl svatý Ludvík.

Svatá Blanka vychovala svatého Ludvíka, svatá Ludmila svatého Václava, svatá Monika vymodlila si svatého Augustina, ne-

svatá Drahomíra nesvatého Boleslava. Jaký strom, takové ovoce, jaká rodina, takové děti.

b) Ještě více než dětem je potřeba dobrého příkladu dorůstající mládeži. Den co den přibývá stesků, jak mezi mládeží ubývá studu. Tento kalný proud nezachvátil jen hochy, strhl i dívky. A již často jsem slyšel poznámku, že dnešní dívky předstihly i hochy: výstřední šat, úmyslně tak upravený, aby dráždil co nejvíce, k tomu vyzývavé pokyny a hnusné řeči.

A přece by bylo nespravedlivé, kdybychom celou vinu svalovali jenom na mládež, dosud tak málo zkušenou. Ani mládež by si tolik nedovolila, kdyby neviděla smutný příklad na dospělých; ani mládež by tak nemluvila, kdyby jí starší neukazovali cestu. Mládež nepíše romány, v kterých se omlouvá hřích, mládež neskládá divadla a nenatáčí lehtavé filmy — to dělají dospělí. Víím, jak se omlouváte; zakazujete mládeži přístup. Jako kdyby Bůh dal jiné, přísnější desatero pro mládež a jiné, volnější pro dospělé.

Je to nedůstojné farizejství, když po mládeži házíme kamením nebo spínáme ruce nad její spustlostí. Je taková, jakou jsme si jí udělali. Proto volal Spasitel: *»Kdo by pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby mlýnský kámen zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubiny mořské.«* (Mat. 18, 6.) My jsme se ani této kletby nezalekli. I Ježíš předvídal, jak málo budou lidé dbáti jeho varovného hlasu, proto dodal strašná slova: *»Běda světu pro pohoršení! Běda člověku tomu, skrze něhož pohoršení přichází.«* (Mat. 18, 7.)

A nemyslete, že dnešní mládež je již dobrému příkladu nepřístupná. Povím vám o tom zajímavou událost.

Dne 4. července 1925 zemřel v Itálii mladý universitní student Petr Jiří Frassati. Byl veselý, a při tom zbožný jako dítě a čistý jako anděl. Brzy po jeho smrti vyšel jeho životopis, byl přeložen i do češtiny. Účinky této knížičky jsou zrovna zázračné. Jeden mladý student na př. vypravuje: *»Od svého prvního svatého přijímání jsem do kostela ani nevskočil a nechtěl jsem ani slyšet o kněžích, o Boha jsem se nestaral. Včera večer jsem vstoupil do rychlíku. Měl jsem u sebe noviny a několik obrázkových časopisů, abych jimi ubil čas. Tu jsem zpozoroval na lavici před sebou malý balíček, který tam asi někdo zapomněl. Zvědavost mne svedla, že jsem jej otevřel. Byl v něm životopis Petra Jiřího Frassatiho. Mrzutě jsem přečetl několik stránek. Brzy jsem však knihu odložil se slovy: „To psal jistě nějaký kněz, to není pravda,“ a dal jsem se znova do čtení novin. Avšak pět hodin ve vlaku není krátká doba; noviny jsem dávno přečetl, co dělat? Ve špatné náladě vzal jsem do rukou zase životopis. Četl jsem stále s větší pozorností, až konečně jsem se rozplakal jako dítě a slzy mi stékaly po tvářích.*

Nedovedu říci, co se dalo v tu chvíli v mé duši; povím jen tolik, že sotva jsem vyšel z nádraží, vstoupil jsem do prvního kostela, který

jsem uviděl, poklekl jsem u zpovědnice a prosil o svatou zpověď.«

Vidíte zázračný účinek dobrého příkladu? A byla to jen četba. Oč mocnější bude živý příklad. Proto zanechejme dlouhých kázání, mládež jich nemá beztoho ráda, mluvmé k ní vzorným křesťanským životem a dočkáme se na ní zase radosti.

Drazí křesťané! Katolická církev je dosud živým kvasem; proč působí tak málo, je vinou vlažných křesťanů. Všichni budeme jednou odpovídati Pánu Ježíši, jak jsme svítili do okolí dobrým příkladem. Bůh nám nedával své milosti, abychom je bojácně skrývali ve své duši. Peklo pracuje veřejně, jeho pomocníky vidíte všude a nehanbí se za svou špatnou práci. Nedovolte, aby o nás katolicích platila bolestná slova Spasitelova: *»Lidé tohoto světa jsou opatrnější proti sobě vespolek, než lidé světla.«* (Luk. 16, 8.) Kdybychom my katolíci měli aspoň částku té účinnosti, jakou mají naši nepřátelé, dávno bychom byli vtiskli dnešní společnosti křesťanský ráz. Proto žijme po katolicku, aby naše světlo svítilo; potom lidé budou viděti naše dobré skutky a budou za to velebiti Otce, jenž je v nebesích. Amen.

Neděle devítník.

DĚLNÍCI BOŽÍ.

Budou poslední prvními a první posledními. (Mat. 20, 16.)

Jeden moravský obchodník není spokojen s pouhým prodejem zboží; každému kupci hledí přidati i kousek své nevěry. Často jim říká: *»Nebojte se příliš o svou spásu. To vás jen kněží tak straší. Všichni dostaneme na konec po jednom penízi.«*

Jak viděti, zapomněl na důležitou okolnost. Peníz nedostali všichni obyvatelé města, kde byla vinice pánova; penízem byli poděleni jenom dělníci, kteří na vinici opravdu pracovali. Byli také on se svými rouhavými poznámkami dělníkem na vinici Boží, doví se jednou v údolí josafatském.

Mne však zajímají dnes mnohem více slova Spasitelova: *»Budou poslední prvními, a první posledními.«* Abychom pochopili jejich hluboký smysl, odpovězme si na dvě otázky: Kdo je dělníkem na vinici Boží? A kdo bude míti přednost před ostatními?

I. Všichni se ještě pamatujeme na královský pohřeb presidenta Osvoboditele. Větší nádhery si snad již ani nedovedeme pomysleti. Tak se mu odměnil národ za služby, jaké mu prokázal. A přece

v každé věřící duši ozývala se v těch dnech palčivá otázka: »Jaké bylo shledání nebožtíkovo se spravedlivým Soudcem?« Odpověď nám nemohl dát nikdo. Jednou se to dovíme; dokud jsme na světě, nebudeme zasahovati do svatých práv Božích.

Nás nebudou pochovávati s takovou slávou, a přece nemusíme záviděti. Budeme-li věrnými dělníky na vinici Boží, dočkáme se ještě bohatší odměny. Apoštol Pavel byl tak šťasten, že u vytržení spatřil nebeskou blaženost; když však chtěl svým učedníkům popsat, co viděl, nenašel pro to slov. Napsal jen s dojemnou pokorou: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na lidské srdce nevstoupilo, (jest to), co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«* (1. Kor. 2, 9.)

Jak je proto pro nás důležité, abychom věděli, kdo jest opravdu dělníkem na vinici Boží, o které mluvil dnes Spasitel.

Vinicí je celá církev katolická. Rostou v ní miliony rev, ušlechtilých i méně dobrých, obsypaných sladkými plody ctností, ale i takových, které hospodář co nejdříve vytrhne. Mezi těmito révami je také jedna, kterou svěřil Bůh naší péči, je to duše každého z nás. Jenom tehdy zasluhujeme čestného názvu »dělník Boží«, staráme-li se o svou duši a její věčnou spásu. Bůh se tě nebude tázati, byl-li jsi dobrým hospodářem, obratným politikem nebo snad učeným profesorem. Kdybys konal práce, které by budily obdiv celého světa, ale při tom zanedbal svoji vinici, namáhal jsi se zbytečně. Také o tobě by platila slova Kristova: *»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil?«* (Mat. 16, 26.)

Konej svědomitě práce svého povolání, ale starost o duši buď tvojí první myšlenkou. S ní večer uléhej, s ní se ráno probouzej! A musíš-li někdy voliti mezi prospěchem duše a ziskem časným, mezi Kristem a světem, rozhodni se vždycky pro Krista a pro duši. To je smysl hlubokých slov Spasitelových, která jsme již často slyšeli, ale snad málokdy jim rozuměli: *»Kdo by chtěl život svůj zachovati, ztratí jej; kdo by však ztratil život svůj pro mne, nalezne jej.«* (Mat. 16, 25.) Nejlepší výklad k těmto slovům vidíme na svatých mučednících; zdánlivě ztratili všecko, ve skutečnosti získali nekonečně mnoho.

Dělníkem Božím je tedy každý, kdo se stará svědomitě o spásu své duše.

Někomu svěřil Bůh jedinou révu, jiný jich má na starosti několik. Rodiče budou odpovídati za dítky, učitel za svěřené žáky, kněz za všechny farníky. Kéž by mohl každý z nich říci na smrtelném lůžku se Spasitelem: *»Když jsem byl s nimi, já jsem je zachovával ve jménu tvém; ochránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul.«* (Jan 17, 12.)

Ani to by ještě nestačilo. Pravým dělníkem Božím je pouze ten, kdo se varuje těžkých hříchů a žije ve stavu posvěcující milosti Boží. Vážná slova pronesl kdysi Spasitel: *»Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého,*

jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského. Mnozí mi řeknou v onen den (soudu): Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém nevymítali zlé duchy a ve jménu tvém nečinili zázraky? A tehdy prohlásím jim: Nikdy jsem vás neznal; odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.» (Mat. 7. 21n.)

Rozumíte dobře těmto slovům Spasitelovým? Ani zázraky by nás nezachránily, kdybychom nežili v milosti Boží. Jidáš je konal také, a přece na věky zahynul. Škoda jen, že na tuto podmínku dnešní katolíci tolik zapomínají. Všechno, co jsme vykonali ve hříchu, nemá před Bohem ceny, je pro nebe ztracené.

Svět si váží vědy a vynikajícím učencům staví pomníky; jestli nežili v milosti Boží, neznamenala všechna jejich práce před Bohem nic. Kdybys rozdál chudým miliony, ale při tom měl ve své duši těžký hřích, nemáš za to před Bohem zásluhy. Krásně o tom píše apoštol Pavel, a jeho slova vryl bych vám nejraději každému do duše písmem nesmazatelným. Apoštol praví: *»Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, lásky však neměl, byl bych jako měď zvučící a jako zvonec znějící. A kdybych měl prorocství a znal všechna tajemství a veškerou vědu a kdybych měl všecku víru, takže bych hory přenášel, lásky však kdybych neměl, ničím bych nebyl. A kdybych rozdál na pokrmu chudých veškeren statek svůj a vydal své tělo k spálení, lásky však kdybych neměl, nic by to neprospělo.« (1. Kor. 13, 1n.)*

Zamysleme se, moji drazí, jednou vážně nad těmito slovy. Jenom ty skutky mají cenu pro nebe, jen za to budete na věčnosti odměněni, co jste vykonali ve stavu posvěcující milosti. Proto počítejte! Snad je vám šedesát, sedmdesát roků; kolik z nich bylo pro nebe? Sečtete všechny dny, kdy vaše duše nebyla obtížena těžkým hříchem, možná, že z nich nedostanete ani jediný rok. Celý ostatní život byl pro nebe ztracený.

Dělníkem Božím je pouze ten, kdo pracuje na vinici Páně a žije v milosti Boží. Vše ostatní je pro věčnost bezcenné.

II. Ani ve světě nejsou všichni dělníci stejně vyhledáváni a ceněni; každému nesvěříme práci, na které nám více záleží. Podobně je tomu i před Bohem, jenom že Bůh má jiné měřítko.

U Boha nerozhoduje především doba, po kterou kdo pracoval. Svatá Terezie Ježíšková žila jen 24 roky a překonala mnoho jiných, kteří se dočkali vysokého stáří. Vítu z Fontgallandu bylo při smrti teprve dvanáct let, a jeho tělo bylo nalezeno v hrobě neporušené. Tím nechci nikoho uspat, aby odkládal s pokáním až na hodinu jedenáctou. Je pravda, jeden lotr se obrátil až na kříži a slyšel blahá slova Ježíšova: *»Dnes budeš se mnou v ráji« (Luk. 23, 43.),* ale druhý se neobrátil ani na kříži, nezachránila ho ani přítomnost Spasitele a jeho přesvaté Matky. Když tedy pravím, že u Boha nerozhoduje doba, po kterou kdo pracoval, chci dodat důvěry těm, kteří

snad celý život ve hříchu promarnili. Ještě není pozdě, ještě mohou vše napravit upřímným pokáním.

Ještě méně záleží Pánu Bohu na tom, jakou práci kdo konal na vinici Páně. Biskup a papež nebude proto u Boha prvním, že zastával v církvi tak vynikající postavení; mnohá služka bude v nebi vysoko nad ním. Papež Innocenc III. ovládal skoro celý svět a není mezi světci; sv. Konrád z Parzhamu byl v klášteře jenom vrátným, a uctíváme jej na oltářích.

U Boha nerozhodují úspěchy, jakých se kdo svou prací dodělal. Apoštol Pavel získal církvi tisíce nových křesťanů; sv. Řehoř Divo-tvorce našel ve svém biskupském městě jenom 17 katolíků, když umíral, bylo tam jenom 17 pohanů, ostatní se dali pokřtíti. Zato při smrti Ježíšově leželo celé jeho životní dílo v troskách; jediná Rodička Boží zachovala víru v Krista neotřesenou. A přece Kristova smrt byla pro Boha největší oslavou.

Na čem tedy záleží před Bohem nejvíce? Kdo je nejlepším dělníkem na vinici Páně? Povím to krátce. Kdo koná práce svého povolání s největší láskou k Bohu a koná je vytrvale.

Mnozí lidé mají o svatosti úplně nesprávný pojem. Podle nich je svatý jen ten, kdo koná neobyčejné skutky a jde cestou, kterou ostatní lidé nechodí. A tak vidíme, že mnohá matka vysedí celé dny v kostele, chodí z jednoho poutního místa na druhé, je členkou četných dobročinných spolků — a při tom zanedbává vlastní rodinu a náboženskou výchovu dítek. I kdyby zachránila tisíce duší, bude jednou od Boha pokárána, protože neplnila svých povinností. Co konala, byla její vlastní vůle, co zanedbala, byla vůle Boží.

Krásným vzorem pravé svatosti je nám tak drahá Terezie Ježíškova. Projděte její životopis, nenajdete jediné výjimky. Konala stejné práce, jako ostatní sestry v klášteře, ale vkládala do nich celou svoji duši a celou svoji lásku. O svém prvním svatém přijímání napsala krásná slova: »Jak sladké bylo první políbení, jež vtiskl Ježíš mé duši! Ano, byl to polibek lásky! Cítila jsem, že jsem milována a říkala jsem také: Miluji tě a daruji se ti navždy.« Celý její život byl provanut touto láskou; její poslední slova byla: »Můj Bože, já tě miluji.«

Chcete-li býti dobrými dělníky Božími, konejte svědomitě své malé denní povinnosti, ale konejte je celým srdcem, celou svojí láskou — a konejte je vytrvale!

Pán Ježíš kdysi pravil: »Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.« (Mat. 10, 22.) Mnoho lidí začalo dobře, ale skončilo špatně, protože nevytrvali. Jako vzor připomínám opět květinku z Lisieux, která o sobě vyznala: »Od svého třetího roku jsem Pánu Bohu nikdy nic neodepřela.« Jsou to krátká slova, ale znamenají celé moře lásky.

Drazí křesťané! Jistě všichni toužíme, abychom dostali od nebeského Hospodáře slíbený peníz, až nadejde večer našeho pozemského života. Abychom nebyli jednou ve svých výpočtech zklamáni,

pracujme svědomitě na vinici Boží. Starejme se o spásu duše a varujme se těžkého hříchu; své drobné povinnosti hledme konati s upřímnou láskou k Bohu a vytrvejme!

Mnozí křesťané navykli si říkati krátkou, ale krásnou modlitbičku: »Všechno pro tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo!« Je to jenom několik slov, ale můžeme jimi posvětit celý život. Každý skutek, který vykonáme, každý křížek, který přetrpíme, bude vonným kadidlovým zrnkem, které položíme na oltář Boží Velebnosti. Před světem zůstaneme snad malými, nebo jak pravil Pán Ježíš, posledními, zato tím většími budeme v očích Božích. Bude to pro nás radostné překvapení, až uslyšíme z úst Spasitelových pochvalná slova: *»Dobře, služebníku dobrý a věrný, že jsi byl nad málem věrný, nad mnohem tebe ustanovím, vejdi v radost Pána svého.«* (Mat. 25, 21.) Amen.

Neděle I. po devítníku.

CÍRKEV SE PŘEŽILA?

Símě jest slovo Boží. (Luk. 8, 11.)

Již často jsem slyšel výtku: »Skoro dva tisíce roků vychovává vaše církev Evropu, a přece ji dosud neučinila lepší a dokonalejší. Křesťanství se již přežilo, nehodí se pro moderní lidstvo.«

Námítka je bolestná, tím bolestnější, protože zdánlivě jí nemůžeme upříti jakési oprávněnosti. Kdo studuje evropské dějiny, je svědkem zajímavého zjevu. Církev dala evropským národům kulturu, z jejich peněz povstaly první obecné školy i první university, církev založila evropskou nadvládu nad celým světem; zahrnula Evropu dobrodiními a výsledek? Celé národy obrátily se k ní zády a odtrhly se od Říma; jinde nezašli tak daleko, ale praktický vliv církve na jejich denní život je nepatrný. Jsou ještě katolíky, ale podle katolických zásad dávno nežijí. Smíme však proto viniti církev? Na tuto otázku chce míti každá věřící duše jasnou a přesvědčivou odpověď; dá Bůh, že ji dostane v dnešním kázání. Vševědoucí Spasitel znal dobře naše pochybnosti; proto na ně sám odpověděl podobnostvím o rozsevači. V něm vyložil, proč jeho učení nepůsobí u všech lidí stejně.

Dříve než budu mluvit, obracím se k tobě, Duchu svatý! Kdysi proměnil jsi v jediném okamžiku bázlivá srdce apoštolů a naplnil je svatou neohrožeností. Provázej má slova požehnáním, aby nepadla na cestu, ani na skálu ani do trní, nýbrž přinesla užitek stonásobný!

»Vyšel rozsevač, aby rozséal símě své.« Tímto nebeským rozse-

vačem byl Pán Ježíš; po jeho odchodu do vlasti nebeské je jím každý katolický kněz. Víím dobře, že nám kněžím vytýkají panovačnost; neosobili jsme si tento úřad sami, předal nám jej Spasitel slovy: *»Učte všechny národy.«* (Mat. 28, 19.) *»Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mou pohrdá.«* (Luk. 10, 16.) Mimoděk mne tu napadá otázka: Co tedy říci o Havlíčkově zásadě: *»Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte?«* Jest nejen nekřesťanská, je také černým nevděkem, protože právě tento spisovatel dával se tak rád od kněží pohostiti.

Jak přísně zavazuje kněze tento rozkaz Kristův, dovídáme se z úst apoštola Pavla: *»Káži-li evangelium, nemám se čím chlubit, vždyť jest to pro mne nutností (povinností), neboť běda mně, nebudu-li kázati.«* (1. Kor. 9, 16.) Škoda jen, že také na kazatelně podobá se kněz tolik svému Spasiteli. Jako mnozí věřili Kristu Pánu, tak věří dosud mnozí také kazateli; jako božský Spasitel kázal často hluchým uším, pracuje často nadarmo i kněz. Aby nemalomyslněl, aby se nedal odstrašiti neúspěchem, pravil Pán Ježíš apoštolům: *»Pamatujte na ta slova, která jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli jeho pán. Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati, jestliže mé slovo zachovávali, i vaše budou zachovávat.«* (Jan 15, 20.)

Tu jsme u prvního důvodu, proč u mnohých slovo Boží nepůsobí: nejdou na kázání, úmyslně se vyhýbají všemu, co by je mohlo vyburcovati ze sladkého spánku, do kterého se ukolébali. A tak býváme svědky bolestného zjevu: mužové, kteří by se hanbili, kdyby jim ušla nějaká časová novinka, nevědí z náboženství často ani tolik, co musí věděti malé dítě z obecné školy.

Není tomu dávno, co učený pán posmíval se katolické víře v odpuštění. Jak prý to máme dobře zařízeno. Smíme hřešiti po libosti, potom se pomodlíme několik otčenášů, abychom získali plnomocné odpuštění a jsme zase čisti jak andělé. V tu chvíli se jistě domníval, jak velikou ránu zasadil katolické církvi; ve skutečnosti jen prozradil velikou nevědomost. Kdyby se byl podíval do katechismu, četl by tam něco jiného. Hříchy se odpouštějí ve zpovědi; odpuštění umenšují jenom časné tresty, které bychom měli ještě přetrpěti, když nám byly hříchy ve svátosti pokání odpuštěny. Tím jsem vám také vyložil, proč v tolika duších pracuje církev nadarmo.

Ani u těch, kteří chodí na kázání, nepůsobí po každé slovo Boží a Spasitel udal tři překážky.

První je naznačena slovy: *»Když rozséval, něco zrní padlo na kraj cesty; bylo pošlapáno a ptáci nebeští je sezobali.«* Abyste těmto slovům dobře rozuměli, napřed krátkou poznámku. Vedle každého pole bývá v Palestině cesta neb aspoň pěšinka. I při největší opatrnosti se stalo, že několik zrn padlo na cestu. Lidé je pošlapali, ptáci je sezobali. K tomu dodal Spasitel: *»Těmi, kteří (jsou) na kraji ces-*

ty, rozumějí se ti, kteří slyší; potom přichází ďábel a vyjímá to slovo ze srdce jejich, aby uvěřice spasení nebyli.»

Možná, že ještě ani netušíte, o jaké překážce mluví Spasitel; jmenujeme ji povrchnost. Srdce mnohých lidí je jako veřejná cesta, otevřená všem dojmům a každé roztržitosti. Pro svoji povrchnost nedají si záležeti, aby pravdy svatého náboženství hlouběji promyslili a vyvodili z nich praktické důsledky. Ulpěli na povrchu; ďábel anebo jeho pomocníci se již postarají, aby zahladili i nepatrný dojem, který na ně kázání učinilo.

Povrchnost stala se jaksi chorobou moderního člověka; překotný chvat, v jakém žijeme, nedopřává nám volné chvílky, abychom se usebrali a zahleděli se do svého nitra. Ani se tomu nedivím. Kdo chce býti na každém fotbalovém zápase, viděti každé divadlo a vychutnati každý přístupný film, nebude nikdy mužem hlubokého náboženského přesvědčení.

Je možno zlomiti zhoubný vliv této překážky? Ano, sám Spasitel nám udal vhodný lék. Svaté evangelium vypravuje zajímavou událost. Když se apoštolé vrátili z první apoštolské cesty a pověděli Pánu Ježíši všecko, co se jim přihodilo, pravil k nim: *»Pojďte stranou na místo osamělé a odpočňte si trochu.«* (Mar. 6, 31.) Tato krátká poznámka evangelistova stala se bohatým pramenem požehnaní pro celou církev. Z ní se zrodila duchovní cvičení nebo jak říkáme, exercicie. Dnes nemůžeme utéci do samoty, jak to činili staří poustevníci; náhradu nacházíme v exerciciích. Je to několik dní, které prožijeme v ústraní a které věnujeme výhradně vlastní duši. Je to jen několik dní, ale působí divy a zázraky. Universitní student píše knězi, který s ním vykonal duchovní cvičení: *»Smím vám prozraditi, jak jsem byl zkažený? Zdálo se, že již nemám mravní síly zachrániti se z této bažiny. Život se mi zošklivil, již jsem si koupil revolver, abych všemu učinil konec. Tu mne moje matka upozornila na exercicie. Bylo mně líto této dobré duše, proto jsem šel. Víte, jak se mi tam dařilo. S počátku jsem se bránil, myslil jsem: Pro tebe již není pomoci. Ale věčné pravdy vzbudily ve mně vzpomínky na šťastné mládí, slova o marnotratném synu, příklad vítězného Augustina a jeho dobré matky mě pohnuly až k slzám. Byly to slzy lítosti. Generální (životní) zpověď mi vrátila víru v Boha a v sebe. Exercicie mě zachovaly pro tento život a jak doufám, i pro věčnost. Důstojnosti, nemohu vám poděkovati slovy, ale doufám, že vám budou odměnou slzy radosti mé matky.«*

Takových dopisů mohl bych vám ukázati mnoho. Exercicie staly se mnohému počátkem nového života; zkuste také a dáte mi za pravdu!

Povrchnost není však jediným důvodem, proč katolické zásady působí v duších tak málo; stejně nebezpečnou je náladovost, nestálost a vrtkavost.

Spasitel vypravuje: *»Jiné (zrní) padlo na skálu a když vzešlo,*

uschlo, poněvadž nemělo vláhy.« Kdo z vás byl za války v Itálii, jistě si povšiml, kolik polí a vinic je tam ohrazeno nízkou zídou. Podobně tomu bylo ve Svaté zemi; kde nebylo zídky, běžela kolem pole aspoň nízká hromada kamení, na kterém se časem usadila tenká vrstva ornice. Také do ní zapadlo několik zrněk. Rychle vzešla, protože nebyla hluboko v půdě, ale když slunko silněji hrálo, uvadla. Pán Ježíš k tomu dodal: *»Těmi pak, kteří na skále (jsou), rozumějí se ti, kteří když uslyší, přijímají slovo s radostí; ale ti nemají kořene: na čas věří a v čas pokušení odpadají.*«

I s takovými lidmi setkáváme se v životě často; jsou to trůtiny, kterými klátí každý vánek. Při kázání hned hoří, ve zpovědnici prolévají hojné slzy a slibují hory doly. Když se však mají přemoci, když mají pro svoje přesvědčení přinést obět, zapomínají na všechno. Obilí rychle vzrostlo, ale nemělo kořenů, proto brzy uvadlo. Viděl jsem na Svaté Hoře muže, modlil se veřejně růženec. Dojala ho krásná mariánská svatyně a zbožnost tolika poutníků; když se vracel domů a přicházel mezi své známé, růženec bojácně ukryl. Obilí rychle vzrostlo, ještě rychleji uvadlo, protože nemělo hlubokých kořenů.

Pán Ježíš vypravoval dále: *»Jiné (zrní) padlo mezi trní a trní spoluvzrostlé je udusilo.*« Již jsem se zmínil, že kolem každého pole bývala nízká zeď neb aspoň hromada kamení; aby dobytek osení neškodil, dělávali kolem pole živý plot. I tam zapadlo několik zrněk a počalo klíčiti; živý plot rostl bujněji a brzy udusil slabé obilí. K tomu dodal Pán Ježíš: *»Oním (zrnem), jež padlo do trní, rozumějí se ti, kteří uslyšeli (slovo Boží), ale na cestě udušování bývají od péči a bohatství a rozkoši života, a nepřinášejí užitku.*« Přílišná starost o statky pozemské a honba po zábavách je další překážkou, proč u mnohých vyzní nadarmo každé kázání. Nikdy nebude pravým křesťanem, kdo se zahrabal do pozemské hroudy a zbytečně budete mluvit o ctnostech mládeži, která chce vypít až do dna pohár rozkoši.

Hle, jak názorně dovedl promluvit božský Spasitel. Není to vinou církve, když v tolika duších slovo Boží nepůsobí skoro nic. Příčina je jinde; zavinila to jejich povrchnost, která jim nedopřeje chvíli pokoje, aby se mohli vážně zamyslet; zavinila to jejich náladovost a nestálost, pro kterou nevytrvají v dobrých předsevzetích; zavinila to konečně přílišná starost o statky pozemské a honba po zábavách.

Jdeme však ještě dále ve výkladu podobenství. Spasitel pravil: *»A jiné (zrní) padlo v zemi dobrou; i vydávalo plod, některé stonásobný, jiné šedesátinásobný, jiné třicetinásobný.*« (Mat. 13, 8.) Na poli nejsou všechny klasy úplně stejné. V krajině galilejské, kde Pán Ježíš právě mluvil, bývala úroda opravdu až stonásobná; v Babylonii až dvěštinásobná. Pohanský spisovatel Plinius vypravuje o klasu, který měl 400 zrn; poslali jej jako velikou zvláštnost ze severní Afriky císaři Augustovi.

Ani poslední slova Spasitelova nejsou bez hlubokého významu; dovídáme se z nich, že ani mezi dobrými katolíky neponese Kristovo učení stejné ovoce. Vedle světců, kteří vydají úrodu stonásobnou, budou jiní, kteří nedostoupí takové výše. Duchovní úroda bude tím větší, čím byla půda srdce modlitbou lépe připravena, slzami pokání více svlažena a prohráta teplem lásky k Bohu a bližnímu.

Sud'te sami, zda byla správná výtka, kterou jsem začal dnešní kázání. Je pravda, skoro dva tisíce roků vychovává katolická církev Evropu; uznáváme, že se jí nepodařilo učiniti ji lepší a dokonalejší. Nestalo se to však vinou církve. Mnozí se o katolické učení nestarají; jiní chodí ještě na kázání, ale knězovu práci maří jejich povrchnost, jejich náladovost a nestálost, jejich honba za bohatstvím a požitky. U nich padá Kristovo učení na ušlapanou cestu, na skálu nebo do trní.

Zadívejme se každý na své vlastní pole. Moji drazí, jednou budeme skládati účet za každou milost, kterou jsme promarnili. Možná, že také o našem poli platí hrozná slova sv. Pavla: *»Země, která pije déšť často na ni přicházející, vydává však trní a hloží, jest zavržitelná a kletbě blízká, a konec její jest spálení.* (Žid. 6, 7n.) Použijme svatopostní doby, abychom napravili, čím jsme se snad provinili. Hled'me, aby také naše pole neslo bohatou úrodu, když ne stonásobnou, aspoň třicetinasobnou, když se nám nepodařilo býti svatými, bud'me aspoň vzornými křesťany. Amen.

Neděle II. po devítníku.

PAMATUJ NA SMRT!

(Posel pravdy 1936, č. 9.)

Bereme se vzhůru do Jerusalema.
(Luk. 18, 31.)

Vím dobře, že dnešní kázání bude se zdáti mnohému velmi nečasovým. Je konec masopustu, odevšad slyšíme ještě jásavé zvuky taneční hudby, a já chci mluvit o vzpomínce na smrt. Pravdu pověděl moudrý Sirach, když napsal: *»Ó smrti, jak jest hořká vzpomínka na tebe člověku, který požívá pokoje ve svých statcích.«* (Sir. 41, 1); tak hořká, že lidé na smrt raději nemyslí. Mají dokonce přísloví: *»Zapomněl na to jako na smrt.«*

Jinak jednal Spasitel. Jak jste slyšeli v evangeliu, šel na velikonoční svátky do Jerusalema. Kamkoli pohlédl, viděl obrovské zástupy jásajících poutníků, kteří ho velebili jako Vykupitele. Zdálo by

se, že jeho svaté Srdce plesalo radostí. Mýlíte se. V této slavnostní chvíli mluví Spasitel k apoštolům o své smrti: *»Hle, bereme se vzhůru do Jerusalema, a dokoná se tam všechno, co psáno jest proroky o Synu člověka; bude totiž vydán pohanům a budou se mu posmívati a ho tupiti a na něj plivati, a když ho zbičují, zabijí ho.«* A sám Duch svatý doporučuje nám důrazně takovou vzpomínku: *»Ve všech svých skutcích pamatuj na poslední své věci, a na věky nezhřešiš.«* (Sir. 7, 40.)

Uposlechněme jeho moudré rady a věnujme dnešní kázání této důležité věci. Smrt může přijíti náhle, proto budme vždy připraveni!

I. V říjnu roku 1930 vybuchla nad Francií anglická vzducholod' R 101. Z 54 cestujících našlo 47 smrt v plamenech hořící vzducholodi. Ještě půl hodiny před katastrofou podal lodní telegrafista světu poslední zprávu, která zněla: *»Toho času baví se všichni cestující po výtečné hostině, kouří doutníky a hodlají se odebrati k nočnímu odpočinku.«*

Obyvatelé R 101 šli spát, mnozí se již neměli probuditi. Za půl hodiny planula hořící vzducholod' jako veliká svíce, zběsilá bouře hučela poslední modlitby a proudy deště — to byly poslední slzy umírajících. Smrt přišla tak náhle, že jim nedopřála ani času, aby se pomodlili.

Ano, *»po výtečné hostině.«* Každý věřící křesťan se jistě při těch slovech zamyslí nad lehkomyšlností moderního člověka. Jen žádný nepokoj, žádné starosti. Vše je v pořádku, vždyť vzducholod' byla úředně vyzkoušena. Kdo by si kazil náladu vzpomínkou na smrt. A potom přišla katastrofa.

Uvedená telegrafická zpráva vzducholodi připomíná mi podobnou událost z evangelia. Její slova shodují se skoro s řečí velikého pošetilce, o kterém vypravoval božský Spasitel (Luk. 12, 16): *»Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. I přemýšlel sám u sebe: Co mám učiniti? Neboť nemám, kde bych uložil svou úrodu? A řekl: Toto učiním: Zbořím své obilnice a vystavím větší, a tam složím úrodu svou i všechno zboží své a řeknu své duši: Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se! I řekl mu Bůh: Pošetilče, této noci požádají duše tvé od tebe.«*

Ještě této noci! Možná, že v tomto měsíci, snad ještě dříve. Nikdo nemáme jistotu, nikdo z nás není proti smrti pojištěn. Také loď našeho života pluje v noci. Necháš svou duši bezstarostně unášeti vlnami jako cestující na R 101? Možná, že smrt také již o tobě chystá poslední zprávu: *»Po výtečné hostině — odebíraje se k nočnímu odpočinku —«*

Drazí křesťané, co vám pravím, nejsou plané strašáky pro děti, je to svatosvatá pravda. Nikdo z nás nemáme jistotu, že se dočkáme zítřka; proto budme vždy připraveni!

II. Náhlá smrt není po každé neštěstím; může býti i velikým

dobrodiním Božím, protože zbavuje dlouhého smrtelného zápasu. Politování hodná je náhlá smrt jenom tehdy, když přišla nenadále, to je, zastihla člověka nepřipraveného. Proto se modlí církev v litaních ke všem svatým: »Od náhlé a n e n a d á l é smrti vysvobod' nás, Pane!«

Co činiti, abychom byli na smrt vždy připraveni? Odpověď na tuto otázku vepsal bych každému z vás nejraději hluboko do duše, tak hluboko, abyste na ni nezapomněli.

Na smrt je připraven, kdo si hledí uchovati čisté svědomí, kdo se varuje každého těžkého hříchu.

Přemýšleli jste někdy o šílené troufalosti člověka, který žije v těžkém hříchu? Visí opravdu nad propastí, visí na tenké nitce, které říkáme život — a tuto nitku drží v ruku uražený Bůh, který ji může každým okamžikem přestřihnouti. Kolik duší oplakává dnes v pekle lehkomyšlnost, s jakou se hříchu dopouštěly! Po každé se až otřesu, kdykoli si vzpomenu na událost, která se stala v katolickém vychovávacím ústavě, jméno raději zamlčím.

Žil tam mladý student. Byl vzorem svědomitého jinocha; jednoho jitra jej našli v lůžku mrtvého. Skoro se ani nechtěli za něho modlit, tak byli přesvědčeni, že jeho duše se vznesla rovnou do nebe. Jeden z kněží šel za něho přece sloužití mši svatou. Když se již chystal k oltáři, zjevila se mu duše zesnulého a prozradila mu strašné tajemství: »Nemodlete se za mne, jsem zatracen. V noci jsem se dopustil prvního těžkého hříchu ve svém životě, a hned potom jsem náhle zemřel.«

Je pravda, Bůh je milosrdný a rád odpouští kajícímu hříšníkovi; ale je také spravedlivý a nikdo nemáme od něho slíbeno, že se vyzpovídáme, kdybychom zhřešili. Nikdy se nedejme oklamati, abychom na milosrdenství Boží opovážlivě spoléhali. A kdo byl tak nešťasten, že se hříchu dopustil, neodkládej s upřímnou zpovědí. Brzy mohlo by býti pozdě!

Dobré a čisté svědomí je tedy nejlepší přípravou na hodinu smrti. Tento okamžik je však důležitý, a je radno postarati se zavčas o vhodné pomocníky. Je jich mnoho, zmíním se o třech.

První a nejmocnější pomocnicí v hodinu smrti je blah. Panna Maria, ke které voláme při každém pohřbu dojemnou prosbou: »Ve všeliké naší úzkosti a strasti pomoz nám, nejblahoslavenější Panno Maria« a dodáváme: »Pane Ježíši Kriste, prosíme Tě, aby za nás u tvého milosrdenství nyní i v hodinu smrti naší orodovala nejblahoslavenější Panna Maria, Matka tvá, jejíž přesvatou duši v hodinu tvého utrpení proklal meč bolesti.«

Právem připomínáme Matce Boží nejtěžší chvíli jejího života. Pod křížem poznala nejlépe nekonečnou cenu lidské duše; od umírajícího Ježíše naučila se srdečné soustrasti s každým umírajícím. Ježíšova slova: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« vryla se jí hluboko do duše; proto neopustí v tuto těžkou hodinu nikoho, kdo

se k ní s důvěrou utekl. S mateřskou láskou těší svého ctitele a provází jeho duši k soudné stoličce Kristově.

Druhým pomocníkem je sv. Josef. Sám byl tak šťasten, že umíral v náručí Pána Ježíše a s polibkem své panenské Snoubenky. Nedivím se, že církev ho zvolila za ochránce v hodinu smrti. A dobrý sv. Josef pomohl často i zázrakem duši, která se k němu o pomoc obrátila. Dojemný doklad ze svého kněžského života vypravoval francouzský farář:

Byl jsem v lůžku, když jsem se náhle probudil. Slyšel jsem, jak někdo zaklepal na farní dveře a volal mne jménem. S počátku jsem se domníval, že je to klam, proto jsem chvíli čekal. Klepání ozvalo se znovu a zase jsem slyšel volati svoje jméno. Rychle jsem povstal a přiskočil k oknu. V jasném světle měsíčním spatřil jsem před farou ctihodného starce. Otevřel jsem okno a tázal se, co si přeje. Prosil, abych šel ihned zaopatřit muže, který ve mlýně umírá.

V malé chvíli jsem se oblekl a sestupoval po schodech. Čekal jsem, že před farou zastihnu neznámého cizince, a byl jsem překvapen, když jsem tam nikoho nenašel. Protože do mlýna bylo dosti daleko, vzbudil jsem také kostelníka. Vzal jsem Vel. Svátost a vydali jsme se na cestu. Šli jsme rychle a brzy jsme byli u cíle. Zarazilo mne, že nikde v domě nesvítili. »Je to zvláštní,« pravil jsem kostelníkovi, »volali mne a nikde nesvítili.« - »Možná, že světlice nemocného je na druhé straně,« mínil kostelník a zaklepal na dveře. Po malé chvíli vyšel mlynář. V ruce držel hořící svíci. Jakmile nás uviděl, zarazil se.

»Volal jste mne, abych zaopatřil nemocného.«

»Já? . . . Ne, pane faráři, to je jistě omyl. U nás nestůně nikdo.«

»Nemožno. Před půl hodinou přišel k faře jakýsi stařec a prosil mne, abych šel hned do mlýna zaopatřit nemocného.«

»Tomu opravdu nerozumím. Ale pojděte dále, snad se vše vyjasní.« Zavedl mne do velké světlice. Položil jsem Vel. Svátost na stůl, mlynář mi podal židli a pokračoval: »Bohudíky, všichni jsme v rodině zdraví. Možná, že jste vzkazu špatně rozuměl.«

»Promiňte, rozuměl jsem dobře. Posel mi výslovně jmenoval váš mlýn. Není snad nemocný někdo z čeledi?«

»Všichni jsme zdraví ulehli, i můj starší bratr, který je u mne na návštěvě.«

»Váš bratr?« A cosi mne v duši nutilo, abych pronesl slova: »Prosím vás, podívejte se na něho. Kdoví, zdali se mu v noci něco nestalo.«

Mlynář kroutil pochybovačně hlavou; aby mne však upokojil, šel přece do světlice, kde spal bratr. Za několik okamžiků přiběhl a rozčileně volal: »Honem, pane faráři! Bratr byl raněn mrtvicí a umírá!«

Vzal jsem Vel. Svátost a šel za mlynářem. Nemocný byl již slabý, ale měl dosud jasné vědomí. Bez meškání jsem mu udělil svá-

tosti umírajících; potom jsem se ho tázal, zdali před hodinou někoho pro mne poslal.

»Nikoho,« zašeptal. »Nemohl jsem se ani hnouti ani o pomoc volati.«

V duši se mi vynořila otázka: »Kdo byl onen ctihodný stařec, který mne sem poslal?« Abych se dopátral pravdy, pravil jsem k nemocnému: »Když jste byl raněn mrtvicí, jistě jste toužil po svatých svátostech. Snad jste se za to i modlil?«

Nemocný radostně přisvědčil a pokračoval: »Když jsem cítil, že se blíží moje poslední hodinka, prosil jsem vroucně svatého Josefa, aby mne nenechal umřít bez svatých svátostí. Možná, že on to byl, kdo k vám někoho poslal.«

»Nebo přišel sám,« prolétla mi hlavou myšlenka. »Milý příteli, tu vidíte nejlépe, jak chrání svatý Josef své věrné ctitele. Vaše láska k němu zasloužila vám tuto velikou milost. Buďte mu za to vděčný.«

»Z celého srdce,« pravil nemocný a po malé chvíli vydechl naposledy.

Od té doby modlíval se kněz vroucně k sv. Josefovi a povzbuzoval k tomu i své farníky.

Třetím pomocníkem v hodinu smrti jsou duše v očistci. Ne bez příčiny zpíváme v kostelní písni:

»Na dušičky vzpomínejme,
z očistce jim pomáhejme,
budou na nás vzpomínat,
až budeme umírat.«

Drazí křesťané! Smrt může přijít náhle, proto buďme vždy připraveni a hledme si zavčas zabezpečiti vhodné pomocníky.

Ve středu bude nás všechny volati církev před oltář, aby nám dojemným obřadem připamatovala hodinu smrti. Bude nám sypati prach na hlavu a při tom říkati slova: »*Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se obrátíš!*« Popelec je však jen jednou do roka a já bych rád, abyste na smrt pamatovali každý den. Navykněte si konati večer modlitbičku, které vás učili misionáři: »Umřítí musím, ale nevím kdy, a nevím, jak, a nevím kde; vím však, že bych byl navždy ztracen a věčné blaženosti zbaven, kdybych ve hříchu smrtelném zemřel. Ó Maria, Matko Boží, pros za mne hříšného nyní i v hodinu smrti.« Navykněte si tuto modlitbičku a také na vás splní se blahá předpověď: »*Ve všech svých skutcích pamatuj na poslední své věci, a na věky nezhřešíš!*« Amen.

POMÁHEJME CHUDÝM!

Ježíš zlačněl, i přistoupil k němu pokušitel. (Mat. 4, 2.)

Začínám malou vzpomínkou. Psala mi známá z Brna: Na konci prázdnin čekala jsem na nádraží na našeho chlapce. Bylo deset hodin večer. Moji zvědavost upoutala dívka, asi 18letá; rozpačitě se procházela a pozorovala jednotlivé pány. Zajímalo mne to, i šla jsem pomalu za ní. Konečně zastavila pěkně oblečeného muže; byla jsem jí v patách, takže jsem slyšela dobře její slova: »Prosím vás, pane, dejte mi něco, mám hlad a dělejte si se mnou, co chcete.« Pán se na chvíli zarazil, potom pravil: »Co jste? Proč se tu potulujete?« Odpověděla: »Jsem služebná, ale nemám místo a nemám, co jísti.« Pán vytáhl peněženku, podal dívce dvacet korun a laskavě jí pravil: »Tady máte, kupte si chleba a hledejte si místo, však něco najdete.« Děvče jej vzalo za obě ruce, líbalo je a radostně se tázalo: »Tedy nemusím s vámi?« Usmál se a pravil: »Co bych s vámi dělal?«

Až potud vzpomínka. Vím dobře, co by udělala většina katolíků, kdybych jim tento smutný případ vypravoval; hodili by kamenem po takové dívce, lomili rukama a hubovali na zkaženost mládeže. Neomlouvám jednání této dívky, katolické to nebylo; chci však upozorniti na okolnost, na kterou tak rádi zapomínáme. Hlad je nebezpečný pokušitel. Věděl to dobře i ďábel, proto čekal, až Spasitel zlačněl; doufal, že se mu snáze podaří strhnouti jej k pádu.

Mnoho lidí by nehřešilo, kdyby měli co jísti. Ale trpí hlad a toho používá peklo. Pokušitel našeptává takovému chud'asovi: »Bůh tě vidí, a nepomáhá. Proč se k němu ještě modlíš?« — »Církev se o tě nestará, proč z ní nevystoupíš?« Budeme jej odsuzovati, když pokušiteli konečně uvěří a klesne? Možná, že bychom jednali hůře, kdybychom byli na jeho místě! Drazí křesťané! Zpytujeme dnes raději svědomí a tažme se upřímně, zdali jsme splnili prakticky Boží příkázání: »*Milovati budeš bližního svého jako sebe samého?*« Zda li jsme opravdu podporovali chudé a strádající; to bude předmětem dnešního kázání.

I. Veliká většina křesťanů se domnívá, že almužna je něčím dobrovolným. Proto neslyší rádi, když se jim s kazatelny připomínají slova velikého proroka Isaiáše (58, 7): »*Lámej chléb svůj tomu, který lační, nuzné a pocestné uváděj do svého domu; uvidíš-li nahého, přioděj ho, a tvůj bližní neujdiž tvé pozornosti!*« Kdyby však nahlédli do katolické mravouky, podle které připravují se bohoslovci na úřad zpovědníka, byli by překvapeni. Tam čteme větu: »Pod těžkým hříchem jsme povinni dávat almužnu.« Tato slova jsou důležitá, proto vám je chci podrobněji vyložit.

Snad se pamatujete na podobenství o boháči a chudém Lazarovi. Nevíme o žádném hříchu, kterého by se byl boháč dopustil; Spasitel mu vytýká jedinou chybu: u jeho vrat ležel nemocný žebrák, prosil aspoň o drobty, které padaly s jeho stolu, nedostal jich. To stačilo věčnému Soudci, aby boháč byl pohřben v pekle. Drazí křesťané! Je-li almužna něčím dobrovolným, jak mohl býti boháč odsouzen do pekla? Do pekla přijde přece jen ten, kdo se dopustil těžkého hříchu!

Proto odpoví Spasitel na posledním soudu těm, kteří budou státi po jeho levici: *»Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který je připraven ďáblu a jeho andělům! Neboť lačněl jsem a nedali jste mi jísti, žíznil jsem a nedali jste mi píti, pocestným jsem byl a nepřijali jste mne, nahý jsem byl a nepřioděli jste mne.«* A když se budou omlouvati, že Krista nikdy u svých dveří neviděli, řekne jim Spasitel: *»Pokud jste to neučinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste to neučinili.«* (Mat. 25, 41n.)

Důvod tak přísného trestu nám udává apoštol Jan. Kdo mohl dáti almužnu, ale chud'asa tvrdě odbyl, dokázal, že nemá lásky k Bohu. Apoštol praví: *»Kdo má statek toho světa a vidí bratra (bližního) svého, an trpí nouzi, a zavře před ním srdce své; kterak láska Boží zůstává v něm?«* (1. Jan 3, 17.) *»Kdo nemiluje bratra (bližního) svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?«* (1. Jan 4, 20.) Proto napomíná apoštol Pavel biskupa Timotea: *»Boháčům tohoto světa přikazuj, ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích, ať jsou štedří a sdílní, skládající si dobrý základ pro budoucnost, aby dosáhli života pravého.«* (I. Tim. 6, 17n.)

Opakuji: Pod těžkým hříchem jsme povinni dávat almužnu a musíme se z toho zpovídati, když jsme ji zásadně odmítali. Tato slova jsou však všeobecná, mohla by zavdati podnět k pochybnostem a vnésti zmatek do svědomí; proto několik poznámek. Pravím-li, že jsme pod těžkým hříchem povinni dávat almužnu, nechci tím říci, že ji musíme dáti každému, kdo o ni prosí. Aby toto přikázání zavazovalo, je třeba dvou podmínek: jedna se týká bližního, druhá nás samých.

Bližní musí býti opravdu v nouzi, z které si nemůže sám pomoci. Nikdy nemusíme dáti almužnu člověku, který by pracovati mohl, ale práci se vyhýbá. Svým dobrodiním bychom ho jen utvrzovali v hříšné lenosti. Hled'me však, aby tato poznámka nestala se nám lacinou záminkou, pro kterou bychom každému chud'asovi ukázali dveře. Je dnes mnoho lidí, kteří by chtěli poctivě pracovati, ale práci dostati nemohou.

Druhá podmínka týká se nás samých; i almužnou bychom se prohřešili, kdybychom dávali nad své síly. Nikdy nesmíme zkrátiti nebo poškoditi rodinu. Kolik máme dávat, záleží na dobrotě jednotlivcově a jeho finančních poměrech. Nejlépe se tu řídit moudrou radou Tobiášovou: *»Ze svého majetku dávej almužnu a neodvracuj*

své tváře od žádného chudáka, neboť pak neodvrátí se též od tebe tvář Hospodinova. Jak jen budeš moci, buď milosrdný! Budeš-li mít mnoho, dávej mnoho; budeš-li mít málo, hled i z mála rád udělovati.« (Tob. 4, 7n.)

Svůj dar neprovázej štíplavými poznámkami a nedávej bližnímu cítiti, že je ti obtížný. Věřte mi, mnoho lidí by se neodhodlalo k žebrotě, kdyby je k tomu nedoháněla největší nouze. Proto radí Bůh v Písmě svatém: *»Neříkej bližnímu: Jdi a vrať se zase, zítra ti dám, můžeš-li dát ihned.*« (Přísl. 3, 28.) A když jsme sami chudí a nemůžeme dáti nic, propusťme aspoň prosebníka s dobrým slovem a laskavým úsměvem. Dobré slovo bývá často nejvzácnější almužnou. Vypravoval mi kněz: Potkal jsem kdysi žebráka, prosil mne o almužnu. Neměl jsem u sebe ani halěře. Vyložil jsem mu svoji nehodu a promluvil s ním několik laskavých slov. Chudý stařec chopil se mé ruky, vroucně ji zlíbal a dojatě pravil: *»Velebný pane, tak milou almužnu jsem dávno nedostal. Pán Bůh vám to zaplať!«*

Často jsem byl tázán, smí-li dáti manželka almužnu, když muž chudíně nepřeje? A co má činiti, když manžel to zakázal? Podle katolického učení je takový zákaz proti zákonu Božímu, proto před Bohem neplatný; manžel nemůže zakázati manželce, co jí poroučí Bůh a co jí dovoluje přirozené právo. Kdyby se toho přece odvážil, platí slova Písma svatého: *»Poslouchati sluší více Boha než lidí.*« (Skutk. 5, 29.)

II. To je první důvod, proč máme chudé podporovati: almužna není něčím dobrovolným, co bychom směli bez trestu opomíjeti; pod těžkým hříchem jsme povinni dávat almužnu. K dobročinnosti vede nás ještě jiný důvod.

Moderní svět provinil se těžce na chudých a nikde neviděti dobré vůle, aby tato do nebe volající křivda byla napravena. Bůh stvořil svět pro všechny; škoda, že tomu nechtějí rozuměti právě boháči. Na jejich adresu psal již papež Řehoř Veliký: *»Země je společná všem lidem a pro všechny vydává pokrm. Marně ujišťují, že jsou bez viny ti, kteří sami si přivlastňují společné dary, prohřešují se na životě svých spolubratří, když se s nimi nepodělí o to, co obdrželi. Denně páchají vraždu na chudých, kteří hynou proto, že oni podrželi pro sebe, čeho by chudí potřebovali.*«

V dnešní době jest ještě hůře; moderní sobectví Boží řád úplně zvrátilo. Bolestně si na to stěžuje svatý Otec Pius XI. ve svém okružním listě proti bolševismu. Praví tam: *»Když vidíme na jedné straně tolik chudáků, kteří upadli bez jakékoli viny do největší bídy a na druhé straně tolik lidí, kteří si marnotratně dopřávají všechny požitky a rozhazují ohromné obnosy na věci úplně zbytečné, potom musíme s bolestí vyznati, že všichni neřídí se zásadami spravedlnosti a nechápou, co od nich žádá přikázání křesťanské lásky.*«

Nedivte se, že svatý Otec mluví tak vážně; světový majetek jest opravdu rozdělen nespravedlivě. Na jedné straně několik boháčů,

kteří nevědí, kolik mají milionů, na druhé straně nepřehledné zástupy chudšasů, kteří nemají, kam by hlavu položili. Na jedné straně přepych a požívačnost, na druhé straně nahota, bída a hlad.

V této bezohledné snaze po zbohatnutí zašlo se tak daleko, že každoročně ničí se úmyslně obrovské zásoby potravin, jen aby se udržela jejich vysoká cena. Abyste si o tom dovedli učiniti jakousi představu, povím aspoň několik číslic. V roce 1933 bylo zničeno úmyslně 568.000 vagonů obilí, 2,560.000 kg cukru, 144.000 vagonů rýže, 267.000 pytlů kávy, 560.000 metrických centů masitých konserv a 1,450.000 kg čerstvého masa. Ještě jednou opakuji: tyto věci se nezakazily náhodou, byly zničeny úmyslně, aby ceny zboží neklesly. Co je při tom nejsmutnější! Téhož roku 1933 zemřelo na celém světě hladem a vysílením 2,400.000 lidí. Pro bídný zisk ničily se potraviny, zatím co miliony lidí dokonávaly hladem!

Čtete-li tato do nebe volající čísla, nic se nebudeme diviti kletbě Boží, kterou pronesl ústy apoštola Jakuba proti necitelnému bohatství. Praví: *»Nuže, boháči, zaplaťte s kvílením nad bídami svými, které na vás přijdou. Bohatství vaše shnila a roucha vaše prožrána jsou od molů. Zlato a stříbro vaše zrezavělo a rez jejich bude na svědectví proti vám a stráví jako oheň tělo vaše. Nahromadili jste si poklady ve dnech posledních. Hle, zadržaná mzda dělníků, kteří požali pole vaše, křičí od vás, a volání těch, kteří žali, vešlo v uši Pána zástupů.«* (Jak. 5, 1n.)

Proto volá k majetným třídám zesnulý svatý Otec ve zmíněném listě proti komunismu: *»Bohatí nemají viděti své štěstí ve statcích pozemských a nemají obětovati své nejlepší síly, aby jich dosáhli. Ať se pokládají jenom za jejich správce, kteří jsou si vědomi, že budou skládati účty nejvyššímu Pánu. Ať pokládají své statky za drahocenné prostředky, které jim dal Bůh, aby jimi konali dobro; ať nepřestávají rozdělovati své přebytky mezi chudinu, jak to přikazuje evangelium.«*

Moderní společnost se těžce prohřešila na chudině. Není to po každé jen vinou chudých, když se bouří a hledí dnešní pořádek násilně převrátiti; mnoho bylo zaviněno vrstvy bohatých a tento strašný hřích volá k nebi o pomstu. Hledme jej podle možnosti napraviti, proto dávejme rádi almužnu. Konáme tím pro světový pokoj a mír více než nejslavnější řeči státníků. Přestane bolševismus, pokveťe-li zase účinná láska k chudině.

Dnešní evangelium nám připomíná čtyřicetidenní půst Pána Ježíše. Možná, že častěji ozvalo se v naší duši zbožné přání: škoda, že jsem nežil v době Spasitelově. Jak rád bych mu byl nabídl občerstvení! Záviděli bychom zbytečně. Tentýž Spasitel postí se dosud, obchází naše dveře a prosí o almužnu. Je pravda, nechodí sám, před ním bychom jistě dveře nezavřeli a také ho neodbyli suchým kouskem chleba. Nechodí sám, posílá své chudé, ale vzkazuje všem:

»Cokoli jste učinili jednomu z těchto nejmenších bratří mých, mně jste učinili.«

Drazí křesťané! V postní době připomínáme si nekonečnou lásku, s jakou Pán Ježíš umíral pro naši spásu. Dobrý Spasitel svých obětí neodměřoval, daroval nám všecku krev do poslední krůpěje. Hleďme se mu za to odvděčiti a z lásky k němu podporujme ty, kteří pomoci potřebují. Nebude to zadarmo; samo Písmo svaté praví: *»Půjčuje Hospodinu, kdo se nad chudým smilovává, a on jemu (co půjčeno) zase vrátí.«* (Přísl. 19, 17.) Amen.

Neděle II. postní.

VLASTNOSTI OSLAVENÉHO TĚLA.

Ježíš proměnil se před nimi. (Mat. 17, 2.)

Překrásný obraz kreslí nám dnešní evangelium. Na vyvolené apoštoly učinilo proměnění Spasitelovo takový dojem, že ještě po dlouhých letech na ně s radostí vzpomínali. Staříčkový apoštol Jan píše na počátku svého evangelia: *»Viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.«* (Jan 1, 14.)

Jak vypravuje sv. Lukáš (9, 29), modlil se Pán Ježíš právě na vysoké hoře, ústní podání ji jmenuje Tabor; náhle zazářila jeho tvář jako slunce, roucho zbělelo jako sníh a celé tělo bylo nebesky krásné, tak krásné, že apoštol Petr zvolal v posvátném nadšení: *»Pane, dobře je nám zde.«* (Mat. 17, 4.)

Zázračné proměnění Spasitelovo mělo dvojí účel. Svě věrné apoštoly chtěl Pán Ježíš připravit, aby se nekolísali, až jej uvidí umíratí na potupném kříži. Vzpomínka na horu Tabor měla jim býti posilou na bolestné hoře kalvarské.

Ale také na nás myslel v tu chvíli Spasitel. Ukázal nám, jaká budou těla vyvolených, až jedenkrát otevrou se hroby a všichni vstaneme z mrtvých. Proto jsem se rozhodl promluvit k vám dnes o vlastnostech oslaveného těla. Chci vás tak povzbudit, abyste ještě s větší horlivostí sloužili Bohu, který bude jednou naším štědrým odplatitelem.

I. Často jsem byl tázán, jaké bude lidské tělo po slavném zmrtvýchvstání. Odpověď byla by nám nemožná, kdyby nám ji nebyl usnadnil sám Bůh ústy apoštola Pavla. V dlouhém listě, který poslal křesťanům korintským, popisuje veliký apoštol zázračnou změnu, která se stane s lidským tělem v den posledního soudu.

Užívá krásného obrazu; všichni jej znáte z denního života. Rol-

ník zasévá na poli na př. pšenici. Malé zrnečko napřed ztrouchniví, ale na jaře vyrůstá z něho nádherný klas. Také naše tělo uloží do země, kde se rozpadne v prach; až na konci světa vzejde věčné jaro, otevrou se hroby a z nich povstanou oslavená těla spravedlivých. Budou tak nebesky krásná, že mnohá duše bude radostně překvapena. Ani nepozná tělo, které kdysi na světě oživovala, tolik se změnilo. Pěkně to pověděla sv. Terezie Ježíškova universitnímu profesorovi, který se rmoutil, že tělo světice nezůstalo v hrobě neporušené. Pravila: »Šaty, které jsem odložila, byly jen všední; teď jsem oděna rouchem věčné slávy.«

Svatý Pavel nespokojil se tímto všeobecným obrazem. Aby povzbudil korintské křesťany k větší náboženské horlivosti, vypočítává jim čtyři vlastnosti oslaveného těla, jednu krásnější než druhou.

Oslavené tělo spravedlivých bude především duchové. Tato vlastnost je pro nás čímsi nepochopitelným. My, kteří vidíme kolem sebe jen hmotu, nikdy si nepředstavíme tělo, které by již nepodléhalo zákonům přírodním. A přece praví apoštol: »*Rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní*« (1. Kor. 15, 44); to znamená: do hrobu klademe tělo, které má mnoho společného s tělem zvířecím, z hrobu vyjde tělo, podobné duchovým andělům. Stejného obrazu užil Pán Ježíš v evangeliu: »*Při vzkříšení nebudou se ani ženit ani vdávat, nýbrž budou jak andělé Boží v nebi.*« (Mat. 22, 31.) Oslavené tělo nebude potřebovati ani pokrmu ani nápoje ani spánku; bude jako oslavené tělo Kristovo, které procházelo volně i zavřenými dveřmi a které viděl jen ten, komu se chtěl Pán Ježíš zjevit.

Z produševnění vzkříšeného těla vyplývají tři další vlastnosti, které nám apoštol vyjmenoval. Oslavené tělo bude neporušitelné: »*Rozsévá se v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti.*« (1. Kor. 15, 42.) Tato proměna je nutná, bez ní bylo by nebe nemožné. Těla svatých nebudou stárnouti ani umírati, nemoc a bolest nebudou k nim míti přístupu. Proto slibuje Bůh ve Zjevení svatého Jana (21, 4): »*Bůh setře všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pomínuly.*«

Oslavená těla budou krásná a zářící: »*Rozsévá se v necti, vstane v slávě.*« (1. Kor. 15, 43.) Pod všemohoucí rukou Boží zmizí všechny tělesné vady a znetvořeniny; v nebi nebude slepých ani hluchých ani chromých ani kulhavých. Chcete-li věděti, co znamená tato zářivá proměna, zajděte si do katolického domu milosrdenství v Břevnově, zadívejte se na ubohé mrzáčky; také z jejich vyhublých a všelijak zkroucených tváří setře jednou Bůh všelikou slzu a také jejich zmrzačená těla budou zase krásná a pěkně urostlá.

Ale Bůh učiní ještě více pro své spravedlivé: »*Promění naše nízké (ubohé) tělo, aby bylo podobno tělu slávy jeho*« (Fil. 3, 21), slibuje apoštol Pavel. Ježíšovo tělo na hoře Tabor zazářilo jako slunce; podobnou oslavu slibuje Spasitel svým věrným: »*Tehda budou se spravedliví stkvíti jako slunce v království Otce svého.*« (Mat.

13, 43.) Krásný je pohled na hvězdnaté nebe, ještě úchvatnější bude pohled na zářící těla svatých nebešťanů.

Oslavené tělo bude konečně rychlé a hbité: *»Rozsévá se v slabosti, vstane v síle.«* (1. Kor. 15, 43.) Zmizí hmotnost a tíha, přestane slabost a únava; rychlostí blesku bude se pohybovati oslavené tělo z místa na místo. Překrásným obrazem vyslovuje tuto myšlenku starozákonní kniha Moudrosti (3, 7): *»Stkvíti se budou lidé spravedliví, a jako jiskry po strnisku poběží.«*

Rozjímá-li věřící duše o této božské odměně, vyzná v hluboké pokoře s apoštolem Pavlem: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, (jest to), co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«* (2. Kor. 2, 9.) Bude to strašné probuzení pro hříšníky, až jednou uvidí, oč se svým životem připravili. Písmo svaté líčí nám zoufalý nářek zavrženců, až spatří oslavená těla spravedlivých. Budou volati: *»To jsou ti, kteří byli nám kdysi na posměch, a které tupit bylo naším zvykem. My nemoudří mněli jsme, že jejich život je šílenství, a jejich konec že jest bezectný. A j, kterak připočtení jsou k synům Božím, a mezi svatými jest úděl jejich. Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvítilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám. Co nám prospěla pýcha, aneb co nám pomohlo bohatství s chloubou? Pominulo to všecko jako stín.«* (Moudr. 5, 3n.)

II. Ani těla svatých nebudou všechna stejně krásná a dokonalá. Svátý Pavel naznačuje to pěkným obrazem: *»Hvězda od hvězdy liší se leskem. Tak (bude) i vzkříšení z mrtvých.«* (1. Kor. 15, 41.) Jiná bude velebnost těla Spasitelova, jiná jeho panenské Matky, a jiná ostatních svatých. Ani dva nebešťané nebudou si úplně rovni.

Větší vyznamenání nebude se však řídit měřítkem dnešního světa; u Boha nerozhoduje ani vznešený původ, ani bohatství, ani čestné úřady, které kdo na světě zastával. Při posledním soudu budeme svědky nového seskupení lidstva: *»Mnozí první budou posledními, a poslední (stanou se) prvními,«* pravil Pán Ježíš (Mat. 19, 30). Kolik velikánů, kteří na světě zářili jako hvězdy, pohasne úplně! A ti, kterým se stavěly nádherné pomníky, budou se snad trásti po levici Spasitelově: *»Nebojť se Bůh nižádné osoby, aniž ostýchá se jakékoli veličiny; neboť malého i velkého on učinil.«* (Moudr. 6, 8.) Na posledním soudu nebude protekce a úplatkářství, tam bude rozhodovati jenom ctnost a dobré skutky; vše ostatní bylo bezcenným pozlátkem.

Z této hluboké pravdy vyvozuje apoštol Pavel důležitý důsledek: *»Proto, bratři moji milí, buďte pevní, nepohnutelní, vždycky přehorliví v díle Páně, vidouce, že práce vaše není nadarmo.«* (1. Kor. 15, 58.) Promysleme si jednotlivá slova!

»Buďte pevní a nepohnutelní!« Nedejte se zlákatí nepravým prorokem, ať se jmenuje tělo, svět anebo ďábel. *»Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.«* (Mat. 10, 22.)

»Buďte přehorliví v díle Páně,« ve službě Boží. Čím větší láska

k Bohu, tím hojnější bude i odměna, protože Spasitel odplatí každému podle skutků jeho. Každý dobrý skutek, který jsme vykonali, je stupínkem pro nebe. Svatí mučedníci prolévali i krev, a přece se jim nezdála ani tato cena upřílišena. Dali ji rádi, aby získali nebe; těšili se myšlenkou, kterou vyslovil apoštol Pavel: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.) Apoštol Pavel žil v době, kdy v celé římské říši počínalo krvavé pronásledování křesťanů, kdy v zahradách krutého císaře Nerona hořeli jako pochodně hrdinní vyznavači Kristovi a přece povzbuzoval pronásledované katolíky, aby se nezalekli. Připomínal jim zářící příklad Spasitelův: *»Hleďte na vůdce a dokonatele víry, na Ježíše! Ten pro radost sobě předloženou (a slíbenou) přestál kříž, nedbaje potupy, a posadil se na pravici trůnu Božího.«* (Žid. 12, 2.) Od nás nepožádá Bůh takové oběti! Konejme svědomitě aspoň to málo, co nám ukládá naše povolání. Dolehne-li nějaký kříž, nesme jej odhodlaně a těšme se slovy Písma svatého: *»Nynější soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou.«* (2. Kor. 4, 17.)

»Práce vaše nebude nadarmo.« Bůh nezapomíná. Touto myšlenkou těšivala se svatá Terezie Ježíškova: *»Dávala jsem Bohu vždycky jen lásku. On mi bude spláceti také láskou.«*

Drazí křesťané! Pověděl jsem vám, jaké vlastnosti bude mítí tělo po slavném zmrtvýchvstání. Záleží to na nás, budeme-li jednou v nebi na nižším stupni či blízko trůnu Božího. Svět pomine, odměna v nebi potrvá věčně. Hleďme tak žítí, abychom na smrtelném lůžku mohli zvolati s apoštolem Pavlem: *»Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce.«* (2. Tim. 4, 7n.) Amen.

Neděle III. postní.

ZPOVĚĎ USTANOVIL KRISTUS.

Katolická církev poroučí pod těžkým hříchem, aby všichni dospěli aspoň jednou za rok se vyzpovídali a přijali v době velikonoční Vel. svátost oltářní.

Vím, že svatá zpověď nebývá mnohým právě příjemná a všemožně se snaží, aby se vyhnuli této povinnosti. Rádi se omlouvají, že Kristus zpověď ani neustanovil; zavedli prý ji kněží, aby snáze udrželi prostý lid v poddanosti. Naši nepřátelé vědí dokonce i dobu, kdy se tak stalo; bylo to prý na IV. sněmu lateránském roku 1215.

Kdybych byl zlomyslný a chtěl odpůrce jenom zahanbiti, mohl

bych se veřejně vysmáti jeho nevědomosti. Církevní sněm lateránský zpověď nezavedl, ta byla v církvi odedávna. Protože však vlažní katolíci ji začali zanedbávat, uložil církevní sněm dospělým věřícím tuto povinnost pod těžkým hříchem a zakázal církevní pohřeb každému, kdo by ani jednou do roka nepřijal svaté svátosti.

Slavný misionář P. Weninger vypravuje: V roce 1853 plul jsem s jedním protestantským kazatelem v člunu po jezeře Michiganském. Sotva mne spatřil, tázal se: »Jste katolický kněz?«

»Ano.«

»Smím se vás na něco otázati?«

»Proč ne.«

»Poslyšte, zpovídá se také papež?«

»Ovšem.«

»Cože? Papež se také zpovídá?« zvolal překvapeně.

»Ovšem,« pravil jsem. »Kdyby se nemusel zpovídati papež, nemusel by se zpovídati nikdo. Papež je také člověk a proto může hřešiti. Kristus neustanovil jinou církev pro papeže a jinou pro obyčejné věřící.«

»A komu se zpovídá papež?« tázal se udivený kazatel. »Snad Kristu Pánu?«

»Ne, zpovídá se knězi.«

»To jsem ještě neslyšel,« odpověděl žasnoucí kazatel.

Kdybych tedy chtěl býti zlomyslný, také bych se tázal odpůrce, proč chodí ke zpovědi i kněží; vždyť prý ji vymyslili proto, aby udrželi prostý lid snáze v poddanosti. Mohl bych mu povědět ještě více. Zpovídají se také biskupové; za svých římských studií vídával jsem u zpovědnice i kardinály a vím, že také papež má svého zpovědníka.

Mohl bych tedy odpůrce snadno umlčeti, neudělám to. Jeho námitku pokládám za nebezpečnou, mohla by snadno otrásti vaší vírou ve svátost pokání; proto na ni odpovím celým kázáním. Přesvědčíte se, že zpověď byla v církvi vždycky, protože ji ustanovil sám Spasitel.

I. Pravil jsem, že zpověď byla v církvi vždycky. Již ve Skutcích apoštolských (19, 18) nacházíme zajímavou zprávu. Když byl apoštol Pavel v Efesu, přicházelo k němu mnoho věřících a vyznávali a vypravovali mu svoje hříchy. Přiznali se také, že mají doma pověřené věci a protináboženské knihy; apoštol jim uložil, aby je spálili. Ochotně uposlechli. Snesli vše na hromady a veřejně zničili; podle svatého Lukáše mělo vše cenu 50.000 denárů. Abyste této poznámce lépe rozuměli, vzpomeňte, že jeden denár byla denní mzda dělníkova.

O vyznávání hříchů píše také apoštol Jan: »*Jestliže vyznáváme hříchy své, Bůh jest věrný a spravedlivý, aby odpustil nám hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.*« (1. Jan 1, 9.)

Tak bylo již v době apoštolské. Listujeme-li v církevních ději-

nách, nacházíme v každém století řadu křesťanských spisovatelů, kteří se zmiňují o zpovědi. Nemohu vám vypočítati všech, k tomu by jedno kázání nestačilo; omezím se na nejdůležitější.

Ke konci prvního století, kdy ještě žil apoštol Jan, povstala proslulá kniha, zvaná Didaché; je to jakýsi katechismus tehdejší církve. V ní čteme: »V neděli přicházejte do shromáždění, přijímejte Velebnou Svátost, ale napřed se vyznejte ze svých hříchů, aby vaše oběť byla čistá.« Ve druhém století žil slavný spisovatel Tertullian. Ve své knize »O pokání« (Hl. 10) mluví o zpovědi jako o věci všeobecně známé. Bolestně si stěžuje, že někteří své hříchy knězi zamlčují a dodává důležitá slova: »Myslím, že mnozí proto se zdráhají zpovídati se ze svých hříchů, nebo s tím ze dne na den odkládají, protože jim více záleží na jejich cti než na spáse duše. V té věci podobají se lidem, kteří trpí tajnou nemocí, ale svoji chorobu lékaři zatajují a svým nevčasným studem přivádějí si smrt. Co jim prospěje tvrdošíjnost, s jakou se zdráhají odhaliti svá provinění člověku (knězi), když přece nemohou uniknouti vědomosti a soudu Božímu?« Tento jediný výrok by stačil, aby nám dokázal, že církev katolická znala zpověď ve druhém století po Kristu — tedy tisíc roků před církevním sněmem lateránským. A nebylo to jen všeobecné vyznání hříšnosti, jak to dělají na příklad v církvi československé; to nebolí, jak o tom píše Tertullian.

Ve třetím století po Kr. píše největší učenec tehdejší doby, Origenes: »Jestli jsme své hříchy vyznali, nejenom Bohu, nýbrž také těm, kteří mohou naše rány a hříchy zahojiti, budou nám hříchy odpuštěny od toho, který slíbil: Shladím tvoje nepravosti jako mlhu a tvoje hříchy jako tmu.«

Svatý Ambrož zemřel r. 397. Byl milánským biskupem; ve svých postních kázáních praví: »Nyní je čas, v němž máte své hříchy vyznávat Bohu a kněžím. Proč se stydí hříšník vyznati své hříchy, o kterých ví i Bůh i jeho andělé? Zpověď osvobozuje od smrti, otvírá ráj a dává naději na věčnou blaženost.« O tomto svatém biskupovi vypravuje jeho životopisec Paulín: »Kdykoli šel někdo k Ambrožovi ke zpovědi a vyznával se mu ze svých poklesků, plakával svatý biskup tak, že rozplakal i kajícího.«

V téže době žil ve španělské Barceloně sv. biskup Pacián; zemřel r. 390. V jednom kázání varuje posluchače před neupřímnou zpovědí a volá: »Co činiš ty, jenž oklamáváš kněze? Prosím tě, bratře, skrze Pána, jemuž nic skrytého není tajno, přestaň skrývat své zraněné svědomí. Moudří nemocní nevyhýbají se lékařům, ani když je chtějí řezati nebo páliť na nejtajnějších místech těla. A hříšník se bude zdráhati, když si může koupiti věčný život, jestli se zastydí pro život minulý?« Tak bylo ve 4. století.

V 5. století žil veliký učitel církve, sv. Jeronym. Píše o zpovědi: »Když biskup nebo kněz mocí svého úřadu vyslechne rozličné hříchy, ví, komu má odpuštěti, komu hříchy zadržeti.« V téže době žil

v severní Africe sv. Augustin; napomíná své posluchače: »Hříšníku, neodkládej s pokáním, neboť nevíš, jestli před smrtí budeš mít čas ke zpovědi!« Na pošetilou námitku, že není třeba se zpovídati, že stačí jen v srdci litovati, odpověděl před 1.500 lety tento veliký světec: »Nikdo neříkej: Dělam pokání v srdci, a Bůh, který vidí do srdce, mi hříchy odpustí. Kdo tak mluví, olupuje Kristova slova: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou“ o jejich význam a sám sebe klame. Řekl Ježíš ta slova nadarmo? Dostala církev zbytečně klíče království nebeského?«

V 6. století praví svatý papež, Řehoř Veliký: »Ve zpovědi vstane hříšník z mrtvých, jako Lazar vyšel z hrobu.« A tak bych mohl pokračovati dále, bojím se však, že bych vás zbytečně unavoval. Proto ještě jen dva doklady. V 11. století píše sv. Petr Damian: »Kdo se stydí zpovídati se z hříchů, bojí se lidí více než Boha.« Ve 12. století žil sv. Bernard; v jednom kázání volá: »Co ti to pomůže, povíš-li ve zpovědi jen některé hříchy, ale ostatní zamlčíš? Napolo se chceš očistit a napolo zůstatí špinavý? Ty se odvažuješ zamlčeti hřích tomu, který zastupuje v tak svaté svátosti samého Boha?«

Prošel jsem s vámi krátce dvanáct století; viděli jste, že celá ta dlouhá doba znala dobře svatou zpověď. Proto jí nemohl zavésti teprve církevní sněm lateránský, který se konal až ve století třináctém, roku 1215.

II. Kdo byl tedy zakladatelem zpovědi? Kdybychom věřili moderním nevěrcům, vymyslí zpověď nějaký kněz. Tato odpověď je pohodlná, neobstojí však před dějinami. Katolíci nedali by si nikdy vnutiti tak těžké břemeno. Jak jste viděli, byla zpověď již v době apoštolské, proto jejím zakladatelem mohl býti jen Ježíš Kristus.

Otevřte se mnou evangelium sv. Jana a vyhledejte si hlavu dvacátou (20, 19n.). Tam čteme důležitou zprávu: *»Když byl večer toho dne, neděle, a pro strach před židy dveře byly zavřeny tam, kde byli učedníci shromážděni, Ježíš přišel a postaviv se mezi ně řekl jim: „Pokoj vám.“ To pověděv, ukázal jim ruce i bok. I zaradovali se učedníci, spatřivše Pána. Tu jim řekl opět: „Pokoj vám! Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.“ To pověděv dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou.“«*

To je žulový základ, na kterém stojí katolická zpověď. Slova Ježíšova stala se mnohému protestantu spasnou hvězdou a přivedla jej do církve katolické.

Jeden z těchto šťastných obránců, protestantský baron Lüttwitz vypravuje: Dopustil jsem se v myšlenkách těžkého hříchu, který mne trápil a kterého jsem se chtěl stůj co stůj zbaviti. Šel jsem k našemu protestantskému kazateli a tázal se ho: »Máme zpověď?«

»Ovšem.«

»Jak to,« pravil jsem, »je mi 42 roků, ale dosud jsem neslyšel, že by se někdo z nás zpovídal?«

»U nás se to nedělá,« odpověděl, »ale zpověď máme.«

»Jak odpouštíte hříchy?« tázal jsem se.

»Máme na to formuli,« odpověděl mi pastor, »ale protože jsem ještě neměl příležitost zpovídati, mám ji někde založenou; přejete-li si, vyhledám ji.«

Byl jsem roztrpčen a jel jsem do Paříže, abych se tam nepoznán vyzpovídal; dovedli mne k ctihodnému, starému pánu, s dlouhými bílými vousy a mezi námi se rozpředla tato rozmluva:

»Co si přejete?«

»Rád bych se zpovídal.«

»Jak se jmenujete?«

»Prosím, nechme jméno stranou! Přicházím, abych před Bohem vyznal hříchy.«

Prosil mne, abych s ním šel do druhé světnice. Sedl jsem si do lenošky, on se posadil naproti. »Z čeho si přejete se zpovídati?«

Jmenoval jsem mu svůj hřích, kterého jsem se dopustil v myšlenkách, a prosil ho, aby mi jménem Božím tento hřích odpustil.

Odpověděl: »My hříchy neodpouštíme, protože nevíme, zdali odpustil Bůh.«

Vybuchl jsem netrpělivě: »Ale evangelium přece praví, že Kristus dal svým apoštolům moc, aby hříchy odpouštěli!«

»Ovšem, ale my tuto moc nevykonáváme.«

»Tím však potvrzujete, že protestantismus je zbudován na bludu a nutíte mne, abych se stal katolíkem.« Tu mi odpověděl kazatel, který stál již jednou nohou v hrobě: »Nezdržuji vás ani na okamžik, abyste se stal katolíkem. Máme již tolik protestantských církví, že opravdu nevíme, na čem jsme. Ještě jednou pravím: Staňte se klidně katolíkem.« Baron Lüttwitz uposlechl a v katolické zpovědi našel pokoj srdce, po kterém tak dlouho marně toužil.

Vraťme se však opět ke slovům Spasitelovým. Jak vidíte, Kristus v nich zpověď ani nejmenoval; pravil jen: *»Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou.«* Z čeho tedy poznali první křesťané, že Spasitel si opravdu přeje, abychom se zpovíдали? Odpověď je snadná. Kristus nedal církvi jenom moc hříchy odpouštět; uzná-li za vhodné, smí je též zadržeti a rozhřešení odepřít. Povězte mi tedy: podle čeho má kněz rozhodovati, zdali kdo opuštění zasluhuje? Podle lepšího kabátu? U Boha není stranicví! Podle vnějších známek lítosti? Ty jsou klamné. Někdo pláče, a přece v srdci nelituje, jiný neuroní ani slzičky a má nejlepší lítost. Vzpomeňte na poroty, kde bývají často osvobozeny největší vražednice, protože uměly dobře plakati. Kněz není vševědoucí a nevidí kajícímu do duše. Aby mohl posouditi, zda zasluhuje opuštění, musí mu kajícímu duši otevřít, musí se zpovídati.

Drazí křesťané! Katolická církev měla vždycky svatou zpověď, protože ji ustanovil sám Spasitel. Až přikleknete ke zpovědnici, ne-

budete obětí kněžského podvodu. Máte jistotu, že přijímáte svátost, kterou nám darovala milosrdná láska Spasitelova. A dobrý Bůh skloní se opět k vaší duši a vtiskne jí sladký polibek lásky a odpuštění. Amen.

Neděle IV. postní.

PODCEŇOVÁNÍ STATKŮ DUCHOVNÍCH.

Přečetl jsem vám jedno z nejkrásnějších evangelií. Je tím dojemnější, když vzpomeneme, pro koho vykonal Kristus tak veliký zázrak. Byl to prostý venkovský lid; byli to většinou rolníci, kteří šli právě na pout do Jerusalema. Chtěli si vyprositi Boží požehnání pro žně, které začínají ve Svaté zemi hned po velikonocích.

Rozmnožení chlebů bylo větším zázrakem, než obyčejně myslíváme. Jenom mužů bylo na 5.000; protože na pout chodily obyčejně celé rodiny, můžeme odhadnouti zástup na 10.000 lidí. A tomuto velikému množství připravila slitovná láska Spasitelova zadarmo bohaté hody; chleba bylo tolik, že ještě nasbírali dvanácte košů drobnějších kousků, které poutníci pohodili.

Zadíváme se však také na rub krásného obrazu a tažme se upřímně, jak se tito lidé odměnili svému Hostiteli. Odpověď je zahabující; zabořila tolik Srdce Ježíšovo, že pravil vyčítavě: *»Hledáte mne, protože jste dostali chléb a najedli jste se. Starejte se přece o pokrm, který zůstává k životu věčnému!«* Rozumíte dobře bolestným slovům Spasitelovým? Šli za ním, protože z toho měli časný prospěch, na duši při tom zapomněli. Chtěli ho dokonce prohlásiti králem — ale když se vítr obrátil, když byl Ježíš na Veliký pátek odsouzen na smrt, ani jeden z 5.000 se ho nezastal; snad ještě volali s ostatními: *»Ukřižuj, ukřižuj! ho!«*

Je to zvláštní, jak my lidé dovedeme býti k Pánu Bohu nevděční a neuznalí. Hmotné statky, úrodu, zdraví a spokojenost, to bychom od Boha ještě přijímali; ale když nám nabízí statky duchovní, své svaté slovo, svoji milost a svoje svátosti, najednou o Boží dary nestojíme, obracíme se k Bohu zády. Či ještě nikdy jste neslyšeli rouhavá slova: *»Kdyby dávali v kostele místo hostií koruny, šel bych také.«* Tento neblahý proud začal ve městech a z měst rozlil se i po venkově. I tu možno slyšeti otázku: *»Ty ještě chodíš do kostela? Co ti tam dají?«*

Chceme-li vyhojiti nemoc, musíme napřed znáti příčiny, z kterých povstala; chceme-li povzbuditi lidi, aby necenili všecko jen podle peněz, ale pamatovali také na duši, musíme se otázati, odkud tato zkáza. Pramenů je několik, dají se však shrnouti ve tři.

I. Prvním důvodem bývá náboženská nevědomost. Lidé si neváží ani Boha, ani katolické víry, ani svatých svátostí, protože je neznají. V době radia a tisku neví mnoho lidí z náboženství ani tolik, co musí uměti dítě z obecné školy. Čemu se kdysi naučili, to se z velké části vytratilo. Bůh, milost Boží, modlitba, mše svatá jsou pro mnohé prázdná slova, která jim nepovídají nic. Proto je jim stejné, uzavrou-li manželství v kostele nebo na radnici, proto se zlobí na kněze, když nechtěl pochovati katolíka, který si ustanovil pohřeb spálením, proto se horšili, že církev nekonala za zesnulého presidenta zádušní služby Boží. O kolik pokladů pro nebe připravila lidi náboženská nevědomost. Pravdu měl prorok Oseáš, když volal s pláčem: *»Hyne můj národ, protože nemá znalosti.* (Os. 4, 6.) Z náboženské nevědomosti posmívají se lidé i věcem nejsvětějším. A stačilo by často tak málo, abychom umlčeli i největšího posměváčka; nemluví z nich obyčejně zloba, nejčastěji je to jen nevědomost.

Zbožného kněze zavolali k umírajícímu nevěrci, aby jej připravil na smrt. Uvítal kněze posměšnou otázkou: *»Je vůbec nějaká věčnost?«* Kněz nepozbyl duchapřítomnosti. Vzal kapesní hodinky, podíval se na ně a klidně pravil: *»Za šest hodin to budete vědět.«* Těchto několik slov působilo na nevěrce jako blesk z jasného nebe; prosil o svatou zpověď, večer byl opravdu mrtvolou.

Náboženská nevědomost bývá nejčastěji příčinou, proč si mnozí neváží svého náboženství, proč se po celá léta vyhýbají svatým svátostem, proč z církve vystupují. V jejich duši je tma, ani nevědí, co ztrácejí. Víím z vlastní zkušenosti, jak často bychom mohli opakovati modlitbu Spasitelovu: *»Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!«* (Luk. 23, 34.)

Setkal jsem se v rychlíku s bývalým důstojníkem. Byl to milý člověk, ale mravní zásady měl ubohé; jeho jediným přáním bylo, aby se vyžil a neodřekl si žádnou rozkoš, které se mohl dopídit. Sám se mi pochlubil: *»Mým ideálem byly ženy, víno a zpěv.«*

Když jsme se loučili, poklepal jsem mu důvěrně na ramena a pravil: *»Příteli, byl byste roztomilý člověk, ale jedno vám chybí.«* Pohlédl na mne udiveně a tázal se: *»Co mi chybí?«* Odpověděl jsem: *»Trochu vážnější názor na život. Že nevíte, proč jste vlastně na světě?«* Zamyslíl se a po chvíli řekl: *»Abych vám pověděl pravdu, skutečně nevím, proč jsem se narodil. Tak mne vychovali. Nemyslete však, že jsem šťastný. Na venek jsem se smál, ale tady — ukázal na srdce — tu není spokojenosti.«*

Poučil jsem ho krátce, proč nás Bůh stvořil — a tento pán mne překvapil otázkou: *»Myslíte, že zpověď mi vrátí pokoj srdce?«* Ujistil jsem ho; vtom zastavil rychlík v nádraží. Důstojník podal mi ruku a odcházel se slovy: *»Slibuji vám, že to se zpovědí zkusím.«*

Nemluvila tedy z něho zloba, byla to nevědomost. Chcete-li se tohoto neštěstí uchrániti, hleďte, abyste svoji víru dobře poznali. Nespokojujte se tím, čemu jste se naučili ve škole. Tehdy se vám

nemohlo všecko pověděti, mnohé věci se vám vyložily jen jako dětem; i náboženské vědomosti třeba doplňovati. Chodte rádi na kázání, čtete náboženské knihy a budete si vážit církve a darů Božích.

II. Mnoho lidí podceňuje tedy církev a svaté svátosti, protože jich neznají. Mnohem nebezpečnější bývá lidská bázeň.

Často jsem přemýšlel o tomto smutném zjevu. Ustavičně se chlubíme svojí svobodou — a přece nikdy nebylo na světě tolik duší nesamostatných a bojácných jako dnes. Myšlenka, co tomu řeknou druzí, je pro mnohého jak evangelium. A s bolestí vyznávám, že my mužové býváme v této věci bojácnější nežli ženy.

Chcete viděti takového hrdinu? Doma před jídlem udělá aspoň kříž, před druhými ho k tomu nepřinutíte. Doma v pátek se maso nikdy nevaří, ve společnosti jí s ostatními, aby prý nebyl »nápadný«. Jde-li vedle kříže, snad ještě smekne, ale napřed se ohlédne, zda ho nikdo nevidí. Pro lidskou bázeň obětoval by samého Boha a zapře svoje lepší přesvědčení.

Vzpomínám na zakladatele československé církve, Dra Karla Farského. Před smrtí navštívil jej přítel z mládí a dnes katolický děkan; radil Farskému, aby se smířil s církví a napravil chybu, které se dopustil. Upřímná slova přítele dojala umírajícího; chvíli přemýšlel, potom pravil: »Jsem ve stejné situaci jako Hus v Kostnici. Víím, že jsme chybili, ale nazpět již nemohu. Co by tomu řekl národ?« Lidí se bál, soudu Božího se nelekal!

Drazí křesťané, nic není pošetilejšího nad lidskou bázeň. Na soudu Božím nezastane se vás nikdo z těch lidí, před kterými jste se třásli; tam budete jenom vy a váš soudce Ježíš Kristus. Co vám v tu chvíli poví, řekl vám v evangeliu: »*Kdo se styděti bude za mne a za slova má, za toho bude se styděti Syn člověka, když přijde ve slávě své.*« (Luk. 9, 26.)

A zase naopak. Ničím si nezískáte u lidí takovou úctu, jako když se hrdě hlásíte ke svému náboženství. Německý král Bedřich II. byl znám jako nevěrec; jednou při hostině dovolil si posměšnou poznámku o samém Spasiteli. Všichni mlčeli, mnozí se smáli, v tom povstal staříčkový generál Ziethen a pravil: »Veličenstvo, víte dobře, kolikrát jsem byl pro vás v nebezpečí; kdyby bylo třeba, jsem ochoten položit za vás i život. Ale jednoho si vážím ještě více než vás: je to můj Bůh a můj Spasitel. Jestli podkopáváte úctu ke Kristu Ježíši, podkopáváte svůj vlastní trůn.« Domluvil a posadil se. Všichni přítomní čekali, co řekne král; Bedřich II. pochválil generála, že se nestyděl za své náboženské přesvědčení. Hrdinou není ten, kdo se zbáběle schová neb uteče; hrdinou je, kdo se nebojí!

III. Mnozí nedbají o náboženství, protože je neznají; i u jiných rozhoduje lidská bázeň, ještě u jiných lidská pýcha.

U někoho stačí, aby měl lepší kabát nebo více jiter polí. Dokud byl chudý, dokud musel počítati s každou korunou, chodil rád do kostela, pilně se modlil a prosil o Boží požehnání. Pán Bůh mu

opravdu požehnal; pomohl si, ale první to pocítil — Bůh. Desatero zdálo se mu najednou tak těžké, modlitba zbytečná, cesta do kostela dlouhá, páteční půst nemoderní. To je smysl hlubokých slov Ježíšových: *»Boháč vejde těžko do království nebeského,«* tak těžko, že *»snáze jest velbloudu projíti uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského.«* (Mat. 19, 23n.) Spasitel tu neodsuzuje bohatství, sám měl bohaté přátele a nikdy jim toho nevytýkal; co ztrácuje, je přeceňování statků pozemských a podceňování dober nebeských.

U jiného stačilo, že vychodil trochu více škol; již se mu zdá, že by si zadal, kdyby ještě věřil nebo žil po katolicku. Jistě jste slyšeli o Pasteurovi. Byl to jeden z největších učenců a jeden z největších dobrodinců lidstva. Vynalezl očkování, kterým zachránil statisíce lidí a miliony dobytka. Skoro každá válka bývala provázána morem a nakažlivými nemocemi; při poslední světové válce jsme o nich skoro ani neslyšeli. Celý svět velebil za to Pasteura; při tom zůstal vzorným a věřícím katolíkem. Kdysi se divili jeho živé víře; odpověděl jim s milým úsměvem: *»Protože jsem mnoho studoval, mám víru jako bretoňský sedlák; kdybych byl studoval ještě více, možná, že bych věřil jako bretoňská selka.«*

Připomněl jsem vám tři důvody, proč tolik katolíků přestává si vážiti Pána Boha, jeho církve a svatých svátostí. U někoho je vinna náboženská nevědomost, u jiného lidská bázeň, jinde lidská pýcha. Nakonec důležitou otázku: Počítá dobře a počítá rozumně takový člověk, který pro hmotný zisk zapomíná na Boha a spásu své duše? Povím vám to příkladem.

Často vzpomínám na dvě ženy. Obě byly z rodu královského, ale je mezi nimi takový rozdíl, jako mezi dnem a nocí, mezi světlem a tmou.

První z těchto žen byla anglická královna Alžběta. Její zásadou bylo udělati si nebe na zemi. Když nastoupila na trůn, pravila rouhavě: *»Bože, dej mi čtyřicet roků vlády, a svoje nebe si můžeš nechati!«* Bůh její přání splnil; panovala přes čtyřicet roků, umírala však v zoufalství.

Druhá žena, na kterou tak rád vzpomínám, je naše blah. Anežka. Pocházela také z rodu královského; nabízeli jí bohatého snoubence a mnohá dívka jí v duchu záviděla. Anežka odřekla se z lásky k Bohu všeho a vstoupila do kláštera nejchudších řeholnic. Skonala v chudobě, ale český národ na ni nikdy nezapomněl a tisíce českých dívek nese dodnes její krásné jméno.

Která z obou žen počítala lépe a rozumněji? Odpověď je jasná. Co prospěje dnes Alžbětě, že byla kdysi královnou světové říše anglické? Vše pominulo jako sen. Blahoslavená Anežka vyvolila si nejlepší stránku, která od ní nebude nikdy odňata.

Drazí křesťané! Pán Bůh pro žádného nepojede v hodinu smrti s kočárem. Jak si kdo ustlal, tak si lehne. Kdo nestál o Boha v životě, o toho nebude státi ani Bůh v hodinu smrti. Komu bylo milejší

zlato než svaté svátosti, tomu je Bůh nedá ani v poslední chvíli. Staňte se, jak byste svým dětem nahospodařili, ale na prvním místě pamatujte na svou nesmrtelnou duši. Potom můžete čekat, že také vám řekne jednou Spasitel: *»Dobře, služebníku dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem tě ustanovím; vejdi v radost Pána svého!«* (Mat. 25, 23.) Amen.

Neděle V. postní.

OTÁZKY VE ZPOVĚDI.

Kdo z vás bude mne viniti z hříchu?
(Jan 8, 46.)

Starozákonní prorok Isaiáš předpověděl o budoucím Spasiteli: *»Nepravosti neučinil, aniž klam byl shledán v ústech jeho.«* (Is. 53, 9.) Jediný Kristus mohl se tázati svých největších nepřátel: *»Kdo z vás bude mne viniti z hříchu?«* Pro zásluhy Spasitelovy obdržela tuto velikou výsadu také jeho přesvatá Matka. Všichni ostatní musíme se bítí kajícně v prsa a pokorně uznávati svoji slabost: *»Řekneme-li, že hříchu nemáme, sami se klameme, a pravdy v nás není,«* napsal apoštol Jan (1. Jan 1, 8.)

A přece slýcháme tolikrát slova: *»Nevím, z čeho bych se měl zpovídati. Nikoho jsem nezabil a nikoho jsem neokradl.«*

Křesťane drahý, víš, proč nemáš hříchy? Moje odpověď bude pro tebe zahanbuující; budeš-li však upřímný, dáš mi za pravdu.

Nemáš hříchy, protože v tvou duši je již hluboká tma. Dlouho klepal Bůh marně a volal k návratu; protože jsi mu stále odpíral, opustil tě. Zapadlo slunko milosti, ani nevidíš, jak jsi ubohý.

Nemáš hříchy, protože se snad ani neumíš zpytovat nebo se nechceš přiznati ke svým pádům.

Výmluva *»Nevím, z čeho se zpovídati,«* připomíná mi důležité právo knězovo. Mnozí katolíci nesou totiž těžce, když zpovědník nespokojí se jejich vyznáním, nýbrž dává jim ještě otázky; vidí v tom bezprávné zasahování do svého svědomí. Mýlí se. Kněz má nejenom právo, aby se tázal, často by sám hřešil, kdyby vyznání kajícníkové nedoplnil. To bude předmětem dnešního kázání.

I. Prvním účelem svaté zpovědi je napraviti minulost; proto má kajícník svatosvatou povinnost, aby pověděl knězi všechno, čeho se dopustil. Bohužel, bývá mnohé vyznání tak neúplné a tolik povrchní, že by ohrozilo i platnost svátosti. Svědomitý zpovědník hledí vhodnými otázkami doplniti, co bylo vynecháno. Ani to by nestačilo.

Svatá zpověď nemá jen vyhojiti rány, které zasadil duši hřích, má býti také ochranným prostředkem pro budoucnost. Zpovědník musí míti jistotu o dobré vůli kajícníkově a zabrániti, pokud možno, novému pádu. Neobejde se to bez otázek a odpovědí.

Opakuji: Je v první řadě povinností kajícníkovou, aby pověděl ve svaté zpovědi všecko, čeho je třeba; kněz se táže teprve tehdy, bylo-li jeho vyznání neúplné nebo nedostatečné.

Tyto otázky nedává kněz ze zvědavosti; je to povinnost, která ho váže často pod těžkým hříchem. Drazí křesťané! Zpovídám již dlouhá léta; snad mi uvěříte, povím-li vám několik upřímných slov. Vy si jen těžko představíte, kolik je k tomu někdy potřeba duševní síly, aby kněz dal otázku, kterou pokládá za nutnou. Jak často by raději mlčel, ale svědomí volá: »Zradíš svaté zájmy Ježíše Krista, oklameš duši, která klečí u zpovědnice, protože jí udělíš neplatné rozhřešení, sám se dopustíš těžkého hříchu, budeš-li z lidské bázně mlčeti!«

Proto doporučuje církev každému knězi, aby se vroucně pomodlil, než zasedne do zpovědnice. Povím vám tuto modlitbu; z ní poznáte nejlépe, jak se dívá katolická církev na svatou zpověď. Zní ve volnějším překladě: »Pane Bože, dej mi svatou moudrost, která stojí u tvého trůnu, abych uměl souditi tvůj lid spravedlivě a tvoje chudé neutiskoval. Dopřej mi tak užívati klíčů království nebeského, abych neotevřel nikomu, před kým mám zavřítí. Kéž je můj úmysl čistý, moje horlivost opravdová, moje láska trpělivá, moje práce ať nese ovoce. Ať jsem mírný, ale bez slabosti, ať jsem přísný, ale bez strohosti, chudým ať nepohrdám, bohatému ať nelichotím. Vlej mi lásku, abych hříšníky uměl přivábiti, dej mi moudrost, když se budu tázati, zkušenost, když budu poučovati. Uděl mi horlivost, abych duše z hříchu vyvedl, starostlivost, abych je v dobrém utvrdil, obratnost, abych je přivedl na lepší cestu; pomoz mi, bych zrale odpovídal, pochybnostem rozuměl, nad obtížemi zvítězil, zbytečných řečí nemiloval, do hříšných se nezapletl; kéž jiné spasím, ale sám sebe při tom neztratím.«

Tak učí církev modliti se kněze dříve, než zasedne do zpovědnice. Je to proto náboženská nevědomost nebo nedůstojná pýcha, když se někdo mrzí, že se ho kněz tázal. Takový kajícník prozrazuje, že to s polepšením nemyslí upřímně; zasloužil by, aby ho kněz propustil bez rozhřešení.

II. Ale ještě jinak mohu umlčeti farizejské pohoršení nad otázkami ve zpovědnici. Vypočtu vám případy, kdy je kněz povinen doplniti vyznání kajícníkově. Přesvědčíte se, že tu nerozhoduje knězova zvědavost; důvody jsou vážnější: jeden se týká minulosti, kterou třeba napraviti, druhý budoucnosti, kterou třeba zabezpečiti.

Pro minulost. Kněz musí se tázati, kdykoli kajícníkově vyznání bylo neúplné. Může se to státi několikerým způsobem.

Někteří kajícníci povědí na sebe maličkosti, vynechají však těžké hříchy. Bývají to zvláště určité druhy hříchů, o kterých mnozí

rádi mlčí: hříchy nečistoty, hříchy manželské, hříchy jazyka, ať je to již pomluva nebo na cti utržení, různá pohoršení a zvláště zanedbávání stavovských povinností. Má-li kněz vážný důvod, že vyznání bylo neúplné, jest jeho povinností, aby je doplnil.

Jindy poví kajícník na sebe všechny hříchy, na které si vzpomněl, ale neudá počet, kolikrát se každého hříchu dopustil; i tento nedostatek musí kněz doplniti, aby svatá zpověď vrátila do duše pokoj a mír.

Nebo vynechal kajícník důležité okolnosti, které zlobu hříchu podstatně zvětšují nebo z jednoho hříchu činí hříchů několik. Prohřeší-li se někdo se svobodnou, je to jiný hřích, než kdyby tentýž skutek učinil s cizí manželkou; v prvním případě to bylo smilstvo, v druhém cizoložství. Udeřil-li kdo bratra, je to jiný hřích, než kdyby vztáhl ruku proti rodičům. Vzal-li kdo druhému peníze, je to jiný hřích, než kdyby vzal v kostele věc posvěcenou; první byla krádež, druhá svatokrádež

Kněz musí se často tázati, aby napravil minulost; ještě častěji musí se tázati, aby *zabezpečil budoucnost* a předešel novým pádům. Na tuto okolnost mnozí kajícníci zapomínají. Má-li býti rozhřešení platné, musí mu předcházeti dobré předsevzetí. Není upřímné vůle k polepšení, kde kajícník nechce opustiti zlou příležitost ke hříchu, ať je to osoba nebo místo. Jindy stal se hřích často opakovaný návykem a kněz musí žádati určité záruky, že bude lépe. Musí s kajícníkem promluvíti, musí se otázati; jinak se vydává v nebezpečí, že jeho rozhřešení bude před Bohem neplatné.

Drazí křesťané, na konec několik upřímných slov. Jdete-li k lékaři, jste rádi, když vás svědomitě prohlédl, proklepal, bylo-li třeba, i roentgenoval. Sotva byste pochválili lékaře, který by se spokojil vaší výpovědí a na nic se netázal. Také kněz je ve zpovědnici lékařem, neléčí tělo, má vyhojiti duši. Proč se na něho mrzíte, když mu nestačí vaše, často tak neúplné vyznání, když vám hledí pomoci a vás zachrániti? Buďte vděční každému knězi, který se vás táže, a hleďte mu podle pravdy odpovídati!

A což, kdybyste na jeho otázky odpověděli lživě? Celá zpověď byla by před Bohem neplatná, svatokrádežná. Místo odpuštění odnášíte si Boží zlořečení, odcházíte od zpovědnice horší, než jste k ní přiklekli. Všechny hříchy vám zůstaly, odpuštěn nebyl žádný; přidali jste však k nim nový hřích, svatokrádež!

Končím. Je v první řadě povinností kajícníkovou, aby na sebe pověděl všechno, čeho se dopustil. Bylo-li jeho vyznání neúplné, musí je kněz vhodnými otázkami doplniti a kajícník je povinen podle pravdy odpovídati. Chcete-li se otázkám vyhnouti, připravujte se svědomitým zpytováním svědomí a žádný zpovědník nebude se vás na nic tázati.

Blaze tomu, kdo se zpovídá dobře. Odchází s Bohem smířen a v hodinu smrti budou takové zpovědi jeho nejsladší útěhou. Amen.

TĚŽKÝ HŘÍCH.

Začínáme týden, který pojmenovala zbožná mysl věřících »svatým týdnem«. Před naším duchovním zrakem objeví se zase krvavý kříž a na něm umírající Spasitel. Snad nebude mezi vámi nikoho, kdo by aspoň na Veliký pátek nezašel do kostela a nezlíbal svaté rány Ježíšovy.

Je to krásný zvyk, ale pouhý polibek byl by velice malým vděkem za nekonečnou lásku Spasitelovu. Aspoň na Veliký pátek zadívejme se na kříž a tažme se vážně: »Proč toto utrpení?« Jedině správnou odpověď dal nám starozákonní prorok Isaiáš (53, 5): »*Byl raněn pro hříchy naše, roztlučen byl pro nepravosti naše.*«

Hřích, každý těžký hřích pomáhal chystati kříž Synu Božímu. Abyste tuto hlubokou pravdu lépe pochopili, abyste si odnesli pevné předsevzetí varovati se hříchu, promluvím k vám dnes o těžkém hříchu.

Co je hřích? Dobře se na to pamatujete z katechismu. Hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího. Všechny hříchy nejsou stejně veliké. Podle toho, jde-li o věc důležitou či méně důležitou, rozeznáváme hříchy těžké a hříchy všední. Tuto důležitost nesmíme ovšem posuzovati se stanoviska lidského. Důležitým se tu myslí to, co pokládá za důležité Bůh a zač hrozí peklem. V tomto kázání budu mluviti především o hříchu těžkém.

Většina moderních lidí pokládá hřích za maličkost, která nestojí za řeč. Vyjděte na ulici a povězte lidem, kteří tam chvátají, že hřích je největším neštěstím! Útrpně se na vás usmějí; jim je hřích něčím sladkým, protože jim nabízí rozkoš a zábavu. Ani my katolíci nezůstali jsme ušetřeni tohoto bludu. Ani my nebýváme po každé přesvědčení o této pravdě naší svaté víry. A přece Písmo svaté nemluví o ničem s tak posvátnou bázni, jak o hříchu. Chceme-li tedy poznati celou zlobu hříchu, musíme se otázati, jak o něm smýšlí Bůh, který nás bude jedenkrát souditi.

I. Těžký hřích je především v z p o u r o u proti nekonečné velebnosti Boží. Působí na nás příšerně, když čteme v Písmě svatém o pýše faraonově. Přišel k němu Mojžíš a jménem Božím žádal, aby propustil národ izraelský. Ale tento pyšný král zapomněl se tak, že rouhavě zvolal: »*Kdo je to Hospodin, abych musel poslechnouti jeho hlasu? Hospodina neznám, a Izraele nepropustím.*« Zrovna trneme nad touto odpovědí a cítíme, že Bůh jí nemohl nechat bez trestu. A nenechal. Přišlo deset egyptských ran — a pyšný král sám prosil Mojžíše, aby co nejrychleji odešel i s vyvoleným národem.

A přece — řeknu vám to upřímně — dopouští-li se těžkého hříchu křesťan, jedná hůře než farao. Tento král byl ještě pohanem.

Proto neměl tušení o velebnosti Boží. Byl pohanem; proto neslyšel o lásce, jakou miloval lidi Ježíš Kristus. Ale ty, křesťanská duše, víš dobře, že tvůj Bůh je nekonečným vládcem světů. Od malička jsi slyšela, že z pouhé lásky k tobě umíral na kříži, že s tebou zůstává ve svatostánku — a přece jsi se hrdě proti němu postavila a zvolala: »Kdo je to Hospodin, abych musela poslouchati hlasu jeho? Hospodina neznám, a jeho přikázání nezachovám!«

Snad mi namítnete, že tak rouhavě byste přece s Pánem Bohem nemluvili a rád vám věřím. Nezapomínejte však, že ani farao neřekl svých pyšných slov do očí samému Bohu. Řekl je Mojžíšovi, kterého posílal Bůh. Ani k vám nepřichází Bůh sám, mluví k vám ústy svých zástupců.

Mluví k vám hlasem svědomí. Kdybyste tomuto hlasu odporovali, odmlouvali byste samému Bohu. Mluví k vám ústy kněží, kteří vám s kazatelny a ve zpovědnici oznamují jeho svatou vůli a ke kterým pravil Kristus: *»Kdo vás slyší, mne slyší, ale kdo vámi pohrdne, mnou pohrdá.«* Mluví k vám konečně hlasem církve, o které pravil Ježíš: *»Kdo neuposlechne církve, ten ti buď jako pohan a veřejný hříšník!«* Kdybyste odporovali hlasu svědomí, hlasu kněze a hlasu církve, odmlouvali byste samému Bohu, který je k vám posílá.

II. Těžký hřích je tedy vzpourou proti nekonečnému majestátu Božímu; je také urážkou a potupou velebnosti Boží. Přemýšlejte o tom, co činí člověk, který se dopouští hříchu. Staví na jednu stranu Boha a jeho svatou vůli — na druhou stranu hřích a chvilkovou rozkoš, kterou mu slibuje a potom — můj Bože, jak je to bolestné! — potom přemýšlí, komu z obou má dáti přednost a nakonec se rozhodne proti Bohu!

Jak asi bylo božskému Spasiteli, když ho Pilát stavěl vedle lotra a vraha Barabáše a tázal se židů, koho jim má propustiti. Ale oč je bolestnější, když člověk dává přednost hříchu, za který by se styděl i před lidmi! Hrozili bychom se, kdybychom měli pošlapati dřevěný kříž, protože jest obrazem Božím. S hrůzou vzpomínáme, jak po převratu byly z pražských škol vyváženy na popelářských vozech svaté kříže. I otrlí mužové plakali při tom pohledu jako děti. Ale znesvětiti živý obraz Boží ve své duši, pokládá mnohý za maličkost. Opravdu maličkost? Nemůže býti maličkostí, co trestá nejvyšš spravedlivý Bůh věčným ohněm v pekle.

Svatému Polykarpovi nabízel pohanský soudce hromadu zlata, odřekne-li se víry Kristovy — a světec dal se do pláče. Když se ho tázali, co ho tak zarmoutilo, odpověděl: »Pláči, protože tak málo ceníš mého dobrého Boha.«

Co by řekl tento svatý stařec, kdyby viděl ty malichernosti, pro které mnozí Boha hříchem urážejí. Kdyby slyšel nejapné výmluvy, pro které se na př. vynechává v neděli mše svatá, pro které se páteční půst nezachovává, pro které se odebírají noviny víře a církvi nepřátelské!

III. Chcete-li však poznati celou zlobu těžkého hříchu, zadívejte se jedenkrát vážně na svatý kříž a zamyslete se nad bolestmi svého Spasitele! Dovedete si představit, jak bylo Ježíši Kristu, když mu dali na hlavu trnovou korunu, když brali do ruky třtinu a ty trny mu ještě hlouběji do hlavy zaráželi? A jak ti bylo, můj dobrý Ježíši, když ti přibíjeli na kříž ruce a nohy, když tyto strašné rány tě po celé tři hodiny zrovna pálily, když se ti hřeby do živého masa zařezávaly? Trpěl jsi tolik, že jsi bolestně volal: *»Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?«*

Vidíte, a celé to moře bolestí Spasitelových není ničím člověku, který se dopouští těžkého hříchu. Všecky ty strašné bolesti nestojí mu za to, aby si odřekl kratičkou rozkoš, kterou mu zakazuje Bůh! Často si myslívám, jak potupně posmívá se asi v tu chvíli ďábel božskému Spasiteli a s jakou — řekl bych — škodolibou radostí se ho táže: *»Co ti to prospělo, že jsi za tu duši v takových bolestech umíral? Podívej se, při první příležitosti tě zradila a opustila.«* Ano, moji drazí, právě tato vzpomínka na ledový nevděk to byla, která vynutila Spasiteli krvavý pot.

Proto se nedivte, že jednou zjevil se zarmoucený Spasitel svaté Marketě z Alacoque, ukázal jí své Srdce, krvácející a trním opletené. S bolestnou hrůzou dívala se světice na Pána Ježíše a Spasitel jí pravil: *»Podívej se dobře na to srdce, které lidi tak vroucně milovalo, že se za ně úplně obětovalo, a za to se mi od nich dostává jenom urážek a potupy, svatokrádeží a ledového chladu.«*

Zastavme se na okamžik u této myšlenky a vzpomeňme si každý sám na sebe. Kolik těch trnů, moji drazí, zabodli jsme již každý do svatého Srdce Ježíšova? A snad to byly trny, které ho zranily nejbolestněji; snad to byla svatokrádežná zpověď a svatokrádežné přijímání. A možná, že někdo z nás ještě i nyní váhá, má-li se odřící hříchu, který si již zamiloval.

Křesťanská duše! Kdybys ani dnes, po tomto kázání neměla vůle varovati se těžkých hříchů, nuže, přístup k Srdci Ježíšovu a zabodni trny ještě hlouběji! Snad Ježíš zapláče nad tvou zatvrzelostí, ale pamatuj, že Ježíš pláče jen jednou, jako plakal jen jednou nad městem Jerusalemem.

Těžký hřích je tedy vzpourou proti nekonečnému majestátu Božimu, je potupou a urážkou velebnosti Boží, je černým nevděkem k božskému Spasiteli — ale je také bolestným mečem pro mateřské Srdce Mariino.

Znáte všichni dojemně krásnou píseň: *»Matka pláče, ruce spíná.«* Jest opravdu těžko ubrániti se při ní slzám. A přece skutečnost byla ještě horší. Nejlepší z matek pod křížem nejlepšího Syna. Viděla, jak zvolna umírá, jak toužebně volá: *»Žízním!«* a přece mu nemohla podati krůpěje vody. V tuto svatou chvíli pronikl její duši bolestný meč, který jí předpověděl staříčkový Simeon.

Drazí křesťané! Na to myslíte, až budete na Veliký pátek kle-

četi u svatého kříže. Uvidíte, oč vroucnější bude polibek, který vtisknete na rány Spasitelovy a také z vaší duše bude v tu chvíli stoupati k nebi pevné předsevzetí: »Dobrý Ježíši, již ani jediný hřích. Klaním se tobě a dobrořečím tobě, neboť svým svatým křížem svět jsi vykoupil!« Amen.

Hod Boží velikonoční.

„VĚŘÍM V TĚLA Z MRTVÝCH VZKŘÍŠENÍ.“

Stojíme v duchu u prázdného hrobu Spasitelova. Nepřátelé Ježíšovi učinili všechno, aby usvědčili Spasitele ze lži. Dobře si pamatovali slova, která pravil krátce před svým utrpením: »*Hle, bereme se vzhůru do Jerusalema, a dokoná se tam všechno, co psáno jest proroky o Synu člověka; bude totiž vydán pohanům a budou se mu posmívati a ho tupiti a na něj plivati, a když ho zbičují, zabijí ho; ale třetího dne vstane z mrtvých.*« (Luk. 18, 31n.) Tato slova zaryla se hluboko do duše farizeů a nedopřála jim pokoje. Sotva se po Velikém pátku rozednilo, chvátali k Pilátovi a pravili mu: »*Pane, my jsme se rozpomenuli, že ten svůdce ještě zaživa řekl: „Po třech dnech vstanu.“ Rozkaž tedy hlídati hrob až do třetího dne, aby snad učedníci jeho nepřišli a neukradli ho a lidu neřekli: „Vstal z mrtvých.“ I byl by poslední blud horší prvního.*« (Mat. 27, 63.)

Ubozí farizeové! Boha chtěli usvědčiti ze lži! Zapomněli na výstražná slova Písma svatého (Přísl. 21, 30): »*Není moudrosti, není opatrnosti, není rady proti Hospodinu.*« Splnila se na nich předpověď žalmistova:

*»Proč se bouří národové,
a kmeny kuji marné plány?
Scházejí se králové země,
vládcové se umlouvají
na Pána a jeho pomazaného.
Ten, jenž v nebesích sídlí, se směje,
Hospodin se jim posmívá.« (Žalm 2, 1n.)*

I kdyby celý Jerusaleml hlídal hrob Ježíšův, nezmohou nic. Nebe a země pomínou, ale slova Spasitelova nepomínou; splní se také jeho slavný slib: »*Třetího dne vstanu z mrtvých.*«

Farizeové postavili ke hrobu opravdu vojenskou stráž a hrobový kámen zapečetili, aby nikdo jím nemohl ani hnouti. Učinili vše, aby usvědčili Spasitele ze lži; netušili, že svou opatrností dokáží nejlépe pravdu jeho slov. Strážní vojáci měli býti podle vůle Boží prvními svědky jeho slavného zmrtvýchvstání.

Kristus opravdu z mrtvých vstal a tím dokázal, že jeho slova

jsou pravdivá a neklamná. Na tomto žulovém základě, na zmrtvýchvstání Páně stojí naše katolická církev. Proto se nedivte, že apoštol Pavel mohl napsati smělá slova: *»Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest hlásání naše, marná i víra vaše.«* (1. Kor. 15, 14.) Opravdu marná? Ne, jása apoštol, protože *»Kristus vstal z mrtvých.«* (1. Kor. 15, 20.)

Prázdný hrob Kristův mluví ke všem lidem a národům; mluví i k modernímu člověku, že Ježíš Nazaretský byl opravdu cesta, pravda a život. Mezi jeho slovy zajímá mne dnes nejvíce důležité příslibení, že všichni jednou vstaneme z mrtvých. Ježíš pravil: *»Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.«* (Jan 5, 28n.)

Drazí křesťané! Chcete poznati, co znamenají tato zázračná slova? Zajděte se mnou v duchu na náš farní hřbitov a zadívejte se na jeho hroby. Projděte v myšlenkách všechna staletí, po která se na něm pochovávalo, sečtete — můžete-li — všechny nebožtíky, kteří na něm odpočívají. Potom se zadívejte na Krista a otažte se ho, zda tyto tisíce jedenkrát opravdu ožijí — a Ježíš vám odpoví: *»Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.«*

Jděme dále! Sečtete — můžete-li — všechny hřbitovy světa, spočítejte hroby, které byly od stvoření prvního člověka a ještě budou do konce světa, a otažte se znova Ježíše, zda všechny se jednou otevrou. Kristus vám odpoví s božským klidem a s božskou jistotou: *»Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, kteří však zlé páchali, na vzkříšení k soudu.«*

Konečné zmrtvýchvstání je nejkrásnější pravda naší svaté víry, ale je to také nejstrašnější učení našeho náboženství. Zmíním se o této myšlence podrobněji.

Pravil jsem, že učení o našem zmrtvýchvstání je nejkrásnější pravdou naší svaté víry; nejkrásnější pro zbožného křesťana. Vzpomeňte, čím se těšival svatý trpitel Job ve svých strašných bolestech? Byla to myšlenka: *»Vím, že můj Vykupitel živ jest, a že v poslední den ze země vstanu; zase budu oblečen svou koží, a v mém těle uzřím Boha svého.«* (Job. 19, 25n.) Otevřete se mnou dějiny svatých mučedníků! Budete překvapeni, kolikrát se v nich dočtete právě o této blahé naději. Když svatá matka sedmi bratří machabejských povzbuzovala své nejmladší dítě, aby hrdinně podstoupilo smrt za otcovskou víru, pravila mu: *»Prosím tě, synu, abys pohleděl na nebe i na zemi a na všechny věci, které na nich jsou a poznal, že z ničeho Bůh učinil je i lidské pokolení; neboj se toho kata, ale hoden jsa svých bratří přidruž se k nim a podstup smrt, abych tě v den onoho smilování zase s bratřími tvými (živého) přijala.«* (2. Mach. 7, 28.)

Křesťane drahý, který Boží přikázání svědomitě zachováš, který to myslíš se svým Pánem Bohem upřímně, raduj se, protože tvůj Vykupitel je živ a v poslední den ze země vstaneš. Snad jsi na tomto světě chudý a musíš se od rána do večera lopotiti, abys uživil sebe i svou rodinu — neboj se! Tvůj Vykupitel je dosud živ a také ty jednou ze země vstaneš, abys dostal odměnu za chudobu, kterou jsi trpělivě snášel. Snad jsi na tomto světě pronásledován, nevinně tupen a podezříván — neboj se! Také tvůj Vykupitel dosud žije a jednou ze země povstaneš — ale vstane i ten, kdo tě tupil a pronásledoval. Spolu budete státi před soudnou stolicí Boha, kterého nepodplatí bohatství a který se nezalekne žádné velikosti. Kdyby tě na světě všichni opustili, Bůh se tě ujme, zůstaneš-li mu věrný a zachráníš-li svou duši bez poskvrny.

Snad ti nedal Bůh zdravé tělo, snad jsi mrzákem a jen s bolestí a lítostí díváš se na své šťastnější druhy a družky. Neboj se! I tvůj Vykupitel je dosud živ, a jednou vstaneš ze země bez své tělesné vady a bez neduhu.

Ano, zmrtvýchvstání na konci světa je nejkrásnější pravdou našeho náboženství pro všechny, kteří to myslí s Pánem Bohem upřímně a jeho přikázání svědomitě zachovávají.

Ale zase naopak. Zmrtvýchvstání na konci světa je nejstrašnější pravdou naší víry pro každého, kdo si hřích zamiloval a na Boha zapomněl. Ne, nedivím se, že tolik lidí popírá dnes posmrtný život. Myšlenka, že jejich Vykupitel dosud žije, nedá jim klidně spáti. Pohled na kříž je naplňuje bázní, protože jim připomíná hříchy, kterých se dopouštěli. Cítí, že jejich zmrtvýchvstání bude probuzení k mukám a bolestem. Proto je raději popírají, proto si hledí namluviti, že hrobem vše končí.

Moji drazí, ať chceme nebo ne, všichni jedenkrát vstaneme z hrobů. Všechny hroby se jednou otevrou a vydají svoje tajemství: *»Nic není skryto, co nebude odkryto, a nic tajno, co nebude zvěděno.«* (Mat. 10, 26.) Za to nám ručí neklamné slovo Kristovo: *»Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.«* Na tom nezměníme nic. Na nás však záleží, bude-li naše zmrtvýchvstání pro nás slávou a radostí, či bude-li nám hanbou a potupou.

Svatý apoštol Pavel praví: *»Všichni vstaneme z mrtvých, ale ne všichni budeme proměněni.«* (1. Kor. 15, 51.) Těla zbožných budou jiná než těla hříšníků. Na těle každého bude viděti, zda přijde do nebe či bude na věky potravou pekelných plamenů. Pěkně o tom píše apoštol Pavel: *»Jiný jest lesk slunce, jiný lesk měsíce, a jiný lesk hvězd; ano hvězda od hvězdy liší se leskem. Tak bude i vzkříšení z mrtvých.«* (1. Kor. 15, 41n.)

Z toho pro nás plyne několik důležitých naučení:

1. Co se mnohá dívka nastará, aby si udržela tělesnou krásu.

Nešetří výloh, nelituje času a přece se namáhá marně. Uplyne několik roků, přijde těžká nemoc a její krása se rozplyne. Moji drazí, oč bychom byli šťastnější, kdybychom tutéž péči věnovali své ne-smrtné duši! Zajistili bychom si krásu, která neodkvete nikdy. Těla spravedlivých budou tím krásnější, čím vroucněji Boha na světě milovali a čím svědomitěji mu sloužili.

2. Když kněz podal věřícím svaté přijímání, říká dojemně krásnou modlitbu: »Ó svatá hostie, ve které přijímáme Krista, obnovuje se památka utrpení, duše naplňuje se milostí a dostáváme záruku budoucí slávy.« Rozumíte mi, co vám chci říci? Svaté přijímání je nejlepším pokrmem duše; kdo přikleká často ke stolu Páně, zabezpečuje si slavné zmrtvýchvstání. Proto pravil Pán Ježíš: »*Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední.*« (Jan 6, 55.) Kéž by nikdo z nás nevynechal aspoň velikonoční svaté přijímání, protože Spasitel hrozil tak vážně: »*Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života.*« (Jan 6, 54.)

3. Třetí důsledek? Nikdy nezamlčujme své hříchy ve svaté zpovědi a neberme jich s sebou do hrobu. Říkává se o některých lidech, že umějí mlčeti jako hrob. Není to přísloví úplně správné. I mlčenlivé hroby jednou promluví a před celým světem oznámí tajemství, která v nich dřímala. Chcete-li své hříchy opravdu utajit, pošeptejte je kajícně knězi ve zpovědnici. Vše ostatní nepomůže, protože Kristus řekl: »*Nic není skryto, co nebude odkryto, a nic tajno, co nebude zvěděno.*« (Mat. 10, 26.)

Končím vroucím přáním: Tak žij, abys mohl na smrtelném lůžku klidně si říci: »Věřím v těla z mrtvých vzkříšení.« Potom splní se také na tobě slova kostelní písně:

»Až půjdem jednou ze hrobu,
mít budem jeho podobu. Alleluja!«

Velikonoční pondělí.

O SPIRITISMU.

Pán vstal skutečně a ukázal se Simonovi. (Luk. 24, 34.)

Často jsem slyšel námitku: »Vstal-li Kristus opravdu v mrtvých, proč se neukázal také svým nepřátelům?« Nepravili to ze zloby; spíše byli přesvědčeni, že pohled na živého Krista, kterého Velerada před několika dny ukřižovala a jehož hrob tak pečlivě zapečetila, tento pohled že by byl umlčel každou pochybnost.

A přece je námitka nesprávná; kdo ji dává, netuší, jak může býti lidská zaslepenost veliká. Člověk dovede popřít i zázrak! Proto mezi hříchy proti Duchu svatému se vypočítává: »poznání křesťanské pravdy zatvrzele odporovati.« Zakusil to na sobě i Spasitel. Když jeho nepřátelé nemohli mu upřítí veliké divy, namlouvali prostému lidu, že je ve spolku s ďáblem a jeho pomocí koná takové skutky. Když Pán Ježíš před tolika svědky vyvolal z hrobu mrtvého Lazara, ani potom nesklonili hlavu. Naopak. Odhlasovali smrt Lazarovu, protože *»mnoho židů pro něho odcházel a věřilo v Ježíše.«* (Jan 12, 11.) Na Veleradě se splnilo, co řekl Spasitel při jiné příležitosti: *»Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.«* (Luk. 16, 31.)

Ostatně není pravda, že Pán Ježíš se nezjevil žádnému ze svých nepřátel. Šavel pronásledoval církev, protože nevěřil v Kristovo zmrtvýchvstání. Před branou damašskou zjevil se mu zázračně Spasitel a z krvežíznivého Šavla stal se apoštol Pavel, který pokorně vyznal: *»Byl jsem dříve rouhačem a pronásledovatelem a násilníkem; ale došel jsem smilování Božího, poněvadž jsem to činil z nevědomosti v nevěře.«* A krásně dodává: *»Spolehlivé jest to slovo a hodné všeho přijetí, že totiž Kristus Ježíš přišel na ten svět spasit hříšníky, z nichžto první jsem já.«* (1. Tim. 1, 13n.)

Zjevení Spasitelovo připomíná mi však blud, kterému propadlo moderní lidstvo. Je to spiritismus nebo, jak se lidově říká, duchařství. Jenom v Čechách je prý 300.000 spiritistů, duchařů. Možná, že to číslo je zveličené, daleko od pravdy asi nebude. V Podkrkonoší jsou celé krajiny zamořeny tímto neblahým jedem a je skoro nemožno uzdraviti duši, která jím byla zachvácená. Abych vás varoval, dokud je čas, promluvíme dnes o spiritismu.

Nebudu vám dlouho vysvětlovati, co je spiritismus. Jméno pochází od latinského slova spiritus, duch; spiritisté jsou tedy lidé, kterým prý se zjevují duchové zemřelých. Učí je novému náboženství, které má nastoupiti na místo křesťanské víry. Našim posvátným obřadům se posmívali, sami se bez nich neobešli. Schůzky začínají též modlitbou a zpěvem. Mají dokonce svůj katechismus. Tento náboženský nátěr přilákal do jejich řad dosti prostého lidu. Spiritisté se chlubívají, že jejich náboženství očistí a zdokonalí učení Ježíšovo.

Nová víra je pohodlná a neukládá obětí. Peklo není věčné. Kdo zemřel ve hříších, prodělává jakousi dobu očištnou zkoušku, někdy při tom i trpí; nakonec budou všichni věčně blaženi. Již z této jediné věty můžete poznati nesprávnost spiritismu. Ježíš Kristus mluvil tolikrát o pekle a po každé připomínal jeho věčnost: *»Červ jejich neumírá a oheň nehasne.«* (Mar. 9, 45.)

Při těchto schůzkách — říkají jim sedánky — dějí se prý podivné věci. Bývá slyšeti hudbu, ačkoli nikdo nehraje, předměty se samy od sebe pohybují, divákům bývají neviditelnou rukou podávány květiny. Duch odpovídá na dané otázky; někdy to činí lehkými úde-

ry na stůl, podobně jako při telegrafování, jindy odpověď napíše. Někdy se zjevuje duch ve viditelné podobě nebo se dotýká přítomných diváků. Spiritisté se dokonce chlubí, že se jim podařilo zjevení fotografovati. Všechny takové sedánky se konají v přítmí.

Co si máme mysliti o spiritismu? Jest opravdu zjevením života záhrobního? Tu nebudu mluvit sám; odpověď přenechám učencům, kteří spiritismus dlouho a svědomitě studovali, ale nakonec jej odsoudili. Jenom pro zajímavost připomínám, že většina z nich nebyla ani katolíky.

Mnozí z nich tvrdí, že celý spiritismus je velikým podvodem. Nepopírám, že v jejich slovech je mnoho pravdy, sám nechci jíti tak daleko. Je však dokázáno skutečností, že nejslavnější spiritisté byli usvědčeni z hanebných podvodů. Nemohu vypravovati všechno; ale-
spůň dva doklady, které vyvolaly veliký rozruch.

V minulém století žil proslulý spiritista Bastian; lehkověrní diváci trnuli tajemnou hrůzou, když na temném jevišti se ukazovali duchové. Ke konci ledna 1884 přišel Bastian také do Vídně a 11. února konal představení pro císařský dvůr; nevěděl ovšem, že mu byla nastrojena léčka. Tehdejší korunní princ Rudolf dal do vchodu tajné padací dveře, které mohl nepozorovaně zavřítí.

Začalo představení. Po malé chvíli se opona zvolna pohnula a z ní vystupovala bílá postava ducha. V tom okamžiku spustil korunní princ padací dveře a s několika muži vskočil na jeviště. Bílá postava hleděla uniknouti, ale marně. Byla polapena; když rozsvítili, viděli, že drží v ruku přestrojeného Bastiana.

Na počátku tohoto století žila v Německu Anna Rotheová. Pocházela z města Kamenice v Sasku. Při jejích sedánkách padaly obyčejně mezi diváky tajemné květy, které prý donášeli duchové. Dne 1. března 1902 vystoupila v Berlíně; na její představení přišlo mnoho zvědavců, ale také několik tajných policistů, o kterých Rotheová nevěděla.

Duchové se zjevili a počali sypati mezi účastníky »květy z jiného světa«. V tom okamžiku přiskočil jeden z policistů a chytil Annu Rotheovou pevně za ruku, v tutéž chvíli ustal také déšť květin. Prohledali Rotheovou; pod šaty měla veliké kapsy, plné kvítí, které dovedně rozhazovala.

A fotografie duchů, které vyvolaly takový rozruch? Až dosud byly vždycky jen podvodem. Aspoň jediný doklad o Rougnetovi, kterého pojmenoval spiritista Kardec »nejspolehlivějším fotografem záhrobních bytostí«. Tento pán dával si platiti za jediný obraz až 5.000 franků, ale konečně všimla si jeho činnosti státní policie. Vykonal v jeho bytě náhlou prohlídku, která měla nečekaný úspěch. Našlo se přes 300 voskových hlav, podle kterých Rougnet fotografoval. Před soudem nezapíral, ještě se vysmál těm, které podvedl.

Bylo též dokázáno, že pořadatelé sedánek mívají mezi diváky své lidi, pomocníky; souhra bývá tak dokonalá, že nezasvěcenec si

klamu ani nepovšimne. Mnoho zjevů spiritistických je tedy sprostým podvodem; podvodem tím bolestnějším, protože si zahrává s věcmi tak posvátnými. Mnoho jiných úkazů vyložíme si uspokojivě obdivuhodnou obratností lidí, kteří sedánky pořádají. Viděli jste již kejklíře? Vlasy vám hrůzou vstávaly, když jste pozorovali jeho kousky. Někomu z přítomných ztratil se náhle prsten a k vašemu úžasu našel jej kouzelník ve vaší kapse. Zasadil do země seménko a před vašima očima vyrostla z něho květina. Dovolil vám, abyste na něho vystřelili a s úsměvem vracel vám kulku, kterou prý rukou zachytil. A přece je k tomu třeba jen větší obratnosti kouzelníkovy a nepozornosti divákovy; snad jste si nepovšimli, že při představení stále mluvil. Chtěl tak upoutat vaši pozornost a zakrýti svůj úmysl.

Ještě větším právem to platí o spiritismu, protože sedánky se konají jenom při zhašených světlech. Dosud se nepodařilo vyvolati zjevení ve dne; opravdu nevíme, proč tito domnělí duchové tolik se štítí denního světla.

Mnoho smíme přičísti na vrub podrážděné obraznosti, nebo, jak říkáte, fantasii. Tma, jakási tajemná úzkost při myšlence, že uvidí posla z jiného světa, to všechno vybičuje nervy na nejvyšší stupeň. Ne, nedívím se, že tolik duchařů skončilo v blázincích.

Konečný úsudek o spiritismu možno tedy shrnouti v tato slova: Mnoho je podvod, mnoho jest obratnost muže, který představení pořádá, ostatek možno přičísti podrážděné fantasii diváků.

Dejme však tomu, že úkazy, o kterých vypravují spiritisté, jsou skutečné a že se opravdu staly. Položme si potom otázku: »Kdo jsou ti duchové, kteří se při sedánkách zjevují?« Odpověď na tuto důležitou otázku je také největším odsouzením spiritismu.

Jsou to snad andělé? To se dosud neodvážili tvrditi ani spiritisté.

Snad tedy duše zemřelých? Tak to obyčejně spiritisté říkávají a slibují, že vám vyvolají každého zemřelého. Italský senátor Kajetán Negri chodíval kdysi na sedánky spiritistů a všiml si pozorně všeho, co se tam dalo. Dospěl k přesvědčení, že se jistě nezjevují duše zesnulých a svůj úsudek shrnul ve zdrcující kritiku: »Je to možné, aby veliké tajemství smrti zvrhlo se v takové komediantství? Je možné, aby duch zemřelého přišel z onoho světa postavit mi na hlavu zvoneček? Ne, v tom nemůže spočívat tajemství smrti. Až umru, mám potom poslouchati lecjakého duchaře, běhati na jeho rozkaz světem, hráti nad hlavami lidí na bubínek, zvedati židle, tlouci na stůl, přenášeti zvonky? To že by mělo býti odhalení života záhrobního? To že je budoucnost, která nás čeká? Ne, to je nemožné!« A náš proslulý Dr. Syllaba praví o vzkazech, které posílají tito domnělí duchové: »Kdyby myšlenkový obsah záhrobního života byl opravdu tak chud'oučký, jak se ukazuje v odpovědích duchů, opravdu bych si nepřál, abych měl nesmrtelnou duši.«

K témuž důsledku dojdeme ještě jinou úvahou. Duše zesnulých jsou buď v nebi nebo v očistci nebo v pekle. Nepopíráme, že se nám

mohou zjeviti, ale po každé se to děje s výslovným dovolením Božím. Náš rozum brání se myšlence, že by nejvyšší svatý Bůh dovolil, aby duše zesnulých byly hříčkou v ruce spiritistů, kteří by je mohli po libosti přivolávat. Naše úcta k mrtvým pokládá za nemožné, aby duše zemřelých prováděly věci tak dětinské, směšné a někdy i nemravné, jak nám to chtějí namluviti spiritisté.

Jestli se opravdu ve schůzkách spiritistů nějací duchové zjevují, mohou to býti jenom padlí andělé z pekla. Těm záleží opravdu na naší zkáze; před nimi varoval apoštol Petr první křesťany: *»Střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil.«* (1. Petr. 5, 8.) Aby oklamal lidi, bere na sebe rád podobu anděla světla (2. Kor. 11, 14); sám Spasitel napomínal proto k opatrnosti: *»Povstanou nepraví Kristové a nepraví proroci, a budou činiti veliké zázraky a divy, takže by uvedli v blud, kdyby možné bylo, i vyvolené.«* (Mat. 24, 24.)

Proto zakázal Bůh tak přísně vyvolenému národu: *»Neuchylujte se k těm, kteří vyvolávají duchy a na nic se jich neptejte, protože byste se tak poskvřnili!«* (Lev. 19, 31.) *»Proti člověku, který se uchýlí k duchařům, obrátím obličej svůj a vyhladím ho z lůna národa.«* (Lev. 20, 6.) A stanovil trest, který měl stihnouti takového člověka: *»uházejí jej kamením.«* (Lev. 20, 27.)

Proto katolická církev nikdy nepřestala varovati věřící před tímto velikým poblouzením. Dne 4. srpna 1856 prohlásila: *»Ukázalo se, že vyvolávání duší zemřelých je nedovoleným podvodem a prozrazuje bludařské sklony.«*

Drazí křesťané! Doufám, že nikdo z vás neposkvřnil se dosud spiritismem; ani moje kázání nebylo výtkou, bylo jen výstrahou. Nedejte se zlákat do těchto schůzek: *»Nebudiž mezi vámi nikoho, kdo by se vyptával mrtvých na pravdu. Nebo všechny tyto věci má Hospodin v ošklivosti,«* praví Písmo svaté (Deut. 18, 10n). Na křtu svatém odřekli jsme se ďábla, při prvním svatém přijímání jsme tento slib obnovili. Zůstaňme věrni svému Spasiteli, a nespolečujme se s ďáblem, který je lhářem od počátku světa. Víme, komu jsme uvěřili a kdo za nás na kříži dokonale; nevstupujme do služeb ďáblůvých, které by nám vynesly věčné peklo. Raději volejme často s katolickou církví: *»Od úkladů ďáblůvých vysvobod' nás, Pane!«* Amen.

Neděle I. po velikonocích.

CESTY K NEVĚŘE.

Neuvěřim! (Jan 20, 25.)

Ani se nedivíme, že farizeové Pánu Ježíši nevěřili. Byli příliš pyšní, aby uznali za svého Vykupitele chudého Ježíše z Nazareta.

Pokládali se za svaté a spravedlivé, pokání považovali za zbytečné. Více u nich rozhodovaly pozemské zájmy. Čekali na jisto, že Vykupitel bude mocným králem, který ve vítězných válkách založí světovou říši židovskou. Těšili se, že v tomto království budou míti první místa a nejvyšší úřady. Kristus, který o sobě veřejně prohlašoval, že nemá, kam by hlavu položil, nemohl splniti jejich sobecké tužby; proto jím pohrdli.

Nevěře farizeů nemůžeme se diviti, byla jen přirozeným důsledkem jejich nízkého smýšlení.

Ale co slyšíme v dnešním evangeliu? To urážlivé: »*Neuvěřím!*« nevyslovil nepřítel Kristův. Tak volá apoštol, který chodil po tři léta do školy Ježíšovy a byl svědkem tolika zázraků. »*Neuvěřím!*« volá jeden ze dvanácti vyvolených; tak mluví Tomáš, který ještě před několika dny povzbuzoval ostatní apoštoly: »*Pojďte i my, ať umřeme s ním!*« (Jan 11, 16.)

Neodsuzujme Tomáše, protože mu odpustil i Kristus. Hřešil, ale svůj hřích také veřejně napravil. Předě všemi klekl před Pánem Ježíšem a pokorně volal: »*Pán můj a Bůh můj!*« Jeho pád budiž nám spíše výstrahou, abychom také o víru nepřišli a snad na věky nezahynuli. Proto dnes rozjímajme, co přivedlo Tomáše tak daleko, že zvolal: »*Neuvěřím!*« Z jeho smutného pádu se učme, čeho se máme sami varovati.

I. První příčinu vypravuje nám evangelium slovy: »*Tomáš nebyl s nimi, s apoštoly, když přišel Ježíš.*« (Jan 20, 24.) Začal se straniti ostatních učedníků a počal se jim vyhýbati. Proč? Nevíme. Byla to snad uražená pýcha, že se mu Kristus nezjevil? Nevíme. Byla to nedbalost a malá horlivost, s jakou hledal Spasitele? Nevíme. Jedno však víme jistě. Tomáš začal se straniti ostatních apoštolů, mezi ním a sborem apoštolským povstalo jakési rozladění.

Podíváme-li se dnes po svém okolí a všimneme-li si pozorněji, proč tolik katolíků přišlo o víru, vyzní naše odpověď stejně: začali se vyhýbati církvi. Nešlo to najednou, postupovalo se krok za krokem. Mladé tělo lákalo ke hříchu; neubránili se, protože se nemodlili. Svět je oslepil, náboženské příkazy je počaly odpuzovati. S počátku vynechávali jenom kázání. Omlouvali se, že v kostele se nedovědí nic nového, pravou příčinu opatrně zamlčeli. Kdyby byli upřímní, uznali by, že se jim slovo Boží zprotivilo, poněvadž je bodalo ve svědomí, poněvadž jim vyčítalo hříchy. Následky byly smutné. Odstavte vodu od ohně, zvlažní a zchladne! Odved'te člověka od kázání a jeho duše slábně, hyne, umírá. To byl počátek. Teprve později udělali druhý krok: začali vynechávati také mši svatou. Kdo by sečetl všechny výmluvy, kterými hleděli svědomí oklamati, uklidniti, uspati. Jednou jim byla bohoslužba dlouhá, proto nezůstali až do konce; jindy měli mnoho práce, jindy bylo v kostele zima. Chcete slyšeti pravý důvod? Již nevěřili, že při mši svaté se za ně obětuje Ježíš Kristus a nabízí jim své milosti a svaté požehnání. Třetí krok: přestali choditi ke

svaté zpovědi, začali se vyhýbati svatému přijímání. Křesťané! Nechejte pole ležeti jediný rok ladem, kolik byli na něm najdete. Odvedte duši od svaté zpovědi, brzy bude plna hříchu a nepravostí.

Ani s tím není ďábel ještě spokojen. I polovičatý katolík může se ještě vzpamatovati. Pracuje k tomu, aby propast mezi ním a církví byla ještě větší a smír ještě těžší. Co dělá? Místo kázání vtiskne mu do ruky špatné knihy a noviny. Svědomí varuje, hledí je přehlušiti. Namlouvá si, že se chce jen poučiti, že by rád slyšel také druhou stranu a poznal její důvody. Jaké jsou následky? Smutné. Pracujte se smolou, a nezamažte se! Noste saze, a nepošpiňte se! Čtete špatné knihy a noviny, otrávíte se. Tak přichází konečně poslední krok na této smutné cestě, odpad od víry, odpad od církve, odpad od Boha.

Zadíváme-li se ještě jedenkrát na tuto cestu, naskytá se nám tento obraz: hříchem se začalo a v hříchu se pokračovalo; teprve později hledaly se rozumové důvody, které měly rozchod s církví jaksi ospravedlniti. Znáte snad proslulého francouzského básníka Fr. Coppéa. Byl nevěrcem, ale vrátil se kajícně k Bohu. S dojemnou pokorou nám popsal svůj odpad; podávám jeho líčení doslova, protože bude poučením pro mnoho katolíků. Fr. Coppée praví: »Byl jsem vychován křesťansky a po prvním svatém přijímání plnil jsem několik roků svědomitě náboženské povinnosti. Upřímně řečeno, byly to hříchy mládí — po česku nečistota — a stud před vyznáním, co mne přimělo, že jsem nechal zbožnosti. Mnozí lidé, kteří šli stejnou cestou jako já, kdyby chtěli býti upřímní, přiznali by se, že náboženství je odcizila vážnost, s jakou jim církev přikazovala mravní čistotu; teprve potom se hledaly rozumové důvody, aby uklidnili svědomí. To byl můj počátek. Později jsem četl různé knihy, poslouchal všelijaké řeči a ponenáhu vznikala ve mně domněnka, že člověk smí bez ostychu hověti pýše a smyslnosti. Tak jsem se stal lhostejným k náboženství.« Až potud francouzský básník Fr. Coppée.

Drazí křesťané, ruku na srdce! Nejdeme také po této záhubné cestě? Nevynecháváme kázání a mši svatou? Neodbýváme ledabyly svatou zpověď? Či snad již léta jsme nepřiklekli ke stolu Páně? Nečteme nevěrecké knihy a noviny? Zpytujeme se! Jestli svědomí kárá a napomíná, obraťme, dokud je čas. Apoštol Tomáš také netušil, že klesne tak hluboko. Učme se od něho opatrnosti; s Bohem se nesmí žertovati!

II. Tomáš pobloudil, protože se počal vyhýbati ostatním apoštolům. Svaté evangelium připomíná však ještě jinou příčinu nevěry apoštolovy; byla horší a nebezpečnější: »*Tedy druzí učedníci mu řekli: Viděli jsme Pána.*« Tuto jásavou zprávu odbyl slovy, chladnými jako ledový severák: »*Dokud já neuvidím . . . neuvěřím.*« (Jan 20, 25.)

Zamysleme se nad tímto výrokem! Co asi vnuklo apoštolovi takovou odpověď? Mluvila z něho pýcha! Pýcha, která spoléhá jenom

na sebe, pýcha, která si myslí, že druhý se může klamati a mýliti.

Ubohý apoštol! Ty chceš věřiti jenom tomu, o čem se na vlastní oči přesvědčíš? Nuže, co odpovíš jednou pohanům, když nebudou věřiti tvému kázání? Hrdými slovy podkopáváš si půdu pod nohama! Proto ti pověděl božský Spasitel: »*Blahoslavení, kteří neviděli a (přece) uvěřili.*« (Jan 20, 29.)

Nechejme Tomáše a podívejme se opět kolem sebe! Co vidíme? Totéž, co vytýkáme apoštolovi. Také dnes mnoho lidí nevěří, protože uznávají za pravdu jenom to, o čem se mohou sami přesvědčiti. Není tomu dávno, co napsala nevěrecká sebevražedkyně v posledním dopise, který zanechala: »Bylo by to pro mne hrozné překvapení, kdyby byl po smrti přece nějaký život, ale věřím, že miliony farářů nemají pravdu.«

Říká se, že pýcha zaslepuje. Věřím tomuto přísloví. Denní zkušenost dokazuje jeho pravdu; ale snad nikde neprojevuje se tato zaslepenost tak zlobně jako v náboženství. Nikde nestačí lidem tak málo, aby se odřekli vzácného dědictví otců, jako v náboženství. Zažili jsme to po převratu. Do vesnice přišel hlasatel nové víry a volal: »Nic jim nevěřte a nic jim nedávejte! Katechismus je pro malé děti. Vzdělaný a pokrokový člověk církve nepotřebuje. Padla Vídeň, padne i Řím. Řím musí býti souzen a odsouzen!« Tak mluvil. Nikdo ho neznal a přece jeho slova stačila, aby celá vesnice vystoupila z církve, v které žili a umírali jejich otcové.

Řekněte takovému hrdému pokrokáři: Tolik vzdělanců a učenců církvi věřilo! Tolik světců a světic ji milovalo! Tolik mučedníků za ni život obětovalo! Právě nejlepší lidé byli katolíky! Vše marně — jen se vám usměje. Všichni tito lidé byli v jeho očích tmáři a zpátečníky, všichni se mohli mýliti a klamati — on jediný se neklame, on jediný má pravdu! Koho by tu nenapadla slova apoštola: »*Říkejíce, že jsou moudří, stali se pošetilci.*« (Řím. 1, 22.)

Drazí křesťané! Nemluvme o jiných, zadívejme se na sebe. Jsem dlouhá léta knězem; za tu dobu jsem dospěl k bolestné zkušenosti: Mnozí katolíci věří nejméně svému vlastnímu knězi. Povstalo dokonce potupné pořekadlo: »Musí tak mluvit, je to jeho řemeslo!«

Nejvíce prý bolí rána od vlastního dítěte. Snad proto klesá tolik kněží v předčasný hrob; vykopala jej nedůvěra, jakou jim spláceli farníci jejich nejlepší úmysly. Budete jednou na soudu Božím překvapeni, až se dovíte, kolikrát si zaplakal kněz, protože pracoval nadarmo.

III. Tomáš pokročil dále. Sám si stanovil podmínky, za kterých chtěl uvěřiti: »*Neuzřím-li v ruku jeho rány hřebův a nevpustím-li prst svůj na místo hřebův a nevložím-li ruku svou v jeho bok, neuvěřím.*« (Jan 20, 25.)

Rozumíte této odpovědi? Apoštol prohlašuje, že mu nestačí ani slovo Ježíšovo. Podrobí se jen tehdy, jestli mu Kristus dovolí, aby svými prsty ohmatal jeho rány a vložil ruku v jeho probodený bok.

Tak hluboko klesl vyvolený apoštol ve své opovážlivé nevěře!

Zdá se to skoro nemožné. Nahlédnete-li však do nekatolických novin, poznáte s úžasem, že lidstvo se dosud nezměnilo. Aspoň jediný případ.

Lékařská kancelář v Lurdech ohlašuje každoročně, kolik se tam stalo v uplynulém roce zázraků; každá její zpráva je podepsána nejslavnějšími odborníky. Do kanceláře má přístup kterýkoli lékař, jeho náboženské přesvědčení nerozhoduje. Spolu s ostatními zkoumá uzdravené nemocné a spolu s nimi smí hlasovati. Zdálo by se, že po takové kontrole je jakákoli rozumná pochybnost vyloučena. A přece slyšíte ustavičně, že zázraky jsou nemožné. Proč tak mluví? Snad se nemohou sami přesvědčiti, zdali se zázrak opravdu stal? Vždyť tito uzdravení žijí dosud a možno se jich snadno otázati. V Paříži jest uloženo 100.000 franků. Dostane je každý, kdo dokáže, že alespoň jeden z lurdských zázraků možno vyložiti přirozeně. Dosud se nepřihlásil nikdo. Proč, moji drazí, taková nedůslednost? Protože Bůh nesplnil podmínky, které si sami stanovili, protože sami zázrak neviděli.

Již jednou jsem vám pověděl, jak si představoval zázrak francouzský nevěrec Renan. Píše (Deschamps-Vañous, Současný zázrak, 1911, 38): »Dejme tomu, že by se zítra vyskytl nějaký divotvorce, jenž by podával dosti vážné záruky, aby se s ním mohlo něco počítati; dejme tomu, že by ohlásil, že dovede křísiti mrtvé. Co bychom dělali? Byla by sestavena komise z fyziologů, fysiků, chemiků a dovedných dějepisných kritiků. Tato komise by vybrala nějakou mrtvolu, zjistila by její opravdovou smrt, zvolila by síň, v níž by se měl pokus provésti, a vůbec učinila by všechna opatření opatrnosti, aby nezavdala záminky k nějaké pochybnosti. Jestliže by se událo vzkříšení za těchto podmínek, bylo by tím dosaženo pravděpodobnosti, rovnající se téměř jistotě. Nicméně, jako každý pokus má v sobě vždy míti schopnost, aby se mohl opakovati, tento divotvorce byl by vyzván, aby opakoval svůj zázračný výkon za jiných okolností, na jiných mrtvolách a v jiném prostředí, jelikož co člověk byl schopen učiniti jednou, to má býti schopen znovu opakovati, jelikož na půdě zázraku nemá místa otázka snadnosti a nesnadnosti.«

To jsou podmínky, za kterých by uznal zázrak moderní nevěrec Renan. Řekněte mi: Může na ně Pán Bůh přistoupiti? Kdyby to učinil, přestal by býti nekonečným pánem světa, stal by se — promiňte mi to slovo — stal by se komediantem.

Vím dobře, z vás nezašel nikdo tak daleko. Ale buďme si upřímní! Zadíváme-li se do svého srdce vážněji, najdeme tam dosti podobných zjevů. Chceme býti katolíky, ale máme určité podmínky.

Především církev nám nesmí mluvit do politiky. A tak jsme svědky smutného zjevu, že katolíci jsou členy politických stran, které více méně bojují proti náboženství. Či snad opravdu věříme, že parlament Bohu nepodléhá? Velice bychom se mýlili. Ježíš Kristus pro-

hlásil všeobecně: »*Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi.*« (Mat. 28, 18.) Ať jsi poslancem nebo jen prostým voličem, vždycky zůstáváš poddaným nekonečného Boha: »*Nebojť se Bůh nižadné osoby, aniž ostýchá se jakékoli veličiny; neboť malého i velkého on učinil.*« (Moudr. 6, 8.) Proto i v politice musíš se řídití svatým zákonem Božím.

A nemyslete, že jenom politiku chceme úplně vyloučiti z jakéhokoliv vlivu církevního. Takových podmínek máme několik. Chceme býti katolíky, ale církev nám nesmí mluvití do naší četby, nesmí zasahovati do našeho života manželského, nesmí nám zakazovati určité spolky, i kdyby byly naší víře sebe nebezpečnější, nesmí omezovati módu. Jak vidíte, podobáme se dosti často apoštolu Tomášovi.

Drazí křesťané! Na hrobě kardinála Mermilloda jsou napsána slova: »*Dilexit Ecclesiam — Miloval církev.*« Řidťe se jeho příkladem a varujte se všeho, čím byste mohli přijítí o svou víru. Chraňte se hříchu a svatokrádežných zpovědí; přemáhejte pýchu, která obyčejně předchází pád; věřte celým srdcem a nedávejte Bohu žádné podmínky. Potom napíše také na váš náhrobní kámen váš anděl strážný krásné svědectví: »*Miloval církev!*« Amen.

Neděle II. po velikonocích.

POMAZÁNÍ NEMOCNÝCH.

V římských katakombách našel jsem často obraz dobrého Pastýře. Obyčejně nese na ramenou zbloudilou ovečku. Toto dojemné podobenství vrylo se hluboko do duše prvních křesťanů. Nedivím se tomu; vypravuje nám přece o milosrdné lásce Božského Spasitele. Pro naše blaho nezalekl se ani nejtěžších obětí; prolil svou svatou krev, aby nám zasloužil život.

Ani to nestačilo dobrému Pastýři. Ustanovil sedmero svátostí, kterými provází a posvěcuje život katolického křesťana. Ještě jsme dřímali v kolébce, o světě jsme ani nevěděli; ale již tehdy bděla nad námi starostlivá láska Boží. Duch svatý vtiskl naší duši na křtu svatém první polibek lásky a posvětil ji za chrám nejsv. Trojice. Když jsme vyrostli, sílil nás nebeským chlebem, ve svaté zpovědi hojil rány, které nám zasadil hřích a svatým biřmováním vlil nám sílu k hrdinnému boji s odvěkým nepřitelem. A když budeme chřadnouti na smrtelném lůžku a trásti se hrůzou před nejistou budoucností, přijde ještě jednou, aby nás posílil svatým pomazáním. Opravdu můžeme zvolati se žalmistou Páně: »*I když mi projít jest údolím stínu smrti, nebojím se zlého, neboť ty jsi se mnou.*« (Žalm 22, 4.)

Všechny svaté svátosti jsou důležité; ale nejdojemněji ukazuje

se nám slitovná láska Srdce Ježíšova ve svatém pomazání; proto dnes o této veliké svátosti. Ukáži vám, jak se dívá na svaté pomazání svět a jak se na ně má dívat katolický křesťan.

I. Pro dnešní svět je svaté pomazání předmětem hrůzy; moderního člověka polekáte na smrt, když se mu zmíníte o zaopatření. Přátelé a příbuzní nemají tolik zmužilosti, aby nemocného upozornili; bojí se, aby se nerozčilil. Proto se odkládá, až bývá mnohdy pozdě.

Příčin tohoto neblahého zjevu je několik. Někdy je to nevědomost, tak veliká nevědomost, že bych ji nepokládal ani za možnou, kdybych se o tom nebyl přesvědčil.

Umíral těžce nemocný muž. Manželka zavolala konečně kněze, ale prosila ho, aby zůstal za plátěnou stěnou, která oddělovala lůžko nemocného a tak mu udělil svaté pomazání; bála se, aby nemocného nepolekal. Jinde žádali, aby se kněz postavil za hlavu umírajícího a bez jeho vědomí udělal mu zlehounka na čelo křížek. Roku 1931 příběhla do kláštera slečna a prosila důstojného pána, aby šel tatínkovi udělit »svátosti mrtvých«. Kněze neobvyklá prosba poněkud překvapila; protože však dívka nutila k chvatu, dlouho se nedotazoval. Jaké bylo jeho překvapení, když vstoupil do bytu; našel otce ustrojeného v rakvi.

U těchto zavinila vše náboženská nevědomost; dávno zapomněli, čemu se kdysi ve škole učili z katechismu. Svaté pomazání smí dostati jenom ten, kdo si je přeje; zdánlivou výjimku tvoří lidé, kteří upadli do bezvědomí. U nich se předpokládá, že by nic nenamítali, kdyby mohli mluvit. Mrtvým se svátosti neudělují.

Jindy bývá příčinou trestuhodná nedbalost; o vše možné se starají, na duši ani nevzpomenou. Vypravoval mi kněz: Znal jsem nemocnou paní. Napomenul jsem rodinu, aby ji dali včas zaopatřit. Za několik dní jsem slyšel, že skonala. Šel jsem se tam pomodlit. Podíval jsem se na mrtvolu pozorněji a pravil: »Vy jste ji dali ještě v rakvi namalovati?« — »Ano, aby byla hezká.« — »A zaopatřiti jste ji nedali?« — »Ne, ona chuderka by se polekala.« — K tomu opravdu těžko něco dodávati; člověk by nejraději zaplakal. Chraň vás Pán Bůh před takovou láskou příbuzných!

Přemýšlím-li o těchto smutných úkazech, marně pátrám po důvodu, který by uspokojivě vyložil tak převrácenou bázeň. Jsem přesvědčen, že je to dílo samého ďábla. Zlý duch ví, jak vzácným darem nebes je svaté pomazání; proto se všemožně namáhá, aby lidem vyrval tento drahý poklad. Bohu buď žalováno, úskok se mu podařil. A tak v nejtěžší chvíli života stojí tu křesťan opuštěný; dobrovolně odmítl pomoc, kterou mu nebe nabízelo. Oč snáze by se mu bojovalo, kdyby byl zaopatřen! Nebyl by sám, provázela by jej vítězná milost Boží.

II. Jinak hledí na svaté pomazání věřící katolík. Tolikrát slyšel útěchyplná slova apoštola Jakuba: »*Stuňe-li kdo z vás, povolej k so-*

bě kněží církve, a (ti) ať se modlí nad ním, mažice ho olejem ve jménu Páně, a modlitba víry uzdraví nemocného, a polehčí mu Pán, a je-li v hříších, budou mu odpuštěny.» (Jak. 5, 14n.) V těchto slovech Písma svatého není opravdu nic, co by mohlo naháněti strachu, naopak, obsahují jen útěchu a povzbuzení. Teprve z nich se dovídáme o trojím účinku, jaký v nás působí svaté pomazání.

»*Modlitba víry uzdraví nemocného.*« Prvním a často obdivuhodným účinkem této svátosti bývá tělesné zdraví. Vypravoval mi věřící muž: Před několika lety jsem těžce onemocněl, proto jsem požádal o svaté svátosti. Asi za hodinu přišel ke mně lékař. Privil jsem mu: »Pane doktore, měl jsem již vzácnou návštěvu.« — »Tak,« divil se lékař, »kdo k vám přišel tak časně?« — »Nebeský lékař, dal jsem se zaopatřit.« Doktor zvažněl, potom mi řekl krásná slova: »Musím vám zásadně dáti za pravdu. Jako lékař měl jsem často příležitost, abych se přesvědčil o léčivém účinku svatých svátostí.« Druhého dne měl jsem teplotu normální, tak že ošetřovatelka myslela, že jsem ji při měření horečky oklamal. Když přišel zase lékař a mne prohlédl, zvolal udiveně: »Takový případ jsem při této nemoci za své dlouholeté praxe ještě neměl.« Až potud onen věřící katolík. Sám jsem zaopatřoval již mnoho nemocných, byli mezi nimi takoví, že lékaři o nich pochybovali; dnes jsou zdraví a vděčně děkují Pánu Bohu za svaté pomazání.

Snad mi namítnete, že jste viděli již dosti zaopatřování a nemocný se přece neuzdravil. Příčina může býti dvojitá; snad jste se zaopatřováním odkládali tak dlouho, až nemocný skoro umíral. V takovém případě nepomůže ani nejlepší lék; vaši nedbalost a vaši slabou víru nebude přece Bůh odměňovati zázrakem. Jindy zaopatření nevrátilo zdraví, protože Pán života a smrti chtěl duši povolati k sobě; ale svátost nezůstala přece bez velikých účinků.

»*Polehčí mu Pán,*« praví apoštol Jakub. Svaté pomazání nemocného posílí, aby bolestem nepodleh, dá mu trpělivost a odevzdanost do svaté vůle Boží, aby přijal těžký kříž, který na něho dolehl. Byl jsem často svědkem hlubokého klidu, který zavládl v duši po svatém pomazání.

Proto zavolá někdy Bůh kněze i zázrakem, aby potěšil duši umírajícího. Zaopatřoval jsem kdysi školní dítě; bylo to přes hodinu daleko. Vykonal jsem vše co nejlépe a vrátil se domů. Druhého dne slyšel jsem v duši rozkaz, abych ještě jednou navštívil ono dítě. Protože tento tajemný hlas se opakoval několikrát, šel jsem opravdu. Na dvorku štípal otec dříví. Jakmile mne spatřil, sepjal radostí ruce a zvolal: »To je dobře, že jdete, velebný pane! To dítě od rána po vás volalo, že vám musí ještě něco povědět. Sami jsme si netroufali znova vás volati.« Promluvil jsem s maličkou, uklidnila se a brzy potom sladce skonala. Vracel jsem se domů hluboce dojat slitovnou láskou Boží; ani takové dítě nenechal dobrý Spasitel zemřít bez útě-

chy, po které toužilo, a když nevolali kněze lidé, zavolal jej sám Bůh hlasem strážného anděla.

A ještě o jednom účinku se zmiňuje svatý apoštol: *»Je-li v hříších, budou mu odpuštěny.«* Svaté pomazání je často jediným prostředkem, jak spasiti umírajícího. Je-li nemocný v bezvědomí, jak bývá často při náhlých úrazech, nemůže se zpovídati, může však dostat svaté pomazání. A právě tu zazářila milosrdná láska Ježíšova světlem nejkrásnějším. Protože nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a na věky živ byl, dal svátosti svatého pomazání velikou výsadu. Jdete-li ke svaté zpovědi, musíte v tu chvíli, kdy vám kněz dává rozhřešení, míti v duši upřímnou lítost nad hříchy. Kdybyste litovali až po rozhřešení, bylo vše nadarmo. Zázračná moc rozhřešovacíh slov zanikla, jakmile je kněz vyslovil. Ne tak u svatého pomazání. Jeho účinnost trvá po celou nemoc, v které jsme je přijali. I když je kněz udělal nemocnému v bezvědomí, přece působí, jakmile nemocný přišel k sobě a vzbudil lítost.

Tak hledí, moji drazí, na svaté pomazání věřící katolík. Kolik trapných starostí ušetřili byste svým příbuzným, kdybyste v těžké nemoci nečekali na jejich upozornění, ale sami požádali o tuto svátost. Kolika nočních zaopatřování byli by kněží ušetřeni, kdyby lidé nečekali až na poslední chvíli. Je pravda, kněz vykoná rád a s láskou svoji povinnost i o půlnoci, když to musí býti. Neleká se dalekých cest v dešti a ve sněhu, aby těžce nemocnému přinesl útěchu svaté víry. Byl by však těchto nočních cest často ušetřen, kdyby nemocní odložili pošetilý odpor k svatému pomazání.

III. Nakonec praktickou otázku: Co připraviti k důstojnému přijetí této svátosti?

Exerciční dům ve Frýdku vydal malou knížečku o zaopatřování (Životem, čís. 36); stojí několik haléřů, a prokázala by vám platné služby, protože obsahuje i český překlad všech modliteb, které kněz říká.

Stalo-li se nějaké neštěstí, zavolejte kněze hned, i když nemáte doma nic připraveno. Když je to možno, hleďte udělati vše, aby posvátný úkon mohl býti co nejslavnější. Světnici zameťte, ale v zimě příliš netopte; náhlá změna teploty vykopala mnohému knězi předčasný hrob. Lůžko nemocného povlečte čistým povlakem. Stůl postavte tak, aby nemocný viděl pohodlně na kněze a na Velebnou Svátost.

Stůl pokryjte bílým plátnem, postavte naň kříž, po každé straně dejte jednu svíci. Máte-li v oknech květiny, můžete je dáti také kolem kříže. Na stole přichystejte sklenici s obyčejnou vodou, ne příliš studenou, vedle ní položte kávovou lžičku; do druhé sklenice dejte trochu svěcené vody, vedle myrtovou kytičku nebo svazeček prázdných klásků, aby kněz mohl nemocného pokropiti. Tak má býti připraven stůl, i když kněz nese jenom svaté přijímání. Má-li nemocný dostat i svaté pomazání, dejte na stůl ještě talířek, na něj pět

kousků bavlnky, trochu soli a kousek měkkého chleba, aby si kněz mohl očistiti prsty od svatého oleje. Po odchodu knězově se spálí všechno, co na talířku zůstalo.

Když kněz koná posvátné obřady, má býti celá rodina přítomna a klečíc se modlí. Jen při svaté zpovědi vyjdou za dveře; doporučuje se, aby se venku společně modlili. To proto, že někdy je třeba mluvíti při zpovědi s nemocným hlasitěji.

Vyložil jsem vám veliký užitek svatého pomazání. Je to jeden z největších darů, které nám přichystala slitovná láska Božského Vykupitele. Nedejme si peklem namluviti, abychom s přijetím svátosti odkládali; okrádáme se o mnoho milostí. Není to láska, když domácí neupozorní nemocného na tento prostředek; spíše bych to nazval krutostí, protože jej opouštějí v nejtěžším boji celého života. Věřící katolík řídí se zlatou radou Ducha svatého: *»Stůně-li kdo z vás, povolej k sobě kněží církve, a (ti) ať se modlí nad ním, mažíce ho olejem ve jménu Páně, a modlitba víry uzdraví nemocného, a polehčí mu Pán, a je-li v hříších, budou mu odpuštěny.«* Amen.

Neděle III. po velikonocích.

POVINNOSTI KATOLÍKA KE STÁTU.

Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému. (1. Petr. 2, 13.)

Od státního převratu uplynulo dvacet let, a dosud neumkla výtka, že my katolíci to nemyslíme se svým národem upřímně. Papežové byli prý vždycky nepřáteli naší vlasti, a my sami že stále toužebně vzdycháme po starém Rakousku. Slovem: my a jenom my jsme příčinou všeho zla a neštěstí. A kdybyste studovali dějiny, doveděli byste se s úžasem, že tato výtka se opakovala v každém století. Již Kaifáš strašil židovskou Veleradu výrokem: *»Necháme-li ho (Krista) tak, všichni uvěří v něho; i přijdou Římané a vezmou naše místo i národ.«* (Jan 11, 48.) Dvě stě roků po Kristu píše křesťanský spisovatel Tertullian: *»Rozlila-li se řeka Tibera po městě, nezaplavil-li v Egyptě Nil pole, není-li dešťů, je-li zemětřesení, povstal-li hlad nebo mor, hned se volá: Křesťany lvům!«*

Je pravda, Kristova církev není z tohoto světa, její kolébka stála v nebesích. Žije však na světě a její členové jsou občany nejrůznějších států. Proto Božský Zakladatel prohlásil zásadu: *»Dávejte, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu!«* (Mat. 22, 21.) Proto mi přichází vhod, že právě dnes dává církev čísti díl prvního pastýřského listu prvního římského papeže, sv. Petra. Slyšeli jste, jak dů-

razně a vážně mluví první papež o povinnostech křesťana ke státu. Tato myšlenka bude předmětem dnešního kázání.

První, co sv. Petr zdůrazňuje a klade věřícím na srdce, je poslušnost ke státní autoritě: *»Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému!«* Hluboký význam těchto slov pochopíte teprve, až vám vyložím, kdy je apoštol napsal. V Římě vládl krutý císař Nero, který začal jedno z nejhrošších pronásledování církve. Došlo k němu za zvláštních okolností. Z pouhé kratochvíle dal Nero zapáliti Řím na několika místech najednou; z rozmaru chtěl viděti obrovský požár, o jakém četl ve spisech řeckého básníka Homéra. Skoro celé město lehlo popelem a v ochuzeném lidu to nebezpečně vřelo. Císař se zalekl a svalil vinu na křesťany. Rozzuřený lid vrhl se na bezbrannou církev, mučil a páčil a zabíjel její věřící. Jako oheň šířilo se toto pronásledování po celé říši a tisíce nevinných obětí přišlo v něm o život.

Ale tehdy nebyla církev již popelkou. Křesťanů bylo mnoho, v některých městech tvořili většinu obyvatelstva. Někteří se domohli vlivných úřadů, i na císařském dvoře měla církev stoupence. Smíme se diviti, že učedníci Kristovi nechtěli se dát vraždit pro nic a za nic a se zbraní v ruce chtěli se postavit na odpor svým katanům. V této vážné chvíli zvolal svatý Petr: *»Zadržte!«* a napsal slova: *»Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému!«* To je poslušnost neobyčejná, hrdinská, nadlidská! Poslouchati toho, kdo mne pronásleduje, podrobiti se tomu, kdo mi chce uškoditi, ctíti toho, kdo mi ukládá o život. To věděl také sv. Petr, proto připojil důvod, proč mají křesťané vladaře poslouchati: proto, že Bůh to poroučí *»Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému pro Boha!«* Svatá vůle Boží je prvním pramenem státní autority a dodává jí závaznosti. Kdyby to moderní státy pochopily, nikdy by církev nepronásledovaly; církev nebyla jen oporou trůnů, je také nejjistější oporou presidentských stolců. Naučila se tomu od apoštola Pavla, který psal Římanům: *»Každý buď poddán mocnostem vyšším; neboť není mocnosti, leč od Boha, a ty, které jsou, od Boha zřízeny jsou. Proto, kdo se protiví mocnosti, zřízení Božímu se protiví; ti pak, kteří se protiví, odsouzení sobě zjednávají.«* (Řím. 13, 1n.) Stejnou zásadou řídil se také božský Spasitel. Když stál před římským vládařem a Pilát hleděl ho zastrašiti slovy: *»Nevíš, že mám moc tebe propustiti a mám moc tebe ukřižovati?«* (Jan 19, 10), poučil ho božský Spasitel: *»Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry.«* (Jan 19, 11.)

Řeknete mi: *»Snad aspoň tehdy nejsme povinni poslechnouti, když se nám škodí, když nás utiskují, když nám ubližují? Když stát své moci zneužívá? Je to těžké, co vám řeknu, ale jinak mluvití nesmím. Smíme se brániti prostředky zákonitými, ale i tehdy jsme povinni zákona poslouchati. A nemyslete, že jste první, koho taková myšlenka napadla. Mluví o ní již žalmista Páně dávno před příchodem Spasitelovým. Viděl, jak králové své poddané utiskují a vyssávají, celé národy zotročují a Bůh k tomu mlčel. Nemohl pocho-*

piti, proč dal Bůh moc nespravedlivému vladaři; proto se tázal udiveně: *»Bože, co s tebou má společného stolice zkázy, která křivdu páše jménem zákona?«* A jak si rozřešil tento palčivý problém? Bouril se snad žalmista a vypověděl vládě poslušnost? Ne! Obrátil se ve vroucí modlitbě k Bohu, od něho čekal osvobození. Byl přesvědčen, že nic netrvá na světě věčně. Slyšte jeho slova: *»Hospodin jest mi vysokým hradem, Bůh můj skálopevným útočištěm. On jim odplatí za jejich nepravosti, v jejich zlobě je zahladí, zahladí je Hospodin.«* (Žalm 93, 20n.)

Chceme-li býti spravedliví, uznáme, že toto ustanovení Boží je jediné moudré a potřebné. Kdyby každý občan směl rozhodovati, je-li mu zákon ku prospěchu nebo na škodu, neobstál by žádný stát. Každý by se hleděl vyhnouti břemenům a svaliti je na druhého a následek? Ustavičný boj všech proti všem.

Nemyslete však, že Pán Bůh nadržuje mocným tohoto světa. Poslechněte, jak přísně a důrazně mluví k nim Bůh v Písmě svatém: *»Proto slyšte, králové, a mějte rozum, učte se, vladaři končin země! . . . Protože dána jest vám moc od Pána a vláda od Nejvyššího, a protože nevládli jste správně, nešetřili jste zákona spravedlnosti a podle vůle Boží jste nechodili: hrozně a brzy přijde na vás, ježto velmi přísně představení souzení budou. Neboť člověk nepatrný zasluhuje milosrdenství, ale mocní mocně muky trpěti budou. Nebojíte se Bůh nižádné osoby, aniž ostýchá se jakékoli veličiny, neboť malého i velkého on učinil a rovnostejně pečuje o všechny. Silnější však silnější očekává vyšetřování.«* (Moudr. 6, 2n.)

Na jiném místě mluví Bůh ještě vážněji. Táže se: *»Zdali skutečně vykonáváte právo, spravedlivě-li vládnete, smrtelníci?«* A pronáší nad nimi zdrcující rozsudek: *»Nikoli! Vždyť v srdci bezpráví osnujete, bezpráví provádějí v zemi ruce vaše.«* Proto je přirovnává k jedovatým hadům a divokým šelmám a předpovídá jim trest, který je stihne: *»Zvyráží Bůh zuby jejich ústům, Hospodin rozbije chrup (tém) mladým lvům!«* (Žalm 57, 1n.)

Podle vůle Boží jsme tedy povinni poslouchati státních zákonů, i když nám ukládají těžká břemena. Jenom v jediném případě nemusíme a nesmíme poslechnouti moci světské. Kdyby se nám něco dovolovalo nebo poroučelo proti zákonu Božímu. Tu platí slova svatého Petra: *»Více sluší poslouchati Boha než lidí.«* (Skutky 5, 39.) Proto nesmíme uzavříti manželství občanské nebo žádati stát o rozluky. Kdyby to stát stokrát dovolil, více sluší poslouchati Boha než lidí!

A nezáleží na tom, kdo poroučí. Apoštol píše: *»Poddáni buďte každému . . . buďte králi, jako (pánu) nejvyššímu, aneb vladařům, jakožto těm, kteří jsou od něho posláni!«* (1. Petr. 2, 13n.) Stejně zavazují rozkazy ústřední vlády jako spravedlivé předpisy úřadů podřízených.

Svatý Petr udává ještě jiný důvod, proč katolík má poslouchati

světské moci: *»Abyste dobře činíce umlčovali nevědomost lidí nerozumných.«* Co chtěl apoštol povědět? Komu se dává vina, když se dopustí katolík něčeho nečestného? Ne jemu samému, nýbrž církvi, která jej odchovala. Je to nesprávné, svatý Petr praví dokonce, nerozumné; ani církev nemůže za všechny své členy, jako vy nemůžete mnohdy ani za vlastní dítě. Ale lidé jsou již takoví. A jak snadno zevšeobecňují! Chyba jednoho se přenáší na celek. Proto nám káže svatý Petr poslušnost k zákonům, aby nikdo nemohl mluvit proti církvi a ji tupiti.

Naše poslušnost nemá však býti otrocká, podlízavá, člověka nedůstojná. Apoštol dí: *»Poslouchejte, jako svobodní,«* jako volní lidé, kteří se nebojí povědět pravdu, kde je toho třeba. *»Ne jako lidé, kteří svobodu mají za zástěru zloby,«* kteří poslouchají proto, aby se domohli nějaké výhody, časného zisku, hmotného prospěchu.

Ochotná poslušnost předpokládá upřímnou úctu ke státu a jeho zákonům. Proto praví sv. Petr: *»Krále v uctivosti mějte!«* Taková úcta nedá se vynutiti ani četníky ani bodáky, rodí se z oddané lásky k národu. Božský Spasitel je nám zářným vzorem pravého vlastnictví. Jeho láska k rodné zemi nebyla vykoupěna hmotným prospěchem; vždyť plakal nad Jerusalemem, který mu chystal krvavý kříž. Miloval svůj národ, protože tuto lásku nám káže Bůh.

Snad se divíte, proč mluvím o předmětu tak málo vděčném a tolik choulostivém. Především proto, abyste se sami přesvědčili, jak je to nesprávné, když nám katolíkům vyčítá se neláska k národu a nepřátelský chlad proti vlastnímu státu. Dobrý katolík byl také vždycky dobrým občanem a upřímným vlastencem. Snad o své lásce mnoho nemluvil, ale dokazoval ji skutkem. Studujte vlastizrádné procesy, praktického katolíka mezi nimi nenajdete.

Měl jsem však ještě jiný úmysl, proč jsem si zvolil tento předmět. Stát žádá od nás mnohdy veliké oběti, nestačí mu jen majetek, žádá i krev. Každá oběť bývá člověku těžká a hledí se jí vyhnouti. Což divu, že mnohý plní zákon, ale při tom zatíná zlobně pěsti. Musí oběť přinést, ale od Boha nedostane za ni odměnu. Proto jsem mluvil o poslušnosti ke státu. Není to zlo, kterému se nemůžeme vyhnouti, je to projev náboženského cítění a spravedlivý Bůh nám jej odplatí.

Dříve než domluvíme, ještě důležitou poznámku. Jděte dnes kamkoli, všude zaslechnete stížnosti na stát a na vládu. Některé jsou nespravedlivé, mnoho jest oprávněných. Útisk budí nespokojenost, nespokojenost bývá pařeníštěm, ve kterém se líhnou nebezpečné revoluce. Dáváme vinu druhým, na sebe při tom zapomínáme. Všichni jsme vinni, protože se za svůj stát a za svou vládu nemodlíme a nesvoláváme naň Boží požehnání. První křesťané žili v poměrech horších, zákon jich nechránil, byli vydáni na pospas libovůli jednotlivých úředníků. Víte, čím se bránili? Píše o tom apoštol Pavel svému věrnému učedníkovi a biskupovi Timotheovi: *»Napomínám tě tedy*

předem, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, děkování za všechny lidi, za krále, i za všechny, kteří jsou v důstojenství (v úřadech), abychom vedli život tichý a pokojný.» (1. Tim. 2, 1n.)

Drazí křesťané! Na tuto vážnou povinnost jsme zapomínali, proto trpíme všichni. Bez Božího požehnání marné lidské namáhání, praví lidové přísloví. Jeho pravdivost potvrzuje žalmista Páně: *»Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí. Neostřihá-li Hospodin města, nadarmo bdí, kdo je hlídá.«* (Žalm 126, 1n.) Uposlechněme moudré rady Boží, modleme se za svůj stát a jeho vládu a bude zase lépe. Amen.

Neděle IV. po velikonocích.

PAPEŽSKÁ NEOMYLNOST.

Duch pravdy naučí vás všeliké pravdě. (Jan 16, 13.)

Není tomu dávno, co vyšla u nás brožura »proti rouhavému učení o papežské neomylnosti, které — prý — sedí dosud jako můra na duších mnohých českých a slovenských lidí.« V poměrně malém spisku je sneseno tolik nepravd, že to udivuje. Ani mezi katolíky nebývá po každé lépe. Článek víry o papežské neomylnosti je mnohým kamenem úrazu, protože mu nerozumějí.

Slyšel jsem několikrát větu: *»Jak může býti papež neomylný, když hřeší?«* Chtěla to církev opravdu prohlásiti? Nikdy! I pro papeže platí slova apoštola Jana: *»Řekneme-li, že hříchu nemáme, sami se klameme, a pravdy v nás není.«* (1. Jan 1, 8.) Proto i papež chodí ke zpovědi a před každou mší svatou modlí se jako každý kněz slova: *»Vyznávám se Bohu všemohoucímu, . . . že jsem hřešil myšlenkami, slovy a skutky.«*

Vidíte, jak byla nesprávná věta: *»Papež nemůže býti neomylný, protože také hřeší.«* Já bych to řekl spíše naopak: *»Protože i papež může míti hříchy, musel se Kristus postarati, aby byl neomylný.«*

Protože toto katolické učení bývá tolik překrucováno, věnuji mu dnešní kázání. Ukáži vám, že papež je z vůle Kristovy opravdu neomylný, zároveň však vyložím, kdy se nemůže mýliti.

I. Pravil jsem, že římský papež je z vůle Kristovy neomylný. Kdysi mluvil Pán Ježíš o člověku, který se řídí ve všem jeho svatými zásadami a přirovnal jej k moudrému staviteli: *»Každý tedy, kdo slyší tato má slova a koná je, bude jako muž moudrý, který postavil dům svůj na skále. I spadl přívál, přišly řeky, zavály větry a obo-*

řily se na ten dům. Nespádl však, neboť byl založen na skále.» K tomu dodal Kristus: »A každý, kdo slyší tato má slova a nekoná jich, bude jako muž pošetilý, jenž postavil dům svůj na písku. I spadl příval, přišly řeky, zavály větry a obořily se na ten dům. I spadl a pád jeho byl veliký.« (Mat. 7, 24n.)

Také Božský Spasitel byl stavitelem. Tři léta pracoval o velikém chrámě Božím, který jmenujeme církví. Ve své vševědoucnosti předvídal, kolik bouří snese se nad jeho dílem a kolik nepřátel bude se pokoušeti, aby je vyvrátili. Nemělo se jim to podařiti. Jeho stavba měla přetrvati věky, proto ji nezbudoval na písku, nýbrž na skále. Proto řekl svatému Petrovi: *»Ty jsi Petr, to jest skála, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.« (Mat. 16, 18.)*

Zamysleme se nad těmito věčně památnými slovy, o kterých prohlásil sám protestant Holtzmann: *»Katolická církev má třikrát pravdu, byla-li tato slova skutečně pověděna.«* I církev československá zalekla se jejich nepopíratelné důkaznosti, proto je ve svém misálu vynechala. Apoštol Petr má býti základem církve, tak pevným základem, že ani peklu se nepodaří katolickou církev překonati.

Čím by mohla býti církev překonána? Snad pronásledováním? Právě doba největších útisků byla po každé dobou největšího hrdinství katolíků. Církev byla ještě v katakombách, v proudech tekla krev mučedníků a Tertullian psal již hluboká slova: *»Krev mučedníků jest úrodným semenem nových křesťanů.«* Jasný doklad této pravdy vidíme v sousední říši. Nikdy nebyly v Německu chrámy tak přeplněny, nikdy nepřistupovalo tolik katolíků ke svatým svátostem, jako v dobách dnešního útisku. Pronásledováním nemůže býti církev udolána.

Snad tedy konfiskací majetku? Drazí přátelé, bohatství ukázalo se až dosud špatným spojencem katolické církve. Nikdy nekvetl náboženský život tolik, jako když byla církev o všecko oloupena a ožebračena. Když rakouští biskupové stěžovali si Piu X. na úpadek náboženství, řekl jim tento zkušený papež jedinou větou: *»Jste příliš bohatí.«*

Snad tedy odpad jednotlivců od víry mohl by ohroziti trvání církve? Každá taková ztráta bývá stonásobně vyvážena v zemích misijních. Jsou to jen suché větve, které se ulamují na světovém stromě katolické církve. Zažili jsme to po převratu. Zatím co v Evropě vystupovali z malicherných důvodů tisíce vlažných katolíků z církve, která je odchovala, hlásily se v zámoří miliony nových věřících. V Anglii konvertuje od světové války ročně 12—15 tisíc jinověrců. Ani světový požár nezničil strom církve, zazelenal se ještě krásněji.

A přece by mohla býti církev překonána! Kdyby se peklu podařilo naočkovati do ní blud a nesprávné učení; kdyby povolil tento žulový základ, bylo by veta po katolické církvi. Proto musí býti papež, tento nástupce apoštola Petra, neomylný, aby nezavedl stádce

sobě svěřené na jedovaté pastviny bludu; aby bezpečně rozeznával pravdu od lži, ctnost od hříchu.

K témuž důsledku dospějeme ještě jinou úvahou. Spasitel pravil apoštolu Petrovi a v něm každému jeho nástupci, římskému papeži: *»Tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«* (Mat. 16, 19.) Tímto památným výrokiem vložil Spasitel do rukou Petrových takovou moc, že ji ani nechápeme. Jeho rozhodnutí na zemi platí před nekonečným Bohem v nebesích; na Petra a jeho nástupce jsme odkázáni právě tak jako obyvatelé nějakého domu na jeho klíčníka.

Povězte mi nyní. Mohl Pán Ježíš vložiti naši spásu tak do rukou Petrových, kdyby tento apoštol mohl se mýliti i ve věcech náboženských? Nebyl by nás takřka zaprodal slabému člověku? Proto se musel také postarati, aby rozhodnutí Petrovo bylo vždycky v soulase s jeho svatou vůlí a jí neodporovalo; jinými slovy: musel učiniti apoštola Petra a jeho nástupce, římské papeže, ve věcech víry neomylné.

Kristus prohlásil: *»Neuposlechne-li (kdo) ani církve, budiž tobě jako pohan a celník (veřejný hříšník).«* (Mat. 18, 17.) Těmito slovy svázal nám Spasitel takřka obě ruce; proto se musel postarati, aby papež byl neomylný. Papež, který by se mohl mýliti ve věcech víry a mravů, stal by se nám svědkem tam, kde měl býti vůdcem!

Proto celá církev byla vždy přesvědčena o náboženské neomylnosti papežově. Nemohu se u této myšlenky dlouho zdržovati, uvedu jen několik jmen. V době svatého Augustina povstal v severní Africe spor o potřebě milosti Boží. Otázka byla poslána papeži do Říma, aby rozhodl. Když došla odpověď, ohlásil ji světec lidu památnými slovy: *»Řím promluvil, spor jest ukončen!«* A stejně smýšlely i celé církevní sněmy, na kterých se scházejí biskupové. Když v Chalcedonu vyložili papežští vyslanci rozhodnutí papeže Lva, povstali přítomní biskupové a zvolali: *»Ústy Lvovými promluvil apoštol Petr!«* Církevní sněm vatikánský nevymyslíl nový článek víry; prohlásil jenom to, čemu dávno celá církev věřila.

II. Papež je tedy neomylný, avšak i jeho neomylnost má svoje hranice. Pěkně o tom píše papež Pius IX. r. 1871 biskupům švýcarským: *»Papež není neomylný ani jako (soukromý) člověk, ani jako učenec, ani jako kněz, ani jako světský panovník. Také není neomylný nebo neschopný hříchu ve svém soukromém životě, ve svých politických snahách, ve svém styku s panovníky, ano ani ve správě církve.«* Ve všech těchto oborech může se mýliti jako každý člověk. *»Neomylný jest jenom tehdy, když jako nejvyšší pastýř celé církve činí rozhodnutí o věcech víry a mravů, které má zavazovati všechny věřící.«*

Tak píše papež Pius IX. Pozorujete, jak zločinně překrucují naši nepřátelé toto učení? Abyste ještě lépe pochopili dosah tohoto člán-

ku víry, vypočtu vám nejdůležitější případy, kdy papež rozhoduje neomylně.

Papež je neomylný, když ustanovuje, čemu má celá církev věřiti; tak prohlásil Pius IX. roku 1854 článek víry o Neposkvrněném Početí Panny Marie. Papež je neomylný také v jiných pravdách, které nebyly od Boha přímo zjeveny, ale kterých nelze popříti, nechceme-li zároveň otrásti základy církve; tak odsuzovali papežové různé filosofické systémy, protože ve svých důsledcích podkopávaly zjevené pravdy víry. Papež je neomylný, když stanoví mravní zásady, kterými se má řídit celá církev; když prohlašuje někoho za svatého nebo schvaluje nový řeholní řád. Jenom v takových případech je mu slíbena pomoc Ducha svatého, aby nepobloudil.

Neomylnost je velikou výsadou, ale ukládá papeži také těžké povinnosti. Nesmí rozhodovati, abych tak řekl, nazdařbůh; papež musí spornou otázku svědomitě studovati, tázati se o radu minulých století a použití všech prostředků přirozených. Při této práci vede jej podle přislíbení Spasitelova sám Duch svatý, chrání jej bludu, osvěcuje jeho rozum, aby pravdu bezpečně poznal. Proto předcházejí takovému rozhodnutí dlouhé modlitby a posty.

Kdo sledoval pozorně dnešní kázání, mohl se přesvědčiti, jak nesprávně pochopili naši nepřátelé katolické učení. Papež jest opravdu neomylný, ale tato neomylnost se vztahuje pouze na věci víry a mravů. Neomylný jest jenom tehdy, když rozhoduje jako nejvyšší pastýř celé katolické církve.

Budme vděčni Pánu Ježíši za tuto velikou přednost, kterou vyznamenal římského papeže. Jenom jí máme děkovati, že katolická víra uchovala se po celých 19 století čistá a neporušená.

Ale tento článek víry ukládá nám také svatosvatou povinnost. Je-li papež opravdu neomylný, když rozhoduje sporné otázky náboženské, máme se jeho hlasu ochotně podrobiti. Není dobrým dítětem, kdo otce neposlouchá, a není dobrým katolíkem, kdo církevní zákony přestupuje. Budou-li nás vášně sváděti, bude-li nás lákati svět, abychom se papežovým rozhodnutím vzepřeli, umlčme jeho námitky slovy svatého Augustina: »Řím promluvil, spor je ukončen!« Amen.

Neděle V. po velikonocích.

PROČ BÝVAJÍ NAŠE MODLITBY OSLYŠENY?

Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. (Jan 16, 23.)

Kdykoli zjevil se Pán Ježíš po svém zmrtvýchvstání apoštolům, pozdravil je slovy: »*Pokoj vám!*« Kéž by přišel dnes Božský Spasi-

tel zase na svět a řekl rozbouřené Evropě sladká slova: »Pokoj vám!« Oč radostněji bilo by naše srdce, oč klidněji uléhali bychom k nočnímu odpočinku, kdybychom nemuseli státi stále na stráži proti nepřátelům. Bohužel, lidská naděje zdá se býti marnou. Dnes můžeme se opravdu modliti, jako se modlil v Písmě svatém zbožný Josafat. Když byl ohrožován četnými nepřáteli, volal: *»Hospodine, Bože otců našich, ty jsi Bůh na nebi a panuješ nade všemi královstvími národů, v ruce tvé je síla a moc, aniž může kdo tobě odolati . . . A protože nevíme, co bychom činiti měli, to nám toliko zbývá, abychom oči své obrátili k tobě.«* (2. Par. 20, 6n.)

Ano, přátelé, ještě se můžeme modliti, ještě můžeme vzdychati, ještě můžeme k Bohu se utíkat. Právě k modlitbě vybízí nás tolikrát sám Bůh v Písmě svatém: *»Volej ke mně, i vyslyším tě.«* (Jer. 33, 3.) *»Vzývej mne v den, kdy budeš soužen, já tě vytrhnu a ty mne (za to) oslavuj!«* (Žalm 49, 15.) *»Proste, a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno!«* (Luk. 11, 10.) A v dnešním evangeliu slibuje nám Ježíš Kristus: *»Vpravdě, vpravdě pravím vám: budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.«* (Jan 16, 23.)

Dobrý Bože, cožpak se nemodlíme stále, což nevoláme den co den k tobě, který rušíš války a mocnou ochranou přemáháš utiskovatele v tebe doufajících? Nedožívají tě slzy tolika matek, které dosud nemohou zapomenouti na svoje padlé syny? Nedožívají tě vroucí prosby tolika dítek, kterým se nevrátil ze světové války otec-živitel? A přece se mi zdá, jako by také nám pravil Božský Spasitel slova, která řekl kdysi svatým apoštolům: *»Až dosud jste neprosili za nic ve jménu mém. Proste, a dostanete, aby radost vaše byla vrchovatá.«* (Jan 16, 24.)

Příští týden konáme prosebné průvody do polí; modlíme se, aby dobrotivý Pán Bůh úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil. Proto jsem si umínil promluvit k vám dnes o tom, proč Bůh tak často naše modlitby neslyší a pověděti vám, jak bychom se měli modliti, aby naše prosby byly vyslyšeny. Než začnu mluvit, obracím se k tobě, dobré Srdce Ježíšovo, a volám slovy apoštolů: *»Pane, nauč nás modliti se!«*

Nuže, drazí přátelé, proč Bůh tak často naše modlitby neslyší? Vidíme, kolik je prosících, ale jak málo jich bývá vyslyšeno! Mnoho lidí hledá, ale málo jich nalézá! Mnoho jich tluče na bránu nebeskou, ale málokomu se otvírá! Proč?

Písmo svaté nám vypravuje dojemný příklad dobré modlitby. Na severním pomezí Svaté země žila pohanská matka. Její jediná dceruška těžce onemocněla. Všechna pomoc lékařů zdála se marnou. Vtom se matka dověděla, že do jejich krajiny přišel Pán Ježíš, o kterém slyšela tolik dobrého; nechala všeho, pospíšila za božským Spasitelem a prosebně volala: *»Smiluj se nade mnou, pane, synu Davidův! Dceru mou krutě trápí zlý duch.«* (Mat. 15, 22.) Ale Kristus

Pán chtěl vyzkoušeti její víru, chtěl ukázati celému světu duševní velikost této pohanské ženy, proto dělal, jako by neslyšel. Matka nedala se odbýti. Šla za Pánem a ustavičně volala: *»Synu Davidův, smiluj se nade mnou!«* Lidé se sbíhali a rádi věříme, že apoštolům bylo to již nemilé; prosili Pána Ježíše: *»Odbuď ji, neboť volá za námi!«* Také jejich přímluva vyzněla nadarmo. Zatím vešli do vesnice, možná, že zabočili do nějakého domku a posadili se. Učedníci se těšili, že si tu odpočinou, zmýlili se. V patách za nimi vešla také utrápená matka, padla k nohám Spasitelovým, sepjala vroucně svoje upracované ruce a prosila: *»Pane, pomoz mi!«*

Snad čekáte, že aspoň nyní vyslyšel Pán prosbu ubohé matky. Moji drazí, právě v tu chvíli chystal jí Spasitel největší pokoření. Privil: *»Není dobré bráti chléb dětem a hoditi jej psíkům.«* Slyšíte dobře? Jak — řekněme po lidsku — urazil v tu chvíli Kristus tuto zarmoucenou matku! Místo, aby ji vyslyšel, místo, aby ji aspoň laskavě propustil, přirovnává ji ke psu, který za námi štěká a nás obtěžuje! Drazí křesťané, co bychom v tu chvíli udělali my? Asi bychom vstali a pohněvaně odešli. Ne tak tato pohanská matka. Pamatovala, že je prosebnicí, že je žebračkou, která se dovolává milosrdenství Ježíšova. Proto vyslechla tiše jeho zdánlivou urážku a klidně pravila: *»Máš pravdu, pane! Nebylo by dobré vzíti chléb dětem a hoditi jej psíkům. A přece i ta štěňátka dostávají aspoň drobtý, které padají se stolů pánů jejich. Proto znova tě prosím: „Smiluj se nade mnou, pane, synu Davidův!“«* A Kristus? Již neodolal. Pokora matčina jej překonala. Proto zvolal: *»Ó ženo, veliká je víra tvá! Staň se tobě, jak žádáš.«* V tu chvíli byla její dceruška náhle a zázračně uzdravena.

Proč jsem vám to všechno vypravoval? Abyste viděli vzor dobré modlitby a poznali, jaké vlastnosti má míti. Pán Ježíš pravil: *»Proste, a bude vám dáno«* (Mat. 7, 7); přísahal: *»Vpravdě, vpravdě pravím vám: začkoli budete prositi Otce ve jménu mém, to učiním.«* (Jan 14, 13.) My se modlíme, a nedostáváme. Na čí straně je vina? Písmo svaté nám odpovídá: *»Prosíte, a nedostáváte, protože špatně prosíte«* (Jak. 4, 3) — protože vaše modlitba není taková, jaká by měla býti.

Naše modlitba má býti především pokorná; to bývá první příčina, proč se modlíváme nadarmo. Neprosíme pokorně. Děláme to, jako kdyby Pán Bůh byl povinen dáti nám právě to, co my chceme. Bohužel, často ani nevíme, jak by nás Pán Bůh vytrestal, kdyby nám dal, oč prosíme. Před lety žil v Uhrách katolický hrabě. Měl jediného synáčka, který mu těžce onemocněl a umíral. Otec povolal nejslavnější lékaře, dítěti bylo čím dál tím hůře. Začal se modliti, prosil nadarmo. Smrt přicházela stále blíž. V zoufalství vzal otec revolver, šel do zahrady, namířil proti nebi a rouhavě zvolal: *»Bože, uzdrav mi moje dítě, nebo tě vyzývám na souboj,«* a vystřelil proti nebi. V tom okamžiku stálo nebe v jednom plameni a blesk udeřil do stro-

mu, vedle kterého stál hrabě; rozbil jej na třísky, hraběti neublížil. Znovu volal otec: »Špatně jsi mířil. Uzdrav mi dítě, nebo střelím po druhé.« Bouře ustala, dítě se opravdu pozdravovalo. Ale když dorostlo, stalo se metlou svých rodičů. Hraběti zešedivěly předčasně vlasy, často plakával před svatostánkem a prosil Boha, aby jej zbavil nezdárného syna dříve, než jej přivede do hrobu.

Drazí křesťané! My to neděláme tak rouhavě jako tento hrabě, ale děláme to přece. Jen si vzpomeňte, jak býváme nespokojeni, když nás Bůh nevyslyšel. Dobře to říkal svatý Augustin: »Pán Bůh je příliš milosrdný, proto nám často nedá, oč jsme ho prosili.« Bůh vidí dále než my; předvídá, že by nám uškodil, kdyby splnil naše nerozumné přání. Modlívejme se pokorně, a srdcem pokorným a zkroušeným Bůh nepohrdne. (Žalm 50, 19.)

Jindy nebývá naše modlitba vyslyšena, protože jsme ji konali neuctivě. Odříkali jsme slova modlitby, ale na Boha při tom ani nepomyslili. Rozmarný doklad čteme v životopise svatého Bernarda. V jeho době nebylo ještě železnic, proto světec jezdil na koni. Cestou potkal sedláka a dali se spolu do řeči. Rolníkovi zalíbilo se zvíře, na kterém seděl světec a pronesl přání, že by chtěl mít také takového koně. Svatý Bernard mu jej ochotně slíbil, ale s podmínkou: měl se pomodlit Otčenáš, tak zbožně, aby při něm myslil jenom na Pána Boha. Rolník zajásal a již se těšil na krásnou výhru. Sepjal ruce a počal se modlit. Najednou ustal a tázal se světce: »Ale sedlo dostanu také.« Světec se usmál a vážně mu pravil: »Nedostaneš ani sedlo, ani koně. Tvoje otázka prozrazuje, že ani začátek Otčenáše ses nepomodlil pobožně.«

Drazí křesťané! Smějeme se tomuto sedlákovi, ale zamysleme se nad sebou. Děláme to právě tak. Ústa odřikávají slova modlitby, kde však bloudí naše myšlenky? Prosíme, a nedostáváme, protože se špatně modlíme. Proto nám radí Písmo svaté: »*Před modlitbou připrav duši svou, a nebuď jako člověk, jenž pokouší Boha!*« (Sir. 18, 23.) Jindy zase nevychází naše modlitba ze srdce naplněného láskou. Je pravda, Bůh slíbil: »*Kteří se bojíte Pána, doufejte v lepší časy, v radost věčnou a v milosrdenství!*« (Sir. 2, 9), a Písmo svaté nás ujišťuje: »*Není Bůh jako člověk, by klamal; není jako zrozenec lidský, by se měnil.*« (Num. 23, 19) — a přece nás často neslyší. Proč? Protože se modlíme s těžkým hříchem ve svědomí. Jednou stěžovali si židé, že Pán Bůh na ně zapomíná. Víte, co jim odpověděl ústy prorokovými? »*Není zkrácena ruka Hospodinova, aby nemohla pomoci, aniž ucpáno jest ucho jeho, aby neslyšelo. Ale nepravosti vaše jsou překradou mezi vámi a Bohem vašim, hříchy vaše skryly tvář jeho před vámi, aby neslyšel.*« (Is. 59, 1n.) Nedivme se, že Bůh nás neslyší, jsme-li ve hříchu smrtelném. Modlitba hříšníka, který se nechce polepšit, je pro Pána Boha jakýmsi výsměchem. Rozjímejte! Voláme: »*Posvěť se jméno tvé!*« — a snad klením a rouháním svaté jméno Boží znesvěcujeme! Modlíme se: »*Přijď království tvé!*« — a sami

jsme hříchem Boha ze srdce vypudili! Říkáme: »Bud' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi!« — a sami vůli Boží neplníme a jeho přikázání nohama šlapeme! Nedivme se, že Pán Bůh se odvrací s odporem od našich modliteb, vidí-li v našem srdci hřích a nepravost. I tu platí jeho vážná slova: »Čistě se umyjte, odstraňte zlé své smýšlení, přestaňte jednati zvrhle, hledejte spravedlnost — a můžete přijít, byste mne kárali« (Is. 1, 16n.), jestli vás nevyslyším.

Ukázal jsem vám, jaké vlastnosti má míti naše modlitba, aby se Bohu líbila. Modlívejme se pokorně, a nepředpisujme Pánu Bohu, co nám má dáti; modlívejme se uctivě, myslíme na Boha, kterého vzýváme; modlívejme se s čistým srdcem a zakusíme pravdu slov Spasitelových: »Proste, a bude vám dáno!«

Ještě jeden způsob vám poradím; povím to příkladem. Slavný řecký vojevůdce Themistokles byl pronásledován nepřáteli. Již si nevěděl rady ani pomoci. Proto se utekl ke králi Admetovi, proti kterému dříve tak často bojoval a od kterého mohl nejméně očekávati slitování. Král nebyl doma. Královna dojata utrpením Themistoklovým, poradila mu, jak by rozhněvaného manžela usmířil. Až se král vrátí, měl vzítí nejmladšího prince — ještě malé dítě — do náručí, postaviti se k domácímu oltáři a pro lásku k dítěti prositi krále o smilování. Themistokles rady uposlechl. Večer vrátil se král. Spatřiv svého nepřítele, zahořel hněvem a již se chtěl pomstíti. Ale pohled na milované dítě, které držel Themistokles v náručí, jej obměkčil. Odpustil nepříteli a poskytl mu ochranu.

Pozorujete, proč jsem vám tento příklad vypravoval? Také my jsme snad často zarmoutili Krále králů — a nyní potřebujeme jeho pomoci. Přijme nás a splní naše prosby? Nepochybuji! Když nás doporučí jeho panenská Matka, když v našem srdci uvidí svého milovaného Syna, nic nám neodepře. To je hluboký smysl slov Ježíšových: »Vpravdě, vpravdě pravím vám: budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.« Proto »proste a bude vám dáno!« Amen.

Slavnost nanebevstoupení Páně.

NEBE.

Vstoupil na nebesa. (Vyznání víry.)

Od slavného zmrtvýchvstání uplynulo čtyřicet dní; pro Pána Ježíše přiblížil se okamžik, kdy měl opustiti místo svého smutného vyhnanství, vrátiti se k milovanému Otci a zasednouti po jeho pravici. Třiatřicet dlouhých roků se ponížoval a stal se opravdu poslušným až k smrti kříže. Proto i Bůh se chystal, že ho povýší a dá mu

jméno, které bude nade všechno jméno; aby ve jménu Ježíšově klekalo každé koleno, nebešťanů, pozemčanů i těch, kteří jsou v podsvětí (Fil. 2, 8n.) Pán Ježíš vyvedl apoštoly na horu Olivetskou; tam, kde počalo jeho bolestné utrpení, měla začít i jeho oslava. Dojemně se rozloučil s malým hloučkem svých věřících, slíbil, že s nimi zůstane svou pomocnou milostí až do konce světa a svolával na jejich práce Boží požehnání. Potom se zadíval naposledy na Svatou zemi, kde zažil tolik lásky a zakusil tolik nenávisti, a vznesl se k nebesům.

Dlouho hleděli apoštolé k modrému nebi, milovaného Spasitele nespatri. Ale vzpomínka na Pána Ježíše hrála je v duši a celým životem provázela je blahá naděje, že se spolu zase setkají.

Drazí křesťané! Myšlenka na nebe má být jasnou hvězdou také našeho života. Má nám oslazovati kříže a utrpení, kterým se nikdo nevyhne; má nám dodávati zmužilosti, abychom hrdinně vedli těžký boj s tělem, světem a ďáblem; má nás povzbuzovati, abychom si hromadili poklady tam, kde rez a mol nekazí, a kde zloději nevykopávají a nekradou. Abyste na tuto velikou pravdu nezapomněli, **r o z j í m e j m e d n e s o n e b i.**

I. V srdci každého člověka dřímá nezkrotná touha po štěstí a blaženosti, Cítí ji žebrák i král, chudý i bohatý, mladý i starý. Sám Bůh ji vložil do naší duše. Jak ji ukojíme? Na světě je to nemožno. Svátý Augustin mohl se počítati k nejšťastnějším lidem své doby. Pocházel z bohatého rodu, byl obdařen krásou a nadán vynikajícími dary těla i ducha. Tleskali mu, když mluvil a přece vyznal: »Stvořil jsi nás, Bože, pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokud nespocine v tobě!« Ne, na světě úplného štěstí nedojdeme. Kdybychom po celý život pili z poháru rozkoší, srdce tím nenasytíme. Dříve či později vyrazí nám jej z rukou neúprosná smrt a podá jej jinému.

Proto lidstvo věřilo odedávna v posmrtnou blaženost, která se nekončí a nikdy nezevšední. Nazýváme ji nebem. Víme, moderní nevěra má pro tuto sladkou naději jenom útrpný úsměv. Známe i planou námitku, kterou si hledí dokázati, že nebe je nemožné: hvězdáři prý probádali dalekohledy celý světový prostor, ale nebe tam nenašli. Rád jim to věřím; nenašli nebe jako nenašli Boha, protože nebe není hmotné. Naše víra ve věčnou blaženost má mnohem pevnější základy, nežli jsou výpovědi nějakého hvězdáře. Její skutečnost potvrzuje nám na přčetných místech neomylné Písmo svaté. Nemohu vám uváděti všech jeho výroků, na to by kázání nestačilo; omezím se na nejdůležitější.

Nebe je krásným sídlem Božím, kde přebývá podle slov Písma svatého ve světle lidskému oku nepřístupném. (1. Tim. 6, 16.) Škoda, že toto místo bylo pro nás od pádu Adamova uzavřeno; nikdy bychom tam nepřišli, kdyby Syn Boží nám je nebyl svou smrtí otevřel. Proto se modlil před svým utrpením: »*Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, aby viděli slávu mou.*« (Jan 17,

24.) Dobrý Bůh splnil vroucí přání svého milovaného Syna. Když se loučil božský Spasitel se svými apoštolý, mohl jim říci: *»V domě Otce mého jest příbytků mnoho. Jdu, abych vám připravil místo. A jestli odejdu a připravím vám místo, přijdu zase a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.«* (Jan 14, 2.)

O nebi mluvíval Pán Ježíš ustavičně. Tam sliboval odměnu všem, kteří na světě pro něho trpěli: *»Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluvíti všechno zlé proti vám lhouce; radujte se a plesejte, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.«* (Mat. 5, 11n.) A když popisoval poslední soud, pravil: *»Tehdy král řekne těm, kteří mu budou po pravici: Pojdte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od stvoření světa!«* (Mat. 25, 34.)

Víru v posmrtnou blaženost hlásá i naše srdce, její nutnost uznává i rozum. Na světě vidíme tolik křiklavých nesrovnalostí, které tu nikdy nebudou napraveny. Vedle hrdinské ctnosti bujejí strašné hříchy, vedle dobroty roste zloba, která se neleká ničeho. Necitelný továrník vyssává poslední životní mízu z chudého dělníka, bohatý kapitalista zašlapává do bláta tisíce finančně slabších, aby na jejich troskách zbudoval vlastní štěstí. Nesvědomití králové prolévali pro své choutky nevinnou krev milionů, a zločinně se vysmívali spravedlnosti Boží, která jim hrozila tresty. Moji drazí, má to tak zůstat na věky? Nemá zlo býti nikdy potrestáno, a deptaná ctnost nikdy odměněna? Náš rozum se bouří při takové myšlence a volá hlasitě: *»Ne, tak to zůstat nesmí!«* Proto pravil vynikající katolický spisovatel Duilhé de Saint-Projet: *»Není rouhání, co nyní říci hodlám, naopak, je to výkřik víry pobouřené rouháním (světa), jest to akt adorace. Pro toho, jenž ví, jakým tento svět byl, jest a bude, pro toho není jiné volby leč mezi jedním z obou členů hrozného tohoto dilemnatu: buď dlužno věřiti ve spravedlivou odplatu v životě budoucím, anebo dlužno opakovati příšerná slova onoho filosofa, jenž děl: »Bůh, toť zlo!«*

Jestli veškera žeň lidstva, koukol i pšenice, má kdysi v jedné a téže brázdě na věky pochována býti, pak pravdiv by byl výrok: *»Bůh, toť zlo!«*

Jestliže po tolika vzdeších, po tolikerých hořkých slzách a vroucích modlitbách, po takovém množství nadarmo vylité krve nevinných obětí, po tolikerých bez trestu zůstavších bezprávích, ničemnostech a ukrutenstvích, mělo by následovati mlčení, mlčení věčné, jestliže jeden a týž příkrov vše bez rozdílu zahaliti má — pak skutečně *»Bůh, toť zlo!«*

Tak onen katolický spisovatel; ale svá slova končí blahou nadějí: *»Než, nechci se rouhati jménu Tvému, ó Bože můj! Já věřím, hlásám i hájím potupenou spravedlnost Tvou!«*

Věčnou odplatu v nebi potvrzuje nám nejenom víra, nýbrž i naše

srdce a náš lidský rozum. Nebe popírají lidé, kterým vlastní svědomí praví, že pro své hříchy do něho nikdy nevejdou.

II. Je tedy nebe. Tážeme-li se však po jeho krásách, jsme ve velikých rozpacích. Apoštol Pavel byl tak šťastný, že spatřil ještě za života nebeskou blaženost. Když však chtěl svým učedníkům popsat, co viděl, pozoroval, že je to nemožné. Lidská slova jsou slabá, aby zachytila tento zázrak božské lásky. Proto se o to ani nepokusil, ale pokorně vyznal: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, (jest to), co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«* (1. Kor. 2, 9.) Aby jim přece naznačil, co je čeká v nebi, zvolal: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.)

Proto nečekejte ode mne, že vám vyličím blaženost věčnou. Bude to jenom několik myšlenek, které nám pověděl Bůh v Písmě svatém; několik myšlenek, ale každá obsahuje moře radosti.

V nebi nebude bolesti a utrpení. Svatý apoštol Jan píše: *»Bůh setře všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly.«* (Zjev. 21, 4.) Tato jediná poznámka by stačila, abychom po nebi zatoužili. Radujte se všichni, kteří tu pláčete; přijde čas, kdy Bůh vaše slzy na věky osuší! Plesejte všichni, kteří se bojíte smrti a hrobu; vzejde vám věčný den, jeho slunko nezapadne! Potěšte se, kteří se svíjíte v bolestech, v nebi trpěti nebudeme. Ale svatý Jan prozrazuje nám ještě více o nebeském Jerusalemě: *»Chrámu jsem v něm neviděl, neboť Pán Bůh všemohoucí jest chrámem jeho. A to město nepotřebuje slunce ani měsíce, aby mu svítily, neboť velebnost Boží je osvítila. A brány jeho nebudou se zavíratí za dne, neboť noci tam nebude. A nevejde do něho nic poskvrněného.«* (Zjev. 21, 22n.) Nebudu uváděti dalších slov apoštolových; jsou to slova krásná, ale přece jen slova, která nikdy nevystihnou zázračné skutečnosti. Mnohem krásněji to pověděl apoštol Pavel: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, (jest to), co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«* (1. Kor. 2, 9.)

A přece víme o nebi mnoho, co si dovedeme spíše představit.

První a největší pramen blaženosti svatých nebešťanů je pohled na Pána Boha. Říká se, že boje o svatou čistotu jsou nejtěžší; snad právě proto slibuje za ně Spasitel tak velikou odměnu: *»Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.«* (Mat. 5, 8.)

Co krásy rozsel všemohoucí Stvořitel po celém světě! Žalmista Páně zvolal v hlubokém dojetí: *»Hledím-li na nebesa tvoje, jež jsou dílo tvojich prstů, na měsíc, na hvězdy, které jsi upevnil, (myslívám si): Co je člověk, že si ho všímáš, nebo smrtelník, že o něj pečuješ?«* (Žalm 8, 4n.) Jak blaživý bude teprve pohled na Pána Boha, který je pramenem této veškeré krásy! Proto říkal svatý Augustin svým posluchačům: *»Bratři, budeme patřiti na krásu, která vyniká nad veškerou krásu pozemskou, nad krásu zlata a stříbra, nad nádheru lesů*

i polí, nad velebnou krásu moře a oblohy, nad krásu slunce a měsíce a hvězd; jedním slovem: nad všecku krásu světa. Všecko, co je krásné, jest od Boha a v Bohu!«

Druhým pramenem naší blaženosti bude společnost s Pánem Ježíšem. Na hoře Tabor okusili apoštolé jenom několik kapek tohoto štěstí, a přece volal svatý Petr: *»Pane, dobře je nám zde býti.«* (Mat. 17, 4.) Jaká radost zaplaví naši duši, až spočineme po prvé na milujícím Srdci Pána Ježíše; až splní na nás své přislíbení: *»Kdo zvítězí, tomu dám seděti na trůně mém, jako i já jsem zvítězil a posadil jsem se s Otcem svým na trůně jeho.«* (Zjev. 3, 21.) V tu chvíli bude zapomenuto, co nás na světě trápilo a v duši bude nás hřáti myšlenka: *»Toto štěstí mi neuloupí nikdo!«*

Třetím pramenem nebeské radosti je společnost Panny Marie, tolika svatých andělů i lidí. Tolikrát se chvěli o naši spásu, tolik se namodlili za naši záchranu, konečně se s námi shledali. Když o tom rozjímal svatý mučedník Cyprian, pověděl krásná slova: *»Tam nás očekává veliký zástup milujících; těší se na nás přátelé, těší se rodiče, těší se snad i děti, těší se bratři. Jejich blaženost jim nevezme nikdo; mají však dosud starost o nás. Jaká to bude radost pro ně i pro nás, až se shledáme a obejmeme.«*

Je tedy nebe a je nepřeborným mořem pravého štěstí a nehybnoucí radosti. Ne, nedivím se apoštolu Pavlovi, že při této sladké myšlence rozplývala se jeho duše láskou a volal: *»Mám touhu odejítí a býti s Kristem.«* (Fil. 1, 23.) Nedivím se mu; jakmile spatřil jednu krásnou nebe, nemohl na ně zapomenouti.

Drazí křesťané! Jsem přesvědčen, že také vy chcete býti jedenkrát ověnceni korunou věčné slávy. Splní se vaše přání, vyplníte-li ustanovené podmínky. Chcete věděti, které? Možná o nich užítí slov žalmistových: *»Pane, kdo smí býti hostem ve tvém stánku, aneb kdo přebývat na tvé svaté hoře? Kdo žije bezvadně a koná spravedlnost.«* (Žalm 14, 1n.) V katolickém katechismu jsme se tomu učili ještě kratěji: *»Varuj se zlého a čiň dobré!«* Amen.

Neděle VI. po velikonocích.

NEZNÁMÝ BŮH.

Věřím v Ducha svatého. (Vyznání víry.)

Apoštol Pavel přišel kdysi do řeckého města Athén a kázal tam evangelium. Aby se na svůj úkol lépe připravil, procházel se ulicemi athénskými, všímal si pozorně života, jaký v nich panoval a sbíral

látku pro kázání. Pohled na četné chrámy a oltáře, na kterých obětovali pohanským bohům, naplňoval ho hlubokým zármutkem. Pojednou stanul překvapen. Spatřil oltář a na něm podivný nápis: »*Neznámému bohu.*« (Skutky 17, 23.) Myšlenka se mu zalíbila a touto větou počal své kázání o Pánu Ježíši.

Na tuto událost jsem si vzpomněl, když jsem si chystal dnešní kázání. Chci k vám mluvit také o Bohu neznámém — abych to řekl správněji: o Bohu, kterého všichni dobře známe, kterého při každém znamení kříže jmenujeme a jeho dobrodiní denně přijímáme — ale na kterého zapomínáme, kterého nemilujeme, ke kterému se nemodlíme a kterého často zarmucujeme. Promluvíme k vám o *D u c h u s v a t é m*. Učiním to tím raději, protože se právě připravujeme na Boží hod svatodušní.

Od tohoto kázání slibuji si však ještě jiný účinek. Kardinál Manning byl původně anglikánským duchovním a proslul jako věhlasný kazatel. Kdysi vydal zase sbírku kázání tiskem. Brzy potom navštívila ho zbožná anglikánská paní a pravila mu: »Vaše kniha má veliký nedostatek. Pročetla jsem ji pozorně, ale nic tam nemáte o *D u c h u s v a t é m*.« Tato prostá slova vryla se hluboko do duše kazatelovy. Studoval Písmo svaté, zamiloval si Ducha svatého, konečně stal se i katolíkem.

Proto než budu mluvit, obracím se k tobě, zapomínaný Duchu svatý! Víš, že jsi často klepal na mnohé srdce mých posluchačů, a dosud jsi klepal nadarmo. Buď ještě dnes milosrdný a zařukej naposledy! Snad se obrátí i ten, kdo ti až dosud vzdoroval a bude ti slácti láskou svůj dřívější nevděk!

I. Ducha svatého máme milovati především proto, že si to právem zasloužil.

Moji drazí! Zajděte si dnes odpoledne do zahrady a sečtete tisíce lístků a květů, které tam pučí. Říkáte, že je to nemožné? Ano, bylo by to těžké. A přece spíše byste vykonali tuto obtížnou práci, než byste sečetli všechna dobrodiní, která nám prokázal Duch svatý. Hned na křtu svatém zasadil do našeho srdce útlý stromeček víry a od té doby nepřestal se starati o svou sazeničku. Tisíce bouří přehnal se přes tento stromek, mnoho listů opadlo, mnohá větev se ulomila, mnoho nadějných květů zničil mrazivý dech hříchu, snad dosud nedozrálo na něm ovoce ctnosti, ale Duch svatý svého díla nepustil. Od útlého mládí provázela nás jeho něžná láska a ještě na smrtelném lůžku bude k nám mluvit naposledy. Mluvíval k nám hlasem svědomí a varoval, když jsme zacházeli na scestí; mluvíval k nám ústy milovaných rodičů a trpělivě volal k dobrému; mluvíval k nám s kazatelnou a sytil duši pravdami svatého náboženství. Když jeho slova zněla na prázdno, počal k nám mluvit hlasem utrpení, křížů a bolestí. Teprve na soudu Božím se dovíme, kolik dobra a kolik lásky nám prokázal Duch svatý.

Aspoň dnes, před Božím hodem svatodušním zamysleme se nad

svým životem. Budeme-li upřímní sami k sobě, nebudeme-li zrovna slepí, musíme si přiznati, že jsme neměli lepšího a věrnějšího přítele nad Ducha svatého. Každý vzpomínáme vděčně na obětavou lásku mateřskou. Ještě jsme nebyli na světě a matka již na nás myslela, na nás se těšila, již tehdy nás milovala. Když jsme se narodili, matka nás ošetřovala, své nejkrásnější písně nám zpívala, snad celé noci probděla u naší kolébky, aby nám vyhověla. Snad to srdce již dávno dotlouklo, snad dávno odpočívá v posvěcené zemi — ale vzpomínka na její lásku neumřela. A kdykoli si představíme svoji ustaranou matičku, kdykoli se zamyslíme na její oddanou lásku, zalejí se naše oči slzami. A kdybychom toho neučinili, kdybychom i kolem hrobu matčina dovedli jíti se suchýma očima, pokládali by nás lidé za necitelné nevděčníky.

Vidíte, moji drazí, a přece máme ještě většího dobrodince než byla naše matka; je jím Duch svatý. Matka nám dala jen život časný — Duch svatý nám daroval nesmrtelnou duši; matka nás porodila k životu, který se má skončiti hrobem — Duch svatý nám vlil život, který má trvati věčně.

Bylo to na Boží hod svatodušní. Svatá Hedvika seděla u okna a hleděla do krajiny ozářené letním sluncem. Přemýšlela o Duchu svatém, který září jasněji než tisíce sluncí a prosila ho, aby přišel do jejího srdce a přebýval v něm se svými sedmi dary.

Co tak zbožně rozjímal, svezl se její zrak na pochmurné zdi protějšího domu. Bylo to hradní vězení, ve kterém trpělo mnoho vězňů. Nikdy jim nezasvitlo slunce, ve dne v noci tam byli ve tmě a v bolesti. Oči světice naplnily se slzami. Náhle ji napadlo: »Jdi a přines jim aspoň trochu světla!«

Brzy kráčela přes hradní nádvoří. Do každé komůrky přinesla občerstvení a postavila svíci. V očích vězňů zazářilo světlo radosti a světice neustala, dokud všem nevyprosila svobodu.

To je věrný obraz toho, co učinil tolikrát v naší duši Duch svatý. Upadli jsme do hříchů, snad takových, že jsme se za ně hanbili. Stali jsme se otroky pekla a jenom s bázní jsme vzpomínali na spravedlivého Boha. V naší duši zavládla tma, odnikud nesvítla blahá hvězdička spásy; zato s nebe slyšeli jsme vážná slova Písma svatého: »Zviš a zakusíš, jak hořká věc to jest opustiti Hospodina, Boha svého.« (Jer. 2, 19.)

V takové chvíli zaplálo najednou v naší duši jasné světlo. To milost Ducha svatého volala nás k pokání. Co se nám zdálo dříve nemožným, stalo se snadným. Vyzpovídali jsme se. Bylo nám, jako by s nás spadl veliký balvan, když kněz pronášel nad námi zázračná slova: »Já ti odpouštím všechny tvoje hříchy ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.«

Duch svatý si právem zaslouží, abychom ho ctili a milovali a za prokázaná dobrodíní mu vroucně děkovali.

II. Ducha svatého máme ctíti i proto, že toho žádá náš prospěch

— protože jeho pomoc je nám užitečná a nutná. To vám musím několika slovy vysvětliti.

Jste rolníci a máte pole, proto pochopíte, co vám řeknu. Kdybyste své pole sebe lépe zorali a branami rozmělnili, kdybyste je oseli nejlepším semenem, co vám vyroste, nedá-li Bůh světlo a teplo a potřebnou vláhu? Nic, docela nic. Snad nějaký plevel by se tam uchytil. Takovým polem je také naše srdce. Kdybyste měli, jak se říká, nejlepší srdce, kdyby otec, matka a kněz tam zasévali nejlepší semena, nevzejde ani jediné, nedá-li Duch svatý svého světla a tepla a vláhy. Bez Ducha svatého zůstane člověk chladný a ledový jako kámen.

Povím vám několik příkladů. Mladý Norbert žil velice svěťácky. Rád se pěkně šatil, rád se veselil, ale také rád hřešil. Všechna varovná slova rodičů i přátel vyzněla naprázdno — až jednoho dne promluvil k lehkomyšlnému mladíku sám Duch svatý. Norbert jel na procházku, když se strhla prudká bouře a blesk udeřil do země právě před koněm, na kterém seděl Norbert. Mladý šlechtic padl na zem — ale se země povstal nový člověk. Opustil svět, pohrdl vším, co dosud miloval; z Norberta stal se svatý Norbert a jeden z největších ctitelů Velebné Svátosti Oltární.

Nebo jiný příklad z vašeho vlastního života. Chodíte denně mimo svatý kříž. Snad jste i pozdravili, ale vaše srdce zůstalo lhostejně chladné, jako byste viděli jen kamenný sloup. Přišel však Veliký pátek a vy jste šli s ostatními do kostela, kde u Božího hrobu ležel na zemi Kristův kříž. Přistoupili jste blíže, zadívali se na rány Spasitelovy a z očí vyhrkly slzy. Odkud ta změna? Proč vás najednou tolik dojal tento chvilkový pohled? Protože v tu chvíli zaťukal na vaše srdce Duch svatý.

Proto jsem pravil: uctívejme vroucně Ducha svatého, protože jeho pomoci tolik potřebujeme.

III. Jděme o krok dále! Ducha svatého máme ctíti i proto, že je nebezpečno jemu se protiviti a ho zarmucovati. Je pravda, někdy klepe Duch svatý dosti dlouho, ale nikdy nevíme, kdy bude klepati naposledy.

Snad se udiveně tážete: »Je možno, aby kdo zarmoutil i tuto nekonečnou lásku a splatil jí nevděkem všecka její dobrodiní?« Bohužel, děje se to často a způsobem různým.

Ducha svatého zarmucuje, kdo jeho slov nedbá a jeho radami zatvrzele pohrdá. Německý básník Jindřich Heine otrávil svými nemravnými a rouhavými verši tisíce duší. Kdysi byl upozorněn, že ho za to Bůh potrestá; usmál se a pravil: »Bůh mi odpustí, vždyť je to jeho řemeslo.« Zmýlil se. Když přišla poslední hodina, umíral v zoufalství.

Křesťané drazí, my to neděláme tak rouhavě, jako tento básník, ale zadívejme se do svého nitra. Nehřešili jsme opravdu nikdy na Boží milosrdenství? Nedali jsme se zlákat ke hříchu bláhovým sli-

bem ďáblovým: »Však se z toho zase vyzpovídáš?« Neodmítali jsme varovný hlas knězův posměšnou poznámkou: »Mládí se musí vybouřiti; na pokání času dost, až budeme staří?« Vytýká-li nám svědomí takový nevděk, napravme křivdu, dokud je čas!

Ještě více bychom zarmoutili Ducha svatého nečistotou. Apoštol Pavel napsal vážná slova: »*Nevíte, že tělo vaše je chrám Ducha svatého, jenž je ve vás?*« (1. Kor. 6, 19.) Kdo z nás by se odvážil znesvětiti náš farní kostel? Otřeseme se po každé, kdykoli čteme v novinách o takovém zločinu. Ale znesvětiti chrám Boží ve svém těle, pokládá mnohý za maličkost. Není maličkostí, o čem praví Písmo svaté: »*Nepovolal nás Bůh k nečistotě, nýbrž ku posvěcení. Proto kdo tím pohrdá, nepohrdá člověkem, nýbrž Bohem.*« (1. Sol. 4, 7n.)

Ducha svatého rmoutí každý, kdo jeho radami zatvrzele pohrdá; rmoutí ho duše nečistá, protože boří chrám, který na křtu svatém posvětil; nejbolestněji zraňuje Ducha svatého svatokrádežná zpověď a svatokrádežné přijímání. O tomto strašném hříchu, který by neměl býti mezi křesťany ani jmenován, napsal apoštol Pavel slova, která by měla otrásti takovým ubožákem: »*Kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. Kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně.*« (1. Kor. 11, 27n.)

Dne 30. května 1926 byl jsem v Římě u sv. Petra; konala se tam veliká slavnost. Učitelka Bartolomějka Capitaniová byla prohlášena za blahoslavenou a její obraz zazářil po prvé na oltáři.

Když umírala, bylo jí 25 roků. Mládí prožila zbožně, ale ničím nevynikala nad ostatní dívky. V 13 letech nastal obrat a dvanáct roků jí stačilo, aby se posvětila. Stalo se to za zvláštních okolností, které nám ukazují v jasném světle velikou moc Ducha svatého.

Bartolomějka chodila ještě do školy. Byla chvíle oddechu a hlouček dívek bavil se s učitelkou.

»Která z vás chce býti svatou?« otázala se pojednou učitelka. Všechny dívky se hlásily a volaly: »Já, já.«

»A která chce první dojíti svatosti?« tázala se učitelka dále. »Já, já,« ozývají se zase horlivé hlasy ze všech stran. »To nejde,« odpověděla učitelka, »všechny nemůžete býti první. Víte co? Budeme losovati.«

Štěbetajíce a se smíchem přistupovaly dívky jedna po druhé a snažily se vytáhnouti nejdelší slámku. Jenom jedna stála poněkud stranou; na její tváři bylo možno čísti hluboký dojem. Náhle odběhla do domácí kaple. Tam poklekla a vroucně se modlila: »Maria, Matičko, dej, ať vytáhnu nejdelší slámku!« Vrátila se a za několik okamžiků držela v ruku opravdu nejdelší stéblo. Vnitřním pohnutím dala se do pláče. Ostatní dívky na celou událost brzy zapomněly, ne tak Bartolomějka. Od toho dne počal její duševní vzrůst. Když dokonala, volali všichni: »Umřela světice.«

Drazí křesťané! Ke každému z vás volá dnes mými ústy Duch svatý a vybízí ke kajícímu návratu. Neodpírejme jeho hlasu, vraťme se, dokud je čas; bude to naším štěstím a naší radostí pro celou věčnost. Amen.

Hod Boží svatodušní.

DUCH SVATÝ, UTĚŠITEL.

Je to zvláštní, jak rychle zanikají naše krásné národní zvyky. Pamatuji se na to jako dnes. Když jsem byl malým hochem, posílala mne matka před svatodušními svátky, abych ulomil několik lipových větvíček. Těmi jsme zvenku ozdobili okna; tak to bylo zvykem v celé osadě.

Kdysi jsem se tázal matky, proč to dělá. Vypravovala mi dojemnou povídku, plnou hluboké lidové víry. Židé v Jerusalemě označili si prý lipovou větvíčkou dům, kde se skrývali před sesláním Ducha svatého postrašení apoštolé; chtěli je ráno přepadnouti a povraždit. Ale Bůh svých věrných neopustil. Sotva se rozednilo, byly na všech domech v Jerusalemě zelené větvíčky lipové. Nikdo nevěděl, kde jsou ukryti apoštolé.

Je to jen lidová pověst, ale prozrazuje hlubokou víru a dětinnou důvěru v Boha Těšitele. Tímto krásným jménem nazval Pán Ježíš Ducha svatého. Privil k apoštolům: *»Já budu prositi Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy.«* (Jan 14, 16.) Proto na Boží hod svatodušní promluvím k vám o s l a d k é ú t ě š e D u c h a s v a t é h o.

Drazí křesťané! Když se dnes na vás dívám s kazatelny a vzpomínám na třicet dlouhých roků, které jsem tu prožil mezi vámi, vidím, jak mnoho se za tu dobu změnilo. Kdo byli tehdy v nejlepších letech, kloní se dnes k zemi a jejich hlava se pokryla bílým sněhem. Ti, kteří tehdy sedávali v lavicích, odpočívají tichý sen na posvátném poli. Ale kdybych se otázel: *»Čeho jste za ta léta zakusili více: radosti anebo bolesti?«* vyzněla by odpověď u všech stejně. Je to smutný následek prvního pádu v ráji. Ta Boží slova: *»V potu tváře své jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš do země, ze které jsi vzat«* (Gen. 3, 19) — strašně se na nás vyplnila. Často jsem si pomyslíl: *»Kdyby Adam a Eva byli v tu chvíli tušili, jaké moře slz vylejí na svoje potomky, snad nebyli by sáhli po zapovězeném ovoci.«* Marná úvaha, strašného hříchu v ráji tím neodčiníme.

To věděl dobře Pán Ježíš. A protože nás nemohl zbaviti kříže a utrpení, postaral se aspoň o Těšitele, který by nám stíral bolestné slzy a vracel do rozbolněné duše sladký pokoj a mír.

A jak umí Duch svatý těšiti duši, která se k němu utekla! Projděme v duchu aspoň několik takových bolestných zastavení na křížové cestě, kterou jmenujeme životem.

Vypukl požár a v malé chvíli lehlo stavení popelem. Práce, mizerná práce dlouhých roků byla v několika hodinách ztracena. U vašich dveří zaklepal snad smrt a vyrvala vám, co jste měli nejdražšího. Snad to bylo dítě, na které jste skládali všechny své naděje, které vám mělo osladiti zbytek života. Možná, že to byl otec rodiny a odešel náhle, kdy jste se toho nejméně nadáli. Tehdy se vám zdálo, že do studeného hrobu ukládáte celé své životní štěstí. Odcházel jste zlomeni. Drtila vás myšlenka, že toho nepřežijete; zdálo se vám, že vaše slunko zapadlo na vždycky, na vašich rtech že se již neobjeví radostný úsměv.

Tak asi bylo italské výpravě generála Nobile, když jim ztroskotala vzducholod' a posádka zřítla se k zemi. Kamkoli dohlédli, bělala se sněhová pole a strměly ledové pahorky. V duchu se loučili s rodinami a posílali všem drahým poslední: »S Bohem!«

Také ve vaší duši byla tehdy hluboká tma. Konečně jste si vzpomněli na modlitbu. Sepjali jste ruce a rty šeptaly vroucí prosbu. V očích snad ještě stály slzy, ale v duši jste cítili, jako by někdo lil hojivý balzám do vašich ran, bolest se mírnila, zármutek se rozplýval a do duše se snášel zase sladký pokoj a mír. A když jste od modlitby povstávali, bylo vám, jako byste se znova narodili a s novou chutí dávali jste se zase do práce. Kdo k vám promluvil? Byl to Duch svatý, který také vám stal se Utěшитelem.

Těžkým utrpením bývá ztráta majetku neb úmrtí milovaného člena rodiny; ještě bolestněji dovedou zraniti utrpení duševní: zklamání láska, černý nevděk nebo hanebná zrada tam, kde jsme čekali vděčnost a věrnost. Tato utrpení bývají nejbolestnější: nezraňují jen tělo, zraňují samu duši; nikdo jich na venek nevidí, proto ani nepolituje; přicházejí obyčejně od těch, které jsme nejvíce milovali. A takových tajných slz bývá více, než si myslíte. Jednou je to nevěra mužova, který zapomíná, co kdysi před oltářem přísahal a počíná se ohlížeti po jiných; jindy je vinna manželka, o které by si mohl muž zazpívati smutnou národní píseň: »Nejsi, nejsi, jak jsi se dělala, nejsi, nejsi, jak se děláš.« Nejčastěji to bývá nevděk dětí, které splácejí zestárlým rodičům hrubostí a neláskou oběti, které za ně přinesli.

Drazí křesťané! Dobře rozumím této strašné bolesti; zakusil ji na sobě sám Pán Ježíš při zradě Jidášově. Jak hluboko zranila jeho svaté Srdce, poznáváme ze slov žalmistových. Tu si stěžuje božský Trpitel: *»Ano, kdyby mi nepřítel klnul, snesl bych to, kdyby se vypínal nade mne odpůrce, ukryl bych se snad; ale tys to, společník můj, rádce a důvěrník, jenž jidals lahodné pokrmy se mnou, v dům Boží svorně jsme chodili.«* (Žalm 54, 13n.) Proto postaral se nám dobrý Pán Ježíš o pomoc a útěchu. V takovou chvíli vzpomeňte na

Ducha svatého, Těšitele; podíváte se, jak dovede osladiti i tento trpký kalich, který vám podala ruka, od které jste čekali jenom lásku a úsměvy.

Zakusila to na sobě blahoslavená Ida, která zemřela kolem r. 1180. Byla zasnoubena hraběti Jindřichu z Toggenburku a jejich vzájemnou lásku nezkalil dlouho nejmenší mráček. Jednoho slunného dne otevřela Ida okno, aby provětrala své šaty. Při tom položila svůj krásný snubní prsten na stůl. V tom vletěla do komnaty vrána, uchopila nepozorovaně zářící prsten a odnesla jej do svého hnízda. Dlouho hledala hraběnka svůj poklad, ale marně.

Po několika měsících vypátral jakýsi mladý lovec hnízdo vrány a našel v něm překrásný prsten. Protože nevěděl, čím je, nosil jej veřejně na ruce. Zlí lidé vidí všude jen zlo; prstenu si všimli také hraběcí služebníci a namluvili Jindřichovi, že hraběnka se mu stala nevěrnou; na důkaz své lásky darovala prý svůj snubní prsten mladému lovcovi.

Říká se, že vašeň je slepá. Čím více Jindřich Idu miloval, tím prudčeji vzplanula jeho zlost. Jakmile uviděl prsten na ruce lovcově, dal ubožáka na místě popraviti. Potom spěchal jako beze smyslu do komnaty své manželky a ve zlosti ji vyhodil oknem z hradu, který stál na vysoké skále.

Bůh svou věrnou služebnici neopustil, pádem si nijak neublížila. Když viděla, že je zachráněna, poklekla, sepjala vroucně ruce a takto se modlila: »Bože, za to, že jsi mne zachránil, opouštím dobrovolně bohatství a čest a chci sloužiti jen tobě, abych ti nahradila, co jsem dříve zanedbala.« Odešla do hlubokého lesa, tam si postavila skrovnou poustevnu a žila jen Bohu.

Teprve po 17 dlouhých letech nalezl ji tam jeden z hraběcích služebníků a pověděl to Jindřichovi. Ten již dávno litoval svého nerozvážného činu; prosil manželku, aby mu odpustila a vrátila se s ním zase na hrad. Po tolikém utrpení zazářilo nad nimi opět jasné slunko štěstí a spokojenosti.

Bolestná bývá ztráta majetku, ještě bolestnější bývá zklamáná láska, nejtěžší hodinka čeká na každého z nás na lůžku smrtelném. Již samo loučení s drahou bytostí, kterou jste po celý život milovali, dovedlo by otrávit hodinu smrti. Ještě bolestnější bývá pohled na děti, často ještě malé a nedospělé, které stojí kolem vašeho lůžka a které máte navždy opustiti. Nejbolestnější bývá pohled do nejisté budoucnosti, která nás čeká za hrobem. Úzkostlivá otázka: »Jaké bude moje první setkání se Spasitelem?« nedopřeje duši klidu a pokoje. Ne, nedivím se, že na čele umírajícího vystupuje často studený pot při vzpomínce na hříchy, kterých se kdysi dopouštěl.

Ale právě v hodinu smrti viděl jsem často, jak dovede Duch svatý potěšiti, posílit a uklidniti. Dobrý Ježíš zakusil tyto hrůzy na sobě, když umíral na potupném kříži; nebyl by Ježíšem, kdyby se nebyl postaral, abychom v tuto rozhodnou chvíli nebyli opuštěni.

Podivuhodný doklad této pravdy nacházím v životě dvanáctiletého Víta de Fontgalland. Byl vychován zbožně a jeho největším přáním bylo státi se knězem. Ale Bůh rozhodl jinak.

Přiblížil se den, kdy malý Vít měl přistoupiti k prvnímu svatému přijímání. Klečel zbožně mezi otcem a matkou a přijal Tělo Páně. Tu setkal se po prvé Pán Ježíš a jeho malý přítel. S očima sklopenýma, a rukama na prsou skříženými, jako by chtěl pevněji k sobě přivinouti drahocenný poklad, který nesl v srdci, vrátil se Vítek na své místo. Večer, když se odebral na lůžko, přišla k němu matka, aby se dověděla, oč prosil ráno Pána Ježíše. Jaké však bylo její překvapení, když hoch odpověděl: »Za nic jsem neprosil. Ježíšek ke mně mluvil, já jsem jen poslouchal a potom jsem mu řekl: „Ano.“«

Matka byla touto odpovědí zaražena. Sklonila se k dítěti, aby vypátrala, co mu Pán Ježíš pověděl. Ale Vít mlčel, za nic nechtěl prozraditi své tajemství.

Teprve když na smrt onemocněl, zavolal si matku a řekl jí: »Moje drahá maminko, musím ti pověděti svoje tajemství. Když jsem byl u prvního svatého přijímání, řekl mi Ježíšek: »Vítku, vezmu si tě; zemřeš jako dítě.« A já jsem mu odpověděl: »Ano.« Matka se slzami zvolala: »Miláčku, proč jsi mi to neřekl dříve?« Omilostněné dítě odpovědělo: »Proto, maminko, abych ti neudělal bolest.«

Tak dovedl Duch svatý posílit toto slabé dítě. Před nedávnem byl jeho hrob otevřen a jeho mrtvé tělo nalezeno neporušené. Dnes se jedná o jeho svatořečení.

Drazí křesťané! Duch svatý jest opravdu nejlepším Těšitelem, který nás provází po celý život a který dovede prozářiti i strašnou tmou hrobovou. Proto právem zpíváte v kostelní písni:

»Kde sídlí svatá láska tvá,
tam štěstí, blaho pokoj má.«

A přece nedostává se jeho útěchy každému stejně. Jsou duše, kterým se tento nebeský host takřka vyhýbá — a jsou opět duše, ke kterým chvátá s radostí. O prvních možno užití slov Písma svatého: »*Do zlovolné duše nevejde (Boží) moudrost, aniž bydliti bude v těle, poddaném hříchům*« (Moudr. 1, 4.); o druhých smíme říci se svatopiscem: »*Nalezen bývá od těch, kdož nepokoušejí ho, a ukazuje se těm, kteří jemu důvěrují.*« (Moudr. 1, 2.) Stejnou příčinu udává v dnešním evangeliu Pán Ježíš: »*Miluje-li mne kdo, slovo mé zachovávatí bude a Otec můj bude ho (za to) milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme.*« (Jan 14, 23.) Rozumíte dobře těmto slovům Pána Ježíše? Ke komu přichází Duch svatý nejraději? Kdo ho miluje. A kdo má pravou lásku? Kdo zachovává jeho přikázání. Proto řekl Spasitel: »*Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte!*« (Jan 14, 15.)

Lidský život je vždycky jen cestou slzavým údolím. Již Job

promluvil smutně pravdivá slova: »Člověk, který ze ženy se rodí, krátce žije, a sycen je mnohými bédami« (Job 14, 1) a moudrý Sirach (40, 1n.) k tomu dodává: »Svízel veliká ustanovena jest všem lidem, a jeho těžké tíží syny Adamovy ode dne, kdy vycházejí z lůna matky až do dne, kdy bývají pochováni do matky všech (země).« O této pravdě nepochyboval dosud nikdo.

Nezapuzujme proto hříchem Utěšitele, kterého nám slíbil Spasitel. V jeho svatém objetí bude se nám dobře žítí a blaze umírati. Často volejme k němu slovy církve katolické: »Přijď, svatý Duše, naplň srdce svých věrných a rozněť v nich oheň své lásky!« Amen.

Pondělí svatodušní.

PROČ DUCH SVATÝ PŮSOBÍ TAK MÁLO?

Když Petr ještě mluvil tato slova, připadl Duch svatý na všechny. (Skutky 10, 44.)

Není tomu dávno, celá příroda jako by spala. Na lukách ani zelené travinky, jen holé větve stromů zvedaly se k nebesům, jako by prosily o smilování. Sotva uplynulo několik týdnů, louky se zazelely, stromy se obalily bohatým květem, všude pučí a proudí nový život.

Víte dobře, kdo způsobil tak zázračnou proměnu. Pod hřejivými paprsky slunka roztál sníh a led, pod jeho teplými polibky zrodilo se nové jaro.

Jako v přírodě tak je tomu i v lidské duši. I duše má svoje slunko, je jím Duch svatý. Kde září a hřeje, rozkvétají překrásné ctnosti, rodí se svatá předsevzetí a zrají bohumilé skutky.

Drazí křesťané! Takové chvály na Ducha svatého slyšeli jste jistě již často. Zpíváte o něm dokonce v překrásné písni:

»Kde sídlí svatá láska tvá,
tam štěstí, blaho pokoj má,
kde však tvá milost nevládne,
tam navždy slunce zapadne.«

Tak zpíváme. Ve Skutcích apoštolských čteme o zázracích, které působil v prvních křesťanech Duch svatý. Ale povězte mi, co říká naše vlastní zkušenost? Pocítili jsme někdy na sobě tyto blahé účinky Ducha svatého? Skoro bych řekl, že naše zkušenost dokazuje opak. Byli jsme na příklad u svatého biřmování. Také se nám ří-

kalo, že vzkládáním rukou biskupových sestoupí do naší duše Duch svatý. Pozorovali jsme na sobě nějakou proměnu? Odcházelí jsme z kostela zdánlivě zase tak slabí a hříšní, jako jsme přišli.

Tak mluví naše zkušenost, a my lidé dáváme obyčejně vinu druhému. Jenom neradi se přiznáváme, že by vina mohla být také v nás samých. Drazí křesťané! Duch svatý je dosud tak mocný, jako byl při prvním seslání v Jerusalemě; dodnes by v nás vyvolal zázračnou proměnu, jakou způsobil v apoštolech — kdybychom mu nekladli překážky.

Snad se vám to zdá podivné, že by slabý člověk mohl překážeti Duchu svatému. Opravdu, je to slovo trochu nepřesné, ale tak mluvíme. Vlastně bychom měli říci: protože Pán Bůh dal člověku svobodnou vůli, volá, ale nikoho nenutí. Nabízí milost, ale čeká, zdali ji člověk přijme. Proto čteme ve Zjevení svatého Jana: *»Hle, stojím u dveří a tluku; jestliže kdo uslyší hlas můj a dveře mi otevře, vejdu k němu a budu s ním večeřeti a on se mnou.«* (Zjev. 3, 20.) Je to tedy lidská zloba, která působí, že milosti Ducha svatého nenesou ovoce. Abych vám to lépe vyložil, vraťme se k obrazu, o kterém jsem se zmínil na počátku kázání: Duch svatý je sluncem našich duší.

a) Také v zimě svítí slunko, totéž slunce, které nás hrálo v létě, a přece jest jeho světlo matnější, jeho teplo slabší. Je to tím podivnější, protože v zimě je nám slunko o 17.000 km blíže než v létě, a přece působí tak málo. Kdybyste se na to otázali hvězdářů, pověděli by vám zajímavou příčinu tohoto úkazu: v zimě je naše země od slunka odkloněná, jaksi odvrácená, proto na ni dopadá mnohem méně paprsků než v létě.

Tak tomu bývá i s lidskou duší. Také lidská duše může se od Boha odkloniti, odvrátit — hříchem těžkým a smrtelným. Je pravda, ani takovou duši neopouští Duch svatý úplně — volá ji výčitkami svědomí, mluví k ní spasitelnou bází před peklem, snad i časnými nehodami — ale jeho hlas skoro úplně zaniká v hluku světa a rozpoutaných vášní. Hřích, těžký hřích bývá první příčinou, proč necítíme blahodárné účinky Ducha svatého.

b) Jindy brání slunko husté, černé mraky, že nemůže vylévati na zemi své teplo a světlo. Také v lidské duši bývá někdy takových mraků tolik, že božské světlo Ducha svatého jimi takřka ani nepronikne. A je takových mraků mnoho, a mívají různá jména: u někoho je to pýcha, která mu nedovoluje, aby svou chybu uznal a napravil; u jiného je takovým mrakem v duši nepřátelství k bližnímu, kterému nechce odpustiti, ani když byl o to požádán; jinde zas nečistota, která zakaluje duševní zrak; nejčastější bývá takovým mrakem honba za bohatstvím. Starost o majetek nedopřeje některému člověku volnou chvíli, aby odtrhl oko od pozemské hroudy a pozvedl je v důvěrné modlitbě k nebesům.

Proto se nedivte, že do takové duše proniká jen málo světla Du-

cha svatého. Je jako slepá a nevidí hroznou propast, která se před ní otvírá.

Všem takovým odpovídá indický spisovatel Sundar Singh pěkným podobenstvím: »Jednoho dne seděl jsem na břehu řeky a vytáhl si z vody pěkný, tvrdý, kulatý kámen. Rozbil jsem jej; uprostřed byl suchý. Tak dlouho ležel ve vodě, a voda do něho nevnikla. Tento kámen je mi obrazem Evropanů. Celá staletí jsou obklopeni křesťanstvím, jsou úplně ponořeni do jeho požehnání, avšak křesťanství do nich nevniklo a v nich nežije. Není to vinou křesťanství, zavinila to tvrdost srdcí. Hmotařství a rozumářství zatvrdilo srdce Evropanů. Proto se nedivím, že mnozí lidé v Evropě nemohou pochopiti, co je Kristus.«

Tak indický spisovatel o nás Evropanech. Nezdá se vám, jako byste slyšeli slova Spasitelova: »*Mnozí přijdou od východu i od západu, a stolovati budou s Abrahámem, s Izákem, a s Jakubem v království nebeském; synové království však budou vyvrženi ven do tmy?*« (Mat. 8, 11n.) Evropa víry pozbývá, vidí v tom dokonce pokrok, pohanští národové ji s radostí přijímají.

c) A ještě jedna důležitá překážka znemožňuje blahé účinky Duha svatého. Povím vám to obrazem, jste rolníci, proto mi snáze porozumíte. Na každém poli musí pracovati dva: něco musíte udělati vy sami, něco musí udělati Pán Bůh. Vy pole připravujete a oséváte — Pán Bůh dává potřebné teplo a dešť. Povězte mi: Kdybyste na svém poli nic nenaseli, budete na podzim sklízeti? Kdyby Pán Bůh dával sebe krásnější počasí, kdyby pravidelně a vydatně přšelo, na vašem poli přece nic nenaroste, protože jste tam nic nenaseli.

Tak je to, moji drazí, i s duchovním polem, kterému říkáme lidské srdce. Bůh i člověk musí pracovati společně, mají-li v duši růsti ctnosti a dobré skutky. Kdyby mu Pán Bůh dával sebe více milostí, nepřivede to k ničemu, jeho duše zůstane planým úhorem, jestli sám se nebude snažit a namáhat!

Proto vidíme, že mnohý chodí na kázání, jde občas ke svaté zpovědi, přiklekne i ke stolu Páně — a přece zůstává stejným slabochem, stejně hříšným, stejně nedokonalým. Bůh dával dešť — ale člověk na pole nic nesel. Dobrá předsevzetí byla zapomenuta, jakmile odešel z kostela, na druhý den se žilo tak, jako kdyby se ani nezpovídal.

A přece, moji drazí, není to pravda, že by na takovém opuštěném poli nic nerostlo. Protože jste na poli nepracovali, protože jste se na poli nenamáhali, zarostlo brzy plevelem a tento plevel je tím bujnější, čím dával Bůh lepší pohodu.

I tato bolestná pravda opakuje se často v lidském životě. Jestli se křesťan poctivě nesnaží, aby se zlepšil, stává se ve skutečnosti denně horší. Protože se nepřičiňuje, aby na poli svého srdce zaséval ušlechtilé bylinky ctností, začne tam brzy bujati plevel hříchů. A čím

více milostí dává Bůh takové duši, tím bývá horší; zneužité milosti ji jaksi zatvrzují.

Možná, že jste si toho povšimli, snad jste se tomu i podivili, ale, myslím, že jste nenašli pravou příčinu tohoto zjevu. Zkušenost totiž dokazuje, že lidé kolem kláštera nebývají lepší než jinde; obyčejně jsou trochu horší a v náboženství vlažnější než v okolí. Povrchní pozorovatel dává obyčejně vinu klášteru; ve skutečnosti je příčina jinde. Takový klášterní kostel bývá pro celé okolí jakýmsi duchovním sluncem. Bohoslužba se v něm konává častěji a nádherněji, je tam příležitost přistoupiti častěji ke svatým svátostem — jedním slovem: Bůh dává v klášterním kostele více milostí, ale lidé s nimi obyčejně nepracují. Jejich duše podobají se poli, které nechal rolník ležeti ladem, místo ctností bují v nich proto tolik plevele.

Drazí křesťané! Nekladme překážky blahodárnému působení Ducha svatého. Neodvracejme se od něho těžkým hříchem, hledme, aby v naší duši nebylo hustých mraků zlých náklonností a vášní; snažme se, abychom svědomitě pracovali s milostmi, kterých se nám dostává. Potom se přesvědčíme o pravdě kostelní písně:

»Kde sídlí svatá láska tvá,
tam štěstí, blaho domov má!«
Amen.

Neděle I. po sv. Duchu.

NACTIUTRHÁNÍ.

Z hojnosti srdce mluví ústa. (Luk. 6, 45.)

Hlučínský časopis »Posel pravdy« (II, 45) vypravuje tuto bolestně smutnou událost:

Před vesnickým kostelem stojí dvě ženy. Obě přistupují často ke svatým svátostem, obě se pokládají za lepší křesťanky, ale obě jsou známy v celé vsi jako nemilosrdné klepny, které nedopřejí pokoje živým ani mrtvým. Opět mají cosi velice důležitého.

»Víte, co jsem se docela důvěrně dověděla od své přítelkyně? Jistě znáte toho mladého pekaře, co se sem před nedávnem přistěhoval. Pokládala jsem ho za hodného člověka, a zatím — ale to vám říkám přísně důvěrně — zatím je to bývalý trestanec.«

»Ale, ale, vždyť je tak vážený! Jak se může člověk v lidech zmýlit! A co vlastně provedl?«

»Hm, zpronevěřil prý peníze. Byl pokladníkem v jakém si velkém obchodě.«

»Je to hrozné, jak je ten nynější svět zkažený. Kdepak za naší mladosti bylo takového co slyšet?«

»To zaviňuje nedostatek náboženství!«

»A jeho rodina chodí přece tak pilně do kostela. Žena taková hodná, a ty jeho děti k pomilování.«

»Vidíte, a přece jenom bývalý trestanec.«

Rozešly se. Co bylo řečeno přísně důvěrně, věděla v několika dnech celá vesnice. Mladý pekař ztratil všechny zákazníky, jeho žena chodila bledá jako smrt, děti neměly někdy kousek chleba do úst. To vše způsobila poznámka, že prý byl kdysi trestancem.

Znáte tuto strašnou chybu jazyka; říkáme jí nactiutrhání. Dopouští se jí, kdo mluví zbytečně o chybách, kterých se bližní dopustil. Věřte mi, byla by to obrovská řeka, kdybychom spojili vjedno všechny slzy, které lidé pro tento hřích vyplakali. A přece je tak rozšířený, tolik oblíbený a tak málo obávaný; snad ani jednou jsme se nevrátili ze společnosti, abychom se ho nebyli dopustili. Proto věnujme dnešní kázání výstraze před nactiutrháním.

I. Mnozí lidé se domnívají, že o skutečných chybách bližního smějí mluvit po libosti. Vytknete-li jim jejich hříšné jednání, odбудou vás slovy: »Však povídám jen pravdu.« Tato domněnka je nesprávná. Nikomu z nás by nebylo milé, kdybychom pozorovali, že druzí se baví na náš účet a vynášejí na světlo vady, které jsme úzkostlivě skrývali před zvědavými zraky svého okolí. Proto pravil Pán Ježíš: *»Jak chcete, aby lidé činili vám, i vy činite jim!«* (Luk. 6, 31.) A dávno před ním radil zbožný Tobiáš svému synovi: *»Co nechceš, by od jiného dalo se tobě, hled', bys ty nikdy nečinil jinému!«* (Tob. 4, 16.)

Tážeme-li se, proč je tento hřích tak trestuhodný, mohli bychom vypočítati řadu důvodů. Zmíním se o jediném; již ten dostačí, abychom se báli nactiutrhání jako zhoubného moru. Kdyby směly promluvit věznice, blázince a nemocnice, jak strašná tajemství bychom se dověděli! Kdyby se otevřely hroby, kdyby ožili nebožtíci a prozradili nám utrpení, které jim způsobilo nactiutrhání, snad bychom se tohoto hříchu přece zhrozili. Kolik šťastných manželství bylo rozvráceno, kolik spokojených lidí na smrt rozeštváno, protože se druzí neřídili zásadou Ježíšovou: *»Jak chcete, aby lidé činili vám, i vy činite jim!«*

Známý jesuita P. Abel vypravuje: Jednou jsem navštívil v Tyrolsku blázinec. Vešel jsem s ředitelem ústavu do velikého sálu. Na konci stolu seděla dívka, bylo jí 19 nebo 20 roků a vyšívala krásnou pokrývku na oltář. Přiznám se, že ještě jsem neviděl tak krásného obličeje, proto jsem ani nepomyslel, že by také mohla býti choromyslnou. Tázal jsem se jí: »Slečno, pro který kostel je toto nádherné

vyšívání?« Žádná odpověď. »Ale, slečno, nevidím žádného vzorku, podle kterého pracujete.« Opět žádná odpověď. Pohlédl jsem na ředitele ústavu, který mne provázel; pokynul mi, abychom odešli.

Venku jsem se udiveně tázal: »Jak je možné, že tato dívka přišla o rozum?« Ředitel mi vypravoval: »Byla zasnoubena v Bolzanu. Krátce před svatbou chtěla navštívit rodinu svého ženicha. Ten se však o ní cosi dověděl. Když vstoupila do domu, stál ženich na schodech prvního poschodí a zavolal na ni: »Pryč odtud! Nechci tě ani viděti!« Toto jediné slovo mělo tak hrozný účinek.«

Budeme roznášení cizích chyb nazývati ještě maličkostí, když nese takové ovoce? Bohužel, je tato neřest tak rozšířená, lidé si ji tak rádi omlouvají, že zasluhuje podrobnějšího rozboru. Abyste mi spíše uvěřili, nebudu mluvit sám; otvírám před vámi Písmo svaté a povím vám, jak se dívá na tento hřích Pán Bůh, který nás bude jednou souditi.

V knize Sirachově (28, 21n.) volá spravedlivý Bůh: »*Rána bímčem působí modřinu, ale rána jazykem drtí kosti.*« A dodává slova, která by měla otrásti každým nactiutrhačem: »*Mnoho lidí padlo ostrím meče, ale ne tolik, kolik jich zahynulo jazykem svým.*« Proto napomíná každého: »*Slyšel-lis slovo proti bližnímu svému, ať s tebou zemře!*« (Sir. 19, 10.) A v listě k Římanům prohlašuje apoštol Pavel: »*(Věčné) smrti hodni jsou ti, kteří takové věci páší.*« (Řím. 1, 32.)

II. Chcete-li se lépe přesvědčiti o zlobě tohoto hřichu, všimněte si, proč lidé mluví o chybách druhého. Jsou to důvody nízké a nečestné, které nás nikdy nemohou před Bohem ospravedlniti; spíše jsou naší velikou obžalobou. (Sr. Životem, č. 82.)

Často se nactiutrhá jen z jakési povídavosti. Mluví se a mluví se. Když hovor počíná vážnouti, přejde se na chyby druhých; je to tak zajímavé rozkládati tajné novinky a obveselovati se na cizí útraty. Opravdu, pěkná zábava, při které krvácí srdce bližního! Tak se bavili kdysi spustlí vojíni se Spasitelem, trním korunovaným! Chceš je snad následovati?

Jindy mluví se o cizích chybách z pýchy a domýšlivosti. Skromný, pokorný člověk ví, že jsme všichni chybní tvorové; proto myslí raději na vlastní slabosti. Kdo mu zaručí, že zítra nedopustí se téže chyby, kterou by dnes haněl na druhém? A božský Spasitel volá k takovým kritikům: »*Pokrytče, vyjmi nejprve trám z oka svého a potom přihlédni, abys vyvrhl třísku z oka bratra svého.*« (Luk. 6, 42.) Rozumíte dobře těmto slovům věčné Pravdy? Napovídají nám, že nactiutrhač bývá obyčejně horší než bližní, kterého snižuje.

Ještě hůře, mluví-li se o cizích chybách z chladné vypočítavosti, ze závisti, z odporu nebo ze ctižádosti. Najdou se i takové duše, které zakrývají své nekalé cíle pláštíkem lásky bliženské, horlivosti o spásu duše nebo starostí o dobro veřejné. Moji drazí, chtějí někoho polepšiti tím, že rozhlašujeme jeho chyby, jest apoštolát velice snad-

ný, ale také velice nevhodný. Nic neroztrpčuje chybujiícího tolik, jako když pozoruje, že byl před druhými zahanben a potupen. Práví apoštolé pracují také o spáse bližního; nemluví o něm, ale modlí se za něho.

Nedejme se zlákat, abychom chyby svého bližního druhým povídali. Vídeňský kazatel Abraham od svaté Kláry přirovnával takové horlivce ke kominíkům, kteří vymetají cizí komíny a sami se při tom pořádně počerní. Ještě rozhodněji mluvil apoštol Pavel: *»Hrobem otevřeným jest hrdlo jejich, svými jazyky jednají lstivě, jed hadí jest pod jejich rty. Jejich ústa jsou plna zlořečení a hořkosti, není bázně Boží před očima jejich.«* (Řím. 3, 13n.)

III. Nesmíme tedy nikdy mluvit o chybách druhých nebo na ně upozorniti? Záporná odpověď byla by nesprávná. Jsou důvody, kdy smím chybu druhého prozraditi, někdy jsem k tomu vázán i svědomím. Brzy se však přesvědčíte, že tyto důvody nemají nic společného s lichými záminkami, kterými si lidé takové řeči obyčejně omlouvají.

Smím oznámiti chyby druhého, nemohu-li jinak předejiti velké škodě církve, státu nebo společnosti. Ví-li na příklad, že členka Mariánské družiny dopouští se velikých chyb, které by ohrozily dobrou pověst celého spolku neb aspoň jeho blahodárnou činnost značně brzdily, smím a mám povědět její chyby představenému. Totéž platí, kdyby takový člen se dopouštěl zrady na svatých zájmech státu nebo národa. Tutláním uvalil bych na celou církev podezření, které by mohlo míti dalekosáhlé důsledky. V takovém případě smím a mám chyby bližního vyzraditi, protože společné blaho je přednější než dobrá pověst jednotlivcova. Sem spadají také různé přehmaty v úřadech, které kdo zastává. Kdokoli je tají, neškodí jenom státu, stává se spoluvinníkem a bývá často povinen hraditi škodu, která povstala.

Ovšem ani v takovém případě není dovoleno rozhlašovati chyby bližního kdekoli. Smím je povědět jen těm, kteří mají moc, aby zakročili.

Chybu bližního smím také povědět, nemohu-li bloudícího jinak zachrániti před pádem do hříchu. Sem spadají především tajné známosti, které se udržují bez vědomí rodičů, často proti jejich vůli; svůdná divadla, která navštěvuje syn nebo dcera tak, aby se to rodiče nedověděli; zanedbávání důležitých povinností náboženských anebo stavovských. Nechodí-li na příklad dítě do kostela nebo do školy, ač bylo rodiči posláno. V takových případech smíme otce neb matku upozorniti a moudří rodiče vám za to poděkují.

Mohl bych k tomu povědět příklad z vlastní zkušenosti. Byl jsem kdysi v nedalekém městě, kde studovala dcera našeho souseda; náhodou jsem se dověděl, že navazuje známost s jakýmsi akademikem, která se jí mohla státi nebezpečnou. Bylo mi líto nezkušené dívky, proto jsem na to upozornil otce. Ukázalo se, že pověst nebyla

správná; a přece mi přišel otec osobně poděkovati za upřímnou starost o blaho jeho dítěte.

Smím prozraditi chyby bližního, nemohu-li jinak vyrvati nevinnou duši z jeho drápů. Kolika nešťastným manželstvím by se bylo předešlo, kdyby lidé nemlčeli a upozornili dívku na špatnosti hochy, kterému darovala své srdce. Kolik podvodů bychom byli překazili, kdybychom byli pověděli, co jsme se o druhém dověděli. Škoda, že se tu často zapomíná na zásadu katolické mravouky: spoluvinníkem jest i ten, kdo chyby druhého skrývá tam, kde měl mluvit.

Znal jsem dívku, která se rozešla se svým milencem, protože od ní žádal věci, kterých mu povoliti nesměla. Když jeho hříšné choutky rázně odbyla, přepadl ji a bodl ji do prsou. Mířil přesně; jen šťastné náhodě měla děkovati, že vražedný nástroj nepronikl hlouběji dosti silným šatem.

Po nějaké době se dověděla, že odmítnutý milenec uchází se o ruku její přítelkyně. Upozornil jsem ji, že je povinna dívku varovati. Neučinila to. Ubohá dívka se s ním opravdu zasnoubla a dnes jsou u nich rvačky na denním pořádku, několikrát musela zakročit i policie. Marně se bude před Bohem omlouvati, její mlčení bylo hříšné a ukrutné!

A ještě v jednom případě smíme prozraditi chyby bližního. Bylo-li nám ukřivděno a nemůžeme-li se jinak domoci spravedlivé náhrady, než když vinu druhého oznámíme.

Z toho, co bylo řečeno, vidíte sami, jak hříšně se mluvívá obyčejně o chybách druhých a jak malicherné bývají důvody, kterými lidé své řeči omlouvají.

A přece jsem se ještě nezmínil o nejbolestnějším důsledku takových řečí. Kdo mluví o chybách bližního, stěžuje si svůj vlastní soud před Bohem. Proto pravil Pán Ježíš: *»Nesudíte, abyste nebyli souzeni; neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou bude vám naměřeno.«* (Mat. 7, 1n.) Proto volal apoštol Pavel: *»Jsi bez omluvy každý, který je (bližní) soudíš; neboť tím, že soudíš jiného, sám sebe odsuzuješ, ježto činíš totéž, co soudíš na jiném.«* (Řím. 2, 1.) Proto hrozil apoštol Jakub: *»(Boží) soud nezná milosrdenství s tím, kdo sám neučinil milosrdenství«* (Jak. 2, 13.) a nezakryl šetrně chyby druhého, o kterých se dověděl.

Drazí křesťané! Možná, že jsme se někdy zachvěli při vzpomínce na soud, který nás čeká po smrti. Můžeme si jej ulehčiti, nebudeme-li bližního posuzovati a jeho chyb roznášeti. Amen.

JEDEN BŮH VE TŘECH OSOBÁCH.

Celý život katolického křesťana má býti prozářen, posvěcen vzpomínkou na nejsv. Trojici. Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého stékala kdysi křestní voda po naší hlavince a smývala z duše poskvrnu dědičného hříchu; ve jménu tří božských osob udělí nám jednou kněz na smrtelném lůžku poslední rozhřešení. Na toto veliké tajemství naší svaté víry vzpomínáme, kdykoli se žehnáme; těmito svatými jmény rozloučí se s námi kněz, až nás bude ukládati do posvěcené země.

A přece bývá právě tento článek víry vystaven nejprudším útokům nevěreckého světa. Není tomu dávno, co pravil posměšně jakýsi profesor: »Katolíci musí věriti, že jedna rovná se třem.« Na první pohled vypadají jeho slova učeně a možná, že zmátla některého posluchače; ve skutečnosti jen prozrazují, že pan profesor dávno zapomněl, čemu se kdysi učil v katechismu. My přece netvrdíme, že tři bohové jsou jeden Bůh; neříkáme, že tři osoby jsou jedna osoba. Katolický článek víry zní: »Jeden Bůh ve třech osobách.« Abyste se o této pravdě své svaté víry znova přesvědčili, promluvím o nejsv. Trojici. Dokáži vám, že jest jenom jeden Bůh, ale ve třech osobách a pokusím se, pokud je to jen lidskému rozumu možné, vyložiti vám toto tajemství naší víry.

I. Jest jenom jeden Bůh, ale ve třech osobách.

Pána Boha můžeme poznati již přirozeným rozumem. Krásně o tom napsal žalmista Páně (18, 1n.) :

*»Nebesa vypravují slávu Boží,
a díla rukou jeho hlásá obloha.
Den dni výmluvně podává tu zprávu,
a noc noci dává to poučení.
Není to mluva, aniž jsou to řeči,
jejížto hlasů bylo my možno neslyšet.
Po celé zemi rozléhá se zvuk jejich,
a až na kraj světa jejich slova.«*

Pán Bůh rozsel po celém světě opravdu tolik tvůrčích zázraků, zanechal všude tolik stop svého božství, že jenom úmyslný slepec toho nevidí.

Zajímavý doklad vypravuje náš proslulý cestovatel, Dr. Alois Musil, nazývaný od Arabů Músou (V posvátném Hedžázu, Praha, 1929, 178n.). Jel kdysi pískovou pouští Nefúd. Právě vycházelo slunko a zlatilo kraj svými paprsky. Jeho arabský průvodce Názal zašeptal: »Velký jsi, Bože, velký jsi, Bože!« Dr. Musil píše: Chtěje

využítkovati jeho zbožné nálady, ptal jsem se ho rovněž šeptem: »Odkud víš, Názela, že jest Bůh?«

Mlčel.

»V dobrém se tě ptám, Názela, odkud víš, že je Alláh? Což jsi ho viděl?«

»Mlč, Múso,« bylo vše, co mi Názela odpověděl.

»Proč bych měl mlčeti? Právě jsi volal: Velký jsi, Bože! Z toho soudím, že věříš, že Bůh je. Nemůžeš mi povědět, proč v Boha věříš?«

Názela po mně pohlédl, zavzdychl a pobídl svou velbloudici k rychlejšímu kroku, neodpověděl ani slova. Po nějaké chvíli zarazil své zvíře, a ukazuje před ně hůlčičkou, ptal se zvučným hlasem:

»Co vidíš, Múso, v písku přede mnou?«

»Stopy.«

»Čí stopy?«

Prohlédnuv si čerstvé stopy lépe, odpověděl jsem: »Stopy pštrosa.«

»Viděl jsi kdy pštrosa v tomto Nefúdu?«

»Neviděl.«

»Odkud tedy víš, že je v něm pštros?«

»Tyto čerstvé stopy mi to povídají.«

»Div divoucí! Tyto stopy, kterých tu včera nebylo, a které nejbližší vítr zase zahladí, ti povídají, že je v tomto Nefúdu pštros. A stopy Boží ti nepovídají, že je na tomto místě Bůh?«

»Kde jsou stopy Boží?«

»Ty, Múso, se ptáš mne, Názela, kde jsou stopy Boží? Pohled' vpravo, pohled' vlevo; podívej se vpřed, podívej se vzad; pozoruj stopy Boží a netrap mne, Názela, otázkami, odkud že vím, že Bůh je!«

Tak mluvil s Drem Musilem prostý Arab. Proto jsem řekl: »V Boha nevěří jenom ten, kdo úmyslně zavírá oči, aby neviděl.« Apoštol Pavel napsal (Řím. 1, 20n.) na adresu nevěrců vážná slova: Neviditelné vlastnosti Boží vidí lidský rozum ve tvorech jako v nějakém zrcadle; proto nemá omluvy, kdo v Boha nevěří.

Že jest Bůh, můžeme poznati již pouhým rozumem; zato nikdy bychom sami nepoznali Boží Trojici. Je to tajemství víry, které nám zjevil teprve Ježíš Kristus. Ani toto zjevení neudálo se najednou, Pán Bůh připravoval lidstvo jen ponenáhlu na tuto hlubokou pravdu.

Před příchodem Kristovým neznali Boží Trojice. Abych to pověděl vhodným obrazem: toto krásné slunko bylo ještě za hustými mraky. A přece tu a tam problesklo aspoň na chvíli jeho zázračné světlo. Je pravda, tehdejší lidé těmto paprskům nerozuměli; teprve ve světle Nového zákona chápeme jejich nebeský původ. Upozorním vás aspoň na několik

Mnohé židovské učence překvapovala biblická zpráva o stvoření prvního člověka; tam četli větu, které nerozuměli: »I řekl Bůh: Učiňme člověka k obrazu a k podobě naší!« (Gen. 1, 26.) Marně se

tázali, proč pravil Bůh »učinme«. Před příchodem Ježíše Krista nemohl jim dáti nikdo uspokojivou odpověď. Stejnou náповěď četli ve vypravování o pádu prvních lidí. Tam řekl zase Bůh: *»Hle, Adam stal se jako jeden z nás.«* (Gen. 3, 22.) Teprve Nový zákon nám vložil tuto velikou záhadu; jest jenom jeden Bůh, ale ve třech osobách. Všechny tři božské osoby tvořily člověka; proto nyní rozumíme, proč pravil Bůh: *»Učinme člověka k obrazu a k podobě naší!«*

Také jinde ve Starém zákoně nacházíme tajemné stopy nejsv. Trojice. Každý den uděloval kněz lidu požehnání; v něm se opakovalo třikrát Boží jméno Hospodin (Num. 6, 24n.):

*»Hospodin ti žehnej
a opatruj tě!
Hospodin tvář svou ti ukaž
a budiž ti milostiv!
Hospodin obrať svůj obličej k tobě
a uděl ti pokoje!«*

A když prorok Isaiáš (6, 3) spatřil ve vidění Pána Boha, zpívali nebeští duchové třikrát: *»Svatý, svatý, svatý (jest) Hospodin, Bůh zástupů!«*

Mohl bych vám vypočítati mnoho takových paprsků, kterými připravoval Bůh lidstvo na veliké tajemství nejsv. Trojice. Tyto husté mraky protrhly se teprve příchodem Ježíše Krista, slunce zářilo stále jasněji, až konečně vystoupilo v plné své kráse.

Po prvé stala se určitější zmínka o nejsv. Trojici, když archanděl Gabriel zvěstoval vtělení Spasitelovo. Tehdy pravil Panně Marii: *»Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží.«* (Luk. 1, 25.) V tomto slavnostním okamžiku slyšela Rodička Boží po prvé o Bohu Otci, Nejvyšším, o Bohu Synu, který se z ní měl jako člověk naroditi a o Duchu svatém, který v ní chtěl vykonati tento veliký zázrak.

Od té doby uplynulo třicet roků. Spasitel dospěl v muže a křtem v řece Jordánu měl počíti veřejný úřad. O tomto slavnostním okamžiku vypravuje evangelium: *»A když byl Ježíš pokřtěn, vyšel ihned z vody; a hle, otevřela se mu nebesa, i viděl Ducha Božího sestupovati jako holubici a přicházeti na něho. A ejhle, s nebe pravil hlas: Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.«* (Mat. 3, 16n.) Při tomto druhém zjevení bylo již více svědků; slyšel je Jan Křtitel, slyšely je také zástupy jeho kajících.

Ale teprve Ježíši Kristu děkujeme, že strhl úplně tajemnou roušku a pověděl nám jasně celou pravdu. Nebudu vypočítávati všech jeho slov, zmíním se o nejdůležitějších. Když před svým nanebevstoupením loučil se s apoštoly, pronesl k nim věčně památná slova: *»Jděte tedy a učte všechny národy. Křtíte je ve jménu Otce*

i Syna i Ducha svatého. A učte je zachovávatí všechno, co jsem vám přikázal.« (Mat. 28, 19n.)

II. Od té doby věřila církev katolická v jednoho Boha, který je ve třech osobách. Pro jméno trojjediného Boha vykrvácelo miliony svatých mučedníků a ještě na hroby dávali si vrývati toto sladké tajemství víry. Je však jiná otázka: Jak si máme toto tajemství představití? Jak mu rozuměti?

Pravím hned na počátku: nejsvětější Trojici nepochopíme nikdy . . . I největším veleduchům zůstal tento článek víry tajemstvím; proto ani ode mne nečekejte nemožností. Pokud jsme na světě, jdem jen jako stínem. Jakési světlo vzejde nám teprve na věčnosti, až uvidíme Boha tváří v tvář. Zatím jsme odkázáni na obrazy, podobnosti, přirovnání více nebo méně dokonalá.

Nejvznešenějším tvorem Božím na světě je člověk. Písmo svaté velebí jeho velikost, protože jest obrazem Božím: *»Stvořil tedy Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho.*« (Gen. 1, 27.) Vám nemusím dokazovati, že tento obraz není v lidském těle; Bůh těla nemá. Člověk se podobá Bohu svou duší a právě v lidské duši vidíme krásný obraz nejsv. Trojice. Naše duše má především sílu, kterou ovládá tělo; má rozum, kterým dovede poznati každou pravdu; má vůli, pramen lásky, kterou miluje dobro a nenávidí zlo. Síla, rozum a vůle. Síla nám připomíná Boha Otce, který je Stvořitelem celého světa; rozum je krásným obrazem Božího Syna, kterého jmenujeme božskou Moudrostí; vůle, láska připomíná Ducha svatého, lásku boží a pramen všech milostí. Jedna duše, ale tři vlastnosti: síla, rozum, vůle; jeden Bůh, ale tři osoby: Otec, Syn a Duch svatý. Je to překrásný obraz, bohužel, jenom obraz a to ještě slabý a nedokonalý. Síla, rozum a vůle jsou jenom vlastnosti naší duše; Otec, Syn a Duch svatý jsou však samostatné osoby.

Jiným krásným obrazem nejsv. Trojice je sluneční paprsek; škoda, že tento obraz nepochopíte tak, jako jej chápe na příklad student na gymnasiu. A přece se pokusím vám jej vyložiti.

Sluneční paprsek je především síla; je tak silný, že dovede roztočiti malé slídové kolečko, na které dopadá. Ale tentýž sluneční paprsek je zároveň světlem, které osvětluje, a je teplem, které zahřívá. Síla, světlo a teplo. Síla připomíná Boha Otce, světlo připomíná Boha Syna, vtělenou Moudrost, která osvětluje každého člověka, teplo připomíná Ducha svatého. Jeden paprsek je síla, světlo a teplo; jeden Bůh, ale tři osoby: Otec, Syn a Duch svatý.

Takových obrazů mohl bych vypočítati více, než vždycky to budou jen obrazy. Proto jsem pravil: *»Dokud jsme na světě, nikdy nepochopíme nejsv. Trojici. A což, kdybychom se o to přece pokusili? Stalo by se nám, co se přihodilo svatému Augustinovi. Procházel se kdysi po břehu mořském a přemýšlel o této veliké záhadě. Pojednou spatřil u moře hošíka. Udělal si v písku mělkou jamku, lasturou nabíral vodu a lil ji do důlku. Světec pozoroval chvíli hru*

dítěte, potom se tázal: »Co tu děláš?« — »Chci přelíti moře do této jamky,« odpovědělo dítě. — »To nikdy neuděláš. Podívej se jen, jak je moře veliké a tvoje jamka tak malá.« Nebesky mile pohlédlo dítě na světce a vážně pravilo: »A přece dříve přeleti toto moře do svého důlku, nežli ty pochopíš jednoho Boha ve třech osobách.« To povědělo a zmizelo zrakům světcovým. Byl to anděl, který přišel poučiti světce.

Nejsvětější Trojici nepochopíme tedy nikdy. Smíme však proto říci, že tento článek víry je proti rozumu? To by byla největší pýcha, jaké bychom se mohli dopustiti. Tento článek víry není proti rozumu, stojí však vysoko nad rozumem.

Někoho snad napadla otázka: »K čemu tedy zjevil Bůh pravdy, kterých nemůžeme pochopiti?« Odpovím zase obrazem. Co byste pověděli člověku, který by vám řekl: »K čemu je mi slunce, když se do něho nemohu zahleděti?« Je pravda, pohled do slunce by nás oslepil; ale je také pravda, že bez slunce bychom neviděli nic. Také tajemství naší víry jsou takovým sluncem. Ať přemýšlíme sebe více, nikdy jich nepochopíme, ale v jejich světle chápeme lépe ostatní pravdy víry.

Čemu se tedy můžeme učit z dnešního svátku? Pověděl nám to apoštol Pavel v epištole. Tam volá: *»Ó hlubokosti bohatství a moudrosti i vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelné jsou soudy jeho a nevystihlé cesty jeho! Neboť kdo poznal mysl Páně? Aneb kdo byl jeho rádcem? Anebo kdo prve dal jemu, a bude mu odplaceno? Vždyť z něho a skrze něho a k němu jsou všechny věci; jemu sláva na věky!«* (Řím. 11, 33n.)

Ano, hluboká pokora má býti ovocem tohoto velikého tajemství! Vzpomínka na nejsv. Trojici má nás chrániti před každou urážkou Boží; vzpomínka na Boha trojjediného má nám zavřítí ústa, kdybychom chtěli jeho řízení všetečně posuzovati; myšlenka na jednoho Boha ve třech osobách má nás povzbuditi, abychom ochotně plnili každé jeho přikázání.

Drazí křesťané! Daří-li se nám dobře, provází-li naše kroky Boží požehnání, opakujme vděčně: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému!« Dolehne-li na nás kříž a utrpení, zalévají-li se nám oči slzami a zraněné srdce krvácí, i tehdy volejme: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému!« Až jednou otevře se před námi krásné nebe, budou naší největší radostí slova: »Sláva Otci i Synu i Duchu svatému!« Amen.

TANTUM ERGO SACRAMENTUM!

Boží Tělo počítáme k nejradostnějším svátkům katolické církve. Chrámny zdají se nám příliš těsné, vycházíme na ulice; stavíme oltáře, zdobíme je nejkrásnějšími květy, abychom dokázali Spasiteli vděčnou lásku za tak veliký dar. Právem si toho zaslouží a nikdy se nám nepodaří splatiti mu náš nesmírný dluh.

Rcete mi. Nenapadla vás ještě teskná otázka: Je Spasitel s naší úctou opravdu spokojen? Nemohl by nám vytýkati, co vytkl prorok národu izraelskému: *»Lid tento ctí mne jen ústy, kdežto srdce jejich daleko jest ode mne!«* (Mat. 15, 7.) I o nás platil by tento bolestný stesk, kdybychom se spokojili jen vnější nádherou. Živá víra ve Velebnou Svátost musí nás provázeti, má-li se Spasiteli líbiti naše úcta. Proto dnes promluví o tomto přesvatém tajemství. Dokáží vám, že Ježíš Kristus jest skutečně přítomen ve svaté Hostii a vyvodím důsledky z této vznešené pravdy.

I. Počínám vzpomínkou z našich domácích dějin; událost se stala v Praze před 300 roky a je zjištěna soudním vyšetřováním.

Školní děti měly společné svaté přijímání. Toho použil pražský bohatý žid, aby ukojil svou nenávist ke katolické církvi. Zavolal si chudou křesťanskou dívku a slíbil jí krásné šaty; zato mu měla udělati, jak pravil, maličkost. Až bude u svatého přijímání, měla nepozorovaně vyjmouti z úst svatou Hostii, dáti ji do modlitební knihy a po bohoslužbě mu ji tajně donésti. Ujistil dítě, že nikomu nic nepoví a nerozvážná dívka svůj hříšný slib opravdu splnila. Ukryla svatou Hostii a donesla ji svatokrádežnému rouhači.

Zlosyn zajásal, že se mu tak lehce podařilo dostat do rukou křesťanskou Svátost. Když osaměl, položil svatou Hostii na stůl, vzal nůž a zlostně bodl do Velebné Svátosti. V tom okamžiku stalo se cosi neobyčejného. Ze svaté Hostie vytryskla červená krev. Hrůzou zbledl zločinný muž; aby zahladil stopy svého hříchu, vhodil Velebnou Svátost do roztopených kamen. Zmýlil se, jestli čekal, že svatá Hostie shoří. Zvolna vystoupila z plamenů a zůstala státi volně ve vzduchu, dosti vysoko nad zemí.

Nohy se zachvěly pod zločincem, když spatřil tento nový zázrak. V největší úzkosti chvátal pro katolického kněze a vypravoval mu svůj hříšný čin. Kněz přišel a odnesl zhanobenou Svátost opět do kostela a uložil ji ve svatostánku. Pachaťele stihl zasloužený trest, který také přijal jako pokání za svůj hřích.

Vím, drazí křesťané, vám není potřeba zázraků. Vy věříte slovům Spasitelovým; a přece bude dobře, když před vámi otevru svaté

evangelium a připomenu vám, co v něm čteme o Velebné Svátosti oltární.

Rok před Zeleným čtvrtkem promluvil Spasitel v Kafarnaum dlouhou řeč; je důležitá, protože v ní slíbil po první Velebnou Svátost. Nemohu vám ji čísti celou, vybírám nejdůležitější odstavec:

»Já jsem chléb života. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nebudete-li jísti tělo Syna člověka a píti jeho krev, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm, a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.« (Jan 6, 48n.)

Po těchto slovech povstala v synagoze bouře; po první vzepřel se lidský rozum tomuto tajemství. I mnoho učedníků opustilo v tu chvíli Krista; odešli se slovy: *»Tvrdá je ta řeč; kdo jí může poslouchati?«* (Jan 6, 61.) Tak se odvděčilo lidstvo dobrému Spasiteli za zázračný pokrm, který jim sliboval.

Po roce byl zase Zelený čtvrtek, poslední v životě Ježíšově. Spasitel chtěl splniti, co před rokem slíbil v Kafarnaum. Evangelium vypravuje: *»Když pak večereh, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dal učedníkům svým a řekl: Vezměte a jezte, toto jest tělo mé.«* (Mat. 26, 26.) K tomu dodal důležitá slova: *»To činite na mou památku!«* (Luk. 22, 19.)

Slova Ježíšova jsou tak jasná, že výkladu nepotřebují. Zastavme se u nich přece na chvíli a zamysleme se nad jejich nebesky krásným obsahem! Spasitel vzal do rukou kousek bílého, pšeničného chleba; když jej podával apoštolům, pravil: *»Vezměte a jezte, toto jest tělo mé.«* Zdánlivě zůstalo vše při starém, na venek nic se nezměnilo, a přece vykonal v tu chvíli všemohoucí Bůh jeden z největších zázraků. Kdysi proměnil vodu ve víno, při poslední večeri proměnil chléb ve svoje svaté Tělo. A tutéž moc dal apoštolům, těmto prvním kněžím katolické církve; stalo se to slovy: *»To činite na mou památku!«*

Od té doby uplynulo 1900 roků, ale církve na tento okamžik nezapomněla. Ustavičně věřila, že ve svaté Hostii je přítomen její Spasitel, Ježíš Kristus.

Tuto víru prvotní církve vyslovil jasně apoštol Pavel ve svém listě ke Korintským. Když pověděl, co se stalo při poslední večeri, pokračuje: *»Proto kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem i krví Páně. Zkusiž však každý sám sebe a tak z toho chleba jez a z kalicha pij; neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně.«* (1. Kor. 11, 26n.)

Z pozdějších století máme nepřehledný zástup svědků, kteří vyznávají hlasitě víru ve Vel. Svátost. Dokud trvalo pronásledování církve, mluvili křesťanští spisovatelé opatrně, aby nevystavili Vel. Svátost rouhavým útokům pohanského okolí. Proto užívali rádi ob-

razů, kterým rozuměli jen věřící. Povím vám aspoň o jednom. Pohanský soudce vyzval svatého apoštola Ondřeje, aby obětoval modlám a hrozil mu smrtí na kříži, jestli neuposlechne. Hrdinný apoštol odpověděl: »Já obětuji každodenně na oltáři všemohoucímu Bohu, jedinému a pravému, ne maso býků, ani krev kozlů, nýbrž neposkvrněného Beránka; když všichni věřící pojedli z masa Beránkova, obětovaný Beránek přece zůstal celý a živý.« Jak vidíte, použil apoštol pro Vel. Svátost obrazu obětovaného Beránka; tak zastřeně mluvivali též ostatní spisovatelé z této doby.

Když církev nabyla svobody a nemusela se již skrývati v podzemních katakombách, mluvili spisovatelé jasně a bez obrazů. Poslyšte aspoň několik svědků.

Sv. Cyril Jerusalemský († 386) připravoval mladé křesťany k prvnímu svatému přijímání. V jedné z těchto krásných řečí praví: »Když sám Kristus řekl o chlebě: Toto je tělo mé, kdo bude o tom ještě pochybovati? A když sám ujistil: Toto je krev má, kdo smí ještě říci, že tomu tak není? V Káni Galilejské proměnil kdysi vodu ve víno; proč bys tomu nevěřil, když na oltáři proměňuje víno ve svou krev? Proto přijímej Velebnou Svátost s neochvějnou jistotou, že je to tělo a krev Kristova. Pod způsobou chleba podává se ti tělo Páně a pod způsobou vína podává se ti jeho krev, abys přijetím těla a krve Kristovy se s ním do nejúžeji spojil. Nepokládej to za pouhý chléb a víno; Pán tě ujišťuje, že je to jeho tělo a jeho krev. Nesud' podle chuti, z víry čerpej skálopevnou jistotu!«

Ještě rozhodněji mluvival svatý Jan Zlatoustý († 408): »Svatí králové klaněli se tomuto tělu, když ještě odpočívalo v jesličkách; s bázní a třesením vrhli se před ním až na zem. Ty vidíš ležeti na oltáři totéž tělo, které uctili v jesličkách svatí králové.« A jinde volá tento církevní učitel: »Mnozí říkají: Jak rád bych viděl jeho (Kristovu) podobu, jeho tvář, jeho oděv a obuv. Jsi šťastnější! Vidíš jej samého, smíš se ho dotýkati, smíš ho požívati.« A dojatě dodává: »Který pastýř živí ovečky svým vlastním tělem? Mnohé matky dávají i děti cizím kojným; to Kristus neučinil. Živí nás vlastní krví a spojuje se s námi.«

Asi v téže době žil ve Francii svatý biskup Hilarius († 366). Napsal: »Kristus pravil: Tělo mé jest opravdu pokrm a krev má jest opravdu nápoj; kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. O skutečnosti těla a krve nemožno ani pochybovati.«

Milánský biskup sv. Ambrož († 397) píše: »Co máme na oltáři, je tělo, které se kdysi z Panny narodilo, které bylo ukřižováno a odpočívalo v hrobě.« Podobně sv. Augustin († 430): »Na oltáři vidíme chléb a víno; ale tento chléb a toto víno stává se tělem a krví Páně, jakmile kněz nad ním pronesl slova proměňovací.«

Mám mluvití dále? Bylo by to zbytečné. Klečíme-li před svato-
stánkem, máme stejnou víru, jakou hlásali apoštolé, jakou vyznávala církev v katakombách, za kterou umírali svatí mučedníci a kte-

rou kázali biskupové a kněží všech časů a národů. Již 1900 roků zní k nebesům nadšený hymnus: »Pochválena a pozdravena buď bez přestání nejsv. Svátost oltářní!«

II. Z této pravdy sv. víry plynou pro nás důležité důsledky.

Je-li ve svatostánku opravdu Pán Ježíš, jsme povinni vzdávati mu úctu, jaké zasluhuje. Podle katolického zvyku poklekáme před zavřeným svatostánkem na jedno koleno; je-li Vel. Svátost vystavena, klekneme na obě kolena a skloníme mírně hlavu. Při mši svaté klečíme od pozdvihování do sv. přijímání, protože v té době je na oltáři Spasitel. Nese-li kněz Vel. Svátost k nemocnému a je to trochu možné, poklekneme také a zůstaneme klečeti, dokud nepřejde.

Dojemnou událost vypravoval mi známý kněz. V jeho osadě žil zbožný muž. Ve světové válce ztratil nohu, proto ho poslali domů. O dvou berlách přivlekl se do kostela; domníval se, že je tam sám. Netušil, že vzadu ve zповědnici sedí kněz a modlí se.

Invalida přišel doprostřed kostela. Jindy byl zvyklý pokleknouti před svatostánkem, ale jak to měl udělati, když byl mrzákem? Chvilku přemýšlel. Potom vzal obě berly do ruky a jedinou nohou klekl si až k zemi.

Nezahanbuje tento invalida tolik katolíků, kteří před svatostánkem ani nepokleknou? Slabou víru prozrazuje, kdo se nechová uctivě před Velebnou Svátostí!

Je-li ve svatostánku opravdu přítomen Pán Ježíš, rádi k němu přicházejme! Bohužel, nám katolíkům velebná Svátost zevšedněla. Zvykli jsme si na toto veliké tajemství lásky. Nedovedeme si představit, jakým kouzlem působí katolický svatostánek i na věřící protestanty a kolik jich přivedl do pravé církve Kristovy.

V Římě setkal jsem se v kostele sv. Jana s universitním profesorem z Oslo; přijel se svou paní prohlédnouti si papežský Řím. Oba byli protestanty, ale s velikým zájmem poslouchali můj výklad. Když jsem ukončil, sepjala paní ruce a dojatě pravila: »Jak jsou vaše katolické kostely takové teplé!« Rád jsem jí to věřil, vždyť v nich máme ve svatostánku nekonečný pramen hřejivé lásky.

Hraběnka z Ferie opustila svět a vstoupila k chudým klariskám. V klášteře bylo její největší radostí, směla-li proklečeti celé hodiny před svatostánkem. Kdysi se jí tázali: »Co děláte tolik hodin v kostele?« — »Co dělám?« odpověděla udiveně. »Miluji, chválím, děkuji, prosím. Co dělá chudšas u boháče? Co dělá nemocný u lékaře? Co dělá žíznivý u pramene čerstvé vody? Co dělá hladový u plného stolu?« A uchváčena svatou láskou zvolala: »Tu bych chtěla býti po celou věčnost!«

Nedejme se zahanbiti těmito dušemi a přicházejme rádi ke svatostánku. A nemůžete-li přijíti, pracujete-li právě na poli, zastavte se aspoň na okamžik, zadívejte se ke svému farnímu kostelu a pozdravte z dálky Spasitele, který tam pro vás přebývá. Svatý farář z Arsu radíval svým osadníkům: »Když se v noci probudíte, zalette

v duchu před svatostánek a řekněte milému Spasiteli: Můj Bože, přicházím, abych se ti poklonil, tebe chválil, tobě poděkoval, tebe miloval.« Věřte mi, pracovalo by se nám radostněji, kdybychom si navykli tuto pobožnost. Po každém takovém povzdechu vytryskl by ze svatostánku zlatý paprsek požehnání a spočinul na práci, kterou konáme.

Je-li ve svatostánku opravdu přítomen Pán Ježíš, rádi jej přijímejme! Je to nejkrásnější způsob, jak se mu odvděčíme za jeho nekonečnou lásku. Nebudeme duchovními slabochy, budeme-li se často sytiti chlebem silných! Pohasne v těle zhoubný žár vášní, zavítá-li do duše často chléb andělský! Nebudeme se lekat ani smrti, jestli jsme denně sytili duši chlebem života!

V nábožensky smíšeném městečku konala se svatá misie. Bylo po dojemné pobožnosti k Velebné Svátosti oltářní. Věřící opouštěli pomalu kostel. Jenom v lavici klečel nepohnutě jakýsi pán a plakal. Snad chce jíti ke svaté zpovědi, pomyslíl si misionář a přistoupil k neznámému.

»Ke svaté zpovědi?«

»Ne, nemohu se zpovídati. Jsem zdejší protestantský pastor.« Po těchto slovech ukázal na svatostánek a se slzami v očích pravil: »Že nám toho vzali, to mne bolí!« Jak víte, protestanté nemají svatostánku a nevěří v přítomnost Spasitelovu jako katolíci.

Drazí křesťané! Chraňme si víru v nejsv. Svátost oltářní a nedejme si vyrvati nevěreckým světem tento drahý poklad. Nebudme však jen obdivovateli, budme oddanými milovníky! Přijímejme rádi do své duše Spasitele, odmění nás za to bohatě ve svém věčném království. Amen.

Neděle II. po sv. Duchu.

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ DÍTEK.

Velikou hostinou, o které mluví Spasitel v dnešním evangeliu, je na prvním místě jeho svatá církev. Z podobenství se dovídáme, jak malicherné bývají důvody, které brání tolika lidem přijmouti katolickou víru. Hmotné statky a pozemské rozkoše jsou jim dražší než spása nesmrtelné duše. Jen málo jednotlivců dovedlo by opakovati hrdinná slova kardinála Newmana. Byl protestantským arcijáhmem a jeho roční příjem obnášel 100.000 franků. Dlouholetým studiem přesvědčil se o pravdivosti katolické víry. Několik dní před obrácením pravil mu jeden z jeho protestantských přátel: »Považ, co činíš? Staneš-li se katolíkem, ztratíš ročně 100.000 franků!« Newman povstal a se svatým rozhořčením zvolal: »Co je to 100.000 franků

proti jedinému svatému přijímání, které mi podá katolická církev?»

Mužná slova pozdějšího kardinála připomínají mi druhý veliký důkaz lásky Ježíšovy, kterému se však lidé tolik vyhýbají — totiž sv. přijímání. Mluvil jsem o něm ve svém kázání na Boží Tělo a hleděl jsem vás povzbudit, abyste často sytili svou duši andělským chlebem. Dnes chci promluvit o svatém přijímání katolických dětí.

I. Dojemný obrázek vypravuje nám sv. evangelium (Mar. 10, 13n.). Kdysi přišel Pán Ježíš do vesnice a posadil se. Netrvalo dlouho, a kolem Spasitele byl hlouček matek, které mu podávaly své malé miláčky a prosily ho, aby se jich aspoň dotekl. Příklad jedněch povzbudil druhé a lidu přibývalo. Apoštolům se to zdálo nevhodné, proto domlouvali matkám, aby s dětmi odešly. Když to zpozoroval Pán Ježíš, zamrzl se nad tím a řekl učeníkům: *»Nechte děti jíti ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží!«* Bral je na lokty, vzkládal na ně ruce a žehnal jim.

Tento dojemný obraz vstúpila si katolická církev hluboko do duše a již v útlém věku volala dítky k prvnímu svatému přijímání. A božský přítel maličkových působil zázraky v duších, které hříchu ještě nepoznaly. I mezi svatými mučedníky nacházíme malé, nedospělé děti.

Vandalský král Hunerich počal v severní Africe pronásledovati katolickou církev. Roku 484 postavil před soud šest řeholníků, s nimi také hocha Maxima, který byl u nich na vychování; protože nechtěli zapřít víru, byli všichni odsouzeni na smrt. Před popravou hleděl soudce přemluvit aspoň Maxima; pravil mu: *»Milé dítě, proč bys měl umřít? Udělej, co ti radíme; zachrániš si tak život a náš král tě vezme do svého paláce.«* Hrdinný hoch však odpověděl: *»Nikdy se neodloučím od svého vychovatele Liberata, ani od ostatních řeholních bratrů. S nimi jsem krácel cestou bázně Boží, s nimi chci také vejíti do věčné slávy. Nedomnívejte se, že mne svedete, protože jsem ještě malý. Kdybych já zapřel Ježíše Krista, také on by mne zapřel před svým Otcem v nebesích.«* Tak mluvilo malé dítě; brzy potom učinila rána veslem konec jeho životu.

Zvyk podávati i malým dětem udržel se v církvi dlouho. V pozdějších stoletích svaté přijímání dětí se omezovalo. Mezi těmito přepjatými horlivci nacházíme i dosti kněží; jednali stejně pošetile, jako kdysi apoštolé. Nejdále zašel francouzský kněz Jansenius. Napsal: *»Před Svátostí oltářní máme míti tak velikou úctu, že jenom nejsvětějším lidem, kteří nemají ani všedního hříchu, smíme dovoliti, aby přistoupili častěji ke stolu Páně. Děti mají se připustiti ke sv. přijímání teprve tehdy, až znají dokonale své katolické náboženství, aby snad Vel. Svátost nebyla zneuctěna.«*

Tak učil Jansenius a strhl za sebou velikou část francouzského kněžstva. Katolická církev odsoudila několikrátě jeho bludné učení, ale marně se pokoušela vymýtiti z duší věřících předsudky, které do

nich naočkoval. Bylo to tím bolestnější, protože právě moderní dítě je vystaveno největším nebezpečím. Nikdy neútočila nevěra na dětskou duši tak rafinovaně, jak se to děje dnes. Dnešní dítě potřebuje mnohem více duchovní síly, než tomu bylo v našem mládí. To bylo hlavním důvodem, proč papež Pius X. se rozhodl k ráznému kroku. Dne 8. srpna 1910 vyšel proslulý dekrét »Quam singulari« o ranném a častém sv. přijímání dětí. Jeho hlavní myšlenky jsou:

Jakmile dítě dospěje k užívání rozumu, jest vázáno církevním zákonem o velikonočním přijímání právě tak, jako ostatní věřící. Tato věková hranice je kolem sedmého roku, u někoho trochu dříve, u jiného snad později.

K první zpovědi a k prvnímu přijímání netřeba důkladné znalosti celého náboženství. Stačí, když dítě podle své chápavosti zná hlavní tajemství víry a dovede rozeznati svátostný chléb od chleba obyčejného.

Úsudek o to, je-li dítě dostatečně připraveno, náleží zpovědníkovi a rodičům dítěte. Rodiče však nemají práva, aby bránili dětem, které kněz uznal za dosti připravené.

Když dekrét vyšel, byl přijat s různými pocity. Mnozí jej uvítali s radostí, jiní se báli, že otevře dokořán dveře nepřístojnostem. Na jejich námítky odpověděl veliký papež slovy: »Uvidíte, že budou světci i mezi dětmi« — a zkušenost dala Piovi X. za pravdu. Kdekoli byl dekrét důsledně proveden, přinesl zázračné ovoce. Nedovedete si představit, kolik milostí vlévá Spasitel do duší, které ještě nebyly hříchem poskvřněny. Přečtěte si hlúčínské brožurky »Šťastné děti« a stanete se sami apoštoly ranného svatého přijímání.

II. Jak je tomu v naší vlasti? Smutně. Je to již naší národní vadou, že nikdy se ochotně nepodrobíme Římu. Zatím co jinde přistupují ke stolu Páně děti sedmileté, a kněžské semináře plní se proto budoucími apoštoly, máme u nás stále jen námítky a pochybnosti. Všimněme si aspoň nejrozšířenějších; uvidíte, na jak vratkých základech spočívají.

První námítka: »Ať se nezavádějí novoty. My jsme vyrostli bez toho, k čemu třeba dětem takových zvláštností?«

Tato slova mají dvě veliké chyby. Ranné a časté svaté přijímání dětí není v církvi novinkou. Bylo všeobecným zvykem u prvních křesťanů; z tohoto zdroje čerpali sílu, kterou nepřemohly ani největší muky. Bolestnou novinkou bylo, když katolíci zvlažněli a začali se častému přijímání vyhýbati. Papežský dekrét je pouze návratem k prvotní praxi církevní.

Také není pravda, že dnešní dítě takové posily nepotřebuje. Tu volám za svědky vás, kterým již hlava zešedivěla. Vy byste mohli dosvědčiti nejlépe, jak se žilo za vašeho mládí v našich vesničkách. Víra pronikala celý život tehdejšího člověka, veřejná pohoršení byla zjevem skoro neznámým. Dnešní dítě vidí kolem sebe všude jenom hřích, vdechuje takřka jedovaté zárodky nevěry a mravní neváza-

nosti; proto potřebuje silnějšího léku, aby se uchovalo bez poskvrny.

Druhá námitka: »Dítě ještě nemá porozumění pro Velebnou Svátost. Větší užitek bude mít, když bude přijímati později.«

Nemá porozumění? Sud'te sami! Viděl jsem dospělé katolíky, kteří hned po svatém přijímání, bez jediné modlitby, přímo od oltáře šli z kostela a venku si zapálili; a viděl jsem děti, které se po sv. přijímání dlouho a zbožně v kostele modlily. Kdo z obou dokázal větší porozumění pro nekonečnou lásku Spasitelovu?

Je pravda, dítě je povahově těkavé; tomuto nedostatku můžeme však snadno odpomoci. Poslyšte, jak to dělají katolíci holandští. Ke sv. přijímání chodívá celá rodina společně; mezi otcem a matkou klečí jejich děti a byli byste hluboce dojati, kdybyste viděli zbožnost těchto andílků.

Myslíte opravdu, že z pozdějšího přijímání bude mít dítě větší užitek? Kdykoli slyším taková slova, nejraději bych na ně odpověděl jinou námitkou: »Dítě si tolik neváží starostlivé lásky rodičů, kteří hledí každé nemoci předejít. Bylo by mnohem vděčnější, kdyby přestálo napřed bolestnou nemoc. Proto nechejme dítě onemocněti, teprve potom mu shánějme léky.« Byli byste s takovou odpovědí spokojeni? Sotva, a rád vám věřím. Jenom nechápu, proč u svatého přijímání máme dělati výjimku. Více milostí dostane dítě, jehož duše ještě nebyla poskvrněna hříchem. Je lépe časným přijímáním hříchům předejít nežli je později pracně léčiti ve svaté zpovědi.

Třetí námitka: »Dítě má ještě málo úcty před Velebnou Svátostí; bojím se, aby nepřijímalo nehodně.«

Nehodně přijímá jenom ten, kdo přistupuje s těžkým hříchem v duši. Malé dítě smrtelných hříchů ještě nemá; v pozdějších letech se jim snadno uchrání, bude-li přijímati častěji. Byl jsem dlouhá léta řiditelem misijního spolku Díla svatého Děťství a znal jsem hodně dětí, které se nedopustily jediné špatné myšlenky. Svaté přijímání je ochránilo.

Je pravda, zevnější úcta nebude snad po každé taková jako u dospělých. Dítě jest jí ještě neschopno, právě proto ji Spasitel od dětí ani nežadá. I nám bývá roztomilá dovádivost nevinných dětí milejší nežli škrobená upjatost dětí příliš brzy vyspělých.

Čtvrtá námitka: »Útlému dítěti bude škoditi na zdraví, když od půlnoci má zůstat lačným; v kostele bývá někdy chladno, dítě se může nastuditi.«

Pozorujete dobře dvojí loket, kterým se tu měří? Všude se hlásá potřeba otužování; proč najednou tolik obav, když jde o svatou věc Boží? Při trochu opatrnosti nehrozí nejmenší nebezpečí.

Pátá námitka: »Kdyby dítě přijímalo denně, zevšední mu Velebná Svátost.«

Námitka neplatí jen pro děti, týká se i dospělých. Každému z nás mohou náboženské úkony zevšedněti. Zkušenost však dokazuje něco jiného; nejméně váží se svatého přijímání duše, které při-

stupují jedenkrát do roka, nejvíce po něm touží ti, kteří přijímají často. Znal jsem dítě, které přistoupilo v šesti letech k prvnímu sv. přijímání. Od té doby nevynechalo jediný den. Ať bylo počasí jakékoli, klečelo již o půl šesté u oltární mřížky. A nemyslete, že je snad matka k tomu povzbuzovala. Naopak; překážela mu, kde jen mohla. Ani je nezbudila ani neoblékala. A přál bych vám viděti sepjaté ručky tohoto dětského andílka. Jistě byste již nemluvili proti svatému přijímání dětí.

P o s l e d n í n á m i t k a: »Když děti jdou později a slavnostně k prvnímu sv. přijímání, dělá to hluboký dojem a vzpomínka na nejkrásnější den života zůstane dlouho v paměti.«

Na to odpovídá dp. Jeřábek ve své knize »Chléb života«: Přednášel jsem matkám o časném sv. přijímání dětí. Po mně ujal se slova staříček nadučitel ve výslužbě. Vzpomínal na den svého prvního přijímání. Byl to jen všední den. Tehdy plakal posvátnou bází, že bude přijímati samého Pána Boha. Po mši svaté zavedl je pan farář k oltáři Panny Marie a vroucími slovy je doporučil do ochrany této nebeské Matky.

Když vystudoval, stal se učitelem v N. Byl zase den svatého přijímání. Pro děti se šlo do školy v slavnostním průvodu, děti byly vyparáděny, cestou jim hrála hudba. V kostele se chytil od svíce věneček, z toho veliký poplach atd. Pan řídící srovnal potom své prostinké první sv. přijímání s touto slavností a řekl otevřeně: »Mnohá matka nemyslí dnes na Pána Ježíše, kterého bude její dítě přijímati; chce jen ukázati jeho nové šaty a co možná největší parádu. Dítě jen pokazí.«

Tak pravil staříček učitel a dávám mu za pravdu.

Drazí křesťané! Nikdy nebraňte svým dětem, aby již v útlém věku si navykaly svaté přijímání, spíše je k tomu povzbuzujte! Věřte mi, zabezpečíte si tak nejlépe klidné stáří. Dítě, které často přijímalo, nezapomene na čtvrté Boží přikázání.

Způsobilo to veliký rozruch, když v Praze chopil se mladý Hlasec revolveru a vystřelil na vlastního otce. Proč dospěl tak daleko, prozradil sám dívce, která u nich sloužila. Když se jednou zase modlila, pravil k ní dojatě: »Anno, jak jste šťastná! Mne moje matka nikdy neučila spínati ručky a nikdy mi nepověděla, že je nějaký Bůh!«

Až budete jednou odpočívati v posvěcené půdě, víte, které dítě poklekne častěji na vašem hrobě? To, které si zamilovalo v mládí svaté přijímání.

Končím slovy Pána Ježíše: »*Nechte děti jíti ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží!*« Amen.

VIZ TOTO SRDCE!

Svatá Gertruda spatřila u vidění miláčka Páně, svatého Jana. Tázala se ho s dětinnou důvěrou, která tak mile dojíká u této světe: »Svatý Jene, ty jsi odpočíval při poslední večeři na nejsv. Srdci Páně. Proč jsi nám nezjevil tajemství tohoto svatého Srdce?« Světec odpověděl: »Mým úkolem bylo zjeviti tajemství vtěleného Slova. Teprve v poslední době, kdy bude mezi lidmi nejhůře, kdy láska ve světě ochladne, teprve v té době zjeví sám Spasitel lidstvu tajemství svého přesvatého Srdce, aby svět v lásce ochladlý opět zapálil svou božskou láskou.«

Tak napsala světe, která skonala r. 1292. O 400 roků později, r. 1673 splnil Pán Ježíš svůj slib. Zjevil se svaté Markétě Alacoque, ukázal jí své Srdce, ozdobené křížem, ale ovinuté korunou trnovou a pravil: »Srdce mé je tak naplněno láskou k lidem, že již nemůže v sobě zadržeti tyto plameny lásky. Tvým prostřednictvím chci je zjeviti světu, abych jej obohatil svými nebeskými poklady. Tobě ukáži cenu těchto pokladů: jsou to milosti posvěcující a uzdravující, které jedině mohou zachrániti lidstvo z propasti záhuby.«

Konáme slavnost nejsv. Srdce; věnujme mu proto dnešní kázání.

I. Všechna slova svatého evangelia jsou krásná a plna útěchy. A přece jedno z nich dojíká mne po každé nejvíce a nejraději bych je vepsal každému z vás hluboko do duše. Kdysi viděl božský Spasitel kolem sebe zástupy venkovského, rolnického lidu. Když se zadíval do jejich opálených tváří a spatřil jejich upracované dlaně, rozpjal své božské ruce a volal: »*Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.*« (Mat. 11, 28.) Nebyla to jen prázdná slova, vytryskla ze samého Srdce Ježíšova. Dobrý Spasitel nikdy nezapomněl, že vyrostl v chudobném domku Nazaretském. Ustavičně viděl před očima svou chudou Matičku a pracovitého sv. Josefa. Dobře se pamatoval, jak z jeho čela stékaly bohaté krůpěje potu, dokud pracoval v dílně svého svatého pěstouna. Odtud jeho láska k venkovskému lidu, která naplňuje celé evangelium. Chudým venkovanům platilo jeho první blahoslavenství: »*Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské.*« (Mat. 5, 2.) Aby je zabezpečil proti útiskům mocných tohoto světa, prohlásil slavnostně: »*Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.*« (Mat. 25, 40.)

Od té doby uplynulo 1900 roků, ale láskyplné Srdce Ježíšovo se nezměnilo. Kdybyste otevřeli svatostánek, kdybyste měli oči andělské, viděli byste, jak dodnes rozpíná k nám Spasitel své božské ruce a dojemně volá: »*Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.*« Bývá mi líto našeho venkovského lidu,

když vidím, jak nevěra jej odvádí od církve a Spasitele. Také já pocházím ze selské rodiny a celé své mládí jsem prožil v pilné práci na polích otcovských. Sám jsem na sobě zakusil, čím je rolníkovi náboženství a čím je mu Kristus. Proto bych nejraději zvolal i k vám slovy Písma svatého: »Lide můj, kteří tě blahoslavili a ti namlouvali, že můžeš býti šťastný i bez Pána Ježíše, klamali tě a zkazili cestu, po které máš jíti.«

Uposlechněme laskavého volání Spasitelova a pojďme k jeho Srdci; v jeho náručí najdeme útěchu ve strastech života a posilu v hodině smrti.

II. Srdce Ježíšovo je nám útěchou ve strastech života. V modlitbě »Zdravas Královno« nazýváme pozemský život slzavým údolím. Dokud je člověk mladý, ani tomu mnoho nevěří. Všude vidí jen růže a ve své nezkušenosti si namlouvá, že jeho slunko nikdy nezapadne. Kdybych se však otázal vás, kterým již vlasy zešedivěly, mluvili byste jinak. Každý z vás se již bolestně přesvědčil, kolika kříži je vroubena krátká cesta od kolébky do hrobu; dobře to pověděl jménem nás všech moudrý Job: »Člověk, který ze ženy se rodí, krátce žije, a sycen je mnohými bédami.« (Job 14, 1.) V takovém okamžiku toužíme všichni po srdci, kterému bychom si mohli postěžovati; v utrpení hledáme srdce, které by nám rozumělo a nalilo do našich ran hojivého balzámu. Věřte mi, neznám lepšího prostředku nad vroucí modlitbu před křížem a před svatostánkem. Dobré Srdce Ježíšovo ještě nikoho neodbylo; Spasitel, který zaplakal u hrobu Lazarova, má dosud pro každého dosti lásky a útěchy.

Povím vám příklad, který vypravovala katolická ředitelka měšťanské školy v Praze, paní Schmutzerová. Jako učitelka měla krásný zvyk, zmíniti se dětem při každé příležitosti o Pánu Bohu a povzbuzovati je k lásce a důvěře v jeho svatou Prozřetelnost. Kdysi četli ve škole báseň Jaroslava Vrchlického: Čekanka. Vypravuje se v ní, jak šel Spasitel po polní mezi. Bylo přede žněmi, slunce pražilo nemilosrdně. Najednou uviděl před sebou čekanku. Smutně klonila vedrem svoje modré kvítky a vadla. Spasiteli se jí zželelo; zastavil se a chránil ji svým stínem, dokud slunko nezašlo.

Když básničku dočetli a vyložili, pravila k nim učitelka: »Milé děti, jste ještě malé a nevíte, co je bolest a utrpení. Až dorostete, zakusíte je sami na sobě. Ale pamatujte si: Kdyby se vám někdy zdálo, že všichni vás opustili a všichni na vás zapomněli, jeden na vás nezapomene nikdy — to je Pán Ježíš.«

Mezi začkami, které tehdy chodily do školy, byla také malá Pavlínka. Měla ještě menší sestřičku, říkali jí Žofinka. Bohužel, byl to mrzáček, chromý na ruce i na nohy, museli ji živiti, ani pojísti nemohla bez cizí pomoci. Dokud žil otec a dobrá matka, bylo dětem dobře. Po nějaké době se maminka rozstonala; netrvalo dlouho, uložili ji v posvátnou půdu hřbitovní. Otec se oženil po druhé. Dokud

byl na živu, byl doma jak tak pokoj. Když zemřel, nastalo oběma dětem mučednictví.

Jednoho dne zavolala si macecha Pavlítku, tehdy již čtrnáctiletou a zlostně k ní pravila: »Zadarmo vás živit nebudu. Jestli si zítra do večera nenajdeš práci, domů mi nechod'. A toho mrzáka Žofku vyhodím na smetiště.«

Druhého dne vydala se Pavlínka na smutnou cestu po Praze. Chodila dům od domu, nohy pod ní umdlévaly, práce nenašla. Slunce se klonilo k západu, když kráčela pomalu po vltavském nábřeží a v duchu přemýšlela, jak bude doma. Zнала nevlastní matku a věděla, že provede, čím hrozila. V této úzkosti umínilo si čtrnáctileté dítě, že se utopí. Zastavila se, sepjala ruce a se slzami v očích pravila: »Prosím tě, Pane Ježíši, odpust mi to! Já bych se nemohla dívat, jak maminka vyhodí Žofinku na smetiště.«

Hned potom šla na Karlův most, kde se chtěla pomodlit před krásným křížem poslední Otčenáš. Položila hlavičku na kamenné zábradlí a modlila se. V tom okamžiku — ani nevěděla, jak — vzpomněla si na básničku o čekance a na výklad učitelky, který jim při tom pověděla. Sepjala ručky, zadívala se na kříž a pravila: »Vidíš, Pane Ježíši, já jsem nyní také taková čekanka. Všichni na mne zapomněli, a tys na mne také zapomněl.« Dále mluvit nemohla, pláč udusil jí slova.

Vtom ucítla, že jí někdo zaklepal na ramena. Ohlédla se a uviděla staršího pána, který se jí laskavě tázal, proč pláče. Vypravovala mu všechno až po slova, která právě řekla Pánu Ježíši. Po tváři pánově stékaly slzy, když poslouchal o utrpení tohoto dítěte. Když domluvila, pravil dojatě: »Vidíš, dítě, přece na tebe Pán Ježíš nezapomněl. Právě nyní si na tebe vzpomněl. Moje sestra má veliký obchod, a nemůže hlídati malé dítě, které se jí narodilo. Chceš-li, přijď i se Žofinkou. Budete u nás šťastné.«

Drazí křesťané! Vidím, že také ve vašich očích stojí slzy. Věřte mi, nemohu vám říci nic lepšího, než co radívála dětem tato katolická učitelka. Až se vám bude zdát, že všichni na vás zapomněli, jeden na vás nezapomene — váš dobrý Spasitel. Snad dopustí, ale neopustí. Tu ve svatostánku bije dosud jeho svaté Srdce, rozpíná k vám svoje božské ruce a dojemně volá i k vám: »*Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím!*« Kolik slz bychom si byli ušetřili, kdybychom byli častěji hledali rady a posily u božského Srdce ve svatostánku. Tu na stupních oltáře bychom se byli přesvědčili, že Srdce Ježíšovo je dodnes pramenem útechy a radosti a že dovede osladiti i největší utrpení tohoto života.

III. Srdce Ježíšovo jest útechou ve strastech života; je také posilou v hodinu smrti.

Často jsem stál u lůžka umírajících a přiznám se vám. Někdy jsem se až zachvěl, když jsem viděl hrůzu, jakou mívají před Božím soudem. Hříchy mládí, kterých se kdysi tak bezstarostně dopouštěli,

snad se i knězi vysmáli, když je napomenul, ty hříchy jim stojí ustavičně před očima a marně se snaží na ně zapomenouti. Ó kdyby si mohli říci, jaké bude jejich první setkání s Ježíšem Kristem. Uvítá je Spasitel laskavým úsměvem milujícího bratra a přivine je něžně na svoje božské Srdce? Či se snad od nich odvrátí a zahřmí jim do duše strašná slova: »Já jsem Ježíš, kterého jsi tak dlouho urážel?« Nevědí, odtud jejich bázeň a mučivá nejistota.

Víte, koho jsem dosud viděl umíratí nejkřídlněji? Byli to ctitelé božského Srdce Ježíšova. Ani se tomu nedivím. Ve svatém přijímání přichystali tolikrát Pánu Ježíši příbytek ve vlastní duši; právem doufají, že dobrý Ježíš před nimi nebe nezavře. Sám kdysi prohlásil: »*Já jsem přišel, aby život měli a měli hojnost.*« (Jan 10, 10.) Proto nazvala katolická církev Srdce Ježíšovo »nadějí v něm umírajících«.

Církevní dějiny vypravují nám mnoho dojemných dokladů, jak Srdce Ježíšovo stalo se v hodinu smrti útočištěm. Roku 1896 byl jezuita P. Giordani v okolí New-Yorku. Kdysi byl volán k nemocnému, kterého všichni znali jako rouhače a nevěrce. Šel s obavou, jak bude přivítán. Jaké však bylo jeho překvapení, když nemocný ho uctivě pozdravil a kajícím se vyzpovídal.

Když bylo po svatých obřadech, tázal se kněz nemocného: »Jak jste si jen zasloužil tak veliké milosti? Myslím, že jste se za to mnoho modlil.« — »Ó ne,« odpověděl umírající, »dlouhá léta jsem byl nepřitelem Boha i církve. Mám však dobrou matku, a ta se za mne modlí. Když jsme se viděli naposledy — je tomu dvanáct roků — řekla mi: Karle, vidím, že moje domluvy nejsou nic platné. Proto tě odporučuji do ochrany božského Srdce Páně; k němu se budu za tebe denně modlití. Mám ještě bratra, stal se knězem a jesuitou. Nevím, kde jest, ale jistě se také za mne modlí.«

Potom vyňal dopis, podal jej knězi a pravil: »V tomto dopise oznamuji své dobré matce, že její modlitby nebyly nadarmo. Račte jej dáti na poštu.« Kněz vzal dopis, pohlédl na adresu a překvapeně zvolal: »Bratře, vždyť je to také moje matka. Bohužel, před dvěma roky zemřela. Avšak její poslední slova byla: Laskavé Srdce Páně jistě my syna zachrání.«

Bylo to dojemné shledání na smrtelném lůžku. Oba bratři velebili milosrdenství Srdce Ježíšova, které vyslyšelo vroucí prosby matčiny. Ještě téhož dne Karel skonal.

Je často podivuhodné, jak něžně stará se Pán Ježíš o duše umírajících. Zakusil jsem to jako bohoslovec. Byli jsme zavoláni, abychom zaopatřili mladou matku, která umírala. Bylo nám však řečeno, že je již několik dní v bezvědomí. Tu byla dobrá rada drahá. Vzpomněli jsme tedy na božské Srdce Páně a cestou se modlili, aby vrátilo matce vědomí, aby se mohla vyzpovídati. Připomínali jsme mu lásku, s jakou kdysi umíral i za tuto duši a prosili o smilování. Naše modlitba byla vyslyšena, řekl bych, zázračně.

Sotva jsme vstoupili s Vel. Svátostí do pokoje umírající, otevřela nemocná oči a srdečně nás uvítala. Vyzpovídala se, přijala Velebnou Svátost, dostala i poslední pomazání a ještě nám poděkovala za službu, kterou jsme jí prokázali. Když jsme z pokoje odešli, upadla opět do bezvědomí, žila tak ještě asi tři dni a skonala. K sobě již nepřišla. Snad ta duše na božské Srdce nikdy ani nemyslila, snad je za svého života ještě urážela a přece jí prokázal Spasitel takové milosrdenství — pro modlitbu druhých. Co teprve učiní Ježíš tomu, kdo ho za svého života vroucně uctíval! Víme, co učiní; slíbil to svaté Markétě z Alacoque: »Bude jeho nejsladší útěchou v hodinu smrti.«

Drazí křesťané! Srdce Ježíšovo je dosud nepřeborným pramenem lásky pro každého, kdo je s důvěrou vzývá. Souží-li nás utrpení, volejme upřímně: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v tebe důvěřuji.« Zdá-li se nám, že všichni nás opustili, Ježíš nás jistě neopustil. K němu se utecme slovy: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v tebe důvěřuji.« Až budeme ležeti na smrtelném lůžku a bude nás trápiti vzpomínka na spáchané hříchy, zvoljme naposledy: »Nejsvětější Srdce Ježíšovo, v tebe důvěřuji.« Šťastná hodinka smrti bude naší největší odměnou. Amen.

Neděle III. po sv. Duchu.

SRDCE SPASITELOVO.

(Homilie na evangelium.)

Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky,
smiluj se nad námi!

Dnešní evangelium není dlouhé, a přece je nejkrásnějším hymnem na Srdce Spasitelovo. Nikdo nám nevypsal dojemněji lásku a dobrotu Srdce Ježíšova. Ostatní evangelisté vypravují o zázracích, kterými uváděl Kristus v úžas i nepřátele; jiní poznamenali řeči, kterými šlehal prolhanou zlobu farizejskou a odkrýval jejich černé nitro; svatý Lukáš hleděl sebrati všecko, co nám dokazuje milosrdnou lásku Ježíšovu.

V pátek jsme konali slavnost nejsvětějšího Srdce Páně; v ě n u j m e m u p r o t o d n e š n í k á z á n í. Projděme svaté evangelium slovo za slovem; poznáte, že právem se modlíme: »Srdce Ježíšovo, plné dobroty a lásky, smiluj se nad námi!«

I. Svatý evangelista počíná slovy: »*Přibližovali se k němu celníci a hříšníci.*« (Luk. 15, 1.) Kdysi pravil Pán Ježíš: »*Bůh neposlal Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze*

něho.« (Jan 3, 17.) Škoda jen, že většina lidí podle této pravdy nežije; nehledají pomoci u Spasitele, pohrdají rukou, kterou jim podává; milosrdný Ježíš, který jim měl býti záchranou, stane se jejich Soudcem. To mne bolívalo na zemřelém presidentovi nejvíce; moderní člověk má prý se vykoupiti sám, cizího vykupitele nepotřebuje. Dnes již mu vzešlo světlo, poznal, jak se mýlil; opravdu *»není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spaseni býti.«* (Skutky 4, 12.)

Naštěstí, nesmýšlejí tak všichni jako náš první president. Všimněte si však, kdo chvátal k Pánu Ježíši nejraději. Nebyli to bohatí Saduceové, ti si mohli udělati nebe na zemi; ostatně v posmrtný život ani nevěřili, pro ně končilo všechno hrobem. Nepřicházeli ani vzdělaní zákoníci. Jejich věda jim dávala odpověď na všechny otázky; poučení u Spasitele nehledali, ani o ně nestáli. Nepřicházeli k němu ani hrdí farizeové. Byli sami ve svých očích spravedliví, protože nikdo jim nemohl vytknouti žádný vnější poklesek. Je pravda, vševedoucí Ježíš o nich prohlásil: *»Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, neboť podobáte se hrobům obilným, které zevně se jeví lidem úhlednými, uvnitř však jsou plny kostí umrlčích a všeliké nečistoty. Tak i vy zevně jevíte se lidem spravedlivými, uvnitř však jste plni pokrytectví a nepravosti«* (Mat. 23, 27n.) — ale o tom druzí nevěděli.

Tedy bohatství, inteligence a vnější čestnost o Spasitele nestály. Kdo se ke Kristu hrnul a hledal u něho pomoci, to byl prostý, venkovský lid. Nebyli bez chyby, duše mnohého byla zraněna těžkými hříchy, jiné zvali farizeové veřejnými hříšníky, ale pod drsným zevnějškem bilo často dobré a citlivé srdce. Uznávali, že si sami pomoci nemohou, že vlastní silou nevybřednou z mravního bahna a nepropracují se k jasnějším výšinám. Proto chvátili za Spasitelem, který jim nabízel pomocnou ruku; proto je vítal Ježíš láskyplnými slovy: *»Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.«* (Mat. 11, 28.) Proto je hájil proti zlobným útokům farizeů: *»Nepotřebují lékaře zdraví, nýbrž nemocní.«* (Mat. 9, 12.) A když pozoroval, s jak nezkušenou prostotou věří každému, kdo jim sliboval pomoc, důtklivě je varoval: *»Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, v nitry jsou však vlci draví.«* (Mat. 7, 15.)

Tak tomu bylo v době Spasitelově a tak je tomu dodnes. Podívejme se kolem sebe. Kdo zůstal věrný Pánu Ježíši a jeho svatým zásadám? Ani bohatství, ani inteligence ani vnější čestnost; již apoštol Pavel napsal Korintským křesťanům hluboce pravdivá slova: *»Hleďte jen na své povolání, bratři, že nemnoho moudrých podle těla, nemnoho mocných, nemnoho urozených jest mezi vámi; ale co poštilé jest podle soudu světa, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil moudré, a co slabé jest podle soudu světa, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné.«* (1. Kor. 1, 26.) Nejvěrnějším zůstal Pánu Ježíši venkovský lid; přeji

vám ze srdce; aby se nepříteli nikdy nepodařilo nasítí do vašich řad plevele nevěry.

Sv. Athanáš vypravoval biskupům shromážděným na církevním sněmu nicejském tuto dojemnou událost: Z města Bejrutu odstěhoval se jakýsi křesťan, ale zapomněl v domě obraz Pána Ježíše. Brzy jej našli židé a jásavě zvolali: »Jako byl kdysi na posměch našim otcům, musí býti na posměch i nám. Co oni udělali jemu samému, učiníme aspoň jeho obrazu.« Plivali Spasiteli do tváře, bili jej a probodli mu ruce i nohy. Konečně zvolal jeden z nich: »Ještě mu probodneme srdce!« Sotva to učinil, hrůzou zbledl; z otevřené rány tekla krev a voda.

Tuto smutnou událost z prvních dob církve připomíná mi dnešní boj proti Kristu. Nepřátelům nestačí, že sami v Krista nevěří a hříchy jej bolestně zraňují; chtějí zasáhnouti i jeho svaté Srdce, zraniti jeho milosrdnou lásku k duším. Proto se všemožně snaží, aby odvedli od jeho svaté církve venkovský lid, který mu byl až dosud nejoddanější. U mnohých se jim to podařilo; dáte se také zlákat? Jménem Kristovým volám i k vám: *»Mějte se na pozoru před nepravými proroky, kteří přicházejí k vám v rouše ovčím, v nitru jsou však vlci draví.«* (Mat. 7, 15.)

II. Jdeme o krok dále. Proč přicházeli tito lidé k Pánu Ježíši? Táhla je snad naděje, že zbohatnou? Nikdy! Spasitel se netažil svou chudobou, řekl přece veřejně: *»Lišky mají doupata, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.«* (Mat. 8, 20.) Či snad čekali, že za to budou ctěni a váženi nebo se domohou vysokých úradů? Ne! Pán Ježíš nesliboval svým věrným na světě růžovou budoucnost; prohlásil: *»Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli jeho pán. Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati.«* (Jan 15, 20.)

Proč tedy přicházeli k Pánu Ježíši? Protože potřebovali jeho pomoci, protože věděli, že je může vyvésti z jejich duševní bídy. Evangelium o tom praví: *»Přibližovali se k němu, aby ho slyšeli«* (Luk. 15, 1) a jeho svatým slovem se řídili.

Kristova kazatelna uchvacovala zástupy; i drsní vojáci vyznali: *»Nikdy člověk nemluvil tak jako člověk tento.«* (Jan 7, 46.) Dívám se v duchu po našich vesničkách, vidím v nich také kazatelny a kolem nich zástupy, které dychtivě poslouchají; na kazatelně však nestojí Kristus, stojí tam ďábel. Nechejme obrazu, přejdeme k bolestné skutečnosti. Ďáblovou kazatelnou je špatná společnost, kde se pronášejí nevěrecké zásady a kazí dobré mravy; ďáblovou kazatelnou je spolek, který odvádí ponenáhlu lidi od Boha; ďáblovou kazatelnou bývají knihy a noviny, které zesměšňují náboženství nebo podkopávají lidovou mravnost; ďáblovou kazatelnou bývá někde i rodina, kde otec a matka sami kazí děti, které měli vychovávat k dobremu.

Moji drazí, upřímnou otázku: Jdeme za Kristem, či snad stává-

me u kazatelny d'áblovy? Odpověď je důležitá; poví vám, kde budete jednou státi v den posledního soudu. Snad se pamatujete na slova Spasitelova: *»Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší; proto vy neslyšíte, že z Boha nejste.«* (Jan 8, 47.) Jdeme-li za Kristem a řídíme se jeho hlasem, budeme po pravici; budeme-li poslouchati lživé nášepty d'áblovy, dostali bychom se na levici. Chcete tam přijíti? Jistě ne. Proto vystupte z protikatolických spolků, přestaňte čísti nekatolický tisk, varujte se všeho, co vás od Krista odvádí.

III. *»Farizeové a zákoníci reptali: Tento přijímá hříšníky a jí s nimi.«* (Luk. 15, 2.) Žasneme nad podlou zlobou nepřátel Ježíšových. Vyhledával Spasitel tyto opuštěné duše snad proto, aby je pokazil? Naopak! Chtěl je vyrvati z osidel hříchu a přivésti opět do teplého náručí nebeského Otce. Byli kdysi hříšníky, ale zásluhou Ježíšovou se polepšili. Ne, již se nedivím, že nebesky tichý Spasitel zahřměl do těchto podlých duší strašná slova: *»Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; sami do něho nevcházíte, a těm, kteří by rádi vešli, vejíti nedopouštíte.«* (Mat. 23, 13.)

Od té doby uplynulo 1900 roků, mnoho, velmi mnoho se změnilo, jen lidská zloba nikoli. Židovští farizeové vymřeli, na jejich místo nastoupili farizeové pokřtění. Také jim platí strašná slova Kristova: *»Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; sami do něho nevcházíte, a těm, kteří by rádi vešli, vejíti nedopouštíte.«*

Chcete viděti takového farizea? Dokud některý člověk o kostel ani nezavadí, víře se posmívá a tupí katolické náboženství, je velikánem. Jest oslavován, i kdyby se brodil mravním bahnem až po kolena; stavějí se mu pomníky, jeho hříchy se zakrývají uctivým mlčením. Jestli však tento člověk poznal svůj blud a vrátil se kajícně do církve, které se dosud jen rouhal, v tom okamžiku sklesl v očích moderních farizeů na nejnižší stupeň. Proč, moji drazí? Jest opravdu horší, než byl před svým obrácením? Neukázal větší hrdinství, když se přiznal ke svému omylu? Pohodlně se plave po proudu; veslovati proti proudu žádá námahu. Proto: *»Běda vám, pokrytci, že zavíráte království nebeské před lidmi; sami do něho nevcházíte, a těm, kteří by rádi vešli, vejíti nedopouštíte.«*

IV. A ještě jeden krásný obraz kreslí nám dnešní evangelium: Ovečku, která zabloudila, snad se i svévolně zatoulala, a dobrého pastýře, který opouští ostatní stádo, chvátá přes hory a doly a hledá ztracenou ovci. Víme, kdo je tímto starostlivým pastýřem; přebývá dosud v našich svatostáncích. A snad na to, křesťane, ani nemyslíš, že již dlouho tě hledá dobrý Spasitel; snad celá léta jsi se mu vyhýbal, možná i letos klepal u tebe o velikonocích nadarmo. Neprchej před ním, poslyš, jak ti sám popisuje svoji touhu po tobě: *»Když ji (ovečku) nalezne, vloží si ji s radostí na ramena, a přijda domů svolá přátele a sousedy a řekne jim: Radujte se se mnou, neboť jsem na-*

ležel ovci, která se ztratila.« Víš, kdo jsou těmito sousedy? I to ti pověděl Spasitel: *»Tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesátidevíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.*« (Luk. 15, 5n.)

Při těchto slovech si vzpomínám na dopis, který mi poslal jakýsi dělník. Je prý zbytečno chrániti se hříchu; Bohu je milejší hříšník, který se obrátil až na smrtelném lůžku než všichni svatí a spravedliví. Tak psal onen dělník. Víím, že si nebyl vědom rouhání, jaké pronášel. Proto mu odpovím obrazem z denního života.

Matka má pět dětí, všechny upřímně miluje. Náhle jedno z nich těžce onemocní a dlouho kolísá mezi životem a smrtí. Celé dny a noci prosedí matka u jeho postýlky; srdce jí svírá teskná nejistota, jak bude dále. Až jednoho dne přišel opět lékař, prohlédl znovu malého pacienta a jeho tvář se vyjasnila; bylo po nebezpečí. V tom okamžiku zaplavila stísněné srdce mateřské vlna radosti. S láskou zlíbala dítě, pro které tolik vytrpěla; smíme však říci, že její láska k ostatním dětem tím utrpěla? Nikdy a totéž pověděl svými slovy Božský Spasitel.

Končím. Dokud jsme na světě, nemusíme zoufati. Srdce Ježíšovo je dosud plné dobroty a lásky ke každému, kdo k němu přichází a Pán Bůh dosud neodvolal slova, kterými těšil u proroka Isaiáše kající hříšníky: *»Byť byly vaše hříchy jak šarlat, jak sníh budou zbleny; byť byly červené jak červec, jak vlna zbělejí.*« (Is. 1, 18.) Nepohrdejme milosrdnou láskou Boží, abychom jedenkrát nevolali po odpuštění a nebylo již pozdě. Udělejme radost svému andělu strážnému, který snad již dlouho pláče nad naší nekajícíostí; uslyšíte-li dnes volání Boží, nezatvrzujte srdce své! Amen.

Slavnost nejsv. Vykupitele.

DOBRODINÍ JEŽÍŠE KRISTA.

Po lidsku řečeno, v rupy se zřítilo, o čem pracovala při stvoření člověka nezměrná moudrost a dobrota Boží. Člověk, záplavou nebeských darů vyvýšený, svou vinou v hrob pochoval vznešený ideál Boží a dobrovolně vstoupil pod potupné jho svého svůdce, závistivého hada. Bůh, který měl býti člověku vším, stal se mu hostem posledním, ba často tím nejposlednějším. Lží oslnil a otrávil padlý anděl nevinného Adama, rozum jeho obetkal mrakem pýchy a citlivou strunu jeho srdce naladil vzdorným: *»Nikoliv! Nikterak nezemřete! Ví totiž Bůh, že toho dne, kterého z něho požijete, otevrou se oči vaše a budete jako bohové, poznávající dobré i zlé.*« (Gen. 3, 4—5.) Král přírody, člověk, poslechl lákavé nabídky, vzbouřil se proti své-

mu Tvůrci a hle, v okamžiku rozum a srdce jeho změnily se v nekonečnou propast vášní a náruživostí, staly se největší hádankou světa. Jen jednou odepřel Bohu vzdáti čest jako Pánu, jen jednou zdráhal se přinésti oběť, jen jednou dal přednost sobě před vůlí Boží a v zápětí byl porušen řád celého vesmíru, protože člověk byl jeho korunou a ohniskem. Nechtěl zůstat v sladkém objetí Božím, odmítl, aby Bůh měl na zemi syna a člověk na nebi Otce, proto zakusil za svůj odboj na svém těle bodavé ostny utrpení a železné okovy bídy a hroznou kletbou proměnil ráj v slzavé údolí. Nevděčný tvor zaslouhoval, aby navždy byl zavržen od Boha, protože on sám první zavrhl Boha — a zatím? Jako květina touží po slunci a jeho teplých paprscích, tak otcovské srdce Boží plálo něžnou touhou po lásce nevděčného lidstva. Stalo se mu rozkoší, dlíti mezi syny lidskými. (Přísl. 8, 31.) Ano, tak daleko zašla jeho láska, že úžasem zůstává náš rozum ohromen, uváží-li ji. Bůh poslal Syna svého jediného na svět, aby lidstvo zprostil hříchů a povznesl k prvotní důstojnosti.

I. S bujným smíchem na rtech odpoví vám svět na vaši otázku, co je hřích. Hřích podle něho je jen strašidlem z dětských let, je jen pohádkou kněží, jejichž řemeslem je otravovat radost ze života, aneb nanejvýš vám připustí, že hřích je pouhou slabostí, kterou nutno zakrýti pláštěm shovívavosti. Probírejte se však dlouhým tokem lidských dějin, uslyšíte jinou odpověď. Od své kolébky lidstvo se zroseným zrakem a zkroušeným srdcem úpěnlivě zvedalo své paže k nebi a prosilo uraženého Boha o smilování pro své přestupky svatých jeho příkazů. Jako náhradu obětovalo krev tisíců zvířat, ohněm ztravovalo nejkrásnější plodiny země, přinášelo i lidské oběti — a přece nemohl tím vším Bůh býti usmířen. A jak také! Náhradu podávala vždy jen ruka poskvrněná. Spravedlnost neúprosně žádá, aby každá křivda byla vyrovnána a každá urážka odčiněna. Cítím dobře, že křivda je tím větší, čím větší Pán a Dobrodinec byl zneuctěn a pohaněn. Hříchem je šlapána nedostupná velebnost Boží, svrchovaný jeho majestát a proto je v hříchu zloba nekonečná. Na zhlazení jediného hříchu nestačila by krev všech lidí, i kdyby zářila rajskou čistotou, i kdyby vroucností lásky rovnali se cherubům, i kdyby vřelostí svých modliteb ztrávil se jako smírné oběti. Urážka je nekonečná, je třeba oběti ceny nekonečné.

Což zůstane už navždy nebe zavřeno těm, pro které bylo určeno? Zůstalo by, kdyby Bůh nebyl láskou a milosrdenstvím. Tam, kde přetékala nepravost a kupil se hřích na hřích, tam se zaskvělo ještě hojnější milosrdenství Boží. Bůh měl slitování s hříšným lidstvem a — žasněte nebesa — pro ně obětoval a neušetřil svého nevinného Syna. Na něho, na svého mileného Syna, který hříchu byl neschopen a hříchu neučinil, složil hříchy naše a na něm žádal výkupnou cenu za nás! Pro oživení a vzkříšení otroka neušetřil Syna! A Syn Boží, láskou a milosrdenstvím Otci rovný, že my jsme Bohem pohrdli,

opustil svůj trůn v nebesích, že my jsme zhřešili, zvolil si ponížení, bídu, opovržení, že my jsme vypověděli poddanost Bohu, stal se předmětem posměchu, potupy, nenávisti, že my jsme zašli na cesty nepravosti a bezbožnosti, dal se vléci ulicemi jerusalemskými jako zločinec, že my jsme zneužili svobody, dal se přibít na potupný kříž mezi dva lotry! Za to, že každým krokem rozséval dobrodiní, že pro každou bídu měl pomoc, pro každou slzu útěchu, bolestná koruna zryla jeho čelo, že my jsme se sytili rozkošemi a požitky, až do dna vypil kalich hořkosti. Od jeho vtělení duší všech jeho prací, důvodem všech jeho bolestí a strádání, účelem jeho přehořké smrti byla náhrada za hříšný, kající svět. *»Syn člověka přišel,«* pravil o sobě Božský Vykupitel, *»aby spasil, co zahynulo.«* (Mat. 18, 11.) *»Bůh neposlal Syna svého na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho«* (Jan 3, 17), aby byl *»obětí smírnou za hříchy naše, ale nejen za hříchy naše, nýbrž i (za hříchy) celého světa.«* (1. Jan 2, 2.) Vše, co měl, odevzdal nám, rozpjat mezi nebem a zemí vydil poslední krůpěj své krve, poslední sten k Otci vyslal za odpuštění, jen aby sblížil nebe se zemí, zbořil hradby, které je od sebe dělily a překlenul propast, jež mezi nimi zela. A protože Ježíš Kristus je zároveň Bohem, milou byla Bohu každá oběť a nekonečnou mělo cenu každé jeho utrpení, každá jeho slza a každý jeho vzdech. Bůh těžce lidmi uražený a rozhněvaný neodolal lásce a smírné krvi nevinného Beránka Božího; spravedlnost jeho byla ukojena, pro smrt Syna odpustil světu. V oné chvíli, kdy pozemské slunce hrůzou se zatmělo při vraždě Bohočlověka, opět v plné záři zasvitlo slunce lásky Boží tak, jako kdysi zářilo v ráji, nebe bylo dokořán otevřeno. Vtělený Syn Boží povýšený na trůn potupy, kříž, potřel říši hříchu, za nekonečnou urážku, hřích, podal nekonečné žádostiučinění ve své krvi a proto každý, kdo pohlédne na kříži a uvěří v Ježíše Krista, má život věčný (Jan 3, 15), protože on je Vykupitelem světa.

II. Ježíš Kristus zbavil nás pout hříchů, vykoupil nás svou krví, ale učinil ještě více: stal se nám pramenem života a štěstí, povýšil nás do původní naší důstojnosti — důstojnosti dítek Božích.

Dobře bylo prvnímu člověku v ráji. Neznal bolestí a strádání a bídy, rozum jeho hravě pronikal taje přírody, srdce nerozrývaly bouře vášní, nemoc nemohla zhroustiti tělo jeho do tmavého hrobu, ono mělo stále zářiti mládím a krásou. Člověk ozdoben tajemnou milostí Boží hostil Boha samého ve svém srdci. Občas na perutích lásky své snášel se k němu viditelně Bůh do ráje a s ním rozmlouval jako se svým dítkem. A lásce Boží to vše ještě nestačilo. Otcovské ruce jeho přichystaly člověku ještě šťastnější úděl za jeho věrnost: po blaženém životě v ráji on sám chtěl býti věčnou jeho odměnou v nebesích. Ale člověk pohrdl Bohem, stal se mu nevěrným a ztratil všechno. Z ráje byl vyhnán, práce, která mu byla radostí, stala se mu kletbou, dny života svého počal prožívat v klopotném boji o skývu chleba, bolest začala své spáry do jeho srdce, rozum pozbyl své

bystrosti a stal se obětí tápání a pochybností a bludů, soulad sil duševních a tělesných porušila náruživost, život sám stal se kořistí smrti. Bolestná vino a přece šťastná vino Adamova! Bůh tě použil, aby ještě více nás zaplavil svými dary a ještě něžněji nás přivinul na své srdce. Od smrti Kristovy k Bohu ruce své spínáme jako k Otci a starostlivému Dobrodinci, k němu často voláme: »Otče náš, jenž jsi na nebesích!« Není to jen zvuk prázdných slov, ale tajemný, nepochopitelný dar Kristův. Skropení jeho krví, jí obmytí a očistění dostáváme od Boha tutéž přirozenost, jakou on sám má a tou dává nám účast na svém božském životě, tou činí nás svými syny a dcerami, jemu plně podobnými! Protože jsme dítkami jeho, bez bázně, s důvěrou dítek a s blaživou nadějí na útěchu smíme patřiti vzhůru k jeho trůnu, kdykoli duše naše je zemdlena, uštvána, zarmoucena. Víme, že s tklivou účastí Otce soucitným okem patří na naše boly, vždyť vidí v nás obraz svůj, obraz svého Syna, a nejen obraz, vidí v nás samého svého Syna, protože my jsme jeho tělem, jak učí sv. Pavel (Řím. 12, 4—5). Naše vzdechy, naše boje a strasti již nejsou trestem, ale pro milost Kristovu staly se nám prostředkem posvěcení a byly povýšeny na mzdu nebeské slávy. Všimněte si: ani obdivuhodná poslušnost Abrahamova při obětování Izáka, ani nevyčerpatelná trpělivost trpitele Joba, ani čistá cudná mysl zachránce Egypta, Josefa, ani proudy slz lítosti Davidovy nebyly by s to, aby jim zasloužily nebe, ale protože Kristus za nás již dotrpěl a dokrvácel, pro jeho zásluhy stačí i sousto chleba podané hladovícimu z lásky k Ježíši Kristu, stačí i sklenice vody, kterou pro Krista svlažíme vyprahlé rty žíznivého, aby nám byly otevřeny brány věčné jeho říše. Adam směl v ráji rozmlouvat s Bohem, my po smrti Kristově smíme se jím sytiti ve sv. přijímání! Pod prostý závoj chleba ztahuje denně vtělený Bůh své božství, svou vznešenost a připravuje svým dítkám hostinu nejněžnější lásky. A z této hostiny nevyklučuje nikoho; ať k ní zasedne duše nevinná nebo duše, jež hříchy vyrovnala se peklu, ať k ní zasedne mládí nebo stáří, žebrák nebo král, Ježíš nasycuje všechny, jen když duše jejich je v jeho milosti. Ó sladké svazky, získané nám vinou Adamovou. — Pravda, i po smrti Kristově smrtí rádí, ale co na tom? Je již přemožena, Ježíš Kristus zničil její vládu svým zmrtvýchvstáním a tělo naše, které umírá, neumírá již na věky. Za branou hrobu září nám nový život, život slávy a až jednou tělo naše vstane z lůna země, kde jen odpočívalo po vykonané práci, bude i ono prozářeno, protože patří k oslavenému tělu Kristovu! Ó šťastná vino Adamova, která jsi nám zasloužila tak štědrého Vykupitele!

Drazí! Kristus miloval nás, zprostil nás hříchů a dobyl nám opět ztracené nebe. Nač jen nezměrná láska mohla připadnouti, všemu se podrobil. Naše tělo vzal na sebe on, nekonečný Bůh, všechny bídý lidské okusil, všechny bolesti naše on snášel. Králové světa dobývají vítězství proléváním cizí krve, ale Ježíš stal se naším Vyku-

pitelem prolitím vlastní krve. Nuže za lásku lásku, za lásku až k smrti, lásku až ke hrobu! Ať Ježíš vítězí, vládne a kraluje! Amen.

Neděle IV. po sv. Duchu.

PRÁCE S BOHEM A PRÁCE BEZ BOHA.

Pán Ježíš přišel po dlouhé době zase do Galilee a stanul konečně na břehu modrého jezera Genezaretského. Pohled na jeho klidnou hladinu vyvolal v duších apoštolů tisíce vzpomínek z mládí. Tam znali každý kámen, tam prožili nejkrásnější léta, tam rybařili, a v jejich srdci ozvala se touha, aby ještě jednou zkusili své rybářské štěstí.

Neodolali svůdnému hlasu, od přání přešli brzy ke skutku. Smluvili se, že hned příští noci vyjedou. Volili dobře, protože ve Svaté zemi je noc k lovu nejprůhodnější. Ve dne bývá veliké horko a ryby sestupují do hloubky, v noci plují pod samou hladinou, aby se nadržaly osvěžujícího vzduchu.

Apoštolé spustili síť a po chvíli ji vytáhli; byla prázdná. Znova se vrátili na jezero, zkusili loviti jinde, nadarmo. Nedali se odstrašiti prvními neúspěchy; stále doufali, že se vrátí s bohatou kořistí. Těšili se marně. Na východě již vstávalo zlaté slunko, když stáli na břehu a mrzutě vypírali sítě. Tak je zastihl Pán Ježíš a poručil jim, aby zalovili ještě jedenkrát. Petr se s počátku bránil. Jeho rybářská zkušenost mu pravila, že ve dne šťastnější nebudou; konečně přece uposlechl a slyšeli jste, s jak zázračným úspěchem.

Svaté evangelium je mi věrným obrazem práce bez Boha a práce s Bohem. Žijeme v době, kdy se stále volá po práci a nařiká na nezaměstnanost; zadívejme se proto jedenkrát na práci očima Božíma.

I. Práce s Bohem, pravím to krátce, znamená: pracovati v Boží přítomnosti a pracovati s důvěrou v Boha; s myšlenkou na Boha práci začínat, s myšlenkou na Boha v práci pokračovat, s myšlenkou na Boha práci končit.

Rád vzpomínám na zbožné předky; vy starší se dobře pamatujete, jak se dříve pracovalo. Říkávalo se: »S Bohem počni každé dílo, podaří se ti až milo!« A nebyla to prázdná slova, jakých i my dnes rádi užíváme; vzpomínka na Boha provázela českého rolníka po celý den, s ní se probouzel, s ní večer uléhal. Poslyšte aspoň několik myšlenek: pro starší budou sladkou vzpomínkou na zašlá léta, pro mladší vážným poučením. Škoda, že musím tolik vynechat, jedno kázání by nestačilo.

Když se všichni probudili, zpívala se v starých českých rodinách ranní píseň; jedna počínala slovy:

»Minula noční hodina,
kleknouce na kolena,
ctěme Boha Otce, Syna,
též i Ducha svatého,
trojjednoho Hospodina!«

V dalších slokách děkovali Pánu Bohu za ochranu a svolávali na své práce Boží požehnání. Píseň končila slovy:

»Na tvou moc se spoléháme,
Tobě jen se vzdáváme
se vším, co od Tebe máme.
Dej, ať ve zdraví času
večerního se dočkáme!«

Práci počínali slovy:

»Bože, ku práci své sahám,
dej, ať snadně všecko zmáhám,
posilň mne k ctnému konání,
sám pak dej své požehnání!«

Dobře se pamatuji, jak otec se požehnal svatým křížem, dříve než vjela kosa po prvé do zralého obilí. Dokonanou práci odkládal český rolník s modlitbou na rtech; jedna zněla:

»Dosti potud toho díla,
tvá mi pomáhala síla.
Můj Bože, Tobě děkuji,
se vším se Ti obětuji.
Jenom prosím Tebe,
přispěj mi sám s nebe,
ať snažnost mých prací
v nic se neobrací!«

Když slunko zapadlo, scházela se opět celá rodina ke společné modlitbě a den zakončovali večerní písní; jedna počíná slovy:

»Pod večer tvá čeládka
co slepičí kuřátka,
k Tobě zdviháme hlavy,
Hospodine laskavý!«

Končila dojemnou prosbou:

»Již již oči zavírám,
tělem světu umírám;
duše, buď živa Pánu,
jehož máš za ochranu!«

Tak bylo v našich českých rodinách ještě před padesáti roky a podobně bylo též jinde. Ctihodná Kateřina Emmerichová, kterou významenal Spasitel svými pěti ranami, vypravuje o svém zbožném otci:

Již v útlém mládí jsem musela choditi s otcem na pole a pomáhala jsem, kde se dalo. Někdy jsem vodila koně, jindy obracela brány. Občas se otec zastavil a pravil mi: »Podívej se, jak je to krásné. Právě odtud vidíme kostel. V něm je Velebná Svátost oltářní, pokloníme se svému Pánu a Bohu. On nás také vidí a žehná ze svato-stánku naší práci.« Když zvonilo ke mši svaté, smekl otec a modlil se; když zvonek ohlašoval pozdvihování, klekl na poli a poklonil se z dálky milému Spasiteli. Tak Kateřina Emmerichová.

Povězte mi: Kdo pracoval radostněji? Naši zbožní předkové nebo moderní sedlák, který počíná práci bez Boha a místo modlitby provází ji klením a nadávkami? Jistě bych uhodl vaši odpověď. Zase by tak mohlo býti, znova by se nám vrátily krásné, zlaté časy, o kterých budeme pomalu slýchati již jenom v povídkách. A nebylo by k tomu třeba mnoho: stačilo by, abychom každý den počínali zase modlitbou a posvětili Bohu celé svoje dílo; stačilo by, kdybychom přes den pohlédli občas ke kostelu a zalétli v duchu před svato-stánek, kde dlí náš dobrý Bůh a poprosili o jeho požehnání; stačilo by, kdybychom si při práci zazpívali nějakou zbožnou píseň a povznesli duši nad hroudu, na které pracujeme.

Lidový spisovatel Kosmák vypravuje: Jedenkrát jsem šel s matkou přes pole na návštěvu. Byli jsme chudí. Obuv jest drahá. Sezuli jsme střevíce a šli bosi. Bylo nám jíti po stráni podle rybníka, kde bylo mnoho drobného kamení. Píchalo mne to. »Maminko, mne to píchá do nohou,« stěžoval jsem si.

»Dítě, nenaříkej. Jak to teprve Pána Krista píchalo, když šel bos na horu Kalvarii a nesl ještě těžký kříž a bili ho a strkali jím.« Vytáhla růženec a počala se modliti; a Kosmák dodává: »Mne to již nebolelo.«

Vzpomínka na Boha — vzpomínka na Spasitele, který také těžce pracoval, vzpomínka na Matičku Boží dovedou nám osladiti i nejtěžší práci.

II. Kdo pracuje s Bohem, pracuje především radostněji a spokojeněji; tím jsem však nepověděl všecko. Mnohem důležitější jest druhý rozdíl: práce bez Boha nemívá požehnání, práce s Bohem přináší bohaté ovoce. Viděli jste to v evangeliu. Noční, příznivá doba nepřinesla apoštolům kořisti; ve dne, kdy přirozeně se zdálo, že budou pracovati nadarmo, zahrnuli s Božím požehnáním tolik ryb, že

se jim trhaly sítě. Tuto hlubokou pravdu poznali z vlastní zkušenosti naši zbožní předkové; proto říkali: »Bez Božího požehnání marné lidské namáhání,« ale »Kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří.« A v jedné staré písni čtu slova:

»A poněvadž v potu tváři
svůj chléb jísti musíme,
Bože, dobrý Hospodáři,
požehnej pracím našim,
ať se nám všem dobře daří!«

A totéž pověděl dávno před nimi Duch svatý: »*Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí. Neostříhá-li Hospodin města, nadarmo bdí, kdo je hlídá.*« (Žalm 126, 1.)

Jestli práce bez Boha přináší tak málo ovoce, ještě hůře je tam, kde se pracuje proti Bohu, proti jeho svatému zákonu, kde se pracuje v neděli a ve svátek. Svatý farář arský říkal svým farníkům: »Znám dvě cesty, které vedou jistě k chudobě: krádež a nedělní práce.« Při světové výstavě v Paříži dal si jeden stavitel do smlouvy podmínku, že u něho se nebude pracovat v neděli. A přece tento stavitel byl jediný, který dokončil svou práci v ustanovený čas; všichni ostatní museli žádati o prodloužení lhůty. Když se ho tázali, jak je to možné, že byl hotov bez nedělní práce, odpověděl: »Já také nevím, čím to je. Ale mám životní zkušenost, že nedělní práce mi dílo nikdy neuspíšila a že nedělním klidem jsem vždy jenom získal.« Tento stavitel neznal příčinu svých úspěchů nebo ji povědět nechtěl; my ji známe: ostatní pracovali proti Bohu, proto neměli požehnání.

Vy starší se pamatujte, jak se počal v továrnách rušiti nedělní klid; dělnický lid se proti novotě bouřil. Chlácholili jej slovy: »Budete-li pracovat i v neděli, budete míti za týden více pracovních hodin, více si vyděláte, zlepší se váš blahobyť.« Tak se slibovalo, dělnický lid se dal oklamati, v továrnách se začalo pracovat i ve svátky. Na jedno při svém rozpočtu zapomněli; nad hvězdami je náš nejvyšší Pán a ten si nedá vyrvati žezlo ze svých božských rukou. Smutné důsledky tohoto kroku cítíme dosud; jako strašné břímě leží na státech nezaměstnanost, není práce ani ve všední dny. Ano, znám dvě cesty, které vedou jistě k chudobě: krádež a nedělní práce.

Platí-li tato slova o každém povolání, stokrát pravdivější jsou při stavu rolnickém. Žádný stav není tak odkázán na dobrou vůli s Pánem Bohem jako rolník. Kdybyste své pole obdělali sebe lépe, nic na něm nesklidíte, nedá-li Bůh potřebnou vláhu a teplo. Bohu stačí jediná čtvrt hodina, aby zničil krupobitím celou vaši úrodu. A přece, moji draží, žádný stav neporušuje nedělní klid tak velice jako rolníci. Jeďte v neděli Čechami nebo Moravou; najdete celé

kraje, kde se pracuje jako ve všední den. Známe dvě cesty, které vedou jistě k chudobě: krádež a nedělní práce.

Opakuji znova: s Bohem se pracuje radostněji a doděláme se větších úspěchů.

Všude slyšíme náрек na hospodářskou krizi a četní odborníci hledají prostředky, jak jí odpomoci. Namáhají se marně, protože úmyslně zapomínají na Boha a jeho svatou vůli. Jedině možné řešení pověděl nám Pán Ježíš slovy: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno (co potřebujete) bude vám přidáno.«* (Mat. 6, 33.) Naučme lidi dávat zase Pánu Bohu, co je Božího, a dobrotivý Bůh dá nám v hojnosti, co potřebujeme. Služme zase Pánu Bohu celým srdcem a přesvědčíme se, jak pravdivá jsou slova žalmistova (36, 25n.):

*»Mlád jsem býval a došel jsem velkého stáří,
a nezřel jsem, aby (od Boha) byl opuštěn spravedlivý,
aby potomstvo jeho chodilo žebrat,
neboť Hospodin miluje spravedlivé,
neopouští svých svatých, vždycky je chrání.«* Amen.

Neděle V. po sv. Duchu.

NENADÁVEJ!

Ve Starém zákoně čteme moudrou radu: *»Odpověď vlídná krotí hněv, ale řeč tvrdá budí vztek.«* (Přisl. 15, 1.) Její pravdivost dokazuje každému denní zkušenost, a přece je tak málo lidí, kteří by se jí opravdu řídili. Otravujeme si vzájemně život, proměňujeme krásný Boží svět v údolí slzavé a nevzpomeneme, jak velice se prohřešujeme. Děje se to různým způsobem: chyb jazyka je tolik, že apoštol Jakub jej nazývá *»souhrnem nepravosti«* (Jak. 3, 6). Snad nejčastější chybou jazyka jsou nadávky.

Mnoho lidí nepokládá nadávky za nic; z dnešního evangelia se však dovídáme, že nejsou tak malicherné, jak by se zdálo. Pro některé hrozí Spasitel i peklem, o jiných praví, že zasluhují těžký trest, jaký směl uložiti jen nejvyšší soud židovského národa.

Proto nebude zbytečné, věnujeme-li za rok aspoň jedno kázání této vážné otázce. Před nadávkami varoval Spasitel v evangeliu, které jsem vám četl; před tímto zlozvykem chci vás varovati v dnešní promluvě.

I. Co jmenujeme nadávkou, víme všichni; dopouští se jí ten, kdo nazve druhého jménem, které ho snižuje, tupí neb uráží. Nadávky mohou býti různé, podle toho, čeho jsme užili, abychom bližního po-

tupili. Někdy mu vytýkáme jeho původ: chudobu rodičů nebo zločin, kterého se snad dopustili; jindy připomínáme nadávkou některou tělesnou nebo duševní vadu; ještě jindy chceme pouze snížit, potupiti, zesměšnit.

Zmínil jsem se právě o výsměchu. Je bolestným druhem nadávky, protože zraňuje obyčejně hluboce napadeného a bývá příčinou dlouhých nepřátelství. O výsměchu praví Písmo svaté: *»Rána bičem působí modřinu, ale rána jazykem drtí kosti.«* (Sir. 28, 21.)

Nadávka bývá často spojena ještě s jinými hříchy, které její zlobu zvětšují. Používám-li takové nadávky, že prozrazuji tajné chyby bližního, dopouštím se zároveň nactiutrhaní; chci-li svou nadávkou vyvolati u druhých dojem, že bližní spáchal nějaký hřích, kterého se nedopustil, proviňují se zároveň pomluvou.

Můžeme tedy říci: nadávka je porušení povinné úcty, kterého se dopouštíme slovem a v přítomnosti samého bližního.

Kdo nadává, ukazuje, že nemá pravdu; nedostatek důkazů chce nahraditi silnými slovy. Názorný doklad čteme v evangeliu sv. Jana (9, 1n.). Božský Spasitel uzdravil zázračně žebráka, slepého od narození. Událost roznesla se bleskem po celém Jerusalemě a vyvolávala všude rozruch. Dověděli se o ní také členové Velerady a rozhodli se, že zakročí. Povolali uzdraveného před svůj soud a přísně vyšetřovali všechny podrobnosti. Nenašli nic podezřelého, zázrak byl nepopíratelný a Velerada octla se v slepé uličce. Když bývalý slepec prohlásil: *»Od věků nebylo slýcháno, že by byl kdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento (Ježíš) nebyl od Boha, nic by nemohl činiti«* (Jan 9, 32), nemohla mu odpověděti ani slovem. Aby zakryla svou porážku, utekla se k nadávkám: *»Všecek ses v hříchu narodil, a ty chceš učiti nás?«* (Jan 9, 34.) Je pravda, vyhodili uzdraveného slepce, ale v očích každého soudného člověka prohráli. Jistě neměli pravdu, protože nadávali.

II. To však by byl slabý důvod, proč bychom se měli nadávek varovati; co by nás mělo odstrašiti, jest veliká hříšnost tohoto zlovyku. Abych vám to lépe vyložil, připomenu několik myšlenek z Písma svatého.

Jdete-li cestou, spatříte občas dřevěný nebo kamenný kříž. Bývá to znamení naší spásy urobené často těžkou a neumělou rukou venkovského řemeslníka, není na něm nic krásného, a přece, jdeme-li mimo, pozdravíme i tento prostinký kříž, protože nám připomíná Božského Spasitele. Jsou ty kříže často na spadnutí, a přece bychom se neodvážili na ně plivnouti, protože jsou obrazem Božím.

Moji drazí, schvalují tuto úctu. Ale znám mnohem dokonalejší obraz Boží; nemalovala jej ruka smrtelníka, vytvořily jej tři božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý. Když Pán Bůh stvořil již celý svět, pravil: *»Učinme člověka k obrazu a k podobě naší.«* (Gen. 1, 26.) Proto volá udivený žalmista Páně: *»Učinils rovna ho bezmála andělu, slá-*

vou a ctí jsi ho korunoval. Ustanovils ho nad díly rukou svých, všechno jsi podřídil jeho nohám.« (Žalm 8, 6n.)

Pravda, někdy je tento obraz Boží hodně zašlý a poškozený; ale nezapomeňte, že ani kříže u silnice nebývají po každé krásné a umělecké. Nedovolme si tupiti nadávkami svého bližního, protože bychom v něm tupili obraz samého Boha. Bolestně volá apoštol Jakub: *»Jím (jedním jazykem) velebíme Pána a Otce, a jím zlořečíme lidem, stvořeným podle obrazu Božího. Z týchž úst vychází dobrořečení i zlořečení. Nemá se to tak dáti, bratři moji!«* (Jakub 3, 9n.) To je první myšlenka, kterou nám podává Písmo svaté; kdybychom ji promyslili do důsledků, nikdy bychom se neodvážili nadávati svému bližnímu. Povím však důvod ještě vážnější.

Vykoupením stali jsme se bratry Pána Ježíše. Ještě více; všichni tvoříme takřka jedno tělo, jehož hlavou je Kristus. Proto řekne na posledním soudu Spasitel: *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.«* (Mat. 25, 40.)

Křesťané drazí, zamysleme se vážně nad těmito slovy Spasitelovými. Apoštol Pavel pronásledoval před svým obrácením křesťany, proti Spasiteli samému se nikdy neprohřešil, a přece mu pravil Pán u brány damašské: *»Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?«* (Skutky 9, 4.) Komu tedy nadáváte, když zahrnujete potupou svého bližního? Vymlouvejte si to jakkoli, věčně zůstanou pravdivá slova Ježíšova: *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili!«*

A ještě jeden důvod nám podává Písmo svaté. Při poslední večeři pravil Pán Ježíš apoštolům: *»Příkázání nové vám dávám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek.«* (Jan 13, 34.) A tato vzájemná láska měla býti neklamnou známkou jeho svaté církve: *»Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni ke druhým.«* (Jan 13, 35.)

»Jako jsem já miloval vás!« Již starozákonní prorok Isaiáš (42, 2n.) předpověděl o Spasiteli: *»Nekřičí, nedbá stranicky osob, aniž je slyšeti hlas jeho venku (na ulici). Třtiny nalomené nedolomí, a knotu doutnajícího nedohasí.«* A sv. Petr píše ze zkušenosti: *»Když mu spílali, nespílal v odvetu; když trpěl, nehrozil, nýbrž odevzdával se tomu, jenž soudí spravedlivě.«* (1. Petr. 2, 23.) Tak miloval Kristus, a tak máme milovati i my: *»Jako jsem já miloval vás, abyste se i vy milovali vespolek.«* Proto napomínal apoštol Pavel první křesťany: *»Vizte, aby nikdo neoplácel nikomu zlým za zlé!«* (1. Sol. 5, 15.)

Nadávký jsou tedy hříchem, protože jimi tupíme člověka, který jest obrazem Božím; jsou hříchem, protože jimi urážíme samého Krista, který slavnostně prohlásil: *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili!«*; jsou konečně hří-

chem, protože jimi porušujeme přikázání bliženské lásky, na kterém Spasiteli tolik záleželo.

III. Všechny nadávky nejsou stejně hříšné: někdy jsou jen hříchem lehkým, jindy jsou hříchem těžkým. To poznáváme ze slov Pána Ježíše: *»Kdo by však řekl bratru (bližnímu) svému „hlupáku“, propadne veleradě, a kdo by řekl „blázne“, propadne pekelnému ohni.«* (Mat. 5, 22.) Hřích je těžší, byla-li uražena osoba, která má větší právo na naši lásku a úctu; hřích je tím těžší, čím více jsme bližního potupili, zarmoutili nebo čím větší škodu jsme mu způsobili. Ve světle těchto zásad možno stanovit tato pravidla:

Těžkým hříchem bývají nadávky, které proneslo dítě proti rodičům. Již ve Starém zákoně čteme vážná slova: *»Oko, které se posmívá otci, a pohrdá matkou, jež dala mu život: vyklubají krkavci u vody a mladí orlové je snědí.«* (Přísl. 30, 17.) A jinde poroučí Bůh: *»Kdo bude zlořečiti otci svému nebo matce, smrtí ať umře; otci a matce zlořečil, jeho krev ať lpe na něm!«* (Lev. 20, 9.)

Těžkým hříchem bývají nadávky, kterými tupíme kněze a církevní autoritu. Písmo svaté (Sir. 7, 31n.) praví: *»Z celé duše své boj se Pána, a jeho kněze měj za osoby posvátné. Ze vši své síly miluj tvůrce svého, a služebníků jeho neopouštěj. Cti Boha z celé duše své a ke kněžím uctivě se měj!«* A Bůh nenechává bez trestu taková provinění. Bolestně smutný doklad čteme v životopise proroka Elisea. Kdysi šel do Betelu; za ním běžel zástup rozpustilých chlapců a posmíval se proroku Božímu: *»Stoupej, lysý, stoupej, lysý!«* Bůh tyto nadávky přísně potrestal. Z lesa vyšly dvě medvědice a roztrhaly 42 nezbedných hochů. (2. Král. 2, 23n.)

Těžkým hříchem bývají obyčejně nadávky, kterými tupíme chudé a žebráky. Pouhá chudoba nedává nikomu právo, aby bližního urážel nebo mu nadával. Proto praví Bůh: *»Nečiň násilí chudému, protože chudý jest, neboť Hospodin ujme se jeho práva, o život obere ty, kteří obírají je.«* (Přísl. 22, 22n.) Je nebezpečno tupiti chudása, protože prosby stísněného srdce slyší ochotně Bůh; Písmo svaté praví: *»Prosba chudého dochází k uším jeho (Boha), a soud rychle mu přijde.«* (Sir. 21, 6.)

Nadávky rodičů dětem nebývají obyčejně hříchem těžkým; předpokládá se, že jsou spíše jen projevem spravedlivé nevole a ne výplodem zlé vůle. A přece i takové nadávky mohou se státi těžkým hříchem: jsou-li na příklad tak časté, že otravují dítěti život nebo rozvracejí domácí pokoj, nemůžeme je omluviti od hříchu těžkého. Proto napsal apoštol Pavel: *»Otcové, nepopouzejte k hněvu dítek svých, nýbrž vychovávejte je v kázni a napomínání Páně.«* (Ef. 6, 4.)

V jiných případech řídí se hříšnost nadávky podle toho, jak velice jsme bližního zarmoutili, jakou potupu nebo škodu jsme mu způsobili. Z toho plyne důležitý důsledek: nestačí, řeknu-li ve zpovědnici: *»nadával jsem«*; z toho kněz nepozná nic. Kajícník je povinen

udati také bližší okolnosti, které snad činí jeho hřích těžkým a smrtelným.

Ještě na jednu okolnost třeba důtklivě upozorniti. Spasitel zakončil řeč o nadávkách slovy: *»Přinášíš-li tedy dar svůj k oltáři a tam se rozpomeněš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj.«* (Mat. 5, 23n.) Rozumíte dobře Spasitelovým slovům: *»jdi prve a smiř se s bratrem svým?«* Jestli jsme druhého nadávkami urazili, potupili nebo zarmoutili, je naší povinností uraženého odprostiti a potupu jemu učiněnou napravit. Byla-li urážka soukromá, stačí náprava soukromá; byla-li urážka veřejná, musí býti i dostiučinění veřejné. Omluvení jsme jenom tehdy, jestli uražený bližní se spokojil odprosem soukromým nebo dostiučinění nežádá.

Drazí křesťané! Vidíte, že nadávky nejsou maličkostí a mohou nám způsobiti mnohou trpkou chvíli; snadno nadávku proneseme, ale těžko se odhodláme, abychom učiněnou potupu napravili. Varujme se takových projevů; po každé jimi prozrazujeme duši, která se neumí ovládati. Řiďme se raději slovy apoštola Petra, která jsem vám četl v epištole: *»Neodplácejte zlým za zlé, ani spíláním za spílání, nýbrž naopak žehnejte, ježto jste povoláni k tomu, abyste požehnání (od Boha) obdrželi dědictvím.«* (1. Petr. 3, 9.) Amen.

Neděle VI. po sv. Duchu.

KŘEŠŤANSKÁ CHARITA.

Lito jest mi zástupu. (Mar. 8, 2.)

Na světě je prý 20 milionů nezaměstnaných. Připočtete k tomu rodiny těchto ubožáků, kteří nemají co jísti, čím se odívati, čím si zatopiti. Jaká to strašná armáda lidí, rozhořčených lidí, lidí plných nenávisti proti lidské společnosti, která jim nedává ani možnost, aby si poctivě vydělali svůj denní chléb a živili své hladové rodiny. Mezi těmito miliony jsou statisíce malých dětí, které vztahují marně vyhublé ručky po kousku chleba nebo se třesou zimou v třesnutém mraze.

Když k takovým lidem přijdou pomocníci satanovi a řeknou jim: *»Rozbijte lidskou společnost! Nic při tom neztratíte!«* — jak snadno podlehne zoufalý člověk těmto lákavým svodům. A konec? Boj všech proti všem. Tak daleko zašlo lidstvo, protože opustilo Boha, protože se zřeklo Kristovy zásady: *»Milovati budeš bližního svého jako sebe*

samého!« Právem tu volá nejd. pan kardinál Kašpar: »Hoří na všech stranách! Chopte se díla, dokud je čas!« (Životem 113, 22.)

A do tohoto světového zmatku zaznívá z dnešního evangelia sladký hlas Kristův: »*Láto je mi zástupu, neboť . . . nemají co jísti.*« (Mar. 8, 2.) Katolická církev porozuměla přání svého božského Zakladatele; proto vždy pěstovala křesťanskou charitu. Možná, že jste to slovo také zaslechli, ale dosud mu nerozuměli; v y l o ž í m v á m j e h o v ý z n a m v d n e š n í m k á z á n í.

I. Slovo charita pochází od latinského jména caritas a znamená lásku, v našem případě lásku k bližnímu. V tom smyslu pěstuješ charitu, kdykoli dáváš almužnu chud'asovi nebo hledíš zmírniti bídu svého nemajetného druhu. Mluvíme-li však dnes o charitě, nemyslíme tak na dobré skutky, kterými pomáhají jednotlivci v okamžité tísní; křesťanská charita je soustavná, organisovaná, plánovitá péče, jak zmírniti osud všech trpících, utiskovaných a pronásledovaných.

Také stát pečuje o chudé a vydává ročně miliony na dobročinné účely; je však veliký rozdíl mezi státní humanitou a křesťanskou charitou. O tom by vám mohli nejlépe vypravovati ubožáci, kteří jsou odkázáni na tyto almužny. Bývá to křížová cesta, plná pokoření a duševních útrap. Kolik projdou kanceláří, před kolika lidmi musejí odkrývati bolesti, které by nejraději zatajili, jen aby dostali několik korun. Co při tom bolí nejvíce, je pokořující vědomí, že podporový peníz jim nepodává soucitná láska, nýbrž ledově studená ruka zákona nebo sobecká vypočítavost.

Brazilský císař Don Pedro měl upřímnou lásku k trpícím; ve své dobrotě si umínil, že pro ně zbuduje v hlavním městě veliký ústav, kde by mohli prožiti klidně aspoň poslední léta života. Vydal provolání, ale skoro nikdo si ho nepovšiml. Zdálo se, že šlechtné dílo zůstane v troskách. Tu ohlásil panovník: »Každý, kdo věnuje 100.000 milreis, dostane titul barona; kdo dá 200.000, bude prohlášen za hraběte.« To pomohlo. Peníze se jen hrnuly a v krátké době stál prostorný ústav. Přiblížil se den slavného posvěcení. Sešlo se veliké množství zvědavců a všichni hleděli s napětím na štít domu, kde byl zakryt jakýsi nápis. Konečně padla rouška a noví šlechtici četli tam slova: »Lidská marnivost postavila lidské bídě.«

Upřímnou láskou liší se křesťanská charita od každé podobné akce. V trpícím ubožáku nevidí nemilou přítěž, které by se raději zbavila; vidí v něm samého Spasitele, který prohlásil: »*Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.*« (Mat. 25, 40.)

Snad vás zajímá otázka, kolik věnuje křesťanská charita na zmírnění bídy trpících bližních. Jsou to číslíce, na které může býti katolická církev opravdu hrda. V Čechách vydává křesťanská charita ročně 24 miliony, na Moravě 19 milionů, celkem 43 milionů. Pramenů, odkud plynou tyto bohaté zdroje, je několik; jsou to především dobrovolné dary jednotlivců, které dávají při různých příle-

žitostech: při svatbách, při pohřbech atd.; jsou to zbožné odkazy, kterými pamatují uvědoměli katolíci v poslední vůli na dobročinné účely; jsou to příspěvky místních skupin nebo výnosy pokladniček, jaké máte i v našem kostele; jsou to konečně sbírky, které se pořádají obyčejně ke konci roku v každé farnosti a kde možno přispěti jak penězi, tak potravinami.

Z těchto peněz je udržováno mnoho dobročinných ústavů. Nebudu vás unavovati dlouhými výpočty; omezím se jen na Čechy. V této zemi udržuje neb aspoň podporuje katolická charita 46 dětských opatroven, 33 sirotčinců, 11 domovů a útulků, 16 ústavů pro tělesně a duševně vadné, 12 nemocnic, 6 ozdravoven, 5 útulků pro služebné, kteří pozbyli místa a 22 různých pensionátů. Dovedete si představit, jaké požehnání rozlévá se z těchto středisk křesťanské lásky do dalekého okolí? Kolik slz bylo v nich usušeno, kolik ran zahojeno, kolik bolestí zmírněno, kolik hladových nasyceno, kolik mravně ohrožených zachráněno, kolik padlých napraveno a přivedeno na dobrou cestu? To je dílo katolické charity v jediné zemi. A na tomto požehnání má podíl každý, kdo přispěl.

II. Víím, že na vaše dveře zaklepe často prosebná ruka; snad častěji, než je vám milo a v duši se ozývá zlobná poznámka o nesnesitelné žebrotě. Víím též, že náš lid neslyší rád o stálém dávání; proto vám připomenu důvody, proč máme podporovati křesťanskou charitu. Platí-li kde přísloví: »Pánu Bohu na úrok dává, kdo se nad chudým smilovává,« je stokrát pravdivější, mluvíme-li o charitě. Nikde nejsou vaše peníze uloženy tak bezpečně a nikde neponesou tak vysoké úroky, jako ve službách katolické charity.

Kristus pravil: *»Dávejte a bude vám dáno; míru dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou dají vám do klína.«* (Luk. 6, 38.) Jak dokazují církevní dějiny, nebyla to jen prázdná slova; almužna daná chudému je zlatým klíčem, který nám otvírá Boží pokladnici. To věděl dobře jeden z našich představených, dnes již zesnulý P. Němec. Kdykoli mu docházely peníze, vzal zbytek a zanesl jej fráterovi, aby jej rozdál u brány chudým. Jeho důvěra nebyla nikdy zklamána; po každé dostal mnohem více, než rozdál.

Zajímavý případ udál se v Paříži. Lidumilný kněz slitoval se nad nemocnými dělníky a vystavěl pro ně nemocnici. Jednou dostal 100 franků a těšil se, že přilepší svým chudým. Téhož dne přišla k němu osoba, která sbírala pro podobný ústav v Belgii. Kněz se dlouho nerozmýšlel a daroval jí oněch 100 franků. Poslyšte, jak mu Bůh odměnil jeho velkomyslnou lásku. Za několik dní zaklepal v jeho bytě bohatý továrník a pravil: *»Důstojnosti, nemám pokoje, protože jsem byl k dělníkům nespravedlivý. Nevyplácel jsem jim mzdu, jaké zasluhovali. Uvažoval jsem, jak bych svou chybu napravil a rozhodl jsem se, že daruji něco pro váš ústav.«* Odevzdal knězi 100.000 franků. Dobře si všimněte: 100 franků kněz daroval, 100.000 dostal. Ano

»dávejte a bude vám dáno; míru dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou dají vám do klína.«

Již tento jediný důvod by stačil, aby otevřel naši ruku a pohnul nás k velkomyslné podpoře katolické charity. Mohu však uvést ještě jiné, a řeknu to hned, ještě účinnější a potěšitelnější. Král Nabuchodonosor dopustil se velikých hříchů a spravedlivý Bůh se chystal, že ho potrestá. Víte, co mu poradil prorok Daniel? Slyšeli jste to často, a přece vám připomenu jeho slova ještě jednou. Prorok pravil: *»Proto, králi, ať líbí se ti moje rada: Hříchy své almužnami vykupuješ, a nepravosti své soucitem s chudými; snad odpustí Bůh hříchům tvým.«* (Daniel 4, 24. Stejně poučoval zbožný Tobiáš svého syna: *»Almužna vysvobozuje od (věčné) smrti, čistí hříchy a působí, že docházíme milosrdenství a věčného života.«* (Tob. 12, 9.)

Drazí křesťané! Možná, že často jsme se zamyslili nad svým dosavadním životem. Před naším duchovním zrakem objevily se spáchané hříchy a v srdci se ozvala otázka, co nám poví spravedlivý Bůh, až budeme státi před jeho soudnou stolicí. Uposlechněme rady Danielovy a dobrovolnými almužnami hleďme si zabezpečiti Boží milosrdenství.

Znal jsem matku, která se dala kdysi přemluvit, aby si pomohla. Již dávno svůj hříšný skutek oplakala, ale v duši pokoje neměla. Stále ji pronásledovala myšlenka na dítě, které svým činem připravila o věčnou blaženost. Poradil jsem jí, aby hleděla dáti Pánu Bohu rovnocennou náhradu a postarala se o křest pohanského dítěte v zámořských krajinách. Byla chudou dělnicí, vydělala málo a musela se starati o rodinu, a přece radu uvítala s radostí. Trpělivě skládala korunu ke koruně, až sehnala potřebný obnos. Přál bych vám čísti její jásavý dopis, když peníze odeslala. Je pravda, přetrpěla mnoho, mnoho si musela odeprít, ale v duši ji hrála myšlenka, že podle možnosti nahradila Pánu Bohu, oč ho svým nerozvážným skutkem připravila.

Almužnou takřka nutíme Pána Boha, aby nám žehnal a pomáhal; almužnou vyprosíme si na Pánu Bohu nejspíše milosti, kterých potřebujeme pro sebe nebo pro jiné.

Když kapucín P. Cyprian začal své dílo lásky pro opuštěné sirotky, obrátil se s prosbou především na chudé; byl přesvědčen, že almužna chudých bývá Pánu Bohu nejdražší a nejmilejší. Jedna služka mu psala: *»Peněz vám dáti nemohu. Co vydělám, musím odevzdati svému otci, který je nevěrec. Abych vám přece pomohla, umínila jsem si, že budu pít neslazenou kávu a ušetřený cukr pošlu pro vaše sirotky. S počátku mi káva nechutnala, ale sladké Srdce Ježíšovo mi ji tak osladilo, že si na cukr ani nevzpomenu. Kdyby se jenom můj otec obrátil.«*

Tak posílala do sirotčince celých deset roků ušetřené krabice cukru, až konečně mohla oznámiti radostnou zprávu: *»Díky Pánu*

Bohu, můj otec se obrátil!« Co nezmohly prosby a modlitby, zmohla almužna.

III. Mnozí lidé věří všemu, co jsem řekl o almužně, ale mají celou řadu námitek, které je zdržují, aby dobrodiní neprokázali. Trvalo by dlouho, kdybych měl na všechny odpovídati; zmíním se jen o těch, které slycháme nejčastěji.

»Lidé jsou nevděční; vědí o tobě teprve, když tě zase potřebují.« Tato výtky je pravdivá. Lidé bývají skutečně nevděční a vzpomenou si na svého dobrodince teprve, když ho zase potřebují. Ale dovolu mi upřímnou otázku: Neděláme to my Pánu Bohu podobně? Den co den jsme zahrnováni důkazy jeho přízně a kolikrát jsme mu za ně poděkovali? A přece nás neopustil a nezavrhl. Zranil tě nevděk člověka, kterému jsi prokázal dobrodiní? Hleď, abys dobrému Spasiteli podobnou bolest nečinil!«

»Svou bídu si sám zavinil, proč bych se o něho měl starati já?« Křesťane drahý! kde bychom dnes byli, kdyby se Pán Bůh byl řídil podobnou zásadou? My všichni jsme si zavinili hříchem svou duševní bídu a hrozilo nám věčné peklo; ale Bohu se nás zželelo a zachránil nás svou krví. Byl k nám milosrdný, abys také ty prokazoval milosrdenství bližnímu.

»Já jsem se tolikrát zklamal, nerad bych se dočkal nového zklamání.« I tuto námitku možno obrátiti; nikdo se v nás nezklamal tak často, jako Pán Bůh, a přece nás neopustil: *»Slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a dešť dává na spravedlivé i nespravedlivé.«* (Mat. 5, 45.) Vzpomeňte, kolikrát jsme již klečeli u zpovědnice a slibovali polepšení; snad neuplynul ani týden a hřešili jsme znova. Zavrhl nás Bůh, když jsme prosili zase o odpuštění? Vždy měl dosti slitovné lásky; jdi a čiň podobně!

Vyložil jsem vám, co je křesťanská charita, udal hlavní důvody, proč ji máme podporovati a vyvrátil námítky, kterými mnozí omlouvají svou hříšnou netečnost. Co mám povědět na konec? Otevírám před vámi svaté evangelium; dobře je poslechněte:

»Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, tu posadí se na slavný trůn svůj a shromáždění budou před ním všichni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, a postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici. Tehdy král řekne těm, kteří mu budou po pravici. „Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od stvoření světa; neboť lačněl jsem, a dali jste mi jísti, žíznil jsem, a dali jste mi píti; pocestným jsem byl, a přijali jste mě; nahý jsem byl, a přioděli jste mě; nemocen jsem byl, a navštívili jste mě; v žaláři jsem byl, a přišli jste ke mně.“ Tu odpovědí mu spravedliví: „Pane, kdy jsme tě viděli lačného, a nakrmili jsme tě, nebo žíznivého, a napojili jsme tě? Kdy jsme tě viděli jako pocestného a přijali jsme tě, nebo nahého a přioděli jsme tě? A kdy jsme tě viděli nemocného nebo v žaláři a přišli jsme k tobě?“ A král odpovídaje řekne jim: „V pravdě pravím vám:

Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.« (Mat. 25, 31n.) Blaze vám, budou-li tato slova platiti v tu chvíli také o vás! Amen.

Neděle VII. po sv. Duchu.

VÍRA JAKO VÍRA.

Mějte se na pozoru před nepravými proroky. (Mat. 7, 15.)

Brzy po světové válce byl jsem poslán od představených na studijní cestu po Evropě. Necestovalo se tak snadno jako dnes. Strašné rány, které zasadila Evropě světová válka, byly ještě příliš rozjitřeny, všude plno nenávisti a národního záští. Bývalo mi někdy v duši tak smutno, že bych se byl nejraději vyhnul lidem, které jsem potkával. V takových okamžicích zašel jsem si obyčejně do katolického chrámu a poklekl před svatostánkem. A ku podivu! Ať to byl svatostánek německý nebo francouzský, vléval mi do duše sladký balzám útěchy a hojil rány, které zasadila lidská nenávist. V těchto tichých okamžicích jsem si po prve uvědomil božskou velikost katolické církve a vroucně děkoval Spasiteli za jeho krásný dar.

Proto mne po každé bodne u srdce, kdykoli zaslechnu nedomyšlenou frázi moderního člověka: »Víra jako víra.« Nejaději bych odpověděl takovému mluvkoví nápísem jedné hlúčinské brožurky: »Víra jako víra? Církev jako církev? Pravda jako blud?« Bohužel, šíří se tento jed i po našem venkově a otravuje tisíce duší; dnešní kázání má býti výstrahou. Ukáži vám, že Kristus církev opravdu založil; jediná církev katolická sahá až ke Kristu, všechny ostatní povstaly teprve později odštěpením a z důvodů více méně sobeckých.

I. V moderní době byla často vyslovena myšlenka, že Kristus na založení církve ani nepomyslel. Byl prý tak přesvědčen o blízkém konci světa, že se mu zdálo zbytečným zakládati novou náboženskou společnost. Snad vám nemusím dokazovati, že tito mužové budují na nesprávném předpokladu; v Kristu vidí jen obyčejného člověka, který se mohl mýlit jak ostatní.

Je pravda, Kristus opakoval několikráte, že poslední den přijde náhle »jako zloděj v noci« (Luk. 12, 39), přijde v hodinu, »kdy se toho nejméně nadějeme« (Mat. 24, 50); proto důrazně napomínal, abychom byli stále připraveni: »Mějte se na pozoru, bděte a modlete se; neboť nevíte, kdy ten čas přijde.« (Mat. 13, 33.) Nikdy však ne-

řekl, že to bude brzy a na zvědavou otázku apoštolů nedal odpovědi (Mat. 24, 36). Jenom naznačil, že uplyne dlouhá doba před jeho druhým příchodem: *»Bude hlásáno toto evangelium o království (Božím) po celém okrsku zemském na svědectví všem národům; a tehda přijde konec.«* (Mat. 24, 14.)

Kristus tedy nečekal brzký konec světa; proto založil církev. Měla to býti náboženská společnost, řízená jedinou hlavou, ale určená pro všechny věky a národy. Tato světodějná událost učinila na apoštoly hluboký dojem; stejný dojem způsobí i v nás, když ve čtyřech evangeliích sledujeme krok za krokem vznik nové církve.

Církev Kristova měla se skládati ze dvojích členů: jedni měli nové učení hlásati, druzí jejich kázání poslouchati, jedni měli býti představenými, druzí poddanými; proto mluvíme o církvi učící a církvi věřící. K první patří biskupové a kněží, ke druhé všichni ostatní křesťané.

Prvním krokem bylo vyvolení dvanácti apoštolů, kteří měli býti základními pilíři nové stavby. Tyto vyvolené muže zasvěcoval Spasitel do hlubokých tajů Nového zákona: *»Vám je dáno poznati tajemství království nebeského«* (Mat. 13, 11); apoštoly poslal do celého světa: *»Jděte tedy a učte všechny národy. Křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. A učte je zachovávatí všecko, co jsem vám přikázal.«* (Mat. 28, 19n.) Dal jim k tomu potřebné plnomoci, především zázračné právo odpouštěti jeho jménem každý hřích: *»Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou.«* (Jan 20, 22n.) Jejich rozkazy budou vázati ve svědomí: *»Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«* (Mat. 18, 18.) Aby nikdo jimi nepohrdal, prohlásil slavnostně, že jsou jeho zástupci: *»Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.«* (Luk. 10, 16.) Neuposlechnouti církve bude proto velikým hříchem: *»Neuposlechnou-li však ani církve, budiž tobě jako pohan a celník (veřejný hříšník).«* (Mat. 18, 17.)

V čelo apoštolů a v čelo celé církve postavil svatého Petra; k němu pronesl věčně památná slova: *»Ty jsi Petr, to je skála, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského; a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«* (Mat. 16, 18.) Těmito slovy učinil apoštola Petra základem církve a a marně si namlouvá, že je v pravé církvi Kristově, kdokoli neuznává římského papeže, nástupce svatého Petra.

Své církvi slíbil Kristus, že potrvá do konce světa: *»Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.«* (Mat. 28, 20.) Předpověděl, že bude tupena a pronásledována: *»Budete v nenávisti u všech pro jméno mé.«* (Mat. 10, 22), ale světu se nepodaří Kristovo dílo zničiti: *»Brány pekelné jí nepřemohou.«* (Mat. 16, 18.)

Povahu nové církve vylíčil Spasitel v sedmi obrazech, říkáme jim

podobnosti. Ačkoli všichni věřící budou slýchatí stejné učení a přijímati stejné svátosti, nebudou všichni stejně dokonalí. U někoho ponese božské učení bohatou úrodu, u jiného zakrní, protože nebude dosti dobré vůle. V církvi bude vždy pšenice i koukol, dobří i zlí, protože mnozí nebudou se řídití zásadami Spasitelovými, raději dopřejí sluchu svůdným nášeptům pekla. Církev bude s počátku malá, tak maličká, jako je hořčičné semínko, ale rozroste se v obrovský strom, který zastíní celý svět. Učení Kristovo bude kvasem, který pronikne a posvětit každou duši, která nebude klásti překážek. Pro svůj božský původ bude se církev podobati pokladu a vzácné perle; vše máme obětovati, abychom si zachránili víru. Pouze matriková příslušnost k církvi nespasí nikoho; bude potrestán právě tak, jako ti, kteří svou vinou k církvi nepatřili.

II. Tak nám popisují svatá evangelia církev Kristovu. Která z dnešních náboženských společností může se honositi, že je pravou církví Kristovou? Víím, že to tvrdí o sobě každá; ale jedině církev katolická může svá slova také dokázati. Chceme-li se o tom přesvědčiti, uvažme!

a) Jenom katolická církev trvá již 19 století, všechny ostatní náboženské společnosti povstaly později; jen u kolébky katolické církve stál Ježíš Kristus a sv. Petr, všechny ostatní církve se od společného kmene oddělily a odtrhly. Všimněme si aspoň nejznámějších.

Církev pravoslavná začala roku 1054 po Kristu, jejím původcem byl ctižádostivý cařihradský patriarcha Mikuláš Cerularius. U její kolébky nestál tedy ani Kristus ani sv. Petr, proto nemůže býti pravou církví Kristovou.

Protestantské církve, kterých je dnes na 600, začaly roku 1520, jejich otcem je pobloudilý katolický mnich Martin Luther. Ani u jejich kolébky nestál tedy Kristus a sv. Petr, proto nemohou býti pravou církví Kristovou.

Československá církev se zrodila teprve 8. ledna 1920 v Národním domě na Smíchově; jejím zakladatelem je bývalý katolický kněz, Dr. Karel Farský. Ani u její kolébky nestál Kristus a sv. Petr, proto nemůže býti pravou církví Kristovou.

Jedině církev katolická sahá svými kořeny až k samému Kristu; nepřetržitá řada jejich papežů počíná opravdu apoštolem Petrem, kterému řekl Spasitel: *»Ty jsi Petr, to je skála, a na té skále vzdělám církev svou.«* Proto jen katolická církev je pravou církví Kristovou; všechny ostatní náboženské společnosti jsou větvemi, které odlomila bouře z velikého stromu církve.

b) K témuž důsledku dospějeme ještě jinou úvahou. Jedině katolická církev nám dochovala celé a neporušené učení Ježíšovo; všechny ostatní církve z něho slevily a jeho předpisy oslabily.

Mikuláš Cerularius popřel papežovo prvenství nad celou církví a svým osobním choutkám obětoval jednotu církve; Mistr Jan Hus nechtěl rozuměti Kristovým slovům: *»Kdo neuposlechne ani církve,*

budiž tobě jako pohan a veřejný hříšník.« Popřel tak církevní autoritu, o které přece prohlásil Kristus: *»Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi«*; Martin Luther zrušil mši svatou, kterou prohlásil za modlářství, zrušil svatou zpověď a dovolil si tisíce svévolných změn. Aspoň na jednu chci upozorniti. Svému velikému příznivci Filipu Hessenskému dovolil míti současně dvě manželky, protože prý to prospívá jeho spáse. Srovnejte s tímto slabošským rozhodnutím neohrožené jednání římského papeže Křimenta VII. proti anglickému králi Jindřichovi VIII. Když tento panovník žádal papeže, aby směl propustiti svou zákonitou manželku a oženiti se s jinou, byl odmítnut. A papež nepovolil ani, když Jindřich hrozil odpadem celé Anglie; nepovolil, když tisíce zbožných kněží umíralo na popravištích. Nepovolil, protože povoliti nesměl: *»Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!«*

A časově nejmladší církev československá? Ta obětovala všechno, v jejím katechismu jsou jen trosky křesťanství. Neuznává ani nejsv. Trojice, ani božství Ježíšova, ani jeho panenského původu z Marie Panny.

Jedině církev římská uchovala dodnes celé učení Ježíšovo neporušené; proto jen ona může býti pravou církví Kristovou, který prohlásil: *»Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou.«* (Mat. 24, 35.)

c) Ještě jinou cestou dospějeme k témuž důsledku. Polský profesor Morawski napsal hluboce pravdivá slova: *»Vždy to byl nějaký časný prospěch, ať majetek, nebo přízeň mocnářů, přístup k úřadu nebo osvobození od slíbeného bezženství, který byl vlastní příčinou rozchodu s katolickou církví.«* Učený profesor má pravdu. Projděte celé církevní dějiny, ani jednou nedošlo k rozkolu z důvodů vznešených, opravdu náboženských a ideálních; po každé to bylo sobectví, které porušilo jednotu církve, i když na venek se udávaly důvody pěknější a líbivější. Všimněme si náboženských společností, které jsem již jmenoval dvakráte.

Mikuláš Cerularius toužil po nezávislosti, jí obětoval jednotu církve. O Husovi mluvíti nebudu; jen připomínám výrok našeho největšího dějepisce Františka Palackého: *»Hus zapomněl, že také pokora a poslušnost jsou křesťanské ctnosti.«* Povahu Lutherovu poznáváme nejlépe z pyšných slov, která řekl, když veřejně páčil papežskou bulu, která odsuzovala jeho bludy. Vhodil ji do ohně s rouhavými slovy: *»Protože jsi zarmoutila Božího světce, zarmutiž tě a znič tě oheň věčný.«* Důvody, které vedly k založení církve československé, jsou ještě v dobré paměti a jsou příliš smutné, proto je raději přejdu mlčením.

Viděli jste, že Ježíš Kristus chtěl opravdu církev založiti; a jenom katolická církev se může chlubit, že je pravou církví Ježíšovou. Nedejte se zlákatí planou frází: *»Víra jako víra.«* Ježíš Kristus mluvil jinak; od něho máme vážná slova: *»Kdo neuvěří, bude za-*

vržen.« (Mar. 16, 16.) Řid'me se raději hrdinými slovy velikého učence Alexandra Volty: »Vždy jsem považoval katolické náboženství za jediné pravé a neomylné; jsem přesvědčen, že každý správně myslící duch musí se k němu přiznati a si je zamilovati.« Amen.

Neděle VIII. po sv. Duchu.

O KRÁDEŽI.

Dostal jsem kdysi dopis od inženýra ve velké továrně. Slyšel v kostele evangelium o nepoctivém správci a byl jím zmaten. Psal mi: »Ježíš Kristus pochválil nepoctivého správce, který připravil svého zaměstnavatele o veliké peníze; kdybych to udělal já, pokládal bych si to za hřích.«

Tak onen inženýr, a možná, že také vás napadla někdy podobná myšlenka; je důkazem, že Písmo svaté není tak jasné, jak nám to chtějí namluviti protestanté. Posvátné knihy povstaly v dobách dávno minulých, kdy se žilo jinak než dnes; proto potřebují výkladu.

Vaše pochybnost stojí na dvou nesprávných předpokladech. Není pravda, že nepoctivého správce pochválil Spasitel; tento obdiv nad jeho obratností vyslovil sám zaměstnavatel. Také není pravda, že správce falšoval směnky nebo dlužní úpisy; učinil něco docela jiného, a měl k tomu právo. Jak se dovídáme z evangelia, byl správcem rozsáhlých statků nějakého boháče, dnes bychom řekli, jeho generálním ředitelem. Neobdělával jeho polnosti sám, dal je do pronájmu. Nájemné neplatilo se ve Svaté zemi v penězích, odváděla se určitá část polní úrody. Jeden nájemce dával 100 džbánů oleje, druhý sto korců pšenice, podobně ostatní. Aby si správce zabezpečil svou budoucnost, snížil všem nájemcům pachtovné, které měli odváděti; jako generální ředitel měl k tomu právo.

Mně však připomíná toto evangelium jiný hřích, dosti rozšířený a přece tak málo obávaný, totiž krádež.

I. Krádeže se dopouští každý, kdo bere bezprávně cizí majetek a přivlastňuje si věc, která mu nepatří. To víme všichni. V dnešním kázání беру však toto slovo ve smyslu poněkud širším: krádeží rozumím každé hmotné poškození bližního. Můžeme se ho dopustiti různými způsoby.

Takové krádeže dopouští se každý zaměstnavatel, který využívá bídy bližního a platí mu mzdu nespravedlivě nízkou; krádeže se dopouští, kdo bezdůvodně sráží dělníkům ze mzdy, kterou s nimi ujednal. Ale krádeže dopouští se také dělník, když poctivě nepracuje nebo mnoho času prozahálí.

Krádeže se dopouští na př. stavitel, když užívá horšího mate-

riálu, než bylo smluveno; obchodník, který míchá zkažené zboží s dobrým a prodává je stejně draho; rolník, který smíchal porostlé obilí a dal si zaplatiti plnou cenu; kdo prodal dobytče, ale zatajil jeho velké chyby, kterých druhý poznati nemůže.

Takové krádeže se dopouští, kdo nalezenou věc nevrátí jejímu majiteli nebo nález zatají. Je to krádež, když svévolně poškozujeme stromy druhého, ničíme a šlapeme jeho obilí nebo kazíme jeho úrodu. Je to krádež, když syn nebo dcera nevyplácejí starým rodičům svědomitě smluvený výměnek. Je to krádež, když někdo dělá dluhy a nijak se nesnaží, aby je splácel.

Takových případů mohl bych uvést mnoho; krádež je snad nejčastějším hříchem moderního světa. Proto možno říci všeobecně: Krádeže se dopouští každý, kdo jakýmkoli způsobem připraví druhého o majetek, který mu právem patřil.

II. Proč se máme krádeže varovati? Proč nám má býti cizí majetek posvátný? Mohl bych uvést mnoho důvodů, omezím se jen na dva.

Zloděj svolává na sebe Boží kletbu a Boží zlořečení. Od té chvíle, kdy Bůh prohlásil za hromu a blesku na hoře Sinai: *»Nepokradeš!«*, trestá přísně takové hříchy. Svatý farář z Arsu říkával svým farníkům: *»Znám dvě cesty, které vedou k chudobě: nedělní práce a krádež.«*

U proroka Zachariáše mluví Bůh o lidech, kteří si pomáhali z cizího majetku. Víte, čím jim hrozí? Protože brali cizí, ztratí i svoje. Pán praví: *»Toť jest kletba, která vychází (ode mne) na povrch veškeré země. Každý zloděj bude trestán. Pošlu (zlořečení), i přijde do domu zloděje, a usadí se v domě jeho, a stráví jej i s dřívím a kamením jeho.«* (Zach. 5, 3n.) Zastavme se poněkud u těchto slov; jsou příliš vážná. Teprve z nich pochopíte nejlépe, proč je dnes na světě tolik bídy a tolik nouze; protože je tolik nepoctivosti a tolik krádeží.

Bůh hrozí kletbou. Povězte mi. Bude míti takový ubožák nějaké štěstí? Nikdy, protože bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Snad se bude dřít a pracovati do úpadu, bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Snad pošene děti a ženu do práce, aby si pomohl; bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Místo aby mu přibývalo, bude míti méně a méně. Cizí majetek, který u sebe skrývá, bude podle slova Božího jak oheň, který zničí i to, co mu poctivě patřilo: *»Zlořečení přijde do domu zloděje, a usadí se v domě jeho, a stráví jej i s dřívím a kamením jeho,«* praví Pán Bůh. A jinde čteme v Písmě svatém: *»Jedni dávají ze svého a přece bohatnou, jiní berou z cizího, a mají bídu vždy.«* (Přísl. 11, 24.) Proč? Protože bez Božího požehnání marné lidské namáhání.

Denní zkušenost potvrzuje pravdu Písma svatého. Z cizího ještě nikdo nezbohatl. Snad si na chvíli pomohl, snad si myslí, jak onen pošetilec v žalmech: *»Bůh na to zapomíná.«* (Žalm 9, 32.) Mýlí se;

mlýny Boží melou někdy pomalu, ale melou jistě. U proroka Micheáše (6, 14n.) hrozí Bůh: *»Ty budeš jísti, ale nenasytíš se; ty budeš síti, ale nebudeš žíti; ty budeš lisovat olivu, ale nebudeš se olejem mazat, budeš lisovat mest, ale nebudeš píti vína.«*

Znal jsem bohatého sedláka, ovládal skoro celou vesnici. Zemřel mu otec a zdálo se, jako by v tu chvíli propadl jeho statek kletbě. Ročně ztrácel několik kusů dobytka, neštěstí dopadalo za neštěstím na jeho hlavu; jeho syn přišel již o všecko, dnes pracuje v cizích službách. Odkud taková změna? Šeptalo se mezi lidem, že při smrti otcově připravil svého příbuzného o veliké peníze. Nikdo mu nemohl krádež dokázat, lidskému soudu unikl, ale Bůh nezapomněl. Jako domek z karet shroutilo se všecko, co zbudoval. Bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Cizí majetek byl jak oheň, protože měl cizí, přišel i o své.

III. To je první důvod, proč se máme krádeže varovati; svolává na nás Boží zlořečení, ztratíme i to, co nám poctivě patřilo. A druhý důvod? Jest ještě osudnější.

Každý, kdo druhého hmotně poškodil neb okradl, je před Bohem povinen bližnímu všechno nahraditi, chce-li dostati od Boha odpuštění. Bez náhrady není odpuštění. Snad ukradené peníze dávno utratil a pokrmy snědl, bez náhrady není odpuštění. Snad se krádež stala před desíti, dvaceti roky, bez náhrady není odpuštění. Snad okradený dávno zemřel, ale neumřela povinnost náhrady. Zůstaly po něm děti, zůstali dědicové a těm se musí nahraditi, protože bez náhrady není odpuštění. Snad zloděj dávno zemřel a jeho majetek dostali druzí, ale neumřela povinnost náhrady. Přešla na jeho dědice, protože bez náhrady není odpuštění. Snad byl zloděj u svaté zpovědi, litoval svého haněbného skutku a kněz mu hřích odpustil, ale neodpustil mu povinnost náhrady. Nemohl jí ani odpustiti, protože není pánem cizího majetku.

Písmo svaté vypravuje nám obrácení Zacheovo (Luk. 19, 1n.) Byl tak šťasten, že slyšel z úst samého Pána Ježíše útěchyplná slova: *»Dnes stalo se spasení domu tomuto.«* Všimněte si však, kdy řekl Pán Ježíš tato blahá slova! Teprve když Zacheus prohlásil: *»Oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtvernásobně«* — protože bez náhrady není odpuštění.

Nedivím se, že člověk, který se dopouštěl četných krádeží, propadá na konci života snadno zoufalství; zoufá si, protože cizího majetku nemůže nahraditi. Hroznou událost vypravuje sv. Alfons Liguori. Jistý bohatý pán dopustil se četných podvodů a krádeží. Na smrtelném lůžku dal si zavolati notáře a prosil ho, aby mu napsal poslední vůli, kterou mu bude předřikávati. Víte, co měl psáti? Poslyšte: *»Duši svou odevzdávám d'áblu, poněvadž jsem se dopustil tolika krádeží, kterých napravití nemohu. Duši své ženy odevzdávám d'áblu, protože svou marnivostí mne ke krádežím donutila. Duše svých dětí odevzdávám d'áblu, protože se ode mne naučily krásti.«*

Domluvil a skončil. Právem hrozí Písmo svaté: *»Nemylte se, zloději neobdrží království nebeského.«* (1. Kor. 6, 10.) Proč? Protože málokdo nahradí škodu druhému učiněnou, a bez náhrady není odpuštění.

Chápete, proč se máme krádeže varovati? Protože na nás svolává Boží zlořečení a protože musíme nahraditi, čím jsme bližnímu uškodili, chceme-li dojítí odpuštění. Písmo svaté vypravuje o muži, který byl apoštolem a konal i zázraky; na konec prodal svého božského Mistra a v zoufalství se oběsil. Písmo svaté udává jedinou příčinu jeho pádu: byl zlodějem. Strašlivě se na něm splnila slova Písma svatého: *Nemylte se, zloději neobdrží království nebeského!*«

Co z toho plyne pro nás? Jestli se kdo dopustil tohoto hříchu, tomu dává radu sám Duch svatý: *»Kdo kradl, již nekraď, ale pracuj spíše, ať si vydělá rukama svýma majetek.«* (Efes. 4, 28.) A nezapomeň na náhradu! Nespoléhej, že tvé dítě jednou za tebe nahradí. Když ty nemáš tolik lásky ke své duši, tvoje dítě ji teprve nebude mít. Kolik otců a matek trápí se dnes v očištění, protože s náhradou odkládali, protože spoléhali na děti a zapomínali na radu Pána Ježíše: *»Srovnej se s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad nevydal protivník soudci, a byl bys uvržen do vězení. Vpravdě pravím tobě, nevyjdeš odtud, dokud nevrátíš poslední haléř«* (Mat. 5, 25n.), protože bez náhrady není odpuštění.

Ale také pro vás, otcové a matky, plyne z těchto slov důležité poučení. Netrpte svým dětem drobných krádeží, aby také na ně nepřišlo Boží zlořečení. Když se prohřešili, potrestejte je. Duch svatý vám praví: *»Neodpírej pacholeti kázně; neumřef, budeš-li je mrskati metlou. Ty je metlou mrskati budeš, a jeho život vytrhneš peklům.«* (Přísl. 23, 13n.)

Znal jsem matku, její dceruška chodila do školy, kde jsem učil náboženství. Kdysi přistihl učitel dítě při krádeži. Vyšetřováním se zjistilo, že podobných skutků spáchala více; proto učitel oznámil vše matce. A matka? Hned odpoledne přivedla dítě do školy, kde muselo odevzdati všecko, co vzalo. Přiznám se vám, že mne velice dojala rozhodnost této moudré matky. Bylo by na světě méně zlodějů, kdyby rodiče netrpěli dětem jejich malé krádeže.

Zdá-li se vám někdy poctivost těžká, vzpomeňte, co pravil zbožný Tobiáš svému synovi: *»Žijeme sice chudě, dostane se nám však mnoho dobrého, budeme-li se báti Boha.«* (Tob. 4, 23.) Amen.

ČIŇTE POKÁNÍ!

Když se přiblížil a spatřil město, zaplakal nad ním. (Luk. 19, 41.)

Na svahu hory Olivetské stojí malý kostelík: říká se mu »Dominus flevit, Pán zaplakal«. Tam prý se stala dojemná událost, o které vypravuje dnešní evangelium.

I. Veliký zástup, který provázel Pána Ježíše při jeho slavném vjezdu do Jerusalema, sestupoval do údolí cedronského a před zrakem Spasitelovým objevilo se nádherné divadlo. Naproti, na dosti vysokém kopci ležel Jerusalema, zalitý jasným sluncem. Mramorová budova chrámová tyčila se velebně k modrému nebi a její zlatá střecha jako by sálala ohněm. Ani Pán Ježíš neodolal čarovnému pohledu. Zastavil oslátko, na kterém jel a zadíval se na hlavní město. Pojednou vytryskly mu z očí slzy a stékaly po jeho božské tváři. Po chvíli dal se do usedavého pláče. Kdo byli na blízku, zahleděli se s údivem na Spasitele; na odpověď nemuseli čekati dlouho.

Bolestně díval se Ježíš na město a z jeho úst se vydral hluboký povzdech. Rozpráhl ruce, jako by chtěl obejmouti nevděčný Jerusalema a zvolal: *»Kdybys bylo poznalo i ty, a to (alespoň) v tento den tvůj, co je tobě k pokoji — ale nyní je to skryto před očima tvýma, neboť přijdou na tebe dni, ve kterých nepřátelé tvoji obklíčí tě náspelem a oblehnou tě a sevrou tě se všech stran, a na zem povalí tebe i děti tvé, které jsou v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni, poněvadž jsi nepoznalo času navštívení svého.«* (Luk. 19, 42.)

Zamysleme se na chvíli nad těmito slovy. Prozrazují nám milosrdné Srdce Ježíšovo, které by odpustilo i hříšnému Jerusalemu, kdyby se jen chtěl polepsiti. Bohužel, volá nadarmo; pyšný Jerusalema jím pohrdá a vševidoucí oko Ježíšovo zalétá v nedalekou budoucnost. Kolem dokola vidí železný kruh římského vojska, na sousední hoře Olivetské mají svůj hlavní tábor. Chystají se právě k rozhodnému útoku; potoky poteče krev vyvoleného národa. Mladí mužové, kteří jsou dnes kolem něho, budou ležeti jako chladné mrtvoly po ulicích města nebo viseti na křížích a dokonávati ve strašných bolestech. Matky budou z hladu pojídati své vlastní děti a nádherný chrám Otcův shoří. Sloupy černého dýmu budou stoupati k nebesům jako strašná oběť Boží spravedlnosti.

Ježíš v tu chvíli úplně zapomněl, že jsou to jeho nepřátelé, kteří mu chystají krvavou smrt; vidí v nich bratry, kteří se vrhají do záhuby a pro které poteče jeho vykupitelská krev nadarmo. Chtěl by je zachrániti, ale v zaslepenosti odmítají pomocnou ruku, kterou jim podává. Proto pláče a jeho slzy mluví dojemně k našemu srdci.

Opravdu, nemusíme zoufati, protože máme tak milosrdného Spasitele.

II. Opusťme Jerusalem, pro který tekly Ježíšovy slzy nadarmo a zaletme v duchu do naší doby. Je dnes opravdu lépe než bylo před 1900 roky? Chceme-li býti upřímní, bude naše odpověď smutná. Nevěra přestala se již skrývati a vystupuje veřejně proti Bohu. Vycházejí časopisy, které si obraly za úkol boj proti každému náboženství, proti eucharistickým kongresům konají se světové sjezdy bezbožníků. Nemravnost ovládla dnes i ulice a filmem a divadlem rozlévá se do statisíců duší. Beze studu velebí se volná láska, hlásá se rozvrat rodiny a volá se po zrušení 144. paragrafu. Svět se řítí do propasti a varovný hlas papežských encyklik zmírání bez ozvěny. Kolikráte vztahoval již spravedlivý Bůh ruku, aby trestal, ale dosud po každé kleslo napřážené jeho rámě. Den co den zalétá s našich ol tářů k nebesům dojemná prosba: *»Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!«* Nepřimlouvá se jenom Ježíš, přimlouvá se také jeho panská Matka a jenom jejich prosbám máme děkovati, že Bůh hříšný svět ještě nezničil.

Bylo to v sobotu, dne 19. září 1846, kdy v pustých horách La Salettských zjevila se Panna Maria. Její tvář, nadzemsky krásná, jevila výraz hlubokého smutku. Královna nebes seděla s počátku na kameni, lokty měla opřené o kolena, hlavu vloženou do dlaní. Potom vstala a když mluvila, plakala. Slza za slzou stékala po její tváři a padala k zemi. Bolestně si stěžovala na hříchy, kterými lidstvo uráží jejího božského Syna. Výslovně jmenovala: znesvěcování nedělí a svátků; zneužívání Božího jména; hrubé porušování postu a zanedbávání ranní a večerní modlitby. Dnes musela by Matka Boží tento výpočet rozmnožiti o strašné hříchy nemravnosti, zneužívání manželství a vraždu dítek ještě nezrozených. Svoji řeč zakončila slovy: *»Chci-li, aby můj Syn vás neopouštěl, musím ho prositi bez ustání. Nebude-li se chtít lid můj podrobiti, budu nucena upustiti ruku svého Syna. Je již tak těžká a tolik váží, že jí nemohu udržeti.«*

Drazí křesťané, rozumíte těmto slovům Panny Marie? Spravedlnost Boží chce trestati hříšné lidstvo, ale naše Prostřednice, Útočiště hříšníků přimlouvá se dosud za nás, aby nám bylo odpuštěno. Nebýti stálých proseb Panny Marie, jistě by svět již dávno byl odsouzen. Matka Boží nás zapřisahá, abychom obrátili. Ruka Boží je již tak těžká, že jí udržeti nemůže; naše hříchy jsou tak hrozné, že ani její přimluva brzy už nestačí.

To bylo roku 1846. Brzy potom, roku 1858 zjevila se Rodička Boží v Lurdech a tolikráte opakovala Bernardettě prosbu: *»Modli se za hříšníky! Modli se za nemocný svět!«* O něco později, opět 19. září, ale roku 1877 psala Maria Jahenny: *»Vidím svatou Pannu, jak pláče. Dobrotivá ta Matka prolévá slzy nad smrtí hříšníků, kteří nechtějí znáti jejího božského Syna.«* A ke konci světové války, roku 1917 zjevila se Panna Maria šestkrát v portugalském městečku Fa-

timě a předpověděla konec krvavého vraždění; bolestně si stěžovala na nemravnost, přepych a honbu za bohatstvím a volala k modlitbě za hříšníky. Opravdu: »Chci-li, aby můj Syn vás neopouštěl, musím ho prositi bez ustání. Nebude-li chtíti lid můj se podrobiti, budu nucena upustiti ruku svého Syna. Je již tak těžká a tolik váží, že jí nemohu udržeti.«

III. Všechna tato slova Matky Boží připomínají nám důležitou povinnost: veřejné urážky Boží volají po veřejné náhradě, veřejné hříchy žádají také veřejné pokání. Nikdo neříkej, že mu nic není po skutcích druhého; tak mluvil kdysi zločinný Kain: »*Jsem já strážcem svého bratra?*« (Gen. 4, 9.)

Pro hříchy jednoho trestá Bůh i ostatní a nemůžeme mu vytýkati nespravedlnost. My všichni máme velikou vinu na zpustlosti dnešního světa; nebylo by tak zle, kdybychom my katolíci se zbaběle nekřčili, kdybychom se dovedli zastati tupených práv svého dobrého Boha.

Abych nemluvil všeobecně, povím to několika praktickými doložkami. V republice máme na 80% katolíků, tedy drtivou většinu. Dovedete si představit, co by to znamenalo, kdyby každý katolík přestal odebírat noviny, které si dovolily posměšnou poznámku o jeho náboženství? Sta nepřátelských listů by v krátké době zaniklo. Ve skutečnosti? Protikatolický tisk vydržují svými penězi katolíci; budete se ještě diviti, že spravedlivý Bůh trestá je spolu s ostatním světem?

Naříkáme na mravní zkázu, jakou šíří po městech a vesničkách divadlo a kino. Američtí katolíci si vynutili, aby i filmové společnosti respektovaly jejich náboženství. Každý chystaný film musí býti napřed předložen dozorčí komisi, ve které zasedají i katolíci. U nás? Veřejně se zesměšňuje manželská věrnost a volná láska se velebí jako veliká vymoženost moderního světa. Mnohé české filmy jsou mravně tak volné, že cizina jejich promítání zakázala. Doma je promítáme bez závady a koho tam najdete nejčastěji? Katolíky! Budete se ještě diviti, že spravedlivý Bůh trestá nás spolu s ostatními?

Před nedávnem uveřejnil jakýsi otec ve »Slováku« ohnivý protest proti dvojsmyslnému divadlu, které hráli gymnasisté a gymnasistky v Ružomberku. V divadle se dokonce doporučovaly ochranné prostředky. V novinách se tedy protestovalo, při divadle neměli odvahy, aby veřejně vystoupili a na místě pokárali nesvědomitě pořadatele. Nevěra a nemravnost jsou proto tak odvážné, protože my katolíci jsme tolik bázlivi; budete se ještě diviti, že spravedlivý Bůh trestá nás spolu s ostatními?

Proto nemlčme, zastaňme se svatých práv Božích, bojujme za Boha jako nevěra bojuje proti němu. A kde hříchu zabrániti nemůžeme, hledme dáti náhradu uražené Boží velebnosti. Toto soukromé pokání, modlitba za hříšníky je velikým skutkem v očích Božích.

Žádný státník neudělal pro světový pokoj tolik, jako duše, která hledí usmiřovati uraženou Boží velebnost.

V biblické dějepřavě jste se učili, co zmůže u Boha duše opravdu spravedlivá (Gen. 18). Zločinná města Sodoma a Gomorrha propadla takové znemravnělosti, že spravedlivý Bůh se rozhodl pro jejich zkázu. Zjevil svůj úmysl Abrahamovi, ale šlechetnému patriarchovi zželelo se obou měst; vždyť měl v Sodomě příbuzného Lota. Proto se za ně počal přimlouvati. A jak důvěrně mluvil s Hospodinem: *»Budiž daleko tebe, abys tak jednal a usmrtil spravedlivého s bezbožným; to není tvé jednání, ty, který soudíš celou zem, nebudeš přece takto vykonávati soud. Bude-li ve městě padesáte spravedlivých, zahynou společně?«* A Bůh mu slavnostně přislíbil: *»Najdu-li v Sodomě mezi obyvatelstvem padesáte spravedlivých, odpustím pro ně celému městu.«*

Ale patriarchovi zdál se počet padesáti přece jen veliký, proto počal smlouvati; podařilo se mu snížití jej na deset: *»Nebudu vyhazovati pro deset,«* prohlásil Bůh.

Bohužel, nebylo v Sodomě ani deset spravedlivých, proto město propadlo zaslouženému trestu. Ale všimněte si ještě jednou, jakou cenu má před Bohem přimluvná modlitba zbožného člověka.

Drazí křesťané! Žijeme v dobách smutných, tak smutných, že sama Rodička Boží k nám volá: *»Ruka Boží je již tak těžká, že jí udržeti nemohu.«* Přičiňme se, aby každá naše rodina byla takřka obětním oltářem, z kterého by stoupal k nebesům vonný dým smírných modliteb. Uvidíte, že bude zase lépe. Hrozivé mraky se rozplynou, opět se vyjasní a nad naší vlastí zamodrá se zase krásné nebe Boží ochrany, Boží lásky a Božího požehnání. Amen.

Neděle X. po sv. Duchu.

CESTA K NEBI.

Kdo se ponižuje, bude povýšen. (Luk. 18, 14.)

Pán Ježíš byl opravdu mistrem slova; několika větami pověděl hluboká tajemství. Nĕdivím se, že jeho posluchači nemohli se ho ani nasytiti a vydrželi kdysi u jeho nohou celé tři dni.

Přečetl jsem vám jeden úryvek. Jak dovedně vykreslil Spasitel domýšlivého farizea i pokorného celníka. A přece nebudu k vám mluvit o žádném z těchto mužů; mnohem více mne zajímají poslední slova Ježíšova: *»Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen.«* Tuto myšlenku jsem si zvolil za předmět dnešního kázání. Moderní svět stůně pýchou, k nebi vede

jen úzká cestička pokory. Víím, že dnešní člověk nerad slyší takovou řeč; proto volám prosebně: »Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce naše podle Srdce svého!«

I. Kdybychom se tázali moderního člověka, jak se dívá na pokoru, hrůzou by se otrásl. Pokora je mu strašidlem, které nechce viděti. Poslyšte, jak si jeden z nich představuje pokoru. Praví: »Pokora se nehodí pro naši dobu. Pokorný člověk se musí přetvařovati, jako by neměl žádné zásluhy, jako by nic dobrého nevykonal. Pokorný člověk nesmí se radovati ze svých dobrých skutků, musí jenom hleděti na své hříchy. Pokorný si musí dáti všecko líbit, mlčet ke všem urážkám a potupám, musí jako slaboch podrobovati se druhým. Pokora zabíjí sebevědomí a podnikavost, dělá z lidí bezcenné otroky.«

Tak mluví o pokoře moderní člověk. Kdybyste se však otázali na příklad svatého Augustina, odpověděl by vám: »Tážete-li se, která je první ctnost křesťana, odpovím: pokora; tážete-li se, která je druhá, odpovím zase: pokora; tážete-li se, která je třetí, řeknu vám opět: pokora; a kolikráte mi dáte tuto otázku, vždy vám odpovím stejně.«

Moji drazí, kdo z obou má pravdu? Povím to hned, svatý Augustin. Kdyby to všechno bylo pravda, co tvrdil o pokoře moderní nevěrec, já první bych vám radil, abyste se pokory varovali. Kdyby tento spisovatel měl pravdu, naše církev by zasloužila, abychom se k ní obrátili zády. Na štěstí, kolik slov, tolik bludů. Všimněme si jeho výpovědi podrobněji.

Pokorný člověk prý se musí přetvařovati, jako by nic dobrého nevykonal! Svatá Terezie byla jistě pokorná, a přece tolikrát opakovala, že pokora je pravda. Ne přetvářka, nýbrž pravda. Apoštol Pavel byl jistě pokorný a přece o sobě napsal: »*Pracoval jsem více než oni všichni (ostatní apoštolové).*« Nezapírá tedy svých dobrých skutků, ale pokorně dodává: »*Milostí Boží jsem, co jsem, a milost jeho ke mně nebyla marná.*« (1. Kor. 15, 10.) Tím se liší pyšný od pokorného: pyšný přičítá všechnu zásluhu jenom sobě; pokorný nepopírá, že konal dobro, uznává však, že se stalo pomocí a milostí Boží: »*Milostí Boží jsem, co jsem.*«

Pokorný musí prý mlčeti ke všem urážkám a potupám. Spasitel byl jistě vzorem pokory; pravil: »*Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.*« (Mat. 11, 29.) A přece nemlčel po každé, když ho tupili nebo snižovali. Když zlotřilý sluha Annášův dal mu políček a volal: »*Tak odpovídáš nejvyššímu knězi?*« — nemlčel Ježíš, nýbrž prohlásil: »*Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém*« — my bychom řekli: dokaž mi to — »*pak-li dobře, proč mne tepeš?*« (Jan 18, 22n.) Proto vidíme, že ani apoštolé nedali si všechno líbiti; bránili se a žádali i dostiučinění, když jim bylo ublíženo. Když úřady města Filipp zbičovaly protizákonně apoštola Pavla a chtěly jej potom tajně propustiti, vzkázal jim apoštol: »*Zmrskavše nás veřejně bez (předchozího) vyšetření, nás, občany římské, vsadili do vězení a*

nyní tajně nás vyhánějí? Ne tak, ale ať sami přijdou a nás vyvedou.» A Písmo svaté k tomu dodává: *»I ulekli se, uslyševše, že jsou Římané, a přišedše odprosili je.«* (Skutky 16, 37n.)

Ale pokora činí prý z člověka nesamostatného slabocha. Povím vám dva příklady, posuďte, kdo dokázal větší duševní sílu.

Český kníže Boleslav si umínil, že postaví pevný hrad a poručil poddaným, aby se dali neprodleně do díla. Byl to rozkaz nespravedlivý, kníže neměl podle tehdejších zvyků takové právo. Proto povstal staříčkový kmet, jeho hlavu pokrývaly šediny a jménem všech pravil Boleslavovi: *»Kníže, to jsme nikdy nedělali, a také to dělati nebudeme.«* Po těch slovech zaplála tvář Boleslavova hněvem, uchoopil starce za vlasy a jedinou ranou meče srazil mu hlavu.

Druhý příklad. Moravský rodák, sv. Kliment Hofbauer, sbíral kdysi po Varšavě almužny pro četné válečné sirotky, o které pečoval jako matka. Na takové pochůzce vstoupil také do hostince, kde sedělo několik mužů a hrálo v karty. Prosba světceva rozčilila jednoho hráče tak, že vyskočil a naplil světci do obličeje. Ten vytáhl kapesník, otřel si tvář a pravil s andělským klidem zuřivému hráči: *»To bylo pro mne, ale nyní mi dejte něco pro moje sirotky.«* Taková pokora odzbrojila přítomné; bohatě světce obdarovali a na druhý den klečel u jeho zpovědnice hráč, který ho tolik potupil.

Povězte mi: kdo dokázal větší hrdinství? Boleslav nebo sv. Kliment Hofbauer? Odseknouti druhému dovede každý, přemoci vášeň umí jen hrdina.

II. Jak vidíte, všechny předsudky proti pokoře zrodily se z nevědomosti. Protože lidé křesťanskou pokoru neznají, proto jí pohrdají. Bude dobře, zmíním-li se o této veliké ctnosti podrobněji a ukáži vám, jak se v ní můžete prakticky cvičiti. Není to tak těžké, jak by se na první pohled zdálo.

Pokorný uznává především svoji závislost na Pánu Bohu. Jeho zásadou jsou slova apoštola Pavla: *»Co máš, abys toho nebyl dostal?«* (1. Kor. 4, 7.) Víře Boží je prvním měřítkem jeho života; proto se pečlivě chrání každého hříchu. Ani jemu nejsou po každé jasné cesty, kterými ho vede Bůh; nikdy se však neodváží je posuzovati neb odsuzovati, nikdy se neodváží zlehčovati svaté jméno Boží nebo se mu dokonce rouhati. V jeho duši vryla se hluboce slova apoštolova: *»Člověče, kdo jsi, jenž odmlouváš Bohu?«* (Řím. 9, 20.) Protože sám nemá dosti síly, aby odolal všem pokušením a zvítězil v každém boji, utíká se v důvěrné modlitbě k Bohu o pomoc. Spoléhá na toho, který slíbil v Písmě svatém: *»Bůh jest věrný; ten nedopustí vás pokoušeti nad to, co můžete snést, nýbrž s pokušením učiní také úspěch, abyste je mohli snést.«* (1. Kor. 10, 13.) Neklesá na mysl ani, když ze slabosti upadl do nějakého hříchu; volá s kajícím celníkem: *»Bože, buď milostiv mně hříšnému!«*

Pokorný člověk netlačí se do popředí; nechce, aby se mu všichni klaněli, nemluví zbytečně o sobě. Říká se: *»Vlastní chvála nevoní.«*

Poučný příklad vidíme na farizeovi. Vzpomeňte na jeho modlitbu: *»Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, anebo jako i tento celník. Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všeho, co vytěžím.«* (Luk. 18, 11n.) Líbí se vám jeho modlitba? Nelíbí, nelíbila se ani Pánu Bohu.

Pokorný člověk nepohrdá svým bližním; nepohrdá jím ani tehdy, když se dopustil hříchu. Jeho vlastní zkušenost mu připomíná, jak slabý je člověk a jak snadno může zapomenout na nejlepší předsevzetí. Svatý František Assiský kdysi pravil: *»Myslím, že není většího hříšníka než jsem já.«* Jeho řeholní bratři divili se takové řeči, ale pokorný světec jim odpověděl: *»Jsem pevně přesvědčen, kdyby největší hříšník dostal tolik milostí, jako jich dal Bůh mně, byl by jich lépe užíval a byl by za ně Bohu vděčnější. A myslím, že bych upadl do největších hříchů, kdyby Bůh jediný okamžik nedržel nade mnou svoji ochrannou ruku.«*

Pokorný člověk se nemstí za utrpenou urážku. Svatý farář arský pravil kdysi: *»Dostal jsem od téhož poštovního posla dvě psaní: v jednom mi pravili, že jsem veliký světec, v druhém, že jsem pokrytec a podvodník. První psaní mi nic nepřidalo, druhé mi nic neubralo. Člověk je tím, čím je před Bohem.«*

Pokorný přijímá vděčně přátelské upozornění; právě tím se rozezná zlato od pozlátka, pravá pokora od skryté pýchy. Pěkně o tom praví sv. Jan Zlatoústý: *»Upozorníš-li spravedlivého na jeho chybu, opláče své viny. Také hříšník se zarmoutí, když ho někdo na chybu upozorní; nermoutí se však pro vinu, nýbrž proto, že jeho vina vyšla najevo.«* Zastav se na chvíli u těchto slov; povědí ti nejlépe, jsi-li opravdu pokorný.

III. To je tedy pokora: úcta k Bohu a láska k bližnímu, více se od nás nežadá. To však není jen pouhá rada, je to svatá povinnost. A chcete vědět, proč je nám právě tato ctnost tolik potřebná? Mohl bych uvést mnoho důvodů; mohl bych se zmínit, jak pokorného člověka mají všichni rádi. Jeho skromnost je magnetem, který k němu přitahuje celé okolí. O tom však mluvití nebudu, omezím se jen na dva důvody.

První důvod vidím ve slovech Písma svatého: *»Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost«* (Jak. 4, 6); podobně to řekl Pán Ježíš: *»Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.«* (Luk. 18, 14.) Apoštol Pavel pronesl kdysi hluboce pravdivá slova: *»Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám?«* (Řím. 8, 31.) Ani celý svět nemůže uškodit člověku, kterého chrání Bůh. I z ohnivě pece prchlivého krále Nabuchodonosora vysvobodil své věrné služebníky; uprostřed plamenů se jim zdálo, jako by se procházeli za ranního vánku (Dan. 3, 50). *»Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám?«*

Ale tato slova můžeme také obrátit: *»Je-li Bůh proti nám, kdo pro nás?«* Celý svět nás nemůže zachránit před všemohoucí rukou Boží. Již starozákonní žalmista napsal (138, 7n.):

*»Kam mohu zajít před tvým duchem,
nebo kam utéci před tvou tváří?
Kdybych na nebe vstoupil, jsi tam ty,
jestli si do pekel lehnu, hle, tys tu.
Vezmu-li si křídla zory,
a spustím se v dálných končinách moře:
i tam bude ruka tvá mě v patách,
a tvá pravice uchopí mne.«*

A tento všudypřítomný Bůh jest nepřítelem každého pyšného. *»Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.«* Povězte mi, jaké požehnání může míti pyšný člověk? Žádné. Kdyby se namáhal sebe více, proti Bohu nezmůže nic. Také jemu vzkazuje Bůh, co řekl kdysi pyšnému národu Edomskému: *»Dí-li Edomsko: „Zničení jsme, ale vystavíme zase zbořeniny“ — toto praví Hospodin zástupů: „Oni budou stavět, ale já bořit.“ (Mal. 1, 4.)* To je smysl našeho přísloví: *»Pýcha předchází pád.«*

Již tento jediný důvod by měl postačiti, abychom si upřímně zamilovali pokoru a varovali se pýchy. A přece vám připomenu ještě druhý důvod; cokoli jsme vykonali z marnivosti, je před Bohem bezcenné a bez zásluhy. Proto k nám volá Spasitel: *»Mějte se na pozoru, abyste nekonali dobrých skutků svých před lidmi, chcete býti od nich viděni; sice nebudete míti odplaty u svého Otce, jenž je v nebesích.«* (Mat. 6, 1.) Tak to dělali farizeové; Spasitel o nich prohlásil: *»Vzali (již) odplatu svou.«* (Mat. 6, 2.)

Pokora nečiní z nás tedy slabochy ani nás neučí přetvářce; pokorný uznává Boha za svého nejvyššího Pána a hledí, aby splnil jeho svatou vůli. Pokorný nedere se do popředí a umí odpustiti, když mu bylo ublíženo. Pokorný je miláčkem Božím a svolává na své práce jeho požehnání. Na pokorném plní se slovo evangelia: *»Odešel do domu svého ospravedlněn,«* a splní se na něm blahá předpověď Spasitelova: *»Kdo se poníží, bude povýšen,«* kdo byl na světě pokorný, bude oslaven v nebi! Amen.

Neděle XI. po sv. Duchu.

DUCHOVNÍ CVIČENÍ.

Dojemný obraz kreslí nám dnešní evangelium. Útrpní lidé přivedli k božskému Spasiteli hluchoněmého a prosili, aby ho uzdravil. Dobrý Spasitel neodolal jejich úpěnlivým prosbám. Odvedl ubožáka stranou; když byli sami, vložil mu prsty do uší, potom si naslinil prst a dotekl se jím jazyka. Pohlédl k nebi, pomodlil se, řekl: *»Efeta — Otevři se!«* — a nemocný byl uzdraven.

Když jsem uvažoval o tomto zázraku, prolétla mi duší podivná myšlenka. Kdyby tak dnes přišel božský Spasitel na svět, kolik by našel i mezi katolíky hluchých a němých. Mlčí, kde by se měli ozvat, dělají, jako by neslyšeli tam, kde je mlčení hříchem. Tato hluchota a němota je tak rozšířená, že kdosi ji pojmenoval »katolickou nemocí«. Stydíme se za svou víru a bojácně se krčíme před každým mluvku.

Mnoho kázání bylo prosloveno o tomto smutném zjevu, ale ovoce neviděti žádné. Často jsem přemýšlel, proč se dosud nepodařilo vyhojiti tuto záhubnou nemoc; zdá se mi, že jsem našel pravou příčinu. Některé choroby vyléčíte jen klidem; proto odvádíme chorého do samoty, kde by ho nic nerušilo. Všimněte si, že také hluchoněmého odvedl Spasitel stranou, kde byli sami. Ano, v ústraní, v odloučenosti od světa, v duchovních cvičeních nebo, jak říkáme, v exerciciích hojí se nejlépe »katolická nemoc«.

Několikrát jsem se vám o tomto spasném prostředku; protože jej pokládám za důležitý, věnuji mu dnes celé kázání.

I. Co jsou exercicie? Kdybyste se na to tázali nějakého moderního románopisce, vstávaly by vám hrůzou vlasy na hlavě. Otážete-li se však člověka, který si exercicie již vykonal, bude vám do nebe vychvalovati jejich krásu a štěstí. Jeden z nich napsal: »Byl jsem těžce poraněn na duši, pravé vnitřní radosti jsem neznal. Tady, ve vašem sanatoriu jsem našel duševní zdraví, tady jsem našel radost, pokoj a potěšení.« Jiný vyznává: »Mnoho jsem již zažil ve svém životě, ale něco tak krásného a velkolepého jako exercicie, ještě nikdy.« Komu tedy uvěříme? Nevěřeckému spisovateli, který exercicie nikdy nekonal či katolíkům, kteří na sobě zakusili jejich blahodárných účinků?

Snad jste byli na sv. misii a vážná kázání misionářů učinila na vás hluboký dojem; účinek exercicií bývá ještě pronikavější. Brzy po misii přišel mladý muž na exercicie. Knězi se to zdálo trochu upřílišené, ale onen uvědomělý katolík mu odpověděl: »Exercicie jsou něco úplně jiného. Při misii setkám se po kázání se svými druhy, dáme se spolu do řeči a kázání je z velké části zapomenuto. Jindy musím do práce a myslím na jiné věci. To vše je v duchovních cvičeních nemožné.« Tak onen katolík.

Co jsou tedy exercicie? Je to několik dní, prožitých v mlčení a v úplné samotě, vyplněných modlitbou, náboženskými přednáškami, rozjímáním o věčných pravdách a zpytováním svědomí. Nejdůležitější je při tom samota. I v Písmě svatém praví Bůh o duši, které chce zjevití svoje tajemství: »Vvedu ji na poušť, a mluvití jí budu k srdci.« (Os. 2, 14.) V hluku světa přeslechneme snadno jemný vánek Ducha svatého; Spasitel si jednou postěžoval sv. Terezii: »Tak rád bych někdy promluvil k duším, ale svět působí v nich takový hluk, že mého hlasu neslyší.«

Abychom našli samotu, opouštíme obyčejně domov a odcházíme

do některého exercičního domu. Tam v posvátném tichu kaple nebo pod košatými stromy ústavní zahrady dojmají nás věčné pravdy mnohem hlouběji. Právem napsala dívka, která si vykonala duchovní cvičení: »Ještě nikdy nestál Bůh v takové velikosti a slávě před mou duší, jako v oněch dnech; tam jsem teprve pochopila slova sv. Františka: Bůh můj a mé všechno!«

Takových exercičních domů máme i v naší vlasti několik. V Čechách je to Hájek u Prahy nebo právě dokončený dům na Svaté Hoře u Příbrami, na Moravě velehradský Stojanov a Mor. Ostrava (Frýdek). Mimo to konají se četné exercicie po klášteřích, obyčejně o prázdninách; dočtete se o nich podrobněji v náboženských časopisech. Často ohlašuje kursy exercicií »Neděle«. Každý kněz vám ochotně poradí, nikdo nemá dnes platné omluvy.

II. Pro koho jsou exercicie? Komu jsou potřebné, a komu jsou užitečné? Na tuto otázku odpověděl dobře vídeňský farní Věstník (1925, dne 9. srpna): »Kdo se domnívá, že je dobrým katolíkem, když se na chvíli zastaví v kostele, ale při tom vynechává nedělní mši svatou a vyhýbá se svatým svátostem, ať jen jde jednou na exercicie!

Kdo chce jíti životem bez náboženství a myslí, že i bez Boha jím projde šťastně, ať přemýšlí o svém bludu v klidu exercicií!

Kdo si myslí, že to je křesťanská zbožnost, když někdo odřikává dlouhé modlitby a proto má strach před pobožnůstkářstvím, ať jde na exercicie; tam se doví, co je pravá křesťanská zbožnost!

Kdo si namlouvá, že vasedávati dlouho v kostele je v duchu evangelia, ale při tom nedbá prikázání lásky k bližnímu a porušuje spravedlnost, potřebuje exercicií, aby byl poučen!

Kdo je navštíven křížem a bolestí, a nemůže se ubrániti malomyslnosti, ať hledá v exerciciích sílu a důvěru!

Kdo se domnívá, že jeho duševní stav jest dobrý a že nemá co napravovati, ať si co nejspíše vykoná exercicie. V jejich světle pozná, jak se klamal!«

Slovem: Exercicie jsou potřebny každému, v čí duši není všechno úplně v pořádku: kdo se na příklad dopouštěl někdy větších hříchů a nevykonal si dosud dobrou životní zpověď; kdo byl v plnění náboženských povinností liknavý a rád by se zase přivinul k Bohu, na kterého dosud zapomínal. Zvláště pro některé stavy jsou exercicie často jediným prostředkem, jak se zachrániti a duši spasiti. Upozorním na několik nejdůležitějších.

Blahodárně působí exercicie na ty, kdo jsou duševně slabí a často padají do hříchů. Jeden mladík vypravoval: »Dopouštěl jsem se skutků, které nemají býti podle apoštola mezi křesťany ani jmenovány. Kdysi měl u nás důstojný pán přednášku; tvrdil, že nezná působivějšího prostředku, jak posílití vůli, nad exercicie. Rozhodl jsem se, že si je také vykonám. Pomohlo to, bohužel, jenom na půl roku; klesl jsem opět a po prvním pádu následovaly nové a ještě častější.

Po roce jsem šel opět na duchovní cvičení; dnes chodím skoro každý týden ke sv. přijímání a hřích jsem si odvykl.«

Exercicií potřebují všichni, kteří žijí v poměrech nebezpečných víře nebo mravnosti, na př. dělníci v továrnách, služební, slovem: všichni, kteří jsou vzdáleni domova a potřebují velké duševní síly, aby zůstali věrni svým katolickým zásadám.

Exercicie nejsou však jenom pro hříšníky. V tichu exercičního domu koná se nejlépe důležitá volba životního povolání. Ryba je spokojena jenom ve vodě, a člověk bývá šťasten jen v tom povolání, které mu určil Bůh. Škoda, že v hluku světa volí se tak často špatně; rozhodují vášně, na Boha a na duši se při tom nevzpomene. Smutným důsledkem takové lehkomyšlnosti bývá otrávený život a sebevražda!

Exercicie jsou nejlepší přípravou na těžké povinnosti stavu manželského. Jako lavina roste u nás počet rozvrácených rodin. Jako krásný sen rozplynula se často růžová budoucnost, kterou si mladí lidé malovali a na její místo nastupuje drsná skutečnost. Dobré exercicie bývají často jediným prostředkem, jak předejít katastrofě. Píše žena dělníka: »Jak se všecko polepšilo v naší rodině od té doby, co můj muž byl na exerciciích! Kolik slz bych byla ušetřena, kdyby muž byl udělal duchovní cvičení již dříve!« Jiná matka prohlásila: »Každé moje dítě, když mu bude osmnáct roků, dostane jako dar k svátku peníze na exercicie. Krásnějšího a většího daru bych mu nemohla dáti.« Dívky z obce N. po návratu z exercicií prohlásily: »Ode dneška se nevdáme za žádného jinocha, který nebyl na exerciciích.«

Exercicie jsou nejdůležitější výzbrojí brance, který nastupuje vojenskou službu. Kolik hodných hochů vstoupilo do kasáren s čistou duší, domů se vrátily jen ubohé trosky. Jejich víra byla otřesena, mravnost podkopána, životní štěstí pohřbeno. Poslyšte úryvky z dopisů; poslali je ti, kteří si vykonali před odchodem duchovní cvičení. Jeden píše: »Napomenutí vaší důstojnosti v exerciciích a láska k mé hodné nevěstě mne zachránily.« Jiný vyznal: »Kdybych nebyl konal exercicie, nikdy bych nebyl přemohl tolik pokušení, jaká tu každodenně na mne číhala.« Třetí oznamoval: »Mnohým útokům nevěreckých druhů bych nebyl odolal, kdyby nebylo exercicií.«

III. A přece slyšíme tolik výmluv, kterými hledí mnozí zakryti nedbalost a odpor k duchovním cvičením. Přesvědčíte se, jak jsou mělké a povrchní a jak prozrazují zahanbující nevědomost o exerciciích.

»Nejsem tak špatný, a bych potřeboval exercicií.« Myslíš opravdu, že exerciční dům je polepšovnou pro lidi mravně zkažené? První exercicie konal sám Spasitel, když se připravoval na veřejný úřad; netrvaly jen tři dny, věnoval jim čtyřicet dní a přidal i půst, aby svolal Boží požehnání na své práce. Budeš ještě říkat, že duchovní cvičení jsou jen pro zkažené?

»V exerciciích se musí člověk celý den modlit, to nedovedu.« Tak mluví nevědomost. Jinoch, který si exercicie udělal, napsal: »Nebylo tu tolik modlení, jak jsem si to představoval, ale naučil jsem se tam, jak se mám modlit.«

»Ten a onen byl na exerciciích a nepolepšil se.« Pro jediné červivé jablko odsoudíš celou jabloň? Nevidíš statisíce jiných, kteří se v duchovních cvičeních polepšili a posvětili? Snad nikde nekvete katolický život tak krásně jako v Holandsku; ale také nikde není tolik exercicií jako v této malé zemi. Na 1000 obyvatelů tam připadá 10—15 exercitantů.

»Stojí to mnoho a nemám tolik volného času.« Byla u nás kdysi taneční zábava; kdo chtěl míti sólo, vhodil na stůl padesátikorunu a hudebníci mu zahráli píseň, jakou si určil. Žadatelů bylo tolik, že se všem ani nemohlo vyhověti. Za jedno sólo, které trvá několik minut, nezdálo se jim mnoho dáti 50 K; exercicie trvají celé tři dni a stojí se stravou také tolik. A nemáš volného času? Udělej si čas. Netušíš, kolik obětí přinesou často dělníci, jen aby mohli na exercicie. Jeden pracoval na př. tři dni po sobě 16 hodin, aby dostal tři dni volno. Dnes máme v republice tolik kursů exercicií, že jistě najdeš jeden, který ti bude vyhovovati.

»Nechci.« To jest aspoň upřímné slovo. Mnohem důležitější by však byla odpověď na otázku, proč nechceš. Přiznej si mužně: bojíš se, že bys musel nechat svých zamilovaných hříchů a začít nový život. Jsi jako malé dítě, které se bojí trochu studené vody. Do nebe přijdou jen duše velkomyslné a hrdinsky odvážné; pro slabochy je nebe příliš vysoko.

Pověděl jsem vám, co jsou duchovní cvičení, upozornil jsem, komu jsou potřebné a komu jsou užitečné a vyvrátil hlavní námitky, kterými mnozí omlouvají svou nerozhodnost.

Když po bitvě na Bílé hoře počali jesuité křísiti české katolíky, neposílali na ně dragouny, jak se vám to líčí v mnohých románech; zato je povzbuzovali, aby si vykonali dobře exercicie. Z této duchovní samoty vycházeli mužové, kteří se hrdě hlásili k církvi Kristově a přiváděli k ní svoje okolí. Jeden z nich vyznal: »Kdybychom byli znali dříve duchovní cvičení, nebyl by nás zlákal ani Luther ani Hus.« Chcete-li býti celými katolíky a zakusiti blahý pokoj, jaký vlévá do duše čisté svědomí, vykonejte si duchovní cvičení. »Katolická nemoc« vás nikdy nepřekoná! Amen.

Neděle XII. po sv. Duchu.

KŘESŤANSKÉ VLASTENECTVÍ.

Snad marně bychom hledali v světových dějinách větší národní záští, než jaké dělilo židy od Samaritánů. Žid nepodal Samaritánovi

ani studené vody, nesměl s ním promluvit laskavého slova, nechtěl-li se státi v očích tehdejších vlastenců zrádcem národa; Samaritáni opláceli Židům bezohledně, co od nich sami trpěli. A právě těchto dvou národů užil božský Spasitel, aby ukázal světu příklad hrdinské lásky k bližnímu.

Žijeme v dobách, kdy v lidstvu pohaslo vědomí, že všichni máme tam nad hvězdami společného Otce; na místo lásky nastoupila národní nenávisť. Svět se rozdělil na státy a státečky, které se uzavřely hraničníky a ohradily železnou zdí děl a bodáků. Jed moderního — a řeknu to hned — nekřesťanského vlastenectví vnikl nám již tak hluboko do duše, že zrádcujeme každého, kdo se odváží míti jen poněkud odchylné mínění. Proto bude dobře, věnujeme-li aspoň jedno kázání k ř e s ť a n s k é l á s c e k v l a s t i.

I. V moderní době převládá názor, že katolík nemůže býti pravým vlastencem. Jeho učení o světové církvi Kristově, určené stejně pro všechny národy, nedá se prý sloučiti s láskou k rodné zemi.

Je to lež, která se bude opakovati bez přestání; její kolébkou není tak zlá vůle, spíše se rodí z nevědomosti. Naším vzorem zůstane Ježíš Kristus; jdeme-li v jeho světlých stopách, jistě nezbloudíme. Je pravda, že Ježíš Kristus nenosil okázale trikoloru, nevyvěšoval při každé příležitosti dlouhé prapory, nepronášel ohnivě vlastenecké řeči a nevolal »Sláva!« ani »Nazdar!«; a přece miloval svou rodnou zemi více, než kdokoli jiný. Aspoň dva obrázky; malé, ale výmluvné.

Kdysi přišel Spasitel do Kafarnaum. Ve městě žil pohanský setník, kterému těžce onemocněl sluha. Vážení občané města přišli k Pánu Ježíši a přimlouvali se za umírajícího. A víte, čím hleděli pohnouti Spasitele, aby zázrak vykonal? Dovolávali se jeho lásky k vlasti. Pravili: *»Hoden jest, abys mu to prokázal; neboť miluje národ náš; sám postavil nám synagogu.«* (Luk. 7, 5.) A Kristus jejich prosbě neodolal, uzdravil zázračně nemocného služebníka.

Ale nejdokonaleji dokázal Pán Ježíš svou lásku k rodné vlasti několik dní před bolestným utrpením. Zmínil jsem se o tom již jednou. Vjížděl právě do Jerusalema, provázely jej při tom nepřehledné zástupy lidu, které mu nadšeně provolávaly slávu. Pojednou objevil se zrakům Ježíšovým překrásný obraz. Na pahorku před ním rozkládalo se hlavní město Jerusalema a mramorový chrám jeho nebeského Otce vypínal se velebně k modrému nebi. Ani Spasitel neodolal kouzelnému pohledu. Zastavil oslátka a dlouho se díval na město; pojednou se dal do usedavého pláče. Rozpráhl své božské ruce, jako by chtěl obejmouti nevděčné město a dojatě volal: *»Kdybys bylo poznalo i ty, a to alespoň v tento den tvůj, co je tobě k pokoji — ale nyní je to skryto před očima tvýma, — neboť přijdou na tebe dni, ve kterých nepřátelé tvoji obklíčí tě náspem, a oblehnou tě a sevrnou tě se všech stran, a na zem povalí tebe i děti tvé, které jsou v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni, poněvadž jsi nepoznalo času navštívení svého.«* (Luk. 19, 42n.) A jindy volal: *»Jerusaleme, Jerusaleme, který*

zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou posláni k tobě; kolikrát chtěl jsem shromáždit děti tvé, jako slepice shromažďuje pod křídla kuřátka svá, a nechtěl jsi!» (Mat. 23, 37.)

Jerusalem měl pro Spasitele posměch a urážky, jeho Velerada chystala mu právě potupný kříž — a Ježíš pláče. Pláče, protože miloval svou rodnou vlast, protože viděl propast, do které se vrhá a Boží tresty, které ji čekají.

Láska k vlasti nesmí však býti jen slaměným ohněm, ukládá také veliké povinnosti. Proto prohlásil Spasitel: *»Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu!« (Mat. 22, 21.)*

Tato slova jsou však důležitá také z jiného důvodu. Pán Ježíš byl vševědoucí Bůh a jeho svaté oko vidělo v tu chvíli i naše století. S bolestí pozoroval Kristus, jak v Rusku, v Itálii a v Mexiku postaví si stát na oltář, na kterém má býti jen Bůh; jak si bude nevěřící stát osobovati práva, kterých nikdy neměl; jak pod záminkou pozemské vlasti bude odvracet své poddané od vlasti nebeské. Proto přesně rozlišil oba světy, proto pravil: *»Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.«*

V duchu Kristově vyučovali apoštolé své první věřící. Ačkoli tehdejší stát pronásledoval katolickou církev, psal sv. Petr ve svém prvním okružním listě: *»Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému pro Boha, buďte králi jako pánu nejvyššímu, aneb vladařům jakožto těm, kteří jsou posláni od něho.« (1. Petr 2, 13n.)* Ještě důrazněji mluvil apoštol Pavel; psal biskupu Timotheovi: *»Napomínám tě tedy předem, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, děkování... za krále, i za všecky, kteří jsou v důstojenství, abychom vedli život tichý a pokojný ve vsi pobožnosti a počestnosti.« (1. Tim. 2, 1n.)* A když pozoroval, že někteří křesťané chtěli se vzepříti vládě, která je pronásledovala, volal k nim vážnými slovy: *»Kdo se protiví mocnosti, zřízení Božímu se protiví.« (Řím. 13, 2.)*

Projděte dějiny, nenajdete jediný doklad, aby uvědomělý katolík zradil svou vlast; tentýž Ježíš, který nám kázal milovati Boha, učil nás také milovati svou pozemskou vlast. U křesťana je láska k vlasti součástí jeho náboženství, které ji povznáší, zušlechťuje, posvěcuje.

II. Není pochyby: dobrý katolík miluje také svou pozemskou vlast. Jak tedy mohla povstati ošklivá pomluva, že naše víra jest hrobem pravého vlastenectví? Odpověď není těžká, jak by se na první pohled zdálo. Láska k vlasti je slovo široké a neurčité; skoro každý si při něm myslí něco jiného, odtud rozpory a nesrovnalosti.

Je proto důležité, abychom přesně znali podstatné znaky pravé lásky k vlasti.

V lidské řeči je málo slov, která by v nás vyvolávala tak sladké vzpomínky jako slovo vlast. Dokud jsme doma, ani si to tak neuvědomujeme. Zajděte si však do ciziny, tam teprve pochopíte, čím je nám ten kus země, kde jsme se zrodili. Když jsem studoval v Římě, vy-

stupoval jsem často na plochou střechu našeho kláštera, zadíval se v tu světovou stranu, kde leželo Česko-Slovensko a zazpíval si dojemně krásnou píseň Boleslava Jablonského:

»Ó, leťte, oblaka,
ó, leťte k severu,
pozdravte Prahu mou,
pozdravte Vltavu!«

Tato láska je nám vrozena, proto ji nacházíme u všech národů; internacionalismus je čímsi nepřirozeným a zvráceným. Pravdu má lidová píseň:

»Otcovský dům, ach, to je ráj,
tím obdařil Bůh tebe,
a projdi širý světa kraj,
nenajdeš jiné nebe.«

Kořenem, z kterého vyrůstá láska k vlasti, je vědomí společného původu. Všichni jsme dítkami jednoho praotce Čecha, jsme jako veliká rodina, jsme mezi sebou bratry. Čím tedy dokážeme nejlépe svou lásku k rodné vlasti? Někteří myslí, že stačí povznést hospodářský blahobyť krajanů a zajistiti jim větší krajíc chleba. Je pravda, hmotný blahobyť je velikým darem nebes, ale nebývá po každé štěstím. Již pohanský myslitel Epiktét pronesl hluboká slova: »Je lépe, aby šlechtěné duše bydlely v nízkých chaloupkách, než aby nízké duše sídlely ve vysokých palácech.« Největším přítelem národa je, kdo hledí povznést, zdokonaliti, zušlechtiti duše svých krajanů.

Každému však není dopřáno, aby působil tak vynikajícím způsobem. Jen málo šťastných jednotlivců dostupuje takové výše, že se stávají vzorem a vůdcem celého národa. A ostatní? Mají snad složití nečinně ruce v klín a hřátí se jen pohledem na veliké zásluhy druhých? Nikdy.

»Pracuj každý s chutí úsilovnou
na národa roli dědičné;
cesty mohou býti rozličné,
jenom vůli mějme všichni rovnou!«

Národ jest určité množství jednotlivců; proto pečujme každý především o své vlastní zdokonalení: »Bude-li každý z křemene, je celý národ z kvádrů!« Svědomitým plněním svým malých povinností vykonáme mnoho pro blaho celku. Nemluvme všeobecně, všimněme si jednotlivostí.

Jsi snad ještě dítětem a chodíš teprve do školy. Uč se pilně, stavěj hluboko základy své budoucí vzdělanosti; z chudých chaloupek vyšli naši největší velikáni. Jeden básník napsal:

»Často chudá pastuchova chýška
více může pro vlast dělati,
nežli tábor, z něhož válčil Žižka.«

Jsi snad již odrostlým hochem, dospívající dívkou. Národu neprospěješ, budeš-li rád zpívati vlastenecké písně nebo vytloukati okna německým občanům. Chceš-li býti jednou zdárným synem a milovanou dcerou svého národa, hled' si uchovati čisté tělo a nevinnou duši; jenom z čistých srdcí vyrůstají šťastné a spokojené rodiny.

Jsi snad již otcem nebo matkou. Vychovávej své dítě tak, aby bylo jednou dobrým občanem a udělal jsi mnoho pro rozkvět vlasti. Zdá se ti to snad maličkostí? Zastav se jednou u této myšlenky: Kolik by ušetřil ročně náš stát, kdyby všichni rodiče splnili svou vlasteneckou povinnost a vychovali z dětí řádné občany? Nádherné soudní paláce, obrovské trestnice, káznice a vězení staly by se zbytečnými; nebylo by třeba živiti tisíce zločinců, policie a četnictvo pozbylo by z veliké části významu. Těžkými miliony doplácí ročně stát na nebdalost, s jakou vychovávají rodiče svoje děti.

Dojemná česká pověst vypravuje: Kdykoli trpěla naše vlast, událo se pod klenbami svatovítského chrámu cosi tajemného. Za tiché noci ožívají prý těla našich mrtvých velikánů, zdvihají těžké kameny, které zakrývají jejich hroby. Napřed nezapomenutelný Otec vlasti Karel, po něm ostatní; probouzejí se svatí biskupové Vojtěch a Arnošt, po nich sv. Jan Nepomucký. Konečně se otvírá svatováclavská kaple a svatý dědic České země vede nebeský zástup k hlavnímu oltáři. Tam všichni poklekají a dojemně zalétá k nebesům jejich prosba: »Kyrie eleison! Pane, smiluj se!« To prý lkají za svůj utlačovaný národ. Když se domodlili, vracejí se do hrobů, z kterých vyšli.

Moji drazí, je to jen lidová pověst, ale připomíná důležitý prvek pravé lásky k vlasti. Lidská zloba je příliš veliká a lidská síla někdy tak slabá, že nedovede sama obhájit právo a spravedlnost. Proto, kdo svou vlast upřímně miluje, ten se za ni také vroucně modlí a svolává na ni požehnání Všemohoucího.

Z toho vidíte, proč nám katolíkům vytýkají mnohdy nedostatek vlastenectví. Komu je vrcholem lásky k vlasti nemoudré tupení a snižování ostatních národů; kdo myslí, že prospěl vlasti, když pochválil všecko české, ten ovšem s námi katolíky nebude spokojen nikdy. Naše láska k vlasti má hlubší kořeny; neblýská se tak na veřejnosti, zato ukládá těžké oběti.

Znáte Daniele O'Connella? Byl to jeden z největších vlastenců, jaké měl irský národ, deptaný tvrdou nohou anglické velmoci, ale byl to také jeden z nejoddanějších dítek katolické církve. Ve své závěti napsal krásná slova: »Mé tělo patří Irsku, mé srdce Římu, moje duše Bohu.«

My to snad psáti nebudeme, ale přičiňme se, abychom také mohli říci: »Mé tělo, moje svědomitá práce patří mé drabé vlasti; mé srdce, moje oddaná láska patří církvi katolické, ale celá moje duše patří Bohu.« Amen.

GRATIAS AGAMUS DOMINO, DEO NOSTRO!

Dočetl jsem svaté evangelium. Před vaším duševním okem zjevil se obraz největší lidské bídy a ubohosti: deset malomocných. V našich krajinách není malomocných, proto si nedovedeme představit, kolik bolestí a kolik zoufalství skrývá se v těchto dvou slovech; zato misionáři v pohanských zemích mohli by vám o tom mnoho povědět. Nebudu popisovati, jak právě tato nemoc lidské tělo zohyzďuje; nezmíním se ani o tom, jak ubožákovi úd za údem opadává. Na to by si nemocný ještě zvykl. Co trápilo nejvíce, byla osamocenost, v jaké žil a skonával; každý se mu z daleka vyhnul a před ním utíkal. Tak to předpisovaly tehdejší zákony; aby se hrozná nákaza nešířila, bydlívali malomocní v pustých horách a již z daleka museli varovati pocestného, který se k nim blížil.

Kdysi potkal Spasitel deset takových ubožáků; nesměli k němu přijíti; proto stáli jen z daleka a hlasitě volali: *»Ježíši, smiluj se nad námi!«* Dobrý Spasitel jich neoslyšel. Jediným slovem vrátil jim všecko, oč je nemoc oloupila. Opět směli spatřiti dobrého otce, zase mohli obejmouti zlatou matičku a uvítati bratry a sestry. Bylo to veliké dobrodiní, které jim Spasitel prokázal; právem čekáme, že tito šťastní mužové přijdou a vroucně poděkují svému zachránci.

Čekali bychom marně. Na vděčnost si ani nevzpomněli; jenom jediný se vrátil, aby Spasiteli poděkoval. Tato neuznalost zabořila i Pána Ježíše; postěžoval si na ni apoštolům: *»Nebylo jich deset uzdraveno? Kde jest jich devět? Neshledal se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, jedině cizozemec tento?«* (Luk. 17, 18.)

Proč vypravuje církev tuto událost právě dnes? Nezdá se vám, jako by chtěla říci: *»Je po žních. Sklidili jste bohatou úrodu, nezapomeňte za ni poděkovati.«* Ale také jindy máme pamatovati na tuto svatou povinnost; proto zpívá kněz při mši svaté: *»Gratias agamus Domino Deo nostro! - Poděkujme Pánu Bohu našemu!«* a sbor mu odpovídá: *»Dignum et justum est. - Je to slušné a spravedlivé.«* Proto dnešní kázání: o v d ě č n o s t i k P á n u B o h u.

I. Nevděčnost je velice zlá, protože nám zavírá dobrotivou ruku Boží. Říkáme: *»Po ovoci pozná se strom.«* Pravdivost tohoto přísloví potvrdil sám božský Spasitel: *»Každý strom dobrý nese ovoce dobré, špatný strom ovoce špatné přináší.«* (Mat. 7, 17.) Vzpomeňte na Absolona! Jak se odvděčil svému staříckému otci za to, že mu odpustil a přijal jej opět na milost? Vzbouřil se proti němu, strhl za sebou skoro celý národ, a David musel uprchnouti, aby se nestal obětí revoluce. Tehdy napsal bolestně dojemná slova: *»Ano, kdyby mi nepřítel klnul, snesl bych to, kdyby se vypínal nade mne od-*

půrce, ukryl bych se snad; ale tys to, společník můj, rádce a důvěrník, jenž jidal's lahodné pokrmy se mnou, v dům Boží svorně jsme chodili!» (Žalm 54, 13n.)

K čemu bych však vzpomínal na doby dávno minulé? Vás volám za svědky, vás, otcové a matky! Vy nám povězte, jak bolestné ovoce přináší nevděk. Ó, kdybyste chtěli mluvit, a kdybyste směli mluvit, o kolika slzách byste nám vypravovali! Kdyby se otevřely hroby na našich hřbitovech, kolik smutných tajemství bychom se dověděli! Nebyla to po každé nemoc, která vykopala mnohému otci nebo matce předčasný hrob; byl to černý nevděk, kterého se dočkali.

Takové ovoce přináší strom, kterému říkáme nevděčnost. Ani Pán Bůh jí nebývá ušetřen; skoro bych řekl, že se mu jí dostává nejčastěji. Kolika lidem mohl by říci Bůh, co pravil kdysi židům: *»Tak se odplácíš Hospodinu, národe pošetilý a nemoudrý?«* (Deut. 32, 6.) Aspoň malý obrázek. Uvědomělý katolík potkal sedláka; stál u svého pole a díval se na krásnou pšenici, která se na něm vlnila: *»Máte pěknou pšenici.«* — *»Mám.«* — *»To vám Pán Bůh požehnal.«* A víte, co odpověděl tento moderní sedlák? Pravil: *»Tomu se dobře zehnal, když jsem dvakrát pohnojil.«* Vzal vidle na ramena a odcházel. To byla vděčnost za to, že Bůh dal teplo a světlo a dešť; takových lidí bychom našli mnoho, nejen na venkově, ještě více jich bývá ve městech.

Drazí křesťané! Rolník neseje obilí na skálu, protože by mu nevěšlo, a Bůh neprokazuje dobrodiní duši, která za ně neděkuje. Nevděčný marně čeká od Boha pomoci, nadarmo doufá, že Bůh se ho ujme. Písmo svaté praví: *»Naděje nevděčného jako zimní jíní roz-taje, a odteče jako zbytečná voda.«* (Moudr. 16, 20.) Pamatujete se na jemnou jinovatku, která v zimě pokrývá stromy? Jakmile zasvitne slunko, hned se rozplývá; podobně je to s nadějí nevděčníka. Snad se bude namáhati, bez Božího požehnání marné lidské namáhání. Snad bude ve dne v noci přemýšlet, jak by si pomohl; bez Božího požehnání, marné lidské namáhání. Jeho naděje, kterými se těšil, rozplynou se jako jinovatka.

Nevděčnost zavírá nám dobrotivou ruku Boží, zato vděčnost je klíčem k Božím pokladům. P. Mateo jest apoštolem božského Srdce Páně, kterému zasvětil již tisíce rodin. V jednom dopise nám prozrazuje, jak můžeme dosáhnouti od Boha každé milosti: *»Mějte důvěru a na důkaz své důvěry děkujte již předem za vyslyšení.«* Takovým modlitbám Bůh neodolá.

II. Zač máme Pánu Bohu děkovati? Říká se: *»Vděčnost je nová prosba.«* Proto děkujme za všechno, tak si nejlépe zajistíme Boží požehnání.

Malý Toníček byl těžce nemocný a měl veliké bolesti. Často mu tekly slzy, ani o tom nevěděl. Matka prosila vroucně Pána Boha, aby dítěti pomohl; konečně se mu ulevilo. Po chvíli zadívalo se dítě na

matku: »Maminko.« — »Bolí tě něco, drahoušku?« — »Ne, maminko, rád bych ti něco pověděl.« Matka se sklání k nemocnému a dítě jí šeptá: »Maminko, když mne tak všechno bolelo, stále jsme Pána Boha obtěžovali prosbami; nebylo by to pěkné, kdybychom mu teď také poděkovali?«

Dobře jsi to, dítě, pověděl; stejně to řekl žalmista Páně (117, 28n.):

*»Bůh můj jsi ty, i chci ti děkovati,
Bůh můj jsi ty, i chci tě vyvyšovat.
Chvalte Hospodina, neboť je dobrý,
neboť na věky milosrdenství jeho.«*

Děkujte Pánu Bohu především za vezdejší chléb. Moji drazí, zamyslete se jednou a počítejte! Snad máte 30 roků, to tedy znamená přes 10.000 dní. A snad ani jednou se nestalo, že byste neměli dáti co do úst. Třicettisíckrát postaral se o vás Bůh, a kolikrát jste mu za to poděkovali? Nevím, co máte dnes k obědu; vím však, že byly již časy, kdy knížata a králové byli by obětovali sto dukátů a zlatou korunu k tomu, kdyby dostali takové jídlo, jaké budete mít v poledne. Byly doby války a hladu, kdy lidé kupovali za drahé peníze krysy, jen aby hladem nezhylnuli. A není tomu dávno; naposledy to bylo při obležení Paříže za války prusko-francouzské.

Bud'te Pánu Bohu vděční za zdraví, které vám daroval. Zajděte si někdy do Vincentina a zadívejte se na mrzáčky, které tam ošetřují. Tam teprve pochopíte, jaký poklad vám dal Bůh, když vás stvořil se zdravými údy. Ani za tisíc dukátů nedali byste nikomu svoje oči — a snad jste za ně ještě ani jednou Pánu Bohu nepoděkovali!

Lékař Jung-Stillig vynikl tím, že obratnou operací vyléčil mnoho slepých z bělma. Vykládá, jak veliký býval jásos nemocných, když zase spatřili světlo Boží.

Kdysi operoval starého žida, kterého k němu přivedl jeho syn Joel. Když se operace zdařila a starý otec prohlédl, volal na syna: »Joele, vidím, Joele, vidím; polib panu lékaři nohy, Joele, polib mu nohy!« A Joel pln radosti klekl, a dříve, než tomu lékař mohl zabrániti, políbil mu nohy. Kolikrát ty jsi svému Bohu za to poděkoval?

Bud'te Bohu vděční za všechny milosti, kterými vás až dosud zahrnoval. Teprve na Božím soudu uvidíte, kolikrát mluvil k vaší duši a varoval ji před hříchem, kolik osvícení vám dal, aby vás spasil. Snad dlouho jste před ním prchali, a se mu vyhýbali, dosud vás nepustil. I dnešním kázáním klepe znova na vaše srdce, aspoň dnes mu otevřete.

III. Vděčnost je zlatý klíč, kterým si můžeme otevřít nebeské

poklady. Po celý život zahrnoval nás Bůh milostmi a dobrodiními a v naší duši ozývá se snad otázka žalmistova: *»Čím se (tedy) odplacím Hospodinu za všechno, co prokázal mi?«* (Žalm 115, 12.) Odpověď nám dal Bůh v Písmě svatém.

Jak se pamatujete z biblické dějepřavy, uvedl Bůh vyvolený národ do země zaslíbené. Dříve než do ní vkročili, oznámil jim ústy Mojžíšovými (Deut. 8, 7n.): *»Hospodin, Bůh tvůj, uvede tě do výborné země... Tam budeš beze všeho nedostatku jísti chléb svůj a požívat v hojnosti všech věcí... Varuj se bedlivě zapomenouti někdy Hospodina Boha svého a zanedbávati jeho přikázání!«* Vděčná vzpomínka na Boha a jeho dobrodiní je tedy prvním způsobem, jak můžeme dokázat Bohu svou vděčnost.

Ani to by ještě nestačilo; hledme, aby dobrodiní Boží nestalo se nám příležitostí ke hříchu. Nebudme lidmi, o kterých napsal žalmista Páně (108, 5): *»Odplacují se mně za dobré zlým, nenávidí za mou lásku.«* Hluboce mne po každé dojímají slova, která pronesl Bůh k nevděčnému národu izraelskému. Prokázal jim tolik dobrého, jeho lásku mu spláceli novými urážkami. Proto se jich tázal: *»Lide můj, co jsem ti učinil, aneb v čem jsem byl tobě na obtíž, odpověz mi!«* (Mich. 6, 3.) Nezdá se vám, jako by dnes volal i k nám Pán Ježíš tato slova ze svatostánku? Co na ně odpovíme? Řekneme snad s neuznalými židy: *»V čem jsi nás miloval?«* (Mal. 1, 2.) Ne, tak mluvití nebudeme, vlastní svědomí by nás káralo ze lži.

Je krásné, pamatovati vděčně na Boží dobrodiní; ještě krásnější, varujeme-li se každého hříchu; nejkrásnější odpověď nám pověděl žalmista Páně. Na otázku: *»Čím se (tedy) odplacím Hospodinu za všechno, co prokázal mi?«* odpovídá: *»Sliby své Pánu dané splním před zrakem všeho jeho lidu.«* (Žalm 115, 12n.) Zbožným, katolickým životem dokážeme Pánu Bohu svou vděčnost nejlépe! Zachovejme svědomitě svůj křestní slib, zachovejme, co jsme tolikrát slibovali ve sv. zpovědi — a Bůh bude s námi spokojen. Stejně to pravil prorok ve Starém zákoně: *»Oznámím tobě, ó člověče, co je dobré a co Hospodin od tebe požaduje: Jen abys činil podle práva, miloval milosrdenství a pečlivě chodil se svým Bohem.«* (Mich. 6, 8.)

Vděčnost je naší svatou povinností, ale je také zlatým klíčem k nebeským pokladům. Škoda, že lidé na ni tolik zapominají. Aragonský král Alfons tázal se kdysi dvořanů, čím lze nejjistěji dojít lásky. Odpověděli, že zase láskou. Král se zamyslel, zvažněl a po chvíli pravil: *»Ne. Zním jednoho, který nás nekonečně miluje, a přece za to není milován.«*

Vytýká-li nám svědomí, že jsme to dělávali jako malomocní v dnešním evangeliu; jestli také na nás si mohl stěžovati Bůh: *»Nikdo se nevrátil, aby vzdal chválu Bohu?«* — padněme před ním kající na kolena a zvoljme pokorně s marnotratným synem: *»Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou; již nejsem hoden slouti synem*

tvým.« (Luk. 15, 21.) »Smiluj se nadě mnou, Bože, podle svého velkého milosrdenství, a dle množství svých slitování zahlad' nepravost mou!« Pro budoucnost ti slibuji: »Pane, rty mé rač otevřítí, a má ústa zvěstovati budou tvoji chválu.« (Žalm 50, 3. 17.) Amen.

Neděle XIV. po sv. Duchu.

OTČE NÁŠ!

Snad ještě nikdy nemluvílo evangelium tak něžně k naší duši jako dnes. Jděte kamkoli, všude slyšíte jen o starostech. Rolník se staral, jak by dostal úrodu pod střechu, a když ji má doma, aby se staral, jak ji prodati. Dělník má starost, zda dostane práci a miliony lidí táží se opravdu s úzkostí: »Co budeme jísti, aneb co budeme pítí, aneb čím se budeme odívati?« (Mat. 6, 31.) Příšera nezaměstnanosti je taková, že i státy se chvějí ve svých základech.

A do tohoto shonu za kusem chleba zaznívá varovný hlas Kristův: »Nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste je odívali!« (Mat. 6, 25.) Ježíš volá: »Nepečujte!«, ale naše víra již tak pohasla, že mu nevěříme. Volná myšlenka hleděla dokonce Spasitelova slova zesměšnit; proto se tázala: »Nebylo by příčinou mnohých neštěstí, kdyby lidé o příští den nepečovali a jako ptactvo a lilie ani neseli ani nepracovali, ani se nestarali?«

Ale ani hodní lidé Spasitelovým slovům nerozuměli; jedna utrápená matka, která má na starosti několik hladových krků, viděla v nich dokonce výsměch své bídě. Ne, moji drazí, Ježíš nás nikdy nesváděl k bezstarostné lenivosti, jak nám hledí namluviti Volná myšlenka, ale také nikdy se chudobě a starostem neposmíval. Jeho srdce nás milovalo příliš upřímně, než aby bylo schopno takové ničemnosti. Svými slovy nás jenom varuje a napomíná, že nejdeme po správné cestě, že vůli Boží nerozumíme. I Spasitel schvaluje rozumnou péči o budoucnost; nikdy se však nesmíme tak zahrabati do svých starostí, abychom pro ně zapomněli na Boha a na spásu duše. To bude předmětem dnešního kázání.

I. Kristus nikdy nepochválil lenost a pohodlnou bezstarostnost; každý se má snažiti, aby si poctivou prací zasloužil, čeho potřebuje.

Hned po pádu prvních lidí prohlásil Bůh: »V potu tváře své jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš do země, ze které jsi vzat.« (Gen. 3, 19.) Tento zákon váže každého, nikdo se mu nevyhne; jen z práce rodí se chléb, kterým si udržujeme život. Proto praví Písmo svaté: »Na mizinu přivádí ruka líná, ruka však příčinlivých obohacuje.« (Přísl. 10, 4); a jinde čteme: »Lépe je tomu, kdo pracuje a hojnost má ve všem, než kdo se chlubí a potřebuje chleba.« (Sir. 10, 30.)

Tak tomu bylo ve Starém zákoně. Je pravda, Kristus práci po-

světil, smyl hanbu, která na ní lpěla, povinnost práce však nezměnil. Prohlásil: *»Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit!«* (Mat. 5, 17.) Proto vidíme Spasitele od malička v tesařské dílně; napřed pomáhal svatému Josefovi, po jeho smrti pracoval samostatně. Jeho řemeslo bylo tak všeobecně známé, že Židé se divili jeho hlubokým kázáním: *»Není to tesař, syn Marie?«* (Mar. 6, 3.)

Nejvážněji promluvil však Spasitel o důležitosti práce v podobnosti o hřivnách; práce není jen nutným zlem, kterému se nemožno vyhnouti, je povinností, kterou nám uložil Bůh. Na soudu Božím nebudeme tázáni jen na spáchané hříchy; odsouzen bude každý, kdo podle svých sil a schopností nepracoval. Snad se ještě pamatujete na slova Ježíšova; jestli jste je zapomněli, znova je připomenou. Jakýsi boháč měl odcestovati. Před odchodem rozdělil svůj veliký majetek mezi své služebníky: jednomu dal pět hřiven, druhému dvě, třetímu jednu, aby s nimi hospodařili. První dva splnili přání pánovo, třetímu se do práce nechtělo. Vykopal v zemi jamku a ukryl v ní pánovy peníze. Po dlouhé době vrátil se boháč a účtoval se svými služebníky; prvního i druhého pochválil, třetímu pravil: *»Služebníku nešlechtný a lenivý, . . . měl jsi mé peníze dáti penězoměncům — dnes bychom řekli: do záložny — a já přišed, byl bych vzal s úrokem, co jest moje. Služebníka neužitečného uvrzte ven do tmy; tam bude pláč a skřípění zubů.«* (Mat. 25, 26.)

Moji drazí, zamyslete se jednou vážně nad těmito slovy Vykupitelovými. Třetí služebník Pána nijak nepoškodil, vrátil mu poctivě hřivnu, kterou od něho dostal, a přece byl odsouzen. Proč? Protože s hřivnou netěžil, protože schopností od Boha daných neužíval, protože podle svých sil nepracoval.

Příkladem Ježíšovým řídili se svatí apoštolé. Řekové byli proslulí svou leností; nejraději se živili na útraty druhých. Po jejich obrácení napsal jim apoštol Pavel: *»Kdo kradl, již nekraď, ale pracuj spíše, ať si vydělá rukama svýma majetek, aby měl z čeho udělití tomu, kdo má nouzi.«* (Ef. 4, 28.) A když se dověděl, že někteří dělníci v přístavním městě Soluni vyhýbají se práci, napsal: *»Nechce-li kdo pracovati, ať nejí. Slyšíme totiž, že někteří žijí mezi vámi nepořádně, nic nedělajíce, nýbrž všetečně si počínajíce. Takovým přikazujeme a napomínáme v Pánu Ježíši Kristu, aby pokojně pracujíce, jedli chléb svůj.«* (2. Sol. 3, 10n.)

A čemu apoštol učil, sám také konal. Aby nebyl nikomu na obtíž, živil se řemeslem stanařským, kterému se v mládí naučil. Proto mohl říci shromážděným biskupům a kněžím v Miletě: *»Stříbra a zlata neb roucha nežádal jsem od nikoho, jak sami víte; neboť pro potřeby moje a pro ty, kteří byli se mnou, sloužily ruce tyto.«* (Skutky 20, 33n.)

II. Práce je tedy svatosvatou povinností každého z nás; každý máme hleděti, abychom zabezpečili budoucnost sobě a své rodině.

Avšak tato starost nesmí býti taková, aby nás odváděla od nejvyššího cíle, pro který jsme stvořeni; nesmíme se tak zahrabati do zemského prachu, abychom zapomněli na Boha, na duši a na sebe. Před touto upřílišenou starostí varuje nás v dnešním evangeliu Spasitel a připomíná tři důvody, které nás mají naplniti důvěrou v Boží Prozřetelnost.

Bůh je naším Otcem, a řekněme hned, dobrým Otcem. Nám toto jméno již tak zevšednělo, že nás ani nedojme; vyslovíme je chladně, bez myšlenky. Přijdou-li však katoličtí misionáři k pohanským národům a vypravují, že Bůh je naším Otcem, dívají se na ně s počátku nedůvěřivě; tolik lásky k ubohému člověku zdá se jim pohádkou.

Otec! Kdokoli vysloví toto jméno, vzpomíná na bytost, která mu dala pozemský život, která po léta pracovala a strádala, jen aby mu zabezpečila klidnější budoucnost. To je otec pozemský; v jeho blízkosti cítí se dítě tak šťastné a bezpečné, že si starostí ani nepřipouští. Jest u otce, a v jeho ruku klade s důvěrou celý svůj život.

Právě tímto sladkým jménem nazýval Spasitel Pána Boha. Mohl jej pojmenovati Pánem a Králem, neučinil to; nechtěl, abychom se Boha báli, chtěl, abychom Bohu dětinně důvěřovali. Proto praví v evangeliu: *»Nepečujte tedy úzkostlivě, říkájce: Co budeme jísti, aneb co budeme pít, aneb čím se budeme odívati? Ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete.«* (Mat. 6, 31n.)

Ani to Spasiteli nestačilo, ještě jinak hleděl posílit naši důvěru v Boží Prozřetelnost. Lidský otec by rád někdy pomohl, ale nemůže. Jeho srdce krvácí často při myšlence, že musí dítěti jeho prosbu odepřít; nemůže pomoci, jeho slabé síly na všechno nestačí. A často jsem četl, že mnohý otec ukončil násilím svůj život, protože se nemohl dívat na bídu svých dětí.

Toho se u Boha báti nemusíme. Dosud má více než rozdal, protože jeho bohatství je nekonečné a nikdy se nevyčerpá. Pěkně to pověděl Pán Ježíš v evangeliu: *»Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol, a váš Otec nebeský je živí. Nejste vy dražší než ono? A proč pečujete úzkostlivě o svůj oděv? Pozorujte lilie polní, kterak rostou, nepracují aniž předou; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vší své nádheře nebyl tak oděn, jako jedna z nich. Jestliže tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci vržena bývá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní?«* (Mat. 6, 26.) Bohatý Pán, který živí nebeské ptactvo a šatí polní lilie, má stále ještě dosti, aby se postaral o svoje milované dítky.

A přece, moji drazí, je bída někdy tak veliká, že mimoděk zrodí se v duši myšlenka: *»Pán Bůh zapomněl.«* Rozumím této strašné námitce, může opravdu podkopati důvěru v Boha. Snad právě proto ujistil nás Pán Bůh tak slavnostně, že nezapomíná. U proroka Ísaiáše (49, 15n.) čteme jeho slova: *»Může zapomenít na své dítko žena,*

bez citu s plodem své krve býti? A byť i ona se zapomněla, já přece nezapomenu tě!«

Nejsou to jenom prázdná slova, Bůh nám svou lásku dokázal skutkem. Apoštol Pavel napsal: *»Ten, jenž ani vlastního Syna neušetřil, nýbrž za nás všechny ho vydal, — kterak i s ním nedá nám všechno?«* (Řím. 8, 32.) Apoštol má pravdu. Bůh, který za nás obětoval jediného Syna, nemůže nám odepřít maličkosti, o které prosíme. A když přece nedostáváme? Nedávejme vinu Pánu Bohu, zpytujme raději svoje vlastní svědomí. Spasitel nám slíbil láskyplnou Boží Prozřetelnost, ale pod jednou podmínkou: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno (co potřebujete) bude vám přidáno.«* (Mat. 6, 33.) Splnili jsme podmínku Spasitelovu? Povím vám několik dokladů, rozhodněte sami.

Pán Ježíš praví: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho,«* a noviny velké rolnické strany u nás napsaly o církevních modlitbách za polní úrodu rouhavá slova: *»Vagon umělého hnojiva prospěje víc, než všechny křížové průvody do polí.«*

Pán Ježíš praví: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho,«* a noviny bohatých českých průmyslníků smály se modlitbě sv. růžence, kterou papež všem doporučoval: *»Tato zbraň by byla velice slabá a nezastrašila by žádného nepřítele.«*

Pán Ježíš praví: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a noviny velké dělnické strany u nás psaly: »Nebudeme čekat na nebe až nad hvězdami, nebe si uděláme již na zemi.«*

Snad mi řeknete: *»To jsou jednotlivci!«* Ano, to psali jednotlivci, ale jejich články četli statisíce a mlčky je schvalovali a prakticky se jimi řídili. Proto bývá na prosebných průvodech do polí tak málo lidí, na růžencové pobožnosti přicházejí staré babičky. A ostatní? Budete se ještě diviti, že Bůh nežehná, že nás trestá, že jdeme životem bez jeho pomocné ruky?

Mohu tedy skončiti. Pán Ježíš nikdy neschválil lenost a pohodlnou bezstarostnost. Každý má pracovat a hledět, aby si zahospodařil, co potřebuje. Tato starost nesmí však jít tak daleko, aby pro ni zapomněl na Boha, na duši a na svou nebeskou vlast. V každém okamžiku je nám blahou útěchou myšlenka, že nad námi bdí starostlivá Prozřetelnost laskavého Otce v nebesích.

Znova však připomínám: *»Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno.«* Modlívejme se vroucně: *»Chléb náš vezdejší dej nám dnes«* — ale napřed se přičiňme, aby jméno Boží se posvěcovalo, jeho království se šířilo a jeho svatá vůle se plnila po celé zemi. Amen.

VARUJ SE ZLÉ PŘÍLEŽITOSTI!

Pohřeb hochy nebo dívky je vždycky bolestný, protože s nimi ukládáme do studené země tolik zklamanych nadějí. Smutný pohřeb mládence v Naimu připomíná mi však zjev ještě bolestnější. Miliony mladých duší zmírají denně, klesají do tmavého hrobu hříchu, a nikdo nad nimi nepláče, nikdo nelituje zklamanych nadějí božského Vykupitele.

Vidím, že mi nerozumíte. Proto nechám obrazů a pojmenuji věc jejím pravím jménem. Nepřítelem, který pochoval již tolik nesmrtelných duší a zklamal tolik nadějí božského Vykupitele, je blízká příležitost ke hříchu.

Stará legenda vypravuje: Svatý Dominik tázal se kdysi zlého ducha, která kázání jsou mu nejprotivnější a nejvíce hatí jeho černé plány. Dlouho nechtěl ďábel prozraditi své tajemství; teprve donucen mocí Boží doznal: »Nejvíce škody nám působí kázání o blízké příležitosti ke hříchu.« Právě před tímto úlisným nepřítelem chci vás dnes varovati.

I. Okolní svět mívá pro každého z nás jakousi přitažlivost; někoho láká méně, druhého takřka strhuje do hříchu. Všem takovým nástrahám nemůžeme se vyhnouti, to bychom museli se světa utéci; naštěstí stačí obyčejně trochu dobré vůle, abychom se hříchu uchránili. Takovou příležitost ke zlému nazýváme jen vzdálenou. Jindy bývají však okolnosti pro člověka tak svůdné, že jistě klesne, jestli se jim zdaleka nevyhne; říkáme, že jsou mu blízkou příležitostí ke hříchu. Takovou příležitostí může býti některá osoba, s kterou mluvíváš; jindy je to společnost, do které chodíš, ještě jindy místo, které navštěvuješ, slovem: blízkou příležitostí nazýváme všecko, co nás přivádí do velikého nebezpečí hříchu.

Ani dva lidé nejsou na světě úplně stejní; proto se může státi, že někomu je blízkou příležitostí, co se druhého ani nedotkne. Hostinec svádí někoho k nemírnému pití a jistě neodolá, jakmile jednou zasedne, jiného taková myšlenka ani nenapadne. Vlastní zkušenost nám poví nejlépe, co je pro každého z nás blízkou příležitostí.

Blízkých příležitostí ke hříchu je mnoho; upozorním jen na nejdůležitější a zmíním se o výmluvách, kterými uspávají vlažní katolíci svoje svědomí.

Blízkou příležitostí jsou především knihy, časopisy a noviny. Moderní tisk je strašná zbraň, když se ho zneužije. Vypravoval mi učitel na dívčí měšťanské škole: »Celá tato třída je mravně zkažená.« Na otázku, jak se to stalo, odpověděl: »Jedna dívka přinesla do školy knihu mravně závadnou, z dětské zvědavosti četly ji všechny ostatní. Dnes je všechno naše úsilí marné.« Smutně dodal: »Ano, zničití něco dobrého je snadné, napravití škodu bývá již nemožno.«

A přece mívají katolíci tolik omluv, aby se vyhnuli církevnímu zákonu, který jim takovou četbu zakazuje.

»Já si vyberu jen to, co je nezávadné.« Drazí křesťané! Kdyby vám někdo předložil sebe chutnější jídlo, ale pověděl vám, že některé kousky jsou otrávené, abyste proto dali pozor — povězte mi, budete jísti? Jsem přesvědčen, že odložíte všecko. Raději budete hladověti, než byste vydali svůj život v nebezpečí. Tolik dovede člověk obětovati pro tělo, které za několik roků propadne hrobu; pro duši, která bude žít na věky, zdá se mu každá oběť těžká. Protože se u nás čte všecko, proto máme tolik duší polovičatých, tolik duší otrávených, tolik katolíků, kteří po katolicku nežijí.

Jinou, velmi nebezpečnou příležitostí ke hříchu bývá společnost. Sem počítám i spolky, nejenom protikatolické, nýbrž i takové, které znesnadňují věřícím plnění jejich náboženských povinností: cvičení nebo výlety pořádají v takovou dobu, že katolík nemůže jít na bohoslužbu; taneční zábava koná se v sobotu, v neděli ráno se vyspává; pořádají se přednášky, kterými se oslavují osoby, jež církev odsoudila a pod.

Dlouho před Kristem žil v Řecku moudrý Sofron. Tento pohan nedovolil ani svým dospělým synům a dcerám, aby chodili do společnosti lidí mravně volnějších. Kdysi chtěla jeho sedmnáctiletá dcera navštívit známou, ale lehkomyšlnou dívku. Otec nedovolil: »Ale, tatínku,« bránila se, »snad nemyslíš, že jsem ještě malým dítětem, abych se od ní pokazila?«

Otec neřekl nic. Přistoupil ke krbu, vzal kousek uhlíku a podával jej dcerušce. Dívka se zdráhala, ale otec ji chlácholil: »Jenom vezmi, už nepálí.« Dívka vzala uhlík do ruky, ale pošpinila si prsty i šat; odhodila jej se slovy: »Nepálí, ale špiní.« — »Ano,« dodal vážně otec, »nepálí, ale pošpiní. Právě proto ti nechci dovoliti, abys chodila se špatnými lidmi.«

Tak mluvil pohan se svým dítětem; podobně nás varoval Bůh v Písmě svatém: »*Kdo se dotýká smoly, zmaže se od ní; a kdo obcuje se zpuštěným, zvykne si zpuštěnosti*« (Sir. 13, 1) a jinde čteme: »*Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.*« (Sir. 3, 27.)

»Tanec sám o sobě není ani zlý ani dobrý; avšak pro okolnosti, za kterých se obyčejně koná, bývá nebezpečný pro duši a stává se příčinou mnohých hříchů,« praví zkušený jezuita a znalec mládeže, P. Štok. Jistě se neposvětí, koho vidíte často v tanečních zábavách. Sv. František Saleský hleděl získati duše láskou, proto se varoval příkrosti; od něho pochází výrok: »Více much nachytáš na kapku medu než na celý sud octa.« A přece pronesl o tanci vážná slova: »Při tanci nevinnost vadne, cestou z taneční zábavy se obyčejně pochovává.«

Smutnou kapitolou bývají známosti. Netvrdím, že každá známost je hříšná. Manželství je vážný krok; proto ani Bůh nezakazuje, aby mladí lidé se poznali. Hříšnou stává se známost, při které není

úmyslu vstoupiti do manželství nebo není opravdové naděje, že se tak brzy stane. Ale i dovolená známost může se státi hříšnou, nezachovají-li mladí lidé potřebnou opatrnost a stydlivost.

Obyčejně se brání slovy: »Vždyť se ještě nic nestalo.« Poslyšte: U souseda mají na dvoře studnu, která nemá obruby. Ty ho upozorníš, aby ji pokryl, že se může státi neštěstí. Soused ti odpoví: »Vždyť tam ještě nikdo nespádl.« Pochválíš ho za to? Pochybují. Nuže, proč tak nejednáš, kde hrozí zkáza nesmrtelné duši?

Svatý Alfons prošel na misiích půl Italie, viděl a slyšel mnoho; na konci prohlásil: »Když dva mladí lidé, čistí jako andělé, delší dobu se potají scházejí, nezůstanou bez hříchu. Je to, jako byste dali k sobě slámu a žhavý uhel a chtěli, aby to nechytlo.« Stejně vážně mluví Písmo svaté: *»Může kdo skryti oheň do svého klína, aby mu neohořelo roucho? Či může choditi po řeřavém uhlí, aby si nepopálil nohy? Tak bude tomu, kdo vejde k ženě bližního.«* (Přísl. 6, 27n.)

Velmi nebezpečnou příležitostí ke hříchu bývají divadla a kina. Říká se: »Slova povzbuzují, příklady táhnou.« Před nedávnem přinesly noviny zprávu, že na Slovensku žáci obecné školy házeli kamením po rychlíku. Při vyšetřování se zjistilo, že chlapci viděli v kinu, jak byl přepaden rychlík a chtěli to napodobiti. Kdybyste vešli do žalářů a studovali životopisy jejich obyvatelů, s hrůzou byste poznali, kolik jich zašlo na scestí, protože chodili do divadel, kde se velebil hřích, nebo navštěvovali kina, kde se omlouval zločin!

II. To je několik příležitostí ke hříchu; mohl bych jejich výpočet prodloužiti, není toho třeba. Vlastní zkušenost poví každému z nás nejlépe, co je pro nás nebezpečné. Mnohem důležitější je otázka, proč se máme takových příležitostí varovati.

Náš Spasitel byl vzorem mírnosti; ani největšího hříšníka neodmítl, měl-li jen dobrou vůli se polepšiti. Jeho první slovo na kříži nebyla útěcha pro zarmoucenou Matku, byla to vroucí prosba za hříšníky: *»Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!«* Avšak tento dobrý a laskavý Spasitel užíval nejvážnějších slov, jakmile mluvil o blízké příležitosti ke hříchu. Slyšte: *»Pohoršuje-li tě ruka nebo noha tvá, utni ji a vrhni od sebe; lépe jest tobě vejíti do života bez ruky nebo bez nohy, než abys s oběma rukama nebo s oběma nohama uvržen byl do ohně věčného. A pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je a vrhni od sebe; lépe je tobě s jedním okem vejíti do života, než abys s oběma očima uvržen byl do pekelného ohně.«* (Mat. 18, 8n.) Co chtěl Spasitel pověděti, je jasno: Kdyby ti bylo něco tak milé a zdálo se ti tak potřebné jako ruka, noha neb oko, musíš se toho vzdáti, je-li tím ohrožena spása tvé duše. Tvá duše má větší cenu než všecko ostatní.

Proto kněz nesmí dáti rozhřešení nikomu, kdo žije v blízké příležitosti ke hříchu a nechce ji opustiti. A kdyby se dal uprositi, kdyby je ze slabosti přece udělil, jeho rozhřešení je před Bohem neplatné, protože kajícník nemá dobrou vůli se polepšiti.

Lidem se obyčejně zdá, že církev upřílišuje; uznávají, že druzí

jsou slabí a nemožno jim důvěřovati, sami však spoléhají na svou dobrou vůli. Takovým odpovídá sv. Jan Zlatoústý: »Dokažte mi, že jste stvořeni z jiné hlíny než ostatní synové Adamovi. Teprve potom vám uvěřím, že neklesnete v příležitosti, kde tolik jiných již padlo.« Samson byl silnější, než jsi ty, a podlehl. David byl světlejší, než jsi ty, a přece zhřešil. Šalomoun byl moudřejší, než jsi ty, a dopustil se hříchu, protože se nevaroval blízké příležitosti. Můžeš si po takových zkušenostech ještě namlouvati, že ty budeš šťastnější? Slibuješ si to zbytečně; Duch svatý ti předpovídá: »*Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.*« (Sir. 3, 27.)

Bolestně smutný doklad nám vypravuje sv. Augustin. Měl důvěrného přítele, jménem Alypia, kterého miloval pro jeho ctnostnou povahu. Nejvíce se mu hnusily tehdejší římské zápasy, kde dva ozbrojení lidé bojovali spolu tak dlouho, až jeden podlehl a byl od vítěze usmrcen. Do takového divadla Alypius ani nevstročil, již proto ne, že církev je křesťanům zakazovala. Jednou potkalo ho několik přátel a zvali ho, aby se s nimi šel podívati na zápas. Bránil se, než přátelé ho vzali za ruku a vtáhli do divadla. Cestou jim pravil: »Donutili jste mne, abych do divadla vešel, ale nikdy mne nepřinutíte, abych se na zápas díval.« Posadil se a zavřel oči. To snad bylo nejlepší předsevzetí, jaké mohl míti — poslyšte, jak to dopadlo. Najednou zaburácel divadlem šílený jásot a davy začaly nadšeně tleskati. Alypius otevřel oči, aby se podíval, co se děje, v tom okamžiku bylo po dobré vůli. Krev, kterou uviděl téci, tak ho omámila, že sám sváděl druhé, aby se šli na zápasy podívat. Opravdu, kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm!

Snad mi někdo řekne: »Tak se mnou nemluvil dosud žádný zpovědník, vždycky jsem dostal rozhřešení.« Tu jsou, příteli, dvě možnosti: Buď jsi neřekl, že žiješ v blízké příležitosti ke hříchu, ale potom jsi zamlčel něco důležitého a tvá zpověď byla neplatná, snad i svatokrádežná. Nebo kněz věděl o tvé příležitosti, ale z lidské bázně ti rozhřešení udělil; takové rozhřešení před Bohem neplatí a kněz svou slabostí dopustil se sám těžkého hříchu. Bude to jednou smutné shledání v pekle takové duše s takovým knězem. Po celou věčnost budou si vyčítati, čeho se dopustili!

Co učiníš? Jsi-li opravdu v blízké příležitosti ke hříchu, odstraň ji hned a bez ohledu. »Utni, vylup, zahod',« volá i k tobě Spasitel. Jenom žádnou polovičatost, protože by se ti jednou strašně vymstila. Snad to bude na chvílku boleti, ale lépe krátká bolest na světě, nežli věčná bolest v pekle.

Proto ještě dnes spal nemravnou nebo protináboženskou knihu, kterou máš u sebe! Ještě dnes vypověz noviny a časopisy, které jsou ti na pohoršení! Ještě dnes napiš prohlášení, že vystupuješ ze spolku, který ohrožuje tvou víru nebo tvou mravnost! Ještě dnes opusť blízkou příležitost a také tobě řekne Spasitel, co pravil kdysi Zacheovi: »*Dnes dostalo se spásy tomuto domu.*« (Luk. 19, 9.) Amen.

SOBOTA NEBO NEDĚLE?

Jest dovoleno v sobotu uzdravovati čili nic? (Luk. 14, 3.)

Dějí se na světě divné proměny. Ještě před několika lety bych se upřímně zasmál, kdyby mi někdo byl pověděl, že budu jednou kázati o tomto předmětu. A přece je to nutné, nechci-li vás vydati v nebezpečí, že vás nepřítel zastihne nepřipravené.

Apoštol Pavel úpěl v římském žaláři a čekal, kdy nad ním bude vykonán rozsudek smrti. V té době napsal vřelý list svému drahému žákovi, sv. Timoteovi; loučí se s ním a dává mu poslední rady. Ke konci dopisu zalétá prorocky do budoucnosti a praví: *»Bude čas, kdy (lidé) zdravého učení nesnesou, nýbrž nashromáždí si učitelů podle vlastních chtíčů a (kdy) od pravdy sluch svůj odvrátí a obrátí se k bájím.«* (2. Tim. 4, 3n.)

Tato smutná doba se přiblížila. Snad nikdy nebylo bojováno proti katolické církvi tak urputně jako dnes. Brojí se proti ní tiskem, brojí se živým slovem; vrcholu dosáhla americká sekta adventistů, která se u nás počíná povážlivě šířiti a v mnohých krajinách se jí podařilo získati dosti stoupenců. Adventisté zašli tak daleko, že zavrhli křesťanskou neděli, na její místo zavádějí starozákonní sobotu; proto dnešní kázání.

I. Kdybych chtěl býti zlomyslný, přečetl bych vám několik stránek z pohnutých dějin této protestantské církvičky a myslím, že nikdo z vás by již neměl chuti naslouchati jejich výkladům.

Adventisté dostali své jméno od latinského slova »adventus«, příchod; hlásají totiž, že Ježíš Kristus přijde co nevidět, aby soudil svět. Jejich zakladatel, rolník William Miller, vypočetl — prý na základě Písma svatého —, že Kristus přijde mezi 21. březnem 1843 a 21. březnem 1844. Jak to již bývá, zmocnila se lehkověrných lidí až pošetilá bázeň. Čím více se blížil rok 1843, tím více přibývalo věřících; mnozí již ani pole neobdělali, aby jich nic nepoutalo k zemi. Ale 21. březen 1844 přešel a Kristus se neukázal. Zklamání bylo veliké a malá církev byla by se jistě rozpadla, kdyby jí nebyl přišel na pomoc jiný jejich prorok — Snow. Dokázal, že Miller špatně počítal; Kristus přijde teprve 22. října 1844.

Opět nové čekání. Bohatá úroda hnila na polích, protože nikdo nechtěl pracovati. Domy se rozpadávaly, hladový dobytek bučel ve chlévech, nikdo se oň nestaral. Dne 22. října 1844 čekali adventisté ve svátečních šatech na příchod Spasitelův. Podle slov evangelia: *»Když pak se to počne dít, pohleďte vzhůru«* (Luk. 21, 28), hleděli nepřetržitě do nebe — ale slunko zapadalo klidně jako jindy a Ježíš

nepřišel. Opět nové zklamání, z nouze pomohl nový výpočet, tentokrát pro rok 1874 a tak se to opakovalo ještě několikrát. Na adventisty čekalo ještě bolestnější zklamání. Karel Russel jim vypočítal, že roku 1914 začne na světě tisícileté království míru a pokoje; právě toho roku počala světová válka a její následky cítíme dodnes.

Kdybych tedy chtěl býti zlomyslný, otázal bych se takového apoštola, možno-li věřiti církvi, která již tolikrát zklamala. Tázal bych se, jak mohou znáti den posledního soudu, o kterém přece pravil sám Spasitel: *»O tom dni však a hodině neví nikdo, ani andělé nebeští, leč Otec sám.«* (Mat. 25, 36.) Tím bych snad umlčel nepohodlného kazatele, ale vám bych nepomohl. V duši mohla by přece hlodati otázka, není-li v jeho slovech přece něco pravdy. Proto vám povím raději důkazy, kterými hledí adventisté podepřítí své výpovědi; brzy se přesvědčíte, jak jsou vratké a nespolehlivé.

Adventisté dovolávají se nejčastěji slov Pána Ježíše: *»Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Kdo by tedy zrušil jeden z příkazů těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenším bude v království nebeském.«* (Mat. 5, 17n.) Tak mluvil Kristus, a jeho církvev zrušila starozákonní sobotu a na její místo zavedla neděli.

Na první pohled zdá se důkaz adventistů překvapující a nedivím se, že jim bylo svedeno i dosti katolíků. Neznají, a nemohou ani znáti Písmo svaté tak podrobně, aby hned prohlédli slabiny důkazu.

Ve Starém zákoně musíme totiž dobře rozeznávati dva prvky: některé příkazy platily pro všechny lidi, jiné byly dány pouze národu židovskému; první trvají dodnes, druhé pozbyly platnosti smrtí Kristovou. Jak praví pěkně sv. apoštol Pavel, měly jen vésti národ ke Kristu a býti jeho vychovatelem. (Gal. 3, 24.) Příchodem Spasitelovým staly se zbytečnými; také my odkládáme lampu, jakmile ráno vyšlo zářící slunce.

Abyste mi lépe rozuměli, povím vám to příkladem. V druhé knize Mojžíšově (24, 15n) čteme: *»Každý, kdo bude Bohu svému zlořečiti, bude pykati za svůj hřích. Kdo by se rouhal jménu Hospodinovu, smrtí umře. Ať je to člověk domácí nebo cizinec, bude-li se rouhati jménu Hospodinovu, smrtí zemře!«* To byl zákon, který platil nejen pro židy, zavazoval každého. Proto i státní zákony trestají dodnes veřejné rouhání a potupu Boží, i když neukládají trest smrti.

Jiný příklad. Bůh nařídil Izraelitům, aby jedli velikonočního beránka. Tato povinnost byla tak přísná, že její opomenutí se trestalo vyloučením z národa: *»Člověk, který je čist nebo není na cestě, a přece velikonoční večeri neslaví, budiž vyhlazen ze svého národa.«* (Num. 9, 13.) A přece platil tento zákon jenom pro židy; proto čteme: *»Žádný cizozemec nesmí z něho (beránka) jísti.«* (Ex. 12, 43.) Příkaz o velikonocích vázal jenom syny izraelské.

Ještě jindy oba prvky do sebe zasahovaly; zákon vázal všechny, měl však dodatek, který se vztahoval pouze na židy. U všech národů bylo hříchem, provinila-li se dívka ještě za svobodna; u židů bylo kromě toho ještě přikázáno, aby byla kamenována. (Deut. 22, 20n.)

Do které skupiny patřil zákon o sobotě? Sobotu nebyla pro všechny, byla jen pro Izraelity. Proto čteme doslova v Písmě svatém: *»Šest dní budeš pracovati, dne sedmého jest sobota, klid Hospodinu zasvěcený; každý, kdo by toho dne pracoval, ať zemře. Ať zachovávají synové izraelští sobotu a slaví ji od pokolení do pokolení. Jeť to věčná úmluva mezi mnou a syny Izraelovými.«* (Ex. 31, 15n.)

Když později vyvolený národ zapomínal na smlouvu, kterou kdysi s Bohem uzavřel a dopouštěl se stále horších nepravostí, počal Bůh předpovídati ústy proroků, že jej zavrhne. A tehdy po prvé uslyšel svět překvapující zprávu, že zajde i sobota. Připomenu vám aspoň jeden z těchto prorockých hlasů. U Isaiáše praví Pán Bůh: *»Nenoste již oběti nicotných, kouř (jejich) jest mi odporný; nových měsíců, sobot a jiných slavností nesnesu; bezbožná jsou shromáždění vaše. Měsíce nové a svátky vaše duše má nenávidí, jsou mi břemenem, jsem unaven, abych je nesl.«* (Is. 1, 13n.) A ještě jasněji promluvil poslední z proroků, Malachiáš. Jeho ústy zavrhl Bůh i chrám jerusalemský a předpověděl novozákonní oběť mše svaté. Tam čteme: *»Ó, by někdo z vás zavřel dveře (chrámové), ó, byste nezapalovali oltářní oheň nadarmo. Nemám zalíbení ve vás, praví Hospodin zástupů, a oběti nepřijmu z ruky vaší. Neboť od východu slunce až na západ veliké jest jméno mé mezi národy; na každém místě bude obětována, a podávána bude jménu mému oběť čistá; neboť veliké je jméno mé mezi národy, praví Hospodin zástupů.«* (Mal. 3, 10n.)

II. Sobotu byla tedy jen pro židy; apoštolé zavedli na její místo neděli. Víím, že jsem pronesl větu velice důležitou, proto ji také dokážu.

Všichni apoštolé byli rodilí židé a těžko se loučili se zvyky, v jakých vyrostli. Vzpomeňte na apoštola Petra. Mojžíš prohlásil některá zvířata za nečistá a žádný žid jich nesměl požívat. Kdysi byl apoštol v Joppe a modlil se na ploché střeše domu. Pojednou viděl otevřené nebe a z něho se snášelo k zemi veliké prostěradlo, plné nečistých zvířat. Zároveň zaslechl apoštol hlas: *»Vstaň, Petře, bij a jez!«* S rozhořčením odpověděl Petr: *»Nikoli, Pane, neboť jsem nikdy nejedl nic poskvrněného a nečistého.«* Ale hlas odpověděl: *»Co Bůh za čisté prohlásil, ty neprav býti poskvrněným.«* (Skutky 10, 10n.)

My vííme, Pán Bůh chtěl tímto viděním poučiti apoštola, aby se nebál přijmouti do církve i pohany, které židé prohlašovali za nečisté, a Petr uposlechl; všimněte si však dobře, jak hluboko tkvěla v jeho duši starozákonní myšlenka o nečistých zvířatech.

Proto apoštolé nebyli by se odvážili sáhnouti na sobotu, kdyby je tomu nebyl naučil sám Kristus. Již za svého pozemského života

prohlásil před farizeji: *»Pánem zajisté (i) soboty jest Syn člověka.«* (Mat. 12, 8.) Proto nevstal z mrtvých v sobotu, k tomuto velikému důkazu svého božského poslání zvolil první den po sobotě čili neděli; v neděli se zjevoval shromážděným učedníkům, v neděli seslal Du-cha svatého. Od té doby nastoupila neděle na místo starozákonní so-boty. Aspoň několik dokladů.

Kolem roku 50. po Kristu povstalo několik židokřesťanských horlivců a chtěli věřící donutiti k zachovávání celého zákona Moj-žíšova, tedy i soboty. Mladé obce křesťanské bránily se proti tako-vému břemenu, o kterém prohlásil sám apoštol Petr: *»Jho, jehož ot-cové naši ani my nemohli jsme snésti.«* (Skutky 15, 10.) Spor se přiostrňoval, konečně předložili otázku apoštolům. Ti se sešli v Jerusa-lemě a výsledkem jejich porad bylo rozhodnutí. *»Vidělo se totiž Du-chu svatému i nám nevkládati na vás žádného břemene více kromě těchto věcí potřebných.«* (Skutky 15, 28); vypočítávají čtyři body, sobota mezi nimi není.

Křesťané uvítali apoštolský hlas s velikou radostí, né tak obrá-cení židé. O něco později, r. 62 nebo 63 vyvolali podobný spor v ma-loasijském městě Kolossách a odsuzovali křesťany, kteří sobotu ne-světili. Když se o tom dověděl apoštol Pavel, psal křesťanům: *»Ni-kdo nesud' vás . . . v příčině svátku nebo nového měsíce nebo soboty, neboť to (vše) jest (toliko) stínem věcí budoucích.«* (Kol. 2, 16n.)

Od té doby nebylo již v církvi pochybnosti; neděle zatlačila úplně starozákonní sobotu. Opět několik dokladů; vybírám úmyslně svědky z nejstarších století.

Někdy po roce 70 povstal tak zvaný list Barnabášův. V hlavě 15. mluví spisovatel o starozákonní sobotě a pokračuje: *»Proto my světíme neděli, protože v neděli vstal z mrtvých Ježíš.«* Kolem roku 90 byla napsána kniha, zvaná *»Učení dvanácti apoštolů«*. V hlavě 14. čteme: *»V neděli se scházejte a přijímejte Velebnou Svátost; vy-znávejte však napřed své hříchy, aby vaše oběť byla čistá. Kdo má s bližním nějaký spor, nepřijímej, dokud se s ním nesmířil!«*

Kolem roku 110 zemřel mučednickou smrtí sv. Ignác Antio-chenský. Jeho svědectví je tím důležitější, protože světec byl žákem samého apoštola Jana a protože píše proti nehodným křesťanům, kteří si stále nemohli odvyknouti svěcení soboty. Praví: *»Protože jsme dříve zachovávali Starý zákon, ale potom jsme přijali novou naději (Nový zákon), nebudme již ctiteli soboty, nýbrž zachovávej-me neděli, v kterou vstal z mrtvých náš život (Kristus) . . . Když jsme se stali jeho učeníky, snažme se žíti v duchu církve Kristovy. J e t o n e p ě k n é, vyznávají Ježíše Krista a při tom žíti podle zá-kona židovského a zachovávají sobotu.«* Poslední slova měl by si dobře přečísti každý adventista; učedník apoštola Jana dává mu nejlepší odpověď na jeho bludnou domněnku: *»Je to nepěkné, vyzná-vati Ježíše Krista a při tom žíti podle zákona židovského a zacho-vávají sobotu.«*

Po roce 150 psal mučedník sv. Justin. Práví: »V neděli se všichni scházíme, protože je to první den, ve kterém Bůh tvořil svět a protože Ježíš Kristus, náš Spasitel, vstal v tento den z mrtvých.« Pozdějších svědků neuvádím, je jich tolik, že bych zbytečně unavoval.

Nevím, bude-li naše obec ušetřena; adventisté jsou velice čilí a prostírají sítě po celé republice. Zaslechnete-li kdy jejich vývody, vzpomeňte si na dnešní kázání; snad vám bude spasnou hvězdičkou. A kdyby vás jejich výmluvnost začínala oslepovati, kéž vás zadrží slova sv. biskupa Ignáce: »Je to nepěkné, vyznávati Ježíše Krista a při tom žítí podle zákona židovského a zachovávatí sobotu.« Amen.

Neděle XVII. po sv. Duchu.

ZÁCHRANA TONOUCÍCH.

Počínám dojemným obrazem, který otiskl hlučínský »Posel pravdy« (1935, č. 48).

Ulicí města pochoduje setnina vojska. Vpředu jde mladý důstojník; viděti, že je rád na světě a nemá starostí.

Došli na roh ulice, kde bylo třeba se zatočit v pravém úhlu. Důstojník se obrátil, pohlédl zvesela na své vojáky, pozdvihl ruku a . . . Vtom vjelo do zatačky plnou rychlostí auto. Šofér spatřil náhle před sebou vojáky, otočil volantem, ale bylo již pozdě. Pozdvižená ruka důstojníkovra náhle klesla a jeho zkrvavené tělo dopadlo na zem.

V malé chvíli byl tu lékař a obvázal raněného. Sběhlo se hodně lidí a mlčky hleděli na důstojníka; nikdo nevěděl, co pověděti.

»Zemře?« otázal se lékaře strážník.

»Nevydrží ani půl hodiny,« odpověděl lékař. V tom okamžiku se stalo, čeho se nikdo nenadál. Za strážníkem stála desítiletá dceruška blízkého domovníka. Jakmile zaslechla lékařovu odpověď, odstrčila jemně strážníka a přiklekla k vojínovi.

»Vojáčku, Pán Bůh vás volá, musíte umřít. Řekněte mu ještě teď na světě, že ho máte rád. On vám všechno odpustí a vezme vás do nebe.« Kolem všechno ztrnulo překvapením, ale dítě pokračovalo: »Vojáčku, slyšíte mne? Říkejte v duchu: Pane Bože, lituji, že jsem tě zlobil, že jsem dělal hříchy, odpusť mi to, vezmi mne do nebe.« Vojínova ruka se lehce pohnula, jako by chtěla poděkovati neznámému dobrodinci. Dítě ji zvedlo a měkce ji hladilo. Kolem vše mlčelo, hledělo do země, stydělo se. To dítě je všecky zahanbilo, protože vědělo, co je v hodinu smrti nejpotřebnější.

Vtom dojelo sanitní auto. Vložili do něho vojína, ale neodjeli. V několika minutách dokonal.

Až potud zmíněný časopis. Jeho zpráva vnukla mi myšlenku

promluvíti k vám o dokonalé lítosti, kterou bych nejráději nazval »záchranou tonoucích«. Škoda, že kněží mluvívají o této důležité pravdě naší katolické víry tak zřídka. Proto dávejte pozor, možná, že jste to ještě nikdy neslyšeli; také vám může se státi dnešní kázání někdy klíčem do ráje.

I. Je pravda, těžké hříchy se nám odpouštějí po vůli Boží ve svátosti pokání. Zpověď je pravidelným prostředkem, kterého užívá Bůh, aby vrátil duši posvěcující milost. Kdo by tedy mohl jíti ke sv. zpovědi, ale pohrdl by touto svátostí, nedojde nikdy od Boha odpuštění. I kdyby konal nejtěžší kající skutky, vše by bylo nadarmo.

Odstrašující příklad četl jsem o italské řeholnici; její jméno zamlčím. Z lidské slabosti dopustila se kdysi těžkého hříchu. Hanbila se za svůj čin a svatosvatě si umiňovala, že se z něho co nejdříve vyzpovídá. Když klečela u zpovědnice, přemohla ji bázeň, zamlčela svou těžkou vinu. Svědomí jí vytýkalo svatokrádež, uklidnila je, že po druhé bude upřímnější. Při nové zpovědi zamlčela hřích zase a to se potom opakovalo již pravidelně. Těšila se myšlenkou, že aspoň na smrtelném lůžku vše poví; pohled na peklo že jí otevře ústa. Zatím konala nejprísnější kající skutky, ode všech byla pokládána za světici, až konečně těžce onemocněla. Zavolali jí kněze, ale stud byl mocnější než její dobrá vůle. I poslední zpověď a poslední přijímání byly svatokrádežné.

Skonala. Ostatní sestry se za ni ani nechtěly modliti, tak byly přesvědčeny, že šla rovnou do nebe. Pomyslete si proto, jaké bylo jejich zděšení, když se jim zjevila duše ubohé řeholnice a prohlásila, že je v pekle a vypověděla jim celý svůj život.

Svátost pokání je tedy po vůli Boží jedinou cestou, kterou můžeme dojíti odpuštění těžkých hříchů. A přece jsou případy, kdy je člověku nemožno se vyzpovídati; buď není po ruce kněze, nebo je v takových okolnostech, že zpověď je již nemožná. Musí taková duše zahynouti, není pomoci? Ne, moji drazí! Bůh je milosrdný, postaral se, aby i taková duše se mohla spasiti. Tímto záchranným prostředkem je dokonalá lítost nebo, jak také říkáme, dokonalá láska k Pánu Bohu.

Dokonalá láska k Pánu Bohu má zázračné účinky. V tom okamžiku, kdy jsme ji vzbudili, odpouští nám Bůh všechny spáchané hříchy a vlévá do duše posvěcující milost. Jsme-li tedy v nebezpečí života a nemůžeme se zpovídati, vzbudme dokonalou lásku k Pánu Bohu a bude nám odpuštěno i bez svaté zpovědi. Kdybychom zemřeli, budeme jistě spaseni. Tak se o nás postaral nekonečně milosrdný Bůh, »který nechce (věčné) smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a (na věky) živ byl.« (Ez. 33, 11.) Jenom jednu povinnost má každý, kdo takovým způsobem došel odpuštění: jakmile mu bude možno, vykoná svatou zpověď a poví hříchy, z kterých se v nebezpečí zpovídati nemohl.

Co jsem vám pověděl, je, možná, pro vás takovou novinkou, že se vám zdá neuvěřitelnou. Proto se o ní zmíním podrobněji.

Myšlenka, že dokonalá láska k Bohu nám odpouští hříchy, když se nemůžeme zpovídati, není snad dohadem některých bohoslovců: je to článek naší katolické víry a prohlásil jej sněm tridentský ve svém 14. sezení. Tam čteme: »Lítost, která je provázena dokonalou láskou, smiřuje člověka s Bohem ještě dříve, než přijal svátost pokání.«

Učení církve nestojí na písku, má pevné základy. Na mnohých místech Písma svatého ujišťuje nás Bůh o této potěšitelné pravdě. Jednou tam čteme slova: »*Já těm, kteří mne milují, splácím láskou, a kdo mne pilně hledá, nalézá mne.*« (Přísl. 8, 17.) Proto nezoufej, hříšníče! I kdyby ses byl dopustil sebe horších hříchů, kdybys byl po celý život před Bohem prchal a jemu se protivil, vrátíš-li se kajícím, hledáš-li Boha upřímnou láskou, jistě ho najdeš! Podobně volá k tobě v evangeliu božský Spasitel: »*Toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven.*« (Jan 6, 37.) Ježíš slibuje, že nezamítne nikoho; kdokoli se k němu obrátí upřímnou láskou, bude přijat a zachráněn. Proto napsal miláček Páně (1. Jan 4, 7): »*Každý, kdo miluje (Boha), z Boha se (již) zrodil,*« je dítkem Božím a proto v jeho milosti. Proto sliboval Spasitel: »*Kdo mne miluje, bude milován od Otce, i já ho budu milovati.*« (Jan 14, 21.)

Tak tomu rozuměli největší učenci katolické církve. Sv. Jan Zlatoústý užívá krásného přirovnání: »Vnikne-li oheň do lesa, spálí vše suché; kamkoli vejde dokonalá láska k Bohu, zničí každý hřích.« Pěkně praví sv. Petr Zlatomluvý: »Chceš dojítí odpuštění? Miluj, a tvá láska přikryje množství hříchů.«

Ale nejkrásněji vyložil nám tuto potěšitelnou pravdu ukřižovaný Spasitel. Po jeho boku visel zločinec. Možná, že po celý život na Boha nikdy ani nemyslel, jeho přikázání nohama šlapal. Nyní vedle sebe viděl umíratí Spasitele světa. Neznal ho, náboženské otázky ho nikdy nezajímaly — ale pohled na božskou trpělivost Ježíšovu ho hluboce dojal. Proto rázně okřikl svého druha, který se mu počal rouhati a prosil: »*Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého.*« A za tento jediný důkaz soucitné lásky s trpícím Bohočlověkem uslyšel věčně památná slova: »*Vpravdě pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji.*« (Luk. 23, 42n.)

Moji drazí, kdybychom dobře pochopili tato Boží slova, jak jinak bychom se dívali na dobrého Otce v nebesích. Bůh není jako člověk, který jen těžko odpouští a ještě nesnadněji zapomíná. Kdokoli se k němu obrátí s upřímnou, dokonalou láskou a lítostí, může být jist, že mu bylo odpuštěno.

Je tedy jisto: Kdokoli se nemůže zpovídati, ale vzbudí dokonalou lásku k Pánu Bohu, dochází v tom okamžiku odpuštění všech spáchaných hříchů; je pouze povinen vykonati zpověď, jakmile mu to bude možno.

II. Možná, že někoho odstrašují slova »dokonalá láska«; snad se domnívá, že třeba takové lásky, jaká hořela v duších velikých svět-ců. Ne, moji drazí, to by byl osudný omyl. Slovo »dokonalá láska« je trochu nevhodné, spíše bych řekl »pravá láska«. V čem záleží, hned vám vyložím.

Pána Boha můžeme milovati různým způsobem. Někdo miluje Boha jen proto, že se bojí jeho trestající spravedlnosti; to by nebyla pravá láska, taková by nám hříchy neodpustila. Tak se bojí otrok svého pána, proto jí také říkáme láska nebo bázeň otrocká.

Jiný miluje Pána Boha jenom proto, poněvadž mu prokázal tolik dobrodiní. V Bohu vidí velikého dobrodince; bázeň, aby neztratil jeho přízeň a nepřipravil se o jeho dary, chrání jej před hříchem. Tato láska je dokonalejší než byla první, není však ještě pravou láskou k Bohu; spíše bych ji nazval jakýmsi druhem sobectví. Ani taková láska by nám bez zpovědi hříchy neodpustila.

Ještě jiný miluje Pána Boha proto, že v něm vidí nekonečné dobro, s upřímným obdivem hledí na jeho dokonalosti, na jeho svatost, na jeho milosrdnou lásku k lidem, na jeho otcovskou dobrotu, s jakou pečuje o každou duši. S bolestí vzpomíná, jak nevděčně mu splatil všecka jeho dobrodiní, jak hluboce zarmoutil jeho milující srdce. Nekonečného Boha postavil na roveň pomijitelným tvorům; aby dosáhl chvilkové rozkoše, obrátil se zády k samému Bohu. Je mu líto, že byl tak necitelný k dobrému Otci a umiňuje si, že se polepší. To je pravá láska k Bohu, dokonalá láska k Bohu, která odpouští hříchy, i když se nemůžeme vyzpovídati.

Jak vzbuzujeme tuto lásku? Není to tak těžké, jak se snad domníváte. Není k tomu potřeba ani dlouhých slov, Bůh umí čísti i v našem srdci. Dítě nemusí matce svou lásku dlouho dokazovati; stačí jediný pohled, aby jí povědělo všecko.

Zajímavý doklad vypravuje nám sv. Terezie Ježíškova: »Slyšela jsem o velikém zločinci, jménem Pranzini, který byl odsouzen k smrti pro hroznou vraždu, a protože byl nekající, bylo se proň obávat i záhuby věčné. Tomuto neštěstí, jehož by už nebylo lze napravit, jsem však chtěla zabránit. Abych toho dosáhla, užila jsem všech duchovních prostředků, které možno vymyslet. Poněvadž jsem však znala vlastní nedostatečnost, nabízela jsem Bohu jako výkupné nekonečné zásluhy Pána našeho a poklady církve svaté.

A mám se přiznati? Byla jsem v srdci přesvědčena, že jsem vyslyšena. Abych však sobě samé dodala odvahy a na záchraně duší dále s výsledkem pracovala, prosila jsem často touto dětinnou modlitbou: „Bože můj, jsem úplně jista, že nešťastnému Pranzinimu odpustíš. Věřila bych tomu i tehdy, kdyby se nezpovídal a neprojevil ani známky lítosti; tak velice důvěřuji v nekonečné tvé milosrdenství. Ale je to můj první hříšník. Proto tě prosím o nějakou známku lítosti s jeho strany, jen mně pro útěchu.“

Modlitba má byla doslova vyslyšena. Tatínek nám nikdy nedo-

voloval čísti noviny, myslela jsem však, že nebudu neposlušná, přečtu-li si jen místo, jež se týkalo Pranziniho. V den po jeho popravě jsem tedy chvatně rozevřela „La Croix“ a co jsem spatřila? Slzy prozradily mé vnitřní pohnutí, musila jsem se rychle vzdáliti. Pranzini kráčel na popraviště bez zpovědi, bez rozhřešení. Už ho popravčí přivedl k osudnému prknu; tu se náhle obrátil pohnut vnitřním vnuknutím, uchopil kříž, jež mu kněz podával a třikrát políbil svaté rány.« (Dějiny duše, Praha, 1929, 95n.)

Byla to zdánlivě maličkost, co učinil tento zločinec, který se již zpovídati nemohl, ale s touto zdánlivou maličností byla spojena v duši upřímná lítost nad spáchanými hříchy a láska k Bohu, kterého urážel. Proto mu bylo odpuštěno. Tak málo stačilo u Pranziniho a právě tak málo stačí, drahý křesťane, i u tebe. Řekneš-li Pánu Bohu: »Můj dobrý Otče v nebesích! Je mi srdečně líto, že jsem tvou nekonečnou lásku splácel takovým nevděkem. Miluji tě upřímně, miluji tě více než všechno ostatní a prosím tě za odpuštění« — můžeš býti jist, že jsi vzbudil dokonalou lásku a že také ve tvé duši zazářilo v tu chvíli zázračné světlo milosti Boží.

Drazí křesťané, pamatujte si dobře dnešní kázání; i vám se může stát, že vás překvapí smrt, kde kněze míti nebudete. Můžete se přece zachrániti, vzbudíte-li dokonalou lásku. Navykněte si tuto modlitbičku, kdykoli se večer ukládáte k nočnímu odpočinku; vzpomenete si na ni, kdybyste jí potřebovali. Předříkávejte ji často umírajícím; i když se vyzpovídali, uměňují si každým takovým úkonem lásky tresty očištcové. Amen.

Neděle XVIII. po sv. Duchu.

ODPUSTKY.

Svaté evangelium připomíná mi článek katolické víry, který byl již příčinou nejprudších útoků proti církvi. Nedivím se nevěrcům, že nerozumějí odpustkům, ani katolíci nebývají o nich po každé správně poučení. Přečtěte si jen několik moderních románů a dáte mi za pravdu. Povím aspoň jedinou takovou perlu. V Plzni vyšel »Katechismus naší doby« (napsal Fr. Dvořák, 1924); na str. 23. čteme: »Kdo zaplatili, mohli si koupiti odpuštění nejen všech svých minulých, nýbrž i budoucích hříchů; a také hříchů, na které právě pomýšleli. Obdrželi odpušky na tak dlouho, jak mnoho zaplatili; případně pro celý život.«

Tak Fr. Dvořák. Co na to odpovědět? Vyvracet spisovateli jeho bludné názory? Byla by to zbytečná práce, myslím, že jim ani sám nevěří. Tu je možná jediná odpověď, kterou nám poradil sám Kristus: »Otče, odpust mu, neboť neví, co činí.« (Luk. 23, 34.) Ale tím

bych vám, katolíkům příliš nepomohl. Vyložím vám, co jsou odpustky; dokáži, že církev má právo je udělovati a vysvětlím, za jakých podmínek to činí. To bude nejlepší obrana proti každému útoku.

I. Co jsou odpustky? Podíváme-li se do katechismu, najdeme tam tuto odpověď: »Odpustky jsou prominutí nebo zmírnění časných trestů, které uděluje katolická církev mimo zpověď, když byly hříchy ve zpovědi již odpuštěny.«

Odpustky nejsou tedy odpouštěním hříchů ani těžkých, ani všedních; hříchy se odpouštějí ve zpovědnici, odpustky se udělují mimo zpověď. Také nejsou prominutím věčného trestu, který zasloužil každý, kdo se dopustil těžkého hříchu. Tento trest odpouští Bůh ve zpovědi zároveň s těžkými hříchy. Odpustky jsou jen prominutím nebo zmírněním časných trestů, které bychom museli za spáchané hříchy vytrpěti, buď na tomto světě nebo v očistci.

Každý hřích je jakousi vzpourou proti Pánu Bohu a jeho uražená spravedlnost žádá dostiučinění. I když Bůh odpustil hřích, neodpustil všechny časné tresty. Náznorný doklad vidíme na králi Davidovi. Klesl hluboko, ale litoval svého těžkého pádu. Prorok jej ujistil, že Bůh mu odpustil: »*Hospodin promíjí hřích tvůj. Neumřeš; že však jsi dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali, syn, který se ti narodil, smrtí zemře.*« (2. Král. 12, 13n.) Celé dny a noci postil se král, padl tváří na zem a prosil za záchranu dítěte; vše bylo nadarmo. Nebe neuprosil, dítě zemřelo.

A právě těchto časných trestů zbavují nás odpustky.

Odpustky rozeznáváme dvoje: úplné a neúplné; první jsou úplným prominutím všech časných trestů, které za spáchané hříchy ještě zaslужujeme, druhé odpouštějí jenom nějaký díl. Obyčejně to bývá naznačeno slovy: odpustky 100 dní, 200 dní a podobně. Co znamená takové rčení? V prvních dobách církve neukládalo se tak malé pokání, jak je dnes zvykem; bývalo velice přísné a trvalo mnohdy po celá léta. Dává-li tedy církev někomu odpustky 100 dní, zmírňuje mu zasloužené časné tresty o tolik, kolik by si jich odkál, kdyby konal 100 dní přísné pokání prvních křesťanů.

Avšak Bůh je spravedlivý a nemůže bez náhrady prominouti žádný trest. Odkud tedy bere církev tuto náhradu a čím splácí Bohu dluh, který jsme u něho měli? Je to tak zvaný »poklad církve«, a povím to hned, je nevyčerpatelný.

Zakladatelem tohoto nekonečného pokladu je Vykupitel. Do rukou církve vložil nesmírné zásluhy, kterých dobyl svým svatým životem a svou bolestnou smrtí. Výkupná cena, kterou nabídl Pán Ježíš uražené Boží Velebnosti, převyšovala nekonečně dluh, který jsme u Boha měli. Jediná krůpěj jeho svaté krve, ano, jediná slza byla by dostačila, aby obmyla hříšný svět. Kristus ji prolil všecku. I po splacení dluhu zůstal mu ještě nekonečný poklad zásluh a milostí; předal jej církvi, aby z něho rozdávala všem věřícím.

Již zásluhy Kristovy byly by dostatečnou zálohou, které by cír-

kev nikdy nevyčerpala. Ale Spasitel učinil ještě více. Do tohoto pokladu vložil přesvatý život své panenské Matky, bolestné muky svatých mučedníků a zásluhy tolika světců, kteří svých kajících skutků pro sebe nikdy nepotřebovali. Tento bohatý poklad církve roste každou mší svatou, kterou slouží kněz a která nebyla obětována na žádný určitý úmysl.

Z tohoto pokladu nabízí tedy církev svatá Pánu Bohu náhradu za časné tresty, které bychom ještě měli vytrpěti. Přehlédneme-li ještě jednou všechno, co bylo řečeno: Odpustky jsou prominutí nebo zmírnění časných trestů, které uděluje katolická církev mimo zpověď, když byly hříchy ve zpovědi již odpuštěny.

II. Již několikrát jsem se zmínil, že církev má právo udělovati odpustky. Jako každý článek víry měla i tato věta svoje odpůrce. V Anglii to popíral Wiclef, u nás M. Jan Hus, v Německu Luther. Proto se musím rozhověti o této věci podrobněji.

K apoštolu Petrovi a k jeho nástupcům, římským papežům pravil kdysi Kristus: *»Tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«* (Mat. 16, 19.) Těmito věčně památnými slovy předal Pán Ježíš své církvi moc, aby rozvazovala všechna pouta, která nedovolují člověku spojení s Bohem. Tato moc nebyla od Krista omezena ničím; vztahuje se na všechno: *»cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«*

Proto vidíme, že katolická církev rozvazovala, odpouštěla od svého počátku kajícím hříšníkům nejen hříchy, nýbrž i tresty, které za ně u Boha zasluhovali. Pěkný doklad čteme v životě sv. apoštola Pavla. V Korintě zapomněl se jakýsi křesťan tak velice, že pojal za manželku svou nevlastní matku. Jakmile se to dověděl apoštol, vyloučil veřejného hříšníka z církve. (1. Kor. 5, 1n.) Tento trest ohromil vinníka. Polepšil se a konal tak přísné pokání, že korintští křesťané sami prosili apoštola, aby ho přijal zase na milost a zbytek trestu mu prominul. Jejich prosba nebyla nadarmo. Apoštol odepsal: *»Tomu, jenž jest takový, dostačuje (již) trest ten, kterého se mu dostalo, by přílišným zármutkem se nestrávil. Proto vás vyzývám, abyste ustanovili k němu lásku. Komu však odpouštíte něco (vy), tomu odpouštím také já.«* (2. Kor. 2, 6n.) Je to první případ odpustků v dějinách církve, a je zajímavé, že apoštol je udělil na prosbu ostatních věřících.

Podobně tomu bývalo i v dobách pozdějších. Svatí mučedníci, kteří obětovali život za Krista, těšili se v církvi vždycky veliké úctě; ještě před smrtí nabízeli církvi jako náhradu své vlastní bolesti a prosili, aby pro jejich utrpení slevila něco některým kajícím zasloužených trestů. Udělovatelem odpustků nebyl ovšem mučedník; jak pěkně praví sv. Cyprian, mučedník mohl jen vysloviti přání a nabídnouti v náhradu své utrpení; církev rozhodovala, zdali si kající této výsady zasloužil.

Mohl bych mluvit ještě dlouho; ve všech stoletích užívala církev této nebeské moci, kterou dostala od svého Spasitele. Co jsem pověděl, dostačí každému, kdo nezavírá úmyslně oči před pravdou a nechce stůj co stůj usvědčiti církev z omylu. Vraťme se však ještě ke slovům Kristovým: *»Cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.«* Dva-krát se tu opakují slova *»na zemi«*. To je podmínka, za které může církev někomu pomoci; musí býti ještě na zemi. Jakmile člověk dokonal, přestává i moc církve nad jeho duší; ani papež nemůže odpuštění nebožtíkovi jediný všední hřích, tím méně může mu prominouti tresty, kterých u Boha zasluhuje. Za mrtvého může se církev již jenom modlití.

A přece jste tolikrát slyšeli, že jsou také odpustky pro zemřelé. Jsou, a já bych si vroucně přál, abyste jich co nejvíce užívali. Je však veliký rozdíl mezi odpustky pro živé a mezi odpustky pro zemřelé. Živým církev odpustky uděluje, u zemřelých jenom Boha prosí. Nabízí takřka Pánu Bohu ze svého pokladu náhradu za nebožtíka a prosí, aby ji Bůh milostivě přijal; zda to Bůh opravdu učiní, neví nikdo z nás. Katolíky, kteří na světě o svaté svátosti a odpustky nestáli, trestá Bůh často právě tím, že jim nedá nic ze všech modliteb, které za ně byly obětovány. Snad bylo za ně slouženo mnoho mší svatých, a nedostali ani jedinou; vše dal Bůh jiným duším v očistci. Na zemřelé církev již moci nemá, za zemřelé se může jen přimlouvati.

III. Jsou tedy odpustky a katolická církev dostala od Pána Ježíše moc, aby je udělovala; třeba však splniti určité podmínky.

Kdo chce získati odpustky, musí býti ve stavu milosti Boží. Pokud je člověk v těžkém hříchu, dokud je nepřitelem Božím, nemůže získati odpustků, ani pro sebe ani pro zemřelé. Církev nemůže prominouti tresty, dokud nebyl odpuštěn hřích, kterého jsme se dopustili. Musíme jíti napřed ke sv. zpovědi a není-li to možno, vzbuditi aspoň dokonalou lítost. Z toho vidíte, jak nesprávně mluvil spisovatel, jehož slova jsem vám pověděl na počátku kázání.

Kdo chce získati odpustky, musí vykonati dobré skutky, které církev předepsala. Bývají různé: někdy jsou to určité modlitby, které třeba se pomodlití; jindy je to půst, ještě jindy almužna na nějaký dobrý účel. Právě z toho povstala nesmyslná pomluva, že církev odpustky prodávala. Často slyšíte s kazatelny slova, že toho a toho dne možno získati plnomocné odpustky *»za obyčejných podmínek«*. Těmito obyčejnými podmínkami jsou: sv. zpověď, vykonaná ve svátek nebo v osmi předcházejících dnech; u těch, kteří chodívají ke zpovědi pravidelně, stačí zpověď čtrnáctidenní; sv. přijímání, přijaté buď v den před svátkem nebo v osmi dnech po svátku; návštěva kostela a modlitba na úmysly sv. Otce, aspoň Otčenáš a Zdrávas a Sláva Bohu Otcí.

Nakonec ještě důležitou poznámku. I kdyby někdo splnil všechny podmínky, které církev pro plnomocné odpustky předepsala, přece

nemá jistotu, zda jich opravdu dosáhl. Vina není na církvi, vina bývá na kajícníkovi. Aby kdo získal plnomocné odpustky, aby mu byly prominuty všechny zasloužené tresty, musela by jeho duše býti naplněna nenávistí ke každému, i nejmenšímu hříchu a jeho láska k Bohu prosta vší nedokonalosti. Takovou lítost a lásku vzbudí málokdo. Bylo by však nemůžné, kdybychom se proto o plnomocné odpustky ani nepokusili. I když nezískáme odpustky plnomocné, nebyla naše snaha zbytečná, protože jsme získali mnoho odpustků neplnomocných. Nezaplatili jsme všechny své dluhy, ale uplatili jsme jich velikou část; i to je vzácným ziskem pro duši.

Vyložil jsem vám, co jsou odpustky, dokázal, že církev má právo je udělovati a pověděl, za jakých podmínek to činí. Nakonec mám jediné přání: Nedejte se mýliti nevědomostí nebo zlobou nepřátel. Čerpejte hodně z tohoto bohatého pramene; budete-li si vážiti odpustků za života, dá vám je Pán Bůh i po smrti. Amen.

Neděle XIX. po sv. Duchu.

O MILOSTI POSVĚCUJÍCÍ.

Příteli, kterak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního? (Mat. 22, 12.)

Již několikrát jsem slyšel udivenou otázku: »Čím se provinil tento ubohý chudšas, že byl tak přísně potrestán? Jak si mohl koupiti drahý svatební šat, když neměl, čím by zahnal dotěrný hlad?« Rozumím dobře, co mi chtěl tazatel povědět; zdá se mu, že Pán Bůh byl nespravedlivý. Ve skutečnosti je mi taková otázka jenom novým důkazem, jak moudře jedná katolická církev, když nedovoluje prostým věřícím čísti Písmo svaté bez poznámek a výkladu. Bible povstala v dobách, kdy se žilo docela jinak; proto jí nemožno rozuměti bez průpravných studií, i kdyby to protestanté sebe častěji opakovali.

Ve Svaté zemi ustálil se časem zvláštní zvyk. Pořádal-li boháč hostinu, poslal každému pozvanému i svatební šat, v kterém měl přijíti. Takové roucho dostal i chudšas, o kterém mluví evangelium; neměl však ani tolik slušnosti, aby si je oblekl. Protože na otázku královu se neodvážil ani odpovědět, dopustil se podle všeho skutku ještě nečestnějšího; darované roucho snad prodal a ztržené peníze prohýřil. Proto právem byl odsouzen do žaláře.

Hostinou, o které tu mluví Spasitel, je nebeská blaženost; svatebním rouchem je milost posvěcující, bez které je nemožno do nebe přijíti. Aby nás nepotkalo neštěstí, které zastihlo neprozřetelného hosta v evangeliu, věnujme dnešní kázání této důležité věci.

Co nazýváme milostí posvěcující? Mohl bych vám to povědět

slovy katechismu, snad byste mi dobře nerozuměli. Za příkladem Spasitelovým povím napřed podobenství.

Mladý syn bohatého knížete vyšel si v zimě na procházku. Za městem spatřil u cesty chudobné dítě. Bylo špinavé a zubožené až běda. Roztrhaný šat kryl jen napolo jeho údy, celé tělíčko tráslo se zimou. Bylo sirotkem, nemělo, kam jíti. Nemělo otce, který by se o ně postaral, nemělo ani matičky, která by se na ně usmála, jeho vlásky pohladila a jeho čelo zulíbala; nemělo domova, všude bylo cizincem.

Tato bída dojala mladého knížete; ujal se hoch a přivedl ho do zámku. Tam ho umyli, oblekli v nový šat a ozdobili odznaky knížecími. Ani to ještě mladému princovi nestačilo; zavedl hochu ke svému otci a prosil tak dlouho, až přijal cizí dítě za své vlastní a učinil je spoludědicem svých rozsáhlých statků.

Co jsem vám vypravoval, není pohádka. Je to svatá pravda, je to článek naší katolické víry — jenom musíme osoby jinak pojmenovati.

Ubohým a opuštěným dítětem je každý člověk, který se dopustil těžkého hříchu. Nemá domova, protože slíbené nebe zaprodal za trochu prchavých rozkoší. Je pravda, měl v nebesích láskyplného Otce; odřekl se ho pro kus pozlátka, kterému říkáme pozemské štěstí. Kdyby byl před světem sebe bohatší, kdyby se mu všichni klaněli, před Pánem Bohem jest ubohým žebrákem. A tak sedí u cesty, po které jdeme k věčnosti, vidí, jak pomalu se blíží smrt jako černá noc a nemá domova, kam by se uchýlil.

Tato bída dojala Syna Božího tak velice, že se ho ujal. Umyl a očistil jeho duši svou vlastní krví; Duch svatý ji ozdobil krásným šatem posvěcující milosti a spolu vedli, abych tak řekl, tuto duši k nebeskému Otci. Pln lásky patřil Bůh Otec na krásu omilostněné duše, přijal ji za své dítě a vtiskl na její čelo první polibek lásky. Tuto zázračnou změnu způsobila v ní milost posvěcující.

Co je tedy milost posvěcující? Je to nebeský dar, kterým se stává duše před Bohem krásnou, bohumilou a svatou; je to dar, který nás činí dítkami Božími a dědici království nebeského. Již těchto několik slov by mohlo postačiti, abychom si hleděli uchovati tento svatební šat, který nám dává právo zúčastniti se jednou nebeské hostiny. Abyste však ještě lépe pochopili cenu a vznešenost tohoto Božího daru, zamysleme se nad jednotlivými slovy.

Milost Boží je nebeský dar, který činí naši duši krásnou. Také na světě říkáme o lidech, že jsou krásní; stačí však několik málo roků a jejich krása vadne a usychá. Milost Boží je krásou duševní a potrvá po celou věčnost. Nebude u všech lidí stejná. *»Hvězda od hvězdy liší se leskem«* (1. Kor. 15, 41), praví apoštol Pavel a dodává: *»Tak bude i vzkříšení z mrtvých.«* Čím byl kdo na světě zbožnější, čím úsilovněji chránil se hříchu, čím vroucněji miloval Boha a čím častěji přistupoval k sv. přijímání, tím bude v nebi krásnější. Co se

mnohá dívka nastará, aby si uchránila tu trochu krásy; nešetří peněz, neleká se obětí, nelituje času. Kolik nehynoucí krásy bychom si zasloužili, kdybychom stejně horlivě si hleděli dobrými skutky rozmnožovati milost posvěcující!

Roku 130 po Kr. zemřela v Římě mučednickou smrtí sv. Balbína. Byla dcerou setníka Kvirina a s celou rodinou sloužila modlám. Vynikala zázračnou krásou a se všech stran přicházeli četní obdivovatelé a prosili o její ruku.

Pojednou utvořila se Balbíně na krku hnisavá rána, která se rychle šířila a znetvořila konečně celý obličej. Její dosavadní lichotníci se již ani neukázali, a kteří jí dříve přísahali, že bez ní nemohou žít, vyhýbali se jí jako zločinci. Kdo by se divil, že mladá pohanka byla zdrcena. Ale ještě více trápil se otec, který si na její kráse tolik zakládal. Vyhledal nejslavnější lékaře, jejich námaha byla marná; obětoval modlám, ani to nepomohlo. V této tísní zaslechl o křesťanském Bohu, který prý již tolika lidem vrátil ztracené zdraví. Bez meškání spěchal k papeži Alexandrovi, který byl právě pro víru uvězněn. Slíbil, že s celým domem se obrátí ke Kristu, bude-li dcera uzdravena.

Svatý Alexander poklekl a dlouho se modlil; prosil Pána Boha, aby splnil prosbu Kvirinovu, jestli to prospěje jejich spáse. Potom se dotekl řetězy, kterými byl spoután, znetvořeného krku Balbíny. V tom okamžiku byla dívka uzdravena a pln radosti hleděl otec na svoji šťastnou dceru. Na svůj slib nezapomněl. Celá rodina byla vyučena ve víře a přijala svatý křest. Zpráva o zázračné události rozlétna se po městě jako blesk. Netrvalo dlouho a bývalí milovníci počali se trousiti znova. Ale Balbína byla ze své marnivosti vyhojena. Poznala, jak nestálá je krása tělesná a vrtkavá přízeň lidská. Zamilovala si upřímně Ježíše Krista a jemu darovala celé srdce. Na konec byla udána jako křesťanka; když soudce odkládal s rozsudkem, pravila mu hrdinná katolička: »Neváhejte, pospěšte, abyste mne zavedli do domu, kde na mne čeká můj dobrý Ježíš.« Byla odsouzena na smrt a mečem sřata.

Snad také naše duše byla znetvořena hříchem a jenom s oškli-
vostí dívá se na ni Bůh. Neodkládejme; pospěšme ke katolickému knězi do zpovědnice, ukažme mu své bolesti a jeho zázračným slo-
vem vrátí Bůh i naší duši její nebeskou krásu.

Milost Boží je tedy nebeský dar, který činí naši duši krásnou — ale milost posvěcující činí nás také bohumilými a svatými. Vy jste asi neznali starého Josefa. Byl vojenským vysloužilcem, který bojoval ještě pod Radeckým. Kdysi měl štěstí, že oblíbený generál s ním promluvil a dal mu na památku několik penízků. Kdybyste se s ním setkali, brzy by vám počal vypravovati, jak mluvil s Radeckým a v jeho očích se po každé zaleskly veliké slzy.

Tak dovede člověka oblažiti vzpomínka na pozornost, jaké se mu dostalo od vynikajícího muže. Bůh je nade všemi a přece s ne-

konečnou láskou hledí na duši, která jest ozdobena posvěcující milostí. Když o tom uvažoval zbožný král David, zvolal pln obdivu: *»Hospodine, Pane náš, jak podivuhodné je tvé jméno po veškeré zemi! Hledím-li na nebesa tvoje, jež jsou dílo tvojich prstů, na měsíc, na hvězdy, které jsi upevnil (myslívám si), co je člověk, že si ho všímáš, nebo smrtelník, že o něj pečuješ?«* (Žalm 8, 1n.) Ano, křesťané, milost Boží je cosi velikého, když nám zjednává lásku samého Boha.

Ani to není ještě všecko; největší vyznamenání jsem vám ještě nepověděl. Milost posvěcující činí nás dítkami Božími. Zamyslete se nad těmito málo slovy. Ubohý, slabý člověk stává se dítkem Božím. Bůh, kterému se v prachu koří cherubové a serafové, tento Bůh nám dovoluje, abychom ho volali sladkým jménem: Otče náš! Když o tom přemýšlel apoštol Jan, zvolal udiveně: *»Vizte, jakou lásku Otec nám prokázal: dítkami Božími slujeme; a (také) jimi jsme.«* (1. Jan 3, 1.) Jako dítky Boží jsme bratry a sestrami Pána Ježíše a dědici království nebeského. Na světě jsme snad chudí — po smrti bude nám patřiti celé nebe. Na světě si nás snad nikdo nevšímal — po smrti bude nám vstavena na hlavu královská koruna. Právem říkával P. Faber, že budeme překvapeni, až uvidíme po smrti nebeskou krásu své duše. Budeme žasnouti právem; *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, (jest to), co připravil Bůh těm, kteří ho milují.«* (2. Kor. 2, 9.)

To je tedy milost posvěcující: nebeský dar, který činí naši duši před Bohem krásnou, svatou a bohumilou; nebeský dar, který z nás činí dítky Boží a dědice království nebeského.

Co z toho pro nás následuje? Je-li milost Boží takovým pokladem, úzkostlivě se varujme, aby nás těžký hřích o tento poklad neoloupil. Ó Bože, jak hrozné účinky má v duši jediný smrtelný hřích! Abyste to snáze pochopili, vraťme se opět k hochovi, o kterém jsem mluvil na počátku. Co by se stalo, kdyby nečekaným štěstím zbudněl a zpyšněl? Kdyby počal knížete a kněžnu zarmucovati a urážeti? Kdyby na jejich laskavé domluvy vzdorovitě odpovídal? Byl by vyhnán a vyděděn; opět by byl bez otce a bez matky. V jediném okamžiku stal by se z bohatého syna knížecího — ubohým žebrákem. Právě takové — ne, mnohem horší účinky má pro duši smrtelný hřích. Krása, která měla býti jednou její ozdobou v nebi, je ztracena! Božím, Bůh ji zavrhl; přestala býti milovanou sestrou Kristovou, není dědičkou království nebeského! Pohrdáme Esauem, že pro trochu čočovice zaprodal právo prvorozenské a s ním otcovské požehnaní; mnohem pošetileji jedná každý, kdo se dopouští těžkého hříchu. V jediném okamžiku stává se před Bohem žebrákem. Kdybychom dobře pochopili zlobu těžkého hříchu, nedivili bychom se francouzské královně sv. Blance; říkávala svému synu, sv. Ludvíkovi: Všechny modlitby, které vykonala, svatá přijímání, která přijala, zásluhy, které si dosud získala — vše je ztraceno! Již není dítkem

»Dítě moje, mám tě ráda. A přece bych tě viděla raději mrtvého, než aby ses dopustil jediného těžkého hříchu.«

Přičiňme se, abychom v sobě milost Boží stále rozmnožovali a použijme každé vhodné příležitosti. Co by za to dalo mnoho lidí, kdyby si mohli přidati aspoň trochu krásy! Jak rádi by obětovali celý svůj majetek! Tělesné krásy si přidati nemůžeme, zato věčně mladá krása duše je v našich rukou. Tu si můžeme, tu si musíme zasloužit sami. A není to tak těžké, jak se snad někdo domnívá. Každým dobrým skutkem, který vykonáme, každým pokušením, které z lásky k Bohu přemůžeme, každým svatým přijímáním stává se naše duše pro nebe krásnější.

Milost posvěcující dává nám právo, abychom Boha zvali sladkým jménem »Otče!« Pamatujme na toto veliké vyznamenání! Žijme tak, jak se sluší na dítky takového Otce! Kéž o nás nikdy neplatí bolestný stesk Boží: »*Syny jsem vychoval, vyvýšil, oni však pohrdli mnou.*« (Is. 1, 2.) Ne, takoví nebudeme! Milostí posvěcující jsme dítky Boží, proto budeme svatí a dokonalí jako náš Otec v nebesích. Amen.

Neděle XX. po sv. Duchu.

KŘEŠŤAN V NEMOCI.

Mnoho lidí zapomnělo by brzy na Pána Boha, teprve neštěstí jim připomene jejich povinnost. Královský úředník sotva se kdy staral o Pána Ježíše; ale přišla nemoc, jeho milovaný syn ulehl a bylo se obávati nejhoršího. V této tísní vzpomněl si na božského divotvorce a cesta několika hodin nebyla mu příliš daleká. Byl vyslyšen; nemoc dítěte uzdravila i duši otcovu.

Bohužel, málo lidí rozumí cestám Boží Prozřetelnosti. Svatá Terezie trpěla skoro po celý život; někdy bylo její tělo tak rozechvělé, že každý dotek jí působil veliké bolesti. Kdysi přijela do kláštera a na schodech si zlomila nohy. Povzdechla si: »Pane Bože, proč mi posíláš tolik bolestí? Já to již neunesu.« Na to jí odpověděl Spasitel: »Vidíš, tak jedním se svými miláčky.« Světice pohlédla na kříž, mile se usmála a pravila: »Proto máš těch miláčků tak málo.«

Je to pravda, moji drazí! Mnoho lidí vidí v bolesti a v utrpení jen těžký kříž; je jim tím těžší, protože se jim zdá zbytečný. Tokrát jsem již slyšel neuctivou otázku: »Jak to může Pána Boha těšiti, když posílá na své děti tolik bolestí?« Takovými otázkami nemocnému nepomůžeme. Nemoci se nevyhneme žádný, přijde, kdy se jí nejméně nadějeme; na nás záleží, stane-li se nám kletbou či požehnáním. Abyste neztratili zásluhy, které si můžete získati, aby na-

vštívení Boží nestalo se vám pramenem nových hříchů, povím vám, jak se má křesťan chovati v nemoci.

I. V exercičním domě v Hlučíně konávala se občas duchovní cvičení pro nemocné a těšila se rok od roku větší oblíbě. Žádný z ubožáků tam nebyl uzdraven, a přece se vraceli domů klidnější, spokojenější, šťastnější. Tajemství této veliké proměny prozradila nám jedna z účastnic. Před exerciciemi říkala: »Kdybych aspoň mohla uříznouti tu nohu a odhoditi! Proč ji Pán Bůh stvořil, když přece předvídal, že mi způsobí takové bolesti?« Po návratu z Hlučina pravila táž nemocná: »Je mi tak blaze, jako kdyby někdo moje rány byl zahojil. Trpím ráda, protože jsem se dověděla, proč trpím.«

Ano, moji drazí. Proč trpíme? Správná odpověď na tuto otázku ulehčí nám každou bolest a nemoc. Odpověď nebude u každého stejná, netrpíme všichni stejně, a netrpíme z téhož důvodu. Povím vám jich několik; vaše svědomí vám již rozhodne, který se pro vás hodí nejlépe.

Zhoubným nepřítelem naší spásy bývá vlažnost; uspává poneháhu svědomí, ukolébává nás v nezdravou bezpečnost a v nestřeženém okamžiku strhuje k pádu. Vlažnost je polovičatá služba Boží; chráníme se ještě hříchů těžkých, ale s otevřenýma očima se dopouštíme menších poklesků. Je to nepřítel úlisný a již mnoho duší zavedl do pekla. Proto mluví o něm tak vážně Spasitel k biskupu církve laodicejské: *»Znám tvé skutky, že nejsi ani studený, ani horký. Ó bys byl studený anebo horký; takto však, poněvadž jsi vlažný, a nejsi ani horký, ani studený, vyvrhnu tě z úst svých.«* (Zjev. 3, 15n.)

Tak vážně mluví Spasitel o vlažnosti; snad ani netušíte, jakého užívá prostředku, aby vyburcoval duši z tak nebezpečného spánku. Sám nám to pověděl; hned po bolestném stesku na vlažnost biskupovu praví: *»Já kárám a trestám ty, které miluji, buď tedy (zase) horlivý a učíš pokání.«* (Zjev. 3, 19.)

Probuzení duše z osudné vlažnosti bývá tedy prvním důvodem, proč posílá Bůh bolestnou nemoc. Ignác z Loyoly byl španělským důstojníkem a v duši si maloval slavnou budoucnost. Byl by jí dosáhl, ale málo horlivý život vyvolává v duši tesknou otázku, co by bylo s jeho spásou. Bůh poslal nemoc a z lůžka povstal hrdina, jehož jediným ideálem byla větší čest a sláva Boží. Poslyšte, jak se to stalo.

Ignác hájil španělskou Pampelonu proti francouzskému vojsku. Vtom ho zasáhla dělová koule a poranila mu obě nohy. Byl odvezen do svého rodného zámku, kde ho trápila dlouhá chvíle. Volal po zábavných románech, měli jen život Kristův a životy svatých. Z omrzelosti sáhl konečně po této četbě, nelíbila se mu, zase ji odložil. Ale nemoc trvala dlouho. Opět sáhl po životech svatých a četl a četl a do očí se mu draly kající slzy. Poznal, jak prázdný byl jeho dosavadní život, a rozhodl se jíti za Kristem. Nemoc stala se Ignácovi spasným lékem a dala církvi sv. zakladatele proslulého řádu.

Zaklepá-li nemoc i u tvých dveří, polož si vážně otázku, je-li Spasitel spokojen s tvou dosavadní horlivostí. Bude-li ti svědomí vytýkati polovičatost a nedbalost, hled' se polepšiti; i pro tebe bude nemoc tělesná lékem duševním.

Jindy posílá Bůh nemoc, aby duši zkoušel a dal jí příležitost k hrdinským skutkům lásky; chce oddělit zláto od pozlátka, slovem: chce duši očistiti, zdokonaliti, posvětit. Již starozákonní svatopisec pronesl hluboce pravdivá slova: *»V ohni zkoušeno bývá zlato a stříbro, lidé pak milí Bohu ve výhni tísně.«* (Sir. 2, 5.) Stejnou myšlenku pronesl archanděl Rafael k Tobiášovi: *»A žes byl Bohu milý, bylo třeba, bys byl zkoušen.«* (Tob. 12, 13.) Spasitel prozradil nám také účel, jaký má Bůh při takových zkouškách: *»Otec můj je vinař. Každou ratolest, která nese ovoce, očistí, aby nesla více ovoce.«* (Jan 15, 2.) Bůh neposílá tedy nemoc proto, aby člověka soužil a trápil; naopak. Chce jeho duševní dobro, chce jeho větší oslavu v nebi. Proto mu dává příležitost, aby trpělivostí své zásluhy rozmnožil a zvětšil.

Svatý Jan poustevník uzdravil mnoho nemocných. Kdysi přišel k němu jeho řeholní bratr a pravil: *»Otče, jsem nemocen; prosím tě, vlož na mne ruku a pomodli se za moje zdraví.«* Světec mu pravil: *»Příteli, nežádej toho! Chceš býti zbaven něčeho, co je pro tebe velice užitečné. Jako mýdlo čistí roucha, tak tvoje nemoc očišťuje tvou duši.«*

Ještě jindy je nemoc trestem za hříchy, kterých jsme se dopustili. Proto varoval Spasitel člověka, kterého uzdravil z 38leté nemoci: *»Hle, jsi uzdraven, již více nehřeš, aby se ti nepříhodilo něco horšího.«* (Jan 5, 14.) Snad mi povíte: *»Znám mnoho lidí, kteří si na Boha ani nevzpomenou, a přece se těší z pevného zdraví.«* Máte pravdu, i já znám dosti takových ubožáků a nepřál bych si býti na jejich místě. Svátý Augustin napsal pravdivá slova: *»Žádný trest je největší trest. Když hřešíš, a Bůh tě netrestá, je to neklamným znamením, že se na tebe rozhněval!«*

II. Již tyto myšlenky mohou nám usnadniti každou nemoc. Bůh ji poslal, aby nás potrestal za hříchy, kterých jsme se snad někdy dopustili; bud'me mu za to vděční, protože si zkracujeme bolestný očistec. Jindy je nemoc trpkým lékem, který nás má vyhojiti z nebezpečné vlažnosti a polovičatosti; pijme jej rádi, protože je důkazem slitovné lásky Boží: *»Já kárám a trestám ty, které miluji.«* Ještě jindy dává nám Bůh nemocí příležitost, abychom si získali více zásluh a svou duši posvětili; hled'me, abychom ji nepromarnili. Apoštol Pavel nás těší: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.)

Již tyto myšlenky mohou nám osladiti každé utrpení a přece se mi zdá, že by to bylo málo. Bolest a nemoc jsou vzácným pokladem; na tobě záleží, jestli jím zbohatneš nebo jej promarníš. Ať již trpíme z jakékoli příčiny, naše nemoc může se státi pramenem požehnání pro celé okolí. Vidím, že vás moje slova překvapila, proto je vylo-

žím. Svými bolestmi můžeme spasiti mnoho duší, které by bez naší pomoci jistě zahynuly. I na lůžku můžeme býti apoštoly. Moji drazí, zapamatujte si dobře, co vám řeknu: Velikou věcí jest, býti na venek apoštolsky činný; větší věcí je, za spásu duší se modliti, ale největší dílo jest: za spásu duší trpěti. Každá nemoc, kterou vám poslal Bůh, může se státi ve vašich rukou drahokamem, kterým vykoupíte ne-smrtelné duše z otroctví hříchu a pekla.

V katolickém Holandsku zrodila se krásná myšlenka apoštolátu nemocných. Nemocní jsou vybízeni, aby své bolesti obětovali Pánu Bohu za spásu duší nebo za potřeby katolické církve. Na Boží hod svatodušní 1936 bylo jich již 100.000. U nás ujal se této akce exerciční dům v Hlučíně a roku 1936 přihlásilo se již 6.000 nemocných. Když zemřelý svatý Otec Pius XI. přijal v audienci zakladatele tohoto apoštolátu, pravil k němu vážná slova: »Řekněte to vašim milým nemocným: Utrpení je nejlepší modlitbou. Ať obětují své bolesti Pánu Bohu za církev svatou a za spásu ubohých hříšníků.«

Možná, že vás tato myšlenka překvapila a v duši se vám ozývá otázka: »Jak mohu svou bolestí spasiti druhého?« Hned vám odpovím: Utrpením zasloužil Ježíš spásu celému světu, utrpením a bolestí v jeho díle pokračujeme. Víte proč? Každý hřích je jakýmsi sobectvím; pro trochu rozkoše, pro vlastní upokojení zřekl se člověk Boha a dopustil se hříchu. Má-li se hříchu zbaviti, má-li dostati znova milost Boží, musí pokáním, utrpením, odříkáním napravit své provinění. Bohužel, právě hříšníci chápou tuto pravdu nejméně; po Bohu netouží a vykoupiti si jeho milost utrpením ani je nenapadne. Proto šlechetní katolíci nabízejí Pánu Bohu náhradou své vlastní bolesti, splácejí ochotně a dobrovolně cizí dluh a vyprošují jim tak milost obrácení.

Ano, utrpení obětované Pánu Bohu za spásu druhých je nejlepší modlitbou; je však také lékem, který nám osladí vlastní bolest. Myšlenka: »trpím za spásu druhých« naplňuje naši duši nebeskou radostí; netrpí nadarmo, trpí se Spasitelem.

Blah. Jana z Kříže trpěla ustavičně bolením hlavy. Kdysi se jí zjevila Panna Maria a podávala jí malou knížečku; při tom pravila: »V této knize čti ve dne v noci až do konce života. Nikdy ji nedočteš, protože knihu napsal můj Syn.« Když Jana otevřela knihu, byla velice překvapena; byl v ní jediný list a na něm obraz Ukřižovaného. Svěťice porozuměla a vzpomínka na trpícího Spasitele stala se jí zdrojem bohaté útěchy.

Drazí křesťané! Pověděl jsem vám, jak se dívá na nemoc věřící katolík. Přijímá ji z rukou Božích jako zasloužený trest neb aspoň jako příležitost, aby si získal pro nebe zásluhy. Ani tím se ještě nespokojuje. Dobrovolně obětuje Bohu své bolesti, aby zachránil nekající hříšníky. Nevědomky stává se apoštolem; také o něm platí slova sv. Petra: »Máš podíl v utrpení Kristově; raduj se z toho, protože budeš míti podíl i v jeho slávě.« (1. Petr, 4, 13.) Amen.

KRISTUS NAŠÍM KRÁLEM.

Na Veliký pátek stál před soudnou stolicí Pilátovou Ježíš Kristus. Římský vladař viděl již mnoho obžalovaných; s tak podivuhodným člověkem se však dosud nesetkal. Již tolikráte slyšel, že prý se činí králem; proto s ním vešel do soudní síně. Když byli sami, tázal se: *»Ty jsi král židovský?«* Ježíš mu odpověděl: *»Království mé není z tohoto světa.«* Udiveně zahleděl se Pilát na spoutaného Spasitele a zvolal: *»Tedy králem jsi ty?«* Ježíš se nezalekl; klidně, ale slavnostně prohlásil: *»Ano, já jsem král.«* (Jan 18, 33n.)

Podiv Pilátův opakuje se na světě ustavičně. I největší nevěrec bude vám mluvit o Kristu pochvalně; bude velebiti jeho velikou lásku k trpícím; uzná hlubokou zásadu o bratrství všech lidí a národů; pochválí hrdinnou statečnost, s jakou umíral za své ideály. Povíte-li mu však, že Kristus je také jeho Pánem a zákonodárcem, jenom se usměje. A přece, moji drazí! Kdyby celý svět volal rouhavě: *»Nechceme, aby tento kraloval nad námi«* (Luk. 19, 14), věčně zůstanou pravdivá slova Ježíšova: *»Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi.«* (Mat. 28, 18.)

Ani mezi katolíky nebývá o mnoho lépe. Uznáváme, že Kristus nám může dávatí příkázání v našem soukromém životě — ale tisíce katolíků nechce pochopiti, že Ježíšovy zásady mají platiti i v životě společenském, veřejném, politickém. Jakže to pověděl Spasitel? Řekl snad: *»Dána jest mi moc v rodinách, mezi čtyřmi stěnami?«* Ne! *»Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi.«*

I. Víím, že vy všichni věříte v královskou důstojnost Spasitelovu; škoda jenom, že tato víra bývá často jen planým citem a nijak se nejevív v praktickém životě. Také nám mohl by povědětí Spasitel bolestná slova prorokova: *»Lid tento ctív mne jen ústy, kdežto srdce jejich daleko jest ode mne.«* (Mat. 15, 8.) Jmenujeme ho králem, ale jeho příkazů neplníme; zpíváme *»Ježíši, Králi!«*, ale jeho vůlí se neřídíme.

Chce-li lékař vyhojiti nemoc, bedlivě si všímá všeho, čím se projevuje; chceme-li napravití chybu, zpytujeme na chvíli svoje svědomí. Možná, že budete překvapeni, jak daleko jsme se již odchýlili od ideálů, které nám přikázal Ježíš.

Nejvyšším zákonem Spasitelovým byla láska k Bohu a láska k bližnímu. Podle vůle Kristovy nemáme milovati jenom své přátele, naše láska se má vztahovati i k nepříteli: *»Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají.«* (Mat. 5, 44.) Chcete vědětí, jak plníme tento základní zákon říše Kristovy?

Hlučínská brožurka vypravuje: Bylo to v onom roce, kdy se

u nás poslanci v parlamentě políčkovali. Na slavném poutním místě sešlo se několik tisíc zbožných křesťanů. Po náboženské slavnosti byla politická schůze; na ní pravil jeden z katolických řečníků: »Bylo vám řečeno: Udeří-li tě někdo v pravé líce, nastav mu i druhé; ale já pravím vám: Kdo mi dá políček, tomu já vrátím dva.« A tisícový zástup katolíků nadšeně tleskal. Vzpomněl si někdo z nich, že tleská výroku, který popřel pravdomluvnost Ježíšovu?

Všimněme si jiných, ještě bolestnějších zjevů. Rodina je základem lidské společnosti. Je-li rodina zdravá, daří se dobře státu, národu, společnosti. Je-li však rodina rozvrácena, hyne národ, boří se stát, trpí společnost. Zkoumejte, jak zahynuly národy a vždy najdete stejný počátek i stejný průběh: rozvrácení rodinného života. Je-li tomu tak skutečně, nemusíme býti ani proroky, abychom se obávali pro náš národ nejhoršího. V naší malé republice bylo za prvních deset roků rozvedeno 49.252 manželství; dnes dostoupila čísllice závratné výše 100.000.

Kde jsou kořeny této nemoci? Je jich mnoho, zkušený znalci udávají obyčejně dva hlavní.

První je mamon, honba za bohatstvím. P. Schikora mluvil jednou se soudcem; byl náboženství židovského, ale uchoval si dosud víru. Řeč přešla na rodinné poměry u nás. Pln nevole odpověděl soudce: »Dejte mi pokoj s vašimi křesťany. Mám u soudu samé procesy rodičů a dětí o majetek. To bychom my židé nikdy neudělali.«

Chcete viděti druhý obrázek? Jest ještě bolestnější. Zmíněný P. Schikora vypravuje: S hrůzou vzpomínám na starce, který mi řekl: »Já proklínám každodenně své mrtvé rodiče.« Domlouval jsem mu: »Prosím vás, nedělejte to. Tím byste se sám uvrhl do věčného zavržení.« A tento muž, který stál již jednou nohou v hrobě, mi odpověděl: »To je všecko stejné. Když trpím já, tak ať oni trpí se mnou!« — »Ale co vám udělali, že je máte v takové nenávisti?« — »Donutili mne, že jsem si musel vzíti bohatou nevěstu, kterou jsem neměl rád. Otrávil mi celý život.«

Mamon, honba za bohatstvím je tedy první pramen, z kterého vyvěrá rozvrat dnešní rodiny. Druhý pramen je ještě kalnější; jmenuje se honba za rozkoší, touha, vyžití se stůj co stůj. Moji drazí, z tohoto posvátného místa o této choulostivé věci mluvíti nebudu; povím jen několik vět. Napřed vraždili rodiče děti ještě nezrozené, dnes vraždí děti svoje rodiče. Berlínský lékař vypravuje, jak často k němu přicházejí lidé s prosbou: »Pane doktore, nedal byste nemocnému tatínkovi injekci, on se chudák v životě již dost natrápil.« Rozumíte dobře této žádosti? Lékař má dáti injekci, po které by se nemocný již neprobudil. Jiný dokonce žádal: »Pane doktore, hleďte, aby už byl s tatínkem konec; potřebujeme jeho lůžko pro jiné.«

To je pouze několik obrázků, ale mluví řečí, nad kterou by se měl každý zamysleti. Zlo se již tolik rozmohlo, že mnozí skládají malomyslně ruce v klín a beznadějně prohlašují: »Nedá se nic dělati.«

K sv. Petru z Alkantary přišel kdysi šlechtic a začal bédovati nad zlkázou světa; skončil slovy: »Nic se nedá dělati.« Na to odpověděl vážně sv. Petr: »Něco se dá přece udělati. Hled'te, abyste se stal svatým, já se o to také pokusím.« Ano, moji drazí, uděláme mnoho, budeme-li se řídití radou tohoto moudrého světce. Hled'me, aby v naší duši a v naší rodině stal se králem zase Ježíš Kristus a uvidíte, že nebudeme pracovati nadarmo!

II. Jak to můžeme učiniti? V jednotlivostech mohou býti nějaké rozdíly, v celku možno doporučiti tyto zásady.

Přičiňme se, abychom co nejlépe poznali zákony, jaké platí v království Kristově. Není dobrým občanem, kdo nezná státní zákony, a není dobrým katolíkem, kdo nezná svá náboženství. Zdálo by se, že o této zásadě nemožno ani pochybovati, a přece je mnoho křesťanů, kteří by dostali při zkoušce z náboženství známku nedostatečnou. Objasním svá slova aspoň několika příklady.

Porušování postu omlouvá se slovy Spasitelovými: »*Neposkvrňuje člověka, co vchází do úst, nýbrž co vychází z úst, to poskvrňuje člověka.*« (Mat. 15, 11.) Matka hleděla odvrátiti dceru od občanského sňatku; dostala za odpověď: »Což na tom tolik záleží, sezdá-li nás hejtman nebo kněz u oltáře? Nová doba, nové zvyky.« Kněz oznamuje s bolestí kajícíkovi, že mu nemůže dáti rozhrěšení, dokud nepustí zlou příležitost, slyší však odpověď: »Tedy nebudu chodit ke zpovědi.« Milenci žijí spolu jak manželé; na domluvu knězovu odpoví ona neb on: »Však my se již brzy vezmeme.«

Myslíte, že jsou to výjimky, které se stávají jednou za sto roků? Z těchto lidí nemluví často zlá vůle; je to jen zahanbující nevědomost a neznalost základních zásad katolického náboženství. Čemu se ve škole naučili, dávno zapomněli, později se o náboženské vzdělání nestarali.

Chcete-li býti věrnými členy královské říše Kristovy, přičiňte se, abyste poznali dokonale celé jeho náboženství. Chod'te rádi na kázání; možná, že v něm neuslyšíte zajímavé novinky, aspoň nezapomenete, co jste věděli. Pamatujte na slova Kristova: »*Kdo z Boha jest, slova Boží slyší.*« (Jan 8, 47.) Kdo se kázání vyhýbá, je již od Boha daleko; Spasitel řekl: »*Proto vy neslyšíte, nechcete slyšeti, že z Boha nejste.*«

Pouhá znalost učení Kristova by nás ještě nespasila; také d'ábel je zná a přece proto do nebe nepřijde. To proto, že »*víra, nemá-li skutků, jest mrtvá sama v sobě.*« (Jak. 2, 17.) Matrikové katolictví nás nespasí, teprve život podle víry má před Bohem cenu. Proto pravil Ježíš: »*Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.*« (Mat. 7, 21.) Matrikové katolictví jest urážkou a hanbou pro Pána Ježíše, život podle víry je důkazem lásky. Slyšte slova Kristova: »*Kdo má příkazy mé a je zachováva,*

ten mne miluje; kdo mne nemiluje, slov mých nezachovává.» (Jan 14, 21. 24.)

Zamysleme se jednou ve světle těchto zásad nad svým vlastním životem; z odpovědi poznáme, je-li Ježíš Kristus opravdu našim Králem či sloužíme-li peklu a ďáblu.

Hleďme svou víru dobře poznati, podle jejích zásad svědomitě žijme, ale také své církve se mužně zastaňme, je-li napadena. Ježíš Kristus to od nás čeká a má k tomu svaté právo. Věřte mi, naši nepřátelé by nebyli tak smělí, kdybychom my katolíci nebyli tolik bojácní!

Často jsem přemýšlel o tomto smutném zjevu a možná, že bych vás uvedl do rozpaků, kdybych vám dal otázku: »Proč se katolíci stydí nejčastěji za svoji víru?« Snad mi řeknete: »Z lidské bázně.« Také, ale ne vždycky. — »Z nevědomosti.« Velice často, ale ne po každé. — »Z jakéhosi prospěchářství.« Připouštím, dejte však pozor, co vám řeknu. Nejčastěji krčí se katolík proto, že podle své víry nežije, bojí se, že by zaslechl zaslouženou poznámku: »Lékaři, uzdrav se sám!«

Zakusil to na sobě i katolický prezident equatorské republiky Garcia Moreno. Za svých studií na pařížské universitě uchoval si svou víru a často se jí veřejně zastal — škoda jen, že sám podle ní nežil. Kdysi přišla řeč na svatou zpověď. Jeho druhové zesměšňovali tuto svátost katolické církve, mladý Garcia se jí ohnivě zastával. Jeho důvody byly tak přesvědčivé, že odpůrci umlkali jeden po druhém. Konečně pravil kdosi: »Pěkně jste nám tu, pane Garcio, dokázal pravdivost katolické zpovědi; proto nám upřímně povězte, kdy jste byl naposledy u zpovědi?« Kdyby vedle Garcie bylo v tu chvíli uhodilo, nebyl by snad tolik zmaten, jako po této kratinké poznámce. Chvíli mlčel, potom prohlásil rozhodně: »Pane, váš důkaz platí dnes, ale zítra již platiti nebude.« Odešel a ještě téhož večera se vyzpovídal.

Říká se: »Kdo máš máslo na hlavě, nechod' na slunce!« Tato slova neplatí jenom v politice, platí i v náboženství. Špatně bude hájit svou víru, kdo podle ní nežije; zbožný katolický život je nejlepší odpovědí na každý útok.

Drazí křesťané! Kristus Pán mluvil o sobě dosti málo. Nerad stavěl svou osobu do popředí — ale nikdy se netajil svou královskou důstojností. Také nám pověděl, co nás čeká na posledním soudu: *»Každého tedy, kdo mne vyzná před lidmi, vyznám i já před Otcem svým, jenž je v nebesích. Kdo by však mne zapřel před lidmi, toho zapru také já před Otcem svým, jenž je v nebesích.« (Mat. 10, 32n.)* Chceš státi jednou po pravici svého věčného Krále? Buď jeho věrným poddaným již v životě! Amen.

SMÍŘTE SE!

Kristovo přikázání: *»Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají«* (Mat. 5, 44), toto přikázání je velikou ozdobou křesťanství, ale stalo se již mnohému kamenem úrazu. Bývá hluboce dojat, kdykoli si vzpomenu na bolestný odpad kněze Saprícia.

Sapricius žil ve 3. století po Kristu v maloasijském městě Antiochii a svým kázáním přivedl mnoho pohanů do katolické církve. Měl důvěrného přítele Nikefora, s kterým jej pojila dlouholetá upřímná láska. Kdysi se pro jakousi maličkost nepohodli a bylo po přátelství. Když se na ulici potkali, ani se nepozdravili.

Zbožného Nikefora zabolet tento obrat a hleděl Saprícia udobřit. Poslal k němu jednoho ze svých známých a prosil za odpuštění; byl drsně odmítnut, ale nepovolil. Poslal druhého prostředníka, i ten se přimlouval bez úspěchu. Proto šel k Sapríciovi sám a prosil: *»Odpusť mi, odpusť aspoň pro lásku Boží«* — kněz mu ani neodpověděl.

Roku 258 vypuklo za císaře Valeriána pronásledování; také Sapricius byl udán jako křesťan a předveden před soud. Když ho mučili, volal odhodlaně: *»Máš moc nad svým tělem a můžeš na něm vyhlítni všechnu svou zlobu, ale nemáš moci nad mou duší; nad tou vládne Ježíš Kristus, který ji vykoupil.«* Byl odsouzen na smrt a rozsudek vyslechl s radostí.

Jakmile se o tom dověděl Nikefor, čekal, až povedou kněze na popraviště. Šel mu naproti a volal: *»Svatý muži, odpusť mi, čím jsem se proti tobě provinil.«* Sapricius na něho ani nepohlédl. Ještě dvakráte opakoval svou prosbu, nedostal však odpovědi. Zatím došel průvod na popraviště. *»Klekni, tvá hodina odbila,«* zvolal kat na kněze. Ten však se tázal: *»Proč?«* — *»To víš sám nejlépe. Protože nechceš uposlechnouti rozkazu císařova.«* — *»Ušetři si námahy,«* zvolal Sapricius. *»Vlož meč do pochvy, poslechnu, co císař ustanovil.«* A kněz, který tolika duším ukázal cestu do ovčince Kristova, zradil sám svou víru a obětoval modlám.

Odpad Sapriciův způsobil mezi křesťany veliký rozruch — a přece se divili zbytečně. Sapricius přestal býti křesťanem již tehdy, když odmítl smír s kajícím Nikeforem. Kristovo přikázání: *»Milujte nepřátele své!«* stalo se mu kamenem úrazu. A přece slýcháme dodnes tolikrát slova: *»Odpouštím mu, ale mluvit s ním nebudu«*; proto k vám dnes káži o smířlivosti.

I. Kdysi tázal se apoštol Petr božského Spasitele: *»Pane, kolikrát mám odpustiti bratru (bližnímu) svému, když zhřeší proti mně? Až do sedmikráte?«* Židovští učitelé tvrdívali, že se má odpustiti tři-

krát; sv. Petr znal dobré Srdce Ježíšovo, proto zvýšil počet na sedm. Odpověď Spasitelova jej jistě překvapila: *»Nepravím tobě „až do sedmikrát“, nýbrž až do sedmdesátisedmikrát«* (Mat. 18, 21n.) — čili po každé. A sv. apoštol Jan k tomu dodává: *»Kdo nemiluje (bližního), zůstává ve smrti. Každý, kdo nenávidí bratra (bližního) svého, jest vražedník; a víte, že žádný vražedník nemá života věčného v sobě.«* (1. Jan 3, 14n.) Kdo nenávidí svého bližního, není křesťanem; nemá to, co je srdcem a duší Ježíšova náboženství, nemá lásku. Jste-li celými katolíky, nepozná se podle toho, jak často býváte v kostele nebo jak dlouho se modlíváte. Jste-li celými katolíky, pozná se podle toho, jak umíte odpouštět bližnímu, který vás urazil. Vymlouvejte si to jakkoli — přikázání lásky k nepřátelům bude státi proti vám a neustoupí ani o vlásek od svého požadavku: *»Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají.«* (Mat. 5, 44.) Kdybyste rozdali celý svůj majetek chudým, ale neodpustíte tomu, kdo vás urazil, budete zatraceni. To je smysl hlubokých slov apoštola Pavla: *»Kdybych rozdál na pokrmy chudých veškeren statek svůj a vydal své tělo k spálení, lásky však kdybych neměl, nic by mi to neprospělo.«* (1. Kor. 13, 3.)

Jsme tedy povinni odpustit bližnímu po každé, kdykoli nás urazil, zarmoutil, potupil. A nechce-li pomluvu odvolati, urážku napravit, za učiněnou bolest odprositi? Bližní hřeší, ale jeho hřích nám nedává právo, abychom proti němu nosili v srdci hněv a nenávisť, nebo se mu chtěli pomstít. Proto napomínal apoštol první křesťany: *»Vizte, aby nikdo neoplácel nikomu zlým za zlé.«* (1. Sol. 5, 15.) *»Nemstěte se sami, miláčkové, nýbrž dejte místo hněvu (Božímu), neboť jest psáno: „Mně patří pomsta, já odplatím,“ praví Hospodin.«* (Řím. 12, 19.)

Toto odpuštění musí býti upřímné a ze srdce; jinak se splní, co pravil Pán Ježíš: *»Ani Otec můj nebeský vám neodpustí, neodpustíte-li ze srdce každý bratru svému.«* (Mat. 18, 35.) Srovnejte s tímto příkazem Ježíšovým slova, která tak často slycháme: *»Odpouštím mu, ale mluvit s ním už nebudu.«* Odpouštělo tu opravdu srdce? Ne, odpuštění lhala jen ústa; v srdci nenávisť zůstala.

II. Jsme tedy povinni odpustiti bližnímu po každé, kdykoli nás urazil nebo potupil. Víím dobře, jak těžká může býti někdy tato povinnost; a bývá ještě těžší, jestli bližní nechce svou křivdu uznati, snad první urážku ještě zvětšuje druhou i třetí. Všimněme si nyní důvodů, které nás mají pohnouti, abychom přece odpustili. Mohl bych jich vypočítati mnoho, zmíním se jen o dvou.

První důvod nacházím ve slovech Spasitelových: *»Přinášíš-li tedy dar svůj k oltáři a tam se rozpomeněš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prvé, smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj!«* (Mat. 5, 23n.) Nejvznešenějším úkonem bohopocty jest oběť; obětí uznáváme Boha

za svého nejvyššího Pána. A přece praví Spasitel: *»Zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prvé, smíř se s bratrem svým!«* Na první pohled zdá se tento rozkaz překvapující, ve skutečnosti jest jediné možnou cestou. Napřed povinnost, teprve potom dobrovolný projev lásky; oběť je dobrovolná, smír s nepřitelem je rozkazem.

Z toho plyne důležitý důsledek: nesmiřlivost kazí naše dobré skutky a činí je před Bohem bezcennými. Apoštol Jakub psal prvním křesťanům (2, 10): *»Kdo by celý (Boží) zákon zachoval, prohřešil by se však v jednom jeho příkaze, provinil se proti všem.«* Přiznám se vám, když jsem četl tato slova po prvé, velice mne překvapila; skoro se mi zdála nespravedlivá. Dnes jim rozumím. Myslete si nejkrásnější hudební sbor a v něm nejlepší umělce; bude-li jediný nástroj hráti falešně, nesprávně, pokazí celý dojem. Totéž chtěl pověděti svým obrazem apoštol Jakub.

Modli se třeba celé hodiny a vlož do svých proseb všecku vroucnost své duše — tvá modlitba bude před Bohem ohavností, nechceš-li se smířiti s bližním, který tě urazil. Také o tobě pronese Spasitel zdrcující rozsudek: *»Lid tento ctí mne jen ústy, kdežto srdce jejich daleko jest ode mne.«* (Mat. 15, 8.) I k tobě zavolá Bůh ústy proroka: *»Když rozprostíráte své ruce, odvracím oči své od vás, a když rozmnožujete modlitby, nevyslýchám vás.«* (Is. 1, 15.) Modliti se Bůh ti nekázal; zato přísně poručil, abys odpustil.

Dávej sebe větší almužny, podporuj bohatě katolická díla — nechceš-li se smířiti s bližním, který tě urazil, nemá tvoje dobročinnost před Bohem ceny. Také o tobě platí slovo Písma svatého: *»Darů lidí bezbožných neschvaluje Hospodin.«* (Sir. 34, 23.)

Ukládej si sebe přísnější posty, odpírej si pokrm i nápoj — nechceš-li odpustiti bližnímu, Bohu se nelíbíš. I k tobě bude volati ústy proroka Isaiáše: *»Není-li půst, jaký miluji, spíše toto: Rozvázati svazky bezbožnosti, rozvolniti pouta, jež utlačují, utiskované propustiti na svobodu, a jeho jakékoli povahy zlomit?«* (Is. 58, 1.)

Již tento jediný důsledek měl by nás pohnouti, abychom ze srdce odpustili každému, kdo nás urazil. Ještě bolestnější bývá druhý důsledek nesmiřlivosti: marně klepeme na dveře Božího milosrdenství, marně prosíme Boha za odpuštění, dokud sami ze srdce neodpustíme.

Již před příchodem Krista Pána napsal zbožný Sirachovec (28, 1n.): *»Kdo chce se mstíti, od Pána dojde pomsty, a jeho hříchy jistě zadrží. Odpust křivdu bližnímu svému, pak i tobě hříchy budou odpuštěny, když budeš prosit.«* A tento svatopisec ukazuje nám jasně pošetilost každého, kdo nechce bližnímu odpustiti. Praví: *»Člověk proti člověku hněv udržuje, a od Pána hledá odpuštění? On, tělo, udržuje hněv, a smilování žádá od Boha?«* A končí vážnými slovy: *»Pamatuj na smlouvu s Nejvyšším a nedbej nedopatření bližního!«*

Tak bylo již před příchodem Spasitelovým. Ježíš Kristus nechal nás v pochybnostech, jeho slova jsou jasná: *»Odpustíte-li lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec váš nebeský hříchy vaše;*

pakli neodpustíte lidem, ani Otec váš neodpustí vám hříchů vašich.« (Mat. 6, 14n.) Abychom na tuto podmítku nezapomněli, vložil ji Spasitel i do otčenáše: *»Odpusť nám naše viny tak, jak i my odpouštíme našim vinníkům!«* Uvážili jste již někdy, zač se modlí křesťan, který se nechce smířiti? Prosí, aby mu Bůh neodpouštěl: *»Odpust nám naše viny tak, jak i my odpouštíme našim vinníkům!«*

Od odpuštění zdržuje nás obyčejně planá obava, že si smiřlivostí zadáme a uškodíme. Možná, že první chvíli to trochu zabolí; také je možné, že všichni náš krok neschválí. Mnohem raději by se kochali škodolibým pohledem na naše nepřátelství. Nazval jsem tyto obavy planými; ani jediný čestný člověk nás za to neodsoudí.

Slavný osvoboditel Spojených států Jiří Washington dal se jako dvacetiletý důstojník do hádky s jiným důstojníkem a těžce ho urazil. Protivník zasadil Washingtonovi takovou ránu, že padl na zem. Všichni se domnívali, že Washington vyzve důstojníka na souboj. Neučinil to, uznával, že sám urazil první. Hned druhého dne zašel k důstojníkovi a pravil mu: *»Mýliti se je lidské. Včera jsem vám ublížil. Vy jste si za to sám dal náhradu. Jestli vám to stačí, budme zase přáteli. Zde moje pravice.«* Důstojník vzal nabízenou ruku a oba mužové se již nikdy nerozešli.

Od té doby uplynula již dlouhá řada roků; na mnoho se zapomnělo, ale hrdinný čin Washingtonův žije dosud v paměti a nijak nezastínil světlou památku tohoto velikého muže. Největším vítězem není ten, kdo zdrtil nepřítel; největšího vítězství dobyl, kdo uměl přemoci sám sebe a potlačil mstivé myšlenky v samém zárodku.

Mluvil jsem o smiřlivosti. Víím z vlastní zkušenosti, jak bývá těžko odpustiti člověku, který nás urazil a přece — není jiného východiska. Buď odpustíš a budeš spasen, nebo neodpustíš a budeš jistě zatracen. Vol tak, abys jednou na věky nelitoval. Amen.

Neděle XXII. po sv. Duchu.

LÁSKA RODINNÁ. *)

Za to se modlím, aby láska vaše víc a více se rozmáhala. (Fil. 1, 9.)

Málokdo z lidí poznal tak dokonale důležitost rodinné lásky, jak apoštol Pavel. Ve svých listech vrací se znova a znova k této myšlence: *»Muži, milujte své manželky, jak i Kristus miloval církev,«* volá k Efeským (5, 25). Biskupu Titovi klade na srdce, *»aby ženy své muže milovaly, své děti v lásce měly.«* (Tit. 2, 4.) A ještě z říms-

*) Sr. Kliman, Katolícky muž, Životom č. 25.

ského žaláře píše Filipenským: *»Za to se modlím, aby láska vaše víc a více se rozmáhala.«* (Fil. 1, 9.)

Pravdu měl tento veliký apoštol; bez lásky, bez upřímné a obětavé lásky neobstojí žádná rodina. Proč máme dnes v republice na 100.000 rozvrácených krbů? Nehořel na nich oheň lásky, která by překlenula rozpory, jakým se na světě nevyhneme. Obstojí rodina, i když nemá nad sebou ani vlastní střechy a jen žebrotou si vydělává potřebný chléb, obstojí, má-li jen dosti lásky; rozpadne se však rodina, i kdyby měla milionové bohatství a mohla opatřiti všem členům všechny rozkoše světa, rozpadne se, není-li v ní lásky.

Každá rodina skládá se z otce, matky a dětí. Kdo z těchto tří má největší podíl na zachování vzájemné lásky. Všechny složky jsou důležité, ale nejvíce záleží na muži. Proto v kázání všimám si především muže, nevylučuji však ani ženu, ani děti. Jenom tam, kde otec, matka i děti plní svědomitě své stavovské povinnosti, zazáří rodinná láska leskem nejkrásnějším. Není ovšem možno vyčerpati v jediném kázání všecko; proto se omezím na několik myšlenek, které pokládám za nejdůležitější.

I. Apoštol Jakub dává si ve svém listě otázku: *»Odkud vznikají boje a půtky mezi vámi?«* Odpovídá: *»Od vašich chťičů (žádostí). Žádáte, a nemáte; závidíte, a nemůžete dosíci.«* (Jak. 4, 1n.) Podobně tomu bývá i v rodině; střetnou se různé zájmy, nestejná mínění, rozdílné povahy. Proto za každých okolností hled' zachovati domácí pokoj a všemožně se přičiň, aby tvou vinou nebyl ani jednou porušen.

Kdesi byla pohromadě větší společnost. Mluvílo se o všeličem, konečně přešla řeč i na domácí nepokoje. Přítomní mužové svalovali všecku vinu na manželky, ženy zase obviňovaly muže. Každý hledal chybu jenom na druhé straně, na sebe nepomyslíl. Bylo to správné?

Moji drazí! Člověk je slabý tvor, každý máme chyby a nedostatky. Má je manželka, ale má je i muž. Málodky bývá vina pouze na jedné straně. Chceš-li vykřesati jiskru, potřebuješ k tomu dva kameny; rodinné nesváry začínají obyčejně tam, kde pochybil otec i matka. Chceš míti v domě pokoj? Uměj především odpouštět. Buď velikomyslný a neklad' hned všecko na zlaté vážky. Abych ti usnadnil zpytování svědomí, povím ti několik příkladů.

Nehubuj hned, jakmile vkročíš do světnice! Nezlob se, když jídlo není dosti osolené! Ani tvá manželka nezahálela, když jsi byl v práci. Udržeti domácnost v pořádku není po každé maličkostí. Kdyby tě postavili na několik dní na její místo, možná, že by si mluvil opatrněji. Proto uměj přimhouřiti oko, není-li všecko právě po tvém. A když přece došlo k bouři, ovládni se, bude spíše pokoj. Uč se od Sokrata. Byl to vynikající myslitel v dobách dávno před Kristem. Občané si ho vážili, ale měl zlostnou manželku. Jmenovala se Xantippa. Byla to dobrá hospodyně, šetrná a pracovitá, jen jazyk neuměla držeti na uzdě a když jednou začala, těžko nacházela konec. Kdysi došlo zase k domácí bouři. Když dlouho nenastával pokoj,

vyšel Sokrates z domu, aby si trochu odpočinul. To Xantippu teprve dohněvalo; vzala voďu a z okna polila odcházejícího muže. A Sokrates? Zastavil se, podíval se s úsměvem na manželku a klidně prohodil: »Vždyť jsem si myslel, že po takovém hromobití bude také pršet.« Jeho slova měla nečekaný účinek. Xantippa se zastyděla a bylo ticho. Pamatuj si. Malý pramének snadno učeš; když se rozrostl v řeku, trhá i pevné hráze. Kolik rozvrácených rodin by se bylo zachránilo, kdyby muž nebo žena nebyli jiskru rozdmýchávali, kdyby na podrážděná slova nebyli odpovídali! Neuposlechli, příkládali polínko ku polínku, až bylo pozdě. Vášněn je špatný rádce. Proto praví Duch svatý: *»Dmychneš-li na jiskru, ohněm vzplane; plivneš-li však na ni, uhasne.«* (Sir. 28, 14.) To proto, že *»odpověď vládná krotí hněv, ale řeč tvrdá budí vztek.«* (Přisl. 15, 1.)

Chceš-li se vyhnouti domácím svárům, plň svědomitě své otcovské nebo mateřské povinnosti; z nich nejdůležitější je křesťanská výchova dítek.

Je pravda, náboženská výchova dítek je především úkolem matčiným; ještě působivější však než její slova bývá dobrý nebo špatný příklad otcův. Kde otec je hluboce věřícím katolíkem, naučí se tomu od něho i dítě; kde otec náboženských povinností neplní, zborí brzy i v duši dítěte, co tam postavila matka.

Byla to bohatá rodina, o které vám chci vypravovati. Matka horlivá katolička, otec katolík matrikový. Jednoho dne přistoupil k matce její synáček a tázal se: »Maminko, kdy už budu tak veliký jako tatínek?« — »Proč chceš býti tak veliký?« — »Abych se už nemusel modlívat.« Tak působil příklad vlažného otce. Proto se nedivte, že milosrdný Spasitel mluvil tak vážně o lidech, kteří dávají pohoršení: *»Kdo by pohoršil jednoho z maličkých těchto, kteří ve mne věří, tomu bylo by lépe, aby mlýnský kámen zavěšen byl na hrdlo jeho a on pohroužen byl do hlubiny mořské.«* (Mat. 18, 6.) Otče a matko! Zamyslete se vážně nad těmito slovy! Mohou jedenkrát i vám otevřítí bránu pekelnou!

Ani dobrý příklad není ještě všechno. Mladý stromek neroste po každé rovně. Začne se křiviti a objevují se na něm zlé výhonky. Rozumný zahradník všimá si pečlivě takových zjevů; nerovný stromek přivazuje, škodné výhonky odřeže. Podobně jedná moudrý katolický otec; kde nestačí dobré slovo nebo napomenutí, tam dítě potrestá. Dokud je dítě malé, bude snad nespokojené; ve starších letech uzná dobrou vůli rodičů a ještě jim za to poděkuje. Pěkně o tom praví naše lidová píseň:

»Dosti jste mi věna dali,
že jste z mlada trestávali,
v bázni Boží vychovali.«

Bohužel, bývají právě tresty dětí často pramenem domácích nepokojů. Buď otec dává se unésti zlosti a překročuje rozumné hrani-

ce, nebo matka chrání příliš některé dítě a tak maří spasitelné účinky trestu.

Malá Markétka byla od otce po zásluze potrestána. Běžela k matce a žalovala na otce. Neopatrná matka ji ještě politovala a dodala: »Takový zlý tatínek, tak potrestá ubožátko. Tu máš 50 haléřů, kup si za to čokoládu.« Netrvalo dlouho a dítě se nemohlo na otce ani podívat. Kdo to zavinil? Nemoudrá matka.

Bohatým pramenem rodinných nesvárů bývá zlobivost a náladovost; ještě více škod natropí zanedbávání povinností otcovských nebo mateřských; nejzhoubněji působí žárlivost a nevěrnost jednoho z obou manželů.

Žárlivost je mor, který usmrtí lásku v rodině, kde se jednou zahnízdil; nemožno mluvit o lásce tam, kde jeden podezřívá druhého. O takovém životě pravil starozákonní svatopisec: *»Tři věci obává se mé srdce, ale čtvrté děsí se obličej můj: klepů po městě, srocení se lidu, pomluvy. Horší nežli smrt je to všecko; ale bolest srdce a žal je žárlivá žena.«* (Sir. 26, 5n.)

Žárlivost vzájemnou lásku podkopává, nevěrnost ji vytrhává i s kořeny. Bylo by to strašné moře, kdybych vám mohl ukázati všechny slzy, které již vynutila manželská nevěrnost. A nebývá tak řídkým zlem, jak by se zdálo. Začíná se maličkostmi, končí se těžkými pády. Proto varuje Písmo svaté: *»Se ženou vdanou dokonce neseď, aniž opírej se s ní o lokty; a neškádli se s ní při víně, by snad srdce tvé se nepřiklonilo k ní, abys krví svou nepadl do záhuby.«* (Sir. 9, 12n.) Malá jiskra zapálila již často veliký les, nepatrná důvěrnost končila mnohdy těžkými pády.

II. Z takových kalných pramenů vyvěrají obyčejně všecky hříchy proti rodinné lásce. Kdybych se tázal rozvedených manželů, co zavdalo podnět k tak osudnému kroku, který učinili, slyšel bych jednu z těchto tří žalob: zlobivost, zanedbávání převzatých povinností, žárlivost nebo nevěrnost. Je možno ucpati tyto prameny? Ano. Čím? Zním jediný prostředek, opravdu spolehlivý a neklamný; jmenuje se trpělivost.

Mohu pověděti doklad z vlastního života. Bůh mi prokázal velikou milost: vyrostl jsem v rodině, kde slunce vzájemné lásky zářilo vždycky v nezkaleném lesku; mohu o tom mluvit tím volněji, protože jsem otce i matku již pochoval.

Jejich životní cesta nebyla věnčena jenom růžemi. Je pravda, matka pocházela z největšího statku a její otec jí vyhledal bohatého ženicha. Protože však znala jeho lehkomyšlnou povahu, nechtěla o něm ani slyšeti. Sama si zvolila chudého, ale zbožného domkáře. Zato byla skoro vyděděna; co dostala, nezasluhovalo ani jména věno. Tak odešla z otcovského domu ona, dcera nejbohatšího sedláka v dalekém okolí.

Brzy po svatbě šel můj otec ještě s několika druhy lámati kámen, aby si mohl postavit domek. Kdysi se utrhł veliký balvan a

rozdrtil mu nohu. Byla to těžká rána pro mladou rodinu, ale spojila jejich srdce láskou, které již nedovedlo nic rozdvojit. Šest neděl trvalo léčení, celé noci proseděla matka u lůžka nemocného. Konečně se otec uzdravil, ale mladí manželé byli bez halěře; všecky peníze vydali za potřebné léky. Začínali opravdu s holýma rukama, ale provázela je láska, která jim oslazovala i největší oběti. Nepamatuji se, že by si byli kdy pověděli jediné křivé slovo. Bylo to tím podivnější, protože otec byl povahy neústupné, někdy i dosti prudké. Teprve později jsem si uvědomil tiché hrdinství své dobré matky; kdykoli pozorovala, že by mohlo dojít k bouři, umlkla a neodpověděla ani slova. Bylo to pro ni jistě hodně trpké, ale uměla se obětovati. Nedivím se, že její děti chodívají dodnes na její hrob, aby jí za to poděkovaly.

Ano, trpělivost jest jediný osvědčený prostředek, jak uchovati pokoj a lásku v rodinách. Škoda, že právě trpělivosti bývá na světě tak málo. Mnohý muž by si pokládal za hanbu, kdyby měl někdy ustoupiti; hájí svou myšlenku, i když pozoruje, že matka má pravdu. Ne tak, drazí mužové! Duch svatý praví v Písmě svatém: *»Lépe je být trpělivým nežli obrem; lépe ovládati sebe nežli dobýti města.«* (Přísl. 16, 32.) Muž nezíská si lásku, bude-li stále jen žádati od druhých poslušnost; i Písmo svaté praví: *»Rozumnost muže po shovívavosti poznáš; a čest jeho jest chyby promíjeti.«* (Přísl. 19, 11.)

Ukázal jsem vám tři prameny, z nichž povstávají nejčastěji rodné sváry: zlobivost a vzájemná neústupnost, zanedbávání domácnosti, žárlivost a nevěrnost. Upozornil jsem na jediný účinný prostředek, jak domácím rozbrojům předejiti: ozbrojiti se svatou trpělivostí a nechtíti míti všude poslední slovo.

Rodinná láska je velikým dobrodiním, protože oslazuje život; stojí opravdu za to, abychom pro ni přinesli i veliké oběti. Míváte doma často nápis: *»Kde Bůh, tam i láska.«* Hled'te, aby vaše rodiny byly vždy chrámy Božími, potom budou i svatyněmi upřímné, obětavé lásky. Amen.

Neděle XXIII. po sv. Duchu.

DNEŠNÍ EVANGELIUM.

Ve svatých evangeliích je to jako v lidském životě. Jednou já-sají radostí, po druhé pláčí bolestí; jednou nás povzbuzují, jindy napomínají nebo kárají. Každý najde v evangeliu, co je takřka napsáno pro něho. Jenom třeba míti otevřené oči a uši.

Také dnešní evangelium je takovou perlou a vypravuje nám mnoho. Aspoň několik myšlenek jsem zvolil za předmět svého kázání.

I. První osoba, o které mluví nedělní evangelium, je Jair. Byl

knížetem a proto boháčem. Často slyšel o Kristu a jeho zázracích, ale nevšiml si ho, protože ho dosud nepotřeboval. A kdo nám může povědět, kam by ho byla ještě zavedla jeho osudná pýcha.

Ale přišel kříž, na jeho dveře zaklepal utrpení. Jeho jediná dce-ruška těžce onemocněla. Zavolal nejlepší lékaře, jejich umění zkla-malo. Rána byla tím bolestnější, protože nemocná měla dvanácte roků. Dívky ve Svaté zemi dospívají dříve než u nás; ve dvanácti le-tech se obyčejně již provdávají. Místo k svatební hostině měl ji zdrcený otec provázeti na smutné cestě ku tmavému hrobu. Teprve nyní vzpomněl si bohatý Jair na Krista. Tatam byla povýšenost, s jakou se dosud díval na chudého proroka z Nazareta; jako mlha rozptýlily se předsudky, které jej dosud zdržovaly. Na kolena před ním klekl, hluboko se mu poklonil a pokorně volal: *»Pane, dcera má právě skonala, ale pojď, vlož na ni ruku, a bude žít.«* (Mat. 9, 18.)

Vidíte, jak jediný kříž proměnil rázem hrdého Jaira! Ještě před chvílí neměl pro Krista slovíčka uznání, možná, že s ostatními fari-zei prohlašoval jeho zázraky za podvod, a pojednou taková změna! Je přesvědčen, že stačí, aby Kristus položil na mrtvé dítě ruku a znova je vrátil k životu.

Drazí křesťané! Třeba k tomu ještě poznámky? Z poučného pří-kladu Jairova poznáváme nejlépe, proč posílá Pán Bůh na mnohého člověka kříž a utrpení: aby zachránil jeho duši a přivedl ho zase na pravou cestu. Nemylte se; takových Jairů je dosud na světě mnoho. Protože mají všeho dostatek a ničeho nepotřebují, začnou na Pána Boha zapomínati; kostelu se vyhýbají a cesta ke zpovědnici jim dávno zarostla travou. Slyší o Kristu a jeho svaté vůli — ale ne-dbají. Dosud ho nepotřebovali a ve své zaslepenosti si namlouvají, že ho potřebovati nebudou. Kdo může vědět, kam by je až zavedla jejich slepá sebedůvěra, kdyby sám Bůh se nebyl postaral o procit-nutí. Užil prostředku, který se již tolikrát osvědčil, poslal kříž a utrpení. Přišel jako blesk z jasného nebe a těžce dolehl na jejich ramena. Na co dosud spoléhali, se jim boří a zdánlivě pevná půda jim mizí pod nohama. Hledají, kde by se zachytili a tu si vzpome-nou na Krista. Jsou zachráněni. Pamatujte na to, moji drazí, až zase zaklepe u někoho utrpení. Možná, že také tebe volá k sobě Bůh, a kříž se nám nebude již zdát tak těžký — poznáme, že je to veliký dar Boží, dar z lásky.

II. Druhá osoba, o které se zmiňuje evangelium, je žena, která trpěla krvotokem. Podle pověsti jmenovala se Veronika a hleděla se odvděčiti božskému Spasiteli na Veliký pátek aspoň nepatrnou služ-bičkou lásky. Nepředbíhejme! Podle evangelia byla celých dvanáct roků nemocná. Jiný evangelista ještě připomíná, že vydala na lé-kaře celý svůj majetek, ale pomoci nemohl nikdo. Tu vidíme jinou duši. Věděla o Pánu Ježíši, a věřila v jeho zázračnou moc. Proto si říkala: *»Dotknu-li se jen roucha jeho, budu uzdravena.«* Také Spa-sitel věděl o jejím vroucím přání — vždyť je vševědoucí; chtěl toto

přání splniti, a přece nepomohl. Čekal, až přišla a jeho roucha se dotekla. Teprve potom učinil, oč prosila.

Tu dává evangelium krásnou odpověď všem, kteří říkají: »K čemu bych chodil do kostela? Bůh je všude a slyší mne, ať jsem kde-koli.« Ano, je pravda, Bůh je všude a slyší nás všude, ale je také pravda, že nás nechce všude stejně vyslyšeti. Již před Kristem Pánem zvolil si Bůh chrám jerusalemský a slavnostně prohlásil, že v tomto chrámě bude vyslyšati prosby Izraelitů. Proto pravil Šalomounovi: *»Vyslyšel jsem úpěnlivou modlitbu tvou; posvětil jsem dům tento, který jsi vystavěl . . . , a budou oči mé i srdce mé tu po všecky dny.«* (3. Král. 9, 3.)

Slyším-li taková slova z úst moderního nevěrce nebo vlažného katolíka, vzpomínám si často na malomocného syrského generála Naamana, o kterém jsme se učili v biblické dějepřavě. Přišel z daleké Syrie s bohatým průvodem, a zastavil se u domu, v kterém přebýval prorok Eliuseus. Muž Boží k němu ani nevyšel; poslal jen sluhu se vzkazem: *»Jdi, a umyj se sedmkrát v Jordáně, i bude uzdraveno tělo tvé a budeš čist.«* Tato odpověď podráždila pýchu a národní sebevědomí Naamanovo. Vracel se domů a zlostně pravil: *»Domníval jsem se, že vyjde ke mně, že stoje vzývati bude jméno Hospodina, Boha svého, a že dotkna se rukou svou místa malomocenství, uzdraví mne. Zda nejsou lepší Abana a Farfar, řeky damašské, nad všecky vody izraelské, abych se v nich zmyl a očištěn byl?«*

Je možné, že tento pošetilý předsudek byl by připravil Naamana o uzdravení. Měl však dobré služebníky, kteří mu laskavě domlouvali: *»Otče, i kdyby věc velikou byl přikázal ti prorok, jistě měl bys ji učiniti«*; čím více, když řekl: *»Umyj se a budeš čist?«* Syrský generál uposlechl moudré rady a Písmo svaté dodává: *»I bylo tělo jeho zase čisté jako tělo malého dítěte.«* (4. Král. 5, 9n.)

Jak vidíte, dějiny se opakují. Až dosud chtějí si mnozí lidé poroučeti, kde je má Pán Bůh vyslyšeti. Pěkní prosebníci, kteří si ještě poroučejí! Proto se nedivte, že jich Bůh neslyší, že odcházejí s prázdnýma rukama.

Kristus Pán prohlásil kdysi o kostelu: *»Dům můj domem modlitby slouti bude«* (Mat. 21, 13) — proto do kostela musíme jíti se svými modlitbami, chceme-li býti vyslyšeni. V občanském životě pokládáme to za samozřejmé; tolik se vyptáváme, kde se podává ta neb ona žádost. A když nám řeknou, že žádosti k panu presidentovi podávají se v presidentské kanceláři, jdeme do jeho kanceláře. Jenom u Pána Boha tomu nechtějí mnozí rozuměti — ovšem na svou škodu: odcházejí s prázdnýma rukama.

III. Ani další slova evangelia nejsou bez hlubokého významu: *»Neumřela dívka, ale spí.«* Co je pro moderního člověka hroznějšího než smrt; mnohý se bojí na ni jen pomysleti. Ani u katolíků nebývá po každé lépe. Když stojí na hřbitově a dívá se na nepřehledné řady mlčenlivých hrobů, snad ho napadne teskná myšlenka: *»Jest oprav-*

du možno, aby se tyto hroby jednou otevřely a vydaly kořist, které se zmocnily?« Na tuto slabošskou pochybnost odpovídá Spasitel v evangeliu krásným obrazem: »Neumřela dívka, ale spí.« Jak něžný to obraz: spící dítě. A když je čas ku vstávání, přijde matka, vezme dítě za ruku a zavolá: »Vstaň!« Právě tak je snadno všemohoucímu Bohu probuditi ze spánku smrti každého. Na důkaz této blaživé pravdy přistoupil Spasitel k lůžku, na kterém ležela mrtvá dívka, vzal ji za ztuhlou ruku a pravil: »*Dívko, tobě pravím, vstaň.*« (Mar. 5, 41.) V tom okamžiku otevřela mrtvá oči a byla živa.

Drazí křesťané, pamatujme často na tuto důležitou pravdu našeho náboženství a nedejme se oklamati myšlenkami moderní nevěry. I kdyby stokrát prohlásila, že vzkříšení je nemožné, přece se splní slova Ježíšova: »*Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.*« (Jan 5, 28n.) Nedejte se proto mýliti; hroby nezůstanou zavřeny navždy a jedenkrát projeví veřejně tajemství, které skrývaly. Hleďme raději, aby toto probuzení bylo pro každého z nás radostné a slavné a zbavme se hříchů, dokud je čas. Neodcházejme s nimi na věčnost; nevstali bychom k životu, vstali bychom k soudu.

Slova apoštolova připomínají mi ještě jinou pravdu: »*Neumřela dívka, ale spí.*« Pro samé starosti se stane, že duše zapomene na Boha a jeho svatou službu, upadne v jakýsi spánek neb aspoň duchovní ospalost. Hříchů se již tolik nebojí, na modlitbu zapomíná, spí. Je potřeba ji probuditi, znova ji připomenouti vážné pravdy naší svaté víry a Boží soud. To se děje v duchovních cvičeních, která jsem vám již tolikrát s kazatelnou doporučoval; škoda, že dosud s tak malým úspěchem. Věřte mi, rozkvetl by náboženský život v naší osadě, kdyby každý si vykonal aspoň jednou za život duchovní cvičení. Poradím rád každému, kdo se o to bude zajímati.

Drazí křesťané! Varujme se pýchy, která ovládla dnešní lidstvo a Bůh nebude nás donucovati křížem a utrpením, abychom se sklonili před jeho svatou vůlí. Se svými modlitbami přicházejme do chrámu, kde ve svatostánku na nás čeká dobrý Spasitel. Po takovém životě budeme jednou klidně umírat; také my uslyšíme jednou hlas Syna Božího a vstaneme k životu věčnému. Amen.

Neděle XXIV. po sv. Duchu.

PROČ BUDE POSLEDNÍ SOUD?

Přečetl jsem vám nejvážnější evangelium celého roku. Nedívám se, že mnozí světci chvěli se hrůzou, když pomyslili na poslední den našeho světa. Avšak Spasitel neměl v úmyslu nás jenom postra-

šiti; chtěl naši duši naplniti posvátnou bází před hříchem. Někdy jsou pokušení tak lákavá, a lidská vůle tak slabá, že pád se zdá neodvratný. V takové chvíli volá k nám Duch svatý: *»Ve všech skutcích pamatuj na poslední své věci, a na věky nezhřešiš.«* (Sir. 7, 40.) Vzpomínka na poslední soud má nás zadržeti před hříchem, kdyby naše láska k Bohu to nedovedla.

Kdosi se mne tázal: *»Podle katechismu rozhodne se věčný osud každého člověka hned po smrti; k čemu tedy ještě poslední soud?«* Tato otázka je oprávněna, a možná, že napadla i někoho z vás; proto na ni odpovím v dnešním kázání. Poslední soud žádá Boží spravedlnost, oslava Ježíše Krista a společenské postavení každého jednotlivce.

I. Privil jsem, že poslední soud vyžaduje především Boží spravedlnost; abych to pověděl hlubokými slovy svatých Otců: na posledním soudu obhájí Bůh svoje spravedlivé řízení světa. Tam se dovíme, že ani jediný člověk nepřišel do pekla vinou Boží; kdokoli byl zavržen, sám si přichystal svoji nešťastnou věčnost. Tyto dvě myšlenky jsou velice důležité, zastavme se u nich poněkud déle.

Každý z vás slyšel již rouhavá slova: *»Kdyby byl Bůh, nemohl by se na to dívat.«* Je pravda, tak mluví nerozumná opovážlivost, ale přiznejme si, že někdy jen těžko bráníme se takové myšlence.

Znal jsem mladou rodinu. Jenom po dlouhých bojích a překážkách dostali se konečně k oltáři a těšili se na lepší budoucnost. Tři měsíce po svatbě odjel mladý manžel do Prahy, aby si na stavbě něco vydělal; již prvního dne spadl s lešení a smrtelně se poranil. Když o tom doslechla jeho manželka, s pláčem volala: *»Bože, jsi-li spravedlivý, nerozváděj nás, tolik jsme pro sebe zkusili, než jsme se dostali!«* Tak se modlila zdrcená žena, ale muže — nezachránila.

Jinde je rodina rozvrácena, protože otec se chytil sklenice. Utrápená matka marně shání pro hladové děti aspoň kousek suchého chleba. Tolikráte již prosila Boha, aby ji zbavil nehodného muže, ale modlila se nadarmo; Bůh jako by neslyšel.

To jsou jen dva malé obrázky, denně jich vidíte tolik. Obyčejně největším hříšníkům daří se na světě nejlépe; zbožní katolíci bývají na tom nejhůře. Již starozákonní prorok Malachiáš dochoval nám podobnou stížnost: *»Říkáte: Marno je sloužiti Bohu; jaký užitek z toho máme, že dbáme příkazů jeho a že chodíme smutní před Hospodinem zástupů? Protož nyní blahoslavíme zpupné, neboť dobře se mají bezbožníci; pokoušejí Boha a docházejí vysvobození.«* (Mal. 3, 14n.)

Již v denním životě jednotlivců nacházíme zdánlivě tolik nespravedlnosti; ještě hůře, zadíváme-li se na státy nebo na církev katolickou. Velké státy napadají své slabší sousedy a pod lichými záminkami je připravují o jejich samostatnost. Je pravda, věříme slovům Kristovým: *»Brány pekelné jí nepřemohou«* — a přece toli-

krát bychom si přáli, aby Spasitel dokázal někdy svou nekonečnou moc a pokořil nepřátele svého náboženství.

Na všechny tyto otázky dostane se nám odpovědi na posledním soudu; teprve tam se dovíme, proč Bůh tak jednal. Poslední soud obhájí Boží Prozřetelnost a celý svět zvolá se zbožným Tobiášem: *»Spravedlivý jsi, ó Hospodine, všechny tvoje soudy jsou spravedlivé, všechny tvoje cesty jsou milosrdenství, pravdivost jsou, jakož i spravedlnost.«* (Tob. 3, 2.)

Pozemský blahobyť je však jen nepatrným dílem toho, co nazýváme Boží Prozřetelností; mnohem více záleží Bohu na spáse nesmrtelných duší. Apoštol Pavel nás ujišťuje: *»Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy.«* (1. Tim. 2, 4) — ale co nám praví denní zkušenost? Jeden promarnil celý život v nejhorších nepravostech, na smrtelném lůžku se kajícně vyzpovídal a byl spasen; jiný sloužil Bohu věrně po dlouhá léta, potom se dopustil jediného hříchu a v něm zemřel — a byl zavržen! Jeden zneužil tolika svátostí, a přece přišel do nebe; dítě, které se ani nenarodilo, bylo z něho vinou rodičů na věky vyloučeno atd. Proto bude poslední soud; na něm se dovíme, že ani jediná duše nepřišla do pekla vinou Boží. Bůh připravil každému dosti milostí, aby se mohl spasiti; kdo byl zavržen, sám si zavinil svůj nešťastný osud.

II. Obrana Boží Prozřetelnosti je tedy prvním důvodem, proč bude poslední soud. Pěkně to pověděl sv. Antonín: *»Aby všichni viděli, že věčný Král řídil svět spravedlivě a každému odplatil podle jeho skutků, proto bude poslední soud.«* Druhým důvodem je oslava Ježíše Krista.

Ježíš Kristus je králem celého světa. Jemu pravil Bůh Otec: *»Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe. (Proto) požádej, a dám ti národy v majetek, a v tvé vlastnictví končiny země.«* (Žalm 2, 7n.) Tak vyznamenal Bůh svého vtěleného Syna, a lidé? Na Veliký pátek odsoudili ho na bolestný kříž a jako vinu napsali jeho královskou důstojnost: *»Ježíš Nazaretský, král židovský.«* Je pravda, ukřižovaný Ježíš vstal slavně z mrtvých, ale jeho královská čest nebyla mu tím ještě navrácena. Dosud zní světem rouhavé heslo: *»Nechceme, aby tento kraloval nad námi.«* (Luk. 19, 14.) Není to jenom řečnický obrat, je to bolestná pravda.

»Nechceme, aby tento kraloval nad námi,« volají otcové a matky a nohama šlapou svaté zákony manželské. *»Nechceme, aby tento kraloval nad námi,«* volá moderní věda a zesměšňuje božsky velebné zásady Ježíšovy. *»Nechceme, aby tento kraloval nad námi,«* volá všecko, co svět jmenuje velkým, šťastným a bohatým — a žije tak, jako kdyby Kristus neměl nejmenšího práva něco jim poroučeti nebo zakazovati.

Jiným ani to nestačilo! Vedou otevřený boj proti Spasiteli a všemožně se pokoušejí, aby jeho památku ze světa zahladili. Nekácejí jen dřevěné a kamenné kříže u silnic; nemají na tom dosti, že symbol

naší spásy vytlačili ze škol a z úřadů, nejraději by je zničili v každé věřící duši. Božské učení Kristovo pojmenovali »jedem z Judey« a pro jeho církev vymysleli nejpotupnější jména.

Proto bude poslední soud a před vítězným Kristem poklekne »veškeré koleno, nebešťanů, pozemčanů, i těch, kteří jsou v podsvětí« a »každý jazyk vyzná, že Pánem jest Ježíš Kristus.« (Fil. 2, 10n.) Tam teprve splní Bůh Otec slavné příslibení: »Zasedej po mé pravici, dokud nedám nepřátele tvé za podnož tvým nohám!« (Žalm 109, 1.)

III. Na posledním soudu obhájí tedy Bůh svoji spravedlivou a moudrou Prozřetelnost; na posledním soudu bude oslaven tupený a zneuznávaný Kristus. Již tyto dva důvody by nás mohly přesvědčiti, že poslední soud není zbytečný; mohu však udati ještě jeden důvod: poslední soud vyžaduje společenské postavení každého jednotlivce.

Ani jediný člověk nežije sám pro sebe; život každého z nás je spjat tisícerými svazky s okolím, do kterého nás postavil Bůh. Každý náš skutek, ano každé naše slovo má veliký význam i pro ostatní, někdy k dobrému, jindy ke zlému. Povím to několika obrazy.

Otec a matka. Svědomitě slouží Pánu Bohu a všemožně se starají, aby své děti naplnily svatou bázní Boží. Snad již dávno odpočívají v posvěcené zemi, ale símě, které zaseli do duší dítek, roste na světě dále. Zbožně vychované děti založily křesťanské rodiny a v jejich stínu vyrůstá nové zbožné pokolení. To všecko je krásným ovocem dobrého příkladu, který zanechali zesnulí rodičové. Na posledním soudu budou pochváleni nejen za sebe, jejich největší ctí bude i jejich potomstvo.

Jiná rodina. Otec nebo matka nebo snad oba Boha nedbali, své náboženské povinnosti neplnili, o výchovu dítek se nestarali, co kněz do jejich srdce zaséval, svým příkladem zničili. Snad již dávno je pochovali, ale neblahý koukol bují na světě dále. Na posledním soudu s hrůzou uvidí, kolik zla způsobili a kolik duší svou vinou ztratili.

Mysleme si dva spisovatele, na příklad sv. Alfonsa a nemravného romanopisce Zolu. Oba psali knihy, které se rozletěly ve statisících výtisků, oba strhli za sebou miliony duší: Alfons je vedl k Bohu, Zola je sváděl ke hříchu. Na posledním soudu uvidí oba ovoce svých skutků; sv. Alfons bude oslaven za každou duši, kterou získal Bohu, Zola bude odpovídati za každého, koho svým perem pohoršil.

Ale poslední soud má ještě jiný význam. Kolik nevinných bylo na světě odsouzeno, a kolik zlosynů uniklo lidské spravedlnosti; kolikrát triumfovalo zlo nad dobrem, hřích nad ctností, násilí nad právem! Pracovalo se pomluvami, lží a podezříváním; bojovalo se proti církvi a omlouvalo se to chybami papežů, biskupů a kněží; mučili se věrní katolíci, zabíjeli se pro víru, ale na venek se na ně svalovaly nejhnusnější zločiny.

Přejděme k dennímu životu a všimněme si, jakými prostředky tu se pracovalo. Vzpomeňte, kolik šťastných rodin rozvrátily ano-

nymní listy, pomluvy, nactiutrhaní, donášky a klepy! Kolik nevinných bylo podvodně připraveno o čest a dobré jméno; škodilo se druhému na majetku, z pomsty se mu zapalovala střecha nad hlavou — a tak bych mohl mluvit ještě dlouho.

O všech těchto hříších praví Písmo svaté: *»Vše, co se děje, přivede Bůh na soud, každou věc skrytou, buďže je dobrá nebo zlá.«* (Kaz. 12, 14.) Totéž prohlásil i božský Spasitel: *»Nic není skrytého, co nebude odkryto, a nic tajného, co nebude zvěděno.«* (Mat. 10, 26.) Svědomí každého z nás bude v tu chvíli jak otevřená kniha, každý v ní bude čísti naši chválu nebo naši hanbu. Tu možno opravdu užití slov Ježíšových: *»Tehda počnou říkati horám: „Padněte na nás,“ a pahrbkům: „Přikryjte nás!“«* (Luk. 23, 30.)

To jsou tedy důvody, pro které bude jednou poslední soud: Bůh na něm obhájí Prozřetelnost, s jakou řídil osudy světa; Ježíši Kristu bude vrácena čest a sláva, kterou mu nevděčné lidstvo odpíralo; tam bude napraveno každé bezpráví a každý hřích, kterého se kdy člověk dopustil.

Drazí křesťané! Mám k tomu ještě něco dodat? Svatý apoštol Pavel praví: *»My všichni musíme se ukázati před soudnou stolicí Kristovou, aby každý obdržel to, co vykonal tělem, podle toho, co vykonal, buď dobré nebo zlé.«* (2. Kor. 5, 10.) Chceme-li si ušetřiti jedenkrát zahanbení, řiďme se vždycky moudrou radou Ducha svatého: *»Ve všech skutcích pamatuj na poslední své věci, a na věky nezhřešiš.«* (Sir. 7, 40.) Amen.
